Աւետարան ըստ Մատթէոսի:

ԳԻՐՔ ԾՆՆԴԵ
ԱՆ ՅԻ ՔԻ
ՈՐԴՈՅ ԴԱՒ
ԹԻ ՈՐԴՈՅ Ա
ԲՐԱ ՀԱՄՈՒ

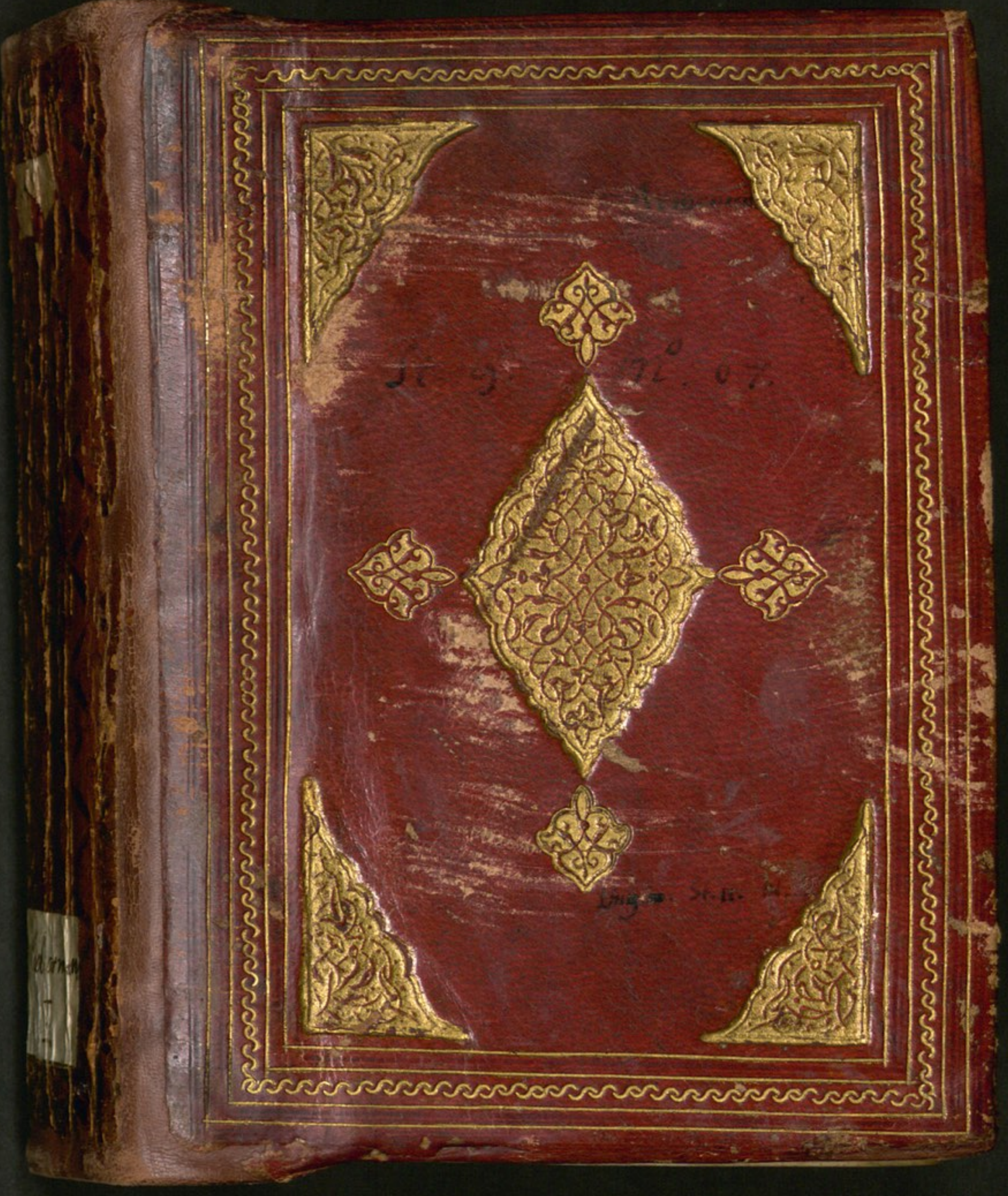

St. G. No. 67.

Orig. St. R. [illegible]

Osman
IV

Cod. armen.
I

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

Եւսեբի կարպիանոսի սիրելի եղբաւր ողջոյն:

ԱՄՄՈՆԻ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԱՑԻ. ԲԱԶՈՒՄ
աշխատութեամբ եւ [illegible], փոյթ իմն ջա
ռեալ [illegible] ի չորիցն, եթող մեզ զաւետարանն միաբանու
թեան. զհամաբարբառս այլոց աւետարանչացն, ընդ
[illegible] եդեալ առ մատթէոսի միաբանեանց : որպէս զի ի հարկէ [illegible]
[illegible] շարից կարգի երիցունս, ապականել [illegible] միա
յար ընթերցուածն : Այլ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] նոյն եւ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] եւ գիտել զամենայն իւրոյն,
ըստ իւրաքանչիւր աւետարանի, [illegible] յորս [illegible]
[illegible] [illegible] :: Այլ [illegible] ճշմարտութեամբ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Ըստ այլում [illegible] թեան, կանոնս տասն թը
ով [illegible] [illegible] ներքոյ [illegible] : Յորոց առա
ջինն [illegible], յորս համաձայն միաբանեալ ասացին
չորեքեան : Մատթէոս. Մարկոս. Ղուկաս՝ Յովհաննէս :
Երկրորդն՝ յորս երեքն : Մատթէոս, Մարկոս. Ղուկաս :
Երրորդն՝ յորս երեքն : Մատթէոս՝ Ղուկաս՝ Յովհաննէս :
Չորրորդն՝ յորս երեքն : Մատթէոս, Մարկոս՝ Յովհաննէս :
Հինգերորդն՝ յորս երկոսին : Մատթէոս. Ղուկաս :
Վեցերորդն՝ յորս երկոսին : Մատթէոս՝ Մարկոս :
Եւթներորդն՝ յորս երկոսին : Մատթէոս՝ Յովհաննէս :
Ութերորդն՝ յորս երկոսին : Ղուկաս ; Մարկոս :
Իններորդն՝ յորս երկոսին : Ղուկաս. Յովհաննէս :

Մասն երրորդ՝ յորս իւրաքանչիւրոց ի նոցանէ՝ վասն երեք երեք տառանձինն գրելոյ ։ Արդ որ՝ այսէ ինչերքեց կարգեալ և կանոնաւորի պատճառ ։ Եւ յայտնագոյն պատմոր Թեմին նոցա՞ է այսպէս ։ Ի վերա իւրաքանչիւր չորեքեանց աւետարանացն՝ Թիւք ինչ առընԹեր կայ՝ ըստ իւրաքանչիւր մասին, սկսեալ յառաջնմէն՝ ապա յերկրորդէն երրորդէն ։ Եւ այսպէս կարգաւ խաղացեալ ըստ քանակին, մինչեւ ցկատարած գրոցն, ըստ իւրաքանչիւր Թըւոյ ։ որ ցուցանէ Թէ յորումէ տասն եղուն կ կանոնացն կայցէ Թիւն ։ Ա յայտ է ինչ ։ Թէ առաջինն՝ յայտ է, որպէս Թէ յառաջնումն ։ Եւ Թէ երկրորդն՝ յերկրորդումն ։ Եւ այնպէս մինչեւ ցտասներորդն ։

Արդ՝ եթէ բացեալ զմի ի չորից աւետարանացն յորոյ մէրոյ եւ կամիցիս կալ՝ յորում ճառագլխոյ կամիցիս գիտել և եթէ ո՞յք են, որք համագոյն մտանեն ասացեն ։ Եւ զամենայն իւրանն՝ յիւրաքանչիւրոյ տեղիս գտանել՝ յորս ըստ նոյնն ածան ։ Զոր ճառագլխոյ առնուցես, առեալ զառաջակայ զԹիւն՝ խնդրեա յեմ ըղնա ի ճակատ կանոնին, ընդ կարգ մտանելովն՝ ներքնա գլուխ մն ելոցան եղե ։ Եւ հասցես ի դրուատ իւրեա՝ նյատաձայնագոյն գրեցին ի ճակատ կանոնին, Թէ քանիերորդ. եւ որք էին ասաց եւլք ։ Նյորոց իմացեալ՝ ետուցես իւրեա Թըւոցն, եւ այլոց աւետարանացն ոչէ ինկանոնեն եղեն, զոր Թիւք առնուցես առընԹերս կացացն, խնդրեսցես զնոյն ինքն յանցն իւրեան ։ յիւրաքանչիւրոյ աւետարանի եւ տեղին՝ զհամագոյն ասացեալ նոցա, եգտցես ։

ողջ լեր ։ ֆ

կանոնս առաջին ՝ չորից

Մատթէոս	Մարկոս	Ղուկաս	Յովհաննէս
ը	բ	է	ժ
ժա	դ	ժ	զ
ժա	դ	ժ	ժբ
ժա	դ	ժ	ժդ
ժա	դ	ժ	իը
իդ	ե	ժզ	ժե
իդ	իե	ժե	խզ
իդ	իե	գ	խզ
[illegible]	իե	խե ըը	խղ ըը
ղը	ղզ	ճժզ	ճի
ղը	ղզ	ճժզ	ճժա
ղը	ղզ	ճժզ	լ
ղը	ղզ	ճժզ	ճիթ
ղը	ղզ	ճժզ	ճլա
ճլգ	ղե	կե	ճլթ
ճխա	ը	ժթ	ծթ
ճխե	ծա	խա	լե
ճխե	կգ	ղգ	խթ
ճկզ	ձը	ղգ	կգ
ճկզ	ձը	ղգ	ժե
մի	ճժթ	մլ	ճ
մժա	ճխա	մլը	խա
մի	ճիե	մլթ	ձե
մի	ճիթ	մխը	ձը
մի	ճիե	մկա	կե
ձե	ճլթ	մը	ճխղ
մխգ	ճլթ	մծ	ճխա
մկգ	ճծղ	մկ	ե
մձգ	ճծղ	մկ	խը
մկգ	ճծղ	մկ	ղզ
մկղ	ճծը	կգ	ղը
մձ	ճկը	մկթ	ճիը
մկը	ճծը	մկ	խը
մկդ	ճծղ	մկ	ղդ
մկղ	ճծը	կգ	ղը
մձ	ճկը	մկթ	ճիը
մձգ	ճկը	մկղ	լե
մձգ	ճկը	մկղ	կգ
մձգ	ճկը	մկղ	կդ
մձգ	ճկը	մկղ	կբ

չորեքեանքն միաբանեալք ընդ միմեանս

Մատթէոս	Մարկոս	Ղուկաս	Յոհաննէս
մձգ	ճկե	մկգ	կե
մձգ	ճհ	մհե	ճիզ
մղա	ճհգ	մհթ	ճծզ
մղդ	ճհե	մձա	ճկա
մղե	ճհզ	մձը	ծե
մղե	ճհզ	մձը	լը
յա	ճձա	մձը	ճծը
յա	ճձա	մձե	հթ
յը	ճձդ	մձե	ճկ
յգ	ճձգ	մձթ	ճհ
յզ	ճձե	մղ	ճկը
յզ	ճձե	մղ	ճհգ
յժ	ճղա	մղե	կթ
յժդ	ճղգ	մղգ	ճհը
յժգ	ճղե	մղա	ճհը
յժգ	ճղե	մղե	ճղը
յժե	ճղը	մ	ճհե
յժը	ճղթ	յ	ճհը
յի	մ	յը	ճհը
յիե	մգ	յժ	ճձգ
յիը	մե	յժը	ճձը
յիը	մե	յժգ	ճղգ
յիը	մզ	յժե	ճղզ
յլա	մթ	յժե	ճղե
յլը	մժ	յժը	ճղե
յլգ	մժը	յիա	մի
յլե	մժգ	յիգ	ճղթ
յլզ	մժե	յիե	ճղը
յլզ	մժե	յխթ	ճղա
յխգ	միե	յիթ	մգ
յխը	միե	յլը	մզ
յխթ	միը	յլգ	մը
յլզ	մժե	յխթ	ճղա
յխգ	միե	յիթ	մգ
յխը	միե	յլը	մզ
յխթ	միը	յլգ	մը
յծը	մլա	յլզ	մթ
յծդ	մլը	յլե	մա

կանոն երկրորդ

մատթէոս	մարկոս	ղուկաս
ժե	զ	ժե
իա	թ	լէ
լա	ժէ	ճձե
լե	ժը	ճլգ
լէ	լթ	հթ
ծ	խա	ծզ
կե	ժգ	դ
կը	ժգ	իդ
կզ	ժը	լգ
կէ	ժե	իզ
կթ	խե	ձգ
հա	իա	իը
հբ	իե	իթ
հբ	իը	ճձզ
հգ	իգ	խ ձե
հդ	խթ	
հզ	ծե	ճկթ
հթ	իթ	կզ
ձ	լ	խդ
ձբ	ժէ	ձե
ձբ	ծգ	ճծ
ձգ	ծդ	ձե
ձգ	ծդ	ճծէ
ձէ	ժե	ճծդ
ձե	կե	ձը
ձը	ճխա	ճխը
ձը	ճխա	մծա
ձզ	ճխ	ձա
ղդ	ձզ	ղե
ղդ	ձզ	ճխզ
ճգ	ա իդ	հ խա
ճիդ		
ճձզ	իա	խբ
ճխա	լբ	ճխե
ճիբ	լդ	ճխթ
ճիգ	լդ	ճխե

յորում երեքն ::

մատթէոս	մարկոս	ղուկաս
ճի	լե	ձե
ճլա	լզ	հզ
ճլե	լը	հը
ճլե	խդ	ճկե
ճխգ	ծե	ղ
ճխդ	ծթ	ժե
ճխթ	կզ	խգ
ճխթ	կզ	լե
ճծգ	կթ	լզ
ճկդ	հթ	ճխդ
ճկը	ձդ	ղե
ճկը	ձգ	մզ
ճհ	ձե	ղզ
ճհը	ձե	ղը
ճհգ	ձթ	ղթ
ճհզ	ճե	ճա
ճհը	ճզ	ճը
ճհը	ճե	ճիէ
ճհթ	ճե	ճղե
ճղ	ճը	ճղե
ճղե	ճզ	մզ
ճղգ	ճէ	ճիա
ճղգ	ճէ	ճծը
ճղգ	ճը	մծե
ճղդ	ճը	մժթ
ճղե	ճթ	մի
ճղը	ճժ	մխա
ճղթ	ճժա	ճհգ
մա	ճժե	միը
մգ	ճժդ	մհ
մե	ճժզ	միդ
մզ	ճժէ	մլբ
մը	ճժը	մլգ
մժե	ճիե	միա
մժթ	ճիը	մխա
միգ	ճլ	միգ

կանոն երրորդ յորս երեքն ::

մատթէոս	մարկոս	ղուկաս
միե միզ միթ միթ	ճլդ ճլգ ճլե ճլե	մխե մխգ մլե մլզ
մլբ մլբ մլգ մլը	ճլե ճլե ճլը ճխգ	յլե ճխը մխթ մթ
մխը մխթ մծա մծդ	ճխգ ճխդ ճխզ ճխը	մծգ մծդ մծե մդ
մծը մծթ մկդ մկթ	ճծ ճծա ճծե ճծդ	մծե մծը մծզ միը
մհա մհը մձա մձե	խը ճհ ճկդ ճկզ	մլ մկգ մկը մկե
մձե մղզ մղգ յա	ճկզ ճհե ճհե ճձբ	մկե մհ մձդ մձզ
յը յժբ յժզ յժե	ճձթ ճղգ ճղե ճղը	յե մղթ մղգ մղե
յիբ յլը յլթ յխ	մբ մժը մժթ մի	յթ յիբ յիե յիե
յխբ յխգ յխզ յծդ յծդ	միբ միգ միե միբ միգ	յիգ յիը յլ յլե յլը

մատթէոս		ղուկաս	յովհաննէս
ա ա ա		ժդ ժը ժդ	ա գ ե
ե ե ժթ		ժզ ժզ կդ	ը ժե ճժզ
կդ ղ ղ		կե ծը ծը	լ ճժը ճլթ
ղէ ճժա ճժա		ճժա ճժթ ճժթ	ճե ճխը լ
ճժա ճժբ ճժբ		ճժթ ճժթ ճժթ	ճժդ ձե խդ
ճժբ ճժբ ճժբ		ճժթ ճժթ ճժթ	կա ը հը
ճժբ ճժբ		ճժթ ճժթ	ղ ճժդ
ճժբ		ճժթ	ճխբ
ճժզ		ղբ	խե

կանոն չորս յորում երեքն ։

մատթէոս	մարկոս	յովհաննէս
ժը ճժե ճժէ ճծ	ը իզ իզ կե	իզ ղգ ղե ծա
ճկա ճկա մդ մդ	հե հէ ճժէ ճժէ	իգ ծգ ղա ճլէ
մժզ մժզ մժզ	ճիէ ճիէ ճիէ	ճծ ճիը ճլէ
մժզ մհէ մհթ	ճիէ ճծթ ճկա	ճլգ ղը հբ
մհթ մձե մղգ	ճկա ճկը ճհդ	ճխա ճծբ ճձ
մղե մղթ յէ	ճհը ճձ ճձը	հ ճգ ճկդ
յխա յխա	մա մա	ճձ ճղբ
յիգ յիթ	մգ մե	ճձգ ճձե
յիթ յլգ	մե մժա	ճձե մգ

կանոն ե՛ յորում երկուքն ։

մատթէոս	ղուկաս	
ժգ ժթ իզ իե	ը գ ժա ժզ իզ	
իզ իը լ լգ	իը իե իթ ճղդ ճկբ	
իը խ խա խգ խզ խե	ծգ ծբ ծե ճիգ ճժզ ճլդ	
իը իթ ծա ծգ ծդ ծե	ճղա ճծ ճթ ճիե ծդ ճհ	
ծե ծը կ կա կե կզ	կա կ ձա կդ ճհբ կզ	
կը հը կդ ձզ ղգ ղե	ճե ճը ճժա ճժթ ճխե ճկ	
ղզ ղզ ճը ճժդ ճե ճե	ճձբ ճձդ հա կթ ճղա հգ	
ճե ճժ ճժզ ճժզ ճժթ	ճժե ճժը ճկը ճհե ճիզ	
ճիե ճիե ճիը ճիթ	կբ ճիը ճլբ ճլ	

կանոն Ե յորում երկուքն

մատթէոս	ղուկաս
ճլբ ճլգ ճլը ճծդ	ձա ճի ճկը ծե
ճծը ճհե ճձա ճձբ	միղ մ ճձե ճձթ
ճձդ ճձե ճղե ճճդ	ճղը ճղթ ճհբ ճլե
միա միը մլա մլա	ճջա ճլթ ճհթ ճհթ ճխե
մլբ մլդ մլղ մլե	ճխբ ճլղ ճլե ճլը
մլը միւ մխա մծէ	ճի ճխա ճհե մբ
մծղ մծե մկա մկբ	մե մժդ մչ մժբ
մկե մկղ մկե մհ մհբ	ճծե ճծե ճծը միթ մլա

կանոն Զ յորում երկուքն

մատթէոս	մարկոս
թ ժէ ի իբ խդ	գ ե թ ծա ճխղ
ճհե ճլթ ճխե ճխը	կդ ղը խե կ կե
ճծբ ճծդ ճծե ճծթ ճկ	կը հա հբ հդ հղ
ճկբ ճկդ ճկե ճկթ ճհդ	հը հը ձ ձդ ձթ
ճջ ճձթ մբ մժդ մժե	ճ ճդ ճժթ ճի ճիդ
մկ մկդ մձե մձբ մձզ մձը	ճծը ճծդ ճկե ճկդ ճկե ճկթ
մղ մղբ մղը յե յթ	ճհա ճհդ ճհթ ճհե ճղ
յժա յլե յիա յիե յծ	ճղբ մը մժե միա միղ միթ

կանոն Է յորս երկուս	
Մատթէոս	յովհաննէս
է	ձգ
ժբ	ժբ
ժբ	լե
ժբ	լդ
ճի	ձե
ճձե	մժե
մէ	ճա

կանոն Ը յորս երկուս	
Ղուկաս	Մարկոս
իգ իե	ժբ ժդ
իե իէ	ժզ իը
իը ձդ	ժե խը
ձթ ղա	ծզ կա
ճ ճգ	հե ղէ
ճխե ճհե	ճլզ մխզ
յլէ	մլ

Լ. կանոն Թ յորս երկուքն:	
Ղուկաս	Յովհաննէս
Լ Լ ՄԿԲ	ՄԺԹ ՄԻԲ ՄԺԳ
ՄԿԲ ՄՀԴ ՄՀԴ	ՃԻԴ ՄԻԹ ՄԻԵ
ՄՀԴ ՅԳ ՅԷ	ՄԼ ՃՂԱ ՃՂ
ՅԺԲ ՅԺԳ ՅԷ	ՃՂ ՃՂԳ ՃՂԳ
ՅԺԲ ՅԳ ՅԷ	ՃՁԳ ՃՁԲ ՃՁԲ
ՅԺԲ ՅԽ ՅԽ	ՃՂԲ ՃԾԳ ՄԾԵ
ՅԽԱ ՅԽԱ	ՄԽԱ ՄԽԴ
ՅԽԱ	ՄԽԵ

կանոն Ժ յորս առանձինն
իւրաքանչիւր ոք ::

Մաթէոս	Մարթէոս	Մարկոս
Բ Դ Զ ԺԳ ԻԴ ԻԵ ԻԹ ԼԳ ԼԷ	ՃԿԵ ՃՀԱ ՃՀԵ ՃՁԱ ՃՂԴ ՃՂԳ ՃՂԸ	ԺԹ ԼԱ ԽԳ ԽԳ ԽԸ
ԼԸ ԼԹ ԽԲ ԽԵ	ՃՂԱ ՃՂԶ Մ ՄԺ	ԿԲ Հ ՀԴ
ԾԲ ԾԳ ՀԵ ՁԱ	ՄԺԲ ՄԺԸ ՄԻԲ ՄԻԵ	ՁԱ ՁԸ Ղ
ՁԹ ՂԱ ՂԹ ՃԱ	ՄԼ ՄԼԳ ՄԼԵ ՄԼԹ	ՂԲ ՁԴ
ՃԳ ՃԹ ՃԺԳ ՃԺԵ	ՄԽԵ ՄԿԸ ՄՀԳ ՄՁԳ	ՃԱ ՃԴ
ՃԺԸ ՃԻԴ ՃԻԳ ՃԼԳ	ՅԳ ՅԹ ՅԻԴ ՅԻԵ	ՃԻԳ ՃԼԲ
ՃԽ ՃԾԱ ՃԾԵ	ՅԽԵ ՅԾԱ ՅԾԵ	ՃՂԳ ՄԺԳ

կանոն ժ յորս առանձինն		
ղուկաս	ղուկաս	ղուկաս
ա գ	ճլա ճխգ ճխէ ճծա	մծթ մկդ մհա
ե թ	ճծդ ճծթ ճհա ճկգ	մհգ մհզ մհը
ի իբ	ճկդ ճկզ ճհդ ճհզ	մձը մղզ մղէ
իթ լա ծ	ճհը ճձ ճձդ ճձը	յա յդ յզ
ծա կե կը	ճղ ճղէ ճղզ	յը յժզ
հբ հե ճդ	մա մգ մը մժ	յի յիզ
ճզ ճէ	մժդ միգ միե	յլա յլդ
ճժգ ճժէ ճիբ ճիդ	միէ մլզ մծբ մծզ	յլթ յխէ

կանոն ժ յորս առանձինն		
յոհաննէս	յոհաննէս	յոհաննէս
դ ե թ ժա	ձա ձդ ձզ. ձթ	ճծգ ճծե ճծէ ճծթ
ժգ ժզ ժը իբ	ղբ ղդ ղէ ղթ	ճկգ ճկե ճկէ ճկթ
իդ իե իթ լա	ճբ ճդ ճզ ճը	ճհա ճհգ ճհե ճհթ
լգ լզ լթ խա	ճժ ճժբ ճժե ճժէ	ճձա ճձթ ճղա ճղգ
խգ խե ծ ծբ	ճժթ ճիգ ճիե ճիէ	ճղէ մ մբ մե
ծդ ծզ ծը կ	ճլ ճլբ ճլդ ճլզ	մէ մժ մժբ մժդ
կբ կդ կը հա	ճլը ճխ ճխգ ճխդ	մժզ մժը մի միդ
հգ հե հզ հա	ճխե ճխէ ճխթ ճծա	միզ միը մլ մլբ

Բան մատթէոսի աւետարանին Գլխաւորք · [illegible] ։

ա Վասն մոգուցն ։ ա

բ Վասն կոտորածի մանկանցն ։ բ

գ Յաղագս [illegible] քարոզութիւնն յովհաննու գ ե
վասն երկնից արքայութեանն ։

դ Վասն վարդապետութեան փրկչին ։ դ

ե Վասն երանութեանն ։ ե ժզ

զ Վասն բորոտին ։ զ դ ժբ

է Վասն հարիւրապետին ։ է թ ժը

ը Վասն զոքանչն [illegible] ։ ը բ թ

թ Վասն բժշկութեան ամենայն ցաւոց ։ թ դ ժ

ժ Վասն որ ոչ ետ հրաման տալ թաղել զհայրն ։ ժ

ժա Վասն սաստելոյն [illegible] ջրոցն ։ ժա ժ իգ

ժբ Վասն դիւահարացն ։ ժբ ժա իդ

ժգ Վասն անդամալուծին ։ ժգ ե ժգ ե

ժդ Վասն մատթէի ։ ժդ զ ժդ

ժե Վասն դստեր ժողովրդապետին ։ ժե ժբ իե

ժզ Վասն արեանհոսին կնոջն ։ ժզ ժբ իզ

ժէ Վասն երկուց կուրացն ։ ժէ

ժը Վասն համրին եւ համր դիւահարին ։ ժը

ժթ Վասն առաքելոցն իշխանութեանն ։ ժթ ժդ իե

[illegible]

[illegible]

	ի	վասն առաքելոցն Յովհաննու ։	ի			
	իա	վասն որոյ ձեռնն գաւսացեալ էր ։	իա	ե	ժե	
	իբ	վասն կուր և խուլ դիւահարին ։	իբ		լթ	
	իգ	վասն որ խնդրէին նշանս ։	իգ		խ	
	իդ	վասն առակացն ։	իդ	թ	իբ	
	իե	վասն Յովհաննու և Հերովդի ։	իե	ժե		
	իզ	վասն հինգ հացիցն ։	իզ	ժզ	իը	ը
	իէ	վասն երթալոյն ի վերայ ծովուն ։	իէ	ժէ		թ
	իը	վասն անցելոյն զպատուիրանաւն ա̄յ ։	իը	ժը		
	իթ	վասն քանանացւոյն ։	իթ	ժթ		
	լ	վասն բժշկելոյ զժողովուրդն ։	լ			
	լա	վասն եաւթն հացիցն ։	լա	իա		
	լբ	վասն խմորոյ փարիսեցւոյն ։	լբ	իբ	խդ	
	լգ	վասն որ ի Կեսարիա հարցմանն ։	լգ	իգ	իթ	
այլակերպ	լդ	վասն գեղեցկակերպութեան տ̄ն ։	լդ	իդ	լ	
	լե	վասն լուսնահարին ։	լե	իե	լա	
	լզ	վասն խնդրելոյ զերկդրամեանն ։	լզ			
	լէ	վասն հարցանելոյն թէ ո՞ է մեծ ։	լէ			
	լը	վասն առակի հարիւր ոչխարին ։	լը	ծե	լբ	
	լթ	վասն թողլոյ զբիւր տաղանդոյն ։	լթ		ծզ	
	խ	վասն հարցանելոյն արձակման կնոջ ։	խ	իը		

ԽԱ	Վասն հարցանելոյ մեծատանն զՔս ։	ԽԱ	ԽԹ	ԿԳ	
ԽԲ	Վասն վարձկութեան մշակացն ։	ԽԲ			
ԽԳ	Վասն որդւոցն Զեբեթեայ ։	ԽԳ	Լ		
ԽԴ	Վասն երկուց կուրացն ։	ԽԴ	ԼԱ	ԿԴ	
ԽԵ	Վասն իշուն և յաւանակին ։	ԽԵ	ԼԲ	ԿԸ	ԺԴ
ԽԶ	Վասն կուրացն և կաղացն ։	ԽԶ	ԻԳ	ԿԴ	
ԽԷ	Վասն չորանալոյ թզենւոյն ։	ԽԷ	ԼԳ		
ԽԸ	Վասն հարցանելոյ զՏրն քահանայապետացն և ծերոցն ։	ԽԸ			
ԽԹ	Վասն երկուց որդւոցն առակաց ։	ԽԹ	ԼԶ	Հ	
Ծ	Վասն այգւոյն առակին ։	Ծ	ԼԵ		
ԾԱ	Վասն կոչեցելոցն ի հարսանիսն ։	ԾԱ			
ԾԲ	Վասն դահեկանին որով փորձէին ։	ԾԲ		ՀԱ	
ԾԳ	Վասն սադուկեցւոցն ։	ԾԳ	ԼԲ	ՀԲ	
ԾԴ	Վասն աւրինականն այն ։	ԾԴ	ԼԹ		
ԾԵ	Վասն տն հարցմանն զփարիսեցիսն ։	ԾԵ	Խ	ՀԳ	
ԾԶ	Վասն վայ տալոյ դպրացն և փար ։	ԾԶ			
ԾԷ	Վասն կատարածի ։	ԾԷ	ԽԲ	ՀԵ	
ԾԸ	Վասն աւուրն և ժամուն ։	ԾԸ	ԽԳ		
ԾԹ	Վասն տասն կուսանացն ։	ԾԹ			
Կ	Վասն զտաղանդն տալոյ ։	Կ		ԿԵ	

կա վասն գալըստեան եանն տն ։։ կա

կբ վասն աւծանելոյն զտրն իւղով ։։ կբ խդ ծա ժբ

կգ վասն պատրաստելո՛ զպասաքայն ։։ կգ խե հզ

կդ վասն աւրհնաւորի խորհրդոյն ։։ կդ

կե վասն մատնութեանն տն ։։ կե խզ

կզ վասն ուրացութեն պետրոսի ։։ կզ խէ

կէ վասն յուդայի զղջմանն ։։ կէ

կը վասն խնդրելոյն զմարմինն տն կը խը ձբ ժը

Մարմ ենն ։։

Հինգ տեղւոջ՝ չորս աւետարանիչքն համա
ձայն են միմեանց ։ Ի հինգ տեղւոջ չորսաւ
ետարանիչքն համաձայն են միմեանց ։։
Ի հինգ տեղւոջ չորս աւետարանիչքն համաձայն են ։։
Ի մատթէոս՝ եղ տեղիս երիքն համաձայն են ։։
Մարկոս՝ եղ տեղիս երիքն համաձայն են ։։
Ղուկաս՝ եե տեղիս երիքն համաձայն են ։։
Յովհաննէս՝ է տեղիս երիքն համաձայն են ։։
Ի մատթէոս՝ ե տեղիս երկուքն համաձայն են ։։
Մարկոս՝ ժբ տեղիս երկուքն համաձայն են ։։
Ղուկաս՝ ժ տեղիս երկուքն համաձայն են ։։
Մարկոս՝ ժբ տեղ բ չամ ։ Ղուկաս՝ ժ տեղ՝ բ չամաձ ։։

Յովհաննէս չորսին։ Մատթէոս ԾԲ տեղ միայն։
Մարկոս Գ տեղ միայն։ Ղուկաս ԺԵ տեղ միայն։
Յովհաննէս, նոյնպէս տեղի միայն։

Նախադրութիւն Ըստ Մատթէոսի Աւետարանին։

Աւետարանն որ ըստ Մատթէոսի գրեալ է՝ զի եղեւ Մատթէոս առաջ [illegible] գրեաց վասն հաւատացելոցն, եւ ուսուցանէ մեզ նախկզբանն ըստ մարմնոյ ծնունդն փրկչին խոստովանի Քրիստոսի։ վասն որոյ [illegible] ծագումն մինչեւ ի Քրիստոս, ասացաւ էր։ Եւ եթէ ըստ կարգի եւ ըստ չորեքկին թուոյն յօրինմամբ, եւ ի ընտրելոյն [illegible] ըստ փոխադրութեանն, եւ [illegible] [illegible] [illegible] փրկչին եղեալ, եւ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] եւ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], եւ [illegible] Զի ամենեցուն պետութիւն, եւ [illegible] մարմնով՝ եւ մարմին [illegible] [illegible] [illegible], եւ [illegible] որք [illegible] [illegible] զհամբերութիւն [illegible]։ Նոյն եւ [illegible] [illegible] յարութիւն, եւ [illegible] [illegible] [illegible] տեղ զամենայն [illegible] եւ [illegible] [illegible]։ Պատուիրեաց ընդ [illegible] զամենայն աւուրս մինչեւ ի կատարած աշխարհի [illegible] [illegible]։ Եւ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]։

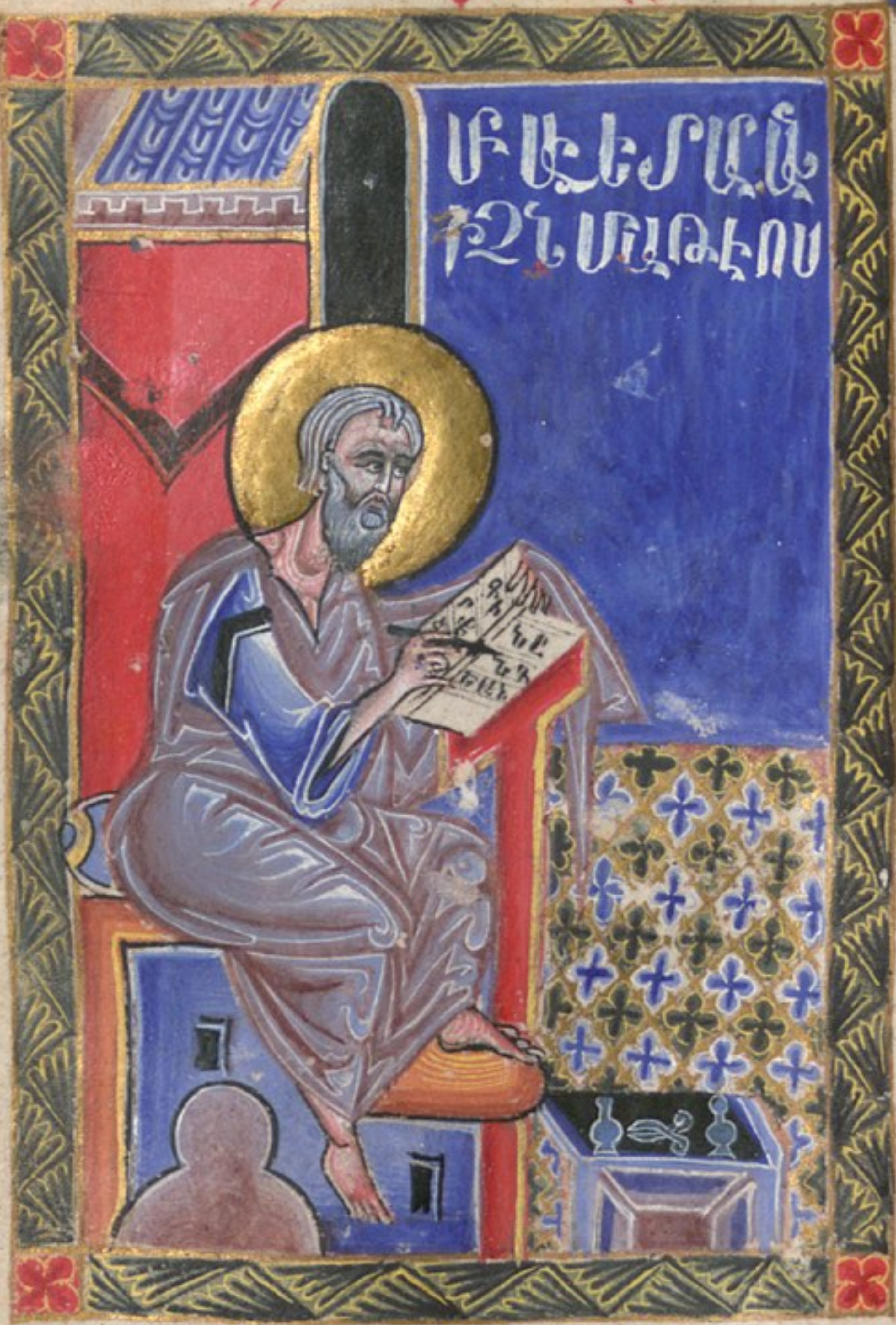
ԱՒԵՏԱՐԱՆ
ԻՉՆ ՄԱՏԹԷՈՍ

Աւետարան
Ըստ Մատթէոս
ի է ։

ԻՐՔ ԾՆՆԴ
ԵԱՆ Յ̅Ի̅ Ք̅Ի̅
ՈՐԴՈՅ ԴԱՒ
ԹԻ ՈՐԴՈՅ Ա
ԲՐԱ ՀԱՄՈՒ։

Աբրահամ
ծընաւ զիսահակ։
Իսահակ ծնաւ
զյակովբ ։
Յակոբ ծնաւ
զյուդա և զեղբարս
նորա ։
Յուդայ ծընաւ
զփարէս և զզարայ
ի թամարայ ։
Փարէս ծընաւ
զեզրովն ։
Եզրովն ծնաւ
զարամ
Արամ ծընաւ
զամինադաբ ։
Ամինադաբ ծը
նաւ զնաասովն ։
Նաասովն ծնաւ
զսաղմովն ։
Սաղմովն ծնաւ
զբոոս ի հռաքաբայ ։
Բոոս ծնաւ զով
բէդ ի հռութայ ։
Ովբէդ ծնաւ զյ
եսսէ ։
Յեսսէ ծնաւ զդ
աւիթ արքայ ։
Դաւիթ ծնաւ զս
ողոմովն ի կնոջ
էն ուրիայ ։
Սողոմովն ծնաւ
զռոբովամ ։
Ռոբովամ ծնաւ
զաբիայ ։
Աբիայ ծնաւ
զասափ ։
Ասափ ծընաւ

զյովսափատ:
Յովսափատ ծնաւ
զյովրամ ::
Յովրամ ծնաւ
զոզիայ ::
Ո զիա ծնաւ զյո
վաթամ ::
Յովաթամ ծնաւ
զաքազ ::
Աքազ ծնաւ
զեզեկիայ ::
Եզեկիա ծնաւ
զմանասէ ::
Մանասէ ծնաւ
զամովս ::
Ամովս ծնաւ
զյովսիայ ::
Յովսիայ ծնաւ
զյեքոնիա եւ զեղբարս
նորաառգերութբն
բաբելացւոց ::
Յետ գերութն
բաբելացւոց՝ ծնաւ
յեքոնիա զսաղաթիէլ ::
Սաղաթիէլ ծնաւ
ըզզօրաբաբէլ ::
Զօրաբաբէլ ծը
նաւ զաբիուդ ::
Աբիութ ծնաւ
զեղիակիմ ::
Եղիակիմ ծնաւ
զազովր ::
Ազովր ծնաւ
ըզսադովկ ::
Սադովկ ծնաւ
զաքիմ ::
Աքիմ ծընաւ
զեղիուդ ::

Եղիուդ ծնաւ
զեղեազար ։
Եղեազար ծնաւ
զմատթան ։
Մատթան ծնաւ
զյակոբ ։
Յակոբ ծնաւ ըզ
յովսէփ զայրն մա
րեմա · որում խաւ
սեալ էր զմարիամ
կոյս ։ յորմէ ծնաւ
յս̅ որ անուանեցաւն
քս̅ ։

բ
ժ
Արդ ամենայն
ազգքն յաբրահա
մէ մինչև ցդաւիթ ·
ազգք չորեքտասանք ։
Եւ ի դաւթէ մինչև
ի գերութիւնն բաբե
լացւոց ազգք չո
րեքտասանք ։
Եւ ի գերութենէն
բաբելացւոց մինչև
ի քս̅ · ազգք չո
րեքտասանք ։

գ
ե
ԵՒ ՅԻ̅ ՔԻ̅ ԾՆ
ունդն էր այսպէս ։
Խաւսեալ զմայր
նորա մարիամ յով
սեփու ։ մինչ չև
եկեալ առ միմեանս ·
գտաւ յղացեալ ի
հոգւոյն սրբոյ ։

դ
ժ
Եւ յովսէփ այրն
նորա քանզի ար
դար էր · և ոչ կամէր
առակել զնա , խոր
հեցաւ լռելեայն ար

մ
բ

մ
գ
գ

ձակել զնա ։

Եւ մինչդեռ նա զայս ածեր զմտաւ, ահա հրեշտակ տն ի տեսլեան երևեցաւ նմա և ասէ ։

Յովսէփ որդի դաւթի. մի երկնչիր առնուլ առ քեզ զմարիամ կին քո ։ քանզի որ ի նմայն ծնեալն է ի հոգւոյն սրբոյ է

Ծնցի որդի. և կոչեսցես զանուն նորա յս ։ զի նա փրկեսցէ զժողովուրդ իւր ի մեղաց իւրեանց ։

Այս ամենայն եղև. զի լցցի որ ասացաւն ի տնէ ի ձեռն եսայեայ մարգարէի. Ահա կոյսն յղասցի և ծնցի որդի. և կոչեսցեն զանուն նորա էմմանուէլ որ թարգմանի ընդ մեզ ած ։

Եւ զարթուցեալ յովսէփ ի քնոյ անտի. արար որպէս հրամայեաց նմա հրեշտակն տն ։ առյինքն զկին իւր. և ոչ գիտէր զնա մինչև ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկ. և անուանեաց զանուն նորա յս ։

ԻԲՐԵՒ ԾՆԱՒ յ̅ի ի բեթղեհեմ հրէաստանի յաւուրս հերովդի արքայի. ահա մոգք յարեւելից եկին յ̅եմ ։ եւ ասեն ուր է որ ծնաւ արքայն հրէից ։ զի տեսաք զաստղն նորա յարեւելս՝ եւ եկաք երկիր պագանել նմա ։

Լուեալ զայս արքայ հերովդէս խռովեցաւ, եւ ամենայն ե̅մ ընդ նմա ։ եւ ժողովեալ զամենայն քահանայապետս եւ զդպիրս ժողովրդեանն՝ հարցանէր ի նոցանէ թէ ուր ծնանելոց է ք̅ս̅ն ։

Նոքա ասեն ցնա՝ ի բեթղեհեմ հրէաստանի ։ Զի այսպէս գրեալ է ի ձեռն մարգարէին ։ Եւ դու բեթղեհեմ երկիր յուդայ՝ ոչ ինչ կրտսեր ես յիշխանս յուդայ ։ ի քէն ելցէ ինձ իշխան որ հովուեսցէ զժողովուրդ իմ զի̅ղ ։

Է Յայնժամ հերովդէս գաղտ կոչեաց զմոգսն, եւ ստուգեաց ի նոցանէ զժամանակ աստեղն երեւելոյ ։ արձակեաց զնոսա ի բեթղեհեմ եւ ասէ ։ Գնացէք ստուգեցէք վասն մանկանն ։ Եւ յորժամ գտանիցէք' ազդ արասջիք ինձ զի եւ ես եկեալ երկիրպագից նմա ։

Եւ նոքա իբրեւ լուան ի թագաւորէն. գնացին ։ Եւ ահա աստղն զոր տեսին յարեւելս . առաջնորդեաց նոցա մինչեւ եկեալ եկաց ի վերայ ուր էր մանուկն ։

Իբրեւ տեսին զաստղն, խնդացին յոյժ ուրախութ̅ն մեծ ։

Եւ իբրեւ մտին ի տունն . տեսին զմանուկն հանդերձ մարիամաւ մարբն իւրով ։ Եւ անգեալ երկիր պագանէին նմա ։ Եւ բացեալ զգանձս իւրեանց . մատուցին նմա պատարագս ։ ոսկի, եւ կնդրուկ . եւ զմուռս ։

Եւ հրաման առեալ ի տեսլեան, չդառնալ անդրէն առ Հերովդէս ։ ընդ այլ ճանապարհ գնացին յաշխարհն իւրեանց ։

Եւ իբրեւ գնացին նոքայ անտի . ահա հրեշտակ տն̅ ի տեսլեն̅ .

երեւի յովսեփու և ասէ ։ արի առ զմանուկդ և զմայր նորա և փախի՛ր յեգիպտոս. և անդ լինիջիր ցոր ժամ ասացից քեզ ։ քանզի խնդրելոց է հերովդէս կորուսանել զմանուկդ ։

Եւ նա յարուցեալ առ զմանուկն և զմայր նորա գիշերի. և գնաց յեգիպտոս ։ և անդ էր մինչեւ ցվախճանն հերովդի ։

Զի լցցի ասացեալն ի տ՟է ի ձեռն մարգարէին որ ասէ ։ յեգիպտոսէ կոչեցի զորդի իմ ։

Բ Յայն ժամ իբրեւ ետես հերովդէս թէ խաբեցաւ ի մոգուց անտի՝ բարկացաւ յոյժ ։ Եւ առաքեաց կոտորեաց զամենայն մանկունսն որ էին ի բեթղեհեմ եւ յամենայն սահմանս նորա ։ յերկեմենից եւ ի խոնարհ ։ ըստ ժամանակին զոր ստուգեաց ի մոգուցն ։

Յայն ժամ կատարեցաւ ասացեալն ի տ՟է ի ձեռն երեմիա մարգարէին որ ասէ ։

Ձայն գուժեաց ի հռամա ։ ողբումն

եւ լալումն, եւ աշխար-
ումն յոյժ ։ Ռաքէլ
լայր զորդիս իւր եւ ոչ
կամէր մխիթարել
զի ոչ էին ։
Եւ ի վախճանելն
Հերովդի, ահա հր-
եշտակ Տն ի տեսլեան
երեւէր Յովսեփայ յԵգ-
իպտոս եւ ասէր, ար-
ի առ զմանուկդ եւ զ-
մայր իւր, եւ գնա յեր-
կիրն Իղի ։ զի մեռան
որք խնդրէին զան-
ձն մանկանն ։
Եւ նա յարուցեալ
առ զմանուկն եւ զ-
մայր նորա, եւ եկն
յերկիրն Իղի ։

Եւ իբրեւ լուաւ եթէ
Արքեղաւոս թագա-
որեաց Հրէաստանի
փոխանակ Հերովդի
հաւրն իւրոյ՝ երկեաւ
երթալ անդր ։
Եւ հրաման առեալ ի
տեսլեան, գնաց ի
կողմանս Գալիլեացւ-
ոց ։ Եւ եկեալ բնա-
կեաց ի քաղաքին
որ կոչէր Նազարեթ ։
Զի լցցի բանն մարգ-
արէիցն. Թէ Նազով-
րեցի կոչեսցի ։

Գ

ՅԱՒՈՒՐՍՆ
յայնոսիկ, գայ յով-
հաննէս մկրտիչ՝ քա-
րոզել յանապատին

մ ղ յ
ե ղ բժե
ճ

հրէաստանի և ասէ՛
ապաշխարեցէք զի
մերձեալ է արքայ
ութիւն երկնից ։

Ը Ա Զի սա է վասն ո
րոյ ասացաւն ի ձեռն
եսայեայ մարգարէի որ ասէ ։

Ձայն բարբառոյ
յանապատի ։ պատ
րաստ արարէք զճա
նապարհ տ̅ն , և ու
ղիղ արարէք զշաւի
ղս նորայ ։

Թ Բ Եւ ինքն յովհաննէս՝
ունէր հանդերձ ի ստե
ւոյ ուղտու ։ և գօտ
ի մաշկեղէն ընդ
մէջ իւր ։ և կերակուր
նորա՝ էր մարախ և
մեղր վայրենի ։

Յայնժամ ելանէ
ին առ նա ամենայն եմ̅
ացիք , և ամենայն
հրէաստան , և ամե
նայն կողմն յորդան
անու ։ մկրտէին ի
նմանէ յորդանան
գետ՝ խոստովան
լինէին զմեղս իւր
եանց ։

Ժ Ե Եւ տեսեալ զբազու
մս ի սադուկեցւոցն
և ի փարիսեցւոցն եկ
եալս ի մկրտութիւն
նորա, ասէ ցնոսա ։

Ծնունդք իժից ։
ո՞ եցոյց ձեզ փախ
չել ի բարկութենէն

մ մր ղ յ մ
ը բ ե ժ ժ
թ

որ գալոցն է ։
Արարէք այսու-
հետեւ պտուղ արժ-
անի ապաշխարու-
թեան ։ Եւ մի՛ համ
արիցիք ասել յան
ձինս, եթէ ունիմք
մեք հայր զաբրահամ։
Ասեմ ձեզ ։ զի
կարող է ա̅ծ, ի քար
անցս յայսցանէ
յարուցանել որդիս
աբրահամու ։
Զի ահաւասիկ՝ տա
պար առ արմինս ծա
ռոց դնի ։ ամենայն
ծառ որ ոչ առնիցէ
զպտուղ բարի՝ հա
տանի եւ ի հուր արկանի ։

ժա
ա
Ես մկրտեմ զձեզ զ
ջրով՝ յապաշխարու-
թիւն ։ բայց որ զկնի
իմ գայ՝ հզաւրագոյն է
քան զիս ։ Եւ ես չեմ բաւ-
ական բառնալ զկաւ-
շիկս նորա ։ նա մկր
տեսցէ զձեզ ի հոգին
սուրբ եւ հուր ։

ժբ
ա
Որոյ հեծանոցն ի
ձեռին իւրում է, եւ սրբ
եսցէ զկալ իւր ։ Ժող
ովեսցէ զցորեանն ի
շտեմարանս իւր, եւ զ
յարդն այրեսցէ ան
շէջ հրով ։

ժգ
ա
ՅԱՅՆԺԱՄ գա
յս ի գալիլեէ առ յոր
դանան, մկրտել ի նմա
նէ ։

մ
ժա
ժբ
ժգ

Եւ յովհաննէս՟ ար
գելոյր զնա եւ ասէ ։
ինձ պիտոյ է ի քէն մկր
տել՝ եւ դու առ իս գաս ։
Պատասխանի ետ
յս̃ եւ ասէ ցնա ։ Թոյլ
տուր այժմ․ զի այս
պէս վայել է մեզ լը
նուլ զամենայն արդ
արութն ։ Եւ ապա
թոյլ ետ նմա ։
ժդ ա Եւ իբրեւ մկրտեցա
ւ յս̃ , ել վաղ վաղվաղակի
ի ջրոյ անտի ։ եւ ահա
բացան նմա երկինք ։
Եւ ետես զհոգին այ̃
զի իջանէր իբրեւ զա
ղաւնի եւ գայր ի վե
րայ նորա ։

Եւ ահա ձայն յերկ
նից որ ասէր․ դա է
որդի իմ սիրելի ընդ
որ հաճեցայ ։
ժե բ ՅԱՅՆԺԱՄ
վարեցաւ յս̃ յանա
պատ ի հոգւոյն՝ փոր
ձել ի սատանայէ ։
ժզ ե Եւ պահեալ զքառա
սուն տիւ եւ զքառա
սուն գիշեր՝ ապա քա
ղցեաւ ։
Եւ մատուցեալ փոր
ձիչն ասէ ցնա ․ Ե
թէ որդի ես այ̃ , ասա՛
զի քարինքս այսոքիկ
հաց լինիցին ։
Նա պատասխա
նի ետ եւ ասէ ։

մ մր ղ յ մ
ժդ ե ժդ ժէ ժե
ժզ

Գրեալ է թէ ոչ հացիւ միայն կեցցէ մարդ' այլ ամենայն բանիւ որ ելանէ ի բերանոյ այ ։

Յայնժամ առեալ ածէ զնա սատանա ի քաղաքն սուրբ, և կացուցանէ զնա ի վերայ աշտարակի տաճարին և ասէ ցնա ։ Եթէ որդի ես այ, արկ զքեզ աստի ի վայր ։

Զի գրեալ է թէ հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո ։ և ի վերայ ձեռաց բարձցեն զքեզ' զի մի երբեք հարցես զքարի զոտն քո ։

Ասէ ցնա դարձեալ յս, գրեալ է թէ ոչ փորձեսցես զտր ած քո ։

Դարձեալ առնու ածէ զնա սատանայ ի լեառն մի բարձր յոյժ, և ցուցանէ նմա զամենայն թագաւորութիւնս աշխարհի և զփառս նոցա ։ և ասէ ցնա ։ Զայս ամենայն քեզ տաց' եթէ անկեալ երկիր պագանիցես ինձ ։

Յայնժամ ասէ ցնա յս ։ երթ յետս

իմ սատանայ : Գը
րեալ է . տն̄ այ̄ քում
երկիր պագցես , եւ զ
նա միայն պաշտեսցես

ժե
Ը

Ապա թողու զնա
սատանայ , եւ ահա հր
եշտակք մատեան եւ
պաշտեին ըզ
նայ ::

ԻԲՐԵՒ ԼՈՒ-
աւ յս̄ եթէ յովհանն
էս մատնեցաւ ՝ մեկն
եցաւ գնաց ի գալիլեա :

ժզ
Ա

Եւ թողեալ զնազա
րեթ , եկն բնակեցաւ
ի կափառնաում, ի ծո
վեզերեն : ի սահ
մանս զաբողոնի եւ
նեփթաղիմայ :

մ   ղ   յ
ժե   ե   իզ
ժը   ը   ժթ լէ լը

Զի լցցի բանն
որ ասացաւ ի ձեռն
եսայ եսա մարգարէի :
› Երկիր զաբողոնի եւ
› երկիր նեփթաղիմայ ՝
› ճանապարհ ծովու
› յայն կոյս յորդանա
› նու , գալիլեա հեթ
› անոսաց : ժողովուր
› դ որ նստէր ի խաւա
› րի՝ ետես լոյս մեծ :
› Եւ որոց նստէին յաշ
› խարհին եւ ի ստուերս
› մահու՝ լոյս ծագեաց
› նոցա ::

ի
Դ

Յայնմ հետէ սկս
աւ քարոզել յս̄ եւ աս
ել : ապաշխարեցէք
զի մերձեալ է արքայ

մ   ղ
ի   թ

ութիւն երկնից։

Մինչ դեռ գնայր
յս̅ ընդ եզր ծովուն
Գալիլեացւոց՝ ետես
երկուս եղբարս. զՍի
մոն զկոչեցեալն Պե
տրոս, եւ զԱնդրէաս
եղբայր նորա, արկ
եալ ուռկանս ի ծով
քանզի ձկնորսք էին։

խա բ Եւ ասէ ցնոսա. Ե
կայք զկնի իմ. եւ արա
րից զձեզ որսորդս
մարդկան։

Եւ նոքա թողեալ
վաղվաղակի զգոր
ծիսն, գնացին զը
հետ նորա։

խբ ղ Եւ մատուցեալ ան
տի յառաջ, ետես այլ
երկուս եղբարս. ըզ
յակովբոս զեբեդեա
եւ զյովհաննէս եղբ
այր նորա ի նաւ էին.
զեբեդեաւ հանդերձ
հարբն իւրեանց մինչ
դեռ կազմէին զուռ
կանս իւրեանց. եւ կո
չեաց զնոսա։

Եւ նոքա թողեալ վաղ
վաղակի զնաւն եւ զ
հայրն իւրեանց. գը
նացին զհետ նորա։

խգ ա Եւ շրջէր յս̅ ընդամ
ենայն կողմանս Գալ
իլեացւոց. ուսուցա
նէր ի ժողովուրդսնո
ցա. եւ քարոզէր զաւե

մ	մր	ղ
խա	ժ	ա̅
խբ	ժա	

մ	մր	ղ	յ
խգ	խե	ժե	խղ
		ա̅ խէ	

տարանն արքայու-
թեան ; եւ բժշկէր զա-
մենայն հիւանդու-
թիւնս եւ զամենայն
ախտս ի ժողովրդեանն:
Եւ ել լուր նորա ընդ
ամենայն երկիրն ա-
սորւոց : Եւ մատու-
ցին առ նա զամեն
այն հիւանդս որ նե-
ղեալ էին ի պէսպէս
ցաւս եւ տանջանս:
եւ զդիւահարս , եւ զ
լուսնոտս , եւ զանդա
մալոյծս , եւ բժշկէ
եաց զնոսա ::
Եւ երթային զհետ նո
րա ժողովուրդք բազումք
ի գալիլեէ , եւ ի դեկա
պաղեա , յեմէ , եւ ի
հրէաստանէ՝ յայն
կոյս յորդանանու , եւ
բժշկեաց զն
նոսա ::

իդ
զ

ԻԲՐԵՒ ԵՏԵՍ
զժողովուրդսն՝ ել ի
լեառն : եւ իբրեւ նս
տաւ անդ , մատեան
առ նա աշակերտքն
նորա ::

իե
ե

Եւ բացեալ զբերան
իւր՝ ուսուցանէր
զնոսա եւ ասէր ::

է

Երանի աղքատ
աց հոգւով . զի նոցա
է արքայութիւն
երկնից ::

իզ

Երանի սգաւորաց

մ	մր	ղ
իդ	իե	
իե		իզ
իզ		իը

զի նոքա մխիթարեսցին ::

ԽԵ Ժ Երանի հեզոց՝ զի նոքա ժառանգեսցեն զերկիր ::

ԽԸ Ե Երանի որ քաղցեալ եւ ծարաւի են արդարութեան, զի նոքա յագեսցին:

ԽԹ Ժ Երանի ողորմածաց, զի նոքա ողորմութիւն գտցեն ::

Երանի այնոցիկ որ սուրբ են սրտիւք, զի նոքա զա̅ծ տեսցեն:

Երանի խաղաղարարաց, զի նոքա որդիք ա̅յ կոչեսցին:

Երանի որ հալածեալ իցեն վասն արդարութեան, զի նոցա է արքայութի̅ն երկնից ::

Ծ Ե Երանի է ձեզ յորժամ նախատիցեն զձեզ եւ հալածեսցեն, եւ ասիցեն զամենայն բան չար զձէնջ սուտ վասն իմ: ցնծասջիք եւ ուրախ լերուք, զի վարձք ձեր բազում են յերկինս : զի այսպէս հալածեցին զմարգարէսն որ յառաջ քան զձեզ էին:

ԾԱ Ժ ԴՈՒՔ ԷՔ ԱՂ երկրի : ապա եթէ

Մ Ղ
ԽԵ
ԽԸ
ԽԹ ԽԵ

Մ Մր Ղ
Լ
ԾԱ Ճ ԽԹ

աղն անհամի․ իւ՞ յաղեսցի ։ ո՛չ իմեք ազդեսցէ այնուհետեւ, բայց եթէ ընկենուլ արտաքս եւ կոխա՛ն լինել ի մարդկանէ ։

Դո՛ւք էք լոյս աշխարհի ։ ո՛չ կարէ քաղաք թաքչել որ ի վերայ լերին կայցէ ։ եւ ո՛չ լուցանեն ճրագ եւ դնեն ընդ գըրուանաւ ։ այլ ի վերայ աշտանակի՝ եւ լո՛յս տայ ամենեցուն որ ի տանն իցեն ։

Սո՛յնպէս լուսաւորեսցէ լոյս ձեր առաջի մարդկան ։ որպէս զի տեսցեն զգործսն ձեր բարիս՝ եւ փառաւորեսցեն զհայրն ձեր որ յերկինս է ։

ԼԳ
Ժ

ՄԻ՛ ՀԱՄԱրիք եթէ եկի լուծանել զաւրէնս կամ զմարգարէս ։ ո՛չ եկի լուծանել՝ այլ լնո՛ւլ ։

ԼԴ
Ե

Ամէն ասեմ ձեզ ։ մինչեւ անցցեն երկինք եւ երկիր ․ յովտ մի որ նշանախեց մի՝ ո՛չ անցցէ յաւրինաց եւ ի մարգարէիցն, մինչեւ ամենայն եղիցի ։

Մ Մր Ղ
ԼԲ ՃԹ ՃՁԵ
ՃԼԳ ՀԹ

Մ Ղ
ԼԳ
ԼԴ ՃՂԳ

է̅
գ

Որ ոք լուծցէ մի
ինչ ի պատուիրա
նացս յայսցանէ ի
փոքունց՝ և ուսուս
ցէ այնպէս զմար
դիկ՝ փոքր կոչես
ցի յարքայութ̅ե
երկնից ։
Իսկ որ արասցէ
և ուսուսցէ՝ նա
մեծ կոչեսցի յարք
այութ̅ե երկնից ։
Բայց ասեմ ձեզ։
զի եթէ ոչ առաւե
լիցի արդարու
թիւն ձեր աւելի
քան զդպրացն և զ
փարիսեցւոցն՝ ոչ
մտանիցէք յարքայ
ութիւն երկնից ։
Լուարուք զի աս
ացաւ առաջնոցն
թէ մի սպանաներ։
զի որ սպանանիցէ
պարտական լիցի ի
դատաստան։
Այլ ես ասեմ ձեզ։
եթէ ամենայն որ
բարկանայ եղբաւր
իւրում տարապար
տուց․ պարտաւոր
լիցի ի դատաստանի։
Եւ որ ասիցէ ցեղ
բայր իւր յիմար պար
տաւոր լիցի ատենի։
Եւ որ ասիցէ ցեղ
բայրն մորոս պար
տաւոր լիցի ի գեհեն
հրոյն։

մ
է

Եթէ մատուցանիցես զպատարագն քո ի վերա սեղանոյ՝ եւ անդ յիշեսցես եթէ եղբայր քո ունիցի ինչ խէթ զքէն՝ թող զպատարագն քո առաջի սեղանոյն. երթ նախ հաշտեաց ընդ եղբաւր քում, եւ ապա եկեալ մատուսջիր զպատարագն քո։

ԼԷ
Ե
Լեր իրաւախոհ ընդ ոսոխի քում վաղագոյն մինչ դեռ իցես ընդ նմայ ի ճանապարհի ։ զուցէ մատնիցէ զքեզ ոսոխն դատաւորի ։ եւ դատաւորն դահճի ։ եւ արկանիցեն ի բանտ ։ ամէն ասեմ քեզ՝ ոչ ելանիցես անտի մինչեւ հատուցանիցես զյետին նաքարակիտն ։։

ԼԸ
Զ
Լուարուք զի ասացաւ մի շնար։ Բայց ես ասեմ ձեզ։ Եթէ ամենայն որ հայի ի կին մարդ, առ ի ցանկանալոյ նմա՝ անդէն շնացաւ ընդ նմա ի սրտի իւրում։ Եթէ ակն քո աջ գայթագղեցուցանէ զքեզ՝ խլեայ զնա

մ
ԼԷ

ղ
ՃԿԵ

մ
ԼԸ

և ընկեայ ի քէն : զի լա՛ւ է քեզ եթէ մի յանդամոց քոց կորիցէ, և մի՛ ամենայն մարմինդ անկանիցի ի գեհեն :

Եւ եթէ ա՛ջ ձեռն քո գայթագղեցուցանէ զքեզ · հա՛տ զնա և ընկեա՛ ի քէն : զի լա՛ւ է քեզ եթէ մի յանդամոց քոց կորիցէ, և մի՛ ամենայն մարմինքդ անկանիցի ի գեհեն :

Ապաքէն ասացաւ, եթէ որ արձակեսցէ՛ զկինն իւր տացէ՛ նմա զարձակմանն :

Բայց ե՛ս ասեմ ձեզ : եթէ ամէնայն որ արձակէ զկինն իւր առանց բանի պոռնկութեան՝ նա՛ տայ նմա շնալ : և որ զարձակեա՛լն առնէ շնայ :

Դարձեալ լուարո՛ւք զի ասացաւ առաջնոցն, մի՛ երդնուցուս սուտ՝ բայց հատուսցե՛ս տն̄ զերդմունս քո :

Այլ ե՛ս ասեմ ձեզ : ամենևի՛ն մի երդնուլ : մի՛ յերկինս · զի աթո՛ռ է այ̄ : և մի՛ յերկիր · զի պատ տուանդանէ ոտից նորա : Եւ մի յեմ, զի քաղաքէ մեծի արքային : Եւ մի ի գլուխ քո երդնուցուս, զի ոչ կարես մազմի սպիտակ առնել կամ թուխ :

Այլ եղիցի ձեր բան՝ այոն՝ այո : Եւ ոչն՝ ոչ: զի աւելին քան զայն՝ ի չարէն է ::

Լուարուք զի ասացաւ ակն ընդ ական, և ատամն ընդ ատաման :

Այլ ես ասեմ ձեզ: մի կալ հակառակ չարին

ԽԵ
Ե
Այլ եթէ որ ածիցէ ապտակ յաջ ծնաւտ քո՝ դարձո նմա և զմիւսն :

ԽԶ
Ժ
Եւ որ տարապաշակ վարեսցէ զքեզ մղոն մի՝ երթ ընդ նմա և երկուս :

Եւ որ կամիցի դատել և առնուլ զշապիկդ քո՝ թող նմա և զբաճկոն քո:

Որում խնդրէ ի քէն՝ տուր : Եւ որ կամի փոխ առնուլ ի քէն՝ մի դարձուցաներ զերեսս ::

Լուարուք ապաքէն զի ասացաւ ․

մ Ղ
ԽԵ ծէ
ԽԶ

սիրեսցես զընկեր քո · և ատեսցես զթշնամին քո :

խա ե Այլ ես ասեմ ձեզ : սիրեցէք զթշնամիս ձեր : աւրհնեցէք զանիծիչս ձեր · բարի արարէք ատելեաց ձերոց : և աղաւթս ի վերա այնոցիկ որ լլկեն զձեզ և հալածեն : զի եղիջիք որդիք հաւր ձերոյ որ յերկինսն է: Զի զարեգակն իւր ծագէ ի վերա չարաց և բարեաց: և ածէ անձրև ի վերա արդարոց և մեղաւորաց :

խբ ե Զի եթէ սիրեցէք զայնոսիկ որ սիրեն զձեզ՝ զինչ վարձք իցեն : ոչ ապաքէն և մաքսաւորքն զնոյնն գործեն ::

Եւ եթէ տայցէք միայն ողջոյն բարեկամաց ձերոց՝ զինչ աւելի առնէք : ոչ ապաքէն մաքսաւորքն և մեղաւորքն զնոյն գործեն ::

Արդ եղերուք դուք կատարեալք՝

մ ղ մ
խա ծբ խբ

որպէս և հայրն ձեր երկնաւոր կատարեալ է։

ԲԼ

խբ

ժ

ԶԳՈՅՇ ԼԵՐՈՒՔ ողորմութեան ձերում, մի՛ առնել առաջի մարդկան որպէս թէ ի ցո՛յց ինչ նոցա։ գուցէ՛ և վարձս ոչ ընդունիցիք ի հաւրէն ձերմէ որ յերկինսն է։

Այլ յորժամ առնիցես ողորմութիւն, մի՛ հարկաներ փող առաջի քո, որպէս կեղծաւորքն առնեն։ ի ժողովուրդս և ի հրապարակս՝ որպէս զի փառաւորեսցին ի մարդկանէ։ Ամենասեմ ձեզ՝ ա՛յն իսկեն վարձք նոցայ։

Այլ դու յորժամ ողորմութի՛ւն առնիցես՝ մի՛ գիտասցէ ձա՛խ քո զինչ գործէ աջքո։ Որպէս զի եղիցի ողորմութիւնն քո՝ ի ծածուկ։ Եւ հայրն քո որ տեսանէ ի ծածուկ՝ հատուսցէ՛ քեզ յայտնապէս։

մ

խբ

Եւ յորժամ յաղաւթս կայցէք՝ մի՛ լինիցիք որպէս կեղծաւորքն: զի սիրեն ի ժողովուրդս եւ յանկիւնս հրապարակաց կալ յաղաւթս. որպէս զի երեւեսցին մարդկան:

Ամէն ասեմ ձեզ՝ այն իսկ են վարձք նոցյ այ:

Այլ դու յորժամ կայցես յաղաւթս՝ մուտ ի սենեակ քո՝ փակեա զդուրս քո՝ եւ կաց յաղաւթս առ Հայրն քո ի ծածուկ: եւ Հայրն քո որ տեսանէ ի ծածուկ. հատուսցէ քեզ յայտնապէս:

իգ
է

Եւ յորժամ կայցէք յաղաւթս. մի՛ շատախաւսք լինիք իբրեւ զհեթանոսսն: զի համարին եթէ ի բազում խաւսից իւրեանց լսելի լինիցին: արդ մի՛ նմանիցէք նոցա:

Զի գիտէ՛ Հայրն ձեր զինչ պիտոյ է ձեզ՝ մինչչեւ ձեր խնդրեալ իցէ ի նմանէ:

Եւ արդ՝ այսպէս

մ
իգ

ղ
ձիգ

կացէք դուք յաղաւթս ։

Հայր մեր որ յերկինս ։ սու՛րբ եղիցի անուն քո ։ եկեսցէ՛ արքայութիւն քո ։ եղիցի՛ն կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի ։ զհաց մեր հանապազորդ՝ տու՛ր մեզ այսաւր ։ և թո՛ղ մեզ զպարտիս մեր, որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապանաց ։ և մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն ։ այլ փրկեա՛ զմեզ ի չարէ ։ զի քո՛յ է արքայութիւն, և զաւրութ̅ի̅ ։ և փա՛ռք յաւիտեանս ։ ամէ՛ն ։

խդ զ Զի եթէ թողուցուք մարդկան ըզյանցանս նոցա՝ թողցէ՛ և ձեզ հայրն ձեր երկնաւոր ։ Ապա թէ ոչ թողուցուք մարդկան զյանցանս նոցա՝ և ո՛չ հայրն ձեր թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր ։

խե ժ Եւ յորժամ պահիցէք՝ մի՛ լինիք իբրև զկեղծաւորսն տրտմեալք, որպէս

մ	մր	ղ
խդ	ճիզ	
խե		ճը

կանեն զերեսս իւրեանց. որպէս զի երեւեսցին մարդկան թէ պահեցեն։ Ամէնասեմ ձեզ։ այն ընկալեն վարձք նոցայ ։

Այլ դու յորժամ պահիցես՝ աւծըզ գլուխ քո ։ և լուա՛ զերեսս քո ։ զի մի՛ երեւեսցիս մարդկան իբրեւ զպահող ։ այլ հա՛ւրն քում ի ծածուկ ։ և հայրն քո որ տեսանէ ի ծածուկ՝ հատուսցէ քեզ յայտնապէս ։

Մի՛ գանձէք ձեզ գանձս յերկրի՝ ուր ցեց և ուտի՛ճ ապականեն . և գողք ակա՛ն հատանեն և գողանան ։

խզ
Ե

Այլ գանձեցէք ձեզ գանձս յերկինս։ ուր ո՛չ ցեց . և ո՛չ ուտիճ ապականեն ։ և ո՛չ գողք ական հատանեն և գողանան։ Զի ուր գա՛նձք ձեր են՝ անդ և սիրտք ձեր եղիցին ։

խէ
Ե

ՃՐԱԳ ՄԱՐՄՆՈՅ ԱԿՆ Է ։ եթէ ակնքո առա՛տ է՝ ամենայն մար

մ · շ
խզ
խէ ձը

մինդ լուսաւորեալ իցէ ։ ապա թէ ակն քո չար է՝ ամենայն մարմինդ խաւարին եղիցի ։

Իսկ արդ եթէ լոյսդ որ ի քեզ է խաւար է՝ խաւարն ո՞րչափ ևս ։

խԸ Է Ո՛չ ոք կարէ երկուց տերանց ծառայել ։ կամ զմին ատիցէ, և զմիւսն սիրեցէ ։ կամ զմինն մեծարիցէ և զմիւսն արհամարհիցէ ։ ո՛չ կարէք այ ծառայել և մամոնայի ։

խԹ Է Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ ։ մի՛ հոգայք վասն հոգւոց ձերոց, զինչ ուտիցէք կամ զինչ ըմպիցէք ։ և մի՛ վասն մարմնոց ձերոց և թէ զինչ ագանիցէք ։ Ոչ ապաքէն ոգի՛ առաւել է քան զկերակուր՝ և մարմին քան զհանդերձ ։

Հայեցարուք ընդ թռչունս երկնից ։ զի ո՛չ վարեն, և ո՛չ հնձեն, և ո՛չ ժողովեն ի շտեմարանս, և հայրն ձեր երկնաւոր կերակրէ զնոսա ։

Ն Ղ
խԸ
խԹ ՃԶ

Ո՛չ ապաքէնն դուք
առաւելէք քան ը
զնոսայ :

Իսկարդ՞ ո ի ձէնջ
առ հոգալ իւրում.
յաւելուլ կարիցէ ի
հասակ իւր կան
գուն մի :

Եւ վասն հանդեր
ձի զի՞ հոգայք :

Հայեցարո՛ւք ի
շուշանն վայրենի՛
որպէս աճէ : ո՛չ
ջանայ և ո՛չ նիւթէ :

Ասեմ ձեզ : զի
և ո՛չ սողոմոն յա
մենայն փառսն իւ
րում զգեցաւ իբր
և զմի ի նոցանէ :

Իսկ եթէ զխոտն
ի վայրի, որ այսօ
րէ և վաղիւ ի հը
նոց արկանի, ա͞ծ
այնպէս զգեցու
ցանէ , ո՛ր չափ ևս
առաւել զձե՛զ թե
րահաւատք :

Մի այսու հետև
հոգայցէք և ասի
ցէք՝ զի՞նչ կերիցուք՝
կամ զի՞նչ արբցուք .
կամ զի՞նչ զգեցցուք :
զի զայդ ամենայն
հեթանո՛սք խնդր
են : քանզի գիտէ
հայրն ձեր երկնաւ
որ թէ պիտոյ է ձեզ
այդ ամենայն ::

Խնդրեցէք նախ
զարքայութիւն
ա͞յ եւ զարդարու-
թիւն նորա՛ եւ այդ
ամենայն յաւել
ցի ձեզ:

Մի՛ այսու հե
տեւ հոգայցէք վասն
վաղուին: զի վա
ղուին վասն իւր հո
գասցի: շատ է
աւուրն չար
իւր:

ծ
Է
ՄԻ ԴԱՏ
ԻՔ. ԶԻ ՄԻ ԴԱ
տիցէք: զի որով
դատաստանաւ դա
տիք՝ դատես
ջիք: եւ որով չա
փով չափիցէք՝ չափ
եսցի ձեզ:

ծա
Է
Զի՞ տեսանես
զշիւղ յական եղ
բաւր քո՛ եւ ի քում
ական զգերանդ
ոչ տեսանես:

Կամ զիարդ ա
սես ցեղբայր քո
թո՛ղ հանից զշիւղդ
յականէ քումմէ.
եւ ահա աւադիկ ի քում
ական՝ գերան կա:

Կեղծաւոր՝ հան
նախ զգերանդ ըդ
յականէ քումմէ.
եւ ապա հայեսցես
հանել զշիւղ յակ
անէ եղբաւր քոյ:

մ մր
ծ իա

մ մր
ծա ծը

ծբ
է

Մի՛ տայք զսրբութիւն շանց: և մի՛ արկանէք զմարգարիտս ձեր առաջի խոզաց: զի մի՛ առ ոտն կոխիցեն զնոսա, և դարձեալ երգիծուցանիցեն զձեզ:

ծդ
է

Խնդրեցէք և տացի ձեզ: հայցեցէք՝ և գտջիք: բախեցէք և բացցի ձեզ:

Զի ամենայն որ խնդրէ՝ առնու: և որ հայցէ՝ գտանէ: և որ բախէ՝ բացցի նորա:

Ո՞ իցէ ի ձէնջ մարդ ցէ որ խնդրիցէ որդի իւր հաց, միթէ քա՞ր տայցէ նմա: և կամ խնդրիցէ ձուկն, միթէ օ՞ձ տայցէ նմա:

ծգ
ա

Արդ՝ եթէ դուք որ չարքդ էք՝ գիտէք պարգևս բարիս տալ որդւոց ձերոց՝ ո՞րչափ ևս առաւել հայրն ձեր որ յերկինս է, տայցէ բարիս այնոցիկ որ խնդրեն ի նմա:

ծե
է

Զամենայն զոր միանգամ կամիք թէ արասցեն ձեզ մարդիկ՝ այնպէս

Մ
ծբ
ծդ

Մ
ծե

Ղ
ծե

եւ դուք արարէք
նոցա ։ զի այն իսկ
են աւրէնք եւ մար
գարէք ։

ծե ե Մտէք ընդ նեղ
դուռն ։ քանի ի
ընդարձակ է դու-
ռն, եւ համարձակ
ճանապարհն որ
տանի ի կորուստ,
եւ բազումք են որ մ
տանեն ընդ նա ։

Քանի անձուկ է
դուռնն եւ նեղ ճա
նապարհն որ տանի
ի կեանս ։ եւ սակ
աւք են որ գտան
են զնա ։

ծզ ժ Զգոյշ լերուք
ի սուտ մարգարէից
որ գան առ ձեզ
հանդերձիւք ոչ
խարաց, եւ ի ներքոյ
են գայլք յափշ
տակողք ։ ի պտղոյ
նոցա ծանիջիք
զնոսա ։

ծէ ե Միթէ քաղիցեն
ի փշոց խաղող, և
կամ ի տատասկէ
թուզ ։

ծը ե Այսպէս ամե
նայն ծառ բարի
պտուղ բարի առ
նէ ։ եւ ծառ չար
պտուղ չար առնէ ։

Ոչ կարէ ծառ բա
րի պտուղ չար առ

մ	ղ	մ	ղ
ծե	ճհ	ծէ	կա
ծզ		ծը	կ

նել ։ եւ ոչ ծառ չար պտուղ բարի առնել ։

Ամենայն ծառ որ ոչ առնէ պտուղ բարի. հատանի եւ ի հուր արկանի ։

Ապա ի պտղոց նոցա ծանիջիք զնոսա ։

ԾԹ Գ Ոչ ամենայն որ ասիցէ ինձ տ՟ր տ՟ր, մտցէ յարքայութ՟ին երկնից ։ այլ որ արասցէ զկամս հաւր իմոյ որ յերկինս է ։

Կ Ե Բազումք ասիցեն ինձ յաւուր յայնմիկ. տ՟ր տ՟ր, ո՛չ յանուն քո մարգարէացաք. եւ յանուն քոյ դեւս հանաք. եւ յանուն քոյ զաւրութիւնս բազումս արարաք ։

Եւ յայնժամ ասացից նոցա, եթէ ո՛չ երբէք գիտէի զձեզ ։ Ի բա՛ց կացէք յինէն ամենեքին որք գործէք զանաւրէնութ՟ի ։

Կա Ե Ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ եւ առնէ զսոսա, նմանեսցէ առն իմաստնոյ որ շինեաց

Մ
ԾԹ
Կ

Ղ
ԿԳ
ՃՀա

Մ
Կա

Ղ
ԿԴ

զտուն իւր ի վերայ վիմի : եղեն անձրևք : խաղացին գետք : շնչեցին հողմք : բախեցին զտունն՝ և ոչ կործանեցաւ : քանզի ի վերայ վիմի հաստատեալ էր ::

Եւ ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ և ոչ առնէ զնոսա՝ նման եղև առն յիմարի, որ շինեաց զտուն իւր ի վերայ աւազոյ : եղեն անձրևք : յարեան գետք : շնչեցին հողմք : հարին զտունն և անկաւ : և էր կործանումն նորա մեծ յոյժ :

կբ է Եւ եղև իբրև կատարեաց յս զամենայն զբանս զայսոսիկ, զարմանային ժողովուրդքն ընդ վարդապետութն նորայ : զի իբրև իշխանութեամբ ուսուցանէր, և ոչ որպէս դպիրքն :

կգ բ Եւ իբրև էջ ի լեռնէ անտի, գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք :

Եւ ահա մատուցեալ բորոտ մի, երկիր պագանէր նմա՝ և ասէր : տր ; եթէ կամիս՝ կարող ես

մ	մր
կբ	ծդ
կգ	ժը

զիս սրբել:
Ձգեաց զձեռն
իւր, հասոյց ի նա Յս
և ասէ: կամիմ. սր
բեաց:
Եւ վաղվաղակի
սրբեցաւ ի նմանէ
բորոտութիւնն:
Եւ ասէ ցնա Յս. զ
գոյշ լեր: մի ումեք
ասիցես: այլ երթ
ցոյց զանձն քո քա
հանային. և մատո
զպատարագն զոր
հրամայեաց մով
սէս ի վկայութիւն
նոցա:: ե
կդ գ Եւ մտեալ ի կափ
առնաում: մատ
եաւ հարիւրապետ մի
աղաչէր զնա և ասէր:
ՏՐ: մանուկ իմ
անկեալ կայ ի տան
անդամալոյծ չարա
չար տանջեալ:
Ասէ ցնա Յս. ես
եկից բժշկեցից զ
նա:
Պատասխանի ետ
հարիւրապետն և
ասէ: ՏՐ: չեմ բա
ւական եթէ ընդ
յարկաւ իմով մտցես:
այլ ասա բանիւ և
բժշկեսցի մանուկն
իմ: Քանզի և ես
այր մի եմ ընդ իշխա կարգեալ
նութեամբ: ունիմ.

մ	ղ	յ
կդ	կե	ժե

ընդ ինև զինուորս։
ասեմ սմա երթ՝ և
երթայ։ և այլում
թէ եկ՝ և գայ։ և
ծառայի իմում թէ
արա զայդ՝ և առնէ։
Իբրև լուաւ զայս
յս՝ զարմացաւ։
և ասէ ցայնոսիկ որ
զհետն երթային,
ամէն ասեմ ձեզ։
ոչ յիղի այսպիսի
հաւատս գտի երբէք։
կե ե Բայց ասեմ ձեզ։
զի բազումք յարև
ելից և յարևմտից
եկեսցեն և բազմես
ցին ընդ աբրահա
մու և ընդ իսահակա

մ | ղ
կե | ճհբ

և ընդ յակոբայ յար
քայութեան երկն
ից։ և որդիքն ար
քայութեան ելցեն
ի խաւարն արտա
քին։ անդ եղիցի
լալ և կրճտել ատամ
անց։
կզ ե Ասէ յս ցհարիւ
րապետն, երթ։ և
որպէս հաւատա
ցեր՝ եղիցի քեզ։
Եւ բժշկեցաւ մա
նուկն նորա յաւուր
յայնմիկ։
Ը կէ բ Եւ եկեալ յս ի տուն
պետրոսի, ետես զի
զոքանչ սիմովնի
անկեալ դնէր տա

մ | մր | ղ
կզ | | կզ
կէ | ժե |

պացեալ : Կալաւ զձեռանէ նորա և եթող զնա ջերմն : Յոտն եկաց և պաշտէր զնոսա :

Թ Իբրև երեկոյ եղև մատուցին առ նա դիւահարս բազումս : եհան զայսսն բանիւ . և զամենայն հիւանդսն բժշկեաց ::

Զի լցցի բանն որ ասացաւ ի ձեռն եսայեայ մարգարէի : Նա զհիւանդութիւնս մեր վերացոյց : և զցաւս մեր բարձ ::

Ժ ԻԲՐԵՒ Ե
ՏԵՍ ՅՍ. ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ

բազումս զիւրև հրամայեաց երթալ յայն կոյս :

կը
ե Եւ մատուցեալ դպիր մի ասէ ցնա : Վարդապետ՝ եկից և ես զկնի քո յոր վայր և երթիցես :

Ասէ ցնա Յս : աղուեսուց՝ որջք գոն : և թռչնոց երկնից՝ բոյնք : այլ որդւոյ մարդոյ՝ ոչ գոյ ուր դնիցէ զգլուխ իւր ::

Եւ միւսն յաշակերտաց նորա ասէ ցնա ::

մ
կը

ղ
ձե

ւոր, տուր ինձ հրա
ման զի երթ այց
նախ թաղեցից զ
հայր իմ ։

Ասէ ցնա յս̅, եկ
զկնի իմ ։ և թոյլ տո
ւր մեռելոյն թաղե՛լ
զմեռեալս իւրեանց ։

ծա կթ է Եւ ելեալ նմա ի
նաւն՝ գնացին
զկնի նորա աշա
կերտքն նորա ։ և ա
հա շարժումն մեծ
եղև ի ծովուն, մին
չև նաւին ծածկե՛լ
յալեացն ։ և ինքն
ննջէր ։

Եւ մատուցեալ
աշակերտքն՝ յար
ուցին զնա և ասեն ։
տր̅ փրկեա զմեզ
զի կորնչիմք ։

Եւ ասէ ցնոսա՝
ընդէ՞ր վատասիրտ
էք սակաւահաւ
ատք ։

Յայնժամ յարու
ցեալ սաստեա՛ց
հողմոյն և ծովուն ։
և եղև խաղաղու
թիւն մեծ ։

Եւ մարդիկն զար
մացան և ասեն ։
որպիսի՞ ոք իցէ սա՝
զի հողմք և ծով
հնազանդին նմա ։

ծբ Եւ ելեալ անդ յայն
կոյս յերկիրն գեր

մ մր ղ
կթ խե ծդ

գեսացւոց. պատահեցին նմա դիւահարք երկու ելեալ ի գերեզմանաց. չարաչարք յոյժ. որպէս զի չէր հնար անցանել ուրուք ընդ այն ճանապարհ։ Եւ ահա աղաղակեցին եւ ասեն. զի՞ կայ մեր եւ քո յս̄ որդի այ̄. եկիր աստառա ժամ տան ջել զմեզ։

Եւ էր հեռագոյն ի նոցանէ երամակ մի խոզից արածական։ Եւ դեւքն աղաչէին զնա եւ ասէին. եթէ հանես զմեզ աստի, հրաման տուր մեզ երթալ յերամակ խոզիցն։

Եւ ասէ ցնոսա. երթայք։

Եւ նոքա ելեալ գնացին յերամակ խոզիցն։

Եւ դիմեաց ամենայն երամակն ի դարէ անտի ի ծովն եւ մեռան ի ջուրսն։

Եւ խոզարածքն փախեան։ Եւ երթեալ ի քաղաքն պատմեցին զամենայն զիրս դիւահարացն։

Եւ ահա ամենայն քաղաքն ել ընդառաջ Յի։ Իբր եւ տեսին զնա՝ աղաչէին զի գնասցէ ի սահմանացն նոցա։

ժգ
հ
ա

Եւ մտեալ ինաւ՝ անց յայն կոյս եւ եկն ի քաղաք իւր։

Եւ ահա մատուցին առ նա անդամալոյծ մի որ դնէր ի մահիճս։

Եւ տեսեալ Յի զհաւատս նոցա՝ ասէ ցանդամալոյծն․ թողեալ լիցին քեզ մեղք քո։

Եւ ահա ոմանք ի դպրացն ասեն ընդ միտս․ հայհոյէ դա։

Եւ ծանուցեալ Յի զխորհուրդ նոցա, ասէ ցնոսա․ ընդէ՞ր խորհիք դուք ի միտս ձեր չարիս։ զի՞նչ դիւրին է։

Ասել ցանդամալոյծն թողեալ լիցին քեզ մեղք քո․ եթէ ասել արի եւ շրջեաց։

Այլ զի գիտասջիք եթէ իշխանութիւն ունի որդի մարդո յերկրի թողուլ մեղս։

մ մր ղ յ
հ ի ռ ռ

Յայն ժամ ասէ
ցանդամալոյծն,
արի առ զմահիճս
քո եւ երթ ի տուն քո:
Եւ յարուցեալ գը
նաց ի տուն իւր:
Իբրեւ տեսին ժող
ովուրդքն՝ զարմա
ցան: Եւ փառաւոր
առնէին զած զոր
ետ այնպիսի իշխա
նութիւն մար
դկան:

ծդ
հա / Է
ԵՒ ԱՆՑԵԱ
ԼՅՍ ԱՆՏԻ·
ետես այր մի զի
նստէր ի մաքսա
ւորութեան՝ մաթէ
ոս անուն: Եւ ասէ
ցնա եկ զկնի իմ:
Եւ նա յարուցեալ
գնաց զկնի նորա:
հբ / Բ Եւ եղեւ ի բազ
մել նորա ի տանն.
եւ ահա բազում մաք
սաւորք եւ մեղաւորք
եկեալ՝ եւ բազմէին
ընդ յի եւ ընդ ա
շակերտս նորա:
Իբրեւ տեսին փա
րիսեցիքն՝ ասեն
ցաշակերտսն նորա:
Ընդէր ընդ մաքս
աւորս եւ ընդ մեղաւ
որս ուտէ վարդա
պետն ձեր:
հգ / Է Իսկ յս իբրեւ լու
աւ, ասէ ցնոսա:

մ	մր	ղ
հա	իա	լը
		լթ ձձղ

մ	մր	ղ
հբ	իբ	լթ
հգ	իգ	ձձղ

Ոչէ պիտոյ բժիշկ կարողաց՝ այլ հիւանդաց ։ Երթայք ուսարուք զինչ է ։

Ողորմութիւն կամիմ եւոչ զոհ ։ զի ոչ եկի կոչել զարդարս՝ այլ զմեղաւորս ։

Յայնժամ մատեան առ նա աշակերտքն յովհաննու եւ ասեն ։ Ընդէ՞ր մեք եւ փարիսեցիքն պահեմք յաճախ՝ եւ քո աշակերտքդ ոչ պահեն ։

Ասէ ցնոսա յս ։ մի թէ մարթ ինչ իցէ մանկանց առագաստի սուգ առնել մինչ փեսայն ընդ նոսա իցէ ։ այլ եկեսցեն աւուրք ։ յորժամ բարձցի ի նոցանէ փեսայն՝ ապա պահեսցեն ։

Ոչ ոք արկանէ կապերտ անթափ իվերա հնացեալ ձորձո ։ զի առնու ելանէ զլրութիւն նորա ի հանդերձէն ։ եւ եւս չար պատառումն լինի ։

Եւոչ արկանեն գինի նոր՝ ի տիկս հինս ։ ապա թէ ոչ՝ տիկքն պատառին ։ գինին հեղու , եւ

տիկքն կորընչին։
այլ արկանեն գի
նի նոր ի տիկըս
նորս. և երկո
քեան պահեսց
ին ։

ծե

հդ
է

ՄԻՆՉԴԵՌ ՆԱ ԶԱՅՍ

խօսէր ընդ նոսա,
ահա իշխան մի
մատուցեալ երկ
իր պագանէր նմա
և ասէր։ դուստր
իմ արդեն վախ
ճանեցաւ, այլ
եկեալ դիցես ըզ
ձեռնքդ ի վերա նո
րա և կեցցէ։

Յարեաւ յս̅ և գը
նայց զկնի նորայ
աշակերտաւքն
հանդերձ։

ծզ

Եւ ահա կին մի
տեսուանես երկո
տասան ամեայ,
մատուցեալ յետո
մերձեցաւ ի գրաւ
շակ հանդերձի ի
նորա։ քանզի զի
ասէր ի միտս իւրում,
թէ միայն մերձեցայ
ամ ի հանդերձս
նորա փրկիմ։

Եւ յս̅ իբրև դար
ձաւ ետես զնա
ասէ։ քաջալեր
եա՛ց դուստր։ հաւ
ատքդ քո կեցուցինզ
քեզ։

կ.մ.

մ մր ղ
հդ խթ ձե

կդ

Եւ փրկեցաւ կինն
ի ժամէն յայնմանէ:
Եւ իբրեւ եկն յս ի տուն
իշխանին. ետես
զփողարսն եւ ամբ
ոխն յոյժ. ասէ ցնո
սա ի բա՛ց գնացէք:
զի ո՛չ եթէ մեռեալ է
աղջիկն. այլ ննջէ:
եւ ծա՛ղր առնէին զնմա:
Եւ իբրեւ ե՛լ ամբ
ոխն ի բաց. եմուտ
կալաւ զձեռանէ
նորա եւ յարեաւ
աղջիկն:
Եւ ե՛լ համբաւս
այս ընդ ամենայն
երկիրն ընդ այն:

ձէ
կա
ձ

ԵՒ ԻԲՐԵՒ
ԱՆՑԱՆԷՐ ԸՆԴ
այն յս. զհե՛տ եղեն
նորա կոյրք երկու:
աղաղակէին եւ ասէ
ին ողորմեա՛ց մեզ
որդի դաւթի:
Եւ իբրեւ ե՛կն ի տուն՝
մատեա՛ն առ նա
կոյրքն:
Եւ ասէ՛ ցնոսա յս.
հաւատայք եթէ
կարո՛ղ եմ առնել
ձեզ զայդ:
Ասեն ցնա այո՛ տր:
Յայնժամ մերձե
ցա՛ւ յաչս նոցա եւ
ասէ. ըստ հաւա
տո՛ց ձերոց եղիցի ձե
զ:

մ
կա

Եւ բացան աչք նոցա ։ Սաստեաց նոցա յս եւ ասէ ․ զգոյշ կացէք՝ մի ոք գիտասցէ ։

Եւ նոքա ելեալ համբաւեցին զնա ընդ ամենայն երկիրն ընդ այն ։

ձբ Եւ յելանել նոցա արտաքս ․ ահա մատուցին առնա այր մի համր դիւահար ։

Եւ յելանել դիւին՝ խաւսեցաւ համրն ։

Զարմացան ժողովուրդքն եւ ասէին ․ Թէ ոչ երբէք երեւեցաւ այսպիսի ինչ յիէլ ։

Իսկ փարիսեցիքն ասէին թէ իշխանաւն դիւաց հանէ դա զդեւս ։

հբ է ԵՒ ՇՐՋԷՐ ՅՍ ԸՆԴ ԱՄԵՆԱՅՆ քաղաքս եւ ընդ գեաւղս ։ ուսուցանէր ի ժողովուրդս նոցա, եւ քարոզէր զաւետարան արքայութեան ․ եւ բժշկէր զամենայն ախտս եւ զամենայն հիւանդութիւնս ի ժողովրդեանն ։

գէ

հե ղ Եւ տեսեալ զժող

մ	մր	ղ
հբ	ծբ	ճկթ
հե	կդ	

ողովուրդսն գթացաւ
ի նոսա ։ զի էին աշ
խատեալք եւ ցրու
եալք. իբրեւ զոչ
խարս որոց ոչ իցէ
հովիւ ։

հը ե Յայն ժամ ասէ
ցաշակերտսն իւր ։
Հունձք բազում
են. եւ մշակք սակաւ ։
Արդ աղաչեցէք զ
տր̅ հնձոց. զի հան
ցէ մշակս ի հունձ
ս իւր ։

ծթ հթ ե Եւ կոչեցեալ առ
ինքն զերկոտասա
նեսին աշակերտսն
իւր. ետ նոցա իշ
խանութիւնս այսոց
պղծոց հանել զ
նոսա ։ եւ բժշկել
զամենայն ցաւս
եւ զամենայն հիւ
անդութիւնս ։

ձ ե Եւ առաքելոցն
երկոտասանից՝ է
ին անուանք այս
պէս ։

Առաջին սիմոն
անուն անուանեալ պետ
րոս ։ եւ անդրէաս
եղբայր նորա ։ յա
կոբոս զեբեդեա
նյովհաննէս եղ
բայր նորա ։ փիլ
իպպոս, եւ թովմաս ։
բարթողոմէոս,
եւ մատթէոս մաք

մ շ
հը
հթ ծը

մ մր
ձ ւ

սաւոր ։ յակովբոս ադփեայ՝ եւ ղեբէոս, որ անուանեցաւն թադէոս ։ սիմովն կանանաացի, եւ յուդա սկարիովտացի՝ որ եւ մատնեաց իսկ զնա ։

ձա ժ Զնոսա երկոտասանեսին առաքեաց յս ։ պատուէր եր եաց նոցա եւ ասէ ։

Ի ճանապարհ հեթանոսաց մի՛ երթայցէք ։ եւ ի քաղաքս սամարացւոց մի՛ մտանիցէք ։

Այլ երթայք առաւել առ ոչխարսն կորուսեալս տանն իղի ։

Եւ երթեալ երթայցէք՝ քարոզեցէք եւ ասացէք թէ մերձ եկեալ է արքայութիւն երկնից ։

ձբ ե Զհիւանդս բժշկեցէք ։ զբորոտս սրբեցէք ։ զդեւս հանէք ։ ձրի՛ առէք՝ եւ ձրի՛ տուք ։

Մի՛ ստանայք ոսկի, եւ մի՛ արծաթ ։ եւ մի՛ պղինձ ի գաւտիս ձեր ։ մի՛ պարկ ի ճանապարհ ։ եւ մի՛ երկուս հանդերձս ։

մ
ձա

մ մ ղ
ձբ ծգ ձե ձծ

մի՛ կաւշիկս. մի՛ ցուպ. զի արժանի՛ է մշակն կերակրոյ իւրում։

ձգ ը Յոր քաղաք մըտանիցէք կամ ի գեաւղ՝ հարցանիցէք թէ ո՞ է ի նմա արժանի. և անդ ագանիջիք մինչև ելանիցէք անտի։

ձդ ե Եւ իբրև մտանիցէք ի տունն. ողջոյն տայջիք նմա և ասասջիք. ողջոյն տանս այսմիկ։

Եւ թէ իցէ տունն արժանի. եկեսցէ ողջոյն ձեր ի վերա նորա. ապա թէ ոչ իցէ արժանի. ողջոյն ձեր առ ձեզ դարձցի։

ձե ը Եւ որոչ ընկալցի զձեզ՝ և ոչ լուիցէ բանից ձերոց, իբրև ելանիցէք ի քաղաքէն յայնմանէ՝ թաւ թափեսջիք զփոշին յոտից ձերոց։

Ամէն ասեմ ձեզ. դիւրագոյն լինիցի երկրին սոդոմացւոց և գոմորացւոց յաւուրն դատաստանի՝ քան քաղաքին այնմիկ։

Մ Ղ
ձգ ձե ճժբ
ձդ ճժա

Մ Մր Ղ
ձե ծե ձբ ճժգ

ձդ ժ ԱՀԱ ԵՍ
ԱՌԱՔ

եմ զձեզ իբրեւ զոչխարս ի մէջ գայլոց։ եղերուք այսուհետեւ խորագէտք իբրեւ զաւձս, եւ միամիտք իբրեւ զաղաւնիս։

ձե ա Զգո՛յշ լինիջիք ի մարդկանէ։ զի մատնեսցեն զձեզ յատեանս, եւ ի ժողովուրդս իւրեանց տանջեսցեն զձեզ։ Եւ առաջի դատաւորաց եւ թագաւորաց տանիցեն զձեզ վասն իմ ի վկայութիւն նոցա եւ հեթանոսաց։

ձզ բ Այլ յորժամ մատնիցեն զձեզ, մի՛ հոգայցէք թէ որպէս. կամ զինչ խաւսիցէք։ զի տացի ձեզ ի ժամուն յայնմիկ զինչ խաւսիցէք։ Զի ոչ եթէ դուք իցէք որ խաւսիցէքն, այլ հոգին հաւր ձերոյ որ խաւսիցի ի ձեզ։

Մատնեսցէ եղբայր զեղբայր ի մահ։ եւ հայր զորդի։ եւ յարիցեն որդիք ի վերա հարց

մ	մր	ղ	յ
ձդ			
ձե	ճլթ	մծ	ճխա ճխդ

մ	մր	ղ
ձզ	ճխա	ճխը

և սպանանիցեն զնոսա: և եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ:

Իսկ որ համբերեսցէ ի սպառ՝ նա կեցցէ:

ձթ դ Եւ յորժամ հալածեսցեն զձեզ ի քաղաքիս յայսմիկ՝ փախիջիք յայլ: և եթէ յայնմանէ հալածեսցեն զձեզ՝ փախիջիք ի միւս:

Ամէն ասեմ ձեզ՝ ոչ կատարեսջիք զքաղաքսն մինչև եկեսցէ որդի մարդոյ:

ղ դ Ոչ է աշակերտ առաւել քան զվարդապետ իւր: և ոչ ծառայ քան զտէր իւր: Շատ իցէ աշակերտին եթէ եղիցի իբրև զվարդապետ իւր, և ծառայ իբրև զտէր իւր:

ղա դ Եթէ զտանուտէրն բէեղզեբուղ կոչեցին՝ որչափ ևս առաւել զընտանիս նորա: Մի այսուհետև երկնչիցիք ի նոցանէ:

ղբ ե Ոչ ինչ է ի ծածուկ որ ոչ յայտնեսցի. և գաղտնի

Մ
ձթ

Մ	Մր	Յ
ղ	ծը	ճժը
ղա		ճլթ
ղբ	ի	

որ ոչ ծանուցեալ լի
ՂԴ
Ե
Զոր ասեմ ձեզ ի
խաւարի՝ ասաց
էք ի լոյս։ Եւ զոր յա
կանջս լուայք՝ քա
րոզեցէք ի վերայ
տանեաց։
Եւ մի՛ երկնչիցիք
յայնցանէ որ սպա
նանեն զմարմին՝ եւ
զոգի ոչ կարեն սպա
նանել։
Այլ երկերուք
դուք առաւել յայն
մանէ, որ կարող է
զոգի եւ զմարմին կո
րուսանել ի գեհենի։
Ոչ ապաքէն եր
կու ճնճղուկք դան

Մ Ղ
ՂԴ Հ

կի՞ միոջ վաճառին։
եւ մի ի նոցանէ յեր
կիր ոչ անկցի առ
անց Հաւր ձերոյ։
Այլ ձեր՝ եւ ամեն
այն հերք գլխոյ
թուեալ է։
Արդ մի՛ երկն
չիցիք՝ զի լաւ էք քան
զբազում ճնճղուկս։
Ամենայն որ խոս
տովան եղիցի յիս առա
ջի մարդկան՝ խոս
տովան եղէց եւ ես
զնմանէ առաջի
Հաւր իմոյ որ յեր
կինսն է։
ՂԵ
Բ
Եւ որ ուրասցի զիս
առաջի մարդկան՝

Մ Մր Ղ
ՂԵ ՃՂ ՂԵ ՃԽԷ

ուրացայց եւ ես զնա առաջի հաւր իմոյ որ յերկինսն է։

ՂԶ Ե Մի համարիք եթէ եկի արկանել խաղաղութիւն յերկիր։ Ոչ եկի արկանել խաղաղութիւն, այլ սուր։ Քանզի եկի քակել զայր ի հաւրէ։ Եւ զդուստր ի մաւրէ։ Եւ զհարսն ի սկեսրէ իւրմէ։ Եւ թշնամիք առն՝ ընտանիք իւր։

ՂԷ Ե Որ սիրէ զհայր կամ զմայր առաւել քան զիս՝ ոչ է ինձ արժանի։ Եւ որ սիրէ զուստր կամ զդուստր առաւել քան զիս՝ չէ ինձ արժանի։ Եւ որ ոչ առնու զխաչ իւր եւ գայ զկնի իմ, չէ ինձ արժանի։

ՂԸ Գ Որ գտանէ զանձն իւր՝ կորուսցէ զնա։ Եւ որ կորուսանէ զանձն իւր վասն իմ՝ գտցէ զնա։

ՂԹ Ա Որ ընդունի զձեզ՝ զիս ընդունի։ Եւ որ զիս ընդունի՝ ընդունի զառաքիչն իմ։

Ճ Ժ Որ ընդունի զմարգարէ յանուն մարգարէի՝ զվարձ մարգ

Մ	Ղ
ՂԶ	ԾԿ
ՂԷ	

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՂԸ		ՄԺԱ	Ճ
			ՃԺԱ
ՂԹ	ՂՂ		ՃԻԹ
Ճ			ՃԼԱ

մարգարէի առցէ ։
Եւ որ ընդունի զար
դար յանուն արդ
արոյ՝ զվարձս ար
դարոյ առցէ ։
Ճ Է
Եւ որ արբուցէ
միում ի փոքրկան
ցս յայսցանէ բա
ժակ մի ջուր ցուրտ
միայն յանուն աշա
կերտի, ամէն ա ս
եմ ձեզ ։ ոչ կորուս
ցէ զվարձս
իւր ։

ՃԱ Ժ
ԵՒ ԵՂԵՒ ՅՈ
ՐԺԱՄ ԿԱՏԱՐԵԱՑ
յ՟ս զամենայն պատ
ուէր երկոտասան
աշակերտաց իւրոց

գնաց անտի քար
ոզել ուսուցանել
ի քաղաքս նոցա ։
Ի
ՃԲ Ե
Իսկ յովհաննէս
իբրեւ լուաւ ի
բանտին զգործս
ն ք՟ի՝ առաքեաց
ի ձեռն աշակերտ
ացն իւրոց եւ ասէ
ցնա ։ դու ես որ
գալոցն ես՝ եթէ
այլում ակն կալցուք ։
Պատասխանի ետ
յ՟ս եւ ասէ ցնոսա ։
գնացէք պատմե
ցէք յովհաննու
զոր լսէյք տեսանէք ։
Կոյրք տեսանեն ։
կաղք գնան ։ բոր

մ մբ ղ
ճ ղբ
ճա կբ

մ
ճբ

ռաց սուրբ են։ Խուլք լսեն։ մեռեալք յառնեն։ աղքատաց աւետարանին են։ եւ երանի՛ որոց գայթաղեսցին յիս։

Իբրեւ նոքա ագնացին՝ սկսաւ յս̄ ասել ցժողովուրդսն զյովհաննէ։

Զինչ ելէք տեսանել յանապատին։ եղէգն շարժուն ի հողմոյ։

Այլ զինչ ելէք տեսանել։ մարդք հանդերձս փափուկս [illegible] զգեց [illegible] եալ։

Ահաւասիկ որ զփափուկսն զգեցեալ են՝ ի տունս Թագաւորացն։

Այլ զինչ ելէք տեսանել։ Մարգարէ։ այո՛։ ասեմ ձեզ՝ եւ առաւել եւս քան զմարգարէ։

ձգ
փ

Զի նմա է վասն որոյ գրեալն է՝ ահա ես առաքեցից զհրեշտակ իմ առաջի երեսաց քոց։ որ պատրաստեսցէ զճանապարհ քո առաջի քո։

ն ղր շ
ձգ ա հ

ճդ
ե

Ամէն ասեմ ձեզ:
չէ յարուցեալ ի
ծննդոց կանանց
մեծ քան զյովհան
նէս մկրտիչ:
Բայց փոքրիկն
յարքայութեան
երկնից՝ մեծէքան
ըզնայ:

ճե
ե

Բայց յաւուրցն
յովհաննու մկրտչի
մինչեւ ցայժմ. ար
քայութիւն երկ
նից բռնադատի:
եւ բռնաւորք յափշ
տակեն զնա:

ճզ
ժ

Քանզի ամենայն
օրէնք եւ մարգա
րէք՝ մինչեւ ցյով
հաննէս մարգա
րէացան:
Եւ եթէ կամիք ըն
դունել՝ նա է եղիա
որ գալոցն է:
Որ ունիցի ակ
անջս լսելոյ՝ լուիցէ:

ճէ
ե

Ում նմանեցու
ցից զազգս զայս:
Նմանէ մանկ
տւոյ որ նստիցին
ի հրապարակս.
կարդասցեն զըն
կերս իւրեանց եւ ա
սիցեն: փողս հա
րաք ձեզ՝ եւ ոչ կա
քաւեցէք: ողբա
ցաք ձեզ՝ եւ ոչ կո
ծեցարուք:

Մ	Ղ
ճդ	հա
ճե	ճղդ
ճզ	

Մ	Ղ
ճէ	հգ

Եկն յովհաննէս, ոչ ուտէր եւ ոչ ըմպէր՝ եւ ասեն դեւ գոյ ի նմա:

Եկն որդի մարդոյ ուտէ եւ ըմպէ, եւ ասեն ահա այր կերող եւ արբեցող: բարեկամ մաքսաւորաց եւ մեղաւորաց: եւ արդարացաւ իմաստութիւնն յորդւոց իւրոց:

ՃԸ
Ե
Յայնժամ սկսաւ նախատել զքաղաքսն յորս եղեն բազում զաւրութիւնք նորա՝ զի ոչ ապաշխարեցին:

Վայ քեզ քորազին: Վայ քեզ բեթսայիդայ: զի եթէ ի տիւրոս եւ ի սիդոն եղեալ էին զաւրութիւնքն որ ի ձեզ եղեն, վաղուց եւս ար գենաւք խորգով եւ մոխրով ապաշխարեալ էին:

Բայց ասեմ ձեզ: դիւրագոյն լիցի երկրին սոդոմայ եւ սիդոնի յաւուրն դատաստանին քան ձեզ:

Եւ դու կափառնաում, մի մինչեւ յերկինս բարձրասցիս՝ այլ մինչեւ ի դժոխս իջցես:

Մ
ճը

Ղ
ճժե

ճթ Ե Զի եթէ ի սոդոմ եղեալ էին զաւրութիւնքն որ եղեն ի քեզ· ապաքէն կային եւ մինչեւ ցայսաւր:

Բայց ասեմ ձեզ: Եթէ երկրին սոդոմայեցւոց դիւրագոյն լիցի յաւուրն դատաստանին քան քեզ:

ճժ Ե ՅԱՅՆՄ ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՊԱտասխանի ետ յս եւ ասէ:

Գոհանամ զքէն հայր, տր երկնի եւ երկրի: զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց եւ ի գիտնոց· եւ յայտնեցեր տղայոց:

Այո հայր· զի այսպէս հաճոյ եղեւ առաջի քո:

ճժա Գ Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ի հաւրէ իմմէ:

ճժբ Գ Եւ ոչ ոք ճանաչէ զորդի եթէ ոչ հայր:

Եւ ոչ զհայր ոք ճանաչէ եթէ ոչ որդի· եւ ում որդին կամիցի յայտնել:

ճժգ Ժ Եկայք առ իս ամենայն աշխատեալք եւ բեռնաւորք· եւ ես հանգուցից զձեզ:

Առէք զլուծ իմ ի

Մ
ճթ
ճժ

Ղ
ճժը

Մ
ճժա
ճժբ
ճժգ

Ղ
ճժթ

Յ
ե խոր
կա հզ

ձեզ. և ուսարուք յի
նէն՝ զի հեզ եմ և խո
նարհ սրտիւ: և
գտջի՛ք հանգիստ
անձանց ձերոց:
զի լուծիմ քաղցր է
և բեռնիմ փո՛քր ո
գի:

ճծդ
Բ

ՅԱՅՆԺԱՄ
ԱՆՑԱՆԷՐ ՅՍ ԸՆԴ
արտորայսն նոցա
ի շաբաթու: և աշա
կերտքն նորա քաղ
ցեա՛ն: և սկսան
հա՛սկ կորզել և ու
տել: Փարիսեցիքն
իբրև տեսին՝ ասեն
ցնա: Ահա՛ւասիկ
աշակերտքն քո գոր
ծեն՛ զոր ոչ է արժան
գործել ի շաբաթու:
Եւ նա ասէ ցնոսա:
ոչ իցէ ընթերցեալ
ձեր զորարար ըն
դաւիթ՝ յորժամ
քաղցեաւն. և որ
ընդ նմայն էին:
Զիարդ եմուտ ի
տուննայ. և եկեր զ
հաց զառաջաւոր
ութեանն, զոր ոչ
էր արժան նմա ու
տել՝ և ոչ որոց ընդ
նմայնն էին, բայց
միայն քահանայից:

ճծե
Ժ

Կամթէ չիցէ՞
ընթերցեալ ձեր
յօրէնսն. զի ի

մ
ճծդ

մր
իդ

ղ
խա

մ
ճծե

շաբաթս քահա
նայքն ի տաճար
ին, պղծեն զշա
բաթն ևան մեղք
են : Բայց ասեմ
ձեզ : զի մեծ քան
զտաճարնէ աստ :
Ե թէ գիտէիք
զինչէ : զող որ
մութիւն կամիմ
ևոչ զոհս · ապա
ոչ դատապարտ
էիք դուք զանպա
րտսն ::
Զ ի տէրէ շաբա
թու որդին մարդոյ :
Ե ւ գնացեալ անտ
ի յս · եկն ի ժողով
ուրդն նոցա ::

ձեռ
բ

Ե ւ ահա անդ էր այր մի
որոյ ձեռն իւր
գաւսացեալ էր :
Հ արցանէին զնա և
ասէին եթէ պարտ
իցէ ի շաբաթու բժշ
շկել զի չարախաւ
սեսցեն զնմանէ :
Ե ւ նա ասէ ցնոս
ա : ո՞վ իցէ ի ձէնջ
մարդ որոյ իցէ
ոչխար մի, ևանկա
նիցի այն ի խոր
խորատ ի շաբաթ
ու , մի թէ ոչ ունի
ցի կալեալ հանի
ցէ զնա : Իսկ
որ՞չափ առաւել
է մարդ քան զոչխա
ր ::

աւր

մ
ձեռ

մր
իե

ղ
խբղթ ղե
ձկե ձհե

Ապա ուրեմն իսկ
պարտ է ի շաբաթու
բարիս գործել։
Յայնժամ ասէ
ցայրն. ձգեա զ
ձեռն քո. և ձգեաց։
և եղև ողջ իբրև զ
միւսն։

ճժե
է
Եւ փարիսեցիքն
ելեալ արտաքս
խորհուրդ առնէին զ
նմանէ. թէ որպէս
կորուսցեն զնա։
Եւ յս̃ իբրև գիտաց՝
մեկնեցաւ անտի։
ճժզ
է
Եւ գնացին զհետ
նորա ժողովուրդք
բազումք. և բժշ
կեաց զամենեսեան։

-: ղուկ

Մ	Մր	Ղ	Յ
ճժե ճժզ	իղ	ճիղ	ձբ

Եւ սաստէր նոցա նո
ցայ զինքն առնել յայ
տնի ևս զնմանէ։
զի լցցի որ աս ա
ցաւն ի ձեռն եսայե
ա մարգարէի։
Ահա՛ մանուկ իմ
զոր ընտրեցի, և սիրե
լի իմ ընդ որ հաճե
ցաւ անձն իմ։ Եդ
եց զհոգի իմ ի վերա
նորա՝ և իրաւունս
հեթանոսաց պատ
մեսցէ։ ոչ հակա
ռակեսցի. և ոչ աղ
աղակեսցէ. և ոչ ոք
լուիցէ ի հրապար
ակս զբարբառ նո
րա։ զեղէգն ջախ

ջախջախեալ՝ ոչ փշրես-
ցէ։ և զպատրոյգն
առկայծեալ՝ ոչ
շիջուսցէ։ մինչև
հանցէ ի յաղթու-
թիւն զդատաստա-
նս՝ և յանուն նո-
րա հեթանոսք յու-
սասցին։

ճժթ
ե
իբ
ՅԱՅՆԺԱՄ
ՄԱՏՈՒՑԻՆ ԱՌ
նա դիւահար մի
կոյր և համր՝ և բժշ-
կեաց զնա։ որպէս
զի համրն և կոյրն
խաւսեցաւ և տեսա-
նէր։

ճի
ե
Զարմացան ամե-
նայն ժողովուրդքն
և ասէին։ մի՛ թէ
սա՛ իցէ քսն որդի
դաւթի։

ճիա
բ
Իսկ փարիսե-
ցիքն իբրև լուան
ասեն։ ոչ ինչ հա-
նէր սա զդեւս՝ եթէ
ոչ բէեղզեբուղաւ
իշխանաւն դիւաց։

ճիբ
բ
Իբրև գիտաց յս
զխորհուրդս նո-
ցա ասէ ցնոսա։

Ամենայն թագա-
ւորութիւն բաժ-
անեալ յանձն՝ աւ-
երի։ և ամենայն
քաղաք կամ տուն
բաժանեալ յանձն,
ոչ կայցէ։

մ
ճժթ
ճի

մ	մր	ղ
ճիա	լբ	ճե
ճիբ		ճիթ

Եւ եթէ սատանայ
զսատանայ հանէ·
յանձն իւր բաժա
նեցաւ ։ արդ՝ զի
ա՞րդ կայցէ թա
գաւորութիւն նորա ։
Եւ եթէ ես բեեղ
զեբուղաւ հանեմ
զդեւս՝ որդիքն
ձեր իւ՞ հանիցեն ։
Վասն այդորիկ
նոքա եղիցին ձեր
դատաւորք ։
Ապա եթէ հո
գւով այ̅ հանեմ ես
զդեւս՝ ուրեմն հա
սեալ է ի վերայ ձեր
արքայութ̅ին այ̅ ։
Կամ զիա՞րդ կա
րէ ոք մտանել ի տուն
հզաւրի եւ զգործ
իսն նորա յափշտա
կել՝ եթէ ոչ նախ
կապիցէ զհզաւրն
եւ ապա զտուն նո
րա յափշտակեսցէ ։
Որ ոչ ընդ իս է՝
հակառակ իմ է ։
եւ որ ոչ ժողովէ ընդ
իս՝ ցրուէ ։
Վասն այսորիկ
ասեմ ձեզ ։ ամե
նայն մեղք եւ հայ
հոյութիւնք թող
ցին որդւոց մարդ
կան ։ բայց զհոգ
ւոյն հայհոյութի
ւն թողցի ։

ձեվ
ե

ճ ճր ղ
ձիդ ըր ձխէ

Եւ որ ոք ասիցէ բա
ն զորդւոյ մարդո՛
թողցի՛ նմայ :
Բայց որ զհոգւոյն
սրբոյ ասիցէ՛ մի՛
թողցի նմա : մի՛
յայսմ աշխարհի·
եւ մի՛ ի հանդերձ
ելումն ::

ճիդ ժ Եւ արարէք զ
ծառն բարի՛ եւ զպտ
ուղ նորա բարի·
կամ արարէք զ
ծառն չար՛ եւ զպտ
ուղ նորա չար :
Քանզի ի պտղո՛յ
անտի ծառն ճա
նաչի ::
Ծնունդք իժից :

զիա՛րդ կարէք էք
բարիս խաւսել
որ չարքդ էք : Քան
զի ի յաւելուածոյ
սրտին խաւսի բերա՛ն :

ճիե ե Այր բարի· ի
բարի՛ գանձուց
սրտի իւրոյ հանէ
զբարիս : Եւ մարդ
չար· ի չա՛ր գանձ
ուց սրտի իւրոյ հա
նէ զչարիս ::

ճիզ ժ Բայց ասե՛մ ձեզ :
Թէ ընդ ամենայն
դատարկ բանից
զոր խաւսեսցին
մարդիկ՝ տայցեն
համար յաւուրն
դատաստանի ::

մ	մ	ղ
ճիդ	ճիե	կբ
	ճիզ	

իգ

զի ի բանից քոց ար
դարասցիս, եւ ի
բանից քոց պար
տաւորեսցիս:

ՅԱՅՆԺԱՄ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ
ետուն ոմանք ի դպ
րացն եւ ի փարիսե
ցւոցն եւ ասեն, վա
րդապետ՝ կամիմք
նշան ինչ տեսա
նել ի քէն:

ճիը
ե

Նա պատասխա
նի ետ եւ ասէ ցնոսա:
ազգ չար եւ շնացող
նշան խնդրէ: եւ
նշան մի՛ տացի ի
նմա՝ բայց նշանն
յովնանու մարգա
րէի:

Մ
ճիե
ճիը

Ղ
ճիը
ճլէ

Զի որպէս էր յով
նան ի փոր կէտին
զերիս տիւս եւ զե
րիս գիշերս՝ նոյն
պէս եղիցի որդի
մարդոյ ի սիրտ երկ
րի զերիս տիւս եւ
զերիս գիշերս:

Արք նինուէա
ցիք յարիցեն ի
դատաստանի ընդ
ազգիս ընդ այսմիկ
եւ դատապարտես
ցեն զսա. զի զղջա
ցան ի քարոզու
թեանն յովնանու:

Եւ ահա աւասիկ
մեծ քան զյովնան
է աստ:

Թագուհին հարաւ-
ոյ յարիցէ ի դա-
տաստանի ընդ ազ-
գիս ընդ այսմիկ և
դատապարտեսցէ
զսա։ զի եկն ի
ծագաց երկրի լսել
զիմաստութիւն Ս-
ողոմոնի ։

Եւ ահա մեծ քան
զՍողոմոն է աստ։

ձԻԹ Ե Յորժամ այսն
պիղծ ելանիցէ ի
մարդոյ՝ շրջի ընդ
անջրդի տեղիս,
խնդրէ հանգիստ
և ոչ գտանէ։ յայն
ժամ ասէ, դարձայց
ի տուն իմ ուստի ելին։
Եւ եկեալ գտանէ զն
ա պարապորդ՝ մաքր-
եալ և յարդարեալ։
յայնժամ երթայ առ-
նու ընդ իւր. եւթն
այլ այսս չարագոյ-
նս քան զինքն ; և
մտեալ բնակեն անդ։
և լինին մարդոյն այն-
միկ յետինքն չար
քան զառաջինսն։

Այնպէս եղիցի և
ազգիս այսմիկ չարի։

ձԼ Բ Մինչդեռ նա ընդ
ժողովուրդսն խօսէ-
ր, ահա մայր նո-
րա և եղբարք նորա
կային արտաքոյ և
խնդրէին խօսել ընդ
նմա։

Մ	Ղ
ձԻԹ	ձԼ

Մ	Մր	Ղ
ձԼ	ձԻԵ	ՃԲ

դէ

Եւ ասաց ոմն ցնա, ա
հա՛ մայր քո և եղբա
րք քո, կա՛ն արտա
քոյ և խնդրէին խօ
սել ընդ քեզ ::

Նա պատասխա
նի ետ այնմիկ որ
ասացն ցնա և ասէ.
ո՞վ է իմ մայր. կամ ո՞վ
են իմ եղբարք ::

Եւ ձգեա՛ց զձեռն
իւր յաշակերտսն,
ասէ. ահա՛ մայր
իմ և եղբարքիմ :

Զի որ առնիցէ զկ
ամս հաւր իմոյ որ
յերկինս է. նա՛ է
իմ եղբայր և քոյր
և մայր ::

ճլա
բ

ՅԱՒՈՒՐ
յայնմիկ ելեալ յս ի
տանէն, նստա՛ւ
առ ծովեզերն ::

Եւ ժողովեցա՛ն
առ նա ժողովուրդք
բազումք, մինչ և
մտանել նմայ ի
նաւ և նստել : և
ամենայն ժողովու
րդն կայր առ ծով
եզերբն ::

իդ

Եւ խաւսեա՛ց ընդ
նոսա բազում առ
ակաւք և ասէր ::

Ահա ել սերմա
նա հան՝ սերմանել ::
և ի սերմանելն իւ
րում, էր որ անկաւ

մ　　մր　　ղ
ճլա　　լբ　　հղ

առ ճանապարհաւ՝ և եկին թռչունք երկնից և կերին զնա։

Եւ այլն անկաւ յապառաժին ուր ոչ գոյր հող բազում, և վաղ վաղակի բուսաւ ։ առ ի չգոյէ հիւթոյ երկրին, ի ծագել արևու տապացաւ ։ և զի ոչ գոյին արմատք՝ չորացաւ ։

Եւ այլն անկաւ ի մէջ փշոց ։ ելին փուշքն և հեղձուցին զնա ։

Եւ այլն անկաւ յերկիր բարի և տայր պտուղ ։ էր որ հարիւրաւոր ։ և էր որ վաթսնաւոր ։ և էր որ երեսնաւոր ։

Որ ունիցի ականջս լսելոյ լուիցէ ։

Եւ մատուցեալ աշակերտքն ասեն ցնա՝ ընդէր առակաւք խաւսիս ընդ նոսայ ։

Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա ։ Քանզի ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդս արքայութեանն երկնից ։ և նոցա չէ տուեալ ։

ճլբ
ե

Զի ոյր գուցէ՝

մ ղ
ճլբ ձա

տացի՛ նմա յաւելցի: Եւ յորո՛չն գուցէ՝ եւ զոր ունիցի՛ն բարձցի ի նմանէ ։

ճիթ
ա
Վասն այ՛դորիկ առակաւք խաւսիմ ընդ նոսա՝ զի տեսանեն՝ եւ ո՛չ տեսանեն: Եւ լսեն՝ եւ ո՛չ լսեն: Եւ ո՛չ առնուն ի միտ ։

Եւ կատարի՛ առ նոսա մարգարէութիւնն եսայեայ որ ասէ. լսելո՛վ լուիջիք՝ եւ մի՛ իմասջիք: Եւ տեսանելո՛վ տեսջիք՝ եւ մի՛ տեսջիք: Զի թանձրացա՛ւ սիրտ ժողովրդեանս այսորիկ. եւ ականջաւք իւրեանց ծանու՛թեամբ լուան, եւ զա՛չս իւրեանց կափուցին: զի մի՛ երբեք տեսցեն աչաւք՝ եւ ականջա՛ւք լուիցեն՝ եւ սրտի՛ւք իմասցին. եւ դարձցի՛ն եւ բժշկեցից զնոսա:

ճլ
ե
Բայց ձեր՝ երանի՛ է աչայդ զի տեսանեն, եւ ականջա՛յդ ձերոց զի լսեն:

Ամէ՛ն ասեմ ձեզ: զի բազո՛ւմ մարգարէք. եւ արդարք. ցանկացան տեսա

մ մր ղ յ
ճիթ լէ կե ճթ

մ մր
ճլ ճի

նել զոր տեսանէքդ, և ոչ տեսին : և լսել զոր լսէքդ, և ոչ լուան ::

ձե
բ
Եւ արդ՝ լուարուք դուք զառակն սերմանացանին ::

Յամենայնէ որ լսէ զբանն արքաութեան և ոչ առնու իմանայ՝ գայ չարն և յափշտակէ զսերմանեալն ի սրտին նոցա : այն է որ առ ճանապարհաւն սերմանեցաւ ::

Եւ որ յապառաժին սերմանեցաւ՝ այն է, որ իբրև լսէ զբանն՝ և վաղվաղակի խնդութեամբ ընդունի զնա :

Բայց քանզի ոչ ունի արմատս յինքեան, այլ առ ժամանակ մի է, ի լինել նեղութեան և հալածանաց վասն բանին, վաղվաղակի գայթագղի ::

Իսկ որ ի մէջ փշոցն սերմանեցաւ՝ այն է, որ իբրև լսէ զբանն, և հոգք աշխարհիս և պատրանք մեծութեան հեղձուցանեն զբանն և

Մ	Մր	Ղ
ձե	լբ	հբ

ըլինի անպտուղ։

Իսկ որ յերկիրն
բարի սերմանե
ցաւ՝ այնէ որ իբ
րուլսէ զբանն եւ ի
մանա առնու եւ տա՛
պտուղ։ Էոր հա
րիւր։ եւէոր վաթ
սուն։ եւէ որ երե
սուն։

ճըղ

ԱՅԼ ԱՌ
ակ արկ առաջի նոցա
եւ ասէ։

Նմանեցաւ արք
այութիւն երկն
ից առն, որ սերմ
անիցէ սերմն բա
րի յագարակի իւր
ում։ Եւ ի քուն ըլինել
մարդկան․ եկն
թշնամի նորա՛ ցա
նեաց ի վերա որոմն
ի մէջ ցորենոյն և
գնաց։

Իբրեւ բուսաւ խո
տն եւ արար պտուղ
ապա երեւեցաւ
որոմընն։

Մատուցեալ
ծառայքն տանու
տեառնն ասեն ցը
նա։ տ͞ր, ոչ սերմ
բարի սերմանե
ցեր յագարակին
քում։ արդ ուստ
է ունիցի զորոմնն։

Եւ նա ասէ ցնոսա՛
այր թշնամի արար զա
յն։

Ճ
ճըղ

Կ

Ասենցնա ծառայքն․ կամիս զի երթիցուք քաղեսցուք զայն ի բաց ։

Եւ նա ասէ ցնոսա, ոչ ։ զուցէ մինչ քաղիցէք զորոմնն և զցորեանն ընդ նմին ի բաց խլիցէք ։ Թոյլ տուք երկոցունց աճել ի միասին մինչև ի հունձս ։ և ի ժամանակի հնձոց ասացից ցհնձողսն, քաղեցէք նախ զորոմնն, և կապեցէք զայդ խուրձունս առ ի յայրել ։

և զցորեանն ժողովեցէք ի շտեմարանս իմ ։

ձը
Է

Այլ առակ արկ առ նոսա և ասէ ։

Նման է արքայութիւն երկնից հատոյ մանանխոյ ։ զոր առեալ մարդո սերմանեաց յագարակի իւրում ։ որ փոքր է քան զամենայն սերմանան ես, և յորժամ աճիցէ մեծ է քան զամենայն բանջարս ։ և լինի ծառ ։ մինչև գալ թռչնոց երկնից և հանգչել

մ մր ղ
ձը խդ ձկե

յոստս նորա։

ՃԼԸ Այլ առակ խաւ
սեցաւ ընդ նոսա եւ
ասէ։

Նման է արքայ
ութիւն երկնից խմ
որոյ։ զոր առեալ
կնոջ թաքոյց ի
գրիւս երիս ալեր.
մինչեւ ամենայն
խմորեցաւ։

ՃԼԹ Զայս ամենայն
խաւսեցաւ Յս առա
կաւք ընդ ժողով
րդսն։ եւ առանց
առակի ոչինչ խաւ
սէր ընդ նոսա։

Զի լցցի ասա
ցեալն ի մարգարէ
էն ։ բացից առա
կաւք զբերան իմ.
եւ բղխեցից զծած
կեալսն ի սկզբանէ
աշխարհի։

ՃԽ ՅԱՅՆԺԱՄ
Թողեալ Յս զժողով
ուրդսն եկն ի տուն։

Մատեան առ նա
աշակերտքն եւ աս
են. մեկնեա մեզ
զառակ որոմանցն
ագարակի։

Նա պատասխա
նի ետ եւ ասէ ցնոսա։

Որ սերմանէ զսերմ
բարի, է որդի մարդոյ։
եւ ագարակն՝ աշխ
արհ է. սերմն

Մ Մ Ղ
ՃԼԸ ՃԿԱ
ՃԼԹ ԽԵ

Մ
ՃԽ

բարի նոքայ են, որ որդիքն արքայութեան են ։ Իսկ որոմնն՝ որդիք չարին են ։ և թշնամին որ վարեաց զայն՝ սատանայ է ։ և հունձքն՝ կատարած աշխարհիս է ։ և հնձաւորքն՝ հրեշտակք են ։ Որպէս ժողովի որոմնն և հուր այրի՝ այնպէս եղիցի ի կատարածի աշխարհիս ։

Առաքեսցէ որդի մարդոյ զհրեշտակս իւր՝ և ժողովեսցեն յարքայութենէ նորա զամենայն գայթագղութիւնս, և զայնոսիկ որք գործեն զանաւրէնութիւն ։ և արկցեն զնոսա ի հնոց հրոյ ։ անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց ։

Յայն ժամ արդարքն ծագեսցեն իբրև զարեգակն յարքայութեան երկնից ։

Որ ունիցի ականջս լսելոյ· լուիցէ ։

Դարձեալ նման է արքայութիւն երկնից, գանձի որև

ծածկելո յագարակի ։ զոր գտեալ մարդոյ՝ թաքոյց ։ և ի խնդութենէ անտի երթա վաճառէ զամենայն ինչ զոր ունի՝ և գնէ զագարակն զայն ։

Դարձեալ նմանէ արքայութի երկնից առն վաճառականի որ խնդրիցէ մարգարիտս գեղեցիկս ։ և ապա գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝ երթեալ վաճառեաց զամենայն զոր ինչ ունէր, և գնեաց զայն մարգարիտ ։

Դարձեալ նմանէ արքայութիւն երկնից, ուռկանի արկելոյ ի ծով. և յամենայն ազգաց ժողովելոյ ։ զոր իբրև լցաւ՝ հանեալ ի ցամաք ։ և նըստեալ ժողովեցին զբարի բարին յամանս ։ և զխոտանն ի բաց ընկեցին ։

Այսպէս եղիցի ի կատարածի աշխարհի ։ Ելցեն հրեշտակք՝ և մեկնեսցեն զչարս ի միջո արդարոց ։ և արկ

ցէն զնոսա ի հնոց
հրոյն ։ անդ եղիցի
լալ և կրճտել ատ-
ամանց ։։

Ասէ ցնոսա յս՟
իմացարո՞ւք զայս
ամենայն ։։

Ասեն ցնա այո՛ տր՟ ։

Եւ նա ասէ ցնոսա ։

Վասն այսորիկ՝
ամենայն դպիր որ
աշակերտեալ ար-
քայութեան երկ-
նից՝ նմանէ առն
տանուտեառն՝ որ
հանէ ի գանձէ իւր-
մէ զնո՛ր և ըզ
հին ։։

Ճխա
ա

ԵՒ ԵՂԵՒ ԻԲրև կատարեաց յս՟
զամենայն զառակս
զայսոսիկ՝ փոխե-
ցա՛ւ անտի ։։

Եւ եկեալ ի գաւառ
իւր ուսուցանէ՛ր զնոսա
ի ժողովրդեանն նոցա ։
մինչև զարմանա՛լ
նոցա և ասել ։ սմա
ուստի՞ իցէ այս իմ-
աստութիւն և զօր-
ութիւն ։ Ո՞չ սա է
հիւսանն որդի ։
ո՞չ մայր սորա կոչի
մարիամ ։ և եղբարք
սորա յակովբոս՝
և յովսէս ՝ և սիմոն՝
և յուդա ։ և քորք
սորա ո՞չ ամենեքեան

մ	մր	ղ	յ
Ճխա	ծ	ժթ	ծթ

առ մեզ են: արդ ո՞
ւստի է դմա այս
ամենայն: եւ գայթ
ակղէին ի նա:
ճխգ Ա Եւ յս̅ ասէ ցնոսա:
չիք մարգարէ ան
արգ՝ եթէ ոչ յիւր
ում գաւառի եւ յիւ
րում տան:
Եւ ոչ արար անդ
զաւրութիւնս բա
զումս վասն ան
հաւատութեանն
նոցա:
ճխդ Բ ոգ: ԻԵ ՅԱՅՆ ԺԱ
մանակի՝ լուաւ հեր
ովդէս չորրորդա
պետն զլուրն յի̅, եւ
ասէ ցծառայսն իւր:

Դա է յովհաննէս
մկրտիչ՝ նա յար
եաւ ի մեռելոց՝ եւ
վասն այնորիկ զաւ
րութիւնք լինին
նովաւ:
ճխե Բ Քանզի հերով
դէս կալեալ զյով
հաննէս: կապեաց
զնա եւ եդ ի բանտի
վասն հերովդիա
դայ կնոջ փիլիպպո
սի եղբաւր նորա:
Զի ասէր ցնա յով
հաննէս՝ չէ արժան
քեզ ունել զնա: եւ
կամէր զնա սպան
անել: բայց երկն
չէր ի ժողովրդենէ

մ	մր	ղ	յ
ճխգ	ծա	խա	լե
ճխդ	ծե		
		ղ	

մ	մր	յ
ճխե	ծթ	ժբ

ա՛նոտի՛ քանզի իբրև զմարգարէ՛ ունէին զնա ։

ծխե
Դ

Եւ իբրու եղեն ծընունդք հերովդի՝ կաքաւեա՛ց դուստրըն հերովդիադա ի մէջ բազմականին ։ և հաճո՛յ թըւեցաւ հերովդի ։

Ուստի և երդմա՛մբ խոստացաւ՛ տա՛լ նմա զինչ և խնդրեսցէ ։

Եւ նա յառաջագո՛յն խրատեալ ի մաւրե իւրմէ ։ Տո՛ւր ինձ ասէ այսր ի վերայ սկտեղ զգլուխն յովհա՛ննու մկրտչի ։

Եւ տրտմեցաւ թագաւորն ։ բայց վասն երդմա՛նցն և բազմականացն, հրամայեաց տա՛լ նմա ։

Եւ առաքեաց գլխատեա՛ց զյովհա՛ննէս ի բանտի ։ և բերա՛ւ գլուխն նորա սկտեղբ և տըւա՛ւ աղջկանն ։ և տարա՛ւ առ մայր իւր ։

Եւ մատուցեալ աշակերտքն նորա՝ բարձին զմարմինն և թաղեցին ։ և եկեալ պատմեցին յի̅ն ։

մ մր
ծխե կ

ճխզ
ա

ԵՒ ԻԲՐԵՒ լուաւ Յս · գնաց անտի նաւու յանապատ տեղի առանձինն ։

Իբրեւ լուան ժողովուրդքն՝ գնացին զհետ նորա հետի ի քաղաքաց անտի ։

Եւ իբրեւ ել՝ ետես ժողովուրդ բազում. գթացաւ ի նոսա եւ բժշկեաց զհիւանդս նոցա ։

իգ

ճխէ
ա

Իբրեւ ընդ երեկս եղեւ · մատեան առ նա աշակերտքն եւ ասեն ։

Մ
ճխզ
ճխէ

Մր
կգ

Ղ
ղէ

Յ
խէ

Տեղիս անապատ է ։ եւ աւուրս տարաժամեալ ։ արձակեա զժողովուրդդ զի երթիցեն շուրջ ի շէնսն եւ գնեսցեն իւրեանց կերակուր ։

Ասէ Յս · ոչ ինչ պիտոյ է դոցա երթալ ։ տուք դուք դոցա ուտել ։

Եւ նոքա ասեն ցնա ։ ոչ ինչ ունիմք աստ, բայց հինգ նկանակ. եւ երկուս ձկունս ։

Եւ ասէ ցնոսա. բե
րէ՛ք այսր զայն:
Եւ հրամայ նոցա
բազմեցուցանել զ
մարդիկն իվերա
խոտոյ: Եւ առեալ
զհինգ նկանակն
եւ զերկուս ձկունս.
հայեցաւ յերկինս:
աւրհնեաց: Եբեկ
եւ ետ աշակերտացն:
եւ աշակերտքն ժող
ովրդոյն:

Կերան ամենեք
եան եւ յագեցան: Եւ
բարձին զնշխարս
կոտորոցն, երկո
տասան սակառի
լի: Եւ որք կերանն
էին արք իբրեւ հինգ
հազար: Թող զկա
նայս եւ զման
կ տին:

ճխը Է ԵՒ ՍՏԻՊԵԱՑ
վաղվաղակի զաշա
կերտսն մտանել ի
նաւ. եւ յառաջել
յայն կոյս. մինչ ինքն
զժողովուրդսն ար
ձակեսցէ:

ճխթ Բ Եւ իբրեւ արձա
կեաց զժողովուր
դսն. ել ի լեառն
առանձինն կալ
յաղօթս: ԽԵ

ճծ Գ Եւ իբրեւ ընդ եր
եկս եղեւ՝ մնա էր
միայն:

մ	մր	ղ	յ
ճխը	կե	ղե խգ	
ճխթ	կզ		ծա
ճծ	կէ		

Եւ նաւն մեկնեա՛լ
էր ի ցամաքէն բա
զում ասպարիսաւք
ծըփեալ յալեացն :
քանզի ընդդէմ էր
հողմն :

Եւ ի չորրորդում
պահու գիշերոյն,
եկն առ նոսա յ՟ս գը
նալով ի վերայ ծովուն :

Իբրեւ տեսին զնա
աշակերտքն զի գը
նայր ի վերայ ծովուն՝
խռովեցան : եւ
ասեն թէ առաչուրդ
ինչ իցէ : եւ առ ահ
ին աղաղակեցին :

Եւ վաղվաղակի
խաւսեցաւ ընդ նո
սա յ՟ս եւ ասէ :

Քաջալերեցար
ուք : ես եմ, մի երկնչիք :

ձձա
Գ

Պատասխանի ետ
նըմա պետրոս եւ
ասէ : տ՟ր, եթէ դու
ես՝ հրամայեա՛յ
ինձ գալ առ քեզ ի
վերայ ջրոյս :

Եւ նա ասէ, եկ :

Եւ իջեալ ի նաւէն
պետրոս, գնայր ի
վերայ ջրոյն եւ եկն
առ յ՟ս :

Եւ տեսեալ զհողմն
սաստիկ՝ երկեաւ :

Իբրեւ սկսաւ ընկ
ղմել՝ աղաղակ ար
կեալ եւ ասէ : տ՟ր,

ձ
ձձա

յ
ձա

փրկեա՛յ զիս ։

Եւ վաղվաղակի ի ձգեաց յս զձեռն իւր · կալա՛ւ զնա և ասէ ։ Թերահաւատ՝ ընդէ՛ր երկմտեցեր ։

ճծբ Ժ Եւ ի մտանել նո՛ցա ի նաւն՝ դադարեա՛ց հողմն ։

Եւ որ ի նաւին էին, մատեան երկի՛ր պագին նմա և ասեն ։ արդարև՛ որդի այ ես դու ։

ճծգ Բ Եւ անցեալ ի ցամա՛ք եկի՛ն ի գեննեսարէթ ։

Եւ իբրև ծանեա՛ն զնա արք տեղւոյն այնորիկ · առաքեցին ընդ ամենայն գաւառն, և ածէի՛ն առ նա զամենայն հիւանդս ։ Եւ աղաչէի՛ն զնա զի գոնեայ ի քղա՛նցս հանդերձի նորա միայն մերձ եսցին ։ Եւ որ միանգամ մերձ եղանի՛ն փրկեցա՛ն ։

ճծդ Ժ ՅԱՅՆԺԱՄ մատեա՛ն առ յս որ յԵմէ փարիսեցիքն և դպիրքն և ասեն ։ Ընդէ՛ր աշակերտքն քո անցանեն զաւանդութեամբ ծերոցն ։ զի ո՛չ լու

Մ Մր Ղ
ճծբ
ճծգ կթ ըղ

Մ Մր
ճծդ հա

անան զձեռս յոր
ժամ հաց ուտեն ։
Նա պատասխա
նի ետ եւ ասէցնոսա ։
ԻԸ Իսկ դուք ընդէ՞ր
անցանէք զպատ
ուիրանաւն այ̅
վասն ձերոյ աւան
դութեանն ։
Զի ա̅ծ ասաց՝
պատուեա՛յ զհայր
քո եւ զմայր ։ եւ որ
բամբասէ զհայր
կամ զմայր ․ մահու
վախճանեսցի ։
Եւ դուք ասէք՝ որ
ասէ ցհայր իւր
կամ ցմայրիւր՝ թէ
պատարագ է զոր
յինէն աւգտեսցիս ։
եւ ոչ պատուեսցէ զ
հայր իւր եւզմայրիւր ։
եւ խոտէ՛ք զբանն այ̅
վասն ձերոյ աւան
դութեանն ։
Կեղծաւորք՝ բա
րւոք մարգարէա
ցաւ ի վերա ձեր
Եսայի եւ ասէ ։
Ժողովուրդս այս՝
շրթամբք պատուէ
զիս ․ եւ սիրտ իւ
րեանց հեռացեալ
մեկուսի են յինէն ։
զուր պաշտեն զիս ։
ուսուցանեն վար
դապետութիւնս
զմարդկան պատու

ըւ իր եալս ։
Եւ կոչեցեալ առ
ինքն զժողովուրդ
սըն ասէ ցնոսա ։
Լըւարուք եւ իմա
ցարուք ։ ոչ որ ինչ մը
տանէ ընդ բերան՝
պղծէ զմարդ ։
այլ որ ինչ ելանէ ի
բերանոյ՝ այն պղ
ծէ զմարդ ։
ճծե բ Յայն ժամ մատ
ուցեալ աշակեր
տացն նորա՝ աս
էին ցնա ։ Գիտես
զի փարիսեցիքն
իբրեւ լուան ըզ
բանն՝ գայթագ
ղեցան ։

մ
ճծե

Նա պատասխա
նի ետ նոցա եւ ասէ ։
Ամենայն տունկ
զոր ոչ տնկեաց Հայ
ր իմ երկնաւոր՝ խլ
եսցի ։
ճծդ ե Թո՛յլ տուք զնոսա ։
կոյրք են՝ կուրաց
առաջնորդք ։ կոյր՝
կուրի յորժամ առ
աջնորդէ՝ սխալէ ։
եւ երկոքին ի խոր
խորատ անկանին ։
ճծե ե Պատասխանի ետ
նմա պետրոս եւ
ասէ ։ մեկնեա մեզ
զառակս զայս ։
Ասէ յս̅ ։ տակ
աւին եւ դուք անմիտք

մ ճծդ ճծե
մր կբ
ղ ծե

էք և ոչ իմանայք։ Եթէ ամենայն որ մտանէ ի բերան՝ յորովայն երթայ և արտաքս ելանէ։ Իսկ որ ելանէ ի բերանոյ ի սրտէ՛ անտի գայ և այն պղծէ զմարդ։

Զի ի սրտէ՛ ելանեն խորհուրդք չարք։ Շնութիւնք։ սպանութիւնք։ պոռնկութիւնք։ գողութիւնք։ սուտ վկայութիւնք։ հայհոյութիւնք։ Այս ամենայն է որ պղծէ զմարդ։

Այլ անլուայ ձեռաւք ուտել՝ ոչ պղծէ զմարդ։

ԽԹ ԵՒԵԼԵԱԼԱՆՏԻ Յս. գնա՛ց ի կողմանս տիւրոսի և սիդոնի։

Եւ ահա կին մի քանանացի ի սահմանացն նոցա ելեալ՝ աղաղակէր և ասէր։ Ողորմեա՛ց ինձ տր որդի դաւթի։ Դուստր իմ չարաչար դիւահարի։

Եւ նա ոչ ետ նմա պատասխանի։

Եւ մատուցեալ աշակերտքն նորա աղաչէին զնա և ասէին · արձակեա զնա զի աղաղակէ զհետ մեր ։

ճծը բ Եւ նա պատասխանի ետ եւ ասէ · ոչ ուրեք առաքեցայ · եթէ ոչ առ ոչխարս կորուսեալս տանն իսրայէլի ։

ճծթ բ Եւ նա մատուցեալ երկիր պագանէր նմա եւ ասէր ։ տր̅ · օգնեա ինձ ։

Պատասխանի ետ նմա եւ ասէ ։ ոչ է բարւոք առնուլ զհաց մանկանց եւ արկանել շանց ։

Եւ նա ասէ այո տր̅ ։ քանզի եւ շունք կերակրին ի փշրանաց անկելոց ի սեղանոյ տն̅ իւրեանց ։

Յայն ժամ պատասխանի ետ նմա յս̅ եւ ասէ · ով կին դու · մեծ են հաւատք քո ։ եղիցի քեզ որպէս եւ կամիս ։

Եւ բժշկեցաւ դուստրն նորա ի նմին ժամու ։

ճկ բ ԵՒ ՓՈԽԵԱԼ անտի յի̅ · եկն ի ծովեզրն գալիլեացւոց ։

Եւ ելեալ ի լեառն նստէր անդ ։

մ	մր	ղ
ճծը		մով
ճծթ	հգ	

մ	մր
ճկ	հդ

Լ Մատեան առ նա ժողովուրդք բազումք՝ որ ունէին ընդ իւրեանս կաղս՝ կոյրս համերս միակողմանիս և այլս բազումս ։ և ընկեցին զնոսա առ ոտս նորա, և բժշկեաց զնոսայ ։։

Մինչ զարմանալ ամենայն ժողովրդոյն որ տեսանէին ։ զի համերքըն խաւսէին ։ կաղք գնային ։ միակողմանիք բժշկէին ։ կոյրք տեսանէին և փառաւոր առնէին զածն իղի ։։

Լա Եւ կոչեցեալ առ ինքն յի զաշակերտսն ասէ ։ Գթամ ես ի ժողովուրդդ ։ զի արդ երեք աւուրք են զի կան առ իս՝ և ոչ ունին զինչ ուտիցեն ։ և արձակել զդոսա նաւթիս չկամիմ ։ գուցէ նկթիցեն ի ճանապարհայն ։

Ասեն ցնա աշակերտքն ։ իսկ արդ մեզ յանապատի աստ՝ ուստի իցէ այն չափ հաց՝ մինչ յագեցուցանել զայսչափ ժողովուրդ ։

Եւ ասէ՛ ցնոսա յս̄ քանի՞ նկանակ ունիք ։

Եւ նոքա ասեն· եւթն ։ և սակաւ ձկունս ։

Եւ հրամայեաց ժողովրդեանն բազմե՛լ ի վերայ գետնոյ ։

Եւ առեալ զեւթն նկանակն և զձկունսն՝ գոհացա՛ւ ։ եբեկ և ե՛տ ցաշակերտսն ; և նոքա ժողովրդեա՛նն ։

Կերա՛ն ամենեքին յագեցան ։

Եւ բարձին զնշխարս կոտորոցն ե՛ւթն զամբիղ լի ։

Եւ որք կերանն՝ էին իբրև ա՛րք չորք հազարք՝ թո՛ղ ըզկանայս և զմանկունս ։

Եւ արձակեաց զժողովուրդսն՝ ե՛լ ի նաւ և ե՛կն ի սահմանս մագդաղեայ ։

ճկա / դ Եւ մատուցեալ փարիսեցիքն և սադուկեցիքն՝ փորձելո՛վ խնդրէին ի նըմանէ նշա՛ն յերկնից ցուցանել նոցա ։

ճկբ / գ Նա պատասխանի

Մ	Մր	Յ
ճկա	հէ	իդ
ճկբ		ծդ

նե՛լ ես նաաւէյնոսայ ։ Ազգ չար և շնացող նշա՛ն խնդրէ ։ Եւ նշան մի՛ տացի նմա՛ բայց նշա՛նն յովնանու մարգարէի ։

Եւ թո՛ղ զնոսա և գնաց ։

ճկգ զ Գնացին աշակերտքն յայնկոյս, և մոռացա՛ն առնուլ հաց ։

ԼԲ ճկդ բ Ասէ՛ ցնոսա յս ։ տեսէք և զգո՛յշ լերուք ի խմորոյն սադուկեցւոց և փարիսեցւոց ։

ճկե զ Նոքա խորհէին ընդ միմեանս և ասէին թէ հաց ո՛չ բարձաք ։

Գիտացեալ յի՛ս ասէ. զի՞ խորհիք ի միտս ձեր թերահաւատք թէ հաց ո՛չ ունիք ։

Մակաւ իմ չիմանա՛յք ։ Եւ ո՛չ յիշէք զհինգ նկանակն ի հինգ հազարսն ։ Եւ քանի՛ ի սակառս բարձէք ։

Եւ ո՛չ զեւթն նըկանակն ի չորս հազարսն ։ Եւ քանի՛ զամբիւղս բարձէք ։

Մ	Մր	Ղ	Յ
ճկգ	հը		իդ
ճկդ	հթ	ճխդ	ծդ
ճկե			

Արդ՝ զիա՞րդ ոչ իմանայք եթէ ո՛չ վասն հացի ասացի ձեզ զգոյշ լի՛նել ի խմորոյ սադուկեցւոցն եւ փարիսեցւոց ։

Յայն ժամ իմացան՝ եթէ ո՛չ ասաց զգուշանալ ի խմորոյ՝ այլ յաղանդո՛յ սադուկեցւոցն եւ փարիսեցւոցն։

Է
ձկզ
ա

ԼԳ

ԵԿԵԱԼ ՅՍ ԻԿՈՂՄԱՆՍ ՓԻԼԻպեայ կեսարեայն, հարցանէր ցաշակերտսն եւ ասէր։ Զո՞վ ասեն զինէն մարդիկն թէ իցէ որդի մարդոյ։

Եւ նոքա՛յ ասեն. ոմն զյովհաննէս մկրտիչ, եւ այլք զեղիա՛յ ։ եւ կէսք զերեմիա՛յ ։ կամ զմի՛ ոք ի մարգարէիցն ։

Ասէ ցնոսա։ Իսկ դուք զո՞ ասէք զինէն թէ իցեմ։

Պատասխանի ետ Սիմոն պետրոս եւ ասէ ։ Դու ես քսն, որդի այ կենդանւոյ ։

ձկե
ժ

Պատասխանի ետ

մ
ձկզ

մր
ձբ

ղ
ղր

յ
ծեհր

մ
ձկե

յ̅ս̅ եւ ասէ ցնա:
Երանի՛ է քեզ սիմոն որդի յովնանու: զի մարմին եւ արիւն ոչ յայտնեաց քեզ· այլ հա՛յր իմ որ յերկինսն է:
Եւ ե՛ս քեզ ասեմ: զի դո՛ւ ես վէմ: եւ ի վերա՛ այդր վիմի շինեցից զեկեղեցի իմ: եւ դրունք դըժոց զնա մի՛ յաղթահարեսցեն:
Եւ տա՛ց զքեզ փականս արքայութ̅են երկնից:
Զոր միանգամ կապեսցես յերկրի· եղիցի կապեա՛լ յերկինս: եւ զոր արձակեսցես յերկրի՝ եղիցի արձակեա՛լ յերկինս:

ՃԿԸ
Բ
Յայն ժամ աստեա՛ց աշակերտացն՝ զի մի՛ ումեք ասիցեն թէ նա՛ է ք̅ս̅ն:
Յայնմ հետէ՛ սկսաւ յ̅ս̅ ցուցանել աշակերտացն, թէ պա՛րտ է նմա երթալ յ̅ե̅մ: եւ բազո՛ւմ չարչարանս կրել ի քահանայապետի՛ց եւ ի դպրա՛ց եւ ի ծերո՛ց ժողովրդեան: և սպանանե՛լ: եւ յե

Մ	Մր	Ղ
ՃԿԸ	ՁԴ	ՂԵ
	ՁԵ	ՂԶ

րորդ աւուր յառնել:
ճկթ է Եւառեա՛լ զնայ
մեկուսի պետրոսի՝
սկսաւ կագե՛լ ընդ
նըմա եւասե՛լ: քա՛ւ
լիցիքեզտր: մի՛ ե
ղիցիքեզայդ:
Եւնա դարձեա՛լ
իպետրոս ասէ:
երթյետս իմսատ
անայ: գայթագ
ղութի՛ւն իմես:
զի՛ոչ խորհիս դու
զա̄յն · այլ զմար
դ կա՛նս ::
ճհ ը Յայն ժամանակի̄ն
ցաշակերտսն իւր:
եթէոր կամի գա՛լ
զկնի իմ, ուրացցի
զանձն իւր: առցէ
զխաչն. և եկեսցէ զ
կընի իմ::
Զիոր կամից ի
զանձն իւր կեցուցա
նել՝ կորուսցէ զնա:
և որ կորուսցէ զան
ձն իւր վասն իմ, գտ
ցէ զնայ ::
Զի՞նչ աւգուտ իցի
մարդ եթէ զաշխ
արհ ամէնայն շա
հեսցէ և զանձն իւր
տուժեսցէ: կամ
զի՞նչ տայցէ մարդ
փըրկանս ընդ ան
ձին իւրոյ ::
ճհա ժ Զի գալո՛ց է որդի
մարդոյ փառաւք հաւր

մ մր
ճկթ
ճհ ձե

մ
ճհա

իւրոյ հանդերձ հրեշտակաւք իւրովք · եւ յայն ժամ հատուցէ իւրաքանչիւր ըստ գործս իւր ։

ճհբ
Բ

ԱՄԷՆ ասեմ ձեզ ։ զի իցեն ոմանք ի սոցանէ որ աստ կան · որք ոչ ճաշակեսցեն զմահ · մինչեւ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ արքայութեամբ իւրով ։

ԼԴ

Եւ յետ վեց աւուր առնու յ͞ս ըզպետրոս · եւ զյակովբոս · եւ զյովհ͞անէս զեղբայր նորա, եւ հանէ զնոսա ի լեառն մի բարձր առանձինն ։

Եւ այլակերպեցաւ առաջի նոցա ։ եւ լուսաւորեցան երեսք նորայ իբրեւ զարեգակն ։ եւ հանդերձք նորա եղեն սպիտակ իբրեւ զլոյս ։

Եւ ահա երեւեցան նոցա մովսէս եւ եղիայ՝ որ խօսէին ընդ նմա ։

Պատասխանի ետ պետրոս եւ ասէ ցյ͞ս · տ͞ր ։ բարիոք

Մ
ճհբ

Մր
ձե

Ղ
ղէ

է մեզ աստ լինել։
եթէ կամիս՝ արաս
ցուք երիս տաղաւ
արս ։ մի քեզ ։ և
մի մովսեսի ։ և մի
եղիայի ։
Եւ մինչ դեռ նա
խաւսէր՝ ահաւամպ
լուսաւոր հովանի
եղև ի վերա նոցա։
Ձայն եղև յամպ
ոյն և ասէ ։ դա է
որդի իմ սիրել ի
ընդ որ հաճեցայ։
դմա լուարուք ։
Իբրև լուան աշա
կերտքն ․ անկան
ի վերա երեսաց իւ
րեանց և երկեան յոյժ։

Եւ մատուցեալ յս̅
բուռն եհար զնոցա
նէ և ասէ ։ յոտն
կացէք և մի երկնչիք ։
Ամբարձին զաչս
իւրեանց և ոչ զոք
տեսին, բայց մի
այն զյս̅ ։
Եւ մինչ դեռ իջա
նէին ի լեռնէ անտի՝
պատուիրեաց նո
ցա յս̅ և ասէ ։ մի
ումեք ասիցէք զտե
սիլդ մինչև որդի
մարդոյ ի մեռելոց
յարիցէ ։
ճհգ Է Հարցին զնա աշա
կերտքն և ասեն ․
զիարդ դպիրքն

Ն Ն
ճհդ Ճ

ասեն եթէ եղիայի
նախ պարտէ գալ։
Պատասխանի ետ
յս և ասէ ցնոսա.
եղիա գայ, և հաստա
տեսցէ զամենայն.
Այլ ասեմ ձեզ.
զի եղիա եկեալ իսկ
է. և ոչ ծանեան զ
նայ՝ այլ արարին ին
ընդնմա զորինչ և
կամեցան. նոյնպէս
և որդի մարդո չար
չարելոց է ի նոցանէ։
Յայնժամ իմացա ա
ուին աշակերտքն՝ է
թէ վասն յովհաննու
ու մկրտչի ասաց
ցնոսայ։

ԺԵ
ճհդ
Բ

ԵՒ ԻԲՐԵՒ
եկն ի ժողովուրդն·
մատեաւ այր մի, ի
ծունր իջանէր և ա
սէր. տ̅ր, ողորմեայ
որդւոյ իմում. զի
լուսնոտի է. և չարա
չար հիւանդանայ.
բազում անգ ամ
անկանի ի հուր և
բզ ի ջուր. մա
տուցի զնա աշակեր
տացն քոց. և ոչ կա
րացին բժշկել։
Պատասխանի ետ
յս և ասէ. ով ազգ,
անհաւատ և թիւր.
մինչև յերբ իցեմ
ընդ ձեզ. մինչև

Մ ճհդ
Մր ՂԱ
Ղ ՂԹ

յե՞րբ անսայցեմ ձեզ: ա՛ծ զնա առ իս ::

Եւ սաստեաց ինա յս. եւ ել ինմանէ դեւն: եւ բժշկեցաւ մանուկն ի ժամէն յայնմանէ ::

ճհե ե Յայն ժամ մատեան աշակերտքն առանձինն եւ ասեն ցյս, մեք ընդէ՞ր ոչ կարացաք հանել զնա:

Եւ նա ասէ՛ ցնոսա՛ վասն թերահաւատութե՛ ձերոյ ::

Ամէն ասեմ ձեզ: եթէ ունիցիք հաւատս քան զհա՛տ մանանխոյ, ասջիք լերինս այսմիկ փոխեաց աստի անդր՝ եւ փոխեսցի: եւ ո՛չ ինչ անհնարին լիցի ձեզ: բայց այս՛ ազգ՝ ո՛չ ելանէ. եթէ ոչ աղօթիւք եւ պահօք ::

ճհղ բ ԵՒ ՄԻՆՉԴԵՌ շրջէին նոքա ի գալիլեա, ասէ՛ ցնոսա յս: մատնելոց է որդի մարդոյ ի ձեռս մարդկան: եւ սպանցեն զնա, եւ յերրորդ աւուր յարիցէ ::

մ ճհե   մր ղէ

մ ճհղ   մ ղգ   ղ մ

Եւ տրտմեցան յոյժ։

ԿԳ ճհե Ժ Իբրեւ եկին նոքա ի կափառնաում, մատեան որք զերկդրամեանն պահանջէին, առ պետրոս եւ ասեն։ Վարդապետն ձեր ո՞չ տա զերկդրամեանն։

Ասէ. այո։

Եւ իբրեւ եմուտ ի տուն, յառաջեաց քանզնա յս̅ եւ ասէ։ Զիա՞րդ թուի քեզ սիմովն։ Թագաւորք որք ազգաց յումմէ՞ առնուն զհարկս, կամ զհաս։ յորդւո՞ց իւրեանց թէ յաւտարաց։ Եւ իբրեւ ասաց թէ յաւտարաց. ասէ ցնա յս̅։ Ապա ուրեմն ազատ են որդիքն։

Բայց զի մի՛ գայթագղեցուսցուք զնոսա, երթիծով եւ ընկեա՛ կարթ։ եւ զառաջին ձուկն որ ելանիցէ. առ, եւ բա՛ցց զբերան նորա՝ եւգտանիցես սատեր։ Եւ զայն առեալ տացես նոցա, ընդ իմ եւ ընդ քո։

ԿԷ ճհը Բ Յայնմ աւուր մա

Մ
ճհե

Ղ
ճա

Մ
ճհը

Մր
ղէ

Ղ
ճբ Յհ

ատեան աշակերտքըն առ յ͞ս և ասեն: Ո՞վ իցէ ի մէնջ մեծ յարքայութեան երկնից:

Եւ կոչեաց առ ինքն յ͞ս մանուկ մի՝ կացոյց զնա ի մէջ նոցայ և ասէ:

Ամէն ասե՛մ ձեզ: եթէ ո՛չ դարձջիք և եղիջիք իբրև զմանկտին· ո՛չ մըտանիցէք յարքաութ͞ի երկնից:

Արդ՝ որ խոնարհեցուցանէ զանձն իւր իբրև զմանուկս զայս՝ նա՛ է մեծ յարքայութեանն ա͞յ:

ձհր
բ

Եւ որ ոք ընկալցի մանուկ մի այսպիսի յանուն իմ· զի՛ս ընդունի:

Եւ որ ոք գայթակղեցուսցէ զմի ի փոքրկանցս յայսցանէ յիս հաւատացելոց· լա՛ւ էր նորա եթէ կախեա՛լ էր երկա՛ն իշո ընդ պարանոց նորայ և ընկղմեալ ի խորս ծովու:

Վա՛յ աշխարհի գայթակղութե͞ց: հա՛րկ է գալ գայթ

ձհր

ագղութեանէն ։ Բայց վայ մարդոյն այնմիկ յորոյ ձեռն գայցէ գայթագղութիւն ։

ղդ

ճէ
է
Եթէ ձեռն քո կամ ոտն գայթագղեցուցանէ զքեզ՝ հատ զնա ընկեա ի քէն ։ լա՛ւ է քեզ միաձեռանի կամ կա՛ղ մտանել ի կեանս ․ քան երկու՛ս ձեռս ունել եւ երկուս ոտս՝ անկանել ի հուրն յաւիտենական ։

Եւ եթէ ա՛կն քո գայթագղեցուցանէ զքեզ ․ խլեա՛յ զնա եւ ընկեա ի քէն ։ լա՛ւ է քեզ միականի մտանել ի կեանս ․ քան երկուս աչս ունել եւ անկանել ի գեհեն հրոյն ։

ճէա
գ
Զգո՛ՅՇ ԼԵրուք ։ մի՛ արհամարհիցէք զմի ի փոքրկանցս յայսցանէ ։ ասե՛մ ձեզ ։ զի հրեշտա՛կք նոցա որ յերկինս են ․ հանապա՛զ տեսանեն զերեսս Հօրն իմոյ յերկինս է ։ Զի ե՛կն որդի մար

Մ
ճէ

Մ
ճէա

դոյ կեցուցանել
զկորուսեալն:

ԼԲ

ճձբ
ե

Զիա՞րդ թուի ձեզ.
եթէ լինիցի մարդոյ
հարիւր ոչխար՝ և
մոլորիցի մի ի նո
ցանէ՝ ո՞չ թողուց
ու զիննսունսն և
զինն ոչխարն ի լե
րինն, և երթեալ
խնդրիցէ զմոլոր
եալն ։

Եւ եթէ լինիցի ի
գտանել զնա, ամ
էն ասեմ ձեզ՝ զի
ուրա՛խ լինի ի վերայ
նորա առաւել՝
քան ի վերա իննս
սուն և իննուսնիցն
որ ոչ իցեն մոլորեալ:

Այսպէս՝ ո՛չ է կա
մք առաջի հաւր
ձերոյ որ յերկինս է,
եթէ կորիցէ մի ի
փոքրկանցս յայս
ցանէ ։

ճձգ
ե

Եթէ մեղիցէ քեզ
եղբայրն քո՝ երթ
յանդիմանեա զնա
յորժամ դու
և նա միայն իցէք:
Եթէ լուիցէ քեզ՝
շահեցար զեղբ
այրն քո ։

ճձդ
ժ

Ապա թէ ո՛չ լուի
ցէ քեզ՝ առ ընդ
քեզ միւսես կամ
երկուս ։ զի ի բերո

ղ　　ղր　　ղ　　ղ
ճձբ　　ճձե ճձթ　　ճձգ　　ճղը
　　　　　　ճձդ

անմ երկուց և եր
կից վկայից հաս
տատեսցի ամե
նայն բան ։

Իսկ եթէ և նոցա
ոչ լուիցէ, ասա
ցէր յեկեղեցւոջ ։

Ապա թէ և եկե
ղեցւոյն ոչ լուիցէ,
եղիցի քեզ իբրև
զհեթանոսն և զ
մաքսաւոր ։

ճձե
է

Ամէն ասեմ ձեզ ։
զոր կապիցէք յեր
կրի, եղիցի կա
պեալ յերկինս ։
և զոր արձակիցէք
յերկրի, եղիցի ար
ձակեալ յերկինս ։

ճձզ
ժ

Դարձեալ ասեմ
ձեզ ։ եթէ երկու
ի ձէնջ միաբանես
ցեն յերկրի, վասն
ամենայն իրաց զոր
ինչ և խնդրեսցեն,
եղիցի նոցա ի հաւ
րէ իմմէ որ յերկ
ինսն է ։

Զի ուր իցեն եր
կու կամ երեք ժող
ովեալ յանուն իմ,
անդ եմ ես ի մէջ
նոցա ։

ճձէ
ե

Յայն ժամ մատ
եաւ առ նա Պետ
րոս և ասէ, Տէր
քանիցս անգամ
եթէ մեղիցէ ինձ

մ ճձե
ղ մժե

մ ճձզ ճձէ
ղ մղթ

եղբայր իմ և թողից նմա ; մինչև յևթն անգամ ։

Ասէ ցնա յս̄ ։ ոչ ասեմ քեզ մինչև յևթն անգամ ։ այլ մինչև յևթանասն եկին ևթն ։

լթ ճձը ժ Վասն այսորիկ նմանեցաւ արքայութիւն երկնից՝ առն թագաւորի ։ որ կամեցաւ համար առնել ընդ ծառայից իւրոց ։

Եւ իբրև սկսա առնուլ՝ մատուցան առնա պարտապան մի բիւր քանքարոյ ։

Իբրև ոչ ունէր հատուցանել՝ հրամայեաց վաճառել զնա տ̄րն նորա ; և զկին նորա, և զորդիս նորա, և զամենայն որ զինչ ունիցի և հատուցանել ։

Անկեալ ծառայն՝ երկիր պագանէր նմա և ասէր ։ երկայնամիտ լեր առ իս, և զամենայն հատուցից քեզ ։

Գթացեալ տ̄ր ծառային այնորիկ՝ արձակեաց զնա ։ և զփոխն եթող նմա ։

մ
ճձը

Ելեալ ծառայն այն
եգիտ զմի ի ծառայ
ակցաց իւրոց որ
պարտէր նմա հար
իւր դահեկան։ կա
լեալ զնա խեղդէր
և ասէր։ Հատո՛յ
ինձ զոր պարտիս։

Արդ՝ անկեալ
ծառայակիցն առ
ոտս նորա, աղաչ
էր զնա և ասէր։
Երկայնամիտ լեր
առ իս և հատուցից
քեզ։

Եւ նա ո՛չ կամէր։
այլ չոգաւ արկ զ
նա ի բանտ՝ մինչև
հատուսցէ զպարտսն։

Իբրև տեսին ծա
ռայակիցք նորա
որ ինչ եղևն՝ տրտ
մեցան յոյժ։ և եկ
եալ պատմեցին տն̅
իւրեանց զամենայն
որ ինչ եղևն։

Յայն ժամ կոչ
եաց զնա տր̅ իւր և
ասէ։ ծառա՛յ չար։
զամենա՛յն զպարտ
սն թողի քեզ վասն
զի աղաչեցեր զիս։
Իսկ արդ՝ ո՛չ էր
պարտ և քեզ ողոր
մել ծառայակցին
քում, որպէս և ես
քեզ ողորմեցայ։

Եւ բարկացեալ

տ̅ր̅ն նորա, մատ
նեա՛ց զնա դահճա
ց՛ մինչև հատու
ցէ՛ զամենայն զ
պարտսն:

Նո՛յն պէս և հայր
իմ որ յերկինսն է ա
րասցէ ձեզ, եթէ
ոչ թողուցուք իւր
աքանչիւր եղբաւր
իւրում ի սրտից ձե
րոց զյանցանս
նոցա:

ճձթ
է

ԵՒԵՂԵՒԻԲ
րև կատարեաց յ̅ս̅
զբանս զայսոսիկ.
փոխեցաւ ի գալիլէ
է. և եկն ի սահմա
նս հրէաստանի

մ մր
ճձթ ճդ

յայն կոյս յորդանա
նու:

Եւ գնացի՛ն զհետ
նորա ժողովուրդք
բազումք. և բժշկ
եա՛ց զնոսա անդ:

Իա

Եւ մատուցեա՛ն
առ նա փարիսե
ցիքն. փորձէի՛ն զ
նա և ասէին. ե
թէ արժա՞ն իցէ ու
մեք արձակել զկին
իւր ըստ ամենայն
վնասու:

Պատասխանի ետ
նոցա և ասէ. չի
ցէ՞ ընթերցեալ ձեր,
թէ որ հաստատ
եա՛ց ի սկզբանէ.

արու եւէգ ար ար
զնոսա եւասէ ։
Վասնայսորիկ
թողցէ այր, զհայր
եւ զմայր, եւ երթիցէ
զհետ կնոջ իւրոյ. եւ
եղիցին երկոքին
ի մարմին մի ։
Ապա ուրեմն
ոչ են երկու. այլ մի
մարմին ։
Արդ զոր ա̅ծ
զուգեաց՝ մարդ
մի մեկնեսցէ ։
Ասեն ցնա. իսկ
մովսէս ընդէր պա
տուէր ետ տալ
թուղթ մեկ
նելոյ՝ եւ արձակել ։
Ասէ ցնոսա ։ մով
սէս՝ վասն խստա
սրտութեան ձե
րոյ հրամայեաց
ձեզ արձակել զկա
նայս ձեր ։ այլ
իսկզբանէ ոչ եղեւ
այնպէս ։
ճ̅ղ̅ բ Բայց ասեմ ձեզ։
զի ամենայն որ ար
ձակեսցէ զկին իւր՝
եւ ոչ վասն բոզու
թեան, եւ առնիցէ այլ՝ շը
նայ ։ եւ որ զարձա
կեալն առնէ, շնայ ։
ճ̅ղ̅ա̅ բ Ասեն ցնա աշա
կերտքն իւր ։ եթէ
այդ պէս իցէ վնաս

մ
ճղ
ճղա

մր
ճե

ղ
ճղե

իցէ ընդ այր եւ ընդ կին, լաւ է չամուսնանալ ։

Եւ նա ասէ ցնոսա։ ոչ ամենեքին բաւական են այդմ բանի։ այլ որոց տուեալ է ։

Զի են ներքինիք որ յորովայնէ մօր իւրեանց ծնան այնպէս ։

Եւ են ներքինիք որ ի մարդկանէ եղեն ներքինիք ։

Եւ են ներքինիք որ զանձինս իւրեանց արարին ներքինիս վասն արքայութեան երկնից։ Որ կարողն է տանել՝ տարցի ։

ճղէ
Է

Յայնժամ մատուցանէին առ նա մանկունս, զի ձեռն դիցէ ի վերայ նոցա եւ աղօթս արասցէ։

Եւ աշակերտքն սաստէին նոցա ։

Ասէ յս ։ Թոյլ տուք մանկտւոյդ եւ մի արգելուք զդոսա գալ առ իս ։ զի այդպիսեացդ է արքայութիւն երկնից ։

Եւ եդեալ ձեռն ի վերայ նոցա գնաց

մ
ճղէ

մր
ճվ

Ղ
մթղ

անատի ։

խա

ԵՒ ԱՀԱ ՄԻ ՄԱՏՈՒՑԵԱԼ ՈՄՆ առ նա ասէ ։

Վարդապետ բարի՝ զի՞նչ բարի գործեցից՝ զի ընդունիցիմ զկեանսն յաւիտենականս ։

Եւ նա ասէ ցնա. զի՞ հարցանես զիս զբարւոյ ։ մի է բարի։

Եթէ կամիս ի կեանսն յաւիտենականսն մտանել՝ պահեա զպատուիրանսն ։

Ասէ ցնա՝ զո՞րս ։

Ասէ ցնա յս ։ զմի սպանաներ, եւ մի շնար՝ եւ մի գողանար, եւ մի սուտ վկայեր ։ պատուեա զհայր քո եւ զմայր։ եւ սիրեսցես զընկեր քո իբրեւ զանձն քո ։

Ասէ ցնա պատանին ։ զայդ ամենայն պահեցի ի մանկութենէ իմմէ ։ արդ՝ ի՞նչ պակաս իցեմ ։

ձղդ
ե

Ասէ ցնա յս ։ Եթէ կամիս կատարեալ լինել, երթ վաճառեա զինչս քո, եւ տուր աղքա

մ ձղգ   մր ձե   ղ ձիա ձծը

մ ձղդ   մր ձը   ղ ձծէ ձծթ

տաց ։ Եւ ունիցես գանձս յերկինս ։ եւ եկ զկնի իմ ։

ժըէ
է

Իբրեւ լուաւ պատանին զբանն ։ գնաց տրտում. զի ունէր ստացուածս բազումս ։

Ասէ յս̅ ցաշակերտսն ։ ամէն ասեմ ձեզ ։ զի դժուարաւ մտցէ մեծատուն յարքայութիւն երկնից ։

Դարձեալ ասեմ ձեզ ։ դիւրին է մալխոյ մտանել ընդ ծակ ասղան, քան մեծատան յարքայութիւն այ̅ մտանել ։

Իբրեւ լուան աշակերտքն ։ զարմացան յոյժ եւ ասեն ։ իսկ ով կարիցէ ապրել ։

Հայեցաւ ի նոսա յս̅ եւ ասէ ։ առ ի մարդկանէ այդ անկարէ ։ այլ առ ի յայ̅ ։ ամենայն ինչ զաւրաւորէ.

Յայնժամ պատասխանի ետ պետրոս եւ ասէ ցնա ։ ահաւասիկ թողաք մեք զամենայն եւ եկաք զկնի քո ։ արդ զի՞նչ լինիցի մեզ ։

մ մր ղ
ժըէ ժթ մի

ճղդ
գ

Ասէ ցնոսա յս։ ամէն ասեմ ձեզ։ զի դուք որ եկ էք զկնի իմ, ի միւսանգամ գալստեանն, յորժամ նստցի որդի մարդոյ յաթոռ փառաց իւրոց։

ճղե
ե

Նստջիք և դուք յերկոտասան աթոռ՝ դատել զերկոտասանազգն իլի։

ճղզ
բ

Եւ ամենայն որք թողցէ զտուն, կամ զեղբարս. կամ զքորս. կամ զհայր՝ կամ զմայր. կամ զկին. կամ զորդիս, կամ զագարակս վասն անուան իմոյ. Հարիւրապատիկ առցէ՝ և զկեանսն յաւիտենականս ժառանգեսցէ։

ճղէ
բ

Բազումք եղիցին առաջինք՝ յետինք։ և յետինք առաջինք։

մ
ժ
խր

Քանզի նմանէ արքայութիւն երկնից առն տանուտեառն։ որ ել ընդ առաւօտս վարձու ունել մշակս յայգի իւր։ և արկ վարձս մշակացն

մ մր ղ
ճղդ
ճղե
ճղզ ճժ միա

մ մր ղ
ճղէ ճժա ճհը
մ

աւուրն դահեկան,
և առաքէ եւս զնո
սա յայգին իւր ։
Ելեալ զերր
որդ ժամու՝ ետես
այլս զի կային դա
տարկք ի հրա
պարակս ։
Ասէ և ցնոսա։
երթայք և դուք
յայգի իմ։ և որ ինչ
արժան իցէ տաց
ձեզ ։
Գնացին և նոքա ։
Դարձեալ ել
եալ զվեց ժամուն
և զինն ժամուն·
արար նոյնպէս ։
Եւ զմետասան
երորդ ժամու ել
եալ· եգիտ այլս
զի նստէին դատա
րկ ի հրապարա
կս · ասէ ցնոսա։
ընդէ՞ր կայք աստ
զաւուրն ցերեկ
դատարկք ։
Ասեն ցնա · զի
ոչ ոք կալաւ զմեզ
ի վարձու ։
Ասէ ցնոսա այ։
երթայք և դուք
յայգին, և որ ինչ
արժան իցէ առ
նուցուք ։
Եւ իբրև երեկոյ
եղև , ասէ տէր
այգւոյն ցգործաւորս

պետն իւր՝ կոչեա զմշակսն եւ տուր նոցա վարձս, սկսեալ յետնոցն մինչեւցառաջինսն:

Իբրեւ եկին որ զմետասաներորդ ժամուն՝ առին մէն մի դահեկան ::

Եկեալ եւ առաջինքն, համարէին թէ աւելի առնուցուն ։ առին մէն մի դահեկան եւ նոքա ::

Իբրեւ առին՝ տրտնջէին զտանուտեառնէն եւ ասէին ։ Թէ դոքա յետինքդ, մի ժամ գործեցին, եւ հասարակորդս մեզ արարեր զդոսա՝ որ զծանրութիւն աւուրն բարձաք եւ զտօթ ::

Նա պատասխանի ետ միում ի նոցանէ եւ ասէ: ընկեր՝ չզրկեմ զքեզ: ո՞չ դահեկանի միոջ սակ արկեր ընդ իս ։ առ զքոյդ եւ երթ:

Եթէ կամիմ յետնոցս տալ որպէս եւ քեզ՝ թէ

չիցէ ինձ իշխանութիւն յիմում առնել զինչ և կամիմ։ կամ թէ ակն քո չար է՝ զի ես առատ եմ։

Այսպէս եղիցին յետինք առաջինք՝ և առաջինք յետինք։ զի բազում են կոչեցեալք՝ և սակաւք են ընտրեալք։

ճա
Է

ԵՒԵԼԱ նէր Յս յէմ. ա՛ռ զերկոտասանսն առանձինն։ և ի ճանապարհին ասէ ցնոսա։

Ահաւասիկ ելանեմք յէմ։ և որդի մարդոյ մատնեսցի քահանայապետից և դպրաց։ և դատապարտեսցեն զնա ի մահ։ և մատնեսցեն զնա հեթանոսաց, այպանել. և հարկանել. և խաչել։ և յերրորդ աւուր յարիցէ։

ճե
Զ
իգ

Յայնժամ մատեաւ առ նա մայր որդւոցն զեբեդեա որդւովքն իւրովք հանդերձ։ երկիր պագանէր՝ և խնդրէր ինչ ի նմանէ։

մ մր ղ
մա ճժբ միբ

մ մր
մբ ճժգ

Եւ նա ասէ ցնա՝ զինչ կամիս ։

Ասէ ցնա՝ զի նստցին այդ երկու որդիքս իմ, մի ընդ աջմէ քումմէ՝ եւ մի ընդ ահեկէ յարքայութ̅ն քում ։

Պատասխանի ե Յ̅ս եւ ասէ ։ ոչ գիտէք զինչ խնդրէք ։

Կարէ՞ք ըմպել զբաժակն զոր ես ըմպելոց եմ ։ կամ զմկրտութիւնն զոր ես մկրտելոց եմ մկրտել ։

Ասեն ցնա՝ կարող եմք ։

Ասէ ցնոսա Յ̅ս ։ զբաժակն իմ ըմպիցէք ։ եւ զմկրտութիւնն զոր ես մկրտեց եմ, մկրտեցէք ։ բայց նստուցանել ընդ աջմէ եւ ընդ ահեկէ իմմէ, ոչ է իմ տալ ։ այլ որոց տուեալ է ի Հաւրէ իմմէ ։

մդ
բ
Եւ լուեալ տասանցն՝ բարկացան ի վերայ երկուցն եղբարց ։

Յ̅ս կոչեաց զնոսա առ ինքն եւ ասէ. գիտէք ։ զի իշխանք ազգաց տիրեն

մ մր ղ յ
մգ ճժր մհ ըա ձը

նոցա ։ Եւ մեծամեծ
քըն իշխեն նոցա ։
Ոչ այնպէս եղե
ւ ի ձերում միջի ։
Այլ որ կամիցի
ի ձենջ մեծ լինել,
եղիցի ձեր պաշտօ
նեայ ։ Եւ որ կա
միցի ի ձենջ առա
ջին լինել, եղիցի
ձեր ծառայ ։
ճդ
դ
Որպէս որդին մա
րդոյ ոչ եկն պաշ
տաւն առնուլ ։
այլ պաշտել ։ Եւ
տալ զանձն իւր
փրկանս փոխա
նակ բազմաց ։

մ մր
մդ ճձե

ճե
ե
ԵՒ ԸՆԴ ԵԼԱՆԵԼ
Իրդ
նոցա յերիքովէ, գն
նաց զհետ նորա
ժողովուրդ բազում
Եւ ահա կոյրք եր
կու նստէին առ
ճանապարհաւն ։
Իբրեւ լուան թէ յս
անցանէ, աղաղա
կեցին եւ ասեն ։ ող
որմեաց մեզ տր որ
դի դաւթի ։
Եւ ժողովուրդն սաս
տէին նոցա զի
լռեսցեն ։
Եւ նոքա եւս առ
աւել աղաղակէ
ին եւ ասէին ։ տր, ող
որմեաց մեզ որդի դաւ
թի ։

մ մր ղ
մե ճծղ մխդ

Զտեղի՛ առ յիս:
կոչեաց զնոսա և
ասէ. զի՞նչ կամիք
զի արարից ձեզ ::
Ասեն ցնա : տր,
զի բացցին աչք մեր:
Եւ գթացեալ յս
մերձեցաւ յաչս
նոցա :
Եւ վաղվաղակի
տեսին, և գնաց
ին զհետ նորա ::
խաչ ՄՂ Է Իբրև մա՛ւտ եղեն
յեմ, եկին ի բեթ
փագէ մերձ ի լեառ
ն ձիթենեաց :
Յայն ժամ յս ար
ձակեա՛ց երկուս
յաշակերտաց իւ
րոց և ասէ ցնոսա:
Երթա՛յք ի գեաւղդ
որ առաջի ձերն է:
և անդէն գտանէք
էշ կապեալ՝ և յաւ
նակ ընդ նմին՝ լու
ծէք ածէք առ իս:
Եւ եթէ ոք ասի
ցէ՛ ինչ ցձեզ. աս
ասջիք եթէ տն ի
րեանց պիտոյ են.
և վաղվաղակի
առաքէ զնոսա:
ՄՂԱ Ե Բայց այս ամե
նայն եղև, զի
լցցի բան մարգ
արէին որ ասէ:
Ասացէք դստեր
սիոնի. ահա թա

Մ ՄՂ
Մր ՃԽԶ
Ղ ՄՂԲ
Մ ՄԵ
Յ Ծա

գաւոր · գայ քեզ ։ հեզ ։ եւ հեծեալ յէշ եւ յաւանակ իշոյ ։

ՄԸ Ե Գնացին աշակերտքն, եւ արարին որպէս հրամայեաց նոցա յս ։ ածին զէշն եւ զյաւանակն, եւ արկին զնոքաւք ձորձս ։ եւ նստաւ ի վերա նոցա ։

Եւ բազմութիւն ժողովուրդք տարածանէին զհանդերձս իւրեանց ի ճանապարհին ։ եւ այլք հատանէին ոստս ի ծառոց · եւ տարածանէին ի վերա ճանապարհին ։

ՄԹ Ա Եւ ժողովուրդքն որ առաջի եւ զկնի երթային, աղաղակէին եւ ասէին ։

Օրհնութիւն որդւոյ դաւթի ։ աւրհնեալ որ գայ յանուն տն ։ աւրհնութիւն ի բարձունս ։

Եւ ի մտանելն նորա յեմ, դղրդեցաւ քաղաքն ամենայն ։ եւ ասէին. ով իցէ սա ։

Մ Մր Ղ
ՄԸ ՃԺԸ ՄԼԴ

Մ Մր Ղ Յ
ՄԹ ՃԺԹ ՄԼԵ Ճ

մժ
ժ
Եւ ժողովուրդքն
ասէին · սա է մար
գարէն յս որ ի նազ
արեթէ գալիլեացւոց ։

մժա
ա
Եւ եմուտ յս ի տա
ճարն · եւ եհան ար
տաքս զամենեսեան
որ վաճառէ
ին եւ գնէին ի տա
ճարին ։ եւ զսեղ
անս հատավաճ
առացն, կործան
եաց ։ եւ զաթոռս
աղաւնէ վաճառ
ացն ։

Եւ ասէ ցնոսա ։
, գրեալ է, տուն իմ
, տուն աղաւթից
, կոչեսցի · եւ դուք
արարէք զդա այր
աւազակաց ։

մժբ
ժ
ԽԹ
Եւ մատեան առնա
կոյրք եւ կաղք ի տա
ճարին · եւ բժշկեաց
զնոսա այ ։

մժգ
է
Իբրեւ տեսին քա
հանայապետքն
եւ դպիրքն զսքան
չելիսն զոր արար,
եւ զմանկտին որ
աղաղակէին ի տա
ճարին եւ ասէին
աւրհնութիւն
որդւոյ դաւթի՝
բարկացան եւ ա
սեն ցնա , լսես
զինչ ասեն դոքա ։

Ասէ ցնոսա յս,

մ	մր	ղ	յ
մժ			
մժա	ճիա	մլը	իա

մ	ղ
մժբ	
մժգ	մլէ

պոյ : Չիցէ՞ ընթ
երցեալ ձեր, թէ
ի բերանոյ տղայոց
եւ ստնդիեցաց
կատարեցեր զօր
հնութիւն :-

մթ
գ
Եւ թողեալ զնո
սա, ել արտաքոյ
քաղաքին ի Բեթ
անիա եւ անդ
ագաւ :-

իէ
ԸՆԴԱՅԳՈՒ
ցըն իբրեւ դառն
ար անդրէն ի քա
ղաքն, քաղցեաւ:

իէ
Եւ տեսեալ թը
զենի մի ի վերայ ա
ճանապարհին·
եկն ի նայ :- Եւ ոչ
ինչ եգիտ ի նմա բայց
միայն տերեւ :-

Եւ ասէ ցնա : Մի
այսուհետեւ ի քէն
պտուղ եղիցի յ
աւիտեանս :-

Եւ առ ժամայն չո
րացաւ թզենին :-

Եւ իբրեւ տեսին աշ
ակերտքն՝ զար
մացան : Եւ ասեն
թէ զիարդ վաղ
վաղակի ցամաքե
ցաւ թզենին :-

մժ
գ
Պատասխանի ետ
նոցա Յս :
Ամէն ասեմ ձեզ:
Եթէ ունիցիք հաւ
ատս եւ ոչ երկմտիցէք

մ մր
մթ ձի

մ մր
մժ ձիգ

ո՛չ միայն զթզենւոյդ առնիցէք՝ այլ թէ պեա և լերինդ ասիցէք բարձիր և անկիր ի ծով․ եղիցի։

մժզ զ Եւ զամենայն ինչ զոր և խնդրիցէք յաղօթս հաւատով՝ առնուցուք։

իը մժէ բ Եւ իբրև եկն ի տաճարն, մատեան առնա մինչ դեռ ուսուցանէր՝ քահանայապետքն և ծերք ժողովրդեանն և ասեն․ որո՞վ իշխանութեամբ առնես զայդ։ և ո՞վ ետ քեզ զիշխանութիւնդ զայդ։

Պատասխանի ետ Յս և ասէ ցնոսա։ Հարցի՛ց և ես զձեզ բան մի։ զոր թէ ասիցէ՛ք ինձ․ և ե՛ս ձեզ ասացից որով իշխանութեամբ առնեմ զայս։

Մկրտութիւնն յովհաննու՞ ուստի՞ էր՞։ յերկնից՞ թէ ի մարդկանէ։

Նոքա խորհէին ընդ միմեանս և ասէին։ թէ

Մ
մժզ
մժէ

Մր
ճիե

Ղ
ճկը ճլգ ճլէ
ճծ

Յ
մխ

ասեմք եթէ յերկ
նից՝ ասէ ցմեզ զի՛
իսկ ընդէ՞ր ոչ հա
ւատացէք նմա · եւ
թէ ասեմք ի մարդ
կանէ · երկնչիմք
ի ժողովրդենէն ·
զի ամենեքին զյով
հաննէս իբրեւ զ
մարգարէ ունէին ։
Պատասխանի ե
տուն եւ ասեն ցյս̅ ·
ոչ գիտեմք ։
Ասէ ցնոսա եւ նա ·
եւ ոչ ես ասեմ ձեզ
որով իշխանու
թեամբ առնեմ
զայս ։
ձբ
է
Իսկ զիա՛րդ

ԺԹ
թուի ձեզ · այր
մի էր եւ ունէր երկու որ
դիս · եւ մատուց
եալ առ առաջինն
ասէ · որդեակ՝
երթ այսօր գոր
ծեա յայգւոջ ։
Նա պատասխանի ա
նի ետ եւ ասէ · եր
թամ տր̅ · եւ ոչ
չոգաւ ։
Մատուցեալ առ միւս
ն, եւ ասէ նոյնպէս ։
Նա պատասխանա
նի ետ եւ ասէ, ո՛չ
կամիմ · բայց յե
տոյ զղջացաւ եւ
չոգաւ յայգին ։
Արդ՝ ո՞ յերկո

մ
մձբ

ցունց արար զկամս հաւրն ։ Ասեն յետինն ։ Ասէ՛ ցնոսա յս̅ ։ ամէն ասե՛մ ձեզ ։ զի մաքսաւորք և պոռնիկք՝ յառաջեսցե՛ն քան զձեզ յարքայութ̅ն երկնից ։

Զի ե՛կն յովհաննէս ճանապարհաւ արդարութեան՝ և ո՛չ հաւատացէք նմա ։ և մաքսաւորք և պոռնիկք՝ հաւատացի՛ն նմա ։ և դուք տեսէք՝ և ո՛չ զղջացարուք՝ յետոյ հաւատալ նմա ։

ՄԺԹ
Բ
Ծ

ԱՅԼ ԱՌակ լուարուք

Այր մի էր տանուտէր որ տնկեա՛ց այգի ։ և ցանկո՛վ պատեաց զնա ։ և փորեա՛ց ի նմա հնձա՛ն ։ և շինեաց աշտարա՛կ ։ և ե՛տ զնա ցմշակս ։ և գնա՛ց ի տա՛ր աշխարհ ։ Իբրև մերձ եղև ժամանակ պտղոյ՝ առաքեա՛ց զծառայս իւր առ մշակսն առնո՛ւլ

Մ ՄԺԹ
Մր ՃԻԸ
Ղ ՄԽԱ

ըզպտուղս նորա։ և կալեալ մշակացն ըզծառայսն նորա՝ զոմն տանջեցի՛ն։ զոմն սպանի՛ն։ զոմըն քար կոծեցի՛ն։

Դարձեալ առաքեաց այ՛լ ծառայս բազումս քան զառաջինսն։ և արարին նոցա նոյնպէս։

Յետոյ առաքեաց առ նոսա զորդի իւր և ասէ։ Թերևս ամաչեսցե՛ն յորդւո աստի իմմէ։

Իսկ մշակքն իբրև տեսի՛ն զորդին՝ ասե՛ն ընդ միմեանս։ սա՛ է ժառանգն։ եկա՛յք սպանցուք զսա՝ և կալցու՛ք զժառանութիւն սորա։

Եւ առեալ հանի՛ն զնա արտաքոյ քան զայգին, և սպանի՛ն։

Արդ՝ յորժամ եկեսցէ տէր այգւոյն՝ զի՞նչ արասցէ մշակացն այնոցիկ։

Ասե՛ն ցնա։ Զչարսն չարաչա՛ր կորուսցէ, և զայգին տացէ՛ այլոց մշակաց, որք տացե՛ն նըմա զպտուղս ի ժամու իւրեանց։

Ասէ ցնոսա յս՟: Չիցէ՞ երբէք ընթերցեալ ձեր ի գիրս: զվէմն զոր անարգեցին շինողք՝ նա եղև գլուխ անկեան: ի տ՟է եղև այս. և է սքանչելի յաչս մեր:

Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ: զի բարձցի ի ձէնջ արքայութիւն այ՟. և տացի ազգի որ առնիցէ զպտուղս նորա:

Եւ որ անկանի ի վերայ վիմիս այսորիկ փշրեսցի: և յոր վերայ անկցի, հոսեսցէ զնա:

մէ
ա

Իբրև լուան քահանայապետքն և դպիրքն և փարիսեցիք զառակս նորա, գիտացին թէ վասն նոցա ասաց: և խնդրէին զնա ունել: բայց երկեան ի ժողովրդոցն, քանզի իբրև զմարգարէ ունէին զնա:

մխա
է
ճա

ԴԱՐՁԵԱԼ պատասխանի ետ յս՟ և ասաց նոսա առակաւք:

Մ	Մր	Ղ	Յ
մէ	ձիբ ձիթ	մըթ	կէ
մխա		մխք	ձէ
		մկա	ձը
		ձձա	

Նմանեցաւ արքայութիւն երկնից, առն Թագաւորի որ արար հարսանիս որդւոյ իւրում:

Եւ առաքեաց զծառայս իւր կոչել զհրաւիրեալսն ի հարսանիսն: եւ ոչ կամէին գալ:

Դարձեալ առաքեաց այլ ծառայս եւ ասէ: ասացէք հրաւիրելոցն: ահաւասիկ զճաշ իմ պատրաստեցի: զուարակք իմ եւ պարարակք զենեալ են: եւ ամենայն ինչ պատրաստ է. եկայք ի հարսանիսն:

Եւ նոքա յուլացեալք՝ գնացին: ոմն յագարակ իւր՝ եւ ոմն ի վաճառս իւր:

Եւ այլքն կալան զծառայս նորա՝ թշնամանեցին եւ սպանին:

Իսկ Թագաւորն իբրեւ լուաւ՝ բարկացաւ: եւ առաքեաց զզաւրս իւր եւ սատակեաց զսպանողսն զայնոսիկ: եւ զքաղաքն նոցա այրեաց :

Յայնժամ ասէ
ցծառայսն իւր :
Հարսանիքս պատ-
րաստ են՝ և հրաւ-
իրեալքն չէին ար-
ժանի : արդ՝ եր-
թայք յանցս ճա-
նապարհաց, և
զորս միանգամ
գտանիցէք՝ կոչ-
եցէք ի հարսանիս :

Եւ ելեալ ծառայ-
քն ի ճանապարհս՝
ժողովեցին զամե-
նեսեան զոր եգիտին՝
զչարս և զբարիս :
և լցան հարսան-
իքն բազմականօք :

մբէ
ժ
Եւ մտեալ թագ-
աւորն հայել զբազ-
մականսն :

Ետես անդ այր
մի որ ոչ էր զգեց-
եալ զհանդերձ
հարսանեացն : և
ասէ ցնա : ընկեր՝
զիարդ մտեր այսր,
զի ոչ ունէիր զհան-
դերձ հարսանեաց :

Եւ նա պապան-
ձեցաւ :

Յայնժամ ասէ
թագաւորն ցպաշ-
տօնեայսն : կապե-
ցէք զոտս նորա
և զձեռս, և հանէք
զդա ի խաւարն ար-

մ մր ղ
մբէ ծլ մդ

տաքին ։ անդ եղի-
ցի լալ եւ կրճել ա-
տամանց ։

Զ իբազումք են
կոչեցեալք ․ եւ սա-
կաւուք ըն
տրեալք ։

ՅԱՅՆԺԱՄ
գնացեալ փարի-
սեցիքն, առին խոր-
հուրդ ընդմիմեանս թէ-
որպէս կորուսցեն
զնա, եւ դիպցեն նմա
որոգայթ բանիւք ։

Ե ւ առաքեն առ-
նա զաշակերտսն
իւրեանց հերովդի-
անոսաւքն հան-
դերձ ասեն ։

տող
է

Ն
մեր

ծբ

Վ արդապետ գի-
տեմք զի ճշմարիտ
ես ։ եւ զճանապար-
հն այ ճշմարտու-
թեամբ ուսուցանես ։
եւ ոչ է քեզ փոյթ զու-
մեքէ ։ եւ ոչ հայիս
յերեսս մարդկան ։
արդ ասա մեզ ․ զի-
արդ թուի քեզ ։
պարտ է հարկս տալ
կայսեր թէ ոչ ։

կէ

Գ իտացեալ յս զխոր-
ամանկութիւն ն-
ոցա ասէ ։ զի
փորձէք զիս կեղծ-
աւորք ։ ցուցէք
ինձ զդահեկանն հարկին ։

Ե ւ նոքա մատուցի՛ննամա դաշնակամամբ ։

Ասէ՛ ցնոսա յս̄ ։ ո՞յր է պատկերս այս կամ գիր ։

Ասեն ցնա՛ կայսեր ։

Յայն ժամ ասէ՛ ցնոսա ։ երթա՛յք տուք ։ զկայսերն՝ կայսեր ։ և զայ̄, այ̄ ։

Իբրև լուան՝ զարմացա՛ն ։ Թողի՛ն զնա և գնացին ։

ծգ Յայ՛նմ աւուր մատեան առ նա սադուկեցիքն որ ասեին թէ չիք յարութի՛ւն ։ Հարցին ցնա և ասեն ։

Վարդապետ՝ մովսէ՛ս ասաց, եթէ ոք մեռցի՛ անորդի, արասցէ՛ զկին նորա եղբայր իւր, և յարուսցէ՛ զաւակ եղբաւր իւրում ։

Է՛ին առ մեզ եղբա՛րք եաւթն ։ առաջինն արա՛ր կի՛ն և մեռաւ ։ ևզի ոչ ունէր զաւակ՝ եթո՛ղ զկինն եղբաւր իւրում ։ Նոյ՛նպէս երկրո՛րդն և երրո՛րդըն ։ և մինչև ցեա՛ւթներորդն ։ յետ ամենեցուն մեռա՛ւ և կինն ։ արդ՝ ի յարութ̄ենն, ո՞յր յեաւթանցն եղիցի նա՛

կին · զի ամենեքին կալան զնա կին ։

Պատասխանի ետ նոցա յս եւ ասէ ։ Մոլորիք · ոչ գիտէք զգիրս · եւ ոչ զզաւրութիւն այ ։

Զի ի յարութեն ոչ կանայս առնեն, եւ ոչ արանց լինին · այլ են իբրեւ զհրեշտակս յերկինս ։

Բայց վասն յարութեան մեռելոց չիցէ ընթերցեալ զասացեալն ձեզ յայ ։ Ես եմ ած աբրահամու · եւ ած իսահակայ · եւ ած յակովբա · ոչէ ած · ած մեռելոց · այլ կենդանեաց ։

Իբրեւ լուան ժողովուրդքն · զարմանային ընդ վարդապետութն նորա ։

մտթ
չ
ծէ

Իսկ փարիսեցիքն իբրեւ լուան եթէ պապանձեցոյց զսադուկեցիսն · ժողովեցան ի միասին ։

Եհարց ոմն ի նոցանէ զնա փորձելով եւ ասէ · վարդապետ՝ ո՞ր պատուիրան մեծէ յաւրէնս ։

Եւ յս ասէ ցնա ։

Սիրեսցես զտր ած

մ մր ղ
մտթ ձա

քո յամենայն սըր
տէ քումմէ, եւ յամ
ենայն անձնէ քում
մէ. եւ յամենայն
մտաց քոց ։ այս է
մեծն եւ առաջին ն
պատուիրան ։

ԾԵ մծե Բ Եւ երկրորդն նը
ման սմին ։ սիրես
ցես զընկեր քո իբ
րեւ զանձն քո ։ յայս
երկուս պատուիրանս
ամենայն օրէնք
եւ մարգարէք կախ
եալ կան ։

մծե Բ Եւ ժողովելոց փա
րիսեցւոցն՝ եհարց
ցնոսա յս՟ եւ ասէ ։
Զի՞նչ թըւի ի

ձեզ վասն քի՟ ։ ո՞յր
որդի է ։
Ասեն ցնա՝ դաւթի ։
Ասէ ցնոսա յս՟ ։
Իսկ զիա՞րդ դաւիթ
հոգւովն կոչէ զնա
տր՟ եւ ասէ ։ ասաց
տր՟ ցտր՟ իմ, նիստ
ընդ աջմէ իմմէ, մին
չեւ եդից զթշնամիս
քո պատուանդան ան
ոտից քոց ։ Իսկ արդ
եթէ դաւիթ զնա տր՟
կոչէ՝ զիա՞րդ որդի
նորա իցէ ։

մծզ Բ Եւ ոչ ոք կարէր
տալ նմա պատաս
խանի բանի մի ։ եւ
ոչ իշխեաց յաւրէ

Մ	Մր	Ղ
մծե	ճլը	մխե

Մ	Մր	Ղ
մծզ	ճլը	մխգ

յայնմանէ հարցա
նել զնա եւ ոչ
ինչ ։

ՅԱՅՆԺԱՄ
խաւսեցաւ յս̃ ընդ
աշակերտսն իւր
եւ ընդ ժողովուրդ
սն եւ ասէ ։

ճիէ
գ

Յաթոռն մովսի
եսի նստան դպիր
իքն եւ փարիսեցիք ։
զամենայն ինչ զոր
ասիցեն ձեզ ․ ա
րարէք եւ պահեցէք ։
Բայց ըստ գործ
ոց նոցա մի՛ ա
նէք ։ զի ասեն եւ
ոչ առնեն ։

ճիը
ե

Կապեն բեռինս
ծանունս եւ դժուար
ակիրս եւ դնեն ի վե
րա ուսոց մարդկան
եւ մատամբ իւրեանց
ո՛չ կամին շարժել
զնոսա ։

ճիթ
բ

Եւ զամենայն զ
գործս իւրեանց
առնեն ի ցո՛յց
մարդկան ։
Լայնեն զգրապա
նակս իւրեանց ․ եւ
երկայնե՛ն զքղան
ցս հանդերձից
իւրեանց ։
Սիրե՛ն զնախա
թոռս յընթրիս ։
եւ զնախագահս ի
ժողովուրդս ։ եւ

մ
ճիէ
ճիը

ղ
ճլթ

մ
ճիթ

փ
կէ

ղ
կէ ճկղ

զողջոյնս ի հրապարակս : և կոչել ի մարդկանէ ռա՛բբի ռա՛բբի ::

ՄԼ Ժ Այլ դուք մի՛ կոչք կոչէք վարդապետ : զի մի՛ է ձեր ուսուցիչ : և ամենեքեան ին դուք եղբա՛րք էք :

Եւ հայր մի՛ կոչէք ձեզ յերկրի : զի ձեր հայր՝ մի է ; որ յերկինսն է ::

Եւ մի՛ կոչիցէք ուսուցիչք : զի ուսուցիչ ձեր ք̅ս է:

Եւ մեծն ի ձէնջ եղիցի ձեր սպասաւոր ::

ՄԼԱ Ե Որ բարձրացուցանէ զանձն՝ խոնարհեսցի : և որ խոնարհեցուցանէ զանձն՝ բարձրասցի ::

ՄԼԲ Ե ԾԴ Վայ ձեզ դպիրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց : զի փակէք զարքայութ̅ի երկնից առաջի մարդկան : դուք ո՛չ մտանէք · և որոց մտանելն՝ չտա՛յք թող մտանել:

ՄԼԳ Ժ Վա՛յ ձեզ դպիրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց : զի յածէ՛ք ընդ ծով և ընդ ցամաք՝ առնել եկ

Մ
ՄԼ

Մ
ՄԼԱ
ՄԼԲ
ՄԼԳ

Ղ
ՃՀԹ ՄԺԵ
ՃԽԲ

ամուտ մի ։ և յոր
ժամ լինիցի ․ առ
նէք զնա որդի գե
հենի կրկին ևըա
քան զձեզ ։

Վայ ձեզ առաջ
նորդք կոյրք ։ զի
ասէք որ երդնու ի
տաճարն չէ ինչ ։
բայց որ երդն ու
յոսկին որ ի տաճա
րինէ, արժանէ․

Մորոսք և կոյրք ։
զինչ մեծ է ։ ոսկին,
եթէ տաճարն որ
սրբէ զոսկին ։

Եւ որ երդնու ի
սեղանն չէ ինչ ։
բայց որ երդնու ի
պատարագն որ ի
վերա նորա է ․ ար
ժանէ ։

Յիմարք և կոյրք ։
զինչ մեծ է ։ պատ
արագն ։ եթէ սե
ղանն որ սրբէ ըզ
պատարագն ։

Իսկարդ որ երդն
ու ի սեղանն , երդ
նու ի նա , և յամէ
նայն որ ի վեր
այ նորա է ։

Եւ որ երդնու ի
տաճարն ․ երդնու
ի նա , և ի բնակիչ
ըն նորայ ։

Եւ որ երդնու յեր
կինս ․ երդնու յա

թոռն այ, եւ յայն որ
նստին ի վերայ նորա:

մլդ ե Վա՛յ ձեզ դպր
աց եւ փարիսեցւ
ոց կեղծաւորաց:
զի տասանորդ
է՛ք զանանուխ եւ
եւ զսամիթ եւ ըզ
չաման: եւ թողէ՛ք
զծանր ծանր օ
րինացն: զդա
տաստա՛նն, եւ
զողորմութի՛ւն.
եւ զհաւատս:
զայս՝ արժա՛ն էր
առնել. եւ զայն
չթողուլ:

մլե ժ Առաջնորդք
կոյրք: որ զմժղու
կըն քամէ՛ք՝ եւ զու
ղտըն կլանէք:

մլզ ե Վա՛յ ձեզ դպ
րաց եւ փարիսե
ցւոց կեղծաւո
րաց: զի սրբէ՛ք
զարտաքին բաժ
ակին եւ զսկաւա
ռակին. եւ ի ներ
քոյ լի՛ են յափ ըշ
տակութեամբ
եւ ան խառնութ̅ե̅ք:

Փարիսեցի՛ կոյր:
սրբեա՛ նախ ըզ
ներքի՛ն բաժակ
ին եւ սկաւառա
կին. զի լինիցի եւ
արտաքի՛նն նոցա
սուրբ:

մ
մլդ
մլե

ղ
ձլղ

մ
մլզ

ղ
ձլե

ՄԽԵ
Ե

Վա՛յ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց : զի նմա՛նէք գերեզմանաց բռուեցելոց , որ արտաքոյ երևին գեղեցի՛կք : և ի ներքոյ լի՛ են ոսկերօք մեռելոց , և ամենայն պղծութեամբ ::

Նո՛յնպէս և դուք : արտաքոյ երևիք մարդկան արդարք . և ի ներքոյ լի՛ էք ա՛ղտեղութեամբ և անօրէնութեամբ ::

ՄԽԶ
Ե

Վա՛յ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց : զի շինէ՛ք զշիրիմս մարգարէից . և զարդարէ՛ք զգերեզմանս արդարոց : և ասէք թէ էա՛ք յաւուրս հարցն մերոց . ո՛չ հաղորդ էաք արեան մարգարէիցն : ապա ուրեմն վկայէ՛ք անձանց , եթէ որդի՛ք էք այնոցիկ որ կոտորէին զմարգարէսն :: և դուք կե՛ղծաւո

լցէ՛ք զչափ հարցն ձերոց ::

Մ Ղ
ՄԽԵ ՃԾԱ

Մ Ղ
ՄԽԶ [illegible]

մլթ
ժ
Օձք : ծնունդք իժից : զիարդ փախնուցուք ի դատաստանէ գեհենին ::

մխ
ե
Վասն այդորիկ՝ ահաւասիկ ես առաքեմ առ ձեզ մարգարէս . եւ իմաստունս . եւ դպիրս : ի նոցանէ սպանանիցէք : եւ ի խաչ հանիցէք : Եւ ի նոցանէ տանջիցէք ի ժողովուրդս ձեր : եւ հալածիցէք ի քաղաքէ ի քաղաք : Որպէս զի եկեսցէ ի վերա ձեր ամենայն արիւն արդար հեղեալ յերկրի : յարենէ աբելի արդարոյ . մինչեւ ցարիւնն զաքարիայ որդւոյ բարաքեա . զոր սպանէք ընդ մէջ տաճարին եւ սեղանոյն ::

Ամէն ասեմ ձեզ : եկեսցէ այս ամենայն ի վերա . ազգիս այսորիկ :

մխա
ե
Երուսաղէմ Եմ : որ կոտորէիր զմարգարէս . եւ քարկոծ առնէ

Մ
մլթ
մխ

Ղ
ճխա

Մ
մխա

Ղ
ճհէ

զառաքեալսն առ
նա ։ քանիցս ան
գամ կամեցայ ժո
ղովել զմանկու
նս քո, զոր օրի
նակ ժողովէ
հաւ զձագս իւր
ընդ թեւովք՝ եւ ոչ
կամեցարուք ։
ահա թողեալ լի
ցի ձեզ տունդ ձեր
աւերակ ։

Բայց ասեմ ձեզ ։
ոչ եւս տեսան
իցէք զիս յայսմ
հետէ ։ մինչեւ
ասիցէք աւրհն
եալ եկեալն յա
նուն ․ տն̅ ։ամէն։

մխբ
բ

ԵՒ ԵԼԵԱԼ ԱՐ
տաքս յս̅ ի տաճար
էն գնայր ։ եւ մա
տեան աշակերտ
քըն ցուցանել
նմա զշինուածս
տաճարին ։

Նա պատասխանի
ետ եւ ասէ ցնոսա ։
տեսանէք զայդ ա
մենայն ։ ամէն
ասեմ ձեզ ։ ոչ
մնասցէ այդր քար
ի քարի վերայ որ
ոչ քակտեսցի ։

մխգ
բ
ծէ

Եւ մինչ նստէր նա
ի լերինն ձի
թենեաց ․ մատեան
առ նա աշակերտքն

մ	մր	ղ
մխբ	ճլէ	մլէ․ մխը
մխգ	ճլը	մխթ

ռանձինն եւ ասեն ։ ասա՛ մեզ. երբ լինիցին այդ ։ եւ կամ զինչ նշան իցէ քոյում գալստեանն եւ վախճանի աշխարհիս ։

Պատասխանի ետ յս̅ եւ ասէ ցնոսա ։ զգոյշ լերուք ։ գուցէ ոք զձեզ խաբեսցէ ։ զի բազումք գայցեն յանուն իմ, եւ ասիցեն թէ ես եմ քս̅ ։ եւ զբազումս մոլորեցուցանիցեն ։

Լսելոց էք պատերազմունս, եւ զհամբաւս պատերազմաց ։ զգոյշ լերուք ։ մի խռովիցիք ։ զի պարտ է լինել այդմ ամենայնի, այլ չեւ է կատարած ։

Յարիցէ ազգ յազգի վերայ, եւ թագաւորութ̅ի ի թագաւորութ̅ե,

Եւ եղիցին սովք ։ եւ սրածութիւնք, եւ սասանութիւնք ի տեղիս տեղիս ։ սակայն այն ամենայն, սկիզբն է երկանց ։

մր̅դ ա Յայնժամ մատնեսցեն զձեզ ի նե

մ մր ղ յ

մաւ ձլթ մշ ձյա

ձիւղ

ղութիւն ։ և սպանանիցեն զձեզ ։ և եղիջիք ատեցեալք յամենայն ազգաց վասն անուան իմոյ ։

մխե ժ Յայնժամ գայթագղեսցին բազումք՝ և զմիմեանս մատնեսցեն՝ և ատեսցեն ։

Եւ բազում սուտ մարգարէք յարիցեն ․ և զբազումս մոլորեցուսցեն ։

Եւ վասն բազմանալոյ անօրէնութեանն ․ ցամաքեսցի սէր բազմաց ։

Այլ որ համբերեսցէ ի սպառ ․ նա կեցցէ ։

մխզ Բ Եւ քարոզեսցի աւետարանս արքայութեան ընդ ամենայն տիեզերս ի վկայութիւն ամենայն հեթանոսաց ։ Եւ ապա եկեսցէ կատարած ։

մխէ Բ Այլ յորժամ տեսանիցէք զպղծութիւն աւերածոյն՝ որ ասացեալն է ի ձեռն դանիէլի մարգարէի՝ զի կայցէ ի տեղւոջ սրբութեանն ․ որ ընթեռնուն՝ իմասցէ ։

մ
մխե

մ․	մր
մխզ	ճխ
մխէ	ճխբ

սխը բ Յայնժամ որ ի հրեաստանի իցեն․ փախիցեն ի լերինս։ և որ ի տանիսն կայցէ․ մի՛ իջցէ առնուլ ինչ ի տանէ իւրմէ ։

Եւ որ յանդի իցէ․ մի՛ դարձցի յետս առնուլ զձորձ իւր։

սխթ բ Բայց վա՛յ իցէ յղեաց և ստընտուաց յաւուրսն յայնոսիկ ։

սծ զ Յաղօթս կացէք․ զի մի՛ լիցի փախուստն ձեր ձմերայնի, և մի՛ ի շաբաթու։

սծա բ Զի եղիցի յայնժամ նեղութիւն մեծ։ որպիսի ոչ եղև ի սկզբանէ արարածոց աշխարհի մինչև ցայժմ․ և մի՛ այլ լիցի ։ ոչ

սծբ զ Եթէ ոչ կարճեալ էին աւուրքն այնոքիկ, ոչ ապրէր ամենայն մարմին։

Բայց վասն ընտրելոցն, կարճեսցին աւուրքն այնոքիկ ։

սծգ ե Յայնժամ թէ ոք ասասցէ ձեզ ահաւասիկ աստ է քս, կամ անդ․ մի՛ հաւատայցէք ։

մ	մր	ղ
սխը	ճխգ	սծթ սծգ
սխթ	ճխդ	սծդ
սծ	ճխե	
սծա	ճխզ	սծե

մ	մր
սծբ	ճխէ
սծգ	ճխը

մծդ բ Զի յարիցեն սուտ
քրիստոսք եւ սուտ
մարգարէք. եւ տա
ցեն նշանս եւ արու
եստս մեծամեծս:
մինչ մոլորեցուց
անել թէ հնր ար
ինչ իցէ եւ զընտր
եալսն. ահա յա
ռաջագոյն ասա ա
ցի ձեզ:

մծե ե Արդ թէ ասի
ցեն ցձեզ ահաւա
նիկ յանապատի է՝
մի ելանիցէք: եւ
թէ ահա յշտեմ
արանս է՝ մի հաւա
տայցէք:

մծզ ե Զ ԻՈՐՊԷՍՓԱ
յլակն որ ելանէ յա
րեւելից եւ երեւի մին
չեւ յարեւ մուտս՝ այն
պէս եղիցի գալուս
տըն որդւոյ մարդոյ:

մծէ ե Զի ուր գէշն իցէ,
անդր ժողովեսցին
արծուիք:

մծը ա Աղ վաղվաղակի յետ
նեղութեանն աւուր
ցըն այնոցիկ՝ արե
գակն խաւարեսցի:
եւ լուսին ոչ տացէ
զլոյս իւր: եւ աստ
եղք անկցին յերկ
նից: եւ զաւրութ̅ք
երկնից շարժեսցին:
Եւ ապա երեւ ես

մ	մր	ղ
մծդ	ճխթ	
մծե		մզ

մ	մր	ղ
մծզ		մէ
մծէ		մծդ
մծը	ճծ	մծէ

ցի նշանն որդւոյ մար
դոյ յերկինս ։
Եւ յայնժամ կոծ
եսցին ամենայն ազ
գք երկրի ։
ՄԾԹ Բ Եւ տեսցեն զորդի
մարդոյ եկեալ ի վե
րայ ամպոց երկնից
զաւրութեամբ եւ
փառաւք բազմաւք ։
Եւ առաքեսցէ զհ
րեշտակս իւր փող
ով մեծաւ, եւ ժողո
վեսցեն զընտրեալս
նորա ի չորից հող
մոց ։ ի ծագաց երկ
նից մինչեւ ի ծագս
նոցա ։
Ի թզենւոյ անտի
ուսարուք զառակն ։
զի յորժամ նորա ո
ստքն կակղասցին,
եւ տերեւն ցցուեսցի,
գիտէք թէ մերձ է
ամառն ։
Նոյնպէս եւ դուք,
յորժամ տեսանի
ցէք զայս ամենայն,
գիտասջիք թէ մեր
ձ է ի դուրս ։
Ամէն ասեմ ձեզ ։
եթէ ոչ անցցէ ազգս
այս ։ մինչեւ այս ամ
ենայն եղիցի ։
Երկինք եւ երկիր
անցցեն ։ եւ բանք
ԾԸ իմ մի անցցեն ։
ՄԿ Զ Բայց վասն աւուր

մ ՄԾԹ մր ՃԾԱ ղ ՄԾԸ մ ՄԿ մր ՃԾԲ

ուրն այնորիկ և
ժամու, ոչ ոք գիտէ.
ոչ հրեշտակք երկ
նից, և ոչ որդի.
բայց միայն հայր։

ճկա/ե Այլ որպէս աւ
ուրքն Նոյի, այն
պէս եղիցի գալու
ստն որդւոյ մարդոյ։

Զի որպէսն էին
յաւուրսն որ յառաջ
քան զջրհեղեղն,
ուտէին և ըմպէին։
կանայս առնէին,
և արանց լինէին;
մինչ և յաւուրն յորում
եմուտ Նոյ ի տապա
նն, և ոչ գիտացին
մինչ և եկն ջրհեղեղն

և եբարձ զամենե
սին։ այնպէս եղի
ցի և գալուստն որդւ
ոյ մարդոյ։

ճկբ/ե Յայնժամ թէ ի
ցէն երկու յագա
րակի, մին առնու
ցու և միւսն թող
ուցու։

Եւ ելթէ երկու աղ
այցէն ի մի երկանս,
մին առնուցու, և
միւսն թողուցու։

ճկգ/է Արթուն կացէք.
զի ոչ գիտէք յորում
ժամու տէրն ձեր գայ։

ճկդ/բ Զայն գիտասջիք.
Թէ գիտէր տան ու
տէրն յորում պահու

Մ	Ղ
ճկա	ճի

Մ	Մր	Ղ
ճկբ		ճձբ
ճկգ	մծգ	
ճկդ	մծե	մծղ

գո՛ղ գայ՝ սթէր և
ո՛չ տայր. ակա՛ն հա
տանել զտանն իւր:
Վասն այսո՛րիկ
և դուք եղերուք պատ
րաստք: զի յորում
ժամու ոչ ակն ունի
ցիք՛ գա՛յ որդի մարդոյ:
ՄԿԵ Ե Ո՜վ ոք իցէ հաւա
տարիմ ծառայ եւ
իմաստուն, զոր կա
ցո՛յց տէր իւր ի վերա
ծառայից իւրոց,
տա՛լ նոցա կերակու
ր ի ժամու:
ՄԿԶ Ե Երանի՛ է ծառային
այնմիկ զոր եկեալ
տէրն գտանիցէ ար
արեալ այնպէս:

Մ
ՄԿԵ
ՄԿԶ

Ամէ՛ն ասեմ ձեզ:
զի ի վերայ ամենայ՛ն
ընչից իւրոց կացուս
ցէ զնա:
ՄԿԷ Ե Ապա եթէ ասի
ցէ ծառայն չար ի
սրտի իւրում, տէր
իմ յամէ՛ գալ. և
սկսանիցի հար
կանե՛լ զծառայա
կիցս իւր. ուտիցէ՛
և ըմպիցէ՛ ընդ արբ
եցողս. գայցէ՛
տէր ծառային այն
որիկ յաւուր յորում
ո՛չ գիտիցէ. և ի ժա
մու՛ յորում ակն ո՛չ
ունիցի. եւ կտրես
ցէ՛ զնա ընդ մէջ. և

Մ
ՄԿԷ

Ղ
ՃԾԸ

զբաժին նորա ընդ
կեղծաւորս դիցէ.
անդ եղիցի լալ և
կրճել ատամանց:

ծը
ճխը
գ

Յայն ժամ նմա-
նեսցի արքայու-
թիւն երկնից տասն
կուսանաց: որոց
առեալ զլապտերս
իւրեանց, ելին ընդ
առաջ փեսայի և
հարսին: հինգն ի
նոցանէ յիմարք է
ին, և հինգն իմաս
տունք:
Յիմարքն առին
զլապտերսն. և
ձէթ ընդ իւրեանս
ոչ բարձին:

մ
ճկը

Իսկ իմաստունքն
առին ձէթ, ամա
նովք ընդ լապտ
երս իւրեանց:
Եւ ի յամել փեսայ
ին, նիրհեցին ամե
նեքեան ննջեցին:
Եւ ի մէջ գիշերի եղ
և բարբառ, ահա
փեսայ գայ, ելէք
ընդ առաջ նորա:

ծթ

Յայն ժամ յարեա
ն ամէն այն կուսա
նքն, և կազմեցին
զլապտերս իւրեանց:
Ասեն յիմարքն
ցիմաստունսն, տուք
մեզ յիւղոյդ ձերմէ.
զի ահա շիջան ին

լապտերքս մեր:

Պատասխանի ետուն իմաստունքն եւ ասեն. գուցէ ոչ իցէ մեզ եւ ձեզ բաւական. այլ երթայք ի վաճառականսն եւ գնեցէք ձեզ:

Իբրեւ նոքա գնային գնել, եկն փեսայն. եւ պատրաստքն մտին ընդ նմա ի հարսանիսն. եւ փակեցաւ դուռնն:

Յետոյ գան եւ այլ կուսանքն եւ ասեն, տէր տէր բաց մեզ:

Նա պատասխանի ետ եւ ասէ. ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ գիտեմ զձեզ:

Արթուն կացէք. զի ոչ գիտէք զաւուրն, եւ ոչ զժամ:

ՄԿԹ Բ Կ Որպէս այր մի գնայցեալ ի տար աշխարհ: կոչեաց զծառայս իւր, եւ ետ նոցա զինչս իւր:

ՄՀ Ե Ումեմն ետ հինգ քանքար. եւ ումեմն երկուս. ումեմն մի. իւրաքանչիւր ըստ իւրում կարի. եւ գնաց:

Չոգաւ վաղվաղակի որ առ զհինգն,

Մ	Մր	Ղ
ՄԿԹ	ՃԾԴ	ՄԻԲ
ՄՀ		ՄԻԹ

գործեաց նոքաւք, և շահեցաւ այլ ևս հինգ ։

Նոյնպէս և որ զերկուսն, շահեցաւ այլ ևս երկուս ։

Եւ որ զմին առ. գնաց փորեաց զերկիր, և թաքոյց զարծաթ տ̅ն իւրոյ ։

Յետ բազում ժամանակի. գայ տ̅ր ծառայիցն այնոցիկ, և առնու համարս իմէջ նոցայ ։

Եւ մատուցեալ որ զհինգքանքարն առ, մատոյց այլ ևս հինգ քանքար և ասէ ։ տ̅ր՝ հինգ քանքար ետուրցիս ։ ահա աւասիկ հինգ այլ ևս քանքար իվերայ շահեցայ ։

Ասէ ցնա տ̅ր իւր ։ ազնիւ ծառայ ։ բարի և հաւատարիմ ։ որովհետև ի սակաւուն հաւատարիմ ես՝ իվերայ բազմաց կացուցից զքեզ ։ մուտ յուրախութ̅ն տ̅ն քոյ ։

Մատուցեալ և որ զերկուսն քանքարըն առ եկեալ և ասէ ։ տ̅ր՝ երկուս քանքարս ետուրցիս, ահաւասիկ երկնա եւ այլ քանքարս զոր ի վերա շահեցայ:

Ասէ ցնա տ͞րն իւր. ազնի՛ւ ծառա : բարի՛ եւ հաւատարիմ: ողորմ հեռու ի սակաւո՛ւդ հաւատարիմ ես . ի վերայ բազմա՛ց կացուցից զքեզ: Մո՛ւտ յուրախութիւն տ͞ն քո :

Մատուցեալ նորա զմի՛ն քանքարն առեալ էր ասէ . տ͞ր` գիտէի զի այր մի խիստ ես : հնձե՛ս զոր ոչ սերմանեցեր . եւ ժողովե՛ս ուստի ոչ սփռեցեր : երկեա՛: գնացի եւ թաքուցի՛ զքանքարս քո յերկրի : արդ, ահադիկ քոյդ ցքեզ:

Պատասխանի ետ տ͞րն եւ ասէ ցնա: Ծառա՛յ չա՛ր եւ վատ: գիտէիր թէ հնձե՛մ ուստի ոչ սերմանեցի . եւ ժողովե՛մ ուստի ոչ սփռեցի`: պա՛րտ էր քեզ. արկանե՛լ զարծաթդ իմ ի սեղանաւորս եւ եկեա՛լ ես, տոկոսեա՛ւք պահանջէի զիմըն :

Արդ` առէ՛ք ի

դմանէ զքանքարդ՝
և տուք այնմ որուն
իցի զտասանքանքարն:

մհա
ե
Զի ամենայն ի
որունիցի՝ տացի և
յաւելցի: և որ ոչն
ունիցի, և զոր ունի
ցին բարձցի ի նմանէ:

մհբ
ե
Եւ զծառայդ ան
պիտան հանէք ի
խաւարն արտաքին:
անդ եղիցի լալ և կր
ճել ատամանց:-

մհգ
ժ
կա
Եւ յորժամ եկես
ցէ որդի մարդոյ
փառաւք իւրովք՝
և ամենայն հրեշտա
կք ընդ նմա. յայն
ժամ նստցի յաթ
ոռ փառաց իւրոց:
և ժողովեսցին առա
ջի նորա ամէն այն
ազգք: և մեկնեսցէ
զնոսա ի միմեանց.
որպէս հովիւ զի մեկ
նէ զաւդիս յայծեաց:
և կացուսցէ զաւդ
իսն ընդ աջմէ իւր
մէ, և զայծիսն ընդ
ձախմէ:-
Յայն ժամ ասաս
ցէ թագաւորն ցայ
նոսիկ որ ընդ աջ
մէն իցեն. եկայք
աւրհնեալք հաւր ի
մոյ: ժառանգե
ցէք զպատրաստ
եալ ձեզ արքայու

մ մր ղ
մհա խբ մղ
մհբ մլ
մհգ

թիւնն իսկզբանէ աշխարհի ։ զի քաղցեայ, և ետո́ւք ինձ ուտել ։ ծարաւեցի՛ և արբուցէ́ք ինձ ։ աւտարէի, և ժողովեցէ́ք զիս ։ մերկ. և զգեցուցէ́ք զիս ։ հիւա́նդէի, և տեսէ́ք զիս ։ իբանդի́ էի՛ և եկի́ք առ իս ։

Յայն ժամ պատասխանի́ տացեն նմա արդարքն և ասասցեն ։ տր̅՝ երբ տեսաք զքեզ քաղցեալ և կերակրեցաք ։ կամ ծարաւի́ և արբուցաք ։ երբ տեսաք զքեզ աւտար՝ և ժողովեցաք ՝ կամ մերկ. և զգեցուցաք ։ երբ տեսաք զքեզ հիւանդ՛ կամ իբանդի՛ և եկա́ք առ քեզ ։

Պատասխանի́ տացէ թագաւորն և ասասցէ ցնոսայ ։ ամէն ասե́մ ձեզ ։ որովհետև արարէ́ք միում յեղբարցս այսոցիկ փոքրկանց՝ ինձ արարէք ։

Յայն ժամ ասասցէ́ և ցայնոսիկ որ ընդ ահեկէն իցեն ։ երթա́յք յինէն անիծեալք ի հո́ւրն յաւ

իտենականն, որպա
տրաստ եալէ սատա
նայի և հրեշտա
կացն նորա: զի քաղ
ցեայ, և ո՛չ ետուք ինձ
ուտել: ծարաւեցի՛
և ո՛չ արբուցէք զիս:
աւտարէի, և ո՛չ ժող
ովեցէք զիս: մերկ
էի, և ո՛չ զգեցուցէք
զիս: հիւա՛նդէի և ի
բանտի, և ո՛չ տե
սէք զիս:

Յայն ժամ պատ
ասխանի՛ տացեն և
նոքա և ասասցեն:
տ՟ր՝ երբ տեսաք զ
քեզ քաղցեալ, կամ
ծարաւի, կամ աւտ
ար, կամ մերկ՝ կամ
հիւանդ՝ կամ ի բան
տի՝ և ո՛չ պաշտեցաք
զքեզ:

Յայն ժամ պատ
ասխանի՛ տացէ նո
ցա և ասասցէ:
ամէ՛ն ասեմ ձեզ:
որով հետև ո՛չ ար
արէք միում ի փոքր
կանցս յայսցանէ:
և ո՛չ ինձ արարէք:

Եւ երթիցեն նոքա
ի տանջա՛նս յաւի
տենականս, և ար
դարքն ի կեա՛նսն
յաւիտենականն:

Եւ եղև իբրև կա
տարեա՛ց յ՟ս զամէ

նայն զբանս զայսոսիկ · ասէ ցաշակերտսն իւր ։

մհդ ա Գիտէք զի յետ երկուց աւուրց զատիկ լինի ։ Եւ որդի մարդոյ մատնի ի խաչ ելանել ։

ՅԱՅՆԺԱՄ ժողովեցան քահանայապետքն և դպիրքն և ծերք ժողովրդեանն, ի սրահ քահանայապետին որում անուն էր Կայիափայ ։ Եւ արարին խորհուրդ, զի նենգութեամբ կալցեն զՅս և սպանցեն ։ Բայց ասէին թէ մի՛ ի տօնա ի սաստ ։ զի մի՛ խռովութիւն լինիցի ժողովրդեանն ։

մհզ ա կբ Եւ իբրև եղև Յս ի Բեթանիայ, ի տուն Սիմովնի բորոտի, մատեաւ առ նա կին մի, որում էր շիշ իւղոյ ծանրագնի ։ Եւ թափեաց ի գլուխ նորա ի բազմականին ։

Եւ իբրև տեսին աշակերտքն, բարկացան և ասեն ։ Ընդէ՞ր է կորուստ այդ իւղոյդ ։ զի

մ	մր	ղ	յ
մհդ	ճծդ	մկ	ի խը ղղ
մհե	ճծե		

մ	մր	ղ	յ
մհզ	ճծը	ձդ	ըը

մարթէր վաճառել զդա մեծագնի, և տալ աղքատաց։

Գիտաց յս ասէ ցնոսա։ զի՞ աշխատ առնէք զկինդ։ գործ մի բարի գործեաց դա յիս։ յամենայն ժամ զաղքատս ընդ ձեզ ունիք։ բայց զիս ոչ հանապազ ընդ ձեզ ունիք։

մհէ
դ
Արկանել դորա զիւղդ ի մարմին իմ՝ առ ի թաղելոյ զիս նշանակեաց։

Բայց ամէն ասեմ ձեզ։ զի ուր քարոզեսցի աւետարանս այս ընդ ամենայն աշխարհ. խաւսեսցի և զոր արար դա՝ ի յիշատակ դորայ։

մհը
բ
Յայն ժամ գնաց մի յերկոտասանիցն, անուանեալն յուդա, սկարիովտացի, առ քահանայապետսն և ասէ։ զի՞նչ կամիք տալ ինձ, և ես մատնեցից զնա ձեզ։

Եւ նոքա կշռեցին նմա երեսուն արծաթի։ և յայնմ

մ մր յ
մհէ ճծթ ղբ

մ մր ղ
մհը ճկ մկդ

հետէ խնդրէր պա
րապ, զի մատնես
ցէ զնա
նոցա։

ԵՒ ՅԱՌԱՋ
նում աւուր բաղ
արջակերացն, մա
տեան աշակերտ
քն առ յս եւ ասեն.
ուր կամիս զի պատ
րաստեսցուք քեզ
ուտել զպասեքն։ կգ

Եւ նա ասէ ցնոսա։
երթայք ի քաղաքն
առ այս անուն, եւ
ասասջիք ցնա։ վար
դապետն ասէ։ Ժա
մանակ իմ մերձեա
լէ։ առ քեզ առնեմ
ըզ պասեքն աշակեր
տօքս հանդերձ։

Եւ արարին աշա
կերտքն որպէս հր
ամայեաց նոցա յս։
Եւ պատրաստեցին
ըզ պասեքն։

Եւ ընդ երեկոյ է
ղեւ, կայր բազմեալ
ընդ երկոտասան ան
աշակերտսն։

ՄՀԹ Է կդ Եւ մինչդեռ ուտ
էին նոքա ասէ։ ամ
էն ասեմ ձեզ։ զի
մի ոմն ի ձէնջ. մատ
նեսցէ զիս։

ՄՁ Ա Եւ տրտմեցան յո
յժ։ սկսան ասել
ցնա իւրաքանչիւր

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՄՀԹ	ՃԿա		ՄՀԲ ՃԽա
ՄՁ	ՃԿԲ	ՄԿԹ	ՃԻԲ

ոք իւրաքանչ. միթէ
ես իցեմ տր :
մձա բ Նա պատասխա
նի ետ եւ ասէ: որ
մխեաց ընդ իս զ
ձեռն իւր ի սկաւա
ռակս, նա մատնե
լոց է զիս ::
Որդի մարդոյ եր
թայ որպէս գրեալ է
վասն նորա : բայց
վայ մարդոյն այն
միկ յորոյ ձեռս որդ
ին մարդո մատնեսցի:
մձբ զ Լաւ էր նմայ թէ
չէր ծնեալ մարդն
այն ::
մձգ ժ Պատասխանի ետ
յուդայ որ մատնե

մ	մր	ղ
մձա	ճկգ	մկը
մձբ	ճկդ	
մձգ		

լոցն էր զնա եւ ասէ:
միթէ ես իցեմ վար
դապետ ::
Ասէ ցնայ, դու
ասացեր ::
մձդ ա Եւ մինչդեռ ուտէ
ին նոքայ, առ յս
հաց : աւրհնեաց :
եբեկ, եւ ետ աշակեր
տացն եւ ասէ : առէք
կերայք, այս է մար
մին իմ ::
մձե բ Եւ առեալ բաժակ.
գոհացաւ : ետ նո
ցայ եւ ասէ : արբէք
ի դմանէ ամենեքին:
զի այդ է արիւն իմ
նորոյ ուխտի : որ ի
վերայ բազմաց հե

մ	մր	ղ	յ
մձդ	ճկե	մկը	ծե կղ կե
մձե		մկե մկդ	

ղու ի թողութիւն մեղաց։

Բայց ասեմ ձեզ. ո՛չ ևս արբից յայսմ հետէ ի բերոյ որթոյ մինչև ցաւուրն ցայն. յորժամ արբից զդա ընդ ձեզ, նո՛ր յարքայութեան հօր իմոյ։

ՄՁԴ Գ Եւ օրհնեցին ելին ի լեառն ձիթենեաց։

ՄՁԵ Է ՅԱՅՆԺԱՄ ԱՍԷ ՑՆՈՍԱ ՅՍ։ ԱՄԵնեքին դուք՝ գայթագղելոց էք յիս յայսմ գիշերի։

ՄՁԶ Գ Զի գրեալ է, թէ հարից զհովիւն, և ցրուեսցին ոչխարք հօտին։

Եւ յետ յառնելոյն իմոյ՝ յառաջ եղէց քան զձեզ ի գալիլեա։

ՄՁԷ Ա Պատասխանի ետ պետրոս և ասէ ցնա։ Թէպէտ ամենեքեան գայթագղեսցին ի քէն, սակայն ես ո՛չ գայթագղեցայց։

Ասէ ցնա յս։ ամէն ասեմ քեզ. զի յայսմ գիշերի, մինչ չև հաւու խօսեալ իցէ, երիցս ուրասցիս զիս։

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՄՁԴ	ՃԿԵ		
ՄՁԵ	ՃԿԶ	ՄԾԲ	
ՄՁԶ	ՃԿԷ		

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՄՁԷ	ՃՀ	ՄԿԵ	ՃԽԲ

մղ
դ

Ասէ ցնա պետր
ոս: Թէ և մեռանել
հասանիցէ ընդ քեզ՝
զքեզ ո՛չ ուրացայց:
Նոյնպէս և ամէ
նայն աշակերտքն
ասէին:

մղա
ա

Ապա յայն ժամ գա՛յ
յս ընդ նոսա ի գեաւղ
մի, որում անուն էր
գեթսեմանի:

մղբ
դ

Եւ ասէ՛ ցնոսա.
նստարո՛ւք այդր
մինչև երթայց կա
ցից յաղօթս:
Եւ առեալ ընդ իւր
զպետրոս, և զերկ
ուս որդիսն զեբե
դեայ, սկսաւ տրտ
մե՛լ և հոգալ:

մղգ
դ

Յայն ժամ ասէ՛ ցն
ոսա: տրտո՛ւմ է
ոգի իմ մինչև ի մահ:
կացէ՛ք աստ՝ և սկե
ցէ՛ք ընդ իս:

մղդ
ա

Եւ մատուցեալ յա
ռաջ սակաւիկ մի,
անկա՛ւ ի վերայ երե
սաց իւրոց: եկ ա՛ց
յաղօթս և ասէ:
Հա՛յր իմ: եթէ հն
արէ՝ անցցէ՛ բա
ժակս այս յինէն:

մղե
ա

Բայց ո՛չ որպէս ես
կամիմ: այլ որպէս
դո՛ւ:

մղզ
է

Գա՛յ առ աշակերտս
սն, և գտանէ՛ զնո

մ	մր		
մղ			
մղա			
մղբ	ճհդ		

մ	մր	ղ	յ
մղգ	ճհդ		
մղդ	ճհե	մձա	կա
մղե	ճհզ	մձբ	խբ ծե
	ճհէ	մձ մդ ձ	
մղզ			

սա իքուն ։ եւ ասէ
ցպետրոս ։ այդ պէս
ո՞չ կարացէք մի ժամ
արթուն կալ ընդ իս ։
Արթուն կացէք ։
եւ աղաւթս արարէք ՝
զի մի՛ անկանիցիք ի
փորձութիւն ։
մղէ զ Ոգիս յաւժարէ ։
բայց մարմինս տը
կար ։
մղը զ Դարձեալ երկր
որդ անգամ չոգաւ ։
եկաց յաղաւթս ա
ւասէ ։
Հա՛յր իմ ։ եթէ հը
նարէ, անցանել է
յինէն բաժակիս
այսմիկ ։ ապա թէ ոչ
արբից զդա ։ եղի
ցին կամք քո ։
Եւ եկեալ միւսան
գամ, եգիտ զնոսա
իքուն ։ զի էին աչք
իւրեանց ծանրացեալ ։
Եւ թող զնոսա ։ եւ
գնաց եկաց յաղ
աւթս երրորդ ան
գամ ։ եւ դարձեալ
զնոյն բան ասաց ։
Յայնժամ գայ առ
աշակերտսն եւ ա
սէ ցնոսա ։
մղթ զ Ննջեցէք այսու
հետեւ եւ հանգերուք ։
զի ահա հասեալ է
ժամ ։ եւ որդի մար
դոյ մատնի ի ձեռս

մ
մղէ
մղը

մր
ճհը
ճհթ

մ
մղթ

մր
ճձ

մեղաւորաց ։

Արիք երթիցուք աստի ։ զի ահաւասիկ եհաս որ մատնելոցն է զիս ։

յ
ա
Եւ մինչդեռ նա զայն խօսէր, ահա յուդա մի յերկոտասանիցն եկն ։ և ընդ նմա ամբոխ բազում, սրովք. և բրօք, ի քահանայապետիցն և ի ծերոց ժողովրդեանն ։

յա
է
Եւ որ մատնելոցն էր զնա. ետ նոցա նշան և ասէ ։ ընդ որում եսն համբուրեցից, նայ է ։ զնայ ունիցիք ։

կե
Եւ վաղվաղակի մատուցեալ առ յս ասէ, ողջ եր վարդապետ ։ և համբուրեաց ընդ նմայ ։

Եւ յս ասէ ցնայ. ընկեր, վասն որոյ եկիր ։

Յայն ժամ մատուցեալ արկին ձեռս ի յս, և կալան զնայ ։

յե
ա
Եւ ահա մի ոմն ի նոցանէ որ էին ընդ յի, ձգեաց զձեռն. եհան զսուր իւր, եհար զծառայ քահանայապետին, և բաց եհան զունկն նորա ։

մ մր ղ յ
յ ռձա մձե ձգ ռձդ
յա ռձբ մձզ ձէ

մ մր ղ յ
յե ռձգ մձե ռձ

յգ
ա
Յայն ժամ ասէ ցնա
յ͞ս : դարձո՛ զսուր
քո ի տեղի իւր : զի
ամենեքեան որ սուր
առնուցուն, սրով
ա՛նկան իցեն ։

կորնչ
իցեն

Ե· եհամար իցես
թէոչ կարեմ աղա
չել զհայր իմ, եւ հա
սուցանէ ինձ
այժմ այսր՝ աւելի
քան զերկոտասան
գունդ հրեշտակաց :
այլ զիարդ լնուցուն
գիրք՝ թէ այսպէս
պարտ է լինել ։

յդ
ժ
Յայնժամ ասէ
յ͞ս ցամբոխն : իբ
րեւ ի վերայ աւազա
կի ելէք սուսերօք
եւ բրաւք՝ ունել զիս ։
հանապազ առ ձեզ
էի : ի տաճարին
նստեալ ուսուցա
նէի, եւ ոչ կալարուք
զիս : այլ այս ամե
նայն եղեւ, զի լց
ցին գիրք մարգարէից ։

յե
զ
Յայն ժամ աշա
կերտքն ամենեքեան
թողին զնա եւ
փախեան ։

յզ
զ
ԻՍԿ ՆՈՔԱ
ԿԱԼԵԱԼ ԶՅ͞Ս,
ածին առ կայիա
փայ քահանայա
պետ, ուր դպիրքն եւ
ծերք ժողովեալ էին ։

մ	մր	ղ	յ
յգ	ճձդ	մձթ	ճհ
յդ			

մ	մր
յե	ճձե
յզ	ճձզ

ՅԷ
Ա

Եւ պետրոս զհետ
նորա երթայր բաց
ագոյն, մինչեւ ցը
ահ քահանայա
պետին. եւ մտեալ
ի ներքս, նստէր ընդ
սպասաւորսն տե
սանել զկատարածն:

ՅԸ
Ա

Իսկ քահանայա
պետքն եւ ամենայն
ատեանն, խնդրէին
սուտ վկայութիւն
զյ̅է զի սպանցեն զնա:
եւ ոչ գտանէին ի
բազմաց սուտ վկա
յից մատուցելոց ::

ՅԹ
Դ

Յետոյ մատու
ցեալ երկու սուտ
վկայք ասեն ին.
Թէ սա ասէր՝ կարող
եմ քակել զտաճա
րն ա̅յ, եւ զերիս աւու
րս շինել ::
Եւ յարուցեալ քա
հանայապետն ասէ
ցյ̅ս. ոչ տաս ինչ պա
տասխանի, զինչ դո
քայ ամբաստանող
են զքէն ::
Եւ յ̅ս լուռ կայր:
Պատասխանի ետ
քահանայապետն
եւ ասէ ցնա. երդմն
եցուցանեմ զքեզ
յա̅ծ կենդանւոյ ի,
զի ասասցես մեզ ե
թէ դու ես ք̅ս որ
դի աստուծոյ ::

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՅԷ	ՃՀԸ	ՄՂ	ՃԿԸ
ՅԸ	ՃՀԹ	ՄՂԱ	ՃՀԳ
ՅԹ	ՃՁ		ՃԿԳ

յժ ա Ասէ ցնա յս̄, դու
ասացեր:
Բայց ասեմ ձեզ:
յայսմ հետէ տեսա
նիցէք զորդի մարդո
նստեալ ընդ աջմէ
զաւրութեանն, և
եկեալ ընդ ամպս
երկնից:

յժա զ Յայն ժամ քահա
նայապետն պատա
ռեաց զհանդերձս
իւր և ասէ: հայ
հոյեաց:

յժբ բ Զի ևս պիտոյ են
մեզ վկայք: ահա
արդ լուայք զհայ
հոյութիւնն նորա:
զինչ համարիք ձեզ:

Մ	Մր	Ղ	Յ
յժ	ճղա	մղե	կթ
յժա	ճղբ		
յժբ	ճղգ	մղզ	

Նոքա պատասխա
նի ետուն և ասեն,
մահապարտ է:

յժգ ա Յայն ժամ թքին
ընդ երեսս նորա:
և կռփեցին զնա: և
ոմանք ապտակ ե
դին և ասեն: մար
գարեաց մեզ քս̄
ով է որ եհարն զքեզ:

յժդ ա կգ Իսկ պետրոս, նս
տէր արտաքոյ ի
գաւթին:

Մատեաւ առ նա
աղախին մի և ասէ,
և դու ընդ յի̄ գալի
լեացւոյ էիր:

Նա ուրացաւ առ
աջի ամենեցուն և

Մ	Մր	Ղ	Յ
յժգ	ճղդ	մղդ	ճէ
յժդ	ճղե	մղա մղբ	ճղ ճէ

ասէ ։ Թէ ո՛չ գիտ
եմ զինչ խաւսիսդ ։
յժե Ա Եւ ելեալ նորա ար
տաքս քան զդուռն ,
ետես զնա այլ կին
մի ։ եւ ասէ ցայնոս
իկ որ անդն կային ,
եւ սա ընդ Յի Նազ
ովրեցւոյ էր ։
Եւ դարձեալ ուր
ացաւ երդմամբ՝
Թէ ո՛չ գիտեմ զայրն ։
Եւ յետ սակաւ
միոյ մատուցեալ
որք կային անդ՝
ասեն ցպետրոս ։
արդարեւ եւ դու ի
նոցանէ ես ։ քան
զի եւ խաւսուածք քո յայ
տ առնեն զքեզ ։
Յայն ժամ սկսաւ
նզովել եւ երդնուլ՝
Թէ ո՛չ գիտեմ զայրն ։
յժզ Բ Եւ իսկոյն հաւ
խաւսեցաւ ։
Եւ յիշեաց պետ
րոս զբանն Յի զոր
ասաց ։ Թէ մինչ չեւ
հաւու խաւսեալ իցէ,
երիցս ուրասցիս զիս ։
Եւ ելեալ արտաքս՝
ելաց դառնա
պէս ։

ԵՒ ԻԲՐԵՒ ԱՅԳ
ԵՂԵՒ . ԽՈՐՀՈՒ
րդ արարին ամե
նայն քահանայ
ապետքն եւ ծերք

մ	մր	ղ	յ
յժե	ճղզ	մղբ	ճհե

մ	մր	ղ	յ
յժզ	ճղէ	մղդ	
յժէ	ճղը		ճղէ

ժողովրդեանն վասն յի՝ սպանանել զնա։

Կապեցին զնա և տարան գնացին ։

յժը ա Եւ ետուն ի ձեռս պոնտացւոյ պիղատոսի դատաւորի ։

կէ յժթ ժ Յայն ժամ տեսեալ յուդայի որ մատնեաց զնա թէ պարտաւորեցաւ՝ զղջացաւ ։ դարձոյց զարծաթն առ քահանայապետսն և ծերս ժողովրդեանն և ասէ ։ Մեղայ զի մատնեցի զարիւն արդար ։

Եւ նոքա ասեն՝ մեզ զի՞նչ փոյթ ։ դու գիտես։

Եւ ընկեց զարծաթն ի տաճարն և գնաց ։ և չոգաւ խեղդեցաւ ։

Եւ քահանայապետքն առեալ զարծաթն, ասեն՝ ոչ է արժան ընդունել զայդ ի կորբանն՝ քանզի գին արեան է ։

Խորհուրդ առեալ՝ գնեցին այնու զագարակն բրուտի ի գերեզման աւտարաց ։

Վասն այնորիկ կոչեցաւ ագարակն այն՝ ագարակ ար

մ	մր	ղ	յ
յժը	ճղթ	յ	ճղը
յժթ			

եան մինչեւ ցայսաւր ։
Յայն ժամ լցաւ
որ ասացեալն է ի
ձեռն երեմիայի մար
գարէի ։ Եւ առին
զերեսուն արծաթ
ն զգինս վաճառե
լոյն զորարկին
յորդւոցն իլ̄ի ։ եւ
ետուն զնա յագար
ակն բրուտի որպէս
հրամայեաց ինձ տ̄ր ։
ՅԼ Ա Եւ յս̄ եկաց առա
ջի դատաւորին ։
Եւ հարց զնա դա
տաւորն եւ ասէ , դու
ես թագաւորն հրէից ։
Եւ յս̄ ասէ , դու ա
սացեր ։

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՅԼ	Մ	ՅԲ	ՃՀԲ

ՅԼԱ Դ Եւ ի չարախաւսել
զնմանէ քահանա
յապետիցն եւ ծերոց՝
ոչ ինչ ետ պատասխանի ։
Յայն ժամ ասէ
ցնա պիղատոս ։ ոչ
լսես որչափ դոքա
հակառակ քո վկայեն ։
Եւ ոչ ետ նմա պա
տասխանի եւ ոչ բան
մի ։ մինչեւ զարմա
նալ դատաւորին յոյժ ։
ՅԼԲ Ա Ըստ տաւ
նի, սովոր էր դա
տաւորն արձակել
ժողովրդեանն կա
պեալ մի զոր կամէին ։
ՅԼԳ Դ Ունէին յայն ժամ
կապեալ մի նշանաւոր

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՅԼԱ	ՄԱ		ՃՀԲ ՃՂԲ
ՅԼԲ	ՄԲ	ՅԹ	ՃՀԳ
ՅԼԳ	ՄԳ		

տուսմանունէր յեսու՛ Բարաբբա ։

Իբրեւ ժողովեցան, ասէ ցնոսա պեղա՛տոս ։ զո՞ կամիք յերկուց աստի զի արձակեցից զձեզ ։ զյեսու՛ Բարաբբա. եթէ զյ̅ս զանուանեալն ք̅ս ։ քանզի գիտէր թէ աունախանձու մատնեցին զնա ։

յիդ
ժ
Եւ մինչ դեռ նստէր յատենին, առաքեաց առնա կինն իւր եւ ասէ ։ չկա՛ ինչ քո եւ արդարոյն այնորիկ ։ զի բազում անցք անցին ընդ իս այսաւր յանուրջ վասն նորա ։

յիե
ա
Իսկ քահանայապետքն եւ ծերքն, հաւանեցուցին ըզժողովուրդսն, զի խնդրեսցեն զԲարաբբայն ։ եւ զյ̅ս կորուսցեն ։

Պատասխանի՛ ետ դատաւորն եւ ասէ ցնոսա ։ զո՞ կամիք յերկուց աստի զի արձակեցից ձեզ ։

Եւ նոքա ասեն, ըզԲարաբբայ ։

յիզ
ա
Ասէ ցնոսա պեղատոս ։ իսկ զի՞ արարից զյ̅ս զանուա

Մ
յիդ

Մ	Մր	Ղ	Յ
յիե	մդ	յժ	ճկդ
յիզ	մե	յժա, յժդ	ճկե ճկէ

նեալն քրիստոս ։

Ասեն ամենեքեան խաչ ելցէ ։

Եւ նմա ասէ, զինչ չար արար ։

Եւ նոքա առաւել եւս աղաղակէին եւ ասէին, խաչ ելցէ ։

յիե / ժ Եւ տեսեալ պիղատոսի թէ ոչ ինչ աւգնէ, այլ առաւել խռովութիւն լինի ։ առեալ ջուր, լուաց զձեռսն առաջի ժողովրդեանն եւ ասէ ։ Քաւ եմ ես յարենէ արդարոյդ այդորիկ ։ դուք գիտասջիք ։

Պատասխանի ետու ամենայն ժողովուրդն եւ ասէ ։ արիւն դորա ի վերայ մեր ։ եւ ի վերայ որդւոց մերոց ։

յիը / ա Յայնժամ արձակեաց նոցա զբարաբբայն ։ Եւ զյս̅ գան հարեալ. ետ ի ձեռս զի խաչ ելցէ ։

յիթ / դ Յայնժամ զինուորք դատաւորին առին զյս̅ յապարանս, եւ ժողովեցին ի վերայ նորա զամենայն զգունդն ։

Մերկացին զնա, եւ արկին զնովաւ քղամիդ կարմիր ։ եւ ոլորեալ պսակ ի փշոց

մ
յիե

մ	մր	ղ	յ
յիը	մզ	յժդ	ճղգ
յիթ	մե		ճջե ճջէ

եդին ի գլուխ նորա:
և եղեգն յաջու ձեռին
նորայ:
Եւ ծունր իջեալ առա
ջի նորա, կատակէ
ին և ասէին: ողջ եր
արքայդ հրէից:
յլ զ Եւ թքեալ ի նա, առ
նուին զեղեգնն և հա
րկանէին զգլուխ նորա:
Եւ յորժամ ձաղե
ցին զնա, մերկացու
ցին ի նմանէ զքղա
միդն, և ագուցին նը
մա զիւր հանդերձն:
և տարան զնա ի խաչ
հանել:
յլա ա Եւ ելեալ արտաքս,
գտին այր մի կիւրե
նացի, անուն սիմոն:
զնա կալան պահակ,
զի բարձցէ զխաչն նոր:
յլբ ա Եւ եկեալ ի տեղին
անուանեալ գողգո
թայ. որ է տեղի կա
ռափելոյ:
յլգ գ Եւ ետուն նմա գինի ըն
ընդ լեղի խառնեալ:
և իբրև ճաշակեաց ոչ
կամէր ըմպել:
յլդ ա Եւ հանեալ զնա ի
խաչ՝ բաժանեցին
զհանդերձս նորա
վիճակաւ:
Զի լցցի բանն
որ ասացաւ ի մարգա
րէէն: բաժանեց
ին զհանդերձս իմ

Մ	Մր	Ղ	Յ
յլ	մը		
յլա	մթ	յժէ	ճղէ

Մ	Մր	Ղ	Յ
յլբ	մժ	յժը	ճղէ
յլգ	մժա		մգ
յլդ	մժբ	յիա	մա

է

յիւրեանս. և ի վերա
պատմուճանի իմոյ
վիճակ արկանէին:
Եւ նստեալ պա
հէին զնայ ::
ՅԼԵ Եւ եդին ի վերա
գլխոյ նորա զգրեալ
զվնաս նորա: Թէ
այս յս թագաւորն
հրէից ::
ՅԼԶ Յայնժամ հանեն ի խա
չ ընդ նմա խաչեր
կուս աւազակս:
մի յաջմէ նորա և
մի յահեկէ ::
ՅԼԷ Եւ որ անցանէին,
հայհոյէին զնա: շար
ժէին զգլուխս իւ
րեանց և ասէին:
վահ: որ քակէիր
զտաճարն. և զերիս
աւուրս շինէիր զնա.
ապրեցո զքեզ:
Թէ որդի ես այ, էջ
ի խաչէդ ::
ՅԼԸ Նոյնպէս և քահ
անայ ապետքն ծա
ղեին հանդերձ
դպրաւքն և ծեր
ովք ասէին ::
Զայլս ապրեցոյց:
զինքն ոչ կարէ ապ
րեցուցանել: Թէ
թագաւոր է իղի.
իջցէ այժմ ի խաչ
էդ. և հաւատաս
ցուք դմա: Եթէ
յուսացաւ յած.
փրկեսցէ այժմ զ
դա. թէ կամի զդա:

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՅԼԵ	ՄԺԴ	ՅԻԴ	ՃՂԹ
ՅԼԶ	ՄԺԵ	ՅԻԶ ՅԻԹ	ՃՂԸ
ՅԼԷ	ՄԺԶ		

Մ	Մր	Ղ
ՅԼԸ	ՄԺԸ	ՅԻԷ

քանզի ասաց թէ ա̄յ որդի եմ։

ՅԼԹ Բ Զնոյն եւ աւազակքն որ խաչեալ էին ընդ նմայ, նախատէին զնայ։

ՅԽ Բ Եւ ի վեցից ժամէ աւուրն, խաւար եղեւ ի վերա ամենայն երկրի մինչեւ ցիններ ժամն։

ՅԽԱ Է Եւ յիններն ժամուն գոչեաց յս̄ ի ձայն մեծ եւ ասէ. էլի. էլի. լամա սաբաքթանի. Այսինքն է, ա̄ծ իմ, ա̄ծ իմ, ընդէ՞ր թողեր զիս։

Ոմանք յայնցանէ որ անդ կային, իբրեւ լուան ասէին զէղիա կարդայ դա։

ՅԽԲ Գ Եւ վաղվաղակի ընթացաւ մի ոմն ի նոցանէ, առ սպունգ լի քացախով, հարեալ յեղեգան՝ ետ ըմպել նմայ։

Եւ կէսքն ասէին, թող տեսցուք եթէ գայ եղիա փրկել զդա։

ՅԽԳ Ա Եւ դարձեալ աղաղակեաց յս̄ ի ձայն մեծ, եւ արձակեաց զոգին։

ՅԽԴ Բ Եւ ահա վարագոյր տաճարին, ցելաւ յերկուս, ի վերուստ մինչեւ ի վայր։

ՅԽԵ Ժ Եւ երկիր շարժեցաւ. եւ վէմք պա

Մ	Մր	Ղ
ՅԼԹ	ՄԼԹ	ՅԻԵ
ՅԽ	ՄԽ	ՅԻԶ
ՅԽԱ	ՄԽԱ	

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՅԽԲ	ՄԽԲ	ՅԻԴ	
ՅԽԳ	ՄԽԳ	ՅԻԹ	ՃԾ
ՅԽԴ	ՄԽԴ	ՅԻԸ	
ՅԽԵ			

տուեցան ։ և գեր
եզմանք բացան ։
և բազում մարմինք
ի ննջեցելոց սրբ
ոց յարեան ։ և ել
եալ ի գերեզման
աց յետ յարութե
անն նորա, մտին
ի քաղաքն սբ ։ և ե
րևեցան բազմաց ։

յմղ Բ Իսկ հարիւրա
պետն, և որ ընդ
նմա պահէին զյս,
իբրև տեսին զշար
ժումն և զեղեալսն՝
երկեան յոյժ և ասեն ։
արդարև՝ որդի այ
էր սա ։

յմե Գ Էին անդ կան
այք բազումք ։ կա
յին ի հեռաստանէ
և հայէին ։ որք եկեալ
զկնի յի ի գալիլեէ,
պաշտէին զնա ։

Յորոց էր մարիամ
մագդաղենացի ։
և մարիամ յակոբա
յովսեայ մայր ։ և
մայր որդւոցն
զեբեդեայ ։

յմը Ա կը ԻԲՐԵՒ Ե
ՐԵԿՈՅ ԵՂԵՒ, եկն
այր մի մեծատուն
յարիմաթեայ, որում
անուն էր յովսէփ ։
որ և աշակերտեցաւն
իսկ յի ։

Սա մատուցեալ
առ պիղատոս, խնդ
րեաց զմարմինն յի ։

մ մր ղ
յմղ մրե յլ
յմե մրղ

մ մր ղ յ
յմը մրե յլէ մղ

Յայն ժամ պիղատոս հրամայեաց տալ զմարմինն ։

յխթ ա Եւ առեալ զմարմինն յովսեփ, պատեաց սուրբ կտաւովք։ եւ եդ ի նոր գերեզմանի, զոր փորեաց ի վիմի։ եւ թաւալեցուցեալ կափարիչ դրան գերեզմանին վէմ մի մեծ, գնաց ։

յծ զ Անդ էր մարիամ մագդաղենացի. եւ միւս մարիամն. նստէին հանդէպ գերեզմանին ։

յծա ժ Ի ՎԱՂԻՒՆ ՈՐԷ ՅԵՏ ՈՒՐԲԱԹՈՒՆ.

Ժողովեցան քահանայապետքն եւ փարիսեցիքն առ պիղատոս եւ ասեն ։ տէր. յիշեցաք զի մոլորեցուցիչն այն ասէր մինչ կենդանի էր։ թէ յետ երից աւուրց յառնեմ ։ արդ հրամայեա զգուշանալ գերեզմանին մինչեւ յերիս աւուրս ։ գուցէ եկեալ աշակերտքն գիշերի գողասցեն զնա ։ եւ ասասցեն ժողովրդեանն թէ յարեաւ ի մեռելոց ։ Եւ եղիցի յե

մ	մր	ղ	յ
յխթ	միը	յլէ	մը
յծ	միթ		
յծա			

տին մոլորութիւնն չար քան զառաջին լինի: Ասէ ցնոսա պեղատոս: ունիք զօրս զաւրականն, երթայք զգուշացարուք որպէս և գիտէք: Եւ նոքա երթեալ զգուշացան գերեզմանին: և կնքեցին զվէմն հանդերձ զաւրականաւքն:

ՃԾԲ Ա ԵՒ ՅԵՐԵԿՈՅԻ ՇԱԲԱԹՈՒՆ, ՅՈՐում լուսանայր միաշաբաթին: եկն Մարիամ Մագդաղենացի, և միւս Մարիամն տեսանել զգերեզմանն: Եւ ահա շարժումն մեծ եղև: զի հրեշտակ տն̄ իջեալ յերկնից, մատուցեալ ի բաց թաւալեցոյց զվէմն ի դրանէ անտի: Եւ նստէր ի վերայ նորա: Եւ էր տեսիլ նորա իբրև զփայլակն: և հանդերձ նորա սպիտակ իբրև զձիւն:

ՃԾԳ Ա Եւ յահէ անտի նորա, խռովեցան պահապանքն և եղեն իբրև զմեռեալս: Պատասխանի ետ

մ ճծբ մր մլա ղ յլդ յ մթ-մծա

մ ճծգ մր մլբ ղ յլե յ մծա

հրեշտակն եւ ասէ ցկանայսն. մի՛ երկնչիք դուք. գիտեմ զի զՅս զխաչեալն խնդրէք. չէ՛ աստ. քանզի յարեաւ որպէս ասացն։

Եկայք տեսէ՛ք զտեղին ուր կայր. եւ վաղվաղակի երթա՛յք ասացէ՛ք աշակերտացն նորա թէ յարեաւ։

Եւ ահա յառաջանա՛ քան զձեզ ի Գալիլեա. անդ տեսանիցէք զնա. ահա ասացի ձեզ։

յծդ
է

Եւ չոգեան վաղվաղակի ի գերեզմանէ անտի ահիւ եւ խնդութեամբ բազմաւ. ընթանային պատմել աշակերտացն։

յծե
ժ

Եւ ահա պատահեաց նոցա Յս եւ ասէ ողջ՛ էք։

Եւ նոքա մատուցեալ կալան զոտս նորա եւ երկիր պագին նմա։

Յայնժամ ասէ ցնոսա Յս. մի՛ երկնչիք. երթա՛յք ասացէ՛ք եղբարցն իմոց զի երթիցեն

Մ	Մր	Ղ
յծդ	մլդ	յլը
յծե		

ի գալիլեա անդ
տեսցեն զիս ։

Իբրեւ նոքա գնա
ցին, ահա ոմանք
ի զաւրականացն
եկին ի քաղաքն ։
եւ պատմեցին քահ
անայապետիցն
զամենայն որ ինչ
եղեալն ։

Եւ նոքա ժողով
եալ հանդերձ ծեր
ովքն, խորհուրդ
առեալ․ արծաթ
յոյժ ետուն զաւրա
կանացն եւ ասեն․

Ասասջիք եթէ
աշակերտքն նորա
եկեալ գիշերի գո
ղացան զնա, մինչ
մեք ի քուն եաք ։ Եւ
թէ լուր լիցի այդ
առ դատաւորն ·
մեք հաւանեցուցք զ
նա, եւ զձեզ անհո
գս արասցուք ։

Եւ նոքա առեալ
զարծաթն, արա
րին որպէս ուսուցանէին ։

Եւ ել համբաւս
այս ի հրէից մինչեւ
ցայսաւր ։

Ի ՄԵՏԱՍԱՆ
ան աշակերտքն
գնացին ի գալի
լեա, ի լեառնն
ուր ժամադիր
եղեւ նոցա յս ։

Իբրեւ տեսին զնա. երկիր պագին նմայ ։ եւ ոմանք յերկուային ։

Եւ մատուցեալ Յս խաւսեցաւ ընդ նոսա եւ ասէ ։

Տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս եւ յերկրի ։ որպէս առաքեաց զիս հայր, եւ ես առաքեմ զձեզ ։

Գնացէք ։ այսու հետեւ աշակերտեցէք զամենայն հեթանոսս ։

Մկրտեցէք զնոսա յանուն հաւր եւ որդւոյ եւ հոգւոյն սրբոյ ։ ուսուցէք նոցա պահել զամենայն որինչ պատուիրեցի ձեզ ։

Եւ ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս ։ մինչեւ կատարած աշխարհի ։

ՍՈՒՐԲ ԱՅՐՆ ԲԱՐՍԵՂ ՃԳՆԱՒՈՐԻ ։

Բազմամեղ եղաւ ապաւինաւ ոգւոյ փորձե սորա եւ սատապողու յոհ եպէ՝ թողութիւն թիւնն ընկալցիք տեսանէք սորա ։

		մարկ	ղուկ	մատթ
	[illegible] մարկոսի գլուխք ։			
ա	Վասն դիւահարին ։	ա	ը	
բ	Վասն զոքանչն Պետրոսի ։	բ	թ	
գ	Վն ողջացուցանելոյ հիւանդաց ։	գ	ժ	թ
դ	Վասն բորոտին ։	դ	ժբ	է
ե	Վասն անդամալուծին ։	ե	ժգ	ժգ
զ	Վն ղեւեա մաքսաւորին ։	զ	ժդ	ժդ
է	Վն գօսացեալ ձեռինն ։	է	ժե	իա
ը	Վն ընտրութեան առաքելոցն	ը	իե	
թ	Վն սերմնացանին առակին ։	թ	իբ	իդ
ժ	Վն սաստելոյ ջուրցն ։	ժ	իգ	ժա
ժա	Վն լեգէոնին ։	ժա	իդ	ժբ
ժբ	Վն դստերն ժողովրդապետին ։	ժբ	իե	ժե
ժգ	Վն արեանտեսն կնոջն ։	ժգ	իզ	ժզ
ժդ	Վն պատուիրանի առաքելոցն ։	ժդ	իէ	ժթ
ժե	Վն յովհաննու և հերովդի ։	ժե		իե
ժզ	Վասն հինգ հացին ։	ժզ	իը	իզ
ժէ	Վն գնալոյն ի վերայ ծովուն ։	ժէ		իէ
ժը	Վն յանցանելոյ պատուիրանին	ժը		իը
ժթ	Վն փիւնիկասորւոյն ։	ժթ		
ի	Վասն համրին ։	ի		
իա	Վասն նկանակին ։	իա		
իբ	Վն խմորոյ փարիսեցւոցն ։	իբ	իա	լբ
իգ	Վասն կուրին ։	իգ		
իդ	Վն ի կեսարիա քննելոյն ։	իդ	իթ	լգ
իե	Վն գեղեցկակերպութեանն ։	իե	լ	լդ
իզ	Վասն լուսնոտին ։	իզ	լա	լե
իէ	Վն թէ ո՛ իցէ մեծ ։	իէ	լբ	լզ
իը	Վն արձակելոյ զկին ։	իը		խ
իթ	Վն հարցանելոյ մեծատան առնն գլու ։	իթ		խա
լ	Վն որդւոցն զեբեդեայ ։	լ		խդ
լա	Վասն բարտիմէոսի ։	լա		խէ
լբ	Վասն յաւանակին ։	լբ		խե
լգ	Վն չորացելոյ թզենւոյն ։	լգ		խե
լդ	Վն անյիշաչարութեան ։	լդ		
լե	Վն հարցանելոյ քահանայապետացն ։	լե		խը
լզ	Վն այգւոյն մշակի ։	լզ		ծ

Յաւսաւթինկոյ պէլպիտասաւ՝ կամաւ ձեռամբ գիր [illegible] [illegible] ։

ԼԷ Վն հարցանելոյն զհարկէն : ԼԷ հա ծբ

ԼԸ Վն սադուկեցւոցն : ԼԸ հբ ծգ

ԼԹ Վն [illegible] : ԼԹ ծդ

Խ Վն տն հարցմանն առ փարիսեցիսն ; Խ հգ ծզ

ԽԱ Վն երկու լումայիցն : ԽԱ հդ

ԽԲ Վն կատարածին : ԽԲ հե ծէ

ԽԳ Վն [illegible] : ԽԳ ծը

ԽԴ Վն աւծանելոյ զտն իւղով : ԽԴ խա կբ

ԽԵ Վն պատրաստութե [illegible] : ԽԵ հզ կգ

ԽԶ Վն մատնութեանն : ԽԶ կե

ԽԷ Վն պետրոսի ուրացութեանն : ԽԷ կզ

ԽԸ Վն խնդրելոյ զմարմին [illegible] : ԽԸ ծբ կը

լինին : —

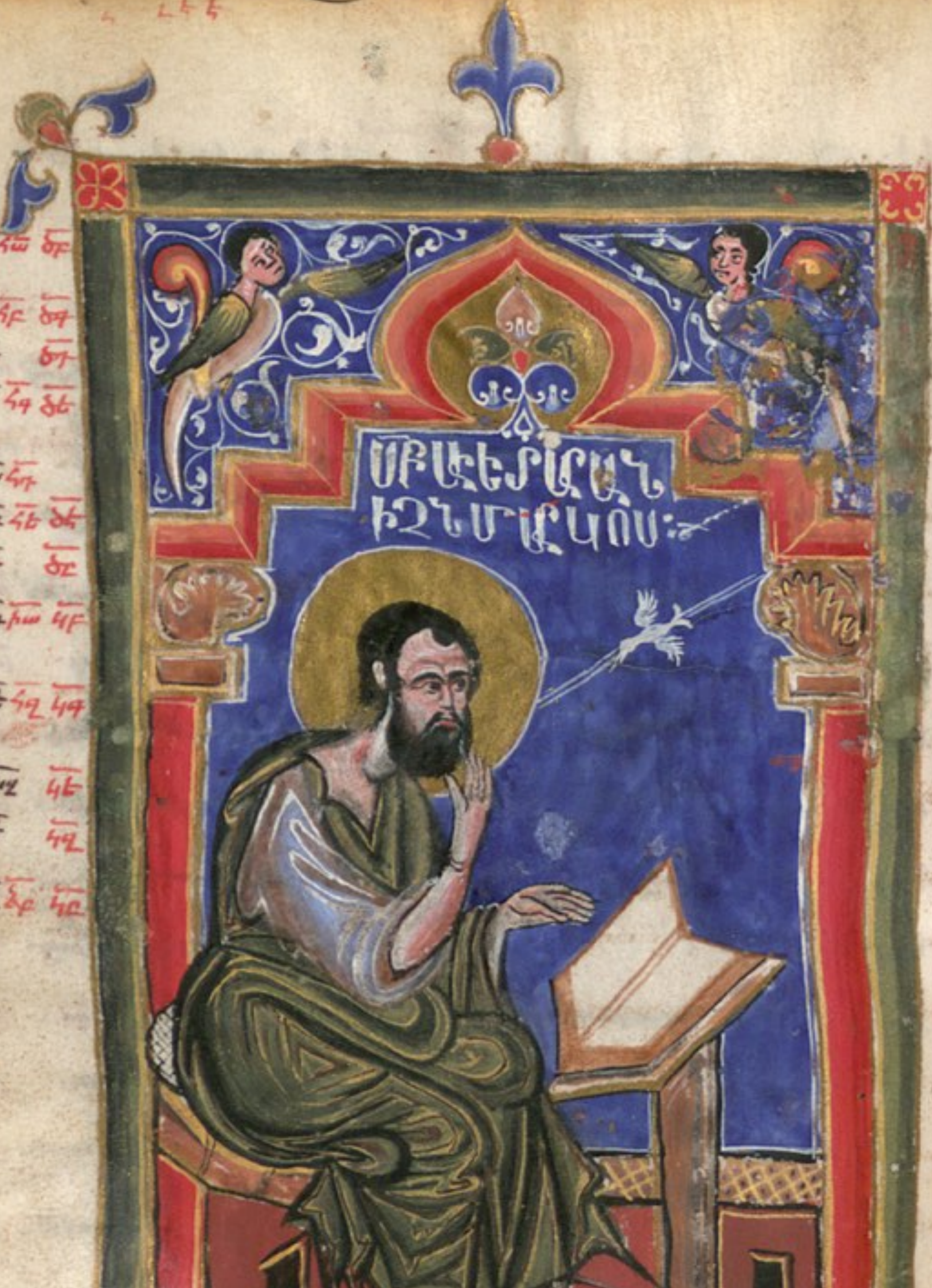

Ըը աւետարանն ի մարկոսէ·

ա
ա
բ

ՍԿԻԶ

ԲՆ ԱՒԵՏԱ
ՐԱՆԻ ՅԻ ՔԻ
ՈՐԴՒՈՅ ԱՅ
ՈՐՊԷՍ ԵՒ
ԳՐԵԱԼ Է Ի
ՄԱՐԳԱՐԷ։

ԱՀԱՒԱՍ
ԻԿ ԵՍ ԱՌԱ
ՔԵՄ ԶՀՐԵՇ
ՏԱԿ ԻՄ ԱՌ
ԱՋԻ ՔՈ, ՈՐ
ՀԱՆԴԵՐՁ

մտ Ղ յ
ա Ե Ժգ

եսցէ զճանապարհ
քո առաջի քո ։
բ/ա Ձայն բար բառո
յանապատի ։ պատ
րաստ արարէք զճա
նապարհ տն, ուղ
ղիղ արարէք զշա
ւիղս նորա ։
գ/բ Եւ էր յովհաննէս
մկրտէր յանապա
տի, եւ քարոզէր մկր
տութիւն ապաշխա
րութեան, ի թողու
թիւն մեղաց ։
Եւ ելանէին առ նա
ամենայն աշխարհն
հրէաստանի, եւ
եմ ացիք ամենեքեան ։
եւ մկրտէին ի նմանէ

մր ղ յ մ
բ ը ժ ը
գ

ի յորդանան գետ՝
խոստովանեալ ըզ
մեղս իւրեանց ։
Եւ էր յովհաննէս
զգեցեալ ստեւ ուղ
տու ։ եւ գօտի մաշ
կեղէն ընդ մէջ իւր ։
եւ կերակուր նորա,
մարախ եւ մեղր վայ
րենի ։
դ/ա Քարոզէր եւ ասէր ։
գայ զաւրա գոյնն
քան զիս զկնի իմ ։
որում չեմ բաւական
խոնարհել լուծա
նել զխրացս կաւշ
կաց նորա ։
Ես մկրտեցի զձեզ
ջրով ։ եւ նա մկըր

մր ղ յ մ
դ ժ գ ը ժդ ժէ ժա

տեսցէ զձեզ հոգւո
վն սրբով :

ե/ա Եւ եղեւ յաւուրսն
յայնոսիկ, եկն յ̅ս ի
նազարեթէ գալի
լեացւոց, եւ մկրտե
ցաւ ի յովհաննէ ի
յորդանան :

Եւ նոյն ժամայն
ընդ վերանալն ի ջը
րոյն, ետես ցել
եալ զերկինս : եւ զ
հոգին ա̅յ իբրեւ զա
ղաւնի զի իջանէր
ի վերայ նորա :

Ձայն եղեւ յերկ
նից եւ ասէ, դու ես
որդի իմ սիրելի :
ընդ քեզ հաճեցայ :

մտ ղ յ մ
է ժդ ժե ժգ

զ/բ Եւ նոյն ժամայն
հոգին հանէ զնա
յանապատ :

Եւ էր նա անդ զաւ
ուրս քառասուն փոր
ձեալ ի սատանայէ :

է/ա Եւ էր ընդ գազանս :
եւ հրեշտակք պաշ
տէին ըզ
նա :

ը/ա ԵՒՅԵՏ ՄԱՏՆ
ԵԼՈՅՆ ՅՈՎՀԱՆ
նու, եկն յ̅ս ի գալիլեա :

թ/ա Քարոզէր զաւե
տարանն ա̅յ եւ ասէր :
Թէ կատարեալ է ժա
մանակ : եւ հասեալ է
արքայութիւն ա̅յ :
ապաշխարեցէք եւ

մտ ղ յ մ
դ ժե ժե
է
ը ղ ժը
թ ի

հաւատասցէք յաւետարանին ։

Իբրև անցանէր առ ծովեզերբն գալիլեացւոց · ետես զսիմոն ևզանդրէաս եղբայր սիմոնի ։ զի արկանէին ուռկանս ի ծով՝ քանզի ձկնորսք էին ։

ժ
բ

Եւ ասէ ցնոսա յս ։ Եկայք զկնի իմ, և արարից զձեզ լինել որսորդս մարդկան ։

Եւ վաղ վաղակի թողեալ զուռկանսն գնացին զհետ նորա ։

ժա

Եւ մատուցեալ անտի սակաւիկ մի յառաջ, ետես զյակոբոս զեբեդեայ, և զյովհաննէս եղբայր նորա ։ և զնոսա ի նաւին մինչ կարկատէին ուռկանս, և կոչեաց զնոսա ։

Եւ վաղվաղակի թողեալ զհայրն իւրեանց զզեբեդեա ի նաւին՝ վարձկանաւքն հանդերձ, գնացին զհետ նորա ։

ժբ
ը

ԵՒ ՄՏԱՆԷԻՆ ԻԿԱՓԱՌՆԱՈՒՄ ։

և իսկ և իսկ ի շաբա

մր ղ յ մ
ժ լը իա
ժա իբ

մր ղ
ժբ իգ

թուն մտեալ ի ժող
ովուրդն, ուսուցա
նէր զնոսայ ։

մզ
Բ

Եւ զարմանային
ընդ վարդապետու
թիւնն նորա ։ զի ու
սուցանէր զնոսա
իբրև իշխանու
թեամբ, և ո՛չ որպէս
դպիրքն ։

մդ
Ը
ա

Եւ էր ի ժողովր
դեանն նոցա այր
մի՝ յորում այս
պիղծ գոյր ի նմա ։
որ աղաղակեաց
և ասէ ։ Թո՛յլ տուր ։
զի՞ կայ մեր և քո յ͞ս
նազովրեցի ։ եկ
իր կորուսանել զ
մեզ ։ գիտեմք զքեզ
ո՛վ ես՝ սուրբն ա͞յ ։

Սաստեաց նմա յ͞ս
և ասէ ։ պապանձեաց և
ել ի դմանէ ։

Եւ զարկո՛յց ըզնա
այսն պիղծ ։ աղա
ղակեաց ի ձայն մեծ ,
և ել ի նմանէ ։

Եւ զարմացա՛ն ա
մենեքեան ։ մինչ և
հարցանել ընդ միմ
եանս և ասել ։ զի՞նչ է
այս նո՛ր վարդ ա
պետութիւն ։ զի
իշխանութեամբ
և այսոց պղծոց
սաստէ ։ և հնազ
անդին նմայ ։

մր ղ Ճ
մզ դ-ից կբ
մդ իէ

Եւել լուր նորա ա
ընդ ամենայն կողմն
գալիլեացւոց ։

Բ ժե/բ Եւվաղվաղակի
ելեալ ի ժողովրդե
նէն, եկն ի տու ն
սիմովնի եանդրեա՝
յակովբաւ եյովհ
աննու հանդերձ ։

Եւզոքանչ սիմով
նի. դնէր ջերմացեալ ։
եւ վաղվաղակի աս
են ցնա վասն նորա ։
մատուցեալ յարոյց
զնա ։ կալեալ զձեռ
անէ նորա. եթող
զնա տենդն, եւ պաշ
տէր զնոսա ։

Գ Եւերեկոյ
եղեւ, ի մտանել արե
գականն, բերէին
առ նա զամէն այն
հիւանդս եւ զդիւ ա
հարս ։ եւ էր ամեն
այն քաղաքն ժողով
եալ առ դուրսն ։

Եւբժշկեաց բազում
հիւանդս ի պէսպէս
ախտից ։

ժզ/ե Եւդեւս բազումս
հանէ ։ եւ ոչ տայր
խօսել դիւացն,
զի գիտէին զնա
թէ քս է ։

ժէ/ը ԵՒԸՆԴԱՅԳՆ
ԸՆԴԱՌԱՒՕՏՆ,
յարուցեալ ել
եւ գնաց յանա

մտ ժե ղ իղ յ կե մտ ժզ ժե ղ իե իը

ապատ տեղի։ եւ անդ
կայր յաղաւթս։

Գնաց զհետ նորա
սիմոն եւ որ ընդ
նմայն էին։ եւ իբրեւ
գտին զնա, ասեն
ցնա թէ ամենեքին
խնդրեն զքեզ։

Եւ ասէ ցնոսայ։
երթիցուք եւ
յայլ մաւտաւոր
գեաւղաքաղաքսն
զի եւ անդ քարոզե
ցից։ զի յայս իսկ
եկեալ եմ։

Եւ քարոզէր ի ժո
ղովուրդս նոցա
ընդ ամենայն գալի
լեացիս։ եւ դեւս հանէր։

Դ
ժբ
Բ

Գայ առ նա բորոտ
մի։ աղաչէր։ ի
ծունր իջանէր եւ աս
էր։ տր̄ եթէ կա
միս, կարաւղ ես զիս
սրբել։

Իսկ յս̄ գթացեալ
ձգեաց զձեռն։
մերձեցաւ ի նայ եւ
ասէ, կամիմ, սրբեաց։

Եւ իբրեւ ասացն
ցնա, վաղվաղա
կի գնաց ի նմանէ
բորոտութիւնն
եւ սրբեցաւ։

Եւ սաստեալ նմա,
եհան արտաքս վաղ
վաղակի եւ ասէ ցնա։
զգոյշ լեր։ մի ումեք

մտ   ղ   ·   մ
ժբ   լէ   կկ

ինչ ասիցես: այլ երթ ցոյց զքեզ քահանային, և մատո՛յ վասն սրբութեանդ քոյ պատարագ, զոր հրամայեա՛ց Մովսէս ի վկայութիւն նոցայ::

ժթ
ժ

Եւ նա ելեալ՝ սկսաւ քարոզե՛լ յոյժ, և հռչա՛կ հարկանել զբանն: մինչ ո՛չ ևս կարող լինել նմա յայտնապէս ի քաղաք մտանել: այլ արտաքոյ յանապա՛տ տեղիս է՛ր: և գային առ նա յամենայն կողմանց:

մր
ժթ

ի
Է

ԵՒ ՄՏԵԱ՛Լ ԴԱՐՁԵԱԼ Ի ԿԱՓԱՌՆաում: յետ աւուրց լո՛ւր եղև թէ ի տա՛նն է:

Եւ ժողովեցա՛ն բազումք: մինչև տեղիս ոչ լինել. և ո՛չ առ դրանն: և խաւսէ՛ր նոցա զբանն:

Եւ գային առ նա՝ բերեի՛ն անդամալոյծ մի բարձեալ ի չորից: և իբրև ո՛չ կարեին մերձենալ առ նա յամբոխէ անտի, քակեցի՛ն զյարկն ուր էր յս̅: և բացեալ կաւատաղն, իջուցի՛ն

մր ղ յ մ
ի լե ը հ

զմահիճսն յորում
կայր անդամալոյծն։
Եւ տեսեալ յ̅ի զ
հաւատս նոցա,
ասէ ցանդամալոյ
ծըն ։ որդեակ՝ թո
ղեալ լիցին քեզ
մեղքքո ։
Էին ոմանք ի դպ
րացն որ անդ նս
տէին, և խորհէին
ի սիրտս իւրեանց ։
զի՞նչ եայսոր խորհի
սայ զհայհոյու
թիւնս ։ ո՞ կարէ
թողուլ զմեղս, ե
թէոչ մի ա̅ծ ։
Եւ գիտացեալ յ̅ս յոգին
իւր թէ այնպէս
խորհէին ի սիրտս իւ
րեանց ասէ ։ զի՞
խորհիք զայդ ի սիր
տըս ձեր ։ զի՞նչ
դիւրին է ։ ասել
ցանդամալոյծն,
թողեալ լիցին քեզ
մեղքքո՝ ։ թէ ասել,
արի առ զմահիճսքո
և երթ իտունքո ։
Այլ զի գիտաս
ջիք եթէ իշխանու
թիւն ունի որդ ի
մարդոյ յերկրի թո
ղուլ զմեղս ։ ասէ
ցանդամալոյծն։
քեզ ասեմ յարիր ։
առ զմահիճսքո և
երթ ի տունքո ։

Եւ յարեաւ վաղվաղակի ։ և առեալ զմահիճսն, ել առաջի ամենեցուն ։ մինչև զարմանալ ամենեցուն, և փառաւոր առնել զա̄ծ ասել ։ Թէ այսպիսի ինչ երբեք ոչ տեսաք ։

ԲՉ

իա
բ

ԵՒ ԵԼ ԴԱՐՁԵԱԼ Ի ԾՈՎԵԶՐՆ ։

և ամենայն ժողովուրդն գայր առնա, և ուսուցանէր զնոսա ։

Եւ մինչ դեռ անցանէր, ետես զղևի ալփեայ զի նստէր ի մաքսաւորութե̄ ։ և ասէ ցնա, եկ զկնի իմ ։ և յարուցեալ գնաց զկնի նորա ։

իբ
բ

Եւ եղև ի բազմել նորա ի տան նորա, և բազում մաքսաւորք և մեղաւորք բազմեալ էին ընդ յի̄ և ընդ աշակերտս նորա ։ քանզի էին բազումք որ երթային զհետ նորա ։

Եւ դպիրքն և փարիսեցիք, իբրև տեսին թէ ուտէ ընդ մաքսաւորս և ընդ մեղաւորս ։

Գ

մտ	ղ	մ	մտ	ղ	
իա	լը	հա	իբ	լթ	ձճղ

ասէին ցաշակերտսն նորա ։ զի՞ է զի ընդ մաքսաւորս և ընդ մեղաւորս ուտէք և ըմպէք ։

իգ
բ

Իբրև լուաւ յս̅, ասէ ցնոսա ։ ոչ ինչ է պիտոյ բժիշկ ողջոց, այլ հիւանդաց ։ ոչ եկի կոչել զարդարս, այլ զմեղաւորս ։

Եւ էին աշակերտքն յովհաննու և փարիսեցիքն պահս ։ գան ասեն ցնա ։ ընդէ՞ր աշակերտքն յովհաննու և փարիսեցւոցն պահեն՝ և քո աշակերտքդ ոչ պահեն ։

Ասէ ցնոսա յս̅ ։ մի եթէ մարթ ինչ իցէ որդւոց առագաստի մինչ ընդ նոսա իցէ փեսայն պահել ։ ցորքան ընդ իւրեանս ունիցին զփեսայն՝ ոչ է մարթ պահել ։ այլ եկեսցեն աւուրք ; յորժամ վերասցի ի նոցանէ փեսայն ։ և ապա պահեսցեն յաւուրն յայնմիկ ։

Ոչ ոք կապ կտոր նոր անթափ, արկանէ ի վերայ հնա

մր ղ ս
իգ խ հգ

ցեալ ձորձոյ : ապա
թէ ոչ՝ առնու լրու
թեամբ իւրով նորն
ի հնոյ անտի՝ և չար
ևս պատառումն լինի :
Եւ ոչ ոք արկանէ
գինի նոր ի տիկս
հինս : ապա թէ ոչ
պայթուցանէ գին
ին զտիկսն : գինին
հեղու, և տիկքն կո
րնչին : այլ գինի
նոր ի տիկս նորս
արկանելի է :

ԵՒ ԵՂԵՒ ԸՆԴ
ՇԱԲԱԹՍ ԱՆՑԱ
ՆԵԼ ընդ արտորայս :
և աշակերտքն ի գը
նալն իւրեանց ·
սկսան հասկ կոր
զել ուտել :
Եւ փարիսեցիքն
ասէին ցնա : տես
զինչ գործեն աշա
կերտքն քո ի շաբա
թու զոր չէ արժան :
Եւ ասէ ցնոսա յս՟ :
ոչ երբէք իցէ ընթ
երցեալ ձեր զոր
արարն դաւիթ :
յորժամ պիտոյն եղև
և քաղցեաւ նա և
որ ընդ նմայն էին,
զիարդ եմուտ ի տուն
ա՟յ առ աբիաթա
րաւ քահանայ ա
պետիւ ; և զհացսն
զառաջաւորու թե

մր
իդ

ղ
լուա

մ
ձկդ

եկեր, ե՛տ եւ այնոց
իկ որ ընդ նմայն էին:
զորո՛չ էր աւրէն ու
տել բայց մի այն
քահանայիցն:

իե բ Եւ ասէ ցնոսա:
շաբաթ վասն մար
դո՛յ եղեւ, եւ ո՛չ եթէ
մարդ վասն շաբա
թու: ապա ուրեմն
տ̄րէ որդի մարդոյ՝
եւ շաբաթու:

իզ Եւ եմուտ միւսան
գամ ի ժողովուրդն:
եւ է՛ր անդ այր մի որո
ձեռնն իւր գաւս ա
ցեա՛լ էր:

Եւ սպասէին նմա
թէ բժշկիցէ՛ զնա ի
շաբաթու: զի չա
րախաւսեսցե՛ն
ըզնըմանէ:

Եւ ասէ ցայրն որո
ձեռն գաւսացեալ էր
արի՛ անց ի մէջ:

Եւ ասէ ցնոսայ:
զի՞նչ արժան է ի շա
բաթու: բարի՞ինչ
գործել՝ եթէ չա՛ր
առնել: ոգի մի ապ
րեցուցանե՞լ, եթէ
կորուսանել:

Եւ նոքայ լռեցին:

Եւ հայեցեա՛լ ընդ
նոքաւք լի՛ ցասմամբ;
տրտմեա՛լ վասն ըն
կուրութեան սըր
տից նոցա:

մր ղ մ
իե խ ճժղ

Ասէ ցայրն ձգեա՛
զձեռն քո : եւ նա ձը
գեա՛ց : եւ ողջացա՛ւ
ձեռն նորայ ::

ԵՒ ԵԼԵԱԼ ՎԱՂ
ՎԱՂԱԿԻ [illegible]
փարիսեցիքն հերով
դիանոսաւքն հան
դերձ . խորհուրդ
առնէին վասն նորա՛
թէ զիա՛րդ կորուս
ցեն ըզնայ ::

Եւ յի̅ս աշա կեր
տաւքն իւրովք՝ գը
նա՛ց ի ծովեզրն ::

ԻԷ
ա
Եւ բազում ժող ով
ուրդ ի գալիլեացւ
ոց երթա՛յին զհետ
նորա : եւ ի հրէաս
տանէ , եւ յե̅մէ , եւ
յա՛յն կոյս յորդանա
նու , եւ որք տիւրո
սէ եւ սիդոնէ ; բա
զում ժողովուրդք
իբրեւ լուեին որչափ
ինչ առնէր . գայի՛ն
առ նայ ::

Եւ ասէ՛ ցաշակեր
տսն իւր ; զի նաւա՛կ
մի պատրաստական
կայցէ նմա վասն ամ
բոխին . զի մի՛ նեղես
ցեն ըզնայ ::

Քանզի զբազո՛ւմս
բժշկեաց : մինչ գա՛լ
խռնել զնովաւ , զի
մերձ լինիցի՛ն առ նայ
որք ունէին ախտս ինչ ::

մտ ղ յ մ
իզ ղդ ղ̅ե̅ յ ծժէ
իէ ժէ ժ̅թ̅ խ̅է̅ խզ իդ

իը Ը Եւ այսք պղծք · յոր ժամ տեսանէին զնայ · անկանէին առաջի նորայ ։ աղաղակէին ևասէին թէ դու ես որդին այ̄ ։

Եւ նա յոյժ սաստէր նոցայ · զի մի յայտնի առնիցեն զնայ ։

իթ Է ԵԼԱՆԷ Ի ԼԵԱՌՆ, ԵՒ ԿՈՉԷ ԱՌ ինքն զորս ինքն կամեցաւ ։ և չոգան առնայ ։

Եւ արար երկոտասանս զի իցեն ընդ նմա ։ և զի առաքեսցէ զնոսա քարոզել ։

մր ղ յ մ
իը իե
իթ ծղ հթ

և ունել իշխանութի բժշկելոյ զցաւս, և հանելոյ զդևս ։

Ը լ Է Եւ եդ անուն սիմովնի պետրոս ։ յակովբոս զեբեդեա, յովհաննու եղբաւրն յակովբա, եդ նոցա անուանս բանեեգէս ։ որ է որդիք որոտման ։ և զանդրէաս ։ և զփիլիպպոս ։ և զբարթողոմէոս ։ և զմատթէոս զմաքսաւորն ։ և զթովմաս ։ և զյակոբոս ալփեա ։ և զթադէոս ։ և զսիմոն կանանացի ։

մր ղ մ
ւ խդ ձ

գ·կ·

եւ զյուդա սկարիովտացի · որ եւ մատնեացըն ըզնայ ։

ԵՒ ԳԱ́Ն ԻՏՈՒՆ։
ԵՒ ԳՈՒՄԱ́ՐԵՑԱՒ ՄԻՒՍԱՆ

գամ ընդ նոսա յ ժողովուրդն ; մինչ զի եւ հա́ցեւս ոչ ժամանել ուտել նոցայ ։

Եւ իբրեւ լուան որ իւրքն էին, ելին ունել զնա ։ զի համարէին թէ մոլեգնեալ է ։

ԼԶ / Ա Եւ դպիրքն որ յե̅մէ իջեալ էին, ասէին թէ բէեղզեբուղ գոյ ի նմա ։ եւ իշխանաւ դիւացն հանէ դայ ըզդեւըս ։

ԼԷ / Բ Եւ կոչեցեալ զնոսա առ ինքն, առակօք խաւսէր ընդ նոսայ ։ զիա́րդ կարէ սատանայ զսատանայ հանել ։ եւ արդ է եթէ թագաւորութի̅ յանձն իւր բաժանեսցի ՝ ոչ կարէ կալ թագաւորութիւնն այն ։ եւ եթէ տուն յանձն իւր բաժանեսցի ՝ ոչ կարէ կալ տունն ։ եւ եթէ սատանայ ի վերա անձին իւրոյ յարեաւ, եբաժանեալ իցէ ՝ ոչ կարէ կալ ։ այլ վախճա

մտ	ղ	յ
լա	ծբ	ճլ
լբ	ճիե	ճիա

մտ	ղ	յ
լգ	ճժթ	ճիբ

նեալ է ։

Այլ ո՛չ ոք կարէ զկա
րասի Հզաւրի մտեալ
ի տուն նորա աւա՛ր
Հարկանել ։ եթէ ոչ
նախ զՀզաւ՛րն կա
պեսցէ, եւ ապա՛ զ
տուն նորա աւար
Հարկանիցէ ։

կը Ամէն ասե՛մ ձեզ ։
զի ամենայն թողցի
որդւոց մարդկան
մեղք եւ հայհոյութիւնք
որչափ եւ հայհոյես
ցեն ։ Բայց որ հայ
հոյեսցէ զՀոգին սբ
ո՛չ ունիցի թող ու
թիւն ի յաւիտենան ։
այլ պարտական եղ
իցի ի յաւիտենէն իցըն
մեղաց ։

Զի ասէին թէ՛ այս
պիղծ գոյ ի նմա ։

ը ԳԱ՛Ն ԵՂԲԱՐ
ՔՆ ԵՒ ՄԱՅՐ
նորա ։ եւ արտա
քոյ կացեալ յղէ
ցին եւ կոչեցի՛ն զնա ։
Եւ անդ ժողովուրդն
շո՛ւրջ զնովաւ նստէր ։
Եւ իբրեւ ասացին
ցնա, ահաւասիկ
մայր քո եւ եղբարք
քո կա՛ն արտաքոյ
եւ խնդրեն զքեզ ։
Պատասխանի ե՛տ
նոցա եւ ասէ ։ ո՞վ է
իմ մայր կամ եղբարք ։

մտ ղ յ
ճը ճլե ճիգ

մտ ղ յ
ճէ ճր ճլ

Հայեցա՛ւ շուրջ զիւրև յաշակերտսն ընզն նստէին, և ասէ։ ահա՛ւասիկ մայր իմ և եղբարք իմ։ զի որ առնիցէ զկամս ա̅յ, նա՛ է իմ եղբայր և քոյր և մայր ։։

գէ

ԼԵ
Բ

ԵՒ ԴԱՐՁԵԱԼ ՍԿՍԱՒ ՈՒՍՈՒՑԱնե՛լ առ ծովեզերբն։ և խռնեցա՛ն զնովաւ ժողովուրդք բազումք ։ մինչև ի նա՛ւ մտանել նմայ և նստե՛լ ի ծովուն։ և ամէն այն ժողովուրդքն զծովեզերբն ցամա՛քն ունէին։

մր ղ մ
ճը հզ ճա

Եւ ուսուցանէ՛ր ըզնոսա առակօք բազում ինչ ։ և ասէ՛ ընոցա ի վարդապետութեանն իւրում։

Թ Լսէ՛ք ։ ահաւասիկ ե՛լ սերմանաւղ սերմանել ։ և եղև ի սերմանելն, ոմն անկաւ առ ճանապարհաւ, և եկն թռչունք և եկե՛ր զնա ։

Եւ այլն անկաւ յապառաժի, ուր ո՛չ գոյր հող բազում ։ և վաղվաղակի բուսաւ ։ քանզի ո՛չ գոյր հիւթ երկրին՝ յորժամ ծագեաց արև՝ ջեռա՛ւ ։

և զի ոչ գոյին արմատք՝ ցամաքեցան: Եւ այլն անկաւ ի մէջ փշոց: Ելին փուշքն և հեղձուցին ըզնա: և պտուղ ոչ ետ: Եւ այլն անկաւ յերկիր բարիոք: և ելեալ աճեցեալ տայր պըտուղ: և բերէր ընդ միոյ երեսուն: և ընդ միոյ վաթսուն: և ընդ միոյ հարիւր: Եւ ասէր: որ ունիցի ականջս լսելոյ լուիցէ:

ԵՒ ԻԲՐԵՒ ԵՂ
ԵՒ ԱՌԱՆՁԻՆ

հարցին զնա որ զնովաւ էին աշակերտաւքն հանդերձ զառակսն:

Եւ ասէ ցնոսա այ: Ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդ արքայութեան ա͞յ:

լէ Բայց նոցայ որ արտաքինքն են, ամենայն ինչ առակաւք լինի: զի տեսանելով տեսցեն՝ և մի տեսցեն: և լսելով լուիցեն, և մի՛ իմասցեն: զի մի՛ երբեք դարձցին, և թողցի նոցայ:

Եւ ասէ ցնոսա: ոչ գիտէք զառակս զայս՝

մր ղ յ ս
լէ հէ ձթ ձը

եւզիա՞րդ զամենայն առակսն գիտիցէք։

լե բ Որ սերմանէնն՝ զբա՛նն սերմանէ։

Եւ նոքա՛ են որ առ ճանապարհաւն, ուր բա՛նն սերմանի։ եւյորժամ լսե՛ն զնա, գա՛յ սատանայ՝ եւ հանէ՛ զբանն սերմանեալ ի սիրտս նոցա։

Եւ նոքա՛ են որ յապառաժին սերմանեցան. որք յորժամ լսիցեն զբանն, վաղվաղակի՛ խնդութեամբ ընդունին։ եւ ո՛չ ունին արմատս յանձինս, այլ առ ժամանակ մի՛ են. ապա՛ ի հասանել նեղութ͞ե, կամ հալածման վասն բանին. վաղվաղակի՛ գայթագղին։

Իսկ որ ի մէջ փշոցն սերմանեցան. նոքա՛յ են, որ իբրեւ ըզբանն լսեն՝ հոգք աշխարհիս, եւ պատրա՛նք մեծութեան մտանեն եւհեղձուցանեն զբանն, եւ անպտո՛ւղ լինի։

Եւ նոքա՛ են որ յերկրին բարւոջ սերմանեցան. որք լսեն զբանն, եւ ընդու-

մր ղ մ
լե հը ճլե

նին ։ և տան պտուղ ։
ընդ միոյ երեսուն ։
և ընդ միոյ վաթսուն
և ։ և ընդ միոյ
հարիւր ։

լթ / բ ԵՒ ԱՍԷ ՑՆՈ
ՍԱ ։ ՄԻԹԷ ԳԱ
ճրագ ․ զի ընդ գր
ուանաւ դնից ի
կամ ընդ մահճաւք ։
ոչ ապաքէն ի վերա
աշտանակի դնիցի ։

խ / բ Զիչէ ինչ ի ծա
ծուկ որ ոչ յայտ
նեսցի ։ և ոչ եղև ինչ
գաղտնի , եթէ ոչ ի
յայտ գալոցէ ։ Ե
թէ ոք ունիցի ակ
անջս լսելոյ լուիցէ ։

խա / բ Եւասէր ցնոսա ։
տեսէք զինչ լսէքդ ։
և յաւելցի ձեզ որոց
լսէքդ ։ որով չա
փով չափէք , նով
ին չափեսցի ձեզ ։

խբ / բ Որոք ունիցի տա
ցի նմա ։ և որ ոչն
ունիցի , և զոր ու
նին բարձցի
ի նմանէ ։

խգ / ժ ԵՒԱՍԷՐ ։ ԱՅ
ՍՊԷՍ Է ԱՐՔԱՅՈՒ
թիւն այ ։ որ պէս
զի այր մի արկանի
ցէ սերմանիս յեր
կիր ։ և ննջիցէ ։
և յառնիցէ զցայգ
և զցերեկ ։ և սեր

մտ ղ մ
լթ հթ ճլգ լբ
խ

մր ղ մ
խա
խբ ծզ ծ
խգ մլ ճհա

մանիքն բուսանի
ցին և աճիցեն ։ և նա
ոչ գիտէ, եթէ երկ
իրն ինքնին բերէ ե
զպտուղ ։ նախ զ
խոտն ։ և ապայ զ
հասկն ։ ապա՛ լցո
րեանն ատո՛ք ի հաս
կին ։ այլ յորժամ
տայցէ զպտուղն ,
վաղ վաղակի առա
քի մանկաղ զի հա
սեա՛լ են հունձք ։
խր Է Եւ ասէր ։ ում նը
մանեցուսցուք
զարքայութիւնն
ա͞յ ։ կամ որո՛վ առ
ակաւ առակ ես
ցուք ըզնայ ։

Որպէս հա՛տըն
մանանխոյ , որ յոր
ժամ սերմանիցի
յերկրի , փոքր ա
գո՛յնէ քան զամէն
այն սերմանիս որ
են յերկրի ։ և յոր
ժամ սերմանիցի՝
բուսանի և լինի
մե՛ծ քան զամենայն
բանջար ։ և արձա
կէ ո՛ստս մեծամե
ծըս ։ մինչև բաւա
կա՛ն լինել ընդ հո
վանեաւ նորա թռ
չնոց երկնից բնակել ։
խե Զ Եւ այնպիսի առ
ակօք խաւսէր ըն
նոսա զբանն , որ

մր ղ ն մր ն
խր ճկե ճլե խե ճլթ

պէս կարաւղ լինէին լսել ։ և առանց առակի ոչ ինչ խաւսէր ընդ նոսայ ։

խղ
ժ

Իսկ առանձինն աշակերտացն իւրոց մեկնէր զամենայնն ։

ժ
խէ
բ

ԵՒ ԱՍԷ ՑՆՈՍԱ ՅԱՒՈՒՐ ՅԱՅՆ

միկ. իբրև ընդ երեկս լինէր ։ Եկայք անցցուք յայնկոյս ։

Թողուն զժողովուրդն, և առնուն զնա նաւաւն համդերձ ։ և այլ նաւաւն որ էին ընդ նմայ ։ և լինէր մր-

Ժ

րրիկ մեծ հողմոյ. և զալիսն ի նաւն զեղոյր ։ մինչ գրեթէ լի՛ նաւն լինել ։ և ինքն ննջէր ի խելս նաւուն ի վերա բարձի ։

Զարթուցանէին զնա աշակերտքն և ասեն ; վարդապետ ։ ոչ ինչ է քեզ փոյթ; զի կորընչիմք աւասիկ ։

Եւ զարթուցեալ սաստեաց հողմոյն ։ և ծովուն ասէ, դադարեա՛, կարկեա՛ ։

Եւ դադարեաց հողմըն ։ և եղև խաղաղութիւն մեծ ։

մր շ Ճ
խղ
խէ ձդ կթ

Եւ ասէ ցնոսա ։
ընդէ՞ր այդպէս վատա
սիրտք էք ։ չեւ եւս ու
նիք հաւատս ։

Եւ երկեան երկիւղ
մեծ ։ եւ ասէին ցմի
մեանս ։ ո՞վ ոք ար
դեւք իցէ սա՞ զի եւ
հողմ եւ ծով հնազ
անդին սմա ։

ծա

Եւ եկին յայն կոյս
ծովուն յաշխարհն
գերգեսացւոց ։ եւ
ընդ ելանելն նորա ի
նաւէն անդէն , պատա
հեաց նմա այր մի ելեալ
ի գերեզմանացն , որ
ունէր այս պիղծ ։
որոյ եւ բնակութիւնն

ծ

իւր էր ի գերեզման
սն ։ եւ ոչ շղթայիւք
ոք եւս կարէր կապել
զնա ։ զի բազում
անգամ ոտն կապօք
եւ շղթայիւք կապեալ էր ։
եւ խզեալ էր ի նմանէ զ
շղթայսն ։ եւ զոտն
կապսն խորտակէր ։
եւ ոչ ոք կարէր զնա նո
ւաճել ։ քանզի հա
նապազ զցայգ եւ զ
ցերեկ ի գերեզմանս
եւ ի լերինս աղաղակէր ։
եւ կոծէր զանձն իւր
քարամբք ։

Իբրեւ ետես զՅս ի
հեռաստանէ , ընթա
ցաւ եւ երկիր եպագ նմա ։

աղաղակեաց ի ձայն
մեծ եւ ասէ․ զի՞ կայ
իմ եւ քո յս որդի այ
բարձրելոյ․ երդմն
նեցուցանեմ զքեզ
յած, մի՛ տանջեր զիս։
Քանզի ասէր ցնա՝
ել այսդ պիղծ ի
մարդոյ այդի ։
Եւ հարցանէր ցնա,
զինչ անուն է քո ։
Եւ նա ասէ ցնա․ լեգէ
ովն անուն է իմ․ քան
զի բազումք եմք ։
Եւ աղաչէին զնա
յոյժ, զի մի՛ առաքես
ցէ զնոսա արտաքս
քան զաշխարհն ։
Եւ անդ էր առ լեռ
ամբն․ երամակ մի խո
զից արաւտական մեծ ։
Աղաչէին զնա
ամենայն դեւքն եւ աս
էին․ առաքեա զմեզ
ի խոզսն զի մտցուք
ի նոսա ։
Եւ հրամայեաց նոցա ։
եւ իբրեւ ելին այսքն
պիղծք՝ մտին ի խոզն ։
եւ դիմեաց երամակն
ի դարէ անտի ի ծովն ։
Էին իբրեւ երկու
հազարք ․ եւ հեղձնու
ուին ի ծովուն ։
Եւ խոզարածքն
փախեան ․ եւ պատ
մեցին ի քաղաքին
եւ յագարակս ագարկն ։

Եւ ելին տեսանել
զինչ իցէ որ գործեցաւն։
Գան առ յս. եւ տե
սանեն զդիւահարն՝
զի նստէր զգեցեալ
եւ զգաստացեալ՝ որ
ունէր զլեգէոնն. եւ
զահի հարան։
Եւ պատմեցին նո
ցա որոց տեսեալն
էր. Թէ զինչ եղեւ դի
ւահարին. եւ զինչ
վասն խոզիցն։
Եւ սկսան աղա
չել զնա՝ գնալ ի սահ
մանաց նոցա։
խը ը Եւ իբրեւ եմուտ նա
ի նաւըն՝ աղաչէր
զնա դիւահարն զի
ընդ նմա իցէ։
Եւ յս ոչ ետ նմա թոյլ.
այլ ասէ ցնա. երթ
ի տուն քո առ ընտա
նիս քո. եւ պատմեա՛
նոցա որ ինչ միան
գամ տր արար քեզ՝
եւ ողորմեցաւ քեզ։
Եւ չոգաւ. եւ սկս
աւ քարոզել ի դե
կապոլին՝ զոր ինչ
արար նմա յս. եւ
ամենեքեան զար
մանային։
խթ բ ԵՒ ԻԲՐԵՒ ԱՆՑ
ժբ ՅՍ ՄԻՒՍԱՆԳԱՄ
յայն կողմն. ժողով
եցաւ առ նա ժողով
ուրդ բազում. եւ էր

մր ղ
խը ձդ

մր ղ մ
խթ ձե հդ

առ ծովեզերբն ։
Եւ ահա մի ի ժողով
ըրդապետացն գայր ;
որում անուն էր յայրոս ։
Իբրեւ ետես ըզնա ·
անկանէր առ ոտըս
նորա ։ աղաչէր զնա
յոյժ եւ ասէր՝ թէ
դուստր նորա մեր
ձ է ի մահ ։ զի եկեալ
դընիցէ նմա ձեռն ·
որպէս զի ապրեսցի
եւ կեցցէ ։
Եւ յ̅ս գնայր ընդ նմա ։
երթայր եւ ժողովուր
դ բազում զհետ
նորա ։ եւ նեղէին զնա ։
Եւ կին մի էր ի տե
ծգ ռատեսութեան

արեան զերկոտա
սան ամ ։ եւ յոյժ վըշ
տացեալ ի բազում
բըժշկաց ։ եւ ծախ
եալ զինչս իւր զամե
նայն · եւ չէր ինչ աւ
գտեալ ։ այլ եւս առ
աւել զաւրացեալ ։
Իբրեւ լուաւ զյ̅է ·
եկն ի մէջ ամբոխին
յետոյ՝ եւ բուռն ե
հար զհանդերձէ
նորա ։ քանզի խոր
հէր ի միտի · թէ մի
այն մերձեցայց ի
հանդերձս նորա
փրկեցայց ։
Եւ վաղվաղակի
ցամաքեցաւ աղ

բխեր արեան նորա ։ և գիտաց ի մարմնին իւր Թէ բժշկեցաւ ի տանջանայն ։

Եւ անդէն վաղվաղակի, գիտաց յս յանձն իւր ըզ զաւրութիւնն որ ել ի նմանէն ։ դարձաւ յամբոխն և ասէ, ո՞ մերձեցաւ ի հանդերձս իմ ։

Ասեն ցնա աշակերտքն ։ տեսանես զամբոխդ նեղէ զքեզ, և ասես Թէ ո՞ մերձեցաւ ի հանդերձս իմ ։

Եւ շուրջ հայէր տեսանել Թէ ո՞ զայսն արար ։

Եւ կինն զարհուրեալ և դողացեալ, վասն որոյ գաղտն արար ։ քանզի գիտէր զինչ եղեւ նմա ։ եկն անկաւ առաջի նորա, և ասաց զամենայն իրսն ստուգու Թեամբ ։

Եւ յս ասէ ցնա ։ դուստր՝ հաւատք քո կեցուցին զքեզ ։ երթ ի խաղաղութիւն ։ և եղիջիր ողջ ի տանջանաց քոյ ։

ԱՅՆՉՎԵՍ
ՂԱՌ ԶԱՅՆԽԱՆՍ

եր, փառն ումանք ի

տանէ ժողովրդա
պետին ևասեն ,
դուստրն քո մեռաւ :
զի՞ ևս աշխատ առ-
նես զվարդապետդ ::

Իսկ յի՜ս իբրև լու-
աւ զբանն ասա
ցեալ , ասէ ցժող
ովրդապետն :
մի՛ երկնչիր : բայց
միայն հաւատա՛յ ::

Եւ ո՛չ զոք ետ թող
ընդ իւր երթալ :
բայց միայն զպետ
րոս ; և զյակովբոս :
և զյովհաննէս ես
զեղբայրն յակո
վբայ ::

Գա՛յ ի տուն ժող
ովրդապետին ; և
տեսանէ ամբոխ
յոյժ , և լալականս ,
և աղաղակ մեծ :
և մտեալ ինքն ,
ասէ ցնոսայ ; զի՞
խռովեալ էք և լայք :
մանուկն ոչ է մեռ
եալ . այլ ննջէ :

Եւ ծաղր առնէ
ին ըզնայ ::

Եւ նորա հանեալ
արտաքս զամենե
սեան . առնու ը
ընդ իւր զհայր մա
նկանն և զմայր ; և
զնոսա որ ընդ նը
մայն էին : և մտա
նէ ուր դնեալ մանու
կն ::

Եւ կալեալ զձեռանէ մանկանն, ասէ́ ցնա : տալի́թա կո́ւմի : որ թարգմանի, աղջի́կ դու՝ քե́զ ասեմ, արի́ :

Եւ վաղվաղակի́ յարեաւ աղջիկն, և գնայր : քանզի էր ամա́ց իբրև երկոտասանից : և զարմացան մեծաւ զարմանալեաւք :

Եւ պատուէ́ր տայր նոցա յոյժ, զի մի́ ոք գիտասցէ զայն : Եւ ասաց տա́լ նըմայ ուտել :

ծ ԵՒ ԵԼ ԱՆՏԻ Ւ ե́կն ի գաւառն իւր : և երթայի́ն ըզհետ նորա աշակերտքն իւր :

Եւ եղև ի շաբաթուն, սկսաւ ուսուցանե́լ ի ժողովըրդեանըն :

Եւ բազումք իբրև լսէին, զարմանայի́ն ընդ վարդապետութիւն նորայ և ասէին : ուստի՞ է սորա այս : կամ զի՞նչ է իմաստութիւնս որ տուեալ է սմայ : զի զաւրութիւնք այսպիսիք ի ձեռաց սորա լի

մր	ղ	յ	մ
ծ	ժթ	ծզ	ճխա

նեցեն . ոչ սայ է
մանուկ հիւսանն,
և որդին մարեմա ։
եղբայր յակովբա ,
և յովսեայ , և յուդ
այի , և սիմովնի ։
և չիցե՞ն քորքն դո
րա աստ առ մեզ ։
Եւ գայթագղէին
ինմայ ։
ծա Ա Ասէ ցնոսա յս՟ ։
ոչ է մարգարէ ա
նարգ , բայց եթէ
ի գաւառի իւրում,
և յազգա տոհմի ·
և ի տան իւրում ։
Եւ ոչ կարէր անդ
առնել մի ինչ զաւրու
թիւն առնել ։

մտ ղ յ մ
ծա իա լէ ձխէ

Բայց սակաւ հիւ
անդաց ձեռն եդեալ
բժշկեաց զնոսայ ։
Եւ զարմանայր
վասն անհաւա
տութե՟ննոցա ։
ծե Բ ԵՒ ՇՐՋԷՐ
ձդ ՇՈՒՐՋ ԶԳԱՒԱՌ
աւքն ևուսուցանէր ։
ծզ Բ Եւ կոչեաց առ ինքն
զերկոտասանսն ,
և սկսաւ առաքել
զնոսա երկուս և եր
կուս ։ և տայր նո
ցա իշխանութիւն
ի վերայ այսոցպղծոց ։
Եւ պատուիրեաց
նոցա զի մի ինչ բառ
նայցեն ի ճանապարհ ,

մտ ղ մ
ծե ձ՟կթ հզ
ծզ ձե ձէ ձբ

բայց միայն գաւա
զա՛ն: մի՛ պարկ:
մի՛ հաց: մի՛ պղինձ
ի գաւտիս: այլ ա
գանել հողաթափս:
և մի՛ զգենուցուք
երկուս պարէգաւտս:

ծդ բ Եւ ասէ ցնոսա:
յորտուն մտանիցէք՝
անդէն աւթևա
նս կալջիք մինչև
ելանիցէք անդի:

ծե բ Եւ որք ո՛չ ընկալ
ցին զձեզ, և ո՛չ լուի
ցեն ձեզ՝ յորժամ
ելանիցէք անտի,
թաւթափեցէք
զփոշին ոտից ձերոց
ի վկայութ̅ի նոցայ:

մտ ղ յ
ծդ ձթ ռձդ ձե
ծե

ծզ ը Եւ ելեալ քարոզէ
ին, զի ապաշխարես
ցեն: և դևս բա
զումս հանէին: և
աւծանէին իւղով
զբազում հիւանդս:
և բժշկէին զն
նոսա:

ծէ բ ԵՒ ԼՈՒԱՒ
ԹԱԳ ՀԵՐՈՎԴԷՍ,
քանզի յայտնի եղև
անուն նորա: և ա
սէր՝ թէ Յովհաննէս
մկրտիչ յարեաւ ի
մեռելոց: և վասն
այնորիկ զաւրու
թիւնք լինին նովաւ:

ծը ժ Այլք ասէին թէ
եղիայ է: իսկ այլքն

մտ ղ յ
ծզ ձթ
ծէ ղ ձկդ
ծը

թէ մարգարէն է ։
կամ թէ իբրեւ զմի
ի մարգարէից ։

Իբրեւ լուաւ հերովդէս, ասէ ։ զորոյ
ես զգլուխն հատ ի
զյովհաննու՝ նա է ։
նայ յարեաւ ի մե
ռելոց ։

ծԹ Բ Զի ինքն հերովդէս, առաքեաց կա
լաւ զյովհաննէս,
կապեաց զնա և եդ ի
բանտի վասն հեր
ովդիադայ. կնոջ
փիլիպպոսի եղբաւր
նորա ։ զի զնա՝ կին
առա՛ր ըզնա ։

Կ Զ Քանզի ասէր յով
հաննէս ցհերով
դէս՝ թէ ո՛չ է արժան
քեզ՝ ունե՛լ զկին
եղբաւր քո ։

Եւ հերովդիադայ
ոխացեա՛լ էր ընդ նմա,
և կամէր սպանանե՛լ
զնայ ։ և ո՛չ կարէր ։

Զի հերո՛վդէս՝
երկնչէր ի յովհաննէ ։
քանզի գիտէր զնա
այր արդար, և սուրբ ։
և պահէր զնայ ։
և լուեա՛լ ի նմանէ՝
բազո՛ւմ ինչ առնէր ։
և քաղցրութեամբ
լսէր նմայ ։

Իբրև աւր մի լին
էր պատշաճ, յոր

մր ղ մ
ծԹ ժբ ճխգ
Կ

ժամ ընթրիս տայր Հերովդէս յաւուր ծննդոց իւրոց՝ նախարարաց իւրոց. և հազարապետաց, և մեծամեծաց գալիլէացւոց։ Եւ մտանել դստերն Հերովդի այդր և կաքաւել՝ հաճոյ եղև Հերովդի և բազմականացն։

Ասէ թագաւորն ցաղջիկն։ խնդրեա յինէն՝ զոր ինչ կամիս. և տաց քեզ։ Եւ երդուաւ նմա բազում անգամ. Թէ զոր ինչ և խնդրեսցես դու յինէն. տաց քեզ՝ մինչև ցկէս թագաւորութեան իմոյ։

Նա ելեալ ասէ ցմայր իւր՝ զինչ խնդրեցից։

Եւ նա ասէ զգլուխն յովհաննու մկրտչի։

Եւ մտեալ անդրէն փութանակի առ թագաւորն, ասէ։ կամիմ զի այժմ տացես ինձ վաղվաղակի ի վերայ սկտեղ զգլուխն յովհաննու մկրտչի։

Եւ տրտմեցեալ յոյժ թագաւորն ։ բայց վասն երդմանցն եւ կոչնականացն, ո՛չ կամեցաւ անարգել զնայ ։ եւ առաքեաց վաղվաղակի թագաւորն դահիճ. եւ հրամայեաց բերել զգլուխն նորայ ։

կա
ը

Եւ չոգաւ գլխատեաց զնա ի բանտին, եւ եբեր զգլուխն նորա սկտեղբ ։ եւ ետ ցաղջիկն ։ եւ աղջիկն տարաւ ետ մաւր իւրում ։

Եւ իբրեւ լուան աշակերտքն նորա . եկին բարձին զմարմին նորայ եւ եդին ի գերեզմանի ։

կա
ը

ԺՈՂՈՎԵՑԱՆ ԱՌԱՔԵԱԼՔՆ առ յս̅ , եւ պատմեցին նմա զամէն այն ինչ զոր արարին էին եւ զոր ուսուցին էին ։

եկ

կբ
ժ

Եւ ասէ ցնոսա յս̅ ։ եկայք դուք առ իա առանձինն յանապատ տեղի , եւ հանգիջիք սակաւ մի ։ Զի էին բազումք որ երթային եւ գային ։ եւ հաց անգամ չժամանէին ուտել ։

ձկ

մր ղ
կա ղա
կբ

ԿԳ
Է
Եւ գնացին նաւու յանապատ տեղի առանձինն։

Եւ տեսին զնոսա զի երթային. եւ ծանեան բազումք։ եւ հետի յամենայն քաղաքացն խուռն ընթանային անդր, եւ մերձենային առ նոսայ։

Եւ ելեալ ետես ամբոխ բազում, եւ գթացաւ ի նոսա։ զի էին իբրեւ ոչխարք՝ որոց ոչ իցէ հովիւ։

Եւ սկսաւ ուսուցանել զնոսա յոյժ։

Ծղ
ԿԴ
Ա
Եւ իբրեւ բազում ժամ եղեւ. մատուցեալ աշակերտքն ասեն՝ տեղիս անապատ է։ մինչդեռ աւուրկայ՝ արձակեա զժողովուրդդ։ զի երթեալ շուրջ յագարակս եւ ի գեաւղս, գնեսցեն իւրեանց զինչ ուտիցեն. զի սա ինչ ուտել ոչ ունին։

Նա պատասխանի ետ եւ ասէ ցնոսայ։ տուք դուք դոցա ուտել։

Ասեն ցնա։ երթիցուք գնեսցուք երկերիւր դահեկանի հաց. եւ տայցուք

Մր	Ղ	Յ	Մ
ԿԳ			ՀԵ
ԿԴ	ՂԴ	ԽԹ	ՃԽԵ

դոցայ ուտել :
Ասէ ցնոսա՝ քա
նի նկանակ ունիք :
երթայք տեսէք :
Իբրև գիտացին՝
ասեն ցնա, հինգ :
և երկուս ձկունս :
Եւ հրամայեաց
նոցա բազմել երա
խմբս երա խմբս
ի վերայ դալար խոտոյ :
Եւ բազմեցան
դասք դասք : ընդ
հարիւր : և ընդ յիսուն,
Եւ առեալ զհինգ
նկանակն, և զեր
կուս ձկունսն, հայ
եցաւ յերկինս : օր
հնեաց : մանրեաց

զնկանակն, և ետ
ցաշակերտսն զի
արկցեն նոցա : և
զերկուս ձկունս ըն
բաշխեաց ամենեցուն :
Կերան և յագեց
ան : և բարձին ըզ
նշխարսն, երկո
տասան սակառի լի :
և ի ձկանց անտի :
Եւ էին որ կերանն՝
իբրև արք հինգ
հազար :

կե
է

ԵՒՆՈՅՆԺ
ՄԱՅՆ ՍՏԻՊԵԱՑ

զաշակերտսն մը
տանել ի նաւ , և յա
ռաջագոյն քան
զնա երթալ յայն

մր
կե

մ
ճկը

կոյս ի բեթսայիդայ մինչ ինքն զժողովուրդսն արձակեսցէ ։

ծէ

կզ
բ

Եւ հրաժարեալ ի նոցանէ՝ ել ի լեառն կալ յաղաւթս ։

կէ
բ

Եւ իբրև երեկո եղև՝ էր նաւն ի մէջ ծովուն՝ և ինքն ի ցամաքի ։

Եւ տեսեալ զնոսա հողմակոծեալս ի վարելն, զի էր հողմըն ընդդէմ նոցա ։

Եւ ի չորրորդ պահու գիշերոյն, գայ առ նոսա՝ գնալով ի վերայ ծովուն ։ և կամէր զանց առնել առ նոքաւք ։

յա

Եւ նքա իբրև տեսին զնա ի վերայ ծովուն՝ համարեցան թէ առաչուրդ ինչ լինիցի ։ եւ աղաղակ բարձին ։ Քանզի ամենեքեան տեսին զնա, և խռովեցան ։

Եւ նա անդէն վաղվաղակի խաւսեցաւ ընդ նոսա և ասէ. քաջալերեցարուք եսեմ. մի երկնչիք ։

կը
բ

Եւ ել ի նաւն առ նոսա. և դադարեաց հողմն ։

Եւ առաւել ևս յիմ

մր
կզ
կէ

ղ
լե խգ

յ
ծա

մ
ճխթ
ճծ

մր
կը

մ
ճծա

արեալ էին ի միտս իւրեանց : Եւ զարմանային յոյժ : Քանզի և ի վերայ հացին ոչ իմացան : զի էր սիրտ նոցա թմբրեալ :

Եւ իբրև անցին յայն կոյս, եկին յերկիրն գեննեսարեթ ::

կթ / բ Եւ իբրև ելին ի նաւէ անտի, իսկ և իսկ ծանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ : Եւ ընթացեալ այսր անդր . ընդ ամենայն գաւառն, սկսան մահճաւք բերել զհիւանդս անդ ուր լսէին թէ անդ իցէ :

մր / կթ ղ / ըղ մ / ճծգ

Եւ ուր և մտանէր ի գեաւղս, կամ ի քաղաքս, կամ յագարակս, ի հրապարակս դնէին զախտաժետս : Եւ աղաչէին զնա զի գոնէ ի քըղանցս հանդերձից նորա մերձեսցին : Եւ որ մի անգամ մերձեցանն՝ փրկեյին ::

հ / ծ / ժը ԵՒ ԺՈՂՈՎԵՑԱՆ ԱՌ ՆԱ ՓԱՐԻսեցիքն : Եւ ոմանք ի դպրացն, որ եկեալ էին յեմէ : Եւ տեսեալ զոմանս յաշակերտացն, զի խառ

մր / հ

ժ

նակ ձեռաւք՝ այս
ինքն է. անլուայ ու
տէին հաց. բամ
բասեցին ։

Փարիսեցիք եւ
ամենայն հրեայք՝
եթէ ո՛չ բռնա լուր
լուանան զձեռս՝
հաց ո՛չ ուտեն ։ ։

քանզի ունէին զաւ
անդութիւն ծեր
ոցն ։ եւ ի հրապար
ակէ մտեալ, եթէ
ոչ նախ մկրտիցին՝
ո՛չ ուտեն ։

Եւ այլ եւս բազու
մէ զոր ընկալան
ունել ։ մկրտու
թիւնս բաժակաց՝
և ստափանից , և
պղնձեաց . և
մահճաց ։

հա
ե

Ապա՛ հարցան
էին զնա փարիսե
ցիքն եւ դպիրքն ,
Թէ ընդէ՛ր աշակեր
տքն քո ոչ գնան ը
ստ աւանդութ͞ե
ծերոցն ։ այլ խառ
նակ ձեռաւք հաց
ուտեն ։

Նա պատասխա
նի՛ ետ եւ ասէ ցնոսա ։
Թէ բարւո՛ք մար
գարէացաւ եսայի
վասն ձեր կեղծ
աւորաց ։ որ
պէս ասաց , ժող

մր մ
հա ճծդ

ժողովուրդայս՝ շըրթամբք մեծարէ է զիս, եւ սրտիւք նոցա հեռացեալ ի բացեալ են յինէն : զուր պաշտեն զիս : ուսուցանեն վարդապետութիւնս զմարդկան պատուիրեալս ::

Թողեալ զպատուիրանն ա̅յ, ունիք զմարդկան աւանդութիւն ::

Եւասէ ցնոսա : բարւոք խոտէք ըզպատուիրանն ա̅յ : զի զձեր աւանդութիւնդ հաստատեսցիք ::

Զի մովսէս ասէ, պատուեա զհայր քո եւ զմայր : եւ որ չարախաւս ս եղիցէ զհաւրն կամ զմաւրն, մահու վախճանեսցի ::

Դուք ասէք, եթէ ասիցէք ցհայր կամ ցմայր խօ՝ կորբան, որէ պատարագ զոր յինէն աւգտեսցիս : եւ ոչ եւս տայք թոյլ նմա, շատ նել ինչ հաւրն կամ մաւր : եւ անարգէք զբանն ա̅յ ձերով աւանդութեամբն, զոր աւանդեցէք ։ Եւ բազում ինչ այլ որպայս նըմանս առնէք ։

Եւ կոչեալ առ ինքն զամենայն ժողովուրդն, ասէ ցնոսայ ։ լուարուք ինձ ամենեքին եւ իմացարուք ։

Ո՛չինչ արտաքուստ ի մարդ մտեալ՝ եթէ կարիցէ պղծել զնա ։ այլ որ ելանեն ի նմանէ՝ այնէ որ պղծէ զմարդն ։

Ո ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ ։

հբ Բ ԵՒ ԻԲՐԵՒ Ե
ՄՈՒՏ Ի ՏՈՒՆ ՅԱՄ

բոխէն անտի, հարցանէին զնա աշակերտքն վասն առակին ։

Ասէ ցնոսա ։ այդպէս եւ դուք անմիտք էք ։ ոչ իմանայք՝ եթէ ամենայն որ արտաքուստ ի ներքս մտանէ ի մարդ՝ ոչ կարէ զնա պղծել ։ զի ո՛չ եթէ ի սիրտ նորա մտանէ, այլ յորովայն ։ և արտաքս ելանէ՝ և սրբէ զամենայն կերակուրսն ։

Եւ ասէր ։ եթէ որ ինչ ի մարդոյն ելանէ՝ այն պղծէ զմարդ ։

մր
հբ

մ
ճծե

զի ի ներքուստ ի սր
տէ մարդկան խոր
հուրդք չարու թ̅ե
ելանեն ։ շն ու
թիւնք ։ պոռն կու
թիւնք ։ գողու թ̅իք ։
սպան ու թիւնք ։
ագահ ու թիւնք ։
չարու թ̅իք ։ նենգու
թիւնք ։ գիջու թիւն ։
չարակն ու թիւն ։
հայ հոյու թ̅ի ։ ամ
բարտ աւան ու թ̅ի ։
ան զգամ ու թիւն ։
այս ամենայն չար
իք ի ներքուստ ելա
նեն և պղծեն զմարդ ։
Եւ անտի յարու
ցեալ եկն ի սահման
ս տիւրոսի և սիդոնի ։
և մտեալ ի տուն՝ ոչ
ումեք կամէր յայտնել ։
և ոչ կարաց ծածկել ։
ԺԹ Լուաւ կին մի զնը
մանէ, որոյ դուստր
իւր նեղեալ էր յայսո
պղծոյ ։ եկն անկ
աւ առ ոտս նորա ։
և կինն էր հեթանոս
փիւնիկ ։ ասորի յազ
գէ ։ և աղաչէր զնա
զի զդևն հանցէ ի
դստերէ նորա ։
հգ/գ Եւ յս̅ ասէ ցնայ ։
թո՛յլ տուր ։ նախ յա
գեսցին մանկունք ։
զի ո՛չ է բարիոք առ
նուլ զհաց մանկանց

մր
հգ

մ
ճծգ

և արկանել շանց:

Նա պատասխանի անէ եւ ասէ: այո տր̅. և շունք ի փշրանաց սեղանոյ մանկանցն կերակրին:

Եւ ասէ ցնա յս̅. վասն այդր բանիդ երթ. ել դեւն ի դստերէ քումմէ:

Գնաց ի տուն իւր՝ և եգիտ ելեալ զդեւն. և զդուստրն զի անկեալ դնէր ի մահիճս:

ԵՒ ԴԱՐՁԵԱԼ· ԵԼԵԱԼ Ի ՍԱՀՄԱնացն տիւրոսի և սիդոնի. և եկն ի ծովեզրն գալիլեացւոց՝ ի մէջ սահմանացն՝ ի դեկա պաւլիս:

Ի
Ձ

Եւ բերին առաջի նորա խուլն և համր: և աղաչէին զի ձեռն դիցէ ի վերայ նորա:

Եւ տարեալ զնա մեկուսի յամբոխէն՝ արկ զմատունս իւր ընդ ականջս նորա, և եթուք անդէն: և կալեալ զլեզուէ նորա, հայեցաւ յերկինս: յոգոց եհան եւ ասէ. եփփաթա: որ է բացեր:

մր
հդ

Եւ նոյն ժամայն բացան լսելիք նորա. և լուծան կապանք լեզուի նորա. և խօսէր ուղիղ։

հե
ը
Եւ պատուիրեաց նոցա զի մի ումեք ասասցեն։

Եւ որչափ նա պատուիրէր նոցա. նոքա ևս առաւել քարոզէին. և ևս քանզևս զարմանային և ասէին։

հզ
ը
Զամենայն ինչ բարւոք գործեաց սա. զի խուլից լսել տայ՝ և համերց խօսել։

իա
ՅԱՒՈՒՐՍՆ ՅԱՅՆՈՍԻԿ ԴԱՐՁ

իա
եալ ժողովուրդ բազում էր. և ինչ ոչ ունէին ուտել։

Կոչեաց զաշակերտսն իւր և ասէ ցնոսա. գթամ ես ի վերայ ժողովրդեանդ. զի արդ երեք աւուրք են մինչ առ իս են, և ոչ ունէին զինչ ուտիցեն. և եթէ արձակեմ զդոսա նաւթիս ի տունս իւրեանց՝ նուաղեսցին ի ճանապարհի. զի ոմանք ի դոցանէ, ի հեռաստանէ եկեալ են։

Պատասխանի ե

մր	ղ	մ
հե	×	
հզ		ձկ

տուն նմա աշակերտքն նորա։ Ուստի՞ կարեն յագեցուցանել ըզդոսա հացիւ յանապատի աստ։

ԻԵ

Եւ հարցանէր ըզնոսա՝ քանի՞ նկանակ հաց ունիք։

Եւ նոքա ասեն, եաւթն։

Եւ հրամայեաց ժողովրդեանն բազմել ի վերայ երկրի։

Եւ առեալ զեաւթն նկանակն, գոհացաւ։ եբեկ, եւ տայր ցաշակերտսն զի արկցեն։ Եւ արկին առաջի ժողովրդեանն։

Եւ ձկունքս սակաւ ունէին, եւ զայն եւս աւրհնեաց։ եւ հրամայեաց արկանել։

Եւ կերան եւ յագեցան։ եւ բարձին զնշխարս կոտորոցն եաւթն զամբիւղ։

Եւ էին որք կերանն, իբրեւ չորք հազարք։ Եւ արձակեաց զնոսա։

ԵՒ ՆՈՅՆԺԱՄԱՅՆ ՄՏԵԱԼ ՅՆԱՒ, հանդերձ աշակերտաւքն, եկն ի սահմանս դաղմանութեա։

հե
դ
Եւ ելին փարիսեցիքն և սկսան վիճել ընդ

մտ	ղ	յ	մ
հե		իզ ծզ	ճկա

ԻԲ

նըմայ ։ և խնդրէին ի նմանէ նշան յերկնից եւ փորձելով զնա ։

ՀԸ Գ Եւ հառաչեաց յոգի իւր և ասէ ։ զի՞ է զի ազգս այս նշան խնդրէ ։ ամէն ասեմ ձեզ ։ թէ տացի նշան ազգիս այսմիկ ։

Եւ թողեալ զնոսա ։ դարձեալ եմուտ ի նաւ, և գնաց յայնկոյս ։

Եւ մոռացան հաց բառնալ ։ բայց մի այն մի նկանակ ունէին ընդ իւրեանս ի նաւին ։

ՀԹ Բ Եւ պատուիրէր նոցա և ասէր ։ զգոյշ եղերուք ի խմորոյ անտի փարիսեցւոց, և ի խմորոյ հերովդիանոսաց ։

Ձ Դ Խորհէին ընդ միմեանս և ասէին ։ թէ զի հացս ոչ ունիմք ։

Իմացեալ յի̄ս և ասէ ցնոսա ։ զի՞ խորհիք խորհուրդս ձեր թերահաւատք՝ թէ հաց ոչ ունիք ։ տակաւին ոչ իմանայք և ոչ յիշէք ։ այլ ութիւն ունին զսիրտս ձեր ։ աչք գոն, և ոչ տեսանէք ։ ականջք են և ոչ լսէք ։ ոչ իմանայք տակաւին,

	մտ	ղ	յ	մ
ՀԸ				ձկբ ձկգ
ՀԹ		ձխդ		ձկդ

	մտ	մ
Ձ		ձկե

և ոչ յիշէք յոր ժամ ըղձէինք նկանակն ի հինգ հազարսն: Քանի՞ սակառս լի բարձէք զկոտորոցն:

Եւ ասեն, երկոտասան:

Եւ յորժամ զեաւթն նըկանակն ի չորս հազարսն: Քանի՞ զամբիւղ լի բարձէք զկոտորոցըն:

Եւ նոքա ասեն, եաւթն:

Եւ ասէ ցնոսայ:

Իսկ զիա՞րդ ոչ իմանայք:

ԻԳ

Գան ի բեթսայիդայ: և ածեն առաջի նորա կոյր մի: և աղաչէին զնայ՝ զի մերձ եկեսցէ ի նայ:

Եւ կալաւ զձեռանէ կուրին, եհան արտաքոյ շինին: և թքեալ յաչս նորա, և ձեռն եդ ի վերայ նորա: և հարցանէր ցնա՝ թէ տեսանես իցէ ինչ:

Հայեցաւ: և ասէր, տեսանեմ զմարդ իբրև զի շրջին իբրև ըզ ծառս:

Դարձեալ եդ ձեռս ի վերայ աչաց նորա: եբաց՝ և տեսանէր: ողջացաւ և տեսանէր համարձակ զամենայն:

Արձակեաց զնա ի տուն իւր և ասէ:

ի շէնդ մի́ մտանի
ցես. այլ երթ ի տուն
քո. և յոր ժամ ի շէնն
մտանիցես. մի́
ումեք ասիցես ի
շինին:

ՁԷ
Ա

ԵՒ ԵԼ ՅՍ ԵՒ
ԱՇԱԿԵՐՏՔ ՆՈՐԱ

ԽԴ

գեօղս, ի շէնս կես
արեայ փիլիպեայ:
Եւ ի ճանապարհին,
հարցանէր ցաշա
կերտսն և ասէր. զո́
ումեք ասեն զինէն
մարդիկ թէ իցեմ:
Նոքա ետուն պա
տասխանի և ասեն.
զՅովհաննէս մկր
տիչ. և այլք զԵղիա:

մր ղ յ մ
ձէ ղդ ժե հդ ձկղ

և այլք զմի́ ոք ի մար
գարէից անտի:
Ասէ́ ցնոսա.
իսկ դուք զո́ ուստ
էք ասէք զինէն թէ իցեմ:

ՁԸ
Ե

Պատասխանի ետ
պետրոս և ասէ ցնա:
դու ես քս:
Եւ սաստեաց ի
նոսա, զի մի́ ումեք
ասիցեն զնմանէ:
Եւ սկսաւ ուսուցա
նել զնոսա: Թէ
պարտ է որդւոյ մարդոյ
բազում չարչար
անս ընդունել: և
անարգել յերիցանց,
և ի քահանայապե
տից. և ի դպրաց:

ՁԿ

մր ղ յ մ
ձը ղե մղ ձկը

ԻԶ

և մեռանե՛լ : և յերիր
աւուր յառնե՛լ :
ձբ ը Եւ համարձա՛կ ըզ
բանն խաւսեցաւ :
Եւ առեալ զնա մե
կուսի պետրոսի,
սկսաւ սաստե՛լ
նըմայ ::
Եւ նա դարձաւ
ետես զաշակերտ
սըն, սաստեաց
պետրոսի և ասէ :
Երթ յետս ի՛մ սա
տանայ : զի ո՛չ
խորհիս դու զայն՝
այլ զմարդ կա՛նս :
ձգ ը Եւ կոչեալ առ
ինքն զժողովուրդն
աշակերտաւքն հան
դերձ՝ ասէ ցնոսա :
Եթէ ոք կամի գա՛լ ըզ
կնի իմ, ուրասցի
զանձն իւր : և բարձ
ցէ զխաչ իւր՝ և ե
կեսցէ զկնի իմ ::
Զի որ կամիցի ի
ապրեցուցանել
զանձն իւր, կոր
ուսցէ զնա : և որ կո
րուսցէ զանձն իւր
վասն աւետար ա
նին, ապրեցու ս
ցէ զնայ ::
Զինչ աւգուտ է
մարդոյ եթէ զաշ
խարհս ամենայն
շահեսցի՝ և զանձն
իւր տուժեսցէ :

մր շ ճ
ձր ձգթ
ձե շշ ձհ

քանզի զինչ տացէ
մարդ՝ փոխանակ
անձին իւրոյ։
ձղ Բ Զի որ ոք ամաւթ
համարեսցի զիս
եւ զբանս իմ, ի շնա
ցող եւ ի մեղաւոր
ազգիս այսմիկ, եւ
որդի մարդո յամ
աւթ արասցէ զնա,
յորժամ եկեսցէ
փառաւք հաւր
իւրոյ, եւ հրեշտա
կաց սրբոց։
ձե Բ Եւ ասէ ցնոսայ։
ամէն ասեմ ձեզ.
Ո իցեն ոմանք
ի սոցանէ որ աստ կան,
որք մի՛ ճաշակես
ցեն զմահ, մինչեւ
տեսցեն զարքայու
թիւն այ եկեալ զաւ
րութեամբ։
Եւ յետ վեց աւուր
խե առնու ընդ իւր յս զ
պետրոս, եւ զյակով
բոս, եւ զյոհաննէս.
եւ հանէ զնոսայ ի
լեառն մի բարձր
առանձինն. եւ այլա
կերպս եղեւ առաջի
նոցա։ եւ ձորձք նո
րա եղեն փայլուն
սպիտակ յոյժ. որ
պէս թափիչք երկ
րի, ոչ կարեն այն
պէս սպիտակս ցու
ցանել։

մտ ղ մ
ձղ ղե ծնող ղդ
ձե ղը ձհբ

Եւ երեւեցաւ նոցա եղիայ, մովսեսիւ հանդերձ : եւ խաւսէին ընդ յի՟ ::

Պատասխանի ետ պետրոս եւ ասէ ցյս՟ : ռաբբի՛ բարւոք է մեզ աստ լինել : եւ արասցուք երիս տաղաւարս : մի՛ քեզ : եւ մի՛ մովսեսի : եւ մի՛ եղիայի : քանզի ոչ գիտէր զինչ խաւսէր : զի զարհուրեալ էին ::

Եւ եղեւ ամպ մի հովանի լինէր նոցա՟ ::

Ձայն եղեւ յամպոյն եւ ասէ : դա է որդի իմ սիրելի : դմայ լուարուք :

Եւ յանկարծակի հայեցեալ այսր անդր՝ ոչ եւս զոք ուրեք տեսին : : բայց միայն զյս՟ ընդ իւրեանս ::

Եւ մինչ դեռ իջանէին ի լեռնէ անտի՝ պատուիրեաց նոցա զի մի՛ ումեք պատմեսցեն զոր տեսինն : բայց յորժամ որդի մարդոյ ի մեռելոց յարիցէ ::

ԾԸ
Դ
Եւ նոքա զբանն ի միտի ունէին : եւ խնդրէին ընդ միմ

եանս, թէ զինչ իցէ
ի մեռելոցն յառնելն։

ՃԺԹ
Բ

Հարցին ցնայ և
ասեն, զինչ էայն
զոր դպիրքն ասեն,
եթէ նախ եղիայ
պարտէ գալ։
Նա պատասխա
նի ետ նոցա և ասէ.
եղիայ նախ եկեալ
յարդարեսցէ զա
մենայն. Իսկ զի
արդ գրեալէ զորդ
ւոյ մարդոյ. զի բա
զում ինչ չարչար
եսցի և անարգեսցի։
Այլ ասեմ ձեզ.
եթէ եղիայ եկն. և
արարին ընդ նմա
զինչ և կամեցան.
որպէս և գրեալէ
վասն նորա։

ԵՒ ԵԿԵԱԼ ԱՌ
ԱՇԱԿԵՐՏՍՆ, ԵՏԵ

ՃԻ
Ա

Իգ

սին ամբոխ շուրջ
զնոքաւք. և դպի
րսն զի վիճէին ընդ
նոսայ։
Եւ վաղվաղակի ի
ամենայն ժողովուր
դն իբրև տեսին ըզ
նայ, զարմացան։
և ընդ առաջ ընթա
ցեալ ողջոյն տային
նմայ։
Եւ եհարց ցնոսայ՝
թէ զինչ վիճէիք ընդ
նոսայ։

մտ — ղ — մտ
ձը — ծկզ — ղ

ղա Բ Պատասխանի ետ
միումն ի ժողովր
դենէն նմա : վար
դապետ՝ ածի զոր
դի իմ առ քեզ զոր
ունի այս համր : և
ուր հասանէ, զար
կուցանէ զնա : և
փրփրէ : և կրճ
տէ զատամունս իւր :
և ցամաքի : և ասա
ցի ցաշակերտսն
քո զի հանցեն՝ և
ոչ կարացին հա
նել զնա :

Պատասխանի ետ
նոցա և ասէ : ով
ազգ անհաւատ :
մինչև յերբ իցեմ առ
ձեզ : մինչև ցերբ
անսայց ձեզ : ա
ծէք զնա առ իս :

Եւ ածին զնա առ նա :

Իբրև ետես զնա
այսն, վաղվաղա
կի շարժ ելոյց զնա :
և անկեալ յերկիր՝
թաւալէր և փրփրէր :

Եհարց ցհայր նո
րա և ասէ՝ քանի
ժամանակքէն յոր
մէ հետէ այս եղև
դըմայ :

Եւ նա ասէ, ի ման
կութենէ : բազում
անգամ ի հուր ար
կանէ զդա, և ի ջուր
զի կորուսցէ : արդ՝

մր ղ մ
ղա ղթ ճհթ

117

եթէ կարաւղ ինչ ես՝ աւգնեայ մեզ տր՛ գթացեալ ի վերա մեր:

ւյս ասէ ցնա: ասացեր թէ կարաւղ ես՝: ամենայն ինչ հնարաւոր է այնմ որ հաւատայն:

ւվաղվաղակի աղաղակեաց հայր մանկանն և ասէ: հաւատամ: աւգնեայ անհաւատութեանս իմում:

բրև ետես յս թէ կուտի ժողովուրդն ի վերա՛ սաստեաց այսոյն՝ և ասէ: համրդ, և խուլ այս՝ ես տամ քեզ հրաման: ել ի դմանէ, և այլ մի երբ մտաներ ի դայ::

պղծոյ

ւաղաղակեաց՝ և յոյժ լլկեաց զնա և ել: և եղև՛ պատանեակն իբրև զմեռեալ: մինչ և բազմաց իսկ ասել թէ մեռաւ:

յս կալաւ զձեռանէ նորա: յարոյց զնայ, և կանգնեցաւ:

ՂԲ
Ժ

ւիբրև եմուտ նա ի տուն՝ աշակերտքն առանձինն հարցին զնա: մեք ընդէ՞ր ոչ կարացաք հանել զնա::

ւասէ ցնոսայ:

մր
ՂԲ

մ
ՃՀԵ

այդ ազգ ոչ իւիք ելանէ, եթէ ոչ պահօք և աղօթիւք ։

ԵՒ ԱՆՏԻ ԵԼԵԱԼ ԱՆՑԱՆԷԻՆ

ստ գալիլեացւոցն ։ և ոչ կամէր եթէ ոք գիտասցէ ։ Քանզի ուսուցանէր զաշակերտսն իւր և ասէր ցնոսա. Թէ որդի մարդոյ մատն եղիցի ի ձեռս մարդկան ։ և սպանցեն զնա ։ և իբրև սպանցի՝ յերիր աւուր յարիցէ ։

Եւ նոքա ոչ գիտէին զբանն ։ և երկնչէին հարցանել զնա ։

ԻԷ ՂԴ Բ Եկն ի կափառնաում ։ և իբրև եմուտ ի տուն, հարցանէր զնոսա զինչ վիճէիք զճանապարհայն ընդ միմեանս ։

Եւ նոքա լռեալ էին ։

ՂԵ Բ Քանզի ընդ միմեանս վիճէին ի ճանապարհին թէ ով մեծ իցէ ։

Եւ իբրև նստաւ, կոչեաց զերկոտասանսն և ասէ ցնոսա ։ եթէ ոք կամի

մտ ղ մ
ղգ ճա ճհղ

մտ ղ
ղդ —
ղե ճբ ՃԺԵ

առաջին լինել՝ եղիցի ամենեցուն կրտսեր. և ամենեցուն պաշտօնեայ:

Եւ առեալ մանուկ մի, կացոյց ի մէջ նոցա. և ընկալեալ զնա ի գիրկս իւր, ասէ ցնոսա. որ միանգամ յայսպիսի մանկանց ոք ընկալցի յանուն իմ. զիս ընդունի:

ՂԴ
Ա

Եւ որ զիսն ընդունիցի՝ ոչ զիս ընդունի. այլ զայն որ առաքեացն զիս:

ՂԵ
Բ

Պատասխանի ետ նըմա Յովհաննէս եւ ասէ. վարդապետ՝ տեսաք զոմն զի յանուն քո դևս հանէր, և զմեր կնի ոչ շրջէր. և արգելաք զնա:

Եւ ասէ Յիսուս. մի արգելուք զնա. զի ոչ ոք է որ առնէ զօրութիւնս յանուն իմ, և կարիցէ հայհոյել զիս: զի որ ոչն է ընդդէմ հակառակ՝ ի մեր կոյս է:

ՂԶ
Դ

Եւ որ ոք արբուսցէ ձեզ ջուր բաժակաւ յանուանս յայս

Մտ Ղ Յ Մ Մր
ՂԴ ՃԺԴ Խ ՃԺԱ ՃԺ ՂԶ ՂԶ
ՂԵ ՃԺԳ ՃԻԹ ՃԻԱ

թէ դուք ք̅ի էք՝ ամէն ասեմ ձեզ. մի՛ կորուսցէ զվարձս իւր։

ղէ բ Եւ որ ոք գայթագղեցուսցէ զմի ի փոքրկանցս որ հաւատան յիս․ լա՛ւ էր նմա առաւել․ եւ թէ արկանէր ընդ պարանոցս նորա երկան իշոյ եւ ընկեցեալ ի ծով։

ճ ը Եւ եթէ գայթագղեցուսցէ զքեզ ձեռնքո․ հա՛տ ընկեա՛յ ի քէն․ զի լաւ իցէ քեզ խեղ՝ ի կեա՛նսն յաւիտենից մտանել՝ քան երկուս ձեռս ունել եւ երթալ ի գեհեն ի հուրն անշէջ։

ճա ժ Եւ եթէ ոտնքո գայթագղեցուսցէ զքեզ՝ հա՛տ ընկեա՛ զնա ի քէն․ լա՛ւ իցէ քեզ կաղ մտանել ի կեա՛նսն յաւիտենից․ քան երկուս ոտս ունել եւ անկանել ի գեհեան։

Եւ եթէ ա՛կն քո գայթագղեցուսցէ զքեզ՝ հա՛ն զնա ի քէն․ լա՛ւ իցէ քեզ միո՛վ ականբ մտանել յարքայութիւն ա̅յ։ քան երկուս աչս ու

մտ ղ մ մտ
ղը ճղէ ճհը ճա
ճ ճձ

նել եւ անկանել ի
գեհեն ։
Ուր որդն նոցա ոչ
մեռանի ։ եւ հուրն
ոչ շիջանի ։ զի ամե
նայն ինչ հրով յաղ
եսցի ։
ՃԲ Բ Բարիոք է աղ ։
եւ եթէ աղն անհամ
եսցի՝ իւ՞ համեմեսցի ։
Արդ դուք կալ
արուք յանձինս
ձեր զաղն, եւ խաղ
աղութիւն արարէք
ընդ միմեա
նս ։

ՃԳ Զ ԵՒ ԱՆՏԻ ՅԱ
ՐՈՒՑԵԱԼ ԳԱՅ Ի
սահմանս հրէաս
տանի յայն կոյս յոր
դանանու ։
Եւ երթայր դար
ձեալ խռնեալ ժողո
վուրդն առնա ։ եւ
որպէս սովոր էր՝ մի
ւսանգամ ուսուցա
նէր զնոսա ։
ԽԲ Եւկ փարիսեցիքն
մատուցեալ փոր
ձելով հարցանէին
զնա եւ ասէին ։ եթէ
արժա՞ն իցէ առն՝
զկին իւր արձակել ։
Նա պատասխա
նի ետ նոցա եւ ասէ․
զինչ պատուիրեաց
ձեզ մովսէս ։
Նոքա ասեն ։ մով

մր ղ մ
ձբ ճձե լ

սես հրամանեաց, զի՛ մեկնելոյ գիր տալ եւ արձակել ։

Պատասխանի ետ յս եւ ասէ ցնոսա ։ վասն խստասրտութեան ձերոյ գրեաց զպատուիրանն զայն ։

Այլ ի սկզբանէ արարածոց, արու եւ էգ արար զնոսա ած եւ ասէ ։ վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր եւ զմայր, եւ երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ ։ եւ եղիցին երկոքին ի մարմին մի ։ եւ այնուհետեւ ոչ են երկու . այլ մի մարմին ։

Արդ զոր ած զուգեաց՝ մարդ մի՛ մեկնեսցէ ։

ճդ ժ Եւ ի տան դարձեալ աշակերտքն զնոյն հարցին ցնա ։

Եւ ասէ ցնոսա ։

ճե բ Եթէ այր արձակեսցէ զկին իւր եւ առնուցէ այլ՝ շնայ ։ եւ կին եթէ ելցէ յառնէ իւրմէ, եւ եղիցի առն այլում. շնայ ։

ճզ բ ԵՒ ՄԱՏՈՒՑԱՆԷԻՆ ԱՌ ՆԱ ՄԱՆԿունս . զի ձեռն դիցէ նոցա ։ Իսկ աշակերտքն սաստէին այնո

մր	ղ	մ
ճդ		ճղ
ճե	ճղէ	ճղը
ճզ	ճժղ	

ցիկ որ մատուցանէինն ։

Իբրև ետես յս · բարկացեալ սաստեաց նոցայ եւ ասէ. Թոյլ տուք մանկտւոյդ գալ առ իս, եւ մի՛ արգելուք զդոսայ ։ զի այդպիսեացդ է արքայութիւն այ ։

Ամէն ասեմ ձեզ ։ որ ոչ ընկալցի զարքայութիւն այ իբրև զմանուկ · ոչ մտցէ ի նայ ։

Եւ առեալ զնոսա ի գիրկս · ձեռնդնէր ի վերա եւ օրհնեաց զնոսա ։

ՃԵ Բ Եւ ընդ ելանելն նորա անտի ի ճանապարհ,

ԻԹ ահաւասիկ ոմն մեծատուն, ընթացեալ ի ծունր իջանէր ։ Հարցանէր ցնայ եւ ասէր ։ վարդապետ բարի՞ զի՞նչ արարից, զի ըզկեանսն յաւիտենականս ժառանգեցից ։

Եւ յս ասէ ցնայ ։ զի՞ ասես զիս բարի ։ չի՛ք ոք բարի՝ բայց մի՛ ած ։ զպատուիրանս գիտես ։ մի՛ շընար ։ մի՛ սպանաներ ։ մի՛ գողանար ։ մի՛ սուտ վկայեր ։ պատուեա զհայր քոյ եւ զմայր ։

Նա պատասխանի

մր ղ յ
ՃԵ ՃԻԱ ՃԺԸ ՃՂԳ

եւ նա ասէ ցնա ։ վարդապետ՝ զայս ամենայն արարի ի մանկութենէ իմմէ ։ արդ՝ զի՞նչ եւս պակաս իցեմ ։

ճը
բ
ւ յս̅ հայեցեալ ի նա՛ սիրեաց ըզնա ։

ւ ասէ ցնա, մի՛ ինչ պակասէ ի քեն ։ եթէ կամիս կատարեալ լինել՝ ե՛րթ զոր ինչ ունիս վաճառեա, եւ տո՛ւր աղքատաց ։ եւ ունիցիս գա՛նձս յերկինս ։ եւ ա՛ռ զխաչն եւ ե՛կ զկնի իմ ։

ճթ
բ
ւ նա խոժոռեալ ընդ բանն, գնա՛ց տրտում ։ զի ունէ՛ր ինչս բազումս ։

ւ հայեցեալ յայս կոյս յայն կոյս յս̅՝ ասէ՛ ցաշակերտսն ։ զիա՛րդ ։ դժուարի՛ն է որ զինչս ունին մըտանել յարքայութիւն այ̅ ։

ւ աշակերտքն զարմացեա՛լ էին ի վերա բանիցն նորա ։

սկ յս̅ դարձեալ պատասխանի՛ ետ նոցա եւ ասէ ։ որդեակք՝ ո՛ր չափ դժուարին է յուսացելոց յինչս մտանել յարքայութիւն այ̅ ։ դիւրի՛ն է մալխոյ ընդ

Մր	Ղ		Մ.
ճը	մլը	մլթ	ճղդ
ճթ	մխ		ճղե

ծակ ասղան անցանել, քան մեծատան յարքայութիւն այ մտանել է:

ճժ
Բ

Եւ նոքա առաւել եւս զարմանային էին· եւ ասէին ընդ միմեանս· եւ ո՞ կարիցէ ապրել:

Հայեցեալ ընդ նոսա յս ասէ· առ ի մարդկանէ այդ անհնարին է· այլ ոչ առ ի յայ:

ՍԿՍԱՒ ԱՍԵԼ ՑՆԱ ՊԵՏՐՈՍ:

ահաւասիկ մեք թողաք զամենայն եւ եկաք ըզկնի քո:

ճժ
Բ

Պատասխանի ետ յս եւ ասէ· ամէն ասեմ ձեզ· ոչ ոք է որ թող զտուն, կամ զեղբարս, կամ զքորս, կամ զհայր, կամ զմայր, կամ զորդիս, կամ զագարակս, վասն իմ· կամ վասն աւետարանին· եթէ ոչ առնուցու հարիւրապատիկ այժմ յայսմ ժամանակի, տունս, եղբարս, եւ քորս, եւ մայրս, եւ որդիս, եւ ագարակս, հալածանօք հանդերձ: եւ յաշխարհին որ գալոցն է՝ զկեանսն յաւիտենականս:

ճժա
Բ

Բազումք եղիցին առաջինք յետինք: Ե

մր	ղ	մ
ճժ	մլա	ճղը

մր	ղ	մ
ճժա	մլբ	ճղթ

յետինք առաջինք:

ճժբ
բ

Եւ էին ի ճանապարհի մինչ դեռ ելանէին երուսաղէմ: Եւ երթայր յս առաջի քան զնոսա: Եւ զարմացեալ էին, եւ որ զհետն երթային: Եւ երկընչէին:

ԵՒ ԱՌԵԱԼ ՄԻՒՍԱՆԳԱՄ ԶԵՐԿՈՏԱՍԱՆՍՆ առանձին իւր· սկսաւ ասել նոցա զինչ անցք անցանելոց իցեն ընդ նա:

Թէ ահաւասիկ ելանեմք յԵմ: Եւ որդի մարդոյ մատնեսցի քահանայապետաց եւ դպրաց: Եւ դատապարտեսցեն զնա ի մահ: Եւ մատնեսցեն զնա հեթանոսաց: Եւ կատակեսցեն զնովաւ: Եւ հարկանիցեն զնա: Եւ թքանիցեն ի նա: Եւ սպանցեն զնա: Եւ յետ երից աւուր յարիցէ:

Լ
ճժգ
բ

Եւ երթային առ նովաւ յակոբոս, եւ յովհաննէս որդիքն զեբեդեայ. եւ ասեն ցնա: Վարդապետ՝ կամիմք զի զոր ինչ խնդրեսցուք ի քէն՝ արասցես մեզ:

Ասէ ցնոսա յս, զինչ կամիք յինէն զի արարից ձեզ:

մր ճժբ
ղ միբ
մ մե

մր ճժգ
մ մզ

Եւ նոքա ասեն ցնայ :
տուր մեզ զի նստցուք
մի յաջմէ քումմէ՝ եւ մի
յահեկէ ի փառսն քում :

Պատասխանի ետ յս̅ եւ
ասէ ցնոսա : ոչ գիտ
էք զինչ խնդրէք : կար
էք ըմպել զբաժակն զոր
ես ըմպելոց եմ : կամ
զմկրտութիւնն մկրտ
ել զոր ես մկրտելոց եմ :

Եւ նոքայ ասեն ցնայ·
կարեմք ։

Ասէ ցնոսա յս̅ : զբա
ժակն զոր ես ըմպելոց եմ·
ըմպիջիք : եւ զմկրտու
թ̅ին զոր ես մկրտելոց եմ.
մկրտիջիք :

Այլ նստուցանել ըն
դ աջմէ իմմէ եւ ընդ
ահեկէ՝ ոչ է իմ տալ :
այլ որոց պատրաստ
եալն իցէ ։

ճժդ
Բ

Եւ լուեալ զայն տա
սանցն՝ սկսան բար
կանալ յակոբայ եւ յով
հաննու ։

Եւ յս̅ կոչեաց զնոսա
առ ինքն եւ ասէ ցնոսա ։

Գիտէք : զի որք յան
ուան իշխանքն են հե
թանոսաց · տիրեն նո
ցա : եւ մեծամեծք ն
նոցա իշխեն նոցա :

Ոչ նոյնպէս իցէ ի
ձերում միջի : այլ որ կա
միցի ի ձէնջ մեծ լինել՝
եղիցի ձեր պաշտօնեայ :

մր ղ մ
ճժդ մհ մգ

և որ կամիցի ի ձենջ առաջին լինել՝ եղիցի ամենեցուն ծառայ ։

ճժե
Է

Քանզի և որդի մարդոյ՝ ոչ եկն առնուլ պաշտաւն՝ այլ պաշտել ։ և տալ զանձն իւր փրկանս փոխանակ բազմաց ։

Ի·Կ

ԵՒ ԳԱՆ ՅԵՐԻՔՈՎ ։ ԵՒ ԸՆԴ ԵԼանել նորա յերիքովէ աշակերտաւքն և բազում ժողովրդով՝ որդին տիմեի, բարտիմէոս կոյր՝ նստէր մուրացիկ յանցս ճանապարհի ։

լա

Իբրև լուաւ եթէ յս նազովրեցի է, սկսաւ աղաղակել և ասել · որդի դաւթի ողորմեայ ինձ ։

Եւ սաստէին նմա բազումք զի լռեսցէ ։ և նա առաւել ևս աղաղակէր, որդի դաւթի ողորմեայ ինձ ։

Ետ տեղի առ յս, եհրամայեաց կոչել զնա ։

Կոչեն զկոյրն և ասեն ցնա · քաջալերեայ · արի կոչէ զքեզ ։

Եւ նորա ընկեցեալ զձորձս իւր · յարեաւ եկն առ յս ։

Պատասխանի ետ նմա յս և ասէ, զինչ կամիս

մր	յ	մ
ճժե	ղա ճլե	մգ
ճժզ		

ԼԲ

զի արարից քեզ ∴

Նա ասէ ցնա կոյրն. ռաբբունի՛ զի տեսից.

Եւ Յիսուս ասէ ցնա, երթ. հաւատք քո կեցուցին զքեզ ∴

Եւ վաղվաղակի ետես, և երթայր զհետ նորա ի ճանապարհին.

ՃԺԷ Բ Եւ յորժամ մերձ եղեն յԷմ. ի բեթփագէ և ի բեթանիա՛ մաւտ ի լեառն ձիթենեաց՝ առաքէ երկուս յաշակերտացն և ասէ ցնոսա.

Երթայք դուք ի գեաւղդ որ յանդիման ձեր կայ. և նոյնժամայն իբրև մտանիցէք ի նայ՝ գտանիցէք յաւանակ մի կապեալ. յորոյ վերայ ո՛չ ոք ի մարդկանէ նըստաւ. լուծէք զնա և ածէք. և եթէ ոք ասասցէ ձեզ եթէ զի՞ լուծանէք զյաւանակդ՝ ասասջիք եթէ տն իւրում պիտոյ է. և վաղվաղակի առաքեսցէ զնա այսր ∴

ՃԺԸ Բ Չոգան, և գտին զյաւանակն կապեալ առ դրան արտաքոյ ի փողոցին, և լուծին զնա ∴

Եւ ոմանք յորոց անդ կային, ասեն ցնոսա. զի՞ գործէք, զի՞ լուծանէք զյաւանակդ ∴

մր ղ մ
ՃԺԷ ՄԼԲ ՄԸ

մր ղ մ
ՃԺԸ ՄԼԳ ՄԹ

Եւ նոքա ասեն ցնոսա որպէս ասացն յս̄ : և թո՛յլ ետուն նոցայ ::

Ածե՛ն զյաւանակն առ յս̄ : և արկանե՛ն ի վերայ նորա զհանդերձըս : և նստաւ՛ ի վերայ նորայ ::

Եւ բազումք զհանդերձս իւրեանց տարածանէին ի վերայ ճանապարհին ::

Եւ այլք ոստս ի ծառոց հատանէին և արկանէին զճանապարհաւն ::

ՃԺԹ ա Եւ որ առաջի՛ն և զհետն երթային, աղաղակէին և ասէին : ովսաննա՛ բարձրելոյն : աւրհնեա՛լ որ գալոց յանուն տն̄ : աւրհնեա՛լ թագաւորութիւնդ եկեալ հաւր մերոյ դաւթի :: խաղաղութիւն յերկինս, և փառք ի բարձունս ::

ՃԻ է Եւ եմուտ յեմ̄ ի տաճարն յս̄, և հայեցեա՛ւ շուրջ զամենեսեան ուսմբք : և զի՛ էր՛ երեկոյացեալ ժամն · ել՛ ի բեթանիայ ·

Երկոտասանիւքըն հանդերձ ::

ԼԳ

ԵՒ Ի ՎԱՂԻՒՆ

ՄԻՆՉԴԵՌ ԵԼԱՆԷԻՆ

ի բեթանիայ քաղցեաւ :

Եւ տեսեալ թզենի մի ի բացուստ տերեւալից,

մտ ղ յ մ
ճժթ մլւ ճ մթ

մտ մ
ճի մթւ

ւ եկն թէ գտանիցէ ինչ ի նմայ ։ եւ իբրեւ եկն ի նայ ՝ ոչ ինչ եգիտ բայց միայն տերեւ ։ զի ոչ իսկ էր ժամանակ թըզոյ ։

Պատասխանի ետ եւ ասէ ցնա ։ մի՛ եւս ոք յաւիտեան իքէն պըտուղ կերիցէ ։

Եւ լսէին աշակերտքըն նորայ ։

ճիա ա Գան յԵմ՟ ։ եւ մտեալ ի տաճարն, սկսաւ ահանել զվաճառականսն եւ զգնաւղսն որէին ի տաճարին ։ եւ զսեղանս հատավաճառացն ցրուեաց ։ եւ զաթոռս աղաւնի վաճառացն կործանեաց ։ Եւ ոչ թողոյր եթէ անաւթ ինչ անցուցանիցէ ընդ տաճարն ։

Ուսուցանէր զնոսա եւ ասէր ։ գրեալ է, թէ տուն իմ տուն աղօթից կոչեսցի ամենայն հեթանոսաց ՝ եւ դուք արարէք զդա այր աւազակաց ։

ճիբ ա Լուան քահանայապետքն եւ դպիրք ՝ եւ խնդրէին թէ որպէս կորուսցեն զնա ։ Բայց երկնչէին ի նմանէ ։ զի ամենայն ժողովուրդն զարմացեալ

մր ղ յ մ
ճիա մըը խա մծա

մր ղ մ
ճիբ մըթ ձե

էր ընդ ուսուցմն նորա :

ՃԻԳ
Ժ
Եւ իբրև երեկոյ լի
նէր, արտաքոյ քաղաք
քաղաքն ելանէին :

Եւ մինչ դեռ այգու
ցն առաւօտու անցա
նէին, տեսին զթզեն
ին ցամաքեալ յարմա
տոց :

Յիշեաց պետրոս ու
և ասէ ցնա : ռաբբի՝
ահաւասիկ թզենին
զոր անիծեր, ցամա
քեցաւ :

ՃԻԴ
Է
Պատասխանի ետ յս
և ասէ ցնոսա : Եւ
թէ ունիցիք զհաւա
տս այ, ամէն ասեմ
ձեզ : որոք ասիցէ լե
րինս այսմիկ բարձիր
և անկիր ի ծով. և ոչ երկ
մտիցէ ի սրտի իւրում.
այլ հաւատասցէ թէ
զոր ասէն լինի՝ եղիցի
նմա զոր ինչ և ասիցէ :

ՃԻԵ
Դ
Վասն այսորիկ ասեմ
ձեզ : ամենայն ինչ
վասն որոյ աղօթս ա
րեալ խնդրիցէք, և
հաւատայցէք թէ առ
նուցուք՝ եղիցի ձեզ :

ՃԻԶ
Է
Եւ յորժամ յաղօթս
կայցէք՝ թողուցուք
եթէ ունիցիք ինչ զու
մէք : զի և հայրն ձեր
որ յերկինսն է, թողցէ
ձեզ ըզյանցանս
ձեր :

Մր Մ
ՃԻԳ ՃՀԵ
ՃԻԴ

Մր Ղ Մ
ՃԻԵ ՃԻԸ ՃԼԴ-ՃԼԵ-ՃԻԶ, ՃՀԶ
ՃԻԶ

125

ՃԷ

ձյն
Է

ԱՇԵՄԻՒՄԱՆ

ՓԱՌ ՅՀՐ : ԵՒՍՆ

Մինչ դեռ խրատածայրէին
ընդգծնայր յս̅, գան առ
նա քահանայապետքն,
եւ դպիրքն, եւ ծերքն, եւ ա
սեն ցնա : որով իշխա
նութեամբ առնես զայդ :
եւ ով ետ քեզ զիշխան
ութիւնդ զայդ ։

Պատասխանի ետ յս̅
եւ ասէ ցնոսա : Հար
ցից եւ ես զձեզ բանմի՝
զոր եթէ ինձ պատասխա
նիք : եւ ես ասացից
ձեզ որով իշխանութեամբ
առնեմ զայս ։

Մկրտութիւնն յով
հաննու՝ յերկնից էր՝
թէ ի մարդկանէ, տուք
ինձ պատասխանի ։

Եփ

Նոքա խորհէին ընդ մի
միեանս եւ ասէին : Թէ
ասեմք եթէ յերկնից էր՝
ասէ ցմեզ. իսկ ընդէր
ոչ հաւատացէք նմա :
այլ եթէ ասեմք եթէ
ի մարդկանէ՝ երկնչիմք
ի ժողովրդենէն, զի ա
մենեքին գիտէին զյով
հաննէս թէ մարգա
րէ էր ։

Պատասխանի ետուն եւ
ասեն ցյս̅, ոչ գիտեմք ։
Եւ յս̅ ետ նոցա պատ
ասխանի եւ ասէ : Եւ ոչ
ես ասեմ ձեզ որով իշ
խանութեամբ առնեմ զայս ։

մր ղ մ
ձյն մն մնե

ԻԳ

ճիբ
Է

Եւ սկսաւ խաւսել ընդ
նոսա առակաւք եւ ասէ :
Այր մի տնկեաց այ
գի : եւ ած շուրջ զնո
վաւ ցանկ : եւ գուբ
հնծան փորեաց : եւ
շինեաց աշտարակ :
եւ ետ զնա ցմշակս, եւ
գնաց ի տարաշխարհ :
Եւ առաքեաց առ մշ
շակսն ի ժամանակին
ծառայ մի, զի ի մշակ
ացն առցէ ի պտ
ղոյ այգւոյն :
Եւ նոքա կալեալ
զան հարին զնա, եւ ար
ձակեցին ունայն :
Եւ դարձեալ առա
քեաց առ նոսա այլ
ծառայ : եւ զնա կառ
ափնատեցին . եւ արձա
կեցին անարգեալ :
Եւ դարձեալ այլ առա
քեաց ' եւ զնա սպան
ին :
Եւ զբազումս այլս,
զոմանս հարկանէին,
եւ զոմանս սպանանէին :
Ապա որդի մի եւ էր
սիրելի՝ զնա առաք
եաց առ նոսա յետոյ
եւ ասէ : Թերեւս ամ
աչեսցեն յորդւոյ աս
տի իմմէ :
Իսկ մշակքն իբրեւ
տեսին զնա [illegible]
ասեն ցմիմեանս :
սա է ժառանգն : եկ
այք սպանցուք զսա՝

մր ղ մ
ճիբ մատ մթէ

և մեր՝ լիցի ժառանգու
թիւնն։ Եւ կալեալ ս
պանին զնա և հանին
արտաքոյ այգւոյն։

ԼԵ

Արդ՝ զինչ արաս
ցէ տէր այգւոյն։ Եկ
եսցէ և կորուսցէ զմ
շակսն։ և տացէ զայ
գին այլոց։

Եւ ոչ զգիրն զայս ն
եւս ընթերցեալ էք ձեր,
թէ զվէմն զոր անար
գեցին շինողքն. նա
եղև գլուխ անկեան։
ի տեառնէ եղև այս՝ և է սք
անչելի յաչս մեր։

ՃԺԹ
ա

Եւ խնդրէին զնա
ունել։ և երկեան ի
ժողովրդենէն՝ զի
գիտացին թէ առ նո
սա ասաց զառակն։
և թողին զնա և գնա
ցին։

ՃԻ
բ

Եւ առաքեն առ նա
զոմանս ի փարիսեցւ
ոցն և ի հերովդիանո
սացն՝ զի զնա որսա
ցեն բանիւք։

անտի

Եւ նոքա եկեալ հար
ցանէին զնա նենգու
թեամբ ասելով։ Վար
դապետ՝ գիտեմք զի
ճշմարիտ ես. և ոչ ինչ է
փոյթ քեզ զումեքէ։
զի ոչ հայիս յեր ես
մարդկան՝ այլ ճշմար
տութեամբ զճանն ա
պարհն այ ուսուցանես։

մտ ՃԻԹ
ղ ՄՃԹ ՄՃԽԲ ՄՃԿԱ
յ ՀԷ ՂԴ ՂԸ
մ ՄԻ

մտ ՃԼ
ղ ՄՃԽԴ
մ ՄԻԴ

Ասա՛ ասա՛ մեզ՝ արժան է հարկ տալ կայսեր. թէ ոչ ։ Ասաց ու Ք՛. եղծեալ ասաց ուք ։

Եւ Յս գիտաց զկեղծաւորութիւն նոցա ։

Ասէ ցնոսա՝ զի՞ փորձէք զիս կեղծաւորք ։ բերէք ինձ դահեկան մի զի տեսից ։

Եւ նոքա բերին ։

Ասէ ցնոսա՝ ո՞յր է պատկերս այս կամ գիր ։

Եւ նոքա ասեն ցնա՝ կայսեր ։

Պատասխանի ետ Յս եւ ասէ ցնոսա ։ Երթայք տուք ։ զկայսերն՝ կայսեր ։ եւ զԱյ ․ Այ ։

Եւ զարմացան ընդ նա ։

ՄԱՏԵԱՆ ԱՌ ՆԱ

ՍԱԴՈՒԿԵՑԻՔՆ

որ ասեն թէ չիք յարութիւն ։ Հարցանէին զնա եւ ասէին ՝ վարդապետ՝ մովսէս գրեաց մեզ՝ եթէ ուրուք եղբայր մեռանիցի, եւ թողուցու կին, եւ որդի ոչ թողուցու՝ զի առցէ եղբայր նորա զկին նորա, եւ յարուցէ զաւակ եղբաւր իւրում ։

Էին՝ եղբարք եաւթն էին առ մեզ ։ առաջինն առ կին՝ եւ մեռաւ, եւ ոչ եթող զաւ ակ ։ Եւ երկրորդն առ զնոյն եւ մեռաւ, եւ ոչ նա եթող զաւակ ։ Նոյնպէս · եւ երրորդն առ զնոյն, եւ եւթանեքին եւ ոչ թողին զաւակ ։ Յետ ամենեցուն մեռաւ եւ կինն ։ Արդ՝ ի յարութեանն յորժամ յառնիցեն՝ որո՞յ ի նոցանէ լինիցի կինն. զի եւթանեքին կալան զնա կին ։

Պատասխանի ետ յս եւ ասէ ցնոսա ։ Ո՞չ վասն այսորիկ իսկ մոլորեալ էք ․ զի ո՛չ գիտէք զգիրս, եւ ո՛չ զզօրութիւն այ ։

ԼԹ

ճլա

Է

Զի յորժամ ի մեռելոց յառնիցեն՝ ո՛չ արք կանայս առնեն, եւ ո՛չ կանայք արանց լինին ։ այլ իբրեւ զհրեշտակսն իցեն որ յերկինսն են ։

Այլ վասն յարութեան մեռելոց զի յառնեն՝ ո՞չ իցէ ընթերցեալ ձեր ի գիրսն մովսէսի, ի մորենւոջն որպէս ասաց ցնա ած ։ Ես եմ ած աբրահամու, եւ ած իսահակայ ․ եւ ած յակոբայ ։ Եւ ո՛չ է ած մեռելոց՝ այլ կենդանեաց ․ եւ արդ դուք յոյժ մոլորեալ էք ։

Եւ մատուցեալ մի ումն ի դպրացն՝ լուեալ նոցա միմեանց վիճելն ։ Իբրեւ ետես թէ բարւոք ետ նոցա զպատասխանին՝ եհարց ցնա եւ ասէ ։ Ո՞ր պատ

մր
ճլա

մ
մկդ

ուիրանն առաջինն:

Յս ասէ ցնա: առաջին քան զամենայն, լուր իղ: տր ած մեր՝ տր մի է: եւ սիրեսցես զտր ած քո յամենայն սրտէ քումմէ, յամենայն անձնէ քումմէ, յամենայն մտաց քոց, յամենայն զաւրութենէ քումմէ: այս է առաջին պատուիրան:

Եւ երկրորդն՝ նման սմին: սիրեսցես զընկեր քո իբրեւ զանձն քո:

Մեծ քան զսոսա այլ պատուիրան ոչ գոյ:

ճլե
ժ
Ասէ ցնա դպիրն՝ բարւոք է վարդապետ: ճշմարտութեամբ ասացեր թէ մի է ած, եւ ոչ գոյ այլ բաց ի նմանէ: եւ սիրելն զնա յամենայն սրտէ, յամենայն զաւրութենէ, յամենայն մտաց:

Եւ սիրելն զընկերն իբրեւ զանձն. առաւել է քան զողջակէզս եւ զզոհս:

Եւ տեսեալ յս թէ իմաստութեամբ ետ զպատասխանին՝ ասէ ցնա: ոչ ես հեռի յարքայութենէն այ:

ճլզ
բ
Եւ ոչ ոք եւս իշխէր ինչ հարցանել ցընայ:

մր
ճլե

մր
ճլզ

ղ
մխդ

մ
մխղ

Իա

ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ
ԵՏ ՅՍ ԵՒ ԱՍԷՐ

ճլզ
Բ

մինչ ուսուցանէր ի տաճարին ։ զիարդ ասեն դպիրքն եթէ քսն որդի դաւթի է ։ Եւ ինքն դաւիթ հոգւովն սրբով ասէ, ասաց տր ցտր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ, մինչեւ եդից զթշնամիս քո պատուանդան ոտից քոց ։ արդ եթէ ինքն իսկ դաւիթ զնա տր կոչէ՝ զիարդ իցէ որդի նորա ։

Եւ բազում ժողովուրդ լսէր նմա քաղցրութեամբ ։։

ճլէ
Բ

Եւ ասէր ուսուցանելով իւրոց աշակերտութեանն իւրում ։ զգոյշ լերուք ի դպրաց անտի, որ կամին ի հանդերձս երկայնս շրջել ։ զնախս ողջոյնս սիրեն ի հրապարակս ։ Եւ զնախս աթոռս ի ժողովուրդս ։ եւ զգահագլուխս յընթրիս ։ որ ուտեն զտունս այրեաց պատճառանօք յերկարեալ զաղաւթս ։ սոքա առաւել եւս դատաստանս ընկալցին ։։

Խսաս

ճլը
Ը

Եւ նստէր յս ընդդէմ գանձանակին, տեսա

մր
ճլզ

ղ
մխե.

մ
մխէ

մր
ճլէ
ճլը

ղ
ճլէ մխզ
մխէ

մ
մխթ

նէր թէ զիա՞րդ ժողովուրդն արկանէր պղինձ ի գանձանակն ։ և բազում մեծատունք արկանէին բազում ինչ ։

Եկն այրի մի, և արկ երկուս լումայս ․ որ է նաքարակիտ մի ։

Եւ կոչեցեալ առ ինքն զաշակերտսն իւր՛ ասէ ցնոսա ։ Ամէն ասեմ ձեզ ։ զի այրին այն տառապեալ՝ շատ արկ քան զամենեսեան որ արկին ի գանձանակն ։ քանզի ամենեքին յաւելորդաց իւրեանց արկին ։ այլ նա՝ ի չքաւորութենէ իւրմէ ։ զամենայն ինչ զոր ունէր արկ ։ զկենցաղ ըզկեանս իւր ։

ձկէ
Բ

ԵՒԵԼԱՆԵԼ ՆՈՐԱ ՅՏԱՃԱՐԷՆ, ԱՍԷ ցնա մի յաշակերտացն նորա ։ Վարդապետ՝ տես որպիսի են քարինքս, և որպիսի ի շինուածք ։

Պատասխանի ետ նոցա յի̅ս ասէ ։ տեսանէք զայդ ամենայն շինուածս ։ ամէն ասեմ ձեզ ․ եթէ ոչ թողցի այդր քար ի քարի վերայ որ ոչ քակտեսցի ։

Մտ Ղ Յ
ձկէ մկէ մխը մխբ

խաբ

ճլը
ա

Եւ մինչ նստէր նա
ի լերինն Ձիթենեաց
յանդիման տաճա
րին՝ հարցանէին
ցնա առանձին՝
պետրոս, եւ յակոբոս,
եւ յոհաննէս, եւ անդ
րէաս։ Ասա՛ մեզ՝
երբ լինիցին այդ, եւ
զինչ նշան իցէ յոր
ժամ կատարելոց ի
ցէ այդ ամենայն այն։

Պատասխանի ետ
յս՟ եւ ասէ ցնոսայ։
զգո՛յշ կացէք՝ մի՛ոք
զձեզ խաբեսցէ։
Զի բազումք եկես
ցեն յանուն իմ եւ ա
սասցեն թէ ես եմ քն՟,
եւ զբազումս մոլոր է
ցուցանիցեն։

Այլ յորժամ լուիցէք
պատերազմունս, եւ զ
համբաւս պատերազ
մաց՝ մի՛ խռովիցիք։
զի պարտ է լինել՝ բայց
չեւ է կատարած։

Զի յարիցէ ազգ
յազգի վերայ։ եւ թա
գաւորութիւն ի թա
գաւորութեան վերայ։
եւ եղիցին շարժմունք
ի տեղիս տեղիս։ սովք,
եւ սրածութիւնք, եւ
խռովութիւնք։ այլ
այն ամենայն սկիզբն
են երկանց։

ճլթ
ա

Եւ զձեզ իսկ մատնես

մր ղ մ
ճլը մխթ մխ

մր ղ յ մ
ճլթ մծ ճխա մխա
ճիզ

ցեն յատեանս։ Եւ ի ժողովուրդս տանջիցէք։ Եւ առաջի դատաւորաց և թագաւորաց կայցէք վասն իմ, ի վկայութիւն նոցա և նոյն հեթանոսաց։

ՃԽ
Բ
Բայց նախ պարտ է աւետարանին քարոզել։

ՃԽԱ
Բ
Այլ յորժամ տանիցեն զձեզ մատնել՝ մի՛ յառաջագոյն հոգայցէք։ Եւ մի՛ զմտաւ ածիցէք թէ զինչ խօսիցիք։ Այլ որ ինչ տացի ձեզ ի ժամուն յայնմիկ՝ զայն խօսեսջիք։ Զի ոչ դուք իցէք որ խօսիցիքն՝ այլ Հոգին Սուրբ։

Մատնեսցէ եղբայր զեղբայր ի մահ։ և հայր զորդի։ Եւ յարիցեն որդիք ի վերա հարց՝ և սպանանիցեն զնոսա։ Եւ եղիջիք ատելիք յամենեցունց վասն անուան իմոյ։

Այլ որ համբերեսցէ ի սպառ՝ նա կեցցէ։

ՃԽԲ
Ա
Եւ յորժամ տեսանիցէք զպղծութիւն աւերածին՝ զի կայցէ ի տեղւոջ ուր չիցէ արժան՝ որ ընթեռնուն իմաստ առցէ։

ՃԽԳ
Բ
Յայնժամ որ ի Հրէ

մտ	ղ	յ
ճխ		մխզ
ճխա	ճխը մծա	ճը

մտ	ղ	յ
ճխբ		մխե
ճխգ	մթ մժգ	մխը

աստանի իցեն՝ փախիցեն ի լերինս : Եւ որ ի վերայ տանեացն իցէ, մի իջցէ ի տուն ; Եւ մի մտցէ առնուլ ինչ ի տանէ իւրմէ : Եւ որ յագարակին իցէ՝ մի դարձցի յետս առնուլ զձորձս իւր ::

ճխդ բ Բայց վայ իցէ յղեաց եւ ստնտուաց յաւուրսն յայնոսիկ ::

ճխե զ Յաղաւթս կայցէք՝ զի մի ձմերայնի լինիցի այն ::

ճխզ բ Եղիցին աւուրքն այնոքիկ նեղութեանց՝ որպիսի ոչ եղեն երբեք այնպիսիք ի սկզբանէ արարածոց մինչեւ ցայժմ : Եւ մի այլ լիցին ::

ճխէ զ Եւ եթէ ոչ էր կարճեալ տր զաւուրսն զայնոսիկ վասն ընտրելոցն իւրոց՝ ոչ ապրէր ամենայն մարմին : բառնալ

Այլ վասն ընտրելոցն զորս ընտրեաց ած, կարճեաց զաւուրսն զայնոսիկ ::

ճխը բ Յայնժամ եթէ ոք ասիցէ ցձեզ եթէ ահաւասիկ քս, կամ ահաւասիկ՝ մի հաւատայցէք ::

ճխթ զ Զի յարիցեն սուտ քրիստոսք եւ սուտ մարգարէք. եւ տայցեն

մր	ղ	մ
ճխդ	մծդ	մլթ
ճխե		մխ
ճխզ	մծէ	մխա

մր	ղ	մ
ճխէ		մխբ
ճխը	մդ	մխգ
ճխթ		մխդ

նշանս և արուեստս, առ ի մոլորեցուցանելոյ. եթէ հնար ինչ իցէ և զընտրեալսն ::

Բայց դուք զգոյշ լերուք : ահաւասիկ յառաջագոյն ասացի ձեզ զամենայն ::

ճծ Բ Այլ յաւուրսն յայնոսիկ յետ նեղութեան այնորիկ՝ արեգակն խաւարեսցի : և լուսինն ոչ տացէ զլոյս իւր: և աստեղք յերկնից թաւթափեսցին : և զաւրութիւնք յերկինս շարժեսցին ::

ճծա Բ Եւ յայնժամ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ամպովք և զաւրութեամբ և փառաւք բազմաւք ::

Եւ յայնժամ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր ; և ժողովեսցեն զընտրեալս իւր ի չորից հողմոց : ի ծագաց երկրի՝ մինչև ի ծագս երկնից :

Բայց դուք ի թզենւոյ անտի ուսարուք զառակն : յորժամ ոստակատաւքն նորա կակղանայցեն. և տերև արձակեսցի ի նմայ՝ գիտէք թէ մերձ է ամառն :

Նոյնպէս և դուք յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ՝ գիտասջիք թէ մերձ է ի դուրս ::

մր	ղ	մ
ճծ	սծե	սծը
ճծա	սծէ	սծթ

Ամէն ասեմ ձեզ։ Թէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչ և այս ամենայն եղիցի։ Երկինք և երկիր անցցեն։ Եւ բանք իմ ոչ անցանիցեն։

խզ

ճծբ զ Վասն աւուրն այնորիկ և ժամու, ոչ ոք գիտէ. ոչ հրեշտակք յերկինս և ոչ որդի, բայց հայր միայն։

ճծգ զ Զգոյշ եղերուք. սկեցէք և կացէք յաղօթս. զի ոչ գիտէք երբ ժամանակն իցէ։

ճծդ բ Որպէս այր մի գնացեալ յօտար աշխարհ, թողուցու զտուն իւր. և տացէ ծառայից իւրոց իշխանութիւն, և իւրաքանչիւր զգործ իւր. և դռնապանին պատուէր տայցէ զի արթուն լինիցի։

ճծե բ Արդ արթուն կացէք. զի ոչ գիտէք երբ տէր տանն գայցէ. յերեկորեայ. եթէ ի մէջ գիշերի. եթէ ի հաւախօսի. եթէ ընդ առաւաւօտս։ Գուցէ եկեալ յանկարծակի գտանիցէ ըզ ձեզ ի քուն։

Բայց զոր ձեզդ ասեմ, ամենեցուն ասեմ. արթուն կացէք։

մր	ղ	մ
ճծբ		մկ
ճծգ		մկգ
ճծդ	միը	

մր	ղ	մ
ճծե	ճծղ	մկդ

ՄՁԴ

ՄՁԵ
Ը

ԵՒ ԷՐ ԶԱՏԻԿՆ
ԵՒ ԲԱՂԱՐՋԱԿԵՐՔՆ

յետ երկուց աւուրց։ Եւ խնդրէին քահանայապետքն և դպիրք՝ թէ զիա՞րդ զնա նենգութեամբ կալեալ սպանանիցեն։ Բայց ասէին թէ մի՛ ի տաւնի աստ՝ զի մի՛ խռովութիւն լինիցի ի ժողովրդեանն։

ԽԴ

ՄՁԶ
Ա

Եւ մինչ էր ի Բեթանիայ, ի տան Սիմովնի բորոտի բազմեալ՝ եկն կին մի որ ունէր շիշ իւղոյ, նարդեան ազնուի, մեծագնոյ։ Եւ բեկեալ զշիշն եհեղ ի վերայ գլխոյ նորա։

Եւ տաղտկանային ըզ նարեխին եւ ասէին՝ ընդէ՞ր եղեւ կորուստ իւղոյդ այդորիկ։ Մարթ էր զայդ իւղ վաճառել, աւելի քան զերեք հարիւր դահեկանի եւ տալ աղքատաց։ Եւ զայրանային նմա յոյժ։

Եւ Յս ասէ ցնոսա՝ Թոյլ տուք դմայ՝ զի՞ աշխատ առնէք։ զի գործ մի բարի գործեաց դա յիս։

Զամենայն ժամ զաղքատս ընդ ձեզ ունիք։ Եւ յորժամ կա

Մր	Ղ	Յ	Մ
ՄՁԴ	ՄԿ	Ի ԽԸ ՂԴ	ՄՀԴ
ՄՁԵ			ՄՀԵ
ՄՁԶ	ՀԴ	ՂԸ	ՄՀԸ

միք՝ կարող էք առնել նոցա բարիս ։ այլ զիս ոչ յամենայն ժամ ընդ ձեզ ունիք ։

ճծթ Գ Զայ՝ զոր ունէրն արար ։ յառաջագոյն խնկեաց զմարմին իմ ի նշանպատանաց ։

Ամէն ասեմ ձեզ ։ ուր և քարոզեսցի աւետարանս այս ընդ ամենայն աշխարհ . և զոր արարն դա, խօսեսցի վասն յիշատակի դորա ։

ճկ Գ Եւ յուդա սկարիովտացի, մի յերկոտասանիցն՝ գնաց առ քահանայապետսն զի մատնեսցէ զնա նոցա ։

Նոքա իբրև լուան՝ խնդացին ; և խոստացան տալ նմայ արծաթ ։ և խնդրէր զհնարս պարապ ով մատնեսցէ զնա ։

խե Եւ յառաջնում աւուր բաղարջակերացն յորժամ զզատիկն զենուին , ասեն ցնա աշակերտքն ։ ուր կամիս՝ երթիցուք պատրաստեսցուք զի կերիցես զզատիկն ։

Եւ առաքէ երկուս յաշակերտացն և ասէ ցնոսա, երթայք ի քաղաք ։

մտ	ղ	յ	մ
ճծթ		ղա	մջե
ճկ	ճկգ		մհը

և իբրև մտանիցէ՛ք ի քաղաքըն՝ պատահեսցէ ձեզ այր մի որ սափոր ջրոյ յուս ունիցի, երթայք զհետ նորա: և յոր տուն մտանիցէ՝ ասասջի՛ք ցտանուտեառն. վարդապետն ասէ, ո՞ւր են իջավանքն ուր աշակերտաւքս ուտիցեմ ըզզատիկն: և նա ցուցցէ ձեզ վերնատուն մի մեծ զարդարեալ՝ անդ պատրաստ արասջիք մեզ:

Եւ գնացին պատրաստել աշակերտքն նորա: եկին ի քաղաքն և գտին որպէս ասացն նոցա: և պատրաստեցին ըզզատիկն:

Եւ իբրև երեկո՛ եղև՝ գա՛յ երկոտասանիւքն հանդերձ:

ԽԳ ՃԿԱ Դ Եւ իբրև բազմեցան և ուտէին՝ ասէ ցնոսա յ̅ս̅: ամէն ասեմ ձեզ: զի մի ոմն ի ձէնջ մատնեսցէ զիս: որ ուտէ՛ հաց ընդ իս:

ՃԿԲ Ա Եւ նոքա սկսան տրտմել և ասել մի ըստ միոջէ: մի՞թէ ես իցեմ. և միւսն մի՞թէ ես իցեմ:

ՃԿԳ Բ Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա: մի՛ յերկոտասանիցդ որ

Մր	Ղ	Յ	Մ
ՃԿԱ		ՀԲ ՃԻԱ	ՄՀԹ
ՃԿԲ	ՄԿԹ	ՃԻԲ	ՄՁ
ՃԿԳ	ՄԿԸ		ՄՁԱ

մխեալ ընդ իս ի սկաւառակըս ։

Որդի մարդոյ երթայ որպէս և գրեալ է վասն նորա ։ բայց վայ է մարդոյն այնմիկ յորոյ ձեռն որդի մարդոյ մատնեսցի ։

ճկդ զ Լաւ էր նմա թէ չէր իսկ ծնեալ մարդն այն ։

ճկե ա Եւ մինչդեռ ուտէին, առեալ յ̅ի̅ հաց՝ օրհնեաց ։ եբեկ՝ և ետ նոցա և ասէ ։ առէք՝ այս է մարմին իմ ։

ճկզ զ Եւ առեալ բաժակ՝ գոհացաւ և ետ նոցա ։ և արբին ի նմանէ ամենեքին ։ և ասէ ցնոսա ։

Այս է արիւն իմ նորոյ ուխտի, որ փոխանակ բազմաց հեղու ։

Ամէն ասեմ ձեզ ։ թէ ոչ ևս յաւելից ըմպել ի բերոյ որթոյ ․ մինչև ցաւուրն յայն յորժամ արբից զնա նոր յարքայութեանն ա̅յ̅ ։

ճկէ զ Եւ օրհնեալ ելին ի լեառն ձիթենեաց ։

ճկը բ ԵՒ ԱՍԷ ՑՆՈՍԱ Յ̅Ս̅ ԱՄԵՆԵՔԵԱՆ ԳԱՅԹագղելոց էք յիս յայսմ գիշերի ։

ճկթ զ Զի գրեալ է թէ հարից զհովիւն, և ոչխարքն ցրուեսցին ։

մր	ղ	յ	մ
ճկդ			մհէ
ճկե	մկզ	[illegible]	մհդ
ճկզ			մհզ

մր	ղ	մ
ճկէ		մհէ
ճկը	մծբ	մհե
ճկթ		մհը

Այլ յետ յարութեանն իմոյ՝ յառաջեցից քան զձեզ ի գալիլեա ։

ճհ Ա Պատասխանի ետ եւ պետրոս եւ ասէ ցնա․ թէ այլք ամենեքեան ի քն գայթագղեսցին՝ այլ ես ոչ ։

Ասէ ցնա յս․ ամէն ասեմ քեզ․ թէ դու յայսմ գիշերի մինչ չեւ հաւու խօսեալ իցէ՝ երիցս ուրասցիս զիս ։

ճհա Զ Իսկ պետրոս՝ առաւել եւս պնդէր եւ ասէր․ եթէ մեռանել եւս հասանիցէ ընդ քեզ․ ըզքեզ ոչ ուրացայց ։

մր	ղ	յ	մ
ճհ	մհե	ճխդ	մձթ
ճհա			մղ

Նոյնպէս եւ ամենեքեանն ասէին ։

ճհբ Ա Գայ ի գեօղ մի, որում անուն էր գեթսեմանի ։

Եւ ասէ ցաշակերտսն․ նստարուք աստ, մինչ եւ յաղօթս կացից ։

ճհգ Զ Եւ առնու ընդ իւր զպետրոս, եւ զյակոբոս, եւ զյովհաննէս․ եւ սկսաւ տխրել եւ հոգալ ։

ճհդ Զ Յայնժամ ասէ ցնոսա․ տրտում է անձն իմ մինչեւ ի մահ․ մնացէք աստ՝ եւ արթուն կացէք ։

ճհե Բ Եւ մատուցեալ սակաւ ինչ յառաջ․ ան

մր	ղ	յ	մ
ճհբ	մհթ	ճծդ	մղա
ճհգ		ճծ	մղբ
ճհդ			մղգ
ճհե	մձա		մղդ

գա՛ւ անկնէր երեսաց
իւրոց յերկիր եւ կայր
յաղաւթս : զի եթէ
հնարաւոր ինչ իցէ՝ անց
ցէ՛ ի նմանէ ժամն :-
Եւ ասէ, աբբա՛ հա՛յր:
ամենայ՛ն ինչ քեզ հը
նարաւորէ : անցո՛
զբաժակզայս յինէն:-
ճձդ
ա
Այլ ոչ որպէս ես
կամիմ, այլ որպէս
դու կամիս :
Եւ գա՛յ գտանէ ե
զնոսա զի ննջէին:
Ասէ ցպետրոս;
սիմոն ննջես :
ո՛չ կարացեր ժամ մի
արթուն կալ :-
ճձե
ա
Արթո՛ւն կացէք
եւ աղաւթս արարէք, զի
մի՛ մտանիցէք ի փորձու
թիւն :-
ճձզ
ա
Ոգիս յաւժարե՛՝
բայց մարմինս տկա՛ր:
ճձէ
բ
Եւ դարձեալ չոգ
աւ եկաց յաղաւթս
եւ զնոյն բանս ասաց:
Դարձեալ միւս ան
գամ եկեալ, եգիտ
զնոսա ննջեալ : քան
զի էին աչք նոցա ծա
նրացեալ՝ եւ ոչ գի
տէին թէ զինչ պատա
սխանի տայցեն նմա:-
Գա՛յ երրորդ անգ
ամ եւ ասէ ցնոսա այ՝
ննջեցէ՛ք այսու հե
տեւ եւ հանգերուք՝ զի

մտ ղ յ մ
մղդ մձբ ճբձե մղդ
մղե մձ մձդ

մտ յ մ
մղը հ մղղ
մղթ մղը

հասեալ է վախճան ։

ճձ զ Եկն ժամ, ահաւասիկ մատնի որդի մարդոյ ի ձեռս մեղաւորաց ։

Արիք գնասցուք ։ ահաւասիկ մերձեցաւ որ մատնելոցն է զիս ։

ճձա ա Եւ մինչդեռ նա զայն խօսէր՝ գայ յուդայ իսկարիովտացի ի մէկերկոտասանիցն ։ Եւ ընդ նմա ամբոխ սուսերօք և բրօք ի քահանայապետիցն և ի դպրաց և ի ծերոց ։

ճձբ բ Տուեալ էր նշան մատնչին և ասէր՝ ընդ որում ես համբուրեցից՝ նա է ։ կալջիք զնա և տարջիք զգուշութեամբ ։

Եւ մատուցեալ վաղվաղակի ասէ ցնա, ռաբբի ռաբբի ։ և համբուրեաց զնա ։

Եւ նոքա արկին ի նա ձեռս, և կալան զնա ։

ճձգ ա Եւ մի ոմն յայնցանէ որ զնովաւն կային, ձգեաց սուր եհար զծառայ քահանայապետին ։ և ի բաց եհան զունկն նորա ։

ճձդ ա Պատասխանի ետ յս̅ և ասէ ցնոսա ։ իբրև ի վերայ աւազակի ելէք սուսերօք և

մր	ղ	յ	մ
ճձ		ձգ	մղթ
ճձա	մձե	հթ ճճը	յ
ճձբ	մձզ		յա

մր	ղ	յ	մ
ճձգ	մձէ	ձդ	յբ
ճձդ	մձթ	ձհ	յդ

բրաւք ունել զիս: Հանապա՛զ առ ձեզ էի և ուսուցանէի ի տաճարին, և ոչ կալարուք զիս: Այլ զի լցցին գիրք մարգարէից:

ճձե զ Յայն ժամ թողին զնա աշակերտքն ամենեքին և փախեան:

ճձզ ժ Եւ ոմն երիտասարդ զհետ երթայր նորա, արկեալ զիւրև կտաւ մի ի մերկոյ: Ունէին զնա երիտասարդքն: Եւ նորա թողեալ զկտաւն՛ փախեաւ մերկ ի նոցանէ::

ճձէ ա Եւ տարան զՅս առ քահանայապետն ըն կայիափայ: Եւ գային ընդ նմա ամենայն քահանայապետքն և դպիրքն և ծերք::

ճձը դ Եւ Պետրոս երթայր զհետ նորա ի հեռաստանէ, մինչև ի ներքս հակ ի գաւիթ քահանայապետին: Եւ նստէր ընդ սպասաւորսն և ջեռնոյր առ լուսովն::

ճձթ բ Եւ քահանայապետքն և ամենայն ատեանն, խնդրէին հակառակ Յի վկայութիւն ինչ զի սպանանիցեն զնա: և ոչ գտանէին::

Զի բազումք սուտ վկայութիւն վկայէին

մր	ղ	յ	մ
ճձե			
ճձզ			
ճձէ	մղ	ճկբ ճձր	յղ

մր	ղ	յ	մ
ճձը		ճկդ	յե
ճձթ	յե		յը

զնմանէ՝ և նման միմեանց ոչ էին վկայութիւնքն ։

ձղ Դ Այլ յարուցեալ վկայէին սուտ զնմանէ և ասէին՝ Թէ մեք լուաք ի դմանէ զի ասէր՝ ես քակեցից զտաճար զայդ ձեռագործ՝ և յերիս աւուրս շինեցից այլ անձեռագործն ։

Սակայն և այնպէս ոչ էր նման վկայութիւն նոցա ։

Ապա յարուցեալ քահանայապետն ի մէջ՝ հարցանէր զյ͞ս և ասէր ։ ոչ ինչ տաս պատասխանի զինչ դոքա զքէն վկայեն ։

Եւ նա լռեալ կայր և ոչ ինչ պատասխանէր ։

Դարձեալ քահանայապետն հարցանէր զնա կրկին անգամ և ասէր ․ դու ես ք͞ս որդի օրհնելոյն ։

Պատասխանի ետ յ͞ս և ասէ՝ դու ասացեր Թէ ես եմ ։

ձղա Ա Բայց տեսանիցէք զորդի մարդոյ նստեալ ընդ աջմէ զօրութեանն . և եկեալ ընդ ամպս երկնից ։

ձղէ Դ Եւ քահանայապետն

մր	ղ	յ	մ
ձղ		յթ	

մր	ղ	յ	մ
ձղա	մղէ	կթ	յծ
ձղէ			յծա

պատառատեաց վաղ վաղակի զպատմուճանսն իւր և ասէ ։

ճղգ բ Զ ինչ ևս պիտոյ են մեզ վկայք ։ Ահա լուայք այժմ դուք ինքնին զհայհոյութիւն ի բերանոյ դորա ։ զինչ թուի ձեզ ։

Եւ ամենեքեան ինքն դատապարտեցին զնա լինել մահապարտ է ։

ճղդ ա Եւ ոմանք սկսան թքանել ընդ երեսս նորա ։ Ծածկէին զգլուխն արկանէին և կոփէին զնա ասել, մարգարէացի՛ր մեզ Քրիստոս, ո՞վ է որ եհարն զքեզ ։

Եւ սպասաւորքն ապտակօք հարկանէին զնա ։

խէ ճղե ա խէ Եւ պետրոս մինչդեռ էր ի խոնարհ ի գաւթին, գայ աղախին մի քահանայապետին, և տեսանէ զնա զի ջեռնոյր ։ Հայեցաւ ընդ նմա և ասէ, և դու ընդ Յիսուսի նազովրեցւոյ էիր ։

Նա ուրացաւ և ասէ՝ ոչ ճանաչեմ զայրն. և ոչ գիտեմ զինչ դու ասես ար ։

ճղզ ա Եւ ելեալ ել յարտաքին գաւիթն. և հաւ խօսեցաւ ։

Դարձեալ տեսեալ զնա աղախինն, և սկսաւ ասել ցայնոսիկ

մր	ղ	յ	մ
ճղգ	մղթ		յժբ
ճղդ	մղդ	ճկբ	յժգ

մր	ղ	յ	մ
ճղե	մղա	ճկդ ճկը	յժդ
ճղզ	մղբ	ճկե	յժե

որ շուրջն կային՝ թէ և սայ ի նոցանէ է ։

Եւ նա դարձեալ ուրանայր ։

Եւ յետ սակաւ միոյ դարձեալ որք շուրջն կային ասէին ցպետրոս՝ արդարև և դու ի նոցանէ ես ։ քան զի գալիլեացի ես՝ և խաւսքդ իսկ քո նման են ։

Եւ նա սկսաւ նզովել. և երդնուլ և ասել՝ թէ ոչ գիտեմ զայրն զորմէ դուքդ ասէք ։

Եւ նոյն ժամ այն կրկին հաւ խաւսեցաւ ։

ճղե բ Եւ յիշեաց պետրոս զբանն զոր ասաց ցնա յս̅ . թէ չև եղեւ հաւու երկիցս խաւսեալ՝ զի ցու երիցս ուրասցիս զիս ։ և սկսաւ լալ ։

ճղզ բ ԵՒ ՎԱՂՎԱՂԱԿԻ ԸՆԴ ԱՌԱՒԱՒՏՆ խորհուրդ արարեալ քահանայապետիցն հանդերձ ծերովքն և դպրաւքն, և ամենայն ատեանն ։

ճղէ ա Կապեցին զյս̅ տարան մատնեցին պիղատոսի ։

մ ա Եւ հարց ցնա պիղատոս և ասէ , դու ես թագաւորն հրէից ։

Նա պատասխանի ետ նմա և ասէ , դու ասես ։

մր	ղ		մ
ճղե	մղգ		յժղ

մր	ղ	յ	մ
ճղզ	մղե		յժե
ճղէ	յ	ձկղ	յժը
մ	յբ	ձկը	ժբ

ճա
գ

Եւ չարչար խաւսէին
զնմանէ յոյժ քահա
նայապետքն: եւ նա
ոչ ինչ տայր պատասխա
նի:

Եւ պիղատոս դար
ձեալ հարցանէր ը
զնա: ոչ ինչ տաս
պատասխանի: տես
քանի ամբաստան առնեն
ըզքէն:

Եւ յս̃ այնուհետեւ
ոչ ինչ ետ պատասխա
նի: մինչեւ զարմա
նալ յոյժ պիղատոսի:

ճբ
է

Եւ ըստ տաւնին
արձակէր նոցա ըզ
մի ոք զկապեալ զոր
ինքեանք խնդրէին:

ճգ
գ

Եւ էր որ անուանեալն
էր բարաբբայ կա
պեալ ընդ խռովիչսն:
որոց ի խռովութեանն այր
մի սպանեալ էր:

Եւ ձայն բարձր սկս
աւ աղաղակել ամ
բոխն եւ խնդրել որպէս
սովոր էր. զի արձակ
եսցէ նոցա զբարաբբայն:

Պատասխանի ետ պի
ղատոս եւ ասէ ցնոսա
կամիք զարձակեց
ից ձեզ զարքայն հր
էից: Քանզի գիտէր
թէ առ նախանձու մ
ատնեցին զնա քա
հանայապետքն:

ճդ
ա

Քհ̃քն եւ զամբոխըն
հաւանեցուցին, զի

մր	ղ	յ	մ
ճա	շձ	շձ շղբ	
ճբ	յճ		յիբ
ճգ		շձգ	յիգ

մր	ղ	յ	մ
ճդ	յծ	շձդ	յիե

արձակեսցէ նոցա .
ըղ զբարաբբայն:
Դարձեալ պատաս
խանի ետ պիղատոս
և ասէ ցնոսա . և արդ
զինչ կամիք թէ արա
րից զարքայն հրէից ::
Եւ նոքա դարձեալ
աղաղակեցին յորդորեալք
ի քահանայապետացն
ի խաչ հան զդա :
Ասէ ցնոսա պի
ղատոս՝ զինչ իսկ չար
արարեալ իցէ դորա ::
Եւ նոքա առաւել առաւելս
աղաղակէին և ասէ
ին ի խաչ հան զդայ ::
մդ ա Եւ կամէր պիղատոս իբ
րև զամենայն կամեցաւ

հաճել զամբոխն ին,
արձակեաց նոցա ըղ
բարաբբայն : և զյս
գանս հարեալ՝ ետ ի
ձեռս զի խաչ հ
անիցեն ::

մե դ ԵՒ ԶԻՆՈՒՈՐ
ՔՆ ՏԱՐԱՆ ԶՆԱ Ի

ներքս ի գաւիթն որ
հրապարակն էր : և
կոչեցին միանգամայն
զամենայն զզօրսն :
և զգեցուցանեն նը
մա քղամիդ կարմիր
և ծիրանիս : և եդին
ի գլուխ նորա պսակ
արարեալ ի փշոց :
Եւ սկսան ողջոյն
տալ նմա և ասել՝ ող

մր	ղ	յ	մ
մդ	յժդ	ճղդ	յխը

մր	յ	մ
մե	ճղե ճղզ	յխթ

ջ լեր արքայդ հրէից ։
և ծեծէին զգլուխն
եղեգամբ ։ և թքա
նէին ընդ երեսն ։
Եւ ծունր իջեալ՝
երկիր պագանէին
նմա ։
մը բ Եւ իբրեւ կատակե
ցին զնա՝ մերկացուց
ին զքղամիդոնն ծի
րանին՝ և զգեցու
ցին նմա զիւր հան
դերձն ։
մթ ա Եւ ածին արտաքս
զի խաչեսցեն զնա ։
Եւ տանէին պայճակ
զանցաւորն կիւրենացի՝
որ ընդ այն անցանէր
եկեալ յագարակէ ։

մր	ղ	յ	մ
մը			յլ
մթ	յժե	մգ	յլա

զհայրն աղեքսանդրի
և ռուփայ՝ զի բարձցէ
զխաչափայտն նորա ։
մժ ա Եւ ածեն զնա ի գողգո
թա տեղին՝ որ թարգ
մանի տեղի կառափելոյ ։
մժա գ Եւ տային նմա գինի
զմռսեալ՝ և նա ոչ առ ։
Եւ հանեն զնա ի խաչ ։
մժբ ա Եւ բաժանէին զհան
դերձն նորա արկեալ
վիճակս ի վերայ՝ թէ ո
զինչ առնուցու ։
մժգ ժ Էր ժամ երրորդ՝ և
հանեն զնա ի խաչ ։
մժդ ա Եւ էր գիր վճռոյ նո
րա գրեալ՝ թէ թագ
աւոր է հրէից ։
մժե ա Եւ ընդ նմա հանեն ի

մր	ղ	յ	մ
մժ			
մժա	մգ	մգ	յլգ
մժբ	յիա	մա	յլդ
մժգ			
մժդ	յիդ	ճղթ	յլե
մժե	յժե յժթ	ճղը	յլզ

խաչ երկուս աւազակս,
մի ընդ աջմէ՛ եւ մի ընդ ա
հեկէ նորայ ։

ՄԺԶ Ը Ելցաւ գիրն որ ասէ՛
թէ ընդ անաւրէնս համա
րեցաւ ։

ՄԺԷ Զ Եւ որք անցանէին՝ հայ
հոյէին զնա ․ շարժէին
զգլուխս իւրեանց եւ աս
էին ։ Վա՛հ ։ որ քակէիր
զտաճարն եւ յերիս աւու
րս շինէիր ․ ապրեցո՛
զանձն քո եւ էջ ի խաչէդ ։

ՄԺԸ Բ Նոյնպէս եւ քահանայ
ապետքն այպն առա
րեալ ․ ընդ միմեանս ըն
դ հանդերձ դպրաւքն ա
սէին ։ զայլս ապրե
ցոյց ՝ զանձն ո՞չ կարա
ցէ ապրեցուցանել
ք͞ս արքայդ ի͞է͞լ ։ իջ
ցէ այժմ ի խաչէդ՝ զի
տեսցուք եւ հաւա
տասցուք դմա՛յ ։

ՄԺԹ Բ Եւ որք ընդ նմա՛յն ի
խաչն ելեալ էին, նա
խատէին զնայ ։

ՄԻ Բ Եւ իբրեւ վե՛ց ժամ
եղեւ՝ խաւա՛ր կալաւ
զամենայն երկիր մին
չեւ ցիններն ժամն ։

ՄԻԱ Զ Եւ յիններորդ ժամ
ուն աղաղակեա՛ց յ͞ս
ի ձայն մեծ եւ ասէ ։
Է՛լի․ Է՛լի, լամմա սա
բա՛ք թանի ։ որ թար
գմանի ա͞ծ իմ ա͞ծ իմ․
ընդէ՞ր թողեր զիս ։

Մր	Ղ	Յ	Մր	Ղ	Յ
ՄԺԶ	ՄՂԵ		ՄԺԹ	ՅԺԵ	ՅԼԹ
ՄԺԷ		ՅԼԵ	ՄԻ	ՅԺԷ	ՅԽ
ՄԺԸ		ՅԼԸ	ՄԻԱ		ՅԽԱ

Եւ ոմանք ի նոցանէ
որ շուրջն կային զնով
աւ ; իբրեւ լուան՝ աս
էին թէ զեղիա կարդայ :

մլբ Բ Եւ ընթացեալ մի ոմն՝
ելից սպունգ մի քաց
ախով՝ եւ հար եդ
յեղեգան տայր ըմպ
ել նմայ : եւ ասէ թոյլ
տուք՝ տեսցուք գայ
եղիա էջուցանել զդա :

մլգ Ա Եւ յս արձակ եաց
ձայն մեծ՝ եւ եհան
զհոգին :

մլդ Բ Եւ վարագոյր տաճ
արին պատառեցաւ
յերկուս՝ ի վերուստ
մինչեւ ի խոնարհ :

մլե Բ Եւ տեսեալ հարիւր
ապետին որ կայր անդ՝
եթէ աղաղակեաց եւ ե
հան զհոգին՝ ասէր՝
արդարեւ այս այր որ
դի այ էր :

մլզ Զ Էին եւ կանայք որ հա
յէին ի հեռաստանէ :
յորս էր մարիամ մագ
դաղենացի , եւ մարիամ
յակովբու փոքուկան ,
եւ յովսեայ մայրն , եւ
սաղոմէ ; որք յոր
ժամ էին ի գալիլեայ՝
զհետ շրջէին նորա եւ
պաշտէին զնա :

Եւ այլ բազում կա
նայք որք ընդ նմա
ելեալ էին ի
յեմ : ֆծ

մր	ղ	յ	մ
մլբ	յժգ		
մլգ	յժթ	մգ	յխգ
մլդ	յիբ		յխդ
մլե	յլ		յխզ

մր	մ
մլզ	յխե

խոր

մլբ
ա

ԵՒ ԻԲՐԵՒ ԵՐԵ
ԿՈ ԵՂԷՒ · ՔԱՆԶԻ
ուրբաթ էր · որ շաբ
աթն մտանէր · եկ
եալ յովսեփ · որ յար ի
մաթեայն էր : այր պատ
կեշա՝ նախարար ·
որ ինքն իսկ ակն ու
նէր արքայութեան այ ::
համարձակեցաւ, և
մտեալ առ պիղատոս և
խնդրեաց զմարմինն յի ::

Եւ պիղատոս զար
մացաւ թէ այդչափ
վաղ մեռաւ ::

Եւ կոչեցեալ առ ինքն
զհարիւրապետն՝ ե
հարց ցնա և ասէ թէ
արդարև՝ այդ չափ
վաղ մեռաւ ::

Եւ իբրև ստուգեաց
ի հարիւրապետէն ամենայնի՝
շնորհեաց զմար
մինն յովսեփա ::

մլգ
ա

Եւ յովսեփ գնեաց
կտաւ · և իջուցեալ
ըզնա պատեաց պատ
տաւ կտաւովն. և եդ ի
գերեզմանին զոր էր փո
րեալ ի վիմէ · և թաւ
ալեցոյց վէմ մի դու
ռըն գերեզմանին էն ::

մլդ
է

Եւ մարիամ մագ
դաղենացին · և մարի
ամ յակոբեա և յով
սեայ՝ տեսին զուր
եդին ուր եդաւ ::

մլե
ը

Եւ իբրև անց շաբ

մտ	ղ	յ	մ
մկե	յլբ	մղ	յխբ

մտ	ղ	յ	մ
մկգ	յլդ	մգ	յխդ
մկթ			յծ
մլ	յլե		

աթն. մարիամ մագդաղենացի, և մարիամ յակոբեա և սաղոմէ. չոգան պատրաստեցին խունկս զի եկեսցեն աւծցեն ըզնայ։

մլա ա Եւ ընդ առաւաւտս միաշաբաթուոյն. գան ի գերեզմանն ընդ արևագալն. և ասէին ցմիմեանս. ո՞վ թաւալեցուսցէ մեզ զվէմն ի դրաց գերեզմանին։

Եւ հայեցեալ տեսանեն զի թաւալեցուցեալ էր զվէմն ի գերեզմանէն. քանզի էր մեծ յոյժ։

Եւ մտեալ ի ներքս ի գերեզմանն, տեսին երիտասարդ մի զի նստէր ընդ աջմէ կողմանէ, զգեցեալ պատմուճան սպիտակ. և զարհուրեցան։

մլբ ա Եւ նա ասէ ցնոսա. մի՛ երկնչիք. զՅս խնդրէք. զնազարացի. զխաչեալն. յարեաւ. չէ՛ աստ. ահաւասիկ տեղի ուր եդին զնա։

Այլ երթայք ասացէք ցաշակերտսն նորա, և ցպետրոս. եթէ ահա յառաջա

մտ ղ յ մ
մլա յլղ մր մձա յծբ

մտ ղ յ մ
մլբ յլե մձա յծդ

գոյն երթայ քան զձեզ ի գալիլեա. անդ տեսանիցէք զնա որպէս ասացն ձեզ։

ՄԼԴ
Բ

Եւ իբրև լուան՝ ելին և փախեան ի գերեզմանէն, քանզի զարհի հարեալ էին։

Եւ ոչ ումեք ինչ ասացին, զի երկնչէին։

Աւետարան Ըստ Մարկոսի։ կբ

ՅԱՐՈՒՑԵԱԼ ԸՆ ԱՌԱՒՕՏ

ունն առաջին միաշաբաթուն. երևեցաւ մարիամու մագդաղենացւոյ յորմէ հանեալ էր զեւթն դևսն։

Մտ ՄԼԴ　Ղ ՅԼԸ　Յ ՅԺԴ. կբ

Նա գնաց երթեալ պատմեաց այնոցիկ որ ընդ նմա եղեալ էին մինչ դեռ լային և սգային։

Նոքա իբրև լուան թէ կենդանի է և երևեցաւ նմա, ոչ հաւատային։

Յետոյ երկուց եցա այլով կերպարանաւ, որոց երթային յանդաստան։

Նոքա չոգան պատմեցին այլոց. և ոչ նոցա հաւատային։

Յետոյ մինչ դեռ բազմեալ էին մետասանքն, երևեցաւ նոցա. և թշնամանեաց ան եաց զանհաւատութիւն նոցա և զխստասրտութիւն։ զի որոց երևեցաւ նոցա յարուցեալ ի մեռելոց՝ և ոչ հաւատացին։

Եւ ասէ ցնոսա։ երթայք յաշխարհ ամենայն՝ և քարոզեցէք զաւետարանն ամենայն արարածոց։

Որ հաւատայ և մկրտի՝ կեցցէ։ և որ ոչն հաւատայ՝ դատապարտեսցի։

Նշանք այնոցիկ որ հաւատասցեն՝ երթիցեն զհետ այսոցիկ։

Յանուն իմ դևս հանցեն։ լեզուս խօսեսցին։ ի ձեռս իւրեանց օձս բարձցեն։

Եւ եթէ մահացու ինչ դեղ արբցեն՝ նոցա այինչ ոչ վնասեսցէ։ ի վերայ հիւանդաց՝ ձեռս դիցեն և բժշկեսցին։

Եւ տէրն յս յետ խօսելոյն ընդ նոսա՝ համբարձաւ յերկինս՝ և նստաւ ընդ աջմէ հօր։

Եւ նոքա ելեալ քարոզեցին ընդ ամենայն տեղիս՝ տն գործակցութեամբ։

Եւ զբանն հաստատէին ամենայն նշանաւք որ երթային զհետ նոցա։

Զեղկելի [illegible] զաղքատ եղբայր [illegible]՝ [illegible] [illegible]՝ որք
[illegible] [illegible] [illegible]։ յիշեցէք զծնողսն մեր [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]. և զձեզ քրս յիշեսցէ, ամէն։

Ղուկասու աւետ. գլուխք։

Ա Վասն աշխարհագրին։ Ա
Բ Վն բազմութեան հովուացն։ Բ
Գ Վն Սիմէոնի ծերունւոյն։ Գ
Դ Վն Աննայի մարգարէուհւոյն։ Դ
Ե Վն բանին եղելոյ առ Յոհաննէս։ Ե
Զ Վն հարցանողացն զՅոհաննէս։ Զ
Է Վն փորձութեան Տն ի չարէն։ Է
Ը Վն որ ունէր զհոգին չար։ Ը
Թ Վն զոքանչն Պետրոսի։ Թ
Ժ Վն առողջութեան ազգի ազգի ցաւոց։ Ժ
ԺԱ Վն որսոյ ձկանցն։ ԺԱ
ԺԲ Վն բորոտին։ ԺԲ
ԺԳ Վն անդամալուծին։ ԺԳ
ԺԴ Վն Ղեւեայ մաքսաւորին։ ԺԴ
ԺԵ Վն որոյ ձեռնն գօսացեալ էր։ ԺԵ
ԺԶ Վն ընտրութեան առաքելոցն։ ԺԶ
ԺԷ Վն երանութեանցն։ ԺԷ
ԺԸ Վն հարիւրապետին։ ԺԸ

ԺԹ Վն որդւոյ այրւոյն։ ԺԹ
Ի Վն առաքելոցն ի Յոհաննանէ։ Ի
ԻԱ Վն աւծելոյ զՏէրն իւղով։ ԻԱ ԻԲ
ԻԲ Վն առակին սերմանացանին։ ԻԲ ԻԴ Թ
ԻԳ Վն սաստելոյ հողմոյն եւ ալեացն։ ԻԳ ԺԱ Ժ
Դ ԻԴ Վն Լեգէոնին։ ԻԴ ԺԵ ԺԱ
ԻԵ Վն դստերն ժողովրդապետին։ ԻԵ ԺԳ ԺԷ
Դ Ա ԻԶ Վն արիւնահոսին։ ԻԶ ԺԶ ԺԳ
ԻԷ Վն երկոտասանիցն առաքելոցն։ ԻԷ ԺԹ Ը
Ը Բ ԻԸ Վն Ե նկանակին եւ Բ ձկանն։ ԻԸ ԻԶ ԺԶ
Թ Գ ԻԹ Վն հարցմանն աշակերտացն։ ԻԹ ԺԷ
Լ Վն այլակերպութեանն։ Լ ԼԳ ԻԵ
Զ Դ ԼԱ Վն լուսնոտին։ ԼԱ ԼԵ ԻԶ
ԺԴ Ե ԼԲ Վն մտածութեանն թէ ով է մեծ։ ԼԲ ԼԶ ԻԵ
Է ԼԳ Վն որոց ոչ ետուն ընդունել գիւղն։ ԼԳ Ժ
ԻԱ Ե ԼԴ Վն [illegible]։ ԼԴ
ԺԹ Ը ԼԵ Վն հարցանողին օրինականին։ ԼԵ ԻԱ ԻԹ
Ե ԼԶ Վն անկելոյն ի ձեռս աւազակաց։ ԼԶ
Ե ԼԷ Վն Մարթայի եւ Մարիամու։ ԼԷ

ԼԸ վս աղաւթիցն : ԼԸ
ԼԹ վս համրոյն դիւահարի : ԼԹ ԽԶ
Խ վս կնոջն որ ձայն եբարձ : Խ
ԽԱ վս խնդրողացն նշանս : ԽԱ ԽԴ
ԽԲ վս փարիսեցւոյն որ կոչեաց զտէրն : ԽԲ
ԽԳ վս վայ տալոյ աւրինականացն : ԽԳ ԾԲ
ԽԴ վս փարիսեցւոց խմորոյն : ԽԴ
ԽԵ վս որ կամէր բաժանել զժառանգութիւնն : ԽԵ
ԽԶ վս անդաստանին մեծատանն : ԽԶ
ԽԷ վս գալիլեացւոցն որոց խառնեաց արիւն : ԽԷ
ԽԸ վս որոց անկաւ ի վերայ աշտարակն [illegible] : ԽԸ
ԽԹ վս կնոջն կորակորին : ԽԹ ԽԹ
Ծ վս հարցմանն թէ սակաւք են : Ծ
ԾԱ վս ասելոյն յս̅ զհերովդէ : ԾԱ
ԾԲ վս այտնոց ուռուցելոյն : ԾԲ
ԾԳ վս չախորժելոյ զնախագահս : ԾԳ
ԾԴ վս կոչեցելոցն յընթրիսն : ԾԴ ԾԱ
ԾԵ Առակն որ աշտարակ շինել կամէր զիւրատունսն : ԾԵ
ԾԶ Առակն ճ̅ Ժ̅ ոչխարին : ԾԶ ԼԸ

ԾԷ վս որ գնաց յաշխարհ հեռի : ԾԷ
ԾԸ վս անաւրէնին տնտեսութեան : ԾԸ
ԾԹ վս մեծատանն եւ ղազարու : ԾԹ
Կ վս բորոտացն : Կ
ԿԱ վս դատաւորին անիրաւութեան : ԿԱ
ԿԲ վս փարիսեցւոյն եւ մաքսաւորին : ԿԲ
ԿԳ վս հարցմանն մեծատանն զյս̅ : ԿԳ ԽԱ ԽԹ
ԿԴ վս կուրին : ԿԴ ԽԴ ԼԱ
ԿԵ վս զակքեի : ԿԵ
ԿԶ վս որ գնաց առնուլ թագաւորութիւն : ԿԶ
ԿԷ վս որ առաքէին զԺ̅ մնասն : ԿԷ Կ
ԿԸ վս յաւանակին : ԿԸ ԽԵ ԼԷ
ԿԹ վս հարցմանն որով իշխանութեամբ [illegible] : ԿԹ ԽԸ ԼԵ
Հ վս առակին այգւոյն : Հ Ծ ԼԴ
ՀԱ վս հարցանելոյն զհարկ են : ՀԱ ԾԱ ԼԵ
ՀԲ վս սադուկեցւոցն : ՀԲ ԾԴ ԼԲ
ՀԳ վս [illegible] : ՀԳ ԾԵ Խ
ՀԴ վս երկու լումայիցն : ՀԴ ԽԱ
ՀԵ վս կատարածին : ՀԵ ԾԵ ԽԲ

Ի ղուկասու գլուխս · կանոնաւ համաձայնեցեալ
զատ եւ եւ թիւս :

ՀԶ վն աղքատ այրին ։ ՀԶ [illegible]
ՀԷ վն յաղագս խնդրոյն թէ ով իցէ մեծ ։ ՀԷ
ՀԸ վն որ խնդրեաց սատանայ զաշակերտսն ։ ՀԸ
ՀԹ վն [illegible] ։ ՀԹ
Ձ վն կանանցն որ կոծէին ։ Ձ

ՁԱ վն աւազակին ապաշխարողին ։ ՁԱ
ՁԲ վն որ խնդրեաց զմարմինն տեառն ։ ՁԲ
ՁԳ վն կղէոպայանցն ։ ՁԳ

Նախագրութիւն սրբ աւետարանին ղուկասու ։

Աւետարանս սրբոյ ղուկասու՝ վկայէ նորին եղէն ։ Ղուկաս աշակերտ էր պետրոսի առաքելոյ, և ձեռնադրեցաւ ընթացակից պաւղոսի և կեցեալ ընդ նմա. Այս գրեաց զաւետարանս զայս ։ սկիզբն առնէ ի ծննդենէն յովհաննու, և զօրհնութենէն ։ Պատմէ և զ մարմնաւոր փրկչին ։ Ըզ գալուստն առնէ, և եղանակէ ի յովհաննէսէ խաւսելն, և խաւսս թա մինչև յաւիտեան ։ Պատմէ և զմկրտութիւն յովհաննու . և զփորձելն, զփորձչին սատանայէ, զընտրութիւն աշակերտացն, և այլ ևս խաւթանաւորսն. եղեց նշանս և աւրհնեալս բազումս եղեալս, և զխորհուրդ մատնութեանն, և զկատարածն, որ մատնեցաւ պիղատոսի պոնտացւոյ, և խաչեցաւ մարմնով. զի զինուորք բաժանեցին զհանդերձս նորա, և որք խաչեցան երկոցունց աւազակացն, մինն ապաշխարեալ խոս

տառաջանու Օծեալն, եւ ի մարմնին նորա եղաւ եղեւ եղ
մահն, եւ յարեաւ յերրորդ աւուրն, եւ յետ այսոր ել
համբարձաւ յերկինս, տեսանելով հրեշտակացն;
Որում փառք յաւիտեանս ամէն :: Օրհնեա [illegible]

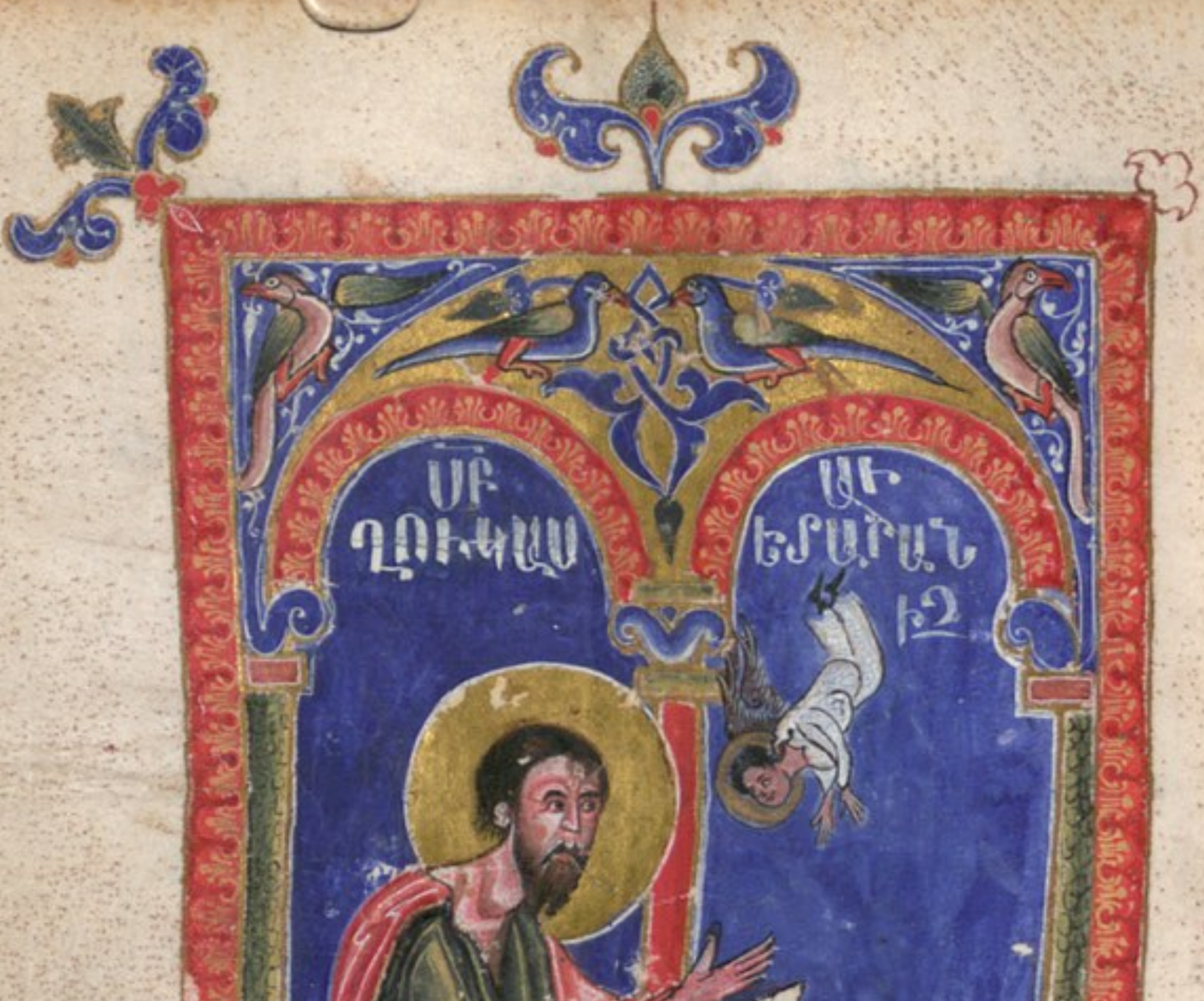
ՍԲ
ՂՈՒԿԱՍ
ՍԲ
ԵՄԱՆՈՒ
ԷԼ

Աւետարանն ըստ Ղուկասու

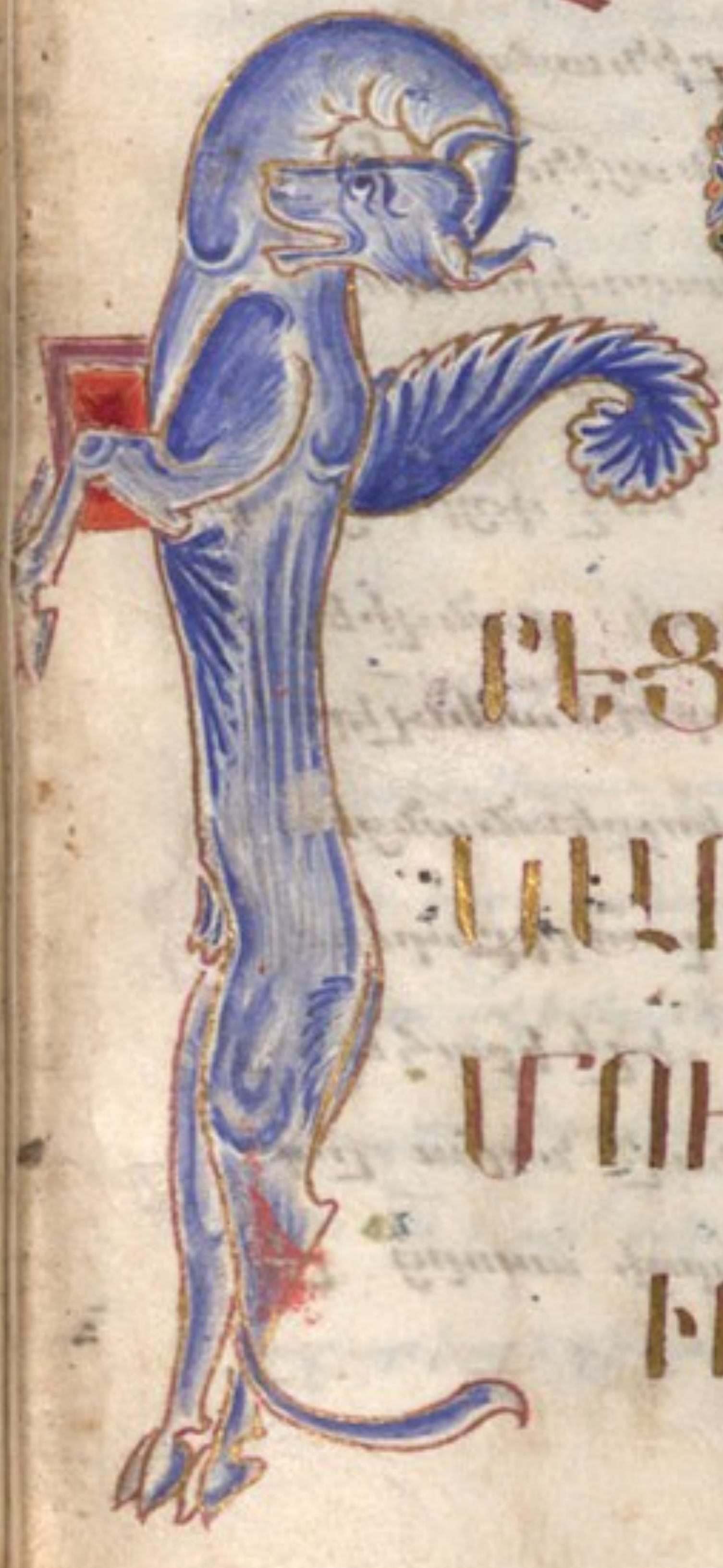

ԱՆԶԻ
ԲԱԶՈՒՄՔ ՋԱՆԱ
ՑԱՆ ՎԵՐՍՏԻՆ
ԿԱՐԳԵԼ ՊԱՏ
ՄՈՒԹԻՒՆՍ ՎԱՍՆ
ԻՐԱՑՆ

հաստատելոց ի մեզ որպէս աւանդեցին մեզ որ ի սկզբանէն ականատեսք եւ սպասաւորք եղեն բանին:

Կամեցայ եւ ես որ ի սկզբանէ զհետ երթեալ էի ամենայնի՝ ճշմարտութբ կարգաւ գրել քեզ քաջըդ Թէոփիլէ:

զի ծանիցես զբանիցն որոց աշակերտեցար ըզճշմարտութիւնն:

Եւ եղեւ յաւուրս հերովդի արքայի հրէաստանի քահանայ ոմն. անուն զաքարիայ. ի դասակարգէն աբիայ: եւ կին նորա. ի դստերաց ահարոնի. եւ անուն նորա եղիսաբէթ.

Եւ էին արդարք երկոքին առաջի այ:

գնային յամենայն պատուիրանս եւ յիրաւունս տն անարատք:

Եւ ոչ գոյր նոցա որդեակ: քանզի եղիսաբէթ ամուլ էր: եւ երկոքեան անցեալ էին զաւուրբք իւրեանց:

Եւ եղեւ ի քահանայանալն նորա ըստ կարգի աւուրց. ըն հասանելոյ առաջի այ՝ ե հաս նմա խունկ արկանել ըստ սովորութեան քահանայութեանն՝ մտեալ ի տաճարն տն ։

Եւ ամենայն բազմութիւն ժողովրդեանն կային յաղաւթս արտաքոյ ի ժամու խնկոցն ։

Եւ երևեցաւ նմա հրեշտակ տն, զի կայր ընդ աջմէ սեղանոյ խնկոցն ։

Եւ խռովեցաւ զաքարիայ իբրև ետես ՝ և անկաւ ահ ի վերայ նորա ։

Ասէ ցնա հրեշտակն տն ։ մի երկնչիր զաքարիայ ։ զի լսելի եղեն աղաւթք քո ։ և կին քո եղիսաբեթ՝ ծնցի քեզ որդի ։ և կոչես զանուն նորա յովհաննէս ։ և եղիցի քեզ ուրախութիւն և ցնծութիւն ։

Եւ բազումք ի ծնընդեան նորա խնդասցեն ։ զի եղիցի մեծ առաջի տն ։ և գինի և աւղի մի արբցէ ։

Եւ հոգւով սրբով լցցի անդրէն յորովայնէ մաւր իւրոյ ։ և զբազումս յորդւոցն իէլի դարձուսցէ ի տր ած իւրեանց ։

Եւ ինքն եկեսցէ առաջի նորա հոգւով զաւ

րութեամբ եղիայի: դարձուցանել զսիրտս հարց՝ յորդիս : և զանհաւանս յիմաստութիւն արդարոց : պատրաստել տն ժողովուրդ կազմեալ ::

Եւ ասէ զաքարիայ ցհրեշտակն : և ի՞բ գիտացից զայդ : զի ես ծե՛ր եմ . և կին իմ անցեա՛լ է զաւուրբք իւրովք ::

Պատասխանի՛ ետ հրեշտակն և ասէ ցնա : ես եմ գաբրիէլ որ կամ առաջի այ : և առաքեցայ խօսել ընդ քեզ՝ և աւետարանել քեզ զայդ : և ահա եղիցես համր : և մի՛ կարասցես խօսել՝ մինչեւ ցաւուրն յորում այդ լինիցի : փոխանակ զի ո՛չ հաւատացեր բանից իմոց՝ որք լցցին ի ժամանակի իւրեանց ::

Եւ ժողովուրդն ա՛կն ունէր զզաքարեայ : և զարմանային ընդ յամելն նորայ ի տաճարին ::

Եւ ելեալ՝ ո՛չ կարէր խօսել ընդ նոսա, և իմացան թէ տեսի՛լ տես ի տաճարին :: և նա՝ նշանակ ի՛

խաւսեր ընդ նմա ։
Եւ կայր պապանձեալ ։
Եւ եղև իբրև լցան
աւուրք պաշտաման
նորայ՝ գնաց ի տուն
իւր ։ Եւ յետ աւուրցն
այնոցիկ՝ յղացաւ
եղիսաբեթ կին
նորա ։ Եւ թաքուցա
նէր զանձն ամիսս
հինգ ։
Եւ ասէր՝ զինչ գործ
գործեաց ընդ իս տր̅ ։
յաւուրս յորս հայե
ցաւ յիս, բառնալ
զնախատինս
իմ ի մարդկա
նէ ։

ԻՅԱՐՍ

ԵՂՆ ԿԵՑԵՐ ՕՐԴԻ ,

առաքեցաւ գաբրի
էլ հրեշտակ յայ̅ ։ ի
քաղաք մի գալիլեա
ցւոց ․ որում անուն
էր նազարեթ ։ առ
կոյս խաւսեցեալ
առն, որում անուն էր
յովսեփ՝ ի տանէ դա
ւթի ։ Եւ անուն կու
սին՝ մարիամ ։
Եւ եկեալ առ նա ա
սէ՝ ուրախ լեր բերկ
րեալդ ։ տր̅ ընդ քեզ ։
Եւ նա ընդ բանսն
խռովեցաւ ։ և խոր
հէր ընդ միտս թէ որ
պիսի ինչ իցէ ողջոյն
ս այս ։

Ասէ ցնա հրեշտակն:
միերկնչիր մարիամ, զի
գտեր շնորհս յայ : և
ահա յղասջիր, ևծըն
ցես որդի : ևկոչեսցես
զանուն նորա յս : նա
եղիցի մեծ : և որդ ի
բարձրելոյն կոչեսցի:
Եւ տացէ նմա տր ած
զաթոռն դաւթի հաւր
նորա : և թագաւորես
ցէ իվերա տանն յակո
բայ յաւիտեանս : և
թագաւորութեանն
նորա վախճան : մի
լիցի ։
Ասէ մարիամ ցհր
եշտակն ՝ զիարդ լին ի
ցի ինձ այդ ՝ քանզի
զայր ոչ գիտեմ ։

Է
Ժ

Պատասխանի ետ հր
եշտակն ևասէ ցնա :
հոգի սուրբ եկեսցէ իքեզ:
ևզաւրութիւն բարձրե
լոյն հովանի լիցի ի
վերայ քո : քանզի որ
ծնանելոյն է ի քէն
սուրբ է : և որդի այ
կոչեսցի ։

Ը
Ժ

Եւ ահա եղիսաբեթ
ազգական քո ՝ և նա
յղեալէ իծերութեան
իւրում : այս վեցեր
որդ ամիսէ նորայ որ
ամուլն կոչեցեալ էր:
զի ոչ տկարասցի առ
յայ ամենայն բան ։
Ասէ մարիամ:

ղ մ
բ բ
գ

ահաւասիկ կամ աղախին տ̄ն: եղիցի՛ ինձ ըստ բանի քում:

Եւ գնա՛ց ի նմանէ հրեշտակն:

ՅԱՐՈՒՑԵԱԼ ՄԱՐԻԱՄ ՅԱՒՈՒՐՍ յայնոսիկ՝ գնա՛ց ի լեռնա կողմն փութապէս ի քաղաքն յուդա: և եմուտ ի տուն զաքարիայ՝ և ետ ողջ̄յն եղիսաբեթի:

Եւ եղև իբրև լուաւ զողջոյն մարիամու եղիսաբեթ՝ խաղա՛ց մանուկն յորովայն ի նորայ:

Եւ լցա՛ւ եղիսաբեթ հոգւով սրբով: և ի ձա՛յն բարձր աղաղակեաց և ասէ:

Աւրհնեա՛լ ես դու ի կանայս: և աւրհնեա՛լ է պտուղ որովայնի քո: և ուստի է ինձ այս՝ զի եկեսցէ մա՛յր տ̄ն իմոյ առ իս:

Զի ահաւասիկ իբրև եղև ձա՛յն ողջունի քո յականջս իմ՝ խաղա՛ց ցնծալով մանուկս յորովայնի իմում:

Եւ երանի՛ որ հաւատայցէ, եթէ եղիցի կատարումն ասացելոցն նմա ի տ̄նէ:

Եւ ասէ՛ մարիամ:

Մեծացուսցէ անձ
ն իմ զՏր : Եւ ցնծացաւ
հոգի իմ յԱծ փրկիչ իմ:
Զի հայեցաւ ի խոնար
հութիւն աղախնոյ իւրոյ:
Զի ահա յայսմ
հետէ երանեսցեն ինձ
ամենայն ազգք : Զի
արար ինձ մեծամեծս
Հզաւրն : Եւ սուրբ է
անուն նորա : Եւ ողոր
մութիւն նորա ազգ
աց յազգս երկիւղա
ծաց իւրոց :
Արար զաւրու
թիւն բազկաւ իւրով:
ցրուեաց զամբար
տաւանս մտաւք սրտ
ից իւրեանց :

Քակեաց զհզաւրս
յաթոռոց · եւ բարձ
րացոյց զխոնարհս :
Զքաղցեալս լց
ոյց բարութեամբ'
եւ զմեծատունս ար
ձակեաց ունայնս :
Պաշտպանեաց իլի
ծառայի իւրում' յի
շել զողորմութիւնս:
Որպէս խաւսեցաւ
առ հարս մեր' առ
Աբրահամ եւ զաւակի
նորա ի յաւիտեանս:
Եկաց առ նմա մարիամ
իբրեւ ամիսս երիս · եւ դար
ձաւ ի տուն իւր :
Եւ եղիսաբեթի լց
ան ժամանակք ծնա

իւրոյ՝ և ծնաւ որդի :

Եւ լուան որք շուրջ բնակեալ էին, և ազգատոհմն նորա՝ զի մեծ արարաւ տր զողորմութիւն իւր ընդ նմա՝ և խնդային ընդ նմա ::

Եւ եղև յաւուրն ութերորդի՝ եկին թլփատել զմանուկն․ և կոչէին զնա յանուն հաւր իւրոյ զաքարիա ::

Պատասխանի ետ մայր նորա և ասէ՝ ոչ : այլ կոչեսցի յովհաննէս :

Եւ ասեն ցնա՝ քանզի ոչ ոք է յազգէ քում․ որ կոչի անուամբ յովհաննէս :

Ակնարկէին հաւրն նորա թէ զինչ կամ իցէ կոչել զնա ::

Եւ խնդրէր նոցա տախտակ : գրեաց և ասէ յովհաննէս անուն է նորայ ::

Եւ զարմացան ամենեքեան : Բացաւ բերան նորա վաղվաղակի, և լեզու նորա, և խաւսէր աւրհնէր զած ::

Եւ եղև ահ ի վերայ ամենեցուն որ լսէին զայս, և որ շուրջ բնակեալ էին զնոքաւք ::

Եւ ընդ ամենայն լեռնակողմն հրեաստանի․ պատմէին բանքս այսոքիկ ::

ա

այս

Եւ եդին ամենեքին որ լսէինն ի սիրտս իւրեանց. և ասեն, զինչ լինիցի մանուկս այս ::
և ձեռն տն էր ընդ նմա ::

Եւ զաքարիա հայր նորա լցաւ հոգւով սրբով : մարգարէացաւ և ասէ ::

Օրհնեալ տր ած իղի՝ զի յայցել մեզ և արար փրկութիւն ժողովրդեան իւրում : և յարոյց եղջիւր փրկութեան մեզ ի տանն դաւթի ծառայի իւրոյ : որ պէս խօսեցաւ բերանով սրբոցն՝ որ յաւիտենից մարգարէիցն նորա էին : փրկութիւն թշնամեաց մերոց՝ և ի ձեռաց ամենայն ատելեաց մերոց : առնել ողորմութիւն ընդ հարսն մեր՝ և յիշել զուխտն իւր սուրբ ::

Զերդումն զոր երդուաւ աբրահամու հաւր մերում, տալ մեզ առանց երկիւղի ; և ի ձեռաց թշնամեաց փրկեալս ::

Պաշտել զնա սրբութեամբ և արդարութեամբ առաջի նորա. զամենայն աւուրս կենաց մերոց ::

Եւ դու մանուկ՝ մարգարէ՛ բարձրելոյն կոչեցեր ։ զի երթեցես առաջի երեսաց տն՟ , պատրաստել զճանապարհս նորա ։ տա՛լ գիտութի՛ւն փրկութեան ժողովրդեան նորա , ի թողութի՛ւն մեղաց նոցա ։

Վասն գթութեա՛նց և ողորմութեան այ՟ մերոյ ՝ որովք այ՛ց արասցէ մեզ արեգակն ի բարձանց ։ երևե՛լ որոց ի խաւարի և ի ստուերս մահու նստէին ։ ուղղե՛լ զոտս մեր ի ճանապարհս խաղաղութեան ։

Եւ մանուկն աճէր և զաւրանայր հոգւով ։ Եւ է՛ր յանապատ մինչև յաւ՛ր երևելո իւրոյ առ իս րայ իղի ։

ա ԵՒ ԵՂԵՒ ՅԱՒՈՒՐՍՆ ՅԱՅՆոսիկ · ե՛լ հրաման յաւգոստոս կայսերէ՛ աշխարհագի՛ր առնել ընդ ամենայն տիեզերս ։

Ա՛յս առաջինաշխարհագիր եղև ի դատաւորութե՛ան ասորւոց կիւրենեա ։

Եւ երթային ամենե

քեն մտանել յաշխարհագիրն յիւրաքանչիւր քաղաքն ։

Ե՛լ յովսէփ իգալիլեէ. իքաղաքէ՛ նազարեթէ՛ ի հրէաստան՝ իքաղա՛ք դաւթի՛ որ կոչի բեթղեհեմ։ վասն լինելո՛յ նորա իտանէ եւյազգէ դաւթի ։ մտանե՛լ յաշխարհագիրն մարիամաւ հանդերձ զոր խաւսեալն էր նմա ։ եւէր յղի՛ ։

Եւեղեւ իհասանելն նոցաանդր՝ լցա՛ն աւուրք ծննդեան նորա ։ եւ ծնա՛ւ զորդին իւր զանդրանիկ ։ եւ պատեա՛ց ի խանձարուրս ։ եւ եդ՛ զնայ իմսուր ։ զի ո՛չ գոյր նոցա տեղի յիջեւանին ։

Բ

ԵՒՀՈ՛ՎԻՒՔ:

ԷԻՆ ԻՆՄԻՆ ԳԱՒԱՌԻՆ ՅԱՅՆմիկ բացաւթեագք՛ որ պահէի՛ն զպահպանութիւնս գիշերոյ հաւտից իւրեանց ։

Եւ հրեշտա՛կ տ̅ն երեւեցաւ նոցա ։ եւ փա՛ռքն տ̅ն ծագեցին առ նոքաւ ։ եւերկեան երկիւ՛ղ մեծ ։

Եւ ասէ՛ ցնոսա հրեշտակն ։ մի՛ երկնչիք ։ զի ահաւասիկ աւետարանեմ ձեզ ուրախութե̄ն մեծ ։ որ եղիցի ամենայն ժողովրդեանն ։

Զի ծնաւ ձեզ այսաւր փրկիչ ։ որ է աւծեալ ։ տր̄ ։ ի քաղաքի դաւթի ։ և այս նշանակ ձեզ․ գտանիջիք մանուկ պատեալ ի խանձարուրս, և եդեալ ի մսուր ։

Եւ յանկարծակի եղև ընդ հրեշտակին ընդ այն մէկ․ բազմութեան զաւրաց երկնաւորաց՝ որ աւրհնէին զա̄ծ և ասէին ։

Փառք ի բարձունս ա̄յ ։ և յերկիր՝ խաղաղութ̄ն ։ ի մարդիկ հաճութ̄ե ։

Եւ եղև իբրև վերացան ի նոցանէ հրեշտակքն յերկինս, ասէին ցմիմեանս հովիւքն ։ եկայք երթիցուք մինչև ցբեթղեհեմ, և տեսցուք զինչէ բանս այս որ եղև՝ զոր տէր եցոյց մեզ ։

Եկին փութանակի, և գտին զմարիամ և զյովսէփ ։ և զմանուկն եդեալ ի մսուր ։ և ծանեան վասն բանին որ աս ասացաւ նոցա զմանկանեն ։

Եւ ամենեքեան որ լսէին, զարմանային վասն բանիցն զոր խաւսեցան ընդ նոսա այ հովիւքն ։

Գ Եւ Մարիամ զամենայն բանս զայսոսիկ պահէր. և խելամուտ լինէր իսրտի իւրում։

Եւ դարձան հովիւքն փառաւոր առնէին և աւրհնէին զա̅ծ, վասն ամենայնի զոր լուան և տեսին, որպէս պատմեցաւ նոցայ ։

ԵՒՅՈՐԺԱՄ ԼՑԱՆ ԱՒՈՒՐՔ ՈՒԹ· Թլփատել զնայ, և կոչեցաւ անուն նորա յս̅։ որ կոչեցեալ էր ի հրեշտակէն, մինչ չև յղացեալ էր զնայ յորովայնի։

ԵՒԻԲՐԵՒ ԼՑԱՆ ԱՒՈՒՐՔ ՍՐբութեան նոցա ըստ աւրինացն մովսեսի, ածին զնա յեմ̅ յանդիման առնել տն̅։ որպէս և գրեալ է յաւրէնս տն̅, թէ ամենայն արու որ բանայ զարգանդ. սուրբ տն̅ կոչեսցի ։

Դ

Եւ տալ պատարագս
ըստ ասացելոյն յօ
րէնս տն. զոյգս տատ
րակաց։ կամ երկ
ուս ձագս աղաւնեաց։

Եւ ահա այր մի
յեմ. որոյ անուն էր
սիմէոն։ եւ այրն
այն արդար, եւ երկիւ
ղած։ եւ ակն ունէր
մխիթարութեանն
իէլի։ եւ հոգին սուրբ
էր ի նմայ։

Եւ էր նորա հրա
ման առեալ ի հոգւ
ոյն սրբոյ, մի՛ տեսա
նել զմահ մինչեւ
տեսցէ զօծեալն
տն։ եւ եկն հոգւովն
ի տաճարն։

Եւ իբրեւ ածին ծնո
ղքն զմանուկն յս,
առնել նոցա ըստ սո
վորութեան օրի
նացն ի վերայ նորա։
եւ նա առ, ընկալաւ
զնա ի գիրկս իւր։
աւրհնեաց զած եւ ասէ։

Արդ արձակ
ես զծառայ քո տր
ըստ բանի քում՝ ի խա
ղաղութիւն։ զի
տեսին աչք իմ զփր
կութիւն քո. զոր
պատրաստեցեր ա
ռաջի ամենայն ժո
ղովրդոց։ լոյս ի
յայտնութիւն հեթա

նոսաց · եւ փառք ժող
ովրդեան քում իէլի ։
Եւ էին հայրն եւ մայ
րն նորա զարմացեալ
ի վերա բանիցն որ
խաւսէին զնմանէ ։
Եւ աւրհնեաց զնո
սա սիմէոն ։
Եւ ասէ ցմարիամ
մայր նորա ։ ահա՛
սա՝ կայ ի գլորումն
եւ ի կանգնումն բազ
մաց ի մէջ իէլի · եւ ի
նշան հակառակու
թեան ։ եւ ընդ քո իսկ
անձն անցցէ սուր ։
զի յայտնի եղիցին ի բա
զում սրտից խոր
հուրդք ։

Դ

Եւ անդ էր աննա մար
գարէ · դուստր փա
նուելի՝ յազգէ ա
սերայ ։ սա՛ ինքն՝
անցեալ էր զաւուրբք
բազմաւք ։ կեցեալ
ընդ առն ամս եաւթն՝
ի կուսութենէ իւրմէ ։
Եւ էր այրի՛ ամաց ութ
սուն եւ չորից ։ որ
ո՛չ մեկնէր ի տաճարէն ·
այլ պահօք եւ աղաւ
թիւք՝ պաշտէր զցայգ
եւ զցերեկ ։
Եւ սա՛ ի նմին ժամու
յարուցեալ գոհան
այր զաէ ։ եւ խաւսե
էր զնմանէ ընդ ամե
նեսին՝ որ ակն ունէին

ին փրկութեանն եմի։

Եւ իբրեւ կատարեցին զամենայն զայն ըստ աւրինացն տն ։ դարձան անդրէն ի գալիլեա ի քաղաքն իւրեանց նազարէթ։

Եւ մանուկն աճէր եւ զաւրանայր` լի իմաստութեամբ։ եւ շնորհք այ էին ի վերայ նորա։

ԵՒԵՐԹԱՅԻՆ
ԾՆՈՂՔՆ ՆՈՐԱ

ամի ամի յեմ ի տաւն զատկին ։ պատք

Եւ իբրեւ եղեն նորա ամք երկոտասան` ելանէին նոքա յեմ ըստ սովորութեան տաւնին, եւ կատարեալ զաւուրսն, եւ դառնալ անդրէն` մնաց յս մանուկն նորա յեմ ։ եւ ոչ գիտացին ին ծնողքն նորա ։ կարծէին զնմանէ թէ ընդ ուղեկիցսն իցէ։

Եկին իբրեւ աւուր միո ճանապարհ, եւ խնդրէին զնա ընդ ազգականս եւ ընդ ծանաւթս ։ եւ իբրեւ ոչ գտին` դարձան անդրէն յեմ խնդրել զնա։

Եւ եղեւ յետ երից աւուրց` գտին զնա ի տաճարին զի նստեալ էր ընդ վարդապետսն։

լսէր ի նոցանէ՝ եւ հար
ցանէր զնոսա ::

ԻԴ
Ժ

Զարմանային էին ամենե
քեան որք լսէին նմանէ՝
ընդ իմաստութիւնն եւ
ընդ պատասխանիսն իւր
նորա։ եւ իբրեւ տեսին
զնա՝ զարմացան ::

ԻԵ
Ժ

Եւ ասէ ցնա մայրն իւր։
որդեակ՝ զինչ գործ
գործեցեր ընդ մեզ։
ահա աւասիկ հայր քո
եւ ես տառապեալք
խնդրէաք զքեզ ։

գու

Եւ ասէ ցնոսա ։ զի՞
խնդրէիք զիս ։ ոչ գի
տէիք եթէ ի տան հաւր
իմոյ պարտ է ինձ լինել։

Եւ նոքա ոչ իմացան
զբանսն զոր խաւսեցաւ
ընդ նոսա ::

Եւ էջ ընդ նոսա։ եւ
գնաց ի նազարեթ։
եւ էր նոցա հնազանդ։

Եւ մայրն նորա պահէր
զամենայն բանսն ի
սրտի իւրում ։

Եւ յս̄ զարգանայր իմ
աստութեամբ եւ հա
սակաւ ։ եւ շնորհաւք
այ̄ եւ մարդ
կան ։

Ղ
Գ
Ե

ՅԱՄԻՆ ՀՆԳԵՏԱ
ՍԱՆ ԵՐՈՐԴԻՆ
տէրութեանն տի
բերեայ կայսեր ։
ի դատաւորութե
հրէաստանի պղ

ղ մ մր
ի կբ ժդ
ե

ղ յ մ
ղ բ ժե ե

ղատոսի պոնտացւոյ
եւ ի չորրորդ պետու
թեանն գալիլեացւոց
հերովդէսի ։ եւ ի փիլիպ՝
պոսի եղբաւր նորա
չորրորդ պետութե̅,
ի տուրեացւոց եւ տրա
քոնացւոց աշխարհին ։
եւ ի չորրորդ պետու
թեանն լիւսանեայ աբ
իլենացւոյ ։ եւ ի քհ̅
անայապետութե̅
աննայի եւ կայիափայ ․
եղեւ բան ա̅յ ի վերա
յովհաննու որդւոյ
զաքարեայ յանապա
տին ։ եւ եկն յամ
ենայն կողմն յորդա
նանու ․ քարոզել մկր
տութիւն ապաշխա
րութեան ի թողութ̅ե
մեղաց ։

է
ա

Որպէս եւ գրեալ է ի
գիրս պատգամաց ես
այի մարգարէի ։
Ձայն բարբառոյ յանա
պատի ։ պատրաստ
արարէք զճանապարհ
տն̅ , եւ ուղիղ արա
րէք զշաւիղս նորա ։
Ամենայն ձորք
լցցին ։ եւ ամենայն
լերինք եւ բլուրք խոն
արհեսցին ։ եւ եղի
ցեն դժուարինքն ի
դիւրինս ։ եւ առապ
արքն ի հարթ ճանա
պարհս ։ եւ տեսցէ

ղ յ մ մր
ե ժ ը բ

ամենայն մարմին զ
փրկութիւն ա̅յ.
ը/ե Ասէր ցժողովուր
դսն ելեալս մկրտել
ի նմանէ. Ծնունդք
իժից. ո՞ ցոյց ձեզ
փախչել ի բարկութե
նէն որ գալոցն է.
արարէք այսու հետեւ
պտուղս արժանի ա
պաշխարութեան.
Եւ մի՛ սկսանիցիք
ասել եթէ ունիմք
հայր զաբրահամ.
զայս ասեմ ձեզ. ե
թէ կարող է ա̅ծ ի
քարանցս յայսցանէ
յարուցանել որդիս
աբրահամու.

Բայց աւասիկ
տապար՝ առ արմին
ծառոց կայ.
Ամենայն ծառ
որ ոչ առնէ պտուղ
բարի. հատանի ե
ւ ի հուր արկանի.
գ.
թ/ժ Հարցանէին զնա
ժողովուրդքն եւ ասէ
ին. իսկ արդ զի՞նչ
գործեսցուք.
Պատասխանի ետ
եւ ասէ ցնոսա.
որ իցեն երկու հան
դերձք. տացէ զմին
այնմ որոյ ոչն գոյցէ.
եւ որ կայցէ կերակուր.
նոյնպէս արասցէ.
Եկին եւ մաքսաւորք

շ/ը ճ/ժ շ/թ

մկրտել. և ասենցնա՛
վարդապետ՝ զի՞նչ
գործեսցուք:

Եւ նա ասէ՛ ցնոսա.
մի՛ ինչ աւելի քան ըզ
հրամայեալն ձեզ առ
նիցէք:

Հարցանէին զնայ
և զինուորքն ասէին,
և մեք զի՞նչ գործեսցուք:

Ասէ՛ ցնոսայ. մի՛
զոք խռովեսջիք. և մի՛
զոք զրպարտեսջիք.
շա՛տ լիցին ձեզ թո
շա՛կքն ձեր:

Մինչ ա՛կնունուն էր
ժողովուրդն, և խոր
հէին ամենեքեան ի սիր
տս իւրեանց վասն
Յովհաննու. մի՛թէ նա
իցէ ք̅ս̅ն:

ժ
ա

Պատասխանի ե՛տ ամե
նեցուն և ասէ. Ես
մկրտեմ զձեզ ջրով.
բայց գայ զօրաւորագո՛յն
քան զիս. զորոյ չե՛մ
բաւական բառնալ
զկաւշիկս. նա՛ մկր
տեսցէ զձեզ հոգւով
սրբով և հրով:

ժա
ե

Որոյ հեծանոցն ի
ձեռին իւրում. սրբե՛լ
զկա՛լ իւր. ժողովես
ցէ՛ զցորեանն ի շտեմ
արանս իւր. և զյարդն
այրեսցէ՛ անշէջ հրով:

Բազում և այ՛լ ինչ
մխիթարութեամբ

ղ յ մ մր
ժ զ ժէ ժդ ժը ժա դ
ժա ժէ

աւետարանէր ժողովրդեանն։

ժե
բ
Բայց հերովդէս
չորրորդապետ յան
դիմանեալ ի նմանէ.
վասն հերովդիադա
կնոջ փիլիպպոսի եղ
բաւր իւրոյ, եւ վասն
ամենայն չարեացն
զոր գործեաց հերով
դէս՝ յաւել եւ զայն
եւ ի վերա ամենայնի.
եւ եդ ի բանտի զյով
հաննէս։

ժզ
ա
Եւ եղեւ ի մկրտել ամ
ենայն ժողովրդեանն,
եւ ընդ յի̅ մկրտելն եւ
կալ յաղաւթս, բա
նալ երկնից եւ իջա
նել հոգւոյն սրբոյ
մարմնաւոր տեսլեամբ
իբրեւ զաղաւնի ի վերա
նորայ։

Եւ գայ ձայն յերկ
նից որ ասէր. դու ես
որդի իմ սիրելի. ընդ
քեզ հաճեցայ։

ժէ
գ
Եւ ինքն յս̅ էր ամաց
իբրեւ երեսնից սկսեալ՝
որոց որպէս եւ կար
ծէր որդի. Յովսեփու։
ՈՐ յակովբայ ն։
ՈՐ հեղեայ ն։
ՈՐ մատաթեայ ն։
ՈՐ ղեւեայ ն։
ՈՐ մեղքեայ ն։
ՈՐ յաննեայ ն։
ՈՐ յովսեփեայ ն։
ՈՐ մատթեայ ն։

Ղ	Յ	Մ	Մր	Ղ
ժե		ճխդ	ծը	ժէ
ժզ	ժե	ժդ	է	

ՈՐ ամոսա՛յ ն։
ՈՐ Նաւ ումա՛յ ն։
ՈՐ եսղեա՛յ ն։
ՈՐ Նանգեա՛յ ն։
ՈՐ մա աթեա՛յ ն։
ՈՐ մատ տաթեա՛յ ն։
ՈՐ սեմեա՛յ ն։
ՈՐ յովսեփեա՛յ ն։
ՈՐ յովդեա՛յ ն։
ՈՐ յովնանեա՛յ ն։
ՈՐ ռեսեա՛յ ն։
ՈՐ զորոբաբելի՛ն։
ՈՐ սաղաթիէլ ի՛ն։
ՈՐ ներեա՛յ ն։
ՈՐ մելքեա՛յ ն։
ՈՐ ադդեա՛յ ն։
ՈՐ կոսամ ա՛յ ն։
ՈՐ եղմովդամ ա՛յ ն։
ՈՐ էրեա՛յ ն։

ՈՐ յեսուա՛յ ն։
ՈՐ եղիազարա՛յ ն։
ՈՐ յովրամ ա՛յ ն։
ՈՐ մատ թեա՛յ ն։
ՈՐ ղեւեա՛յ ն։
ՈՐ սիմէ ովնի՛ ն։
ՈՐ յուդա՛յ ի ն։
ՈՐ յովսեփա՛յ ն։
ՈՐ յովնանեա՛յ ն։
ՈՐ եղեկիմ ա՛յ ն։
ՈՐ մելեա՛յ ն։
ՈՐ մենն ա՛յ ն։
ՈՐ մատ տաթեա՛յն։
ՈՐ նաթ անա՛յ ն։
ՈՐ դաւթի՛ ն։
ՈՐ յեսս եա՛յ ն։
ՈՐ ովբեդա՛յ ն։
ՈՐ բոոսա՛յ ն։
ՈՐ սաղման ա՛յ ն։

ՈՐ նաասոնի ն:
ՈՐ ամինադաբայ ն:
ՈՐ արամայ ն:
ՈՐ ադմեայ ն:
ՈՐ առնեայ ն:
ՈՐ եսրոմայ ն:
ՈՐ փարեսի ն:
ՈՐ յուդայի ն:
ՈՐ յակովբայ ն:
ՈՐ իսահակայ ն:
ՈՐ աբրահամու ն:
ՈՐ թարայի ն:
ՈՐ նաքովրայ ն:
ՈՐ սերուքայ ն:
ՈՐ ռագաւայ ն:
ՈՐ փաղեկայ ն:
ՈՐ եբերայ ն:
ՈՐ սաղայի ն:
ՈՐ կայնանայ ն:
ՈՐ արփաքսադայ ն:
ՈՐ սեմայ ն:
ՈՐ նոյի ն:
ՈՐ ղամեքայ ն:
ՈՐ մաթուսաղայի ն:
ՈՐ ենովքայ ն:
ՈՐ յարեդի ն:
ՈՐ մաղաղէլի ն:
ՈՐ կայնանայ ն:
ՈՐ ենովսայ ն:
ՈՐ սեթայ ն:
ՈՐ ադամայ ն:
ՈՐ աստուծոյն :

Է
ԺԷ
Բ

Ի յս լի հոգւովսրբով դարձաւ ի յորդանանէ. և վարէր հոգւովն սրբով յանապատ աւուրս քառասուն, փորձել ի սատանայէ :

ղ մ կ
ժէ ժէ ղ

ժգ ւ ոչ եկեր՛ և ոչ արբ
յաւուրսն յայնոսիկ:
ւ կատարելն նո
ցայ՝ քաղցեաւ ::
ւ ասէ ցնա սատա
նայ : եթե որդի ես այ՝
ասա՛ քարիդ այդ մեկ
զի հաց լիցի ::
ատասխանի ետ նմա
յս և ասէ : գրեալ է՝
թէ ոչ հացիւ միայն
կեցցէ մարդ՝ այլ ամե
նայն բանիւ որ ելանէ
ի բերանոյ այ ::
ւ հանեալ զնայ ի
լեառն մի բարձր՝ եցոյց
նմա զամենայն թա
գաւորութիւնս աշխ
արհի ի վայր կեան ժամ
անակի : և ասէ ցնայ
սատանայ : քեզ տաց
զայս ամենայն իշխանու
թիւն և զփառս սոցա՝
զի ինձ տուեալ է՝ և ում
կամիմ տամ զդա :
արդ դու եթէ անկեալ
երկիր պագանիցես առ
աջի իմ՝ քեզ եղիցի ամենայն ::
ատասխանի ետ նմա
յս և ասէ : գրեալ է՝ եր
կիր պագցես տն այ
քում․ և զնմա միայն
պաշտեսցես ::
ւ ած զնա յէմ․ և կա
ցոյց ի վերա աշտարա ա զնա
կի տաճարին : և ասէ
ցնա․ եթէ որդի ես այ՝
արկ զքեզ աստի ի վայր:

շ մ
ժզ ժզ

զի գրեալ է. թէ հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո պահել զքեզ: զի ի վերայ ձեռաց բարձցեն զքեզ. մի երբեք հարցես զքար ի զոտն քո:

Պատասխանի ետ նմա յս և ասէ: ասացեալ է թէ ոչ փորձեսցես զտր ած քո:

Եւ կատարեալ զամենայն փորձութիւնն սատանայ, ի բաց եկաց ի նմանէ առ ժամանակ մի:

ԵՒ ԴԱՐՁԱՒ
ՅՍ ԶՕՐՈՒԹԵԱՄԲ

հոգւոյն ի գալիլեայ: և ել համբաւ զնմանէ ընդ ամենայն կողմանս գաւառին: և նա ուսուցանէր ի ժողովուրդս նոցա. փառաւորեալ յամենեցունց:

ԺԸ Ժ Եւ եկն ի նազարէթ ուր սնեալն էր: և եմուտ ըստ սովորութեան իւրում յաւուրն շաբաթուց ի ժողովուրդն:

Եւ ետուն նմա գիրս զեսայեայ մարգարէ: և յարեաւ ընթեռնուլ:

Եւ իբրև եբաց զգիրսն, եգիտ զայն տեղի յորում գրեալն էր:

Հոգի տն ի վերայ իմ:

է ժե
ժ խղ
մ իգ
մր իե
է ժը

վասն որոյ եւ օծ իսկ զիս ։ աւետարանել աղքատաց առաքեաց զիս ։ բժշկել զբեկեալըս սրտիւ ։ քարոզել գերելոց զթողութիւն ։ եւ կուրաց տեսանել ։ արձակել զվիրաւորս ի թողութիւն ։ քարոզել ըզտարեկանն տն̄ ընդունելի ։

Եւ խփեաց զգիրսն ։ ետ ցպաշտաւնեայն եւ նստաւ ։

Եւ ամենեցուն որ ի ժողովրդեանն էին աչք ի նմա հայէին ։ եւ սկսաւ ասել ցնոսայ ։ այսաւր կատան գիրքս այս յականջս ձեր ։

ժէ ա Եւ ամենեքին վկայէին նմա ։ եւ զարմանային ընդ բանս շընորհ այն որ ելանէին ի բերանոյ նորա ։ եւ ասէին, ո՞չ սայ է որդին յովսեփու ։

ի ժ Եւ ասէ ցնոսայ ։ ապաքէն ասիցէ՞ք ինձ զառակս զայս ։ բժիշկ՝ բժշկեա զանձն քո ։ որչափ լուա՛ք զործեալսն ի կափառնաում ։ արա եւ աստ ի քում գաւառի ։

իա ա Եւ ասէ, ամէն ասեմ ձեզ ։ թէ չէ մարգա

Ղ	Յ	Մ	Մր
ժէ	ծէ	ձիա	ծ
ի			
իա	լէ	ձիբ	ծա

ԻԲ
Ժ

րէ ընդունելի ի քա
ղաքի իւրում ։
Ճշմարիտ ասեմ
ձեզ ։ զի բազում այր
իք էին յաւուրս եղի
այի ի մէջ իէլի ։ յոր
ժամ փակեցան ն
երկինք զերեք ամս
և զվեց ամիս , և ե
ղև սով մեծ ընդ ա
մենայն երկիր ։ և ոչ
առ մի ի նոցանէ ա
ռաքեցաւ եղիայ
բայց միայն ա
սարեփթա սիդո
նացւոց առ կին մի
այրի ։
Եւ բազում բոր
ոտք էին յիէլի ։ առ
եղիսէիւ մարգարէ
իւ ։ և ոչ ոք ի նոցա
նէ սրբեցաւ ։ բայց
միայն նեեման աս
որի ։
Եւ լցան ամենեք
եան բարկութեամբ ի
ժողովրդեանն իբ
րև լուան զայս ։ և
յարուցեալ հանին զն
զնա արտաքոյ քաղա
քին ։ և ածին զնա
մինչև յարտ և անն
լերինն ՝ յորոյ վերա
քաղաքն նոցա շին
եալ էր ։ ընկեն ա
վիհ առ նոցա գնայ ։
Եւ ինքն անցեալ
ընդ մէջ նոցայ

Հ
ԻԲ

գըլուխ այս ։

ԵՒ ԷՋ Ի ԿԱՓ

խգ ը ԱՌՆԱՈՒՄ ԻՔԱՂ

աքն գալիլէացւոց ,
և ուսուցանէր զնո
սա ի շաբաթուն ։

խդ բ Եւ զարմանային ընդ
վարդապետութն
նորա · զի իշխանու
թեամբ էր բանն
նորա ։

Ը խե ը Եւ էր ի ժողովրդ
եանն այր մի , որ
ունէր այս դեւի ի
պղծոյ ։ և աղաղա
կեաց ի ձայն մեծ՝
ասէ ։ Թուլացո՛յ ։
զի՞ կայ մեր եւ քո յս
նազովրեցի ։ եկիր
կորուսանել զմեզ ։
գիտեմ զքեզ ով ես ·
սուրբդ այ ։

Սաստեաց նմա
յս և ասէ ։ պապան
ձեաց՝ և ել ի դմանէ ։

Զեցեալ զնա
դեւն ի մէջ իրանոյ՝ և ել ի
նըմանէ ։ և ոչ ինչ
վընասեաց նմա ։

Եւ եղեն զարմացմու
նք ի վերայ ամենե
ցուն ։ Խաւսէին
ընդ միմեանս և ասէ
ին , զի՞նչ է բանս
այս ։ զի իշխանու
թեամբ և զաւրութեամբ
հրամայէ այսոց պղծ
ոց՝ և ելանեն ։

ղ ·	մ	մր
խգ		ժբ
խդ	կդ	ժգ
խե		ժդ

Եւ ելանէր հռչակ զնմանէ յամենայն տեղիս շուրջ զգաւառաւըն ։

Թ

իէ / է Եւ յարուցեալ ի ժողովրդենէն անտի՝ եմուտ ի տուն սիմոնի. զոքանչ սիմոնի տագնապէր ջերմամբ մեծաւ . և աղաչեցին զնա վասն նորա ։ Եկաց առ նմայ . սաստեաց ջերմանն և եթող ըզնա . և վաղվաղակի յարեաւ և պաշտէր ըզնոսա ։

Եւ ընդ արևուն մտանել՝ ամենեքեան որոց էին հիւանդք ախտաժետ ցաւըս . բերէին զնոսա առ նա ։ և նա իւրաքանչիւր ումեք ի նոցանէ , դնէր ձեռս և բժշկէր զնոսա ։

Ժ

իե / ը Ելանէին և դեւք ի բազմաց՝ աղաղակէին և ասէին թէ դու ես որդին այ ։

Եւ նա սաստէր ցնոսայ՝ պապանձեցարուք ։ և չտայր նոցա թոյլ խաւսել՝ զի գիտէին զնայ թէ քսն է ։

իը / ը ԵՒ ԻԲՐԵՒ ԱՅԳ ԵՂԵՒ . ԵԼ ԳՆԱՑ ՅԱնապատ տեղի ։ և ժողովուրդքն խնդրէ

մ մ յհ
իղ կե ժե

մ մ յհ
իե ղիը
իը ժե

րէին զնա : Եկին մին
չեւ առ նա, եւ արգելու
ին զնա զի մի գնասցէ
ի նոցանէ ::
Եւ նա ասէ ցնոսա :
եւ այլոց քաղաքաց
պարտ է ինձ աւետա
րանել զարքայու
թիւնն այ, զի յայն իսկ
առաքեցայ ::
Եւ քարոզէր ի ժող
ովուրդսն գալիլեացւոց ::
ԽԹ Ժ Եւ եղեւ ի խռնելն զնո
վաւ ժողովրդեանն.
լսել զբանն այ ՝ եւ
ինքն կայր առ ծովա
կին գեննեսարեթայ :
Եւ ետես երկուս նաւս
զի կային առ ծովակին :

Հ
ԽԹ

նացա
ւէ

եւ ձկնորսքն ելեալ ի նա
ւացն ՝ լուանային զգործիսն ::
Ելեալ ի մի նաւուցն
որ էր սիմովնի ՝ եւ աղա
չեաց զնա սակաւ իմն
տանել ի ներքս ի ցամա
քէն : Եւ նստեալ ուսու
ցանէր ի նաւէ անտի
Ժա զժողովուրդսն ::
Ծ Ը Իբրեւ լռեաց ի խօսե
լոյն, ասէ ցսիմովն.
Խաղացի՛ր ի խորն, եւ ար
կէք զգործիս ձեր յորս ::
Պատասխանի ետ սի
մովն եւ ասէ ցնա :
. Վարդապետ ՝ զամեն
այն գիշերս աշխատ եղ
եաք, եւ ոչ ինչ կալաք :
բայց վասն բանի քո ՝

Հ
Լ

արկցուք զգործիս մեր:
Ո զայս իբրեւ արարին՝
փակեցին ի ներքըս բազ
մութիւն ձկանց յոյժ.
մինչեւ պատառէին
ուռկանքն նոցա. եւ ակն
արկէին որսակցացն ի
միւս նաւին, գալ օգ
նել նոցա:
Եւ եկին՝ եւ լցին եր
կոքին նաւքն մինչեւ
մերձ ընկղմել նոցա:
Իսկ սիմոն պետրոս իբ
րեւ ետես, անկաւ առ
ծունկան յի եւ ասէ. ի
բաց գնա յինէն տր, զի
այր մեղաւոր եմ ես:
Քանզի ահ պատեաց
զնա, եւ զամենեսեան
որ ընդ նմայն էին վասն
որսոյ ձկանցն զոր ըմբռ
նեցին: Նոյնպէս ըզ
յակովբոս եւ զյովհան
նէս զորդիսն զեբեդեա՝
որ էին որսակիցք
սիմոնի:

ԺԵ
Բ

Եւ ասէ ցսիմովն յս:
մի երկնչիր: յայսմհետէ
ւս զմարդիկ որս աս
ցես ի կեանս:
Եւ հանեալ զնաւսն
ի ցամաք. թողին զամե
նայն եւ գնացին
զհետ նորա:

ծբ

ԺԷ
Ե

Եւ ԵՂԵՒ Ի ԼԻՆԵԼ
ՆՈՐԱ Ի ՄԻՈՒՄ Ի
քաղաքացն՝ ահաայրմի
լի բորոտութեամբ:

Ղ
ՃԱ

Ղ Մ Մր
ՃԲ ԽԱ Ժ
ՃԳ ԿԳ

իբրեւ ետես զՅս՝ անկեալ ի վերայ երեսաց՝ աղաչեաց զնա եւ ասէ։ Տր՝ եթէ կամիս՝ կարող ես զիս սրբել։

Ձգեաց զձեռն իւր՝ հպեցաւ նմա եւ ասէ. կամիմ՝ սրբեաց։ եւ վաղվաղակի գնաց ի նմանէ բորոտութիւնն։

Եւ նա պատուէր ետ նմայ մի՛ ումեք ասել։ այլ թէ երթ ցոյց զանձն քո քահանային՝ եւ մատոո՛յ պատարագ վասն սրբութեան քոյ՝ որպէս եւ հրամայեաց մովսէս ի վկայութիւն նոցա։

ԼԷ
Ա
Եւ տարածէր առաւել բանն զնմանէ։ եւ ժողովէին առ նա ժողովուրդք բազումք լսել՝ եւ բժշկել ի հիւանդութեանց իւրեանց։

ԼԸ
Բ
Եւ նա խոյս տայր յանապատ տեղիս՝ եւ կայր յաղօթս։

ԼԹ
Բ
ԵՒ ԵՂԵՒ Ի ՄԻՈՒՄ ՅԱՒՈՒՐՑ՝ ԵՒ ինքն ուսուցանէր։ եւ փարիսեցիքն եւ օրինացն վարդապետք նստեալ էին։ որք ժողովեալ էին յամենայն քաղաքաց գալիլեացւոց, եւ հրէաստանի, եւ եմի, եւ զաւրութի

Ղ Յ Մ Մր
ԼԷ ԽԱՂ ԻԳ ԻԵ

Ղ Մ Մր
ԼԸ ՃԽԹ ԿԶ
ԼԹ ՃԾԳ ԿԹ

տ՟ն էր ի բժշկել զնոսա ::

ծգ
ւ

ծգ
ը
ա

Եւ ահա արք բերեին մահճաւք զայր մի որ էր անդամալոյծ : և խնդրեին զնա մուծանել ի ներքս , և դնել առաջի նորայ : և իբրև ոչ գտանեին թէ ընդ որ մուծանիցեն զնա ի ներքս վասն ամբոխին՝ ելին ի տանիս և ի ցըռոցն կախեցին զնայ՝ և իջուցին մահճաւքն հանդերձ ի մէջ առաջի յի՟ ::

Եւ տեսեալ զհաւատսն նոցա՝ ասէ ցնա · այր դու՝ թողեալ լիցին քեզ մեղք քո ::

ղ յ մ մր
ը ը հ ի

Սկսան խորհել դըպիրքն և փարիսեցիք և ասեն · ո՞վ է սայ որ խօսի զհայհոյութի՟ս : ո՞ կարէ թողուլ զմեղս · բայց միայն ա՟ծ ::

Իբրև գիտաց յ՟ս ըզխորհուրդս նոցայ՝ պատասխանի ետ և ասէ ցնոսայ : զի՞ խորհիք ի սիրտս ձեր : զի՞նչ դիւրագոյն է : ասել՝ թողեալ լիցին քեզ մեղք քո · եթէ ասել արի՛ և գնայ ::

Այլ զի գիտասջիք եթէ իշխանութի՟ն ունի որդի մարդոյ յերկրի թողուլ զմեղս ·

Ասէ՛ ցանդամա
լուծն՝ քեզ ասեմ. արի
առ զմահիճս քո եւերթ
ի տուն քո ::

Եւ նա ժամայն յար
ուցեալ առաջի ամենե
ցուն. առ՛ զիւրն յորոյ
վերա անկեալն դղինէր։
գնայր ի տուն իւր՝ եւփա
ռաւոր առնէր զած ::

Զարմանք կալան
զամենեսեան. եւփառա
ւոր առնէին զած ::

Լի եղեն ահիւ, եւ ա
սեն թէ տեսաք ա
յսաւր նորանշս ::

ԽԸ
Բ
ծղ

ԵՒՅԵՏԱՅՍ
ՈՐԻԿ ԵԼ ԱՆԴՈՒՍՏ ։ԵՒԵ։
տես մաքսաւոր մի, որում
անուն էր ղեւի. զի նստա
էր ի մաքսաւորութն ::
Եւասէ՛ ցնա՛ եկ զկնի իմ ::

Եւ թողեալ զամենայն
յարեաւ գնաց զկնի նորա ::

ԽԹ
Բ

Եւ արար ընդունելու
թիւն մեծ նմա ղեւի ի
տան իւրում ::

Եւ էր ժողով՛ բազ
ում մաքսաւորաց՝ եւ
այլոց որ էին բազմեալ
ընդ նոսա ::

Եւ տրտնջէին փա
րիսեցիքն եւ դպիրք
նոցա զնմանէ առ աշա
կերտսն նորա եւասէ
ին, ընդէ՞ր ընդ մաք
սաւորս եւ ընդ մեղա
ւորս ուտէք եւ ըմպէք ::

ուր

Ղ Մ Մր
ԽԸ ՀԱ ԻԱ

Ղ Մ Մր
ԽԹ ՀԲ ԻԲ

խ
Բ

ծեւղ

Պատասխանի ետ յս եւ ասէ ցնոսա. ոչ են պիտոյ բժիշկք ողջոց, այլ հիւանդաց։ Եւ ոչ եկի կոչել զարդարս, այլ զմեղաւորս յապաշխարութիւն։

Եւ նոքա ասեն ցնա, ընդէ՞ր աշակերտքն յովհաննու եփարիսեցւոցն պահեն ստէպ. եւ խնդրուածս առնեն, եւ քոյդ ուտեն եւ ըմպեն։

Եւ յս ասէ ցնոսա. միթէ կարողէք զմանկունս առագաստի, մինչ փեսայն ընդ նոսա է՝ հրաման տալ պահել։ Եկեսցեն աւուրք յորժամ բարձցի ի նոցանէ փեսայն՝ եւ ապա պահեսցեն յաւուրսն յայնոսիկ։

Ասաց եւ առակ մի առ նոսա. թէ ոչ ոք արկանէ ի նոր հանդերձէ՝ ի վերայ հնացեալ հանդերձոյ. ապա թէ ոչ՝ եւ զնորն պատառէ, եւ ընդ հնոյն ոչ միաբանի կապերտն որ ի նորոյն։

Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր՝ ի տիկս հինս. ապա թէ ոչ՝ պայթուցանէ գինին նոր զտիկսն հինս։ ինքն հեղու, եւ տիկքն

ղ ճ ճի
խ ճդ իդ

կորընչին ։ այլ զգինին նոր՝
ի տիկս նորս արկանելի է
եւ երկոքին պահին ։
Եւ ոչ ոք ըմպէ զհինն՝
եւ կամիցի զնորն ։ քան
զի ասէ թէ հինն
քաղցրագոյն է ։

խա
Ա

ԵՒԵՂԵՒԻՇԱԲ
ԱԹՈՒՆ ՅԵՐԿՐՈՐԴ
ում առաջնոյն, անցա
նել նմա ընդ արտոր
այսն ։ եւ աշակերտքն
նորա կորզէին հասկ,
շփէին ընդ ձեռսն եւ ուտէին ։
Եւ ոմանք ի փարիսեց
ւոցն ասեն ցնոսայ ։
Զինչ գործէք՝ որ չէ ար
ժան ի շաբաթու ։
Պատասխանի ետ յս

մե
խբ
Ա

եւ ասէ ցնոսա ։ Ոչ իցէ
ընթերցեալ ձեր զոր
արարն դաւիթ ։ յոր
ժամ քաղցեաւն ինքն
եւ որ ընդ նմայն էին ։
զիարդ եմուտ նայ ի
տուն այ, եւ զհաց
զառաջաւորութեանն
եկեր, եւ ետ այնոցիկ
որ ընդ նմայն էին ։ զոր
ոչ էր աւրէն ումեք ու
տել՝ բայց միայն քահ
անայապետիցն ։
Եւ ասէ ցնոսա ։ տէր է
որդի մարդոյ եւ շաբաթու ։
Եւ եղեւ ի միւս
շաբաթուն. մտանել
նմայ ի ժողովուրդն
եւ ուսուցանել ։ եւ էր

Ղ խա — Մ ձթ — Մր իդ
Ղ խբ — Մ ձժզ — Մր իե

աւուր այլում. եւ ձեռն իւր աջ՝ գաւսացեալ էր։

Եւ սպասէին նմա դպիրքն եւ փարիսեցիք թէ ի շաբաթու բժշկեսցէ, զի գտանիցեն չարախաւսութիւն զնմանէ։

Եւ նա գիտէր զխորհուրդս նոցա։

Ասէ ցայրն որո ձեռն գաւսացեալ էր՝ արի՛ անց իմէջ։ Եւ նա յարուցեալ եկաց։

Ասէ ցնոսա յս՝ հարցից ինչ ցձեզ։ զինչ արժան է շաբաթու. բարի՞ ինչ առնել՝ եթէ չար գործել։ Ոգի մի՛ ապրեցուցանել՞՝ եթէ կորուսանել։

Եւ հայեցեալ շուրջ զամենեքումբք զայրացելն՝ ասէ ցայրն՝ ձգեա՛ զձեռն քո. եւ նա ձգեաց։ Եւ հաստատեցաւ ձեռն նորա իբրեւ զմիւսն։

Եւ նոքա լցան յիմարութեամբ։ Եւ խաւսէին ընդ միմեանս եթէ զինչ առնիցեն յն։

ծզ
իգ
Է

ԵՒ ԵՂԵՒ ԸՆԴ ԱՒՈՒՐՍՆ ԸՆԴ ԱՅՆոսիկ. ել ի լեառն կալ յաղաւթս։ Եւ հանէր

Ղ իգ — Մ ձկթ — Մր կթ

զգիշերն ի գլուխ յաղաւթսն այ:

խդ բ Եւ իբրև այգ եղև՝ կոչեաց զաշակերտսն իւր: և ընտրեաց ի նոցանէ երկոտասանս զորս և առաքեալս անուանեաց:

Զսիմովն՝ զոր և պետրոս անուանեաց: և զանդրէաս եղբայր նորա: զյակովբոս՝ և զյոհաննէս: զփիլիպպոս, և զբարթողոմէոս: զմատթէոս, և զթովմաս: զյակովբոս ալփեայ՝ և զսիմոն զկոչեցեալն նախանձայոյզ: և զյուդա յակոբեան՝ և զյուդա իսկարիովտացի՝ որ եղև իսկ մատնիչ:

Ղ Մ Մր
խդ ձ լ

խե ա Եւ իջեալ նոքաւք ի տեղի մի տափարակ՝ և ժողով աշակերտացն նորա: և բազմութ(իւ)ն յոյժ ժողովրդեան յամենայն հրէաստանէ. և յեմէ, և յայնըմ կողմանէ: և ի ծովեզերեն տիւրոսի և սիդովնի, որ եկին լսել ի նմանէ՝ և բժշկել ի հիւանդութենէ իւրեանց: և նեղեալքն յայսոց պղծոց՝ բժշկէին: և ամենայն ժողովուրդն խնդրէր մերձենալ ի նա: զի զաւրութիւն բազում ելանէր ի նմանէ և բժշկ

Ղ Յ Մ Մր
խե խղ իդ իե

կէր զամենեսեան եւան :·

խզ ե Եւ նա ամբարձ զաչս իւր յաշակերտսն իւր եւ ասէ ·

ԺԷ Երանի՛ է աղքատացըդ հոգւով՝ զի ձերն է արքայութին երկնից է·

խէ ե Երանի՛ որ քաղցեալ են այժմ, զի յագեսցին:

խը ե Երանի՛ որ լան այժմ, զի ծիծաղեսցին :·

խթ ե Երանի՛ է ձեզ յորժամ նախատիցեն զձեզ մարդիկ, եւ յորժամ որոշիցեն զձեզ եւ նախատիցեն· եւ հանիցեն անուն չար զձէնջ վասն որդւոյ մարդոյ· ուրախ լերուք յաւուր յայնմիկ եւ ցնծասջիք· զի ահա վարձք ձեր բազում են յերկինս· ըստ նմին աւրինակի առնէին մարգարէիցն հարքն իւրեանց ·

Ծ ժ Բայց վայ ձեզ մեծատանցդ՝ զի ընկալայք զմխիթարութիւն ձեր ·

Վայ ձեզ որ յագեցեալ էք այժմ; զի քաղցիցէք :·

Վայ ձեզ որ ծիծաղիք այժմ; զի սգայցէք եւ լայցէք ·

Ծա ժ Վայ ձեզ յորժամ բարի ասիցեն զձէնջ ամենայն մարդիկ · զի այնպէս առնէին

Ղ Մ
խզ ծէ
խէ ծը
խը
խթ

Ղ
Ծ
Ծա

սուտ մարգարէիցըն հարքն նոցա ։

ծբ ե Այլ ձեզ ասեմ որ լսէքդ ։ սիրեցէք զթշնամիս ձեր ։ բարի արարէք ատելեաց ձերոց ։ օրհնեցէք զանիծիչս ձեր ։ աղօթս արարէք ի վերայ նեղչաց ձերոց ։

ծգ ե Որ հարկանէ զծընաւտքդ ՚ մատո՛ նմա եւ զմիւսն ։ եւ որ հանէ ի քէն զբաճկոն քո ՚ մի՛ արգելուր ի նմանէ եւ զշապիկս քո ։ ամենայն ի որ խնդրէ ի քէն՝ տո՛ւր ։ եւ զոր ինչ հանէ ի քէն՝ մի՛ պահանջեր ։

ծդ ե Եւ որպէս կամիք թէ արասցեն ձեզ մարդիկ՝ այնպէս եւ դուք արասցէք նոցա ։

ծե ե Եւ եթէ սիրէք դուք ըզսիրելիս ձեր՝ զի՞նչ շնորհ է ձեր ։ զի եւ մեղաւորք սիրեն զսիրելիս իւրեանց ։

Եւ եթէ բարի առնէք բարերարաց ձերոց՝ ո՞ր շնորհ է ձեր ։ զի եւ մեղաւորք զնոյն գործեն ։

Եւ եթէ տայք փոխ այնոցիկ յորոց ակն ունիք առնուլ՝ ո՞ր շնորհ է ձեր ։ քանզի եւ մեղաւորք մեղաւորաց փոխ

Ղ	Մ
ծբ	խ
ծգ	լը

Ղ	Մ
ծդ	ծդ
ծե	խա

տան, զխաչուցեն անօրէնն ըզկենդանին ։

Բայց սիրեցէք ըզ թշնամիս ձեր ։ բարի արարէք ատելեաց ձերոց ։ և տուք փոխ ուստի ոչ ակն ունիցիք առնուլ ։ և եղիցին վարձք ձեր բազում ։ և եղիջիք որդիք բարձրելոյն ։ զի նա քաղցր է ի վերայ չարաց և ապաշնորհաց ։

Եղերուք գթածք ։ որպէս և հայրն ձեր գըթած է ։

ծզ
Է
Մի դատիք՝ և ոչ դատիցիք ։ մի պարտ ձէք՝ և ոչ պարտ ձիցիք ։ արձակեցէք՝ և արձակեսջիք ։ տուք՝ և տացի ձեզ ։ չափ բարիոք թաթաղուն շարժուն զեղուն, տացեն ի գոգս ձեր ։ նովին չափով որով չափէք՝ չափեսցի ձեզ ։

ծէ
Ե
Ասաց և առակ մի առ նոսա ։ մի թէ կարիցէ կոյր կուրի առաջնորդել ։ ոչ ապաքէն երկոքեան ի խոր խորխատ անկանիցին ։

ծը
Դ
Ոչ է աշակերտ՝ լաւ քան զվարդապետ իւր ։ ամենայն կատարեալն՝ եղիցի իբրև զվարդապետ իւր ։

ծթ
Ե
Զ՞ի տեսանես զշիւղ

ղ մ մր
ծղ ի խա

ղ յ մ մր
ծե ճծզ
ծը ճժե ճլթ ղ
ծթ ծա

յական եղբաւր քո՝ եւ ի
քում ականդ զգեր
անդ ոչ նշմարես ։
Կամ զիարդ կա
րես ասել ցեղբայր
քո՝ եղբայր, թող
հանից զշիւղդ յա
կանէ քումմէ՝ եւ
դու ի քում ականդ
զգերանդ ոչ տեսանես։
Կեղծաւոր՝ հան
նախ զգերանդ յա
կանէ քումմէ. եւ ա
պա հայեսջիր հա
նել զշիւղ յականէ
եղբաւր քոյ ։
կ / Ե Զի ոչ է ծառ բա
րի՝ որ առնէ պտուղ
չար. եւ ոչ դարձեալ
ծառ չար՝ որ առնէ
պտուղ բարի. զի
իւրաքանչիւր ծառ՝
ի պտղոյ իւրմէ ճա
նաչի ։
կա / Ե Զի ոչ եթէ ի փ
շոց քաղեն թուզ։
եւ ոչ ի մորենւոյ կը
թեն խաղող ։
կբ / Ե Այր բարի՝ ի
բարի գանձուց
սրտի իւրոյ բղխէ
զբարի. եւ մարդ
չար՝ ի չարէն բղխէ
զչար. քանզի ի
յաւելուածոյ սր
տին խաւսի բեր
ան նորա ։
կգ / Գ Զի կոչէք զիս տր

ղ մ
կ իբ

ղ յ մ
կա ծէ
կբ
կգ ձժղ ծթ

տր, եւ զոր ասեմն ոչ առնէք։

կդ
ե
Ամենայն որ գայ առ իս, եւ լսէ զբանս իմ եւ առնէ զնոսա՝ ցուցից ձեզ ում նմանէ։ Նմանէ առն որ շինիցէ տուն, որ փորեաց՝ եւ խորեաց եւ եդ հիմն ի վերայ վիմի։ Ի յառնել հեղեղաց՝ բախեաց գետ զտունն եւ ոչ կարաց շարժել զնա։ զի հաստատեալ էր հիմն ի վերայ վիմին։

Իսկ որ լսէ զբանս իմ եւ ոչ առնէ, նմանէ առն որ շինիցէ տուն ի վերայ հողոյ առանց հիման։ զոր բախեաց գետ՝ եւ վաղվաղակի անկաւ։ եւ եղեւ կործանումն տանն այնորիկ մեծ։

կե
դ
ԵՒ ԻԲՐԵՒ ԿԱՏԱՐԵԱՑ ԶԱՄԵՆԱՅՆ

բանս իւր ի լսելիս ժողովրդեանն, եմուտ ի կափառնայում։

ժր
Հարիւրապետի ուրումն ծառայ չարաչար հիւանդացեալ էր՝ մերձ էր ի վախճանել։ որ էր նմա պատուական։

Հ
կդ

Ճ
կա

Իբրև լուաւ զյ͞է՝ առաքեաց զծերսն հրէից աղաչել զնա զի եկեսցէ ապրեցուսցէ զծառայն նորայ ։

Եւ նոքա եկեալ առ յ͞ս, աղաչէին ըզնայ յոյժ և ասէին ։ Թէ արժանի է որում ըզ շնորհ զայս առնես ։ զի սիրէ զազգս մեր ։ և զժողովրդանոցս նա՛ շինեաց մեզ ։

Եւ յ͞ս գնայր ընդ նոսա ։ իբրև ոչ ինչ կարի հեռի էր ի տանէն, յղեաց առ նա հարիւրապետն բարեկամս և ասէ ։ տէ՛ր՝ մի՛ ինչ աշխատ լինիր ։ զի չեմ բաւական եթէ ընդ յարկաւ իմով մտանիցես ։ վասն որոյ և ոչ զանձն համարեցայ արժանի առ քեզ գալոյ ։ այլ ասա՛ բանիւ, և բժշկեսցի մանուկս իմ ։ քանզի և ես այր մի եմ · կարգեալ ընդ իշխանութեամբ ։ ունիմ ընդ ինև զինուորս ։ ասեմ սմա երթ՝ և երթայ ։ և այլ ում թէ եկ՝ և գայ ։ և ծառայ իմում թէ արա՛ զայս՝ և առնէ ։

ցմա

Իբրեւ լուաւ զայս ա յս, զարմացաւ աւ: դարձաւ առ ժողովուրդն որ երթայր զհետ նորա եւ ասէ. ամէն ասեմ ձեզ: թէ եւ ոչ յիղի այսչափ հաւատս գտի:

կզ
ե

Եւ դարձան անդրէն պատգամաւորքն ի տուն, եւ գտին զծառայն հիւանդ՝ բժշկեալ:

ծթ

կե

ԵՒ ԵՂԵՒ Ի ՎԱՂԻՒՆ. ԵՐԹայր ի քաղաք մի որում անուն էր նային: երթային ընդնմա եւ աշակերտքն նորա, եւ ժողովուրդ բազում: Իբրեւ մերձ եղեւ ի դուռն քաղաքին, եւ ահա եղանէր մեռեալ մի, որդի միամաւր մաւր իւրոյ: Եւ նա էր այրի: եւ ժողովուրդ բազում քաղաքին էր ընդ նմայ:

Իբրեւ ետես զնա տր, գթացաւ ի նա եւ ասէ մի լար:

Եւ մատուցեալ մերձ եկաւ ի դագաղն: Եւ որ բարձեալն տանէին՝ զտեղի առին:

ղ
կզ
կե

մ
կզ

Եւ ասէ, պատանեակ դու, քեզ ասեմ. արի:

Ի ԿԷ Ժ

Սանկին եզաւ մեռեալն նստաւ: և սկսաւ խօսել: և ետ զնա ցմայր իւր:

Ահ կալաւ զամենեսեան, և փառաւոր առնէին զած: և ասէին եթէ մարգարէ մեծ յարուցեալ է ի մեզ: և եթէ այց արար ած ժողովրդեան իւրում ի բարութիւն:

ԿԸ Ժ

Եւ ել զրոյցս այս ընդ ամենայն հրէաստան վասն նորա, և ընդ ամենայն կողմանս աշխարհին:

Եւ պատմեցին յովհաննու աշակերտքն իւր վասն ամենայնի այսորիկ:

Եւ կոչեցեալ առ ինքն երկուս ոմանս յաշակերտացն իւրոց յովհաննէս, առաքեաց առ տր եւ ասէ: դու ես որ գալոցն ես: եթէ այլում ակն կալցուք:

Եւ եկեալ արքն առ նա ասեն՝ յովհաննէս մկրտիչ

Զ
ԿԸ

Զ
ԿԹ

Ժ
ԿԵ

առ առաքեաց զմեզ առ քեզ եւ ասէ, դու՞ ես որ գալոցդ ես՝ եթէ այլ ումէ ակն կալցուք ։

իջե

Եւ ի նմին ժամու բժշկեաց զբազումս ի հիւանդութեանց, եւ հարուածոց, եւ յայսոց չարաց ։ եւ կուրաց բազմաց շնորհեաց տեսանել ։

Պատասխանի ե ետ նոցա յս եւ ասէ ։ երթայք պատմեցէք յովաննու զոր տեսէքդ եւ լուայք ։ կոյրք տեսանեն ։ կաղք՝ գընան ։ բորոտք՝ սըրբին ։ խուլք՝ լսեն ։ մեռեալք՝ յառնեն ։ աղքատք՝ աւետարանին ։ Եւ երանի որոց ոչ գայթագղեսցի յիս ։

Եւ իբրեւ գնացին հրեշտակքն յովաննու, սկըսաւ խօսել ընդ ժողովուրդսն վասըն յովաննու ։

Զի՞ ելէք յանապատ տեսանել ։ եղեգ՞ն ի հողմոյ շարժուն ։

Այլ զի՞նչ ելէք

տեսանել : այր ի
հանդերձս փափ-
կութեան զարդա-
րեալ : ահաւա-
սիկ որք հանդեր-
ձս երեւելիս եւ ի
փափկութեան են
յարքունիս են :
Այլ զինչ ելէք
տեսանել : մար-
գարէ : այո՛ :
ասեմ ձեզ : եւ ա-
ռաւել եւս քան զմար-
գարէ : զի սա է
վասն որոյ գրեալն է:
Հ / Բ ԱՀԱւասիկ ես առա-
քեմ զհրեշտակ
իմ առաջի երես-
աց քոց : որ պատր-

աստեսցէ զճանա-
պարհս քո առաջի քո :
Հա / Ե Ամեն ասեմ ձեզ :
մեծ ի ծնունդս կա-
նանց մարգարէ է
քան զյովաննէս ն
ոչ ոք է : բայց փոք-
րիկն յարքայու-
թեան այ՟ , մեծ է
քան զնա :
Հբ / Ժ Եւ ամենայն ժող-
ովուրդն լուեալ եւ
ար . եւ մաքսաւորքն
արդարացուցին
զա՟ծ . որ մկրտեալ էին
ցեալն մկրտու-
թեամբն յովհաննու ::
Իսկ փարիսեց-
իքն եւ աւրինակ-

Ղ Մ ՄԻ
Հ ԾԳ Ա

Ղ Ն
Հա ԾԳ
Հբ

կանքն զխորհուրդն
այ անարգեցին
յանձինս իւրեանց՝
զի ո՛չ մկրտեցան ի
նմանէ ։

հգ
ե
Արդ՝ ո՞ւմ նմա
նեցուցից զմարդ
իկ ազգիս այսոր
իկ՝ եւ ո՞ւմ իցեն նը
մանողք ։ Նման
են մանկտւոյ, որք
հրապարակս նըս
տիցին , կարդայ
ցեն զմիմեանս
ասիցեն ։ փողս
հարաք ձեզ՝ եւ ո՛չ
կաքաւեցէք ։ ող
բացաք՝ եւ ո՛չ կո
ծեցարուք ։

ղ յ մ մր
հգ ղէ մհղ ծծը

Եկն յովհաննէս
մկրտիչ՝ ո՛չ ուտէր
հաց , եւ ո՛չ ըմպէր
գինի , եւ ասէք թէ
դեւ գոյ ի նմայ ։
Եկն որդի մար
դոյ, ուտէ՛ եւ ըմպէ՝
եւ ասէք՝ ահա՛ այր
կերող եւ արբեցող ։
բարեկամ մաքսաւո
րաց եւ մեղաւո
րաց ։ Եւ արդա
րացաւ իմաստու
թիւն յորդւոց
իւրոց ։

խա
հդ
ա
ԱՂԱՉԷՐ
ԶՆԱ ՈՄՆ ի փա
րիսեցւոցն՝ զի
կերիցէ հաց ընդ նմա ։

ղ մր
հդ ծէ

Եւ մտեալ ի տուն
փարիսեցւոյն՝ բազ
մեցաւ ։
Եւ կին մի էր ի քա
ղաքին մեղաւոր ։
Իբրեւ գիտաց թէ
բազմեալ է ի տան
փարիսեցւոյն ։
բերեալ շիշ մի իւ
ղոյ ազնուի՛ կայր
յետոյ առ ոտս նո
րա՛ լալով ։ եւ ար
տասուօքն սկ
սաւ թանալ զո
տս նորա ։ եւ հե
րովք գլխոյ իւրոյ
ջնջէր ։ եւ համ
բուրէր զոտսն
նորա ։ եւ աւծա
նէր իւղովն ։
Եւ տեսեալ փա
րիսեցւոյն որ կոչ
եացն զնա, ասէր
ընդ միտս իւր ։
սա թէ մարգարէ
ոք էր՝ ապա գիտէր
թէ ով եւ որպիսի ոք
կին մերձանայ ի սա ։
զի մեղաւոր է ։
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ցնա ։
Սիմովն՝ ունիմ ինչ
ասել քեզ ։
Եւ նա ասէ, ասա
վարդապետ ։
Եւ ասէ, երկու
պարտապանք էին
ուրումն փոխատու
ի ։

մին պարտէր հինգ հարիւր դահեկան. և միւսն յիսուն. և իբրև ոչ գոյր նոցա հատուցանել՝ երկոցունցն շնորհեաց : արդ ասա, ո՞ ոք առաւել սիրեսցէ զնա ::

Ասէ սիմովն. ինձ այսպէս թուի թէ որում զբազումն շնորհեաց:

Եւ նա ասէ, ուղիղ դատեցար :

Եւ դարձեալ ի կինն կողմն, ասէ ցսիմովն : տեսանե՞ս զայս կին : մտի՛ ի տուն քո՝ ջուր ոտից իմոց ոչ ետուր : իսկ սայ արտասուաւք իւրովք եթաց զոտս իմ, և հերաւք իւրովք ջնջեաց : համբոյր մի դու ոչ ետուր ինձ : սա աւասիկ յորմէ հետէ մտեալ է, ոչ դադարեաց ի համբուրելոյ զոտս իմ : իւղով զգլուխ իմ ոչ աւծեր . սա իւղով անուշիւ աւծ : վասն որոյ ասեմ քեզ : թողեալ լիցին դմա

[illegible]

[illegible] Թագաւոր [illegible]

[illegible]

[illegible]

Թագաւոր :

[illegible]

հե

Ժ

Ե[illegible]

[illegible]

[illegible] եւ կործանեսցէ [illegible]

[illegible]

[illegible] յորժամ [illegible]

[illegible] էր : եւ յորժամ [illegible]

[illegible] եւ շուրջ[illegible]

Հ
հե

և այլք բազումք որք պաշտէին զնա յընչից իւրեանց ։

ԿԲ

կզ
բ

Եւ ի ժողովել բազում ժողովրդոց՝ և ըստ քաղաքէ այ քաղաքաց եկեալ ըզ առ նա, ասէ առակաւք ։

Ել սերմանացանն՝ սերմանել զսերմանիս իւր ։ և ի սերմանելն իւրում ։ էր որ անկաւ առ ճանապարհաւ, և եղև կոխան ։ և թռչունք երկնից կերան զնա ։

Եւ այլն անկաւ յապառաժի ։ և ընդ բուսանելն չորացաւ ։ առ ի չգոյէ հիւթոյ երկրին ։

Եւ այլն անկաւ ի մէջ փշոց ։ և ընդ նմին բուսեալ փշոցն հեղձուցին ըզնա ։

Եւ այլն անկաւ յերկիր բարի և ի պարարտ ։ և բուսեալ արար պտուղ հարիւրապատիկ ։

Զայս իբր և խաւսեցաւ՝ ասէ ։ որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ ։

Հարցանէին ըզ

ղ ճ մր
կզ ձը ըղ

նա աշակերտքն՝ ե
թէ զինչ իցէ առակն։
Եւ նա ասէ, Ձեզ
տուեալ է գիտել զխ
որհուրդ արք
այութեանն այ։
հե ա Բայց այլոցն ա
ռակաւք. զի տես
ցեն՝ եւ մի տեսցեն.
եւ լուիցեն՝ եւ մի իմ
ասցին։
հը բ Բայց առակն
այս իսկ է. սերմն՝
բանն այ է։ Եւ որք
առ ճանապարհ
աւն՝ նոքա են,
որ լսեն. եւ ապա
գայ սատանայ եւ
հանէ զբանն ի սր
տից նոցա. զի մի
հաւատասցեն եւ կեց
ցեն։
Եւ որք յապառա
ժին. որք յորժամ
լսիցեն՝ խնդու
թեամբ ընդունին
զբանն. եւ արմատս
ոչ ունին. որք առ
ժամանակ մի հաւա
տան. եւ ի ժամանա
կի փորձութեանն
հեռանան։
Եւ որ ի մէջ փշոցն
անկաւ. նոքա են
որք իբրեւ լսեն զբ
բանն. եւ ի հոգս.
եւ ի մեծութիւն. եւ
ցանկութիւն աշխ

Ղ	Յ	Մ	Մր
հե	ճթ	ճլգ	լե
հը		ճլե	լը

արհի զբաղեալ հեղ
ձնուն, եւ անպտուղ
լինին ::
Իսկ որ յերկիրն պա
րարտ, որոց բարւ
ոք եւ զուարթա գթին
սրտիւ լուեալ ըզ
բանն, ընդունին եւ
տան պտուղ համ
բերութեամբ ::
ՀԹ Բ Ոչ ոք լուցանէ ճը
րագ, եւ թաքուցանէ
ընդ կարկասաւ,
կամ ընդ ներքոյ մահ
ճաւք : այլ ի վերայ
աշտանակի դնէ : զի
որ մտանենն զլոյս
տեսցեն ::
Ձ Բ Չիք ինչ ի ծածուկ
որոչ յայտ լիցի : եւ ոչ
գաղտնի, որոչ ծանի
ցի եւ եկեսցէ յայտ ::
ՁԱ Բ Տեսէք այսու հե
տեւ զիարդ լսէք :
զի որ ունիցի տացի
նմայ : եւ որոյ ոչն
ունիցի, եւ զոր կար
ծէ թէ ունիցի
բարձցի ի նմանէ ::
ՁԲ Բ Եկին առ նա մայրն
եւ եղբարք իւր, եւ ոչ
կարէին հասանել ի
նա վասն բազմու
թեանն ::
Ազդ եղեւ նմայ
եւ ասեն, մայրն քո եւ
եղբարք քո կան ար
տաքոյ եւ կամին ըզ

Ղ	Մ	Մտ	Ղ	Մ	Մտ
ՀԹ	ԼԵ	ԽԹ	ՁԱ	ԼԷ	
Ձ	ԼԶ	Խ	ՁԲ	ԼԸ	ԻԷ

զքեզ տեսանել կամին:
Պատասխանեալ ցնոսա:
Մայր իմ եւ եղբարք
իմ. նոքա են որք
զբանն Այ լսեն եւ
առնեն զնա:

ձգ
Բ
իգ

ԵՒ ԵՂԵՒ Ի ՄԻ
ՈՒՄ ԱՒՈՒՐՑ, ին-
քն եմուտ ի նաւ եւ ա-
շակերտքն նորա: Եւ ա-
սէ ցնոսա, եկայք
անցցուք յայնկոյս
ծովակիս:
Եւ գնացին: Եւ մինչ-
դեռ նաւէին, ննջեաց:
Եւ էջ մրրիկ
հողմոյ ի ծովակն, եւ
լնուին: եւ վտան-
գէին:

Մատուցեալ աշա-
կերտքն զարթու-
ցին զնա եւ ասեն:
Վարդապետ վար-
դապետ, կորնչիմք
աւասիկ:
Եւ նա յարուցեալ
սաստեաց հողմոյն
եւ խռովութեան ջու-
րցն, եւ հանդարտե-
ցին: Եւ եղեւ խաղ-
աղութիւն:
Ասէ ցնոսա. ո՞ւր
են հաւատք ձեր:
Եւ զահի հարեալ
զարմացան եւ ասէին
ցմիմեանս: Ո՞ արդ-
եւք իցէ սա, զի եւ
հողմոց եւ ջրոց հրա

Ղ	Մ	Մր
ձգ	կթ	խէ

խդ

մանուտա եւ հնազանդ ան
դէն սմայ :
Եւ նաւեցին իջին
յաշխարհն գերգեսա
ացւոց, որ է յայնկոյս
հանդէպ գալիլեայ :
Եւ ընդ ելանելն նո
րա ի ցամաք՝ պատա
հեաց այր մի ի քաղա
քէն յորում էին դեւք :
եւ բազում ժամանակս
չէր հանդերձ զգե
ցեալ : եւ ոչ ի տան բ
նակեալ՝ այլ ի գեր
եզմանս :
Եւ տեսեալ զՅս, ա
ղաղակեաց եւ անկա
առաջի նորա, եւ ասէ
մեծաձայն : զի՞ կա
իմ եւ քո Յս որդի այ
բարձրելոյ : աղա
չեմ զքեզ մի՛ տան
ջեր զիս : քանզի
հրաման տայր այս
ոյն պղծոյ ելանել ի
մարդոյ անտի :
զի բազում ժամա
նակս յափշտակեալ
էր զնա, եւ կապէր ի
շղթայս՝ եւ պահէր
յերկաթս : եւ խզէր
զկապանսն, եւ վար
էր ի դիւէն յանա
պատս :
Հարց ցնա Յս եւ
ասէ, զի՞նչ անուն
քեզ : եւ նա ասէ, լէ
գէոն : զի դեւք բա

զաւրք մտեալ էին ի նա ։
և աղաչէին զնա՛ զի
մի՛ հրաման տացէ
նոցա երթալ յանդու
նդս ։

Եւ էր անդ, երա
մակ մի խոզից բազ
մաց արաւտ ականէ
ի լերինն ։ և աղաչէ
ին զնա զի հրաման
տացէ նոցա մտա
նել ի նոսա ։ և հրա
ման ետ նոցա ։

Եւ ելեալ դևքն
յառնէն, մտին ի
խոզեանսն ։ և դի
մեաց երամակն ի
դարահէ անդր ի ծով
ակն, և հեղձաւ ։

Իբրև տեսին խո
տարածքն զիրսն
որ եղեն , փախեան .
և պատմեցին ի քաղ
աքին և յագարակսն .

Եւ իբրև եկին տես
անել զգործն և եկ
ին առ յս̅ ։ գտին
զայրն ուստի դևքն
ելեալ էին, զի զգեց
եալ և զգաստացեալ
նստէր առ ոտսն յի̅ .
երկեան ։

Պատմեցին նոցայ
որոց տեսեալն էր
թէ զիարդ փրկեցաւ
դիւահարն ։

Եւ աղաչեաց զնա ամե
նայն բազմութիւնն

շուրջ զկողմամբքն
գերգեսացւոց՝ գը
նալ ի սահմանացն
նոցա։ քանզի ահիւ
մեծաւ տագնապէին։

ՁԴ Ը Եւ նա մտեալ ի նաւ
դարձաւ անդրէն։

Աղաչէր զնա այր
ոյն ուստի դեւքն
ելեալ էին՝ շրջել ընդ
նմայ։

Արձակեաց զնա
եւ ասէ, դարձ ի տուն
քո՝ եւ պատմեա զոր
մեծամեծս արար քեզ ած։

Գնաց ի տուն իւր,
եւ քարոզեր ի քաղաքա
քին զոր ինչ արար նը
մա յս։

ԻԵ ՁԵ Բ Եւ իբրեւ դարձաւ ա
նդրէն յս, ընկա
լաւ զնա ժողովուրդն։
քանզի ամենեքին
ակն ունէին նմայ։

Եւ ահա եկն այր մի
որոյ անուն էր Յայր
ոս։ Եւ նա էր իշխ
ան ժողովրդեանն։
անկեալ առ ոտս յի,
աղաչէր զնա մտա
նել ի տուն նորայ։
զի դուստր միա
մաւր էր նորա, ամաց
իբրեւ երկոտասա
նից, եւ մերձ էր ի մահ։

ԻԶ Եւ ընդ երթալն
նորա, ժողովուր
դքն նեղէին զնա։

Ղ Մ
ՁԴ ԽԲ

Ղ Մ Մր
ՁԵ ՂԳ ԽԹ

ւ կին մի էր ի տեռա
տեսութեան արեան
ամսայ երկոտասան ա
մաց ։ որում ոչ էր
լեալ հնար յումեքէ
բժշկել ։ մատու
ցեալ յետոյ՝ մերձե
ցաւ ի քղանցս հան
դերձի նորա ։ և նոյն
ժամայն եկաց բըղխ
ումն արեան նորա ։

ւ յս ասէ, ով է
որ մերձեցաւն յիս ։

բրև ամենեք
եան ուրանային ։
ասէ պետրոս և որ
ընդ նմայն էին ։
վարդապետ՝ ժող
ովուրդք պնդեն
և նեղեն զքեզ ։

ւ ասէ յս, ոմն մեր
ձեցաւ յիս ։ քանզի ես
գիտացի եթէ զաւրու
թիւն ել յինէն ։

բրև ետես կինն
եթէ ոչ ծածկեցաւ ի
նմանէ, եկն դողա
լով անկաւ առաջի
նորա ։ թէ վասն ո
րոյ իրաց մերձեցաւ
նա՝ պատմեաց ա
ռաջի ամենայն ժող
ովրդեանն ։ և թէ
որպէս բժշկեցաւ առ
ժամայն ։

ւ ասէ ցնա՝ քաջա
լերեաց դուստր ։ հաւ
ատք քո կեցուցին զ

զքեզ. երԹ ի խաղաղութիւն ։

Եւ մինչդեռ նա խաւսէր. գայ ոմն ի տանէ ժողովրդապետին եւ ասէ ցնա ։ մեռաւ դուստրն քո՝ մի՛ ինչ աշխատ առներ զվդյ ։

ակ Յս̃ ի լուր լուա պատասխանի ետ նըմա եւ ասէ ։ մի՛ երկնչիր՝ միայն հաւատա եւ կեցցէ ։

Եւ մտեալ ի տունն, ո՛չ զոք եԹող մտանել՝ բայց միայն զպետրոս, եւ զյակոբոս, եւ զյոհաննէս. եւ զհայր մանկանն, եւ զմայր նորա ։

Լային ամենեքեան, եւ կոծ էին ըզնայ ։

Եւ նա ասէ, մի՛ լայք ։ զի ոչ է մեռեալ՝ այլ ննջէ ։

Եւ նոքա ծաղր առնէին զնա ։ զի գիտէին Թէ մեռաւ ։

Եւ նորա հանեալ զամենեսին արտաքս, կալաւ զձեռանէ նորայ ։ բարբառեցաւ ասէ, աղջիկ արի՛ դու ։ մա՛ն

Եւ դարձաւ ոգի նորա, եւ կանգնեցաւ վաղվաղակի ։ եւ հրամայեաց տալ նորա ուտել ։ եւ զարմացան ծնաւղքն նորա ։

Եւ նա պատուիրեր
մի՛ ումեք ասել զոր
ինչ եղեւն։

ճգ
բ
իե
ԿՈՉԵԱՑ
ԱՌ. ԶԵՐԿՈՏԱՍԱՆՍՆ
առաքեալսն, ետ նո
ցա զաւրութիւն և
իշխանութիւն ի վերա
յ ամենայն դիւաց։
և բժշկել զհիւան
դութիւնս։

Եւ առաքեաց զ
նոսա քարոզել զար
քայութիւն այ և բժ
շկել զախտս ժողովրդեան։

ճե
բ
Եւ ասէ ցնոսա. մի՛
ինչ բառնայք ի ճա
նապարհ։ մի՛ գաւա
զան. և մի՛ մախաղ.
մի՛ հաց՝ և մի՛ արծաթ.
մի՛ երկուս հանդերձս
ունել։ Եւ յոր տուն
մտանիցէք՝ անդ ագջիք
և անտի՛ գնասջիք։

ճզ
բ
Եւ որք ոչ ընդունի
ցին զձեզ. յորժամ ելա
նիցէք ի քաղաքէն յայն
մանէ. զփոշի ոտից
ձերոց թաւթափեսջիք
ի վկայութի նոցա։

ճէ
ը
Ելեալ շրջէին ընդ
քաղաքս և ընդ գեաւ
ղս։ աւետարանէին
և բժշկէին ընդ ա
մենայն տեղիս։

ղ
բ
Լուաւ հերովդէս
չորրորդապետն ըզ
գործսն ամենայն. և

ղ մ մր
ճգ ղթ իթ
ճե ճբ ծգ

ղ մր
ճզ
ճէ
ղ ծզ

զարմանայր ։

Վասն ասելոյն յոմանց եթէ յովհաննէս յարեաւ ի մեռելոց ։ Եւ յոմանց եթէ եղիա՛յ յայտնեցաւ ։ Եւ յայլոց եթէ մարգարէ՛ ոմն յառաջնոցն յարեաւ ։

Ասէ՛ հերովդէս ։ զյովհաննէս ես գլխատեցի․ իսկ այս ո՞վ է զորմէ զայսպիսիս իրս․ լսեմ ։ Եւ խնդրէր տեսանել զնա ։ եղէ

ղա ը Դարձան առաքեալքն, պատմեցին նմա զամենայն զոր արարին ։

ղբ բ Եւ առեալ զնոսա առանձին ի տեղի անապատ, ի քաղաքէ միոյ, որում անուն էր բեթսայիդա ։

Եւ ժողովուրդքն իբրև գիտացին, գնացին զհետ նորա ։ Եւ ընկալեալ զնոսա՝ խաւսէր ընդ նոսա վասն արքայութեանն այ՟ ։ Եւ որոց պէտք էին բժշկութեան՝ բժշկէր ։

իը ղգ ա Եւ աւուրն սկսաւ տարաժամել ։ Մատեան երկոտասանքն ասեն ցնա, արձակեա՛ զժողովուրդդ, զի երթեալ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ղա ղբ	խե	ճխը	ծե կա

Ղ	Յ	Մ	Մր
ղգ	խը	ճխթ	կբ

շուրջ գեղաւրայն
եւ յագարակսն, հան
գիցեն եւ գտցեն կե
րակուր ։ զի աստ
յանապատի տեղ
ւոջ եմք ։
Ասէ ցնոսա՛
դուք տուք դոցա այ
ուտել ։
Եւ նոքա ասեն,
ոչ գոյ մեր աւելի
քան զհինգ նկա
նակ, եւ զերկու ա
ձկունս ։ բայց է
թէ երթիցուք
գնեսցուք բաւա
կան ժողովրդեա
նդ կերակուր ։
քանզի էին արք
իբրեւ հինգ հազարք ։
Ասէ ցաշակեր
տսն, բազմեցուցէք
զդոսա դասս դասս,
յիսուն յիսուն ։
Եւ արարին այնպէս,
եւ բազմեցուցին զա
մենեսեան ։
Եւ առեալ զհինգ
նկանակն, եւ զեր
կուս ձկունսն, հայ
եցաւ յերկինս ։
օրհնեաց եւ եբեկ ։
եւ տայր ցաշակերտ
սն արկանել ժո
ղովրդեանն ։
Կերան ամենե
քեան յագեցան ։ Եւ
բարձին զնշխարսն

կոտորոցն երկոտասան սակառի ։

ՂԴ Ա ԵՒ ԵՂԵՒ ԻԲՐԵՒ ԿԱՅՐ ՆԱ ՅԱՂՕթս առանձինն, եւ էին ընդ նմա աշակերտքն նորա ։

ԻԹ Եւ եհարց ցնոսայ եւ ասէ, զո՞վ ոք ասեն զինէն ժողովուրդքն թէ իցեմ ։

Եւ նոցա պատասխանի տուեալ ասեն ։ զՅովհաննէս մկրտիչ ։ եւ այլք զեղիայ ։ իսկ այլք՝ թէ մարգարէ է՛ ոք յառաջնոցն յարեաւ ։

Ասէ ցնոսա՝ դուք զո՞վ ոք ասէք զինէն թէ իցեմ ։

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՂԴ	ԺԵ-ՀԴ	ՃԿԸ	ՁԲ

Պատասխանի՛ ետ պետրոս եւ ասէ, զք͞ն ա͞յ ։

ՂԵ Բ Եւ սաստեաց ի նոսա ։ եւ պատուիրեաց մի՛ ումեք ասել զայն ։ եւ ասէ, թէ պարտ է որդւոյ մարդոյ բազում չարչարել. անարգել ի քահանայապետից. եւ ի ծերոց. եւ ի դպրաց. եւ սպանանել ։ եւ յետ երից աւուր յառնել ։

ՂԶ Բ Ասէր առ ամենեսեան ։ եթէ ոք կամի գալ զկնի իմ. ուրացի զանձն ։ եւ առցէ զխաչ իւր հանապազ.

Ղ	Մ	Մր
ՂԵ		
ՂԶ	ՃՀ	ՁԴ

և եկեսցէ զհետ իմ։
Զի որ կամիցի
զանձն իւր կեցուց
անել՝ կորուսցէ
զնա։ Եւ որ կորուսա
ցէ զանձն իւր վասն
իմ. կեցուսցէ զնա։
Զինչ աւգուտ է
մարդոյ եթէ զաշխ
արհս շահեսցի՝ և
զանձն իւր կորուսցէ
կամ տուժեսցի։
ՂԷ Բ Զի որ ամաւթ
համարեսցի զիս և զ
բանս իմ, զնա և որ
դի մարդոյ յամաւթ
արասցէ՝ յոր ժամ
գայցէ փառաւք իւ
րովք և Հր

րեշտակաց սրբոց։
ՂԸ Բ ԲԱՅՑ ԱՐԴԱՐԵ
ւ ասեմ ձեզ. եթէ
էն ոմանք ի սոցանէ
որ այսդր կան՝ որք
մի ճաշակեսցեն ըզ
մահ՝ մինչև տեսցեն
զարքայութիւն ա̄յ։
Եւ եղև յետ այսց բա
նից իբրև աւուրս
ութ, առեալ զպետ
րոս և զյակոբոս.
և զյոհաննէս, ել ի
լեառն կալ յաղաւթս։
Լ Եւ ի կալն նորա յա
ղաւթս, եղև տեսիլ
երեսաց նորա այլա
կերպ։ Եւ փոխեցաւ
հանդերձ նորա, և եղև

Ղ Մ Մտ
ՂԷ ՂԴ ՃՂ

Ղ Մ Մտ
ՂԸ ՃՀԵ ՃԵ

զըսպիտակատակ փայլ աւն ։

Եւ ահա արք երկու
խաւսէին ընդ նմայ՝
որ էին մովսէս եւ եղիա
երեւեալ փառաւք ։
եւ ասէին զելիցն նո
րա զոր կատարել ելոց
էր ի յե͞մ ։

Պետրոս եւ որ
ընդ նմայն էին , ծան
րացեալք ի քնոյ՝ զար
թեալն տեսին զփառ
սըն նորա ։ եւ զերկոսին
արսն որ էին առ նմայ ։

կային

Եւ եղեւ ի մեկնելն նո
ցայ ի նմանէ , ասէ
պետրոս ցյ͞ս ։ վ͞րդ
բարւոք է մեզ աստ
լինել ։ եւ արասցուք

երիս տաղաւարս աստ ։
մի քեզ ։ եւ մի մով
սէսի ։ եւ մի եղիայի ։
եւ ոչ գիտէր զինչ խաւսէր ։

Մինչդեռ զայս աս
էր՝ եկն ամպ եւ հո
վանի եղեւ ի վերայ
նոցա ։ եւ երկեան
մտանելն նոցա ընդ
ամպովն ։

Ձայն եղեւ յամպո
յն եւ ասէ , դա է
որդի իմ ընտրեալ ։
դմայ լուարուք ։

Եւ ընդ լինել բար
բառոյն՝ գտաւ յ͞ս
միայն ։

Եւ նոքա լռե
ցին ։ եւ ոչ ումեք պատ

մեցին յաւուրսն յայս
նոսիկ: և ոչ ինչ յա
յոց տեսանէին:

ՂԷ

ԵՒ ԵՂԵՒ Ի ՎԱ
ՂԻՒՆ ԻՋԱՆԵԼՈՅ

նեին նոցա ի լեառնէն
անտի՝ ընդառաջ ե
ղև նմա ժողովուրդ
բազում:

ՂԸ

Եւ ահա այր մի ի ժո
ղովրդենէ անտի, ա
ղաղակեաց և ասէ:
վարդապետ՝ աղա
չեմ զքեզ հայեաց
յորդի իմ, զի մի ա
մօր է ինձ: Եւ ահա
այս հարկանէ զնա:
և յանկարծ աղաղակէ
զարկուցանէ զնա.
և ձայն աղեկտուցանէ և
փրփուր փրփրեցուցանէ: Եւ
հազիւ մեկնի ի նմա
նէ խորտակեալ զնա:
Աղաչեցի զաշակեր
տանդ զի հանցեն զնա
և ոչ կարացին:

Պատասխանի ետ յս
եւ ասէ: ով ազգ ան
հաւատ և թիւր: մինչ
չև յերբ եղէց ընդ ձեզ՝
և անսայց ձեզ: մա
տո այսր զորդին քո:

Եւ մինչդեռ գայր մատ
չէր՝ զարկեաց զնա
դևն և շարժեաց:

Սաստեաց յս այսոյ
ոյն պղծոյ: բժշկեաց
զմանուկն՝ և ետ զնա

ղ մ մր
ղթ ժհգ ղթ

ցհայր իւր ։

Ճ / ը Եւ զարմանային ամէ
նեքեան ի վերայ մեծա
մեծացն Այ ։

Ճա / ը Եւ ընդ զարմանալն ամ
ենեքեան ի վերայ ամէ
նայնի զորս առնէր՝ ա
սէ ցաշակերտսն իւր։
Դի՛ք դուք ի լսելիս
ձեր զբանս զայսոսիկ։
Զի որդի մարդոյ մատ
նելոց է ի ձեռս մարդկան։

Եւ նոքա ոչ գիտա
ցին զբանն ։ Եւ էր ծած
կեալ ի նոցանէ, զի մի
գիտասցեն ։ Եւ երկն
չէին հարցանել զնմա
նէ վասն բանին այնորիկ։

ԼԲ Ճբ / ը Եմուտ խորհուրդ ի
նոսայ թէ ո՞վ արդ
եօք մեծ իցէ ի նոցանէ։

Յս իբրեւ ծանեաւ
զխորհուրդս սրտից
նոցա, առ մանուկ
մի, կացոյց ի մէջ նո
ցայ առ իւր՝ եւ ասէ ցնո
սայ ։ Որ ոք ընկալ
ցի զմանուկս զայս
յանուն իմ՝ զիս ըն
դունի ։ Եւ որ զիս
ընդունիցի՝ ընդու
նի զառաքիչն իմ ։
Զի որ փոքրն իցէ յամէ
նեսեան ի ձեզ՝ նայ
եղիցի մեծ ։

Ճգ / ը Պատասխանի ետ Յո
վհաննէս եւ ասէ ։
Վարդապետ՝ տես

Ղ Մ Մր
Ճ Հե
Ճա Ճհզ Ղգ
Ճբ Ճհը Ղե

Ղ Մր
Ճգ Ղե

աք զոմն որ յանուն ն
քո դևս հանէր՝ և
արգելաք զնա՝ զի
ոչ շրջի ընդ մեզ։
Ասէ ցնա յս,
մի արգելուք ։ զի
որ ոչն է ձեր թշնամի·
ի ձեր կող
մանէ ։

ճգ
Ժ

ԵՒԵՂԵՒ Ի ԿԱՏԱՐԵԼ ԱՒՈՒՐՑ

վերանալոյ նորա·
և ինքն զերեսն հա
ստատեաց երթ ալ
յեմ ։ և առաքեաց
հրեշտակս առաջի
երեսաց իւրոց։
Եւ երթեալ չոգան·
մտին ի գեաւղ մի
սամարացւոց, պատ
րաստել ինչ նմայ։
և ոչ ընկալան զնա։
զի դէմ երեսացն նորա
երթալ յեմ ։
Իբրև տեսին աշա
կերտք նորա՝ յակ
ովբոս, և յովհաննէս,
ասեն ։ տր · կամիս
զի ասասցուք՝ և իջ
ցէ հուր յերկնից և
սատակեսցէ զդոսա։
Դարձաւ սաստ
եաց նոցա և ասէ·
ոչ գիտէք որոյ հոգւ
ոյք դուք ։ զի որդի
մարդոյ ոչ եկն
զոգիս մարդկան կո
րուսանել՝ այլ կեցու
ցանել։

է
ճդ

ԼԳ
ՃԵ
Ե

եւ գնացին յայլ գեաւղ:
Եւ մինչ դեռ երթայ
ին նոքա ի ճանապար
հի, ասէ ոմն ցնա:
եկից զկնի քո՝ յոր
վայր եւ երթիցես:
Ասէ ցնա Յս:
աղուեսուց՝ որջք գոն:
եւ թռչնոց երկնից բոյ
նք: բայց որդւոյ
մարդոյ՝ ոչ գոյ ուր
դիցէ զգլուխ իւր:
Ասէ եւ ցայլ միում.
եկ զկնի իմ: եւ նա ա
սէ: Տր՝ հրաման ան
տուր ինձ՝ երթալ
նախին թաղել զհ
այրն իմ:
Ասէ ցնա Յս:

Թող զմեռեալսն թա
ղել զմեռեալսն իւր
եանց: եւ դու երթ
պատմեա զարքայ
ութիւնն այ:

ՃԷ
Ժ

Ասէ եւ այլ ոմն.
եկից զկնի քո Տր:
բայց նախ հրամ
ան տուր ինձ հրա
ժարել ի տնականէ իմմէ:
Ասէ ցնա Յս:
ոչ ոք արկանէ ձեռն
զմաճով. եւ հայեցի
յետս եթէ յաջող ող
նակ իցէ արք
այութեն այ:

ԼԴ
ՃԷ
Ժ

ՅԵՏ ԱՅՍՈ
ՐԻԿ ԵՐԵՒԵՑՈՅՑ
տր, եւ այլ եւթանա

Ղ Մ
ՃԵ ԿԸ

Ղ
ՃԷ
ՃԵ

նասուն և երկուս:
և առաքեաց զնոսա
ա երկուս երկուս և
առաջի իւրոյ՝ յամե
նայն քաղաքս և
ի տեղիս ուր ինքն ե
րթալոց էր:

ճը ե Եւ ասէ ցնոսա:
հունձք բազում են.
և մշակք սակաւ:
արդ աղաչեցէք զտէր
հնձոց. զի հանիցէ
մշակս ի հունձս իւր:

ճթ ե Երթայք: ահա
առաքեմ զձեզ իբրև
զգառունս ի մէջ գայ
լոց:

ճժ բ Մի՛ բառնայք քը
սակ: մի՛ մախաղ:
մի՛ կաւշիկս:

ճժա բ Եւ ի ճանապարհին ու
մէք ողջոյն մի՛ տայցէք:

ճժբ ե Եւ յոր տուն մտանի
ցէք: նախ ասասջիք
եթէ ողջոյն տանդ ա
յդմիկ: Եթէ իցէ
անդ որդի ողջունի
հանգիցէ ի վերայ նո
րա ողջոյնն ձեր:
ապա թէ ոչ՝ ի ձեզ
դարձցի:

ճժգ ժ Եւ ի նմին տան ագա
ջիք: ուտիջիք և
ըմպիջիք ի նոցանէ:
զի արժանի է մշակն
վարձու իւրում:

ճժդ բ Մի՛ փոխեսցէք տանէ
ի տուն:

Ղ	Մ	Մր
ճը	հը	
ճթ	ձդ	
ճժ	ձբ	ծգ

Ղ	Մ	Մ
ճժա	ձդ	ծդ
ճժբ	ձդ	
ճժգ		
ճժդ	ձե	ծդ

Յոր քաղաք մտանի
ցէք և ընդունիցին ըզ
ձեզ՝ ուտիջիք զինչ
առաջի դնիցեն ձեր.
և բժշկեսջիք որ ի նմա
հիւանդք իցեն. և աս
ասջիք նոցա՝ մերձ
եկեալ է ի վերայ ձեր ար
քայութիւն այ։
Եւ յոր քաղաք մտ
անիցէք և ոչ ընդունի
ցին զձեզ՝ իբրև ելա
նիցէք ի հրապարակս
նորա ասասջիք. և զ
փոշին որ կցուեալ է ի
քաղաքէ ձերմէ յոտս
մեր՝ թօթափեսցուք
ի ձեզ. բայց զայս գիտասջիք
զի մերձ եկեալ է արքայութիւն այ։

տաստանին քան քաղաքին այ
նմիկ։

ճժէ
ժ

Վայ քեզ քորազին.
վայ քեզ բեթսայիդա.
զի եթէ ի տիւրոս եւ ի
սիդոն եղեալ էին
զաւրութիւնքն որ
եղեն ի ձեզ՝ վաղուց
ապաքէն ի խորգ
և ի մոխիր նստեալ
ապաշխարեալ էին։
Բայց տիւրոսի և
սիդոնի՝ ընդարձա
կագոյն լիցի ի դա
տաստանի քան ձեզ։
Եւ դու կափառնա
ում՝ որ մինչև յեր
կինս բարձրացեալ
ես՝ մինչև ի դժոխս
իջցես։

Ասեմ ձեզ՝ զի սոդոմայեցւոց ընդարձակագոյն լիցի յաւուր դա

ճժէ ձր

Որ ձեզ լսէ` ինձ լսէ:
և որ զձեզ անարգէ`
զիս անարգէ: և որ
զիս անարգէ` զառա
քիչն իմ անարգէ:
և որ ինձ լսէ` լսէ
այնմիկ որ զիսն ա
ռաքեաց ::

Դարձան եւթա
նասուն և երկուքն
խնդութեամբ և
ասեն, տէր` և դևք
հնազանդեին մեզ
յանուն քո ::

Ասէ ցնոսա:
տեսանեի զսատա
նայ անկեալ յերկնից
իբրև զփայլակն ::

Ահա ետու ձեզ
իշխանութիւն կոխել
զաւձս և զկարիճս,
և զամենայն զաւրու
թիւն թշնամւոյն: և
ձեզ ոչ ինչ մեղանչեսցեն:

Բայց ընդայն մի
խնդայք եթէ այսք
հնազանդին ձեզ:
այլ խնդացէք զի անուա
նք ձեր գրեալ են
յերկինս ::

Ի նմին ժամու` ցըն
ծացաւ յիսուս հոգւովն
սրբով և ասէ: գո
հանամ զքեն հայր:
տէր երկնի և երկրի:
զի ծածկեցեր զայս
յիմաստնոց և ի գիտո
նոց. և յայտնեցեր

տղայոց ։ այո՛ հայր ։ զի այս պէս հաճոյ եղև առաջի քո ։

ճժթ
ե
Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ի հաւրէ իմմէ ։ և ո՛չ ոք գիտէ թէ ո՛վ է որդի՝ եթէ ոչ հայր ։ և ո՛վ է հայր՝ եթէ ոչ որդի ։ և ում կամիցի որդին յայտնել ։

ճի
ե
Եւ դարձեա՛լ առանձինն առ աշակերտսն ասէ ։ Երանի է աչաց որ տեսանեն եղեն, զոր տեսանէքդ ։ ասեմ ձեզ ։ զի բազում մարգարէք և թագաւորք կամեցան տեսանել զոր դուքդ տեսանէք՝ և ո՛չ տեսին ։ և լսե՛լ զոր լսէքդ՝ և ո՛չ լուան ։

ԼԸ
ճիա
բ
ԵՒԱՀԱ ՅԱՐԵԱՒ ՈՄՆ ԱՒՐԻնական, փորձէ՛ր զնա և ասէր ։ Վարդապետ՝ զի՞նչ գործեցից, զի զկեա՛նսն յաւիտենականս ժառանգեցից ։

Եւ նա ասէ՛ ցնա ։ յաւրէնսն զի՞նչ գրեալ է ։ ո՞րպէս ընթեռնուս ։

Նա պատասխանի՛ ետ և ասէ ։ սիրեսցե՛ս զտ̅ր ա̅ծ քո

ղ մ մր
ճժթ
ճի ճլը

ղ մ մր
ճիա ճլբ ճի

յամենայն սրտէ քումմէ՛
և յամենայն անձնէ
քումմէ, և յամենայն
զաւրութենէ քումմէ,
և յամենայն մտացքոց :
և զընկեր քո̀ իբրև
զանձն քո ::
Եւ նա ասէ ցնայ՝
ուղիղ ետուր զդ
պատասխանիդ :
զայդ արա և կեցցես :
ձիբ
ժ
Նա իբրև կամե
ցաւ զանձն արդա
րացուցանել, ասէ
ցյս̄, և ո՞վ էիմ ընկեր ::
Պատասխանի ետ
յս̄ և ասէ : այր մի
իջանէր յեմ̄ յերիքով·
և անկաւ ի ձեռս աւազա

Հ
ձիբ

ԼԴ կաց : որք մերկա
ցուցին զնա, և վէրս
ի վերա եդին : Թողին
կիսամահ և գնացին ::
Դէպ եղև քահա
նայի միոջ՛ իջանել
ընդ նոյն ճանապարհ :
և տեսեալ զնա՝ զանց
արար : Նոյնպէս և
ղևտացի մի եկեալ ի
ընդ նոյն տեղի· ե
տես և զանց արար ::
Սամարացի՛ ոմն
ճանապարհ որդեալ՛
եկն ընդ նոյն առ նո
վաւ : և տեսեալ զնա՝
գթացաւ : և մատու
ցեալ պատեաց զվէրս
նորա, արկեալ ի վերա

ձէթ եւ գինի։ Եւ եղեալ ի վերա գրաստու իւրոյ. ած զնա ի պանդոկի մի, եւ դարմանեաց զնա։ Եւ ի վաղիւն իբրեւ ելանէր անտի, հանեալ ետ ցպանդոկապետն երկուս դահեկանս եւ ասէ։ Դարման տար դմայ։ Եւ զոր ինչ ծախեսցես ի դայ՝ ի միւսանգամ գալստեան իմում հատուցից քեզ։

Արդ՝ ո՞ յերիցունց ի նոցանէ թըւի քեզ մերձաւոր լեալ անկելոյն ի ձեռս աւազակաց։

Եւ նա ասէ, որ արարն ողորմութիւն ի վերա նորա։

Ասէ ցնա Յս, երթ եւ դու արա նոյնպէս։

ԼԷ Եւ եղեւ ի գնալն նոցա՝ եւ ինքն եմուտ ի գեաւղ մի։ Եւ կին ոմն անուն Մարթայ՝ ընկալաւ զնա ի տան իւրում։ Եւ նորա էր քոյր մի որում անուն էր Մարիամ։ որ եկն նստաւ առ ոտսն տն, եւ լսէր զբանսն նորա։ Եւ Մարթա՝ զբաղեալ էր ի բազում սպասու։

Եկն եկաց առ նմա եւ ասէ։ Տր՝ ոչ ինչ է փոյթ քեզ՝ զի քոյր

իմ միայն եթող զիս ի
սպասու : արդ՝ ասա՛
դմայ զինաւ գնեսցէ
ինձ ::

Պատասխանի ետ
նմա յիսուս :
մա՛րթա մա՛րթայ :
դո՛ւ հոգաս, և զբազ
ում իւիք զբաղեալ ես :
բայց ցաստ՝ սակաւ
ինչ պիտոյ է : մարի
ամ մասն բարի ընտր
եաց . որ ո՛չ բարձցի ի
նմանէ ::

ԼԸ

ճլգ
ե

ԵՒԵՂԵՒԻՏԵ
ՂՒՈՋ ՄԻՈՒՄ, ԿԱ՛Լ
նորա յաղաւթս :
և իբրև դադարեաց՝
ասէ՛ ցնա մի յաշա
կերտացն իւրոց : տ՜ր՝
ուսո՛յ մեզ յաղաւթս
կալ, որպէս յովհա՛ն
նէս ուսոյց աշակեր
տացն իւրոց ::
Ասէ՛ ցնոսայ :
յորժամ կայցէ՛ք յա
ղաւթս . ասասջի՛ք :
Հա՛յր մեր : սո՛ւրբ ե
ղիցի անուն քո : եկես
ցէ՛ արքայութին քո :
զհա՛ց մեր հանապազ
որդ՝ տո՛ւր մեզ զաւր
ըստ աւուրէն : և թո՛ղ
մեզ զմեղս մեր : զի և
մե՛ք թողումք ամենայ
նի որ պարտականին մեզ :
և մի՛ տանիր զմեզ ի
փորձութին ::

Ղ Մ
ճլգ լդ

ճղդ
ժ
Եւ ասաց ցնոսա : ո՞վէ
ի ձէնջ որոյիցէ բարե
կամ. և երթայցէ առ
նա ի մէջ գիշերի ասաս
ցէ ցնա : բարեկամ.
տուր ինձ փոխ երիս
նկանակս : զի բարե
կամ իմ եկն առ իս ի
յուղւոյ, և ոչ ինչ ու
նիմ դնել առաջի նո
րա : և նա ի ներքուստ
տայցէ պատասխանի
և ասիցէ. մի՛ աշխատ
առնել զիս : զի դուր
ք փակեալ են, և ման
կունքս ընդ ինեւ կան
յանկողնի : ոչ կարեմ
յառնել տալ քեզ :
Ասեմ ձեզ : եթէ
ոչ յարուցեալ տայցէ
նմա վասն բարեկամու
թեանն՝ սակայն վասն
լրբութեան յարու
ցեալ տայցէ նմա զինչ
և պիտոյ իցէ ։
ճղե
ե
Եւ ես ասեմ ձեզ :
խնդրեցէք՝ և տացի
ձեզ : հայցեցէք՝ և
գտջիք : բախեցէք՝
և բացցի ձեզ : զի
ամենայն որ խնդրէ՝
առնու : և որ հայցէ՝
գտանէ : և որ բախէ՝
բացցի նմա ։
Յո՞ր ի ձէնջ հայր
խնդրիցէ որդի իւր
ձուկն : մի թէ փոխա
նակ ձկանն՝ օձ

ղ
ճղդ

ղ
ճղե

մ
ծգ

տայցէ նմա։ Եւ կամ
խնդրեսցէ ձու՝ միթէ
կարիճ տայցէ նմայ ։
Իսկ եթէ դուք որ
չարքդ էք, գիտէք
պարգեւս բարիս տալ
որդւոց ձերոց՝ որչափ
եւս, Հայրն ձեր յերկն
ից տացէ բարիս այնո
ցիկ որ խնդրեն ի
նմանէ ։

ԺԹ
ԺԹ
ճիդ
Բ
ԵՒ ՀԱՆԷՐ ԴԵՒ
ՄԻ ՀԱՄՐ ։ ԵՒ ԵՂԵՒ ԸՆԴ
ելանել դիւին, խաւսե
ցաւ համրն ։ Եւ զարմա
ցան ամէն այն ժողո
վուրդքն ։

ճիե
Բ
Եւ ոմանք ի նոցանէ ա
սէին՝ Բէեղզեբուղաւ
իշխանաւ դիւաց հա
նէ դա զդեւս ։

ճիը
Բ
Եւ այլքն փորձէին,
եւ նշան յերկնից խնդր
էին ի նմանէ ։

ճիթ
Բ
Իսկ նորա գիտացեալ
զխորհուրդս նոցայ
ասէ ցնոսա ։ Ամենայն
թագաւորութիւն բա
ժանեալ յանձն՝ աւե
րի ։ Եւ տուն բաժան
եալ յանձն՝ կործանի ։
Ապա եթէ եւ սատա
նայ բաժանեցաւ յան
ձինս՝ զիարդ կայցէ
թագաւորութիւն նո
րա ։ զի ասէք զինէն
թէ Բէեղզեբուղաւ իշ
խանաւն հանեմ զդեւս ։

Ղ	Մ	Մր
ճիդ	ճժթ	
ճիե	ճիա	լբ

Ղ	Մ	Մր
ճիը	ճիե	
ճիթ	ճժբ	լգ

Եթէ ես բէեղզեբուղաւ հանեմ զդեւսն, որդիքն ձեր ի՞ւ հանիցեն: վասն այսորիկ նոքա եղիցին ձեր դատաւորք ::

Ապա եթէ մատամբն այ̅ հանեմ զդեւս, ապա հասեալ է ի վերա ձեր արքայութիւն այ̅::

Յորժամ հզօրն վառեալ պահիցէ ըզտուն իւր` ի խաղաղութեան են ինչք նորա: Բայց եթէ հզօրագոյն քան զնա եկեալ` յաղթեսցէ նմայ: զսպառազինութիւնսն նորա հանէ յորս յուսացեալն էր` եւ զաւար նորա բաշխեսցէ ::

Որ ոչ ընդ իս` հակառակ իմ է: եւ որ ոչ ժողովէ ընդ իս` ցրուէ ::

ձւ
ե

Յորժամ այսն ելանիցէ ի մարդոյն, շրջի ընդ անջրդի տեղիս եւ խնդրէ հանգիստ: եւ իբրեւ ոչ գտանէ, ասէ դարձայց անդրէն ի տունն իմ ուստի ելի: եկեալ գտանէ, մաքրեալ եւ յարդարեալ: Յայն ժամ երթայ եւ առնու եւթն այլ այս չարս քան զինքն, եւ մտեալ բնակեն անդ: եւ լինի յետինն մարդ

ղ
ձւ

ս
ձւթ

ոյն այնորիկ , չարագոյն
զառաջինսն ::

խա
ճղա
ժ

Եւ եղեւ մինչդեռ խաւ
սէր զայս , ձայն եբարձ
կին մի ի ժողովրդենէն
ասէ : Երանի որով
այնին որ կրեացն զ
քեզ՝ եւ ստեանցն որ
դիեցուցին զքեզ ::

Եւ նա ասէ : նա եւ
երանի այնոցիկ, որ
լսեն զբանն այ եւ պա
հեն ::

ճղբ
ե

Եւ ի դիմանել ի վերա
նորա ժողովրդոցն ,
սկսաւ ասել : ազգս
այս՝ ազգ չարէ, ն
շան խնդրէ : եւ նշան
յերկնից ոչ տացի սմա՝
բայց նշանն յովնանու ::

Որպէս եղեւ
յովնան նշան նինուէ
ացւոց , նոյնպէս եղի
ցի եւ որդի մարդոյ
ազգիս այսմիկ ::

Թագուհին հարաւոյ
յարիցէ ի դատաստա
նի ընդ ազգիս այսմ
իկ եւ դատապարտ ե
եսցէ զնա : զի եկն ի
ծագաց երկրի, լսել զի
մաստութիւն սողոմոնի ::
եւ ահաւասիկ աւելի քան զս
ողոմոն է աստ ::

Արք նինուէացիք
յարիցեն ի դատաստա
նի ընդ ազգիս այսմիկ,
եւ դատապարտեսցեն

ղ ա
ճղա
ճղբ ճխբ

զդա ։ զի ապաշխա
րեցին ի քարոզութեան
յովնանու ։ եւ ահայ
աւասիկ աւելի քան զյ
յովնան է աստ ։

ՈՉ ՈՔ ԼՈՒ
ՑԵԱԼ ՃՐԱԳ՝ ԴՆԷ
ի թաքստեան ։ այլ ի
վերայ աշտանակի ի ։
զի որ մտանեն, զլոյսն
տեսանիցեն ։

ծը
ե
Ճրագ մարմնոյն՝ ա
կնն է ։ յորժամ ակնն
առատ է , ամենայն
մարմինն լուսաւոր ե
ղիցի ։ եւ երբ ակնն չա
րէ , եւ մարմինն խաւ
արին եղիցի ։ արդ
զգոյշ լեր · գուցէ լոյսդ
որ ի քեզդ է, խաւար իցէ ։

Եթէ մարմինն քո ա
մենայն լուսաւոր է , և
չգուցէ մասն ինչ խաւ
արին , եղիցի լուսաւոր
ամենայն , որպէս յոր
ժամ ճրագն նշողիւք
լուսաւորիցէ զքեզ ։

խբ
ծը
ե
Մինչդեռ խաւսէր զայս ,
աղաչէր զնա ումն փար
իսեցի զի ճաշ կերի
ցէ առ նմա ։ եւ նա մտ
եալ բազմեցաւ ։

Իբրեւ ետես փարի
սեցին , զարմացաւ
զի նախ ոչ մկրտեցաւ
յառաջ քան զճաշ ։

Ասէ ցնա տր̄ ։ այժմ
դուք փարիսեցիք արտ

ղ մ մր
ծր ե ը
ծր խ

ղ մ
ծը մկ

զարտաքին բաժակին
և զսկաւառակին սրբէք. և
ներքին ձեր լի է յա
փշտակութեամբ և
չարութեամբ: Ան
միտք ոչ ապաքէն որ
զարտաքինն արար,
և զներքինն նոյն արար:
Բայց աղէ, զորժանն
իսկ: տուք ողորմու
թիւն, և ահա ամէն
այն սուրբ է ձեզ:

ճլե ե Այլ վայ ձեզ փա
րիսեցւոց. զի տասա
նորդէք զանանուխ,
և զփեգենայ. և զամե
նայն բանջար: և
անցանէք զիրաւամ
բք և զսիրովն այ:

զայս արժան էր առնել.
և զայն ոչ անցանել:

ճլզ բ Վայ ձեզ փարիսեցւ
ոց: զի սիրէք զբարձ
ս գահս ի ժողովուր
դս: և ողջոյ
նս ի հրապարակս:

ճլէ ե Վայ ձեզ: զի էք
դուք որպէս զգերեզ
մանս անյայտս, և
մարդիկ գնան ի վերա
ձեր և ոչ գիտեն:

ճլը ե Պատասխանի ետ ոմն
յօրինականացն, և
ասէ ցնա: Վարդապետ
զայդ բանս ասելով. և
զմեզ թշնամանես:

խգ Եւ նա ասէ, և ձեզ
վայ օրինականացդ:

ղ	մ
ճլե	մլը

ղ	մ	մր
ճլզ	մխթ	
ճլէ	մլէ	ճլէ
ճլը	միը	

զի բառնայք մարդկանց բեռինս դժուարակիրս, եւ դուք մատամբ միով ի բեռինսն ոչ մերձենայք:

ճխ / ե Վայ ձեզ: զի շինէք զշիրիմս մարգարէիցն, եւ հարքն ձեր սպանին զնոսա: Ապա ուրեմն վկայէք, եւ թէ կամակիցք էք հարցն ձերոց. զի նոքա կոտորեցին զնոսա, եւ դուք զգերեզմանս նոցա շինէք:

ճխա / ե Վասն այնորիկ, իմաստութիւնն այ ասէ: առաքեցից ի նոսա մարգարէս եւ առաքեալս: ի նոցանէ սպանանիցեն եւ հալածիցեն: զի խնդրեսցի արիւնն ամենայն մարգարէից՝ հեղեալ ի սկզբանէ աշխարհի՝ յազգէ յայդմանէ: յարենէն աբելի՝ մինչեւ յարիւնն զաքարեայ՝ կորուսելոյ ընդ սեղանին եւ ընդ տաճարին: այո ասեմ ձեզ՝ խնդրեսցի յազգէ յայդմանէ:

ճխբ / ե Վայ ձեզ օրինականացդ, զի թաքուցանէք զփականս գիտութեանն: դուք ոչ մտանէք՝ եւ որ մտանելոցն էին՝ արգելուք:

ճխգ / ժ Եւ ի խաւսելն զայս ամենայն առ նոսա՝

Ղ Մ
ճխ մը
ճխա մխ

Ղ Մ
ճխբ մէ
ճխգ

առաջի ամենայն ժող
ովրդեանն զամօթի
հարկանէին ։։

Եւ սկսան դպիրքն և
փարիսեցիք՝ զհար եղ
նգրգուել ընդ նմայ
վասն բազում իրաց ։
և սպասել որսալ ինչ
բանս ի բերանոյ նորա՝
զի չարաս խաւսս եսցեն
ըմբռնմանէ ։։

Որովք ի կուտել բիւ
րաւորաց ժողովրդ
եանն, մինչև կո
խդ խել զմիմեանս ։։

ձխդ բ Սկսաւ ասել ցա
շակերտսն իւր ։ նախ
զգոյշ լերուք անձ
անց ի խմորոյ փարի
սեցւոցն, որ կեղծ

ղ մ մր
ձխդ ձկդ հթ

աւորութիւն ։։

ձխե ե Զի ոչ ինչ է ծածուկ՝
որ ոչ յայտնեսցի ։ և
գաղտնի, որ ոչ ծանիցի ։։

Վասն զի զոր ինչ ա
սիցէք ի խաւարի՝ լսե
լի՛ լսցի ի լոյս ։ և զոր
յունկանէ խաւսե
ցարուք ի շտեմարանս՝
քարոզեսցի ի վերայ
տանեաց ։։

Բայց ձեզ ասեմ
սիրելեաց իմոց ։ մի՛
զարհուրեսջիք յայնցա
նէ որ սպանանեն զմար
մին՝ և յետ այնոր իկ
աւելի ինչ ոչ ունիցին
առնել ։։

Այլ ցուցից ձեզ
յումմէ երկնչիցիք ։։

ղ մ
ձխե ղթ

երկնչիջիք յայնմանէ որ յետ սպանանելոյն ունի իշխանութիւն արկանել ի գեհեն : այո ասեմ ձեզ՝ յայնմանէ երկնչիջիք :

Ո՛չ ապաքէն հինկ ձագ՝ երկուց դանգաց վաճառին : եւ մի ի նոցանէ ոչ է մոռացեալ առաջի այ : այլ ձեր՝ եւ ամենայն խոկ հեր գլխոյ թուեալ է : մի՛ երկնչիջիք՝ զի քան զբազում ձագս լաւ էք դուք :

Ասեմ ձեզ : զի ամենայն որ խոստովանեսցի յիս առաջի մարդկան՝ եւ որդի մարդոյ խոստովանեսցի զնմանէ առաջի հրեշտակաց այ :

ճխդ Բ Եւ որ ուրասցի զիս առաջի մարդկան՝ ուրացեալ լիցի առաջի հրեշտակաց այ :

ճխե Բ Եւ ամենայն որ ասէ բան զորդւոյ մարդոյ՝ թողցի նմայ : բայց որ զհոգւոյն սբ հայհոյեսցէ՝ մի՛ թողցի նմայ :

ճխզ Բ Այլ յորժամ տանիցեն զձեզ ի ժողովուրդս, եւ իշխանութենս, եւ յիշխանութիւնս՝ մի՛ հոգայցէք որպէս թէ զինչ պատասխանի տայցէք՝ եւ կամ զինչ ասիցէք : զի հո

Ղ	Մ	Մր
ճխդ	ղը	ձզ
ճխե	ճիգ	լը
ճխզ	ձը	ճլա

գի՛ն սուրբ ուսուսցէ է
զձեզ ի նմին ժամու
զինչ պարտ իցէ
խաւսել :

ԽԵ

ճկթ
Գ

ԱՍԷ՛ ՈՄՆ
Ի ԺՈՂՈՎՐԴԵՆԷՆ
ցնա : վարդապետ՝
ասա՛ ցեղբայրն իմ բա
ժանել ընդ իս զժառ
անգութիւնն :
Եւ նա ասէ ցնա :
այր դու՝ ո՞ կացոյց
զիս դատաւոր եւ կամ
բաժանարար ի վերայ
ձեր :
Եւ ասէ ցնոսա : տե
սէ՛ք եւ զգո՛յշ լերուք յա
մենայն ագահութե
նէ : զի ո՛չ եթէ իմիք
աւելոյ՝ ընչից ուրուք

Հ
ճկթ

ԽԶ

իցեն կեանք՝ իւրոց :
Ասաց եւ առ նո
սա առակ մի եւ ասէ :
առն ուրումն մեծա
տան՝ եղեն անդաս
[illegible] : Եւ խոր
հէր ընդ միտս իւր եւ ասէր
զի՞նչ գործեցից՝ զի ո՛չ
գոյ տեղի ուր ժողովե
ցից զարդիւնս իմ :
Եւ ասէ՝ գիտեմ զինչ
արարից : քակեցի՛ց
զշտեմարանս իմ, եւս
մեծամեծս շինեցից :
եւ անդր ժողովեցից զ
ցորեան, եւ զամենայն
բարութիւնս իմ : եւ
ասացի՛ց ցանձն իմ :
անձն՝ ունի՛ս բազ
ում բարութիւնս համ

բարեաւ ամենայն բարեաց: հանգի՛ր, կե՛ր, արբ՛, և ուրա՛խ լեր ::

Ասէ՛ ցնա Ա̅ծ: անմիտ՝ յայսմ գիշերի զոգիդ ի քէն ի բա՛ց պահանջեսցեն՝ իսկ զոր պատրաստեցեր՝ ո՞ւմ լինիցի: Նո՛յնպէս և որ գանձէ՛ անձին՝ և ո՛չ յԱ̅ծ մեծանայցէ:

ճծ
ա

Ասէ՛ ցաշակերտսն իւր. վասն այդորիկ ասե՛մ ձեզ: մի՛ հոգայցէք ընդ ոգւոյ՝ թէ զի՛նչ ուտիցէք: և մի՛ ընդ մարմնոյ թէ զի՛նչ զգենուցուք: զի ոգի՛ առաւել է քան զկերակուր: և մարմի՛ն քան զհանդերձ ::

Հայեցարո՛ւք ընդ ագռաւս: զի ո՛չ սերմանեն՝ և ո՛չ հնձեն: որոց ո՛չ գոն շտեմարանք՝ և ո՛չ համբարանոցք, և Ա̅ծ կերակրէ զնոսա: ո՞րչափ ևս առաւել ըզձե՛զ որ լա՛ւ էք քան ըզ թռչունս ::

Ո՞վ ի ձէնջ առ հոգա̅լ՝ կարիցէ՛ յաւելուլ ի հասա՛կ իւր կանգուն մի: իսկ արդ եթէ ի փոքուն չէ՛ք բաւական՝ վասն այլոյն զի՞ հոգայցէք:

Հայեցարո՛ւք ընդ շուշանն, որպէս աճէ: որ ո՛չ ջանայ՝ և ո՛չ նիւթէ: ասե՛մ ձեզ: և ոչ սողոմ

Ղ
ճծ

Մ
խթ

մոն յամենայն փառսն իւր զգեցաւ իբրև զմի ի նոցանէ ։

Իսկ եթէ զխոտն, որ այսօր ի դաշտի է, և վաղիւ ի հնոց արկանելոց է՝ ա͞ծ այնպէս զգեցուցանէ՝ որչափ ևս առաւել զձեզ թերահաւատք։

Եւ դուք մի խնդրէք զինչ ուտիցէք՝ կամ զինչ ըմպիցէք ։ և մի զբաղնուք ։ զի զայն ամենայն, հեթանոսք աշխարհի խնդրեն ։

Բայց ձեր հայրն գիտէ զի պիտոյ է այդ ամենայն ։

Բայց խնդրեցէք զարքայութիւն ա͞յ, և այն յաւելցի ձեզ։

ճծա Ժ ՄԻ ԵՐԿՆՉԻՐ ՀՕՏԴ ՓՈՔՐԻԿ։ զի հաճեցաւ հայր ձեր տալ ձեզ զարքայութ͞ն։

ճծբ Ե Վաճառեցէք զինչս ձեր, և տուք ողորմութի͞ն։

ճծգ Ե Արարէք ձեզ քսակ առանց հնանալոյ ։ գանձ անպակաս ա յերկինս ։ ուր ոչ գող մերձենայ՝ և ոչ ցեց ապականէ ։ զի ուր գանձն ձեր է, անդ և սիրտք ձեր եղիցին։

ճծդ Ժ Եղիցին գօտիս էք ձեր պնդեալ ընդ մէջս։ և ճրագունք լուցեալք։ և դուք նմանողք մարդկան որ ակն ունիցին

ղ	մ	մր
ճծա		
ճծբ	ճղթ	ճը
ճծգ	խղ	

տն̅ իւրեանց թէ երբ դառնայցէ ի հարսանեաց : զի յորժամ գայցէ և բախիցէ՝ վաղվաղակի բանայցեն նմա ։

ճձե ե Երանի՛ իցէ ծառայիցն այնոցիկ՝ զորս եկեալ տր̅ն գտցէ արթունս : ամէն ասեմ ձեզ : զի գաւտի ընդ մէջ ածցէ և բազմեցուսցէ զնոսա , և անցեալ պաշտեսցէ զնոսա : Եւ եթէ յերկրորդ կամ յերրորդ պահու եկեսցէ և գտցէ այնպէս՝ երանի են ծառայքն այնոքիկ ։

ճձզ բ Զայս գիտասջիք : եթէ գիտէր տանուտէրն յորում ժամու գող գայ՝ հսկէր թող ակն հատանել տան իւրում : Եւ դուք եղերուք պատրաստք : զի յորում ժամու ոչ կարծիցէք՝ գայ որդի մարդոյ ։

ճձէ ե Ասէ պետրոս : տր̅՝ առ մեզ ասես զառակդ զայդ՝ եթէ առ ամենեսեան ։

Եւ ասէ տր̅ : ո՞վ իցէ և հաւատարիմ տնտես և իմաստուն , զոր կացուսցէ տր̅ իւր ի վերայ գերդաստանի իւրոյ՝ տալ ի ժամու զկերակուրս ։

Երանի՛ իցէ ծառային այնմիկ՝ զոր եկեալ տր̅ իւր գտանիցէ արարեալ այնպէս ։

Արդարև ասեմ ձեզ :

Ղ	Մ	Մր
ճձե	մկգ	
ճձզ	մկդ	ճձէ

Ղ	Մ
ճձէ	մկե

զի ի վերայ ամենայն ընչ
չից իւրոց կացուսցէ զնա։

ճծը
ժ
Ապա թէ ասիցէ
ծառայն չար ի սրտի իւ
րում, յամէ տ̅ր իմ գալ.
և սկսանիցի հարկա
նել զծառայսն և զաղա
խնայսն. ուտել և ըմ
պել և արբենալ. եկ
եսցէ տ̅ր ծառային այն
որիկ յաւուր յորում
ակն ոչ ունիցի. և ի ժամ
ու յորում ոչ գիտիցէ.
ընդ մէջ կտրեսցէ զնա
և զբաժին նորա ընդ ան
հաւատս դիցէ։

ճծթ
ժ
Եւ ծառայ որ գիտիցէ
զկամս տ̅ն իւրոյ, և ոչ պատ
րաստիցէ ըստ կամաց
նորա, արբցէ գան բազ
ում։

Եւ որ ոչն գիտիցէ, և
արժանի գանի ինչ գոր
ծիցէ, արբցէ գան սակ
աւ։

Ամենայնի որում
շատ տուրաւ, շատ խնդ
րեսցի ի նմանէ. և
որում բազում աւան
դեցաւ, առաւել ևս
պահանջեսցեն ի
նմանէ։

ԽԳ

ճկ
ե
ՀՈՒՐ ԵԿԻ ԱՐ
ԿԱՆԵԼ ՅԵՐԿԻՐ։
և զի՞նչ. կամիմ թէ
արդէն իսկ բորբոքեալ էր։
և մկրտութիւն մի ու
նիմ մկրտել. և զիա՞րդ.
փութամ մինչև կատա
րեսցի։

Համարիք եթէ խաղա
ղութիւն եկի տալ յերկիր։

Ղ
ճծը
ճծթ

Մր
Մկէ

Ղ
ճկ

Մ
ղէ

ոչ։ ասեմ ձեզ։ այլ
բաժանումն։
Զի եղիցին յայսմ
հետէ. հինգ ի տան մի
ում բաժանեալք։
երեքն՝ յերկուս։ եւ եր
կուքն՝ յերիս։
Բաժանեսցին հայր
յորդւոյ. եւ որդի ի
հաւրէ։ մայր՝ ի
դստերէ, եւ դուստր
ի մաւրէ։ սկեսուր
ի հարսնէ, եւ հարսն՝ ի
սկեսրէ իւրմէ։

ճկա Ասաց եւ ժող
ովրդեանն։ յորժամ
տեսանէք ամպ ծա
գեալ յարեւմտից, իս
կոյն ասէք թէ անձրեւ
գայ՝ եւ լինի այնպէս։

ղ
ճկա

եւ յորժամ հարաւ շնչ
եալ՝ ասէք թէ խորշ
ակ լինի՝ եւ լինի այնպէս։
Կեղծաւորք՝ զեր
եսս երկնի եւ երկրի ի
գիտէք փորձել՝ իսկ
զժամանակս զայս՝ զի
արդ ոչ փորձէք։ ընդէ
՞ր եւ յանձանց իսկ ոչ
ընտրէք զարդարն։

ճկբ Յորժամ երթայցես
ընդ ոսոխի քում առ
իշխանն՝ ի ճանապար
հի տուր հնարս զեր
ծանել ի նմանէ։ զի
գուցէ քարշեսցէ զքեզ
առ դատաւորն, եւ դա
տաւորն մատնեսցէ դահ
ճի, եւ դահիճն արկա
նիցէ ի բանտ։ ասեմ

ղ
ճկբ

քեզ: ոչ ելանիցես անտի, մինչև հատուցանիցես զյետին քոդրանդն:

ճկգ
խե
Եկին ոմանք ի նմին ի ժամանակի, և պատմէին նմա վասն գալիլեացւոցն, որոց զարիւնն պիղատոս խառնեաց ընդ զոհս նոցա:

Պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա: համարիք թէ այն գալիլեացիք էին մեղաւորք քան զամենայն գալիլեացիս զի զայդպիսիս անցս կրեցին: ոչ: ասեմ ձեզ: այլ եթէ ոչ ապաշխարիցէք, ամենեքեան նոյնպէս կորնչիցիք:

Կամ նոքայ ութուտասանքն յորոց վերա անկաւ աշտարակն ի սելովամ և սպան զնոսա: համարիք թէ նոքա էին պարտապանք քան զամենայն մարդիկ որ բնակեալ են յէմ: ոչ: ասեմ ձեզ: այլ եթէ ոչ ապաշխարիցէք ամենեքեան նոյնպէս կորնչիցիք:

ճկդ
ժ
Ասէր և զառակս զայս: թզենի մի էր ուրումն տնկեալ յայգւոջ իւրում: և եկն խնդրել պտուղ ի նմա և ոչ եգիտ: ասէ ցայգեգործն: ահա երեք ամք են յորմէ հետէ գամ խնդրել պտուղ ի

հ ճկգ　ժ իշ　հ ճկդ

թզենւոջ՝ և ոչ գտա
նեմ: արդ՝ կոտորեա
զդայ՝ ընդէ՞ր ևզերկ
իրն խափանէ ::

Նա պատասխանի ե
տևասէ: տր՝ թող
զդա այսամ ևս: մին
չև շուրջ զդովաւ բրե
ցից և արկից աղբ ։
թերևս արասցէ պտուղ:
ապա թէ ոչ՝ յամէ ևս
հատցես ըզ
դայ ::

խը ԵՒ ԷՐ ՈՒՍՈՒ
ՑԱՆԷՐ ի ՄԻՈՒՄ
ի ժողովրդանոցացն
ի շաբաթու: եւ ահա
կին մի, զոր ունէր
այս հիւանդութեան
ամս ութ ևտասն:
և էր կորակամեալ՝ և ոչ կար
էրամբառնալ բն ի վեր հայել:

Իբրև ետես զնա յս,
կոչեաց առ ինքն և ա
սէ ցնա: կին դու՝
արձակեալ ես ի հի
ւանդութենէ քումմէ:
Եւ եդ ի վերայ նորա ձեռն՝
և նոյն ժամայն ուղղե
ցաւ: և փառաւ որ
առնէր զած ::

ճկե
ե
Պատասխանի ետ
ժողովրդապետն
ցասուցեալ՝ թէ ընդ
էր ի շաբաթու բժշ
կեաց յս: ասէ ցժո
ղովուրդն, վեց աւուրէ
յորս արժան է գործել:
յայնս եկայք բժշկե
ցարուք՝ և մի յաւուր

ղ
ճկէ

մ
ճծղ

շաբաթու ։
Պատասխանի ետ նմա
տ̄ր եւ ասէ ։ կեղծաւ
որք՝ իւրաքանչիւր ոք
ի ձէնջ ի շաբաթու ո՞չ
արձակէ զեզն իւր
կամ զէշ ի մսրոյ՝ եւ
տանի ի տայ ջուր ։ Իսկ
այս դուստր աբրահա
մուէր՝ զոր կապեալ
սատանայ ահաւասիկ
ութ եւտասն ամ ։ ո՞չ
էր արժան արձակե՛լ ի
կապանաց անտի ի
շաբաթու ։
ճկզ Ժ Որպէս խօսէր զայս
յամօթ լինէին ամե
նեքեան որ հակառակն
կային նորա ։
Եւ ամենայն ժողով
ուրդն ուրախ լինէր ի
վերայ ամենայն փառաւ
որութեանցն որ գոր
ծէին ի նմանէ ։
ճկէ Բ Ասէր՝ ո՞ւմ նման է
արքայութիւն ա̄յ ։ եւ ո
՞ւմ նմանութեան
նմանեցուցից զնա ։
խլթ Նման է հատոյ մանա
նխոյ, զոր առեալ այր
մարդոյ՝ արկ ի պար
տէզ իւր ։ աճեաց եւ
եղեւ ծառ ; եւ թռչուն
ք երկնից բնակեցին
յոստս նորա ։
ճկը Ե Դարձեալ ասէ,
ո՞ւմ նմանեցուցից զ
արքայութիւն ա̄յ ։
Նման է խմորոյ՝
զոր առեալ կին թաք

Ղ
ճկզ

Ղ Մ Մր
ճկէ ճլէ խդ
ճկը ճլը

ԵՕ

րից յալեր, երից գրըւոց, մինչեւ խմորեցաւ ամենայն:

ԵՒ ՇՐՋԷՐ ԸՆԴ ՔԱՂԱՔՍ ԵՒ ԸՆԴ ԳԵՕղս. ուսուցանէր: և ճանապարհ առնէր եալ յերուսաղէմ:

Ծ ՃՀ Ե Ասէ ոմն ցնայ, տէր: եթէ սակաւք են որ ապրելոց իցեն: Եւ նա ասէ ցնոսայ: Ջանայցարուք մտանել ընդ դուռն նեղ: ասեմ ձեզ: զի բազումք խնդրեսցեն մըտանել, և ոչ կարասցեն:

ՃՀԱ Ե Յորմէ հետէ մտցէ տանուտէրն. եւ փակեսցէ զդուռն: և սկսանիջիք կալ արտաքոյ՝ և բախել զդուռն և ասել: տէր տէր, բաց մեզ: և պատասխանի տուեալ ասիցէ ձեզ՝ ոչ գիտեմ զձեզ ուստի էք:

Յայնժամ սկսանիջիք ասել. կերաք առաջի քո և արբաք: և ի հրապարակս մեր ուսուցեր:

Եւ ասասցէ, ասեմ ձեզ՝ ոչ գիտեմ զձեզ ուստի էք: ի բաց կացէք յինէն ամենայն մշակքդ անիրաւութեան:

ՃՀԲ Ե Անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց:

Յորժամ տեսանիցէք զաբրահամ, և զիսահակ, և զյակոբ,

Ղ.	Մ
ՃԿԹ	ՀԶ
ՃՀ	ԾԵ
ՃՀԱ	Կ

Ղ	Մ
ՃՀԲ	ԿԵ

և զամենայն մարգա
րէս յարքայութեանն
այ : և զձեզ հանեալ արտ
աքս ::

Եւ եկեսցեն յարև և
լից յարևմտից՝ ի
հիւսիսոյ և ի հարաւո
յ՝ և բազմեսցեն յար
քայութեանն այ ::

ճհդ
ժ

Եւ ահա են յետ
ինք՝ որ եղիցին առա
ջինք : և են առաջ
ինք՝ որ եղիցին յետինք::

ճա
ճհե
ե

Ի նմին աւուր, մա
տեան ոմանք փարի
սեցիք ասեն ցնայ :
ել և գնա աստի. զի
հերովդէս կամի ս
պանանել ըզքեզ::

Եւ ասէ ցնոսա : եր
թայք ասացէք աղը
ւեսուն այնմիկ : ահաւ
ասիկ հանեմ դևս,
և բժշկութիւնս կա
տարեմ այսաւր, և
վաղիւ : և յերրորդ աւ
ուր կատարեմ ::

Բայց պարտ է. ինձ
այսաւր, և վաղիւ, և ի
միւսում աւուր գնալ:
զի ոչ է մարթ. մարգա
րէի կորընչել արտա
քոյ երմ ::

ճհզ
ե

Երուսաղէմ, եմ :
որ կոտորես զմար
գարէս՝ և քարկոծ
առնես զառաքեալսն
առ քեզ : քանիցս

ղ ճհդ ճհգ
մ ճղթ
մր ճա
ղ ճհզ
մ ճխա

անգամ կամեցայ ժողովել զորդեակս քո, որպէս հաւ զձագս իւր ընդ թեւովք՝ եւ ոչ կամեցարուք։

Ահա թողեալ լիցի ձեզ տունդ ձեր։

Բայց ասեմ ձեզ. եթէ ոչ եւս տեսանէք զիս մինչեւ ասիցէք՝ աւրհնեալ եկեալն յանուն տեառն։

ԵՒ ԵՂԵՒ Ի ՄՏԱՆԵԼՆ ՆՈՐԱ Ի տուն ուրումն իշխանացն փարիսեցւոց ի շաբաթու ուտել հաց՝ եւ նոքա սպասէին նմա։

ճբ Եւ ահա այր մի էր անդ ջրգողեալ առաջի նորա։

ճգ
է
Պատասխանի ետ յս̅, եւ ասէ ցաւրէնսգէտսն եւ ցփարիսեցիսն. եթէ արժան իցէ ի շաբաթու բժշկե՞լ։ Եւ նոքա լռեցին։

Եւ բուռն հարեալ զնըմանէ՝ բժշկեաց զնա եւ արձակեաց։

Եւ ասէ ցնոսա՝ ո՞յր ուրուք ի ձէնջ էշ կամ եզն անկանիցի ի ջըրհոր՝ ո՞չ վաղվաղակի հանիցէ զնա յաւուր շաբաթու։

Եւ ոչ կարացին տալ նմա պատասխանի առ այն։

է
ճհդ

է
ճհե

ժ
մթղ

ԾԴ

ԾԴ
ՃՀԸ
Ժ

Ասա՛ց նաեւ կոչնա
կանացն առակ մի։ Հայե
ցեալ թէ զիա՛րդ բարձ
ընտրէին լինէին՝ ասէ
ցնոսա։ Յորժամ կոչե
ցի՛ս զքեզ ի հարսա
նիս, կամ ի կոչ ունա՝
մի՛ բազմիցիս ի յառաջին
բարձին։ Գուցէ պատ
ուականագոյն եւս քան
զքեզ իցէ կոչեցեալ ի
նմանէ։ Եւ եկեալ որ
զքեզ՛ն եւ զնա կոչեաց՝
ասիցէ ցքեզ տո՛ւր
սմա տեղի։ Եւ ապա
սկսանիս իցես ամօ
թո՛վ զյետին տեղին
ունել։

Այլ յորժամ կո
չիցիս՝ երթիջիր բազ
մեջիր յետին տեղւոջ։
Զի յորժամ գայցէ որ
կոչեացն զքեզ՝ ասի
ցէ՛ ցքեզ՝ բարեկամ, ե
լի՛ր մատ եր։ Յայնժամ
եղիցին քեզ փա՛ռք ա
ռաջի բարձակցա՛ցն
քոց։

ՃՀԹ
Ժ

Զի ամենայն որ
բարձրացուցանէ
զանձն՝ խոնարհ
եսցի՛։ Եւ որ խոնարհե
ցուցանէ՛ զանձն՝
բարձրասցի՛։

ՃՁ
Ժ

Ասէ՛ եւ ցկոչնատե
րըն։ Յորժամ առնի
ցես ճա՛շ կամ ընթրիս՝
մի՛ կոչեր զբարեկամս

Ղ
ՃՀԸ

Ղ
ՃՀԹ
ՃՁ

Մ
ՄԻ

քոյ՛ եւ մի՛ զեղբարս քո՛ եւ մի՛ զազգականս քո՛ եւ մի՛ զդրացիս քո՛ եւ մի՛ զմեծամեծս ։ զի մի՛ եւ նոքա փոխարէն կոչեսցեն զքեզ՝ եւ լինիցէ քեզ հատուցումն ։

Այլ յորժամ առնիցես ընդունելութ̅ի̅՛ կոչեա զաղքատս, եւ զխեղս ։ զկաղս ․ եւ ըզկոյրս, եւ երանելի՛ լինիցիս ։ զի ո՛չ ունին փոխարէն հատուցանել քեզ՝ եւ հատուսցի քեզ փոխարէն ի յարքայութեան արդարոց ։ ա̅յ̅

Իբրեւ լուաւ զայս ոմն ի բազմականացն՝ ասէ ցնա ։ Երանի՛ որ կերիցէ հաց յարքայութեան ա̅յ̅ ։

ճձա
ե
Ծ·Դ

Եւ նա ասէ ցնա ․ այր ոմն գործեաց ընթրիս ։ եւ հրաւիրեաց զբազումս ։

Եւ առաքեաց զծառայս իւր ի ժամու ընթրեացն կոչել զհրաւիրեալսն, թէ եկայք ։ զի ահաւասիկ պատրաստ է ամենայն ինչ ։

Եւ սկսան միաբանոջէ ամենեքին հրաժարել ։

Առաջինն ասէ, ագարակ գնեցի՛ եւ հարկ է ելանել տեսանել զնա ։ աղաչեմ զքեզ՝ կա՛լ զիս հրաժարեալ ։

Ղ ճձա
Մ մրա

Եւ միւսն ասէ, լո՛ւծս
հինգ եզանց գնեցի, եւ
երթամ փորձել զնոսա:
աղաչե՛մ զքեզ՝ կա՛լ
զիս հրաժարեալ ::

Եւ միւսն ասէ, կի՛ն
առի՝ եւ վասն ա՛յնորիկ
ոչ կարեմ գալ ::

Եւ եկեալ ծառայն՝
պատմեա՛ց զայս տեառն իւրում ::

Յայն ժամ բարկա
ցեալ տանուտէրն՝ ա
սէ ցծառայն իւր. Ե՛լ
վաղ վաղակի ի հր ա
պարակս եւ ի փողոցս
քաղաքիդ : եւ զաղքա
տս, եւ զխե՛ղս, եւ զկաղս,
եւ զկոյրս մո՛ւծ այսր ::

Եւ ասէ ծառայն.
տէր՝ եղե՛ւ որպէս հրա
մայեցերն, եւ կա՛յ եւս
տեղի ::

Եւ ասէ տէրն ցծառա
յն. Ե՛լ ի ճանապար
հս, եւ ի ցանկս, եւ հա՛ր
կ արա մտանել՝ զի լց
ցի՛ տուն իմ ::

Ասե՛մ ձեզ. զի
ո՛չ ոք յայնց կոչեցելոց
ճաշակեսցէ յընթ
րեաց իմոց ::

ճձ
է

ԵՒ ԵՐԹԱՅԻՆ
ԸՆԴ ՆՄԱ ԺՈՂՈՎ
ուրդք բազումք : դար
ձե՛ալ ասէ ցնոսա. Ե
թէ ոք գա՛յ առ իս, եւ ո՛չ ա
տեայ զհա՛յր իւր եւ զմ
այր, եւ զկի՛ն, եւ զորդի՛ս,

ղ ժ
ճձբ ղղ

և զեղբարս, և զքորս,
նա և զա՛նձն ևս զիւր՝
ո՛չ կարէ իմ աշակերտ լի
նել ։ զի որ ո՛չ բառնա
զխաչ իւր և գա զկնի
իմ. ո՛չ կարէ իմ աշա
կերտ լինել ։

ծէ ճձգ ժ Ո՞րք ի ձէնջ կամի
ցի շինել աշտարակ՝
և ո՛չ նախ նստեալ լ
համարիցի զծախսն՝
եթէ ունիցի բաւական
ի կատարումն ։ զի
գո՛ւցէ իբրև արկանի
ցէ հիմն, և ո՛չ կար ի
ցէ կատարել՝ ամենե
քեան որ տեսանիցեն՛
սկսանիցեն ծա՛ղր
առնել զնա ևասել ։
եթէ ա՛յրս այս՝ սկսաւ
շինել և ո՛չ կարաց կա
տարել ։

Կամ ո՞ր թագաւոր
երթեալ տայցէ՛ պատե
րազմ ընդ այլում թա
գաւորի՝ և ո՛չ նստեալ
նախ խորհիցի՛ եթէ
կարո՛ղ իցէ տասն
հազարաւ՝ զդէ՛մ ու
նել զայնորիկ, որ
գա՛յցէ ի վերայ նորա
քսա՛ն հազարաւ ։
ապա թէ ոչ՝ մինչդեռ
հեռագո՛յն իցէ, հրեշ
տակութիւն առաք
եալ աղաչեսցէ՛ ի խա
ղաղութիւն ։

ճձդ ե Արդ՝ այս պէս

ժ
ճձգ

ժ մ
ճձդ ղղ

ամենայնոք ի ձէնջ՝ որ ոչ հրաժարեսցէ յամենայն ընչից իւրոց՝ ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել ::

ճձե
բ
Բարի է աղ : ապա թէ աղն անհամեսցի՝ իւ՞ համեմեսցի : ոչ յերկիր՝ եւ ոչ յաղբ է պիտանացու : այլ ընկենուլ զնա արտաքս : որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ ::

ճձզ
բ
ԷԻՆ ՄԵՐՁԵՑԵԱԼ ամենայն մաքսաւորք եւ մեղաւորք՝ լսել ի նմանէ ::

Տրտնջէին փարիսեցիքն եւ դպիրքն եւ ասէին՝ ընդունէ՞ր սայ զմեղաւորս ընդունի եւ ուտէ ընդ նոսա ::

ճձէ
ե
ծ·զ
Ասաց առ նոսայ զառակս զայս : ո՞վ ոք իցէ ի ձէնջ մարդ՝ որոյ իցեն հարիւր ոչխար, եւ կորուսանիցէ մի ի նոցանէ : ոչ թողուցու զիննսուն եւ զինն յանապատի, եւ երթիցէ զհետ կորուսելոյն մինչեւ գտանիցէ զնա : եւ իբրեւ գտանէ՝ դնէ զնա ի վերայ ուսոց իւրոց խնդալով եւ երթեալ ի տուն : կոչէ զբարեկամս եւ զդրացիս, եւ ասէ ցնոսա : ուրախ լերուք ընդ իս, զի գտի

Ղ	Մ	Մր
ճձե	լա	ձբ
ճձզ	հբ	իբ

Ղ	Յ
ճձէ	ճհբ

զոչխարն իմ զկորուսեալ։

Ասեմ ձեզ։ զի
այսպէս ուրախութիւն
լինիցի յերկինս վասն միոյ մե-
ղաւորի որ ապաշխարի
ցէ՝ քան վասն իննս
ուն եւ իննն արդարոց
որոց չիցէ պիտոյ ապա
շխարութիւն։

ճձը ժ Կամ ո՞ր իցէ կին՝ որոյ
իցեն դրամք տասն։ Եւ
թէ կորուսանիցէ դրամ
մի՝ ո՞չ լուցանէ ճրագ՝
եւ ածիցէ աւել ի տան՝
եւ խնդրիցէ ստէպ մին
չեւ գտանիցէ։ Եւ իբրեւ
գտանէ՝ կոչէ զբարե
կամս եւ զդրացիս եւ ասէ.
ուրախ լերուք ընդ իս,

ղ
ճձը

զի գտի՝ զդրամն իմ
զոր կորուսի։

ճձթ ե Նոյնպէս ասեմ ձեզ՝
ուրախութիւն եղիցի
առաջի հրեշտակացն այ՝
ի վերայ միոյ մեղաւո
ճէ րի որ ապաշխարիցէ։

ճղ ժ Ասէ. այր միոջ
էին երկու որդիք։
Ասէ կրտսերն ի նոցանէ
ցհայրն. Հայր՝ տուր
ինձ բաժին որ անկանի
յընչիցդ։ Եւ նա բաժա
նեաց նոցա զկեանսն։

Եւ յետ ոչ բազում աւ
ուրց՝ ժողովեալ զամե
նայն կրտսեր որդւոյն՝
գնաց յաշխարհ հեռի։
Եւ անդ վատնեաց զինչս

ղ
ճձթ
ճղ

ժ
ճձբ

իւր, զի կեայր անառակութեամբ ::

Եւ երբ սպառեաց զամենայն, եղեւ սով սաստիկ յաշխարհին յայնմիկ . եւ սկսաւ ինքն չքաւորել : եւ գնացեալ յարեցաւ ի միում քաղաքացւոյ աշխարհին այնորիկ : եւ յղեաց զնա յագարակս իւր՝ արածել խոզս : եւ ցանկայր լնուլ զորովայն իւր յեղջիւրէն զոր խոզքն ուտէին . եւ ո՛չ ոք տայր նմա ::

Եկեալ ի միտս իւր ասէ : քանի վարձկանք իցեն ի տան հաւր իմո հացալիցք` եւ ես աստ սովամահ կորնչիմ : յարուցեալ գնացից առ հայր իմ եւ ասացից ցնա : հայր՝ մեղա՛յ յերկինս եւ առաջի քո : եւ ո՛չ եւս եմ արժանի կոչել որդի քո` արա՛ զիս իբրեւ զմի ի վարձկանացքոց : եւ յարուցեալ եկն առ հայրն ::

Եւ մինչդեռ հեռագոյն էր՝ ետես զնա հայրն՝ եւ գթացաւ : յարեաւ եւ ընթացաւ ընդ առաջ : անկաւ զպարանոցաւն նորա եւ համբուրեաց զնա ::

Եւ ասէ ցնա որդին : հայր՝ մեղա՛յ յերկինս եւ առաջի քո : եւ ո՛չ եւս եմ արժանի կոչել որդի քո ::

Ասէ՛ հայրն ցծա
ռայսն իւր։ վաղվաղա
կի հանէ՛ք զպատմու
ճանն առաջին եւ ագու
ցէ՛ք նմայ։ եւ տուէ՛ք զ
մատանեն ի ձեռն նո
րա։ եւ կաւշիկս յոտս
նորա։ եւ ածէ՛ք զեզն
պարարակ։ զենէ՛ք։
կերիցուք եւ ուրախ լի
ցուք։ զի այս որդի իմ,
մեռեալ էր՝ եւ եկեաց։
կորուսեալ էր՝ եւ գտաւ։
եւ սկսան ուրախ լինել։
Եւ էր երէց որդին նո
րա յագարակի։ եւ
մինչ դեռ գայր եւ մերձ
եղեւ ի տունն, լուա՛ւ
զձայն երգոց եւ պար
ուց։ եւ կոչեցեա՛լ ա
ինքն զմի ի ծառայիցն,
հարցանէր թէ զինչ
իցէ այն։
Եւ նա ասէ ցնա։
զի եղբայրքո եկեա՛լ է,
եւ եզե՛ն հայրքո զե՛զն
պարարակ՝ զի ողջամբ
ընկալաւ զնա։
Բարկացաւ՝ եւ ոչ
կամէր մտանել։
Եւ հայրն ելեալ ար
տաքս, աղաչէ՛ր զնա։
Պատասխանի ե՛տ եւ
ասէ ցհայրն։ այս
քանի՜ ամք են զի ծա
ռայեմ քեզ՝ եւ երբեք
զպատուիրանաւ քով
ո՛չ անցի։ ո՛ւլ մի եր

բեք ոչ ետուր ինձ՝ զի
ուրախ եղէց ընդ բարե
կամս իմ : յորժամ եկն
որդիդ քո այդ՝ որ եկեր
զկեանս քո ընդ պոռն
իկս՝ զեներ դմա զեզն
պարարակ ։

Եւ ասէ ցնա : որդեակ
դու հանապազ ընդ իս
ես : եւ ամենայն որ ինչ
իմ է՝ քո է : այլ ուրախ
լինել եւ խնդալ պարտ էր ։
զի եղբայրդ քո այդ մե
ռեալ էր եւ եկեաց : կո
րուսեալ էր՝ եւ գտ
աւ ։

ճԲ ճԸ ԱՍԷՐ ԵՒ ՑԱՇ
ԱԿԵՐՏՍՆ : ԱՅՐ ՈՄՆ
էր մեծատուն, որոյ էր
տընտես : եւ եղեն զնմա
նէ ամբաստանութիւն թէ
որպէս թէ վատնիցէ
զինչըս նորա ։

Կոչեաց եւ ասէ ցնա՝
զինչ է այս զոր լսեմ
զքէն : տուր զհամար
տնտեսութեան քո՝
զի ոչ եւս կարես լինել
տընտես ։

Ասէ ընդ միտս իւր
տընտեսն : զինչ գոր
ծեցից՝ զի տէրն իմ հանէ
զտնտեսութիւնս ։
գործել ոչ կարեմ : մու
րանալ՝ ամաչեմ : գի
տեմ զինչ արարից : զի ԶԲ
յորժամ ելեալ լինիցիմ
ի տնտեսութենէ ես ։

ընկալցին զիս ի տունս իւրեանց ։

Եւ կոչեցեալ առ ինքն մի ըստ միոջէ ի պարտապանաց տն իւրոյ՝ ասէ ցառաջինն ։ Քանի՞ ինչ պարտ ես տն իմում ։

Եւ նա ասէ՝ Հարիւր մար ձիթոյ ։

Ասէ ցնա․ կա՛լ զգիր քո՝ նստիր գրեա վաղվաղակի ի յիսուն ։

Դարձեալ ասէ ցմիւսն․ դու քանի՞ ինչ պարտ ես ։

Եւ նա ասէ՝ Հարիւր քոռ ցորենոյ ։

Եւ ասէ ցնա՝ կա՛լ զգիր քո, նստիր գրեայ ութսուն ։

Եւ գովեաց տն զտնտեսն անիրաւութեան՝ զի իմաստութեամբ արար ։

Զի որդիք աշխարհիս այսորիկ՝ իմաստնագոյնք են քան զորդիս լուսոյ յազգս իւրեանց ։

Եւ ես ձեզ ասեմ․ արարէք ձեզ բարեկամս ի մամոնայէ անիրաւութեան․ զի յորժամ պակասիցէ այն՝ ընկալցին զձեզ յյաւիտենական յարկ տենականս։

Որ ի փոքրուն հաւատարիմ է՝ և ի բազմին հաւատարիմ է։

Եւ որ ի փոքրուն անիրաւ է՝ և ի բազմին անիրաւ է։

Իսկ արդ եթէ յանիրաւ մամոնային չեղէք հաւատարիմք՝ զճշմարիտն ձեզ ո՞ հաւատայ։

Եւ եթէ յաւտարին չեղէք հաւատարիմք՝ զձերն ո՞ տայ ձեզ։

ճղա
ե
Ոչ ոք ծառայ կարէ երկուց տերանց ծառայել․ զի եթէ զմին ատիցէ, զմիւսն սիրէ․ կամ զմին մեծարիցէ՝ և զմիւսն արհամարհիցէ։

Ոչ կարէք ա̅յ ծառայել և մամոնայի։

ճղբ
ժ
Իբրև լսէին զայսամենայն փարիսեցիքն, քանզի արծաթասէրք էին՝ անգոսնէին զնա։

Եւ ասէ ցնոսա․ դուք որ արդարացուցանէք զանձինս առաջի մարդկան՝ սակայն ա̅ծ գիտէ զսիրտս ձեր․ զի որ առաջի մարդկան բարձր է՝ պիղծ է առաջի ա̅յ։

ճղգ
ե
Օրէնքն և մարգարէք՝ մինչև ցյովհաննէս։

Ղ ճղա
Մ խը

Ղ ճղբ
ճղգ
Մ ճժգ

յայնմ հետէ արքայու
թիւն այ աւետարա
նի. եւ ամենայն ոք ըդ
նա բռնաբարէ:

ճղդ
Ե
Դիւրին է երկնից
եւ երկրի անցանել:
քան յօրինացն. միոյ
նշանախեցի անկանել:

ճղե
Ե
Ամենայն որ արձ
ակէ զկին իւր, եւ առնէ
այլ՝ շնայ: եւ որ զար
ձակեալն առնէ՝ շնայ:

ծթ

ճղզ
Ժ
Այր մի էր մեծ
ատուն, եւ ագանէր բե
հեզս եւ ծիրանիս: եւ ու
րախ լինէր հանապ
ազ պայծառապէս:

Եւ աղքատ ոմն ան
ուն ղազարոս՝ անկ
եալ կայր առ դրան նո
րա վիրաւոր որդեալ: եւ
ցանկայր լնուլ զորով
այն իւր ի փշրանաց այն
որ անկանէին ի սեղանո
մեծատանն: այլ եւ
շունք եւս գային լեզու
ին զվէրս նորայ:

Եղեւ մեռանել աղք
ատին, եւ տանել հրեշ
տակաց զնա ի գոգ ն
աբրահամու:

Մեռաւ եւ մեծատունն
եւ թաղեցաւ, եւ ի դժոխսն:
ամբարձ զաչս իւր մինչ
ի տանջանսն էր՝ եւ տես
անէ զաբրահամ ի հեռաս
տանէ՝ եւ զղազարոս ի
գոգ նորա հանգուցեալ:

Ղ Մ
ճղդ
ճղե ԽԵ
ճղզ ԼՏ

Եւ նա աղաղակեաց և ասէ, Հայր աբրահամ ողորմեայ ինձ. և առաքեայ զղազարոս, զի թացցէ զծագ մատին իւրոյ ի ջուր՝ և զովացուսցէ զլեզու իմ. զի պապակեմ ի բոցոյ աստի ։

Եւ ասէ ցնա աբրահամ: որդեակ՝ յիշեա զի ընկալար անդէն զբարիս քո ի կենդանիս քում, և ղազարոս նոյնպէս զչարչարանս ։ արդ նա աստ մխիթարի · և դու այդր պապակիս ։

Եւ ի վերայ այսր ամենայնի, վիհ մեծ ընդ մեզ և ընդ ձեզ: եթէ կամեսցին աստի առ ձեզ անցանել՝ ոչ կարեն: և ոչ այտի ոք առ մեզ անցանել ։

Եւ ասէ՝ արդ աղաչեմ զքեզ հայր, զի արձակեսցես զդա ի տուն հօր իմոյ ։ են իմ անդ եղբարք հինգ՝ որպէս զի տացէ նոցա վկայութիւն, զի մի՛ և նոքա գայցեն յայս տեղի տանջանաց ։

Եւ ասէ աբրահամ: ունին զմովսէս՝ և զմարգարէսն · նոցա լուիցեն ։

Եւ նա ասէ, ոչ հայր աբրահամ ։ բայց եթէ

ի մեռելոց ոք երթիցէ առ նոսա՝ ապաշխարիցեն ::

Ասէ ցնա : եթէ մովսիսի և մարգարէիցն ոչ լսեն՝ և ոչ եթէ ի մեռելոց ոք յառնիցէ հաւանեսցին ::

ԾԴ

է գլխոյ

ճղէ ե

ԱՍԷ ՅԵՒ ԱՌ ԱՇԱԿԵՐՏՍՆ ԻՒՐ:

Ոչէ մարթ չգալ գայթագղութեան : բայց վայ այնմիկ յորոյ ձեռն գայցէ : լաւէր նմա՝ թէ վէմ երկանաքար կախէր զպարանոցէ նորա և անկանէր ի ծով՝ քան թէ գայթագղեցուցանիցէ զմի ի փոքրկանցս յայսցանէ ::

ճղը ե Զգոյշ կացէք անձանց : եթէ մեղիցէ եղբայր քո՝ սաստեա նմա :

ճղթ ե Եւ եթէ ապաշխարեսցէ՝ թող նմա : և եթէ եւթն անգամ մեղիցէ քեզ՝ և եւթն անգամ դարձցի եկեալ ասիցէ ապաշխարեմ՝ թողցես նմա ::

Մ ե Եւ ասեն առաքեալքն : տր՝ յաւել մեզ հաւատս ::

Եւ ասէ տր : եթէ ունիցիք հաւատս քան զհատ մանանխոյ՝ և ասիցէք թթենւոյս այսմիկ՝ խլեաց և տնկեաց ի ծովու՝ հնազանդեսցի ձեզ ::

Ղ
ճղէ

Մ
ճհթ

Մր
ղթ

Ղ
ճղը
ճղթ
Մ

Մ
ճհե

Իսկ ով ոք ի ձէնջ ունի
ցի ծառայ հողագործ,
կամ հովիւ, որ երբեւ
մտանիցէ յագարակէ՝
ասիցէ ցնա վաղվաղա
կի թէ անց բազմեաց;
այլ ոչ ասիցէ ցնա, թէ
պատրաստեա զինչ
ընթրեցից իցեմ: եւ գօ
տի ածեալ պաշտեա զիս
մինչեւ կերայց եւ արբից:
եւ ապա կերիցես եւ արբ
ցես դու: մի թէ շը
նորհ ունիցի ծառային
այնմիկ՝ զի արար զամե
նայն հրամանսն ::

Նոյնպէս եւ դուք՝
յորժամ առնիցէք զամե
նայն հրամայեալս եւ ն
ձեզ՝ ասասջիք թէ ծա
ռայք անպիտանք եմք:
զոր պարտէաքն առնել՝
արարաք ::

Եւ եղեւ մինչ երթայր
նա յեմ, եւ ինքն անցանէր
ընդ մէջ սամարեայ՝ եւ
գալիլեացւոց ::

Կ Եւ մինչ դեռ մտանէր ի
գեւղ ուրեմն, պատա
հեցան նմա տասն այր
բորոտ: որք կային ի
հեռաստանէ, բարձին
զձայն եւ ասեն՝ յս
վարդապետ՝ ողոր
մեա մեզ ::

Եւ երբեւ տեսանէր զնոսա
ասէ ցնոսա: երթայք
ցուցէք զանձինս քահա

ղ
նա

նայիցն :
Եւ եղև երթալն նո
ցին՝ առ ժամայն սր
բեցան :
Միոմն ի նոցանէ և
իբրև ետես եթէ սր
բեցաւ՝ դարձաւ անդ
րէն, և ի ձայն մեծ
փառաւոր առնէր
զա̄ծ : անկաւ ի վե
րայ երեսաց իւրոց
առ ոտս նորայ՝ և գո
հանայր զնմանէ : և
ինքն էր սամարացի :
Պատասխանի ետ յի̄ս
և ասէ : ոչ տասանն
այրք սրբեցան : իսկ
արդ՝ ինն այլոքըն ուր
են՝ զի՞ ոչ գտան դառ
նալ տալ փառս ա̄յ .
բայց միայն այլազգ
ին այս : Եւ ասէ ցնա՝
արի գնայ՝ զի հաւա
տք քո կեցուցին
զքեզ :

մբ
ե

ՀԱՐՑԵԱԼ
ՑՆԱ Ի ՓԱՐԻՍԵ
ցւոցն եթէ երբ
գայցէ արքայութիւն
ա̄յ ՝ պատասխանի ե
տ նոցա և ասէ : ոչ
գայ արքայութիւն ա̄յ
խնդրանաւք : և ոչ ա
սիցեն՝ թէ ահա ա
ստ է՝ կամ անդ :
զի ահա արքայութի̄
ա̄յ ի ներքս ի ձեզ է :

մգ
ժ

Ասաց և առ աշա

ղ
մբ
մգ

ճ
ճծե

կերաւսն : Եկեսցեն աւուրք ցանկանալոյ ձեզ մի՛ յաւուրցն որդւոյ մարդոյ տեսանել՝ եւ ոչ տեսանիցէք ::

մժդ բ Եւ եթէ ասիցեն ձեզ աՀաւասիկ աստ է կամ անդ՝ մի՛ երթայցէք ըդհետ ::

մժե ե Զի որպէս փայլակն փայլատակէ եւ ի ներքոյ երկնից՝ ընդ երկին լոյս ծագէ՝ նոյնպէս եւ որդի մարդոյ յաւուրն իւրում ::

մժզ բ Բայց պարտ է նմա նախ՝ բազում տանջել չարչարել եւ խոտել յազգէս յայսմանէ ::

մժէ ե Եւ որպէս եղեւ յաւուրսն Նոյի՝ նոյնպէս եղիցի եւ յաւուրս որդւոյ մարդոյ : ուտէին, ըմպէին ; կանայս առնէին, արանց լինէին : մինչեւ յաւուրն յորում եմուտ Նոյ ի տապանն, եւ եկն ջրհեղեղն եւ կորոյս զամենեսեան ::

մժը ժ Նոյնպէս եւ որպէս ա յաւուրսն ղովտայ եղեւ : ուտէին, ըմպէին, գնէին, վաճառէին, տնկէին, շինէին : Եւ յորում աւուր ել ղովտ ի սոդոմայ՝ տեղաց հուր եւ ծծումբ յերկնից՝ եւ կորոյս զամենեսեան ::

Ղ	Մ	Մր
մժդ	մծգ	մխը
մժե	մծղ	
մժզ	ճկը	ճգ

Ղ	Մ
մժէ	ճկա
մժը	

Ըստ նմին օրինակի եղիցի եւ յաւուրն յորում որդի մարդոյ յայտնեսցի ::

մժդ բ Յայնմ աւուր որ կայցէ ի տանիսն, եւ կարասի իւր ի տան՝ մի իջցէ առնուլ զայն : եւ որ յանդի իցէ՝ նոյնպէս մի դարձցի յետս ::

մժե ժ Յիշեցէք զկինն ղովտայ :

մժզ գ Որ խնդրիցէ զանձն իւր ապրեցուցանել՝ կորուսցէ զնա : եւ որ կորուսցէ՝ ապրեցուսցէ զնա ::

նոցա մժէ ե Ասեմ ձեզ : յայնմ գիշերի եթէ եղիցին երկու ի մի մահճի· կա մինն առցի եւ միւսն թողցի ::

Եւ եթէ եղիցին երկու աղալ ի միասին՝ մինն առցի եւ միւսն թողցի ::

Եւ եթէ իցեն երկու յագարակի՝ մինն առցի եւ միւսն թողցի ::

մժը ե Պատասխանի ետուն եւ ասեն ցնա՝ ուր տէր ::

Եւ նա ասէ ցնոսայ : ուր մարմինն է՝ անդ եւ արծուիք ժողովեսցին ::

մժթ ժ ԱՍԱՑԵՒ ԱՌԱԿ ՄԻ ՆՈՑԱ ՎԱՍ այն՝ թէ պարտ էր յամենայն ժամ կալ յաղօթս եւ մի ձանձրանալ :

Ասէ, դատաւոր մի էր ի քաղաքի միում :

ղ	յ	մ	մր
մժդ		մխէ	ճխգ
մժե			
մժզ	ճժ	ղե	
մժէ	մկբ		

ղ	յ
մժը	մծե
մժթ	

յայ ոչ երկնչէր՝ եւ ի մարդկանէ ոչ ամաչէր ։

Եւ այրի՛ մի էր ի նմին քաղաքի ։ գայր առ նա եւ ասէր · դատ արա ինձ յոսոխէ իմմէ ։ եւ ոչ կամէր ի բազում ժամանակս ։

Յետ այնորիկ՝ ասէ՛ ի միտս իւրում ։ եթէ եւ յայ ոչ երկնչիմ՝ եւ ի մարդկանէ ոչ ամաչեմ · գոնէ վասն աշխատ առնելո զիս այրւոյն · արարից նմա իրաւունս ։ զի մի՛ իսպառ եկեալ թախանձիցէ զիս ։

Եւ ասէ՛ տր ։ լուարուք զինչ դատաւորն անիրաւութեան ասէր ։

Իսկ ած ոչ առնիցէ վրէժխնդրութիւն ծառայից իւրոց՝ որ աղաղակեն առ նա ի տուէ եւ ի գիշերի ։ եւ երկայնամիտ միայն լինիցի ի առ նոսա ։ այո ասեմ ձեզ՝ զի արասցէ վրէժխնդրութիւն նոցա վաղվաղակի ։

Իսկ որդի մարդոյ եկեալ՝ գտանիցէ՞ արդեօք հաւատս յերկրի ։

ԿԵ

Ասա՛ց եւ առ ոմանս պանծացեալս յանձինս թէ արդարք իցեն՝ եւ խոտէին ըզբազումս՝ զառակս զայս ։

Արք երկու ելին
ի տաճարին կալ յաղ
աւթս։ Մին փարի
սեցի եւ միւսն մաք
սաւոր։ Փարիսեցին
կայր մեկուսի, եւ զայս
առանձինն աղաւ
թս մատուցանէր։
Ա̄ծ իմ գոհանամ ըզ
քեզ, զի ոչ եմ իբրեւ
զայլս ի մարդկանէ,
զյափշտակաւղս, եւ
զանիրաւս, եւ զշնաւղս։
կամ իբրեւ զայս մաք
սաւոր։ Այլ պահեմ
երկիցս ի շաբաթու։
Եւ տամ տասանորդս
յամենայն ստացուա
ծոց իմոց։

Եւ մաքսաւորն կայր
մեկուսի, եւ կամէր եւ
ոչ զաչսն ընդ երկինս
ամբառնալ։ Այլ կո
ծէր զկուրծս իւր եւ
ասէր՝ ա̄ծ քաւեայ
զիս զմեղաւորս։
Ասեմ ձեզ։ Էջ
սա արդարացեալ ի
տուն իւր քան զնա։

ձ̄ա ա Զի ամենայն որ
բարձրացուցանէ
զանձն իւր՝ խոնար
հեսցի։ Եւ որ խոնար
հեցուցանէ զանձն՝
բարձրասցի։

ձ̄դ բ ՄԱՐՈՒՑԱՆ
[illegible]
տէր՝ զխոնարհաձայն աղչեն
նոսա։

ղ մ մր
ձա մլա
ձգղ ձղբ ձղ

Իբրեւ տեսին աշակեր
տքն . սաստէին նոցա ։
Իսկ յս̄ կոչեցեալ զնո
սա առ ինքն ասէ ։
Թոյլ տուք մանկտւոյդ
գալ առ իս, եւ մի արգե
լուք զդոսա ։ զի այդ
պիսեացդ է արքայու
թիւն այ̄ ։

միե
բ

Ասեմ ձեզ ։ որ
ոչ ընդունիցի զարքայ
ութիւն այ̄ իբրեւ զման
կունս՝ ոչ մտցէ ի նա ։

միը
բ
կդ

Եհարց զնա ումն իշխ
ան եւ ասէ ։ վարդա
պետ բարի՝ զինչ գործե
ցից զի զկեանսն յաւի
տենականս ժառանգեց
ից ։
Ասէ ցնա յս̄ ։

զի՞ ասես զիս բարի ։
չէք ոք բարի՝ բայց մի
ա̄ծ ։ զպատուիրանսն
գիտես ։ մի շնար ։ մի
սպանաներ ։ մի գողա
նար ։ մի սուտ վկայեր ։
պատուեա զհայր քո եւ
զմայր ։
Եւ նա ասէ՝ զայդ ամե
նայն պահեցի ի մանկ
ութենէ իմմէ ։

ամենե

միթ
բ

Իբրեւ լուաւ զայս յս̄ .
զարմացաւ ։ եւ ասէ
ցնա . մի ինչ պակասէ
քեզ ։ զամենայն ինչ
զոր ունիս՝ վաճառեա
եւ տուր աղքատաց ։ եւ
ունիցիս գանձս յերկի
նս ։ եւ եկ զկնի իմ ։

Ղ	Մ	Մր
միե	ճհը	ղե
միը	ճղը	ճե

Ղ	Մ	Մր
միթ	ճղը	ճը

մի Կ Նա իբրև լուաւ զա
յս՝ տրտմեցաւ: քան
զի էր մեծատուն յոյժ:
Իբրև ետես զնա յս
տրտմեալ՝ ասէ: որ
պէս դժուարաւ որ
զինչս ունիցին մտա
նիցեն յարքայութի
այ: Դիւրագոյն իցէ
մալխոյ ընդ ծակ
ասղան անցանել՝ քան
մեծատան յարքայու
թիւն այ մտանել:
Եւ որ լուանն՝ ասեն
եւ ո՞ կարիցէ ապրել:
Եւ նա ասէ: անհը
նարինք առ ի մարդկա
նէ՝ հնարաւորք են յայ:
Եւ ասէ պետրոս:

ահաւասիկ մեք թող
աք զամենայն ինչըղ
մեր՝ և եկաք զհետ քո:
միա Բ Եւ նա ասէ ցնոսա,
ամէն ասեմ ձեզ: եթէ
ո՛չ ոք է որ եթող զտունս,
կամ զծնաւղս, կամ
զեղբարս, կամ զկին,
կամ զորդիս, վասն
արքայութեանն այ, և
թէ ոչ առնուցու բազ
մապատիկ ի ժամա
նակի յայսմիկ: և
յաշխարհին որ գալ
ոցն է՝ զկեանսն յաւ
իտենականս ժառ
անգեսցէ:
միբ Բ Եւ առեալ զերկոտա
սանսն առանձինն,

Ղ	Մ	Մր
մի	ճղէ	ճթ

Ղ	Մ	Մր
միա	ճղը	ճժ
միբ	մա	ճժբ

ասէ ցնոսա : ահաւասիկ ելանեմք յե͞մ : և կատար եղիցին ամենայն գրեալքն մարգարէիւք վասն որդւոյ մարդոյ : զի մատնեսցի հեթանոսաց : և կատականեսցի : և հարկանիցեն : և սպանանիցեն զնա : և յերիր աւուր յարիցէ ։

մրգ
ժ

Եւ նոքա ոչ ինչ իմացան յայսցանէ՝ այլ էր բանն ծածկեալ ի նոցանէ՝ և ոչ գիտէին զասացեալսն ։

կդ

մրդ
բ

ԵՒ ԵՂԵՒ Ի ՄԵՐՁ
ԵՆԱԼՆ ՆՈՐԱ ՅԵՐԻ

քով՝ կոյր ոմն. նըստէր առ ճանապարհաւն մուրացիկ : Իբրև լուաւ զանցանել ժողովրդեանն . հարցանէր թէ զինչ իցէ այն ։

Պատմեցին նմա, թէ յի͞ս նազովրեցի անցանէ ։

Աղաղակեաց և ասէ . յի͞ս որդի դաւթի ողորմեա ինձ ։

Եւ որ առաջինն երթային՝ սաստէին նմա զի լռեսցէ : և նա ևս առաւել աղաղակէր՝ որդի դաւթի ողորմեա ինձ ։

Օ տեղի առ յի͞ս . և հրամայեաց ածել զնա

ղ մ մր
մրգ
մրդ ծէ ճծղ

առ ինքն ։ և իբրև մերձ եղև առ նա՝ եհարց ըզնա և ասէ՝ զինչ կամիս խնդրու զի արարից քեզ ։

ւնա ասէ ։ տր ․ զի բացցին աչք իմ և տեսից ։

ւյս ասէ ցնա՝ հայեաց ։ հաւատք քո կեցոյց ըզքեզ ։

ւառ ժամայն ետես ։ երթայր զհետ նորայ՝ և փառաւոր առնէր զած ։

ւամենայն ժողովր դեանն տեսեալ՝ տայր աւրհնութիւն այ ։

ՄԼԵ

ւմտեալ շրջէր ընդ երիքով ։ և ահա այր մի անուն կոչեցեալ զակքէոս ։

Ժ
ՄԼԵ

և նա էր մաքսապետ, և ինքն մեծատուն ։ և խնդրէր տեսանել թէ ով իցէ յս ։ և ոչ կարէր ի բազմութենէն՝ զի կարճ էր հասակաւ ։ և ընթացեալ յառաջն՝ ել ի ժանտաթզենին ին զի տեսանիցէ զնայ ։ քանզի ընդ այն իսկ անցանելոց էր ։

ւիբրև եկն ի տեղին՝ հայեցաւ ի վեր յս, և ասէ ցնա ։ զակքէ՛ փութա էջ այտի զի այսաւր ի տան քում արժան է ինձ ագանել ։ փութացեալ էջ՝ և ընկալաւ զնայ ուրախութեամբ ։

Իբրեւ տեսին ամենեքին՝ տրտնջէին եւ ասէին՝ թէ առ այրն մեղաւորի եմուտ լուծանել։

Եկն եկաց զակքէոս, եւ ասէ ցՏր։ Տր, ահա զկէս ընչից իմոց տաց աղքատաց։ եւ եթէ զոք զրկեցի՝ հատուցից չորեքկին։

Ասէ ցնա Յս, այսօր եղեւ փրկութիւն տանս այսմիկ, քանզի եւ սա որդի աբրահամու է։

միզ ե Զի եկն որդի մարդոյ խնդրել եւ կեցուցանել զկորուսեալն։

միէ ժ Եւ մինչդեռ նոքա լսէին՝ յաւել առակ մի եւ ասէ վասն մերձենալոյն նորա յԵմ, եւ համարելոյ նոցա եթէ առժամայն յայտնի ելոց իցէ արքայութիւն Այ։

միը կզ Ասէ։ այր ոմն ազնուական գնաց յաշխարհն հեռի, առնուլ իւր թագաւորութիւն եւ դառնալ։

միթ ե Եւ կոչեցեալ զծառայս իւր, ետ նոցա տասն մնաս։ եւ ասէ ցնոսա՝ յարդեցէք զայդ մինչեւ եկից։

Եւ քաղաքացիք նորա ատէին զնա։ առաքեցին հրեշտակս զկնի նորա եւ ասեն՝ թէ ոչ կա

Ղ	Մ
միզ	ճծը
միէ	

Ղ	Մ	Մր
միը	մկթ	ճծդ
միթ	մհ	

միմք թագաւորել դմայ ի վերայ մեր ::

կե կե Եւ եղև դառնալն նմա առեալ զթագաւորութիւնն ։ և կոչեալ զծառայսն որոց տուեալ էր զարծաթն, զի գիտասցէ թէ ո՛ զինչ շահեցաւ ։

Եկն առաջինն և ասէ, տէ՛ր՝ մնասն քո տասն մնաս արար ::

Եւ ասէ ցնայ՝ ապաքէ՛ն ծառայ բարի ։ զի ի փոքուդ հաւատարիմ եղեր՝ լե՛ր իշխանութիւն ունել ի վերայ տա՛սն քաղաքի ::

Եկն երկրորդն և ասէ ։ մնասն քո՛ արար հինգ մնաս ։·

Ասէ ցնայ ։ լե՛ր և դու ի վերայ հինգ քաղաքաց ։

Եկն միւսն և ասէ ։ տէ՛ր՝ ահա՛ մնասն քո զոր ունէի, ծրարեալ ի վարշամակի ։ երկնչէի ի քէն, զի այր ստամբա՛կ ես ։ բառնաս զո՛ր ոչ եդիր ։ և հնձե՛ս զո՛ր ոչ սերմանեցեր ::

Եւ ասէ ցնա ։ ի բերանոյ քումմէ դատեցայց զքեզ ծառայ անհաւատ ։ գիտէիր թէ ես այր մի ստամբակ եմ, բառնամ զորոչ եդի, և հնձեմ զորոչ սերմանեցի՝ ընդէ՞ր ոչ ետուր ըզարծաթն իմ ի սեղան

սեղան՝ և եկեալ՝ ես տո
կոսաւք պահանջէի ։
և ասէ ցսպասաւորսն՝
առէք ի դմանէ զմնասն՝
և տարայք տուք այնմ
որ ունելոյն զտասն մնասն ։

Եւ ասեն ցնա՝ տր̅ . ու
նի տասն մնաս ։

ՄԸ
Բ

Ասեմ ձեզ ։ եթէ
ամենայնի որում իցէ՝
տացի ։ և յայնմանէ և
որ ոչն ունիցի՝ և զոր ու
նիցին բարձցի ի նմանէ ։

ՄԹ
[illegible]

Բայց զթշնամիսն
իմ զայնոսիկ՝ որ ոչըն
կամէին զիս թագաւո
րել ի վերայ նոցա՝ ածէք
այսր, և սպանէք առա
ջի իմ ։

ՄԾ
Բ

Եւ իբրեւ զայս ասաց՝
գնայր յառաջ ելան
ել յեմ̅ ։

ԻՆԳԱՐԻԲՐ

ԿԸ

ԵՒ ՄԵՐՁԵՑԱՒ Ի
բեթփագէ և ի բեթանի
այ՝ մաւտ ի լեառնն որ
կոչի ձիթենեաց՝ առա
քեաց երկուս յաշակեր
տացն իւրոց և ասէ ։

Երթայք դուք ի գեւ
ղն՝ որ հանդէպ մեր կա ։
յոր իբրեւ մտանէք՝ գտա
նիցէք յաւանակ կա
պեալ՝ յորում ոք ի մարդ
կանէ երբէք ոչ նստաւ ։
լուծէք զնա և ածէք ։

Եւ եթէ ոք հարցանի
ցէ զձեզ եթէ ընդէր լու

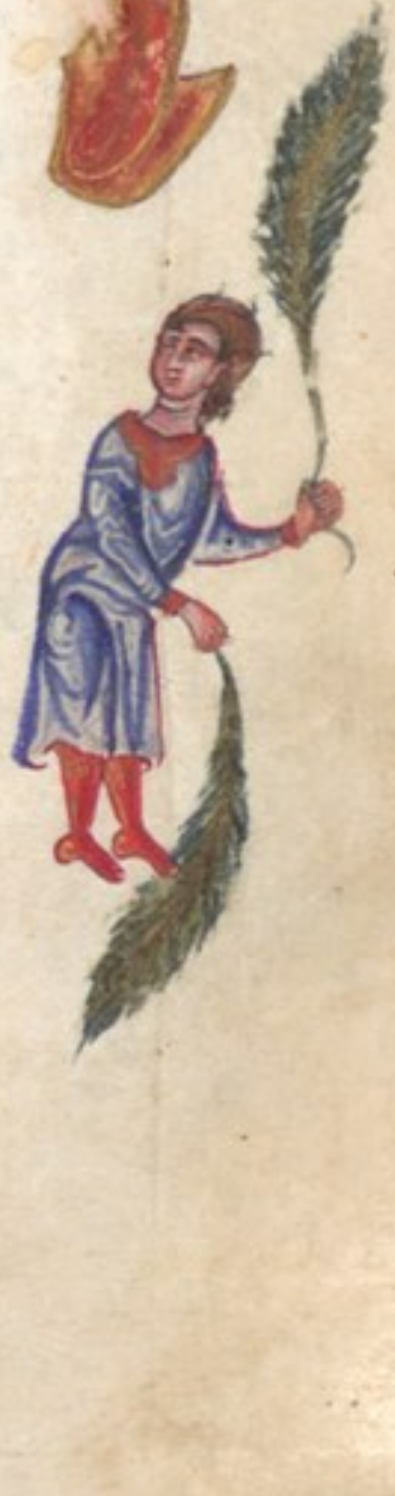

Ղ Մ Մր
ՄԼ ՄՀա ԽԲ
ՄԼա ՄՀԲ

Ղ Մ
ՄԼԲ ՄՂ

ծանէք, այսպէս ասասջիք նմա՝ թէ տեառն իւրում պիտոյ է ։

սկգ բ բրեւ չոգան որ առաքեցանն՝ գտին որպէս ասացն նոցա ։ Կայր յաւանակն ։

ւ մինչդեռ լուծանէին զյաւանակն, ասեն տեարքն նորա ցնոսա. զի՞ լուծանէք զյաւանակդ ։

ւ նոքա ասեն, տեառն իւրում պիտոյ է ։ Եւ ածին զնա առ յս ։

ւ արկին զնովաւ հանդերձս, եւ հեծուցին զյս ։

ւ մինչդեռ երթայր՝ զհանդերձս իւրեանց տարածանէին զճանապարհաւըն ։

սկդ ա ւ իբրեւ այնինչ մերձ եղեւ զառ ի վայր լերինն Ձիթենեաց, սկսան ամենայն բազմութիւն աշակերտացն, ուրախութեամբ աւրհնէին զած ի ձայն մեծ՝ վասն ամենայն եղելոց զօրութեանցն զոր տեսին ։

ւ ասէին, օրհնեալ որ գայ թագաւորդ յանուն տն ։ Խաղաղութիւն յերկինս. եւ փառք ի բարձունս ։

սկե ժ ւ ոմանք ի փարիսեցւոցն յամբոխէն անտի,

ղ մ մր
սկգ սը ճժը

ղ յ մ մր
սկդ ձ սթ ճժթ
սկե սժգ

ասեն ցնա : վարդա
պետ՝ սաստեա՛յ աշա
կերտացդ քոց :
Պատասխանի՛ ետ և
ասէ, ասե՛մ ձեզ :
զի եթէ դոքա՛ լռեսցեն՝
քարի՛նքդ աղաղակ
եսցեն :
մլէ ժ Եւ իբրև մերձեցաւ՝
տեսեալ զքաղաքն, ե
լա՛ց ի վերա նորա եւ ա
սէ : եթէ գիտէ իր
դու գոնէ՝ յաւուր ըն
յայսմիկ զխաղաղու
թիւն քոյ : բայց այժմ
ծածկեցա՛ւ յերեսաց քոց :
Զի եկեսցե՛ն ա
ւուրք ի վերայ քոյ, և պա
տեսցե՛ն զքև թշնամիք
քոյ պատնէշ : և պաշա
րեսցե՛ն զքեզ : և նեղես
ցե՛ն զքեզ յամէն այն
կողմանց : և յատա կ
եսցե՛ն զքեզ՝ և զորդ
իս քոյ ի քեզ :
մլե բ Եւ ո՛չ թողուցուն քա՛ր
ի քարի վերայ՝ յամէն
այն ի քեզ ; փոխանակ
զի ո՛չ ծանեար զժամա
նակ այցելութեան քո :
մլը ա Եւ մտեա՛լ ի տաճարն,
սկսաւ հանե՛լ զվա
ճառաւորսն և զգնող
սն : և զսեղա՛նսն հա
տավաճառացն ցրու
եա՛ց : և ասէ՛ ցնոսայ :
գրեալ է, և եղիցի տուն
իմ տո՛ւն աղօթից՝ և

ղ
մլէ

ղ յ մ
մլե մխբ
մլը իա մծ

դուք արարէք զդա այրս աւազակաց ։

ՄԼԹ
Ժ

Եւ ուսուցանէր զնոսա հանապազ ի տաճարին ։

Իսկ քահանայապետքն եւ դպիրքն եւ գլխաւորք ժողովրդեանն ։ խնդրէին զնա կորուսանել ։ եւ ոչ գտանէին թէ զինչ արասցեն ։ զի ժողովուրդն ամենայն կախեալ կայր ի նմանէ ի լսել ։

ԿԹ

ԵՒ ԵՂԵՒ Ի ՄԻ
ՈՒՄ ԱՒՈՒՐՑՆ ՅԱ

յնմանէ, մինչդեռ ուսուցանէր զժողովուրդն ի տաճարին. եւ աւետարանէր՝ հասին ի վերայ քահանայապետքն եւ դպիրքն, ծերովքն հանդերձ՝ եւ ասեն ցնա ։

Ասա մեզ՝ որո՞վ իշխանութեամբ գործես զայդ ։ կամ ո՞վ է որ ետ քեզ զայդ իշխանութիւն ։

Պատասխանի ետ եւ ասէ ցնոսա ։ Հարցից եւ ես զձեզ բան մի, եւ ասացէք ինձ ։ Մկրտութիւնն Յովհաննու՝ յերկնից էր՞ եթէ ի մարդկանէ ։

Եւ նոքա խորհեցան ի միտս իւրեանց եւ ասեն ։ եթէ ասեմք յերկնից՝ ասէ՝ իսկ ընդէ՞ր ոչ հաւատացէք նմա ։ եւ եթէ

Ղ Յ Մ Մի
ՄԼԹ ԿԷ ՃԷ ՃՐ Մի ՃԻԲ ՃԻԹ
Մխ ՄԹԷ ՃԻԵ

ասեմք ի մարդկանէ՝
ամենայն ժողովուրդն
քար կոծ առնեն զմեզ։
զի հաստատեալ է
միտս վյոհաննէ, թէ
մարգարէ է։
Եւ պատասխանի ե
տուն, չգիտեմք թէ ուս
տի իցէ։
Եւ յս ասէ ցնոսա։
և ոչ ես ասեմ ձեզ՝ որով
իշխանութեամբ առ
նեմ զայս։

Հ
մխա
Բ

ՍԿՍԱՒ ԱՍ
ԵԼ ԱՌ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆ
զառակս զայս։ Այր
մի տնկեաց այգի՝ և
ետ զնա մշակաց՝ և ինքն
գնաց ճանապարհ,

Ղ մխա
Մ մձթ
Մր միէ

ժամանակս բազումս։
Եւ ի ժամու՝ առաքեաց
առ մշակսն ծառայ՝ զի
ի պտղոյ այգւոյն տա
ցեն նմա։
Եւ մշակքն զնա հա
րին զնա՝ արձակեց
ին ունայն։
Եւ յաւել միւս ևս ծա
ռայ յղել։ Նոքա և զնա
ևս զնա հարին, անար
գեցին, և արձակեցին
ունայն։
Եւ յաւել զերրորդն
առաքել։ Նոքա և զնա
վիրաւորեցին, և հան
ին արտաքս։
Ասէ տէր այգւոյն՝
զինչ արարից։ առաքե

ցից զորդին իմ սիրելի՝ թերևս իսմանէ պատկառեսցեն :

Իբրև տեսին զնա մշակքն, խորհէին ան ընդ միմեանս և ասեն : սայ է ժառանգն : սպանցուք զդա՝ զի մեր լիցի ժառանգութիւնն : Եւ հանին զնա արտաքս քան զայգին՝ և սպանին :

Արդ զի՞նչ արասցէ ընդ նոսա տէր այգւոյն : ոչ ապա աքէն գայցէ, և կորուսանիցէ զմշակսն զայնոսիկ : և տացէ զայգին, այլոց :

Իբրև լուան՝ ասեն քաւ մի լիցի :

Եւ նա հայեցեալ ընդ նոսա, ասէ : Իսկ զի՞նչ իցէ այն որ գրեալն է, եթէ զվէմն զոր անարգեցին շինողքն՝ նա եղև ի գլուխ անկեան :

Ամենայն որ հարցի ընդ վէմն ընդ այն՝ խորտակեսցի : և յորոյ վերայ անկցի՝ հոսեսցէ զնա :

մխ
բ
ա

Եւ խնդրէին դպիրքն և քահանայապետքն արկանել ի նա ձեռս ի նմին ժամու : և երկեան ի ժողովրդենէն :

ղ	յ	մ	մր
մխբ	ձը	մի	ճկթ

զի գիտացին Թե առ
նոսա ասաց զառակն
զայն ։
մեղ Ա Եւ ապա սպասանեցին'
և առաքեցին դաւա
ճանս կեղծաւորեալս
զանձինս արդար
ս առնել' զի ըմբըռն
եսցեն զնա բանիւք ։
առ ի մատնել զնա
պետուԹեանն և իշխա
նուԹե դատաւորին ։
Հա Հարցին զնա և ա
սեն ։ վարդապետ'
գիտեմք եԹե ուղեղ
խաւսիս և ուսուցան
ես ։ և ոչ առնուս ակն'
այլ ճշմարտուԹեամբ
զճանապարհն ա͞յ ու
սուցանես ։ արժան է
մեզ' կայսեր հարկս
տալ' Թե ոչ ։
Եւ նայեցեալ ընդ խո
րամանկուԹիւն նո
ցա ասէ ցնոսա ։ ցու
ցէք ինձ դահեկան ։
Եւ նոքա ցուցին ։
Եւ ասէ' զո՞ր պատկեր
և զգիր ունի ։
Պատասխանի ետուն
և ասեն' զկայսեր ։
Եւ նա ասէ ցնոսա ։
արդ' երԹայք տուք ։
ըզկայսերն' կայսեր ։
և զա͞յն , ա͞յ ։
Եւ ոչ կարացին զնա
ըմբըռնել բանիւք առ
աջի ժողովրդեանն ։

կէ

Դ
մեղ

և զարմացեալ ընդ պատասխանին նորա՝ լռեցին ::

ՀԲ

ՄԱՏՈՒՑԵԱԼ ՈՄԱՆՔ Ի ՍԱԴՈՒկեցւոցն, որք հակառակ էին չլինել յարութեան · հարցին զնա և ասեն : վարդապետ՝ մովսէս գրեաց մեզ՝ եթէ ուրուք եղբայր մեռանիցէ որոյ իցէ կին՝ և նա անորդի իցէ · զի առնուցու եղբայր նորա զկինն՝ և յարուսցէ զաւակ եղբաւր իւրում ::

Արդ՝ եւթն եղբարք էին : և առաջինն առեալ կին՝ մեռաւ անորդի : առ զնա և երկրորդն՝ մեռաւ և նա անորդի : առ զնա և երրորդն : նոյնպէս և եւթնեքեանն՝ և ոչ թողին որդիս : մեռան և կինն : արդ՝ ի յարութեանն, ո՞ւմ ի նոցանէ լինիցի կինն՝ զի եւթնեքեան կալան զնա կին ::

Պատասխանի ետ նոցա յի͞ս և ասէ : որդիք աշխարհիս այսորիկ կանայս առնեն, և արանց լինին : իսկ որ արժանի լինիցին այնմ աշխարհի հասանել, և յարութեանն որ ի մեռելոց՝ ոչ կանայս առնեն,

և ոչ արանց լինին ։ քան՟
զի և ոչ մեռանել նա կա
րեն ։ զի հաւասար հր
րեշտակաց են ՝ և որդ
իք ա՟յ ։ քանզի յարու
թեան որդիք են ։

Այլ զի յառնեն են
մեռեալքն ՝ և մովսէս ևս
գուշակեաց ի մորենւ
ոջն ։ որպէս ասէ զտ՟ր
ա՟ծ աբրահամու , և զա՟ծ
սահակա ՝ և զա՟ծ յակո
բայ ։ և ա՟ծ չէ մեռել
ոց ՝ այլ կենդանեաց ։
զի ամենեքեան նմա յ
կենդանիք են ։

Պատասխանի ետուն նմա
մա ոմանք ի դպրացն և ա
սեն ։ վարդապետ ՝
բարւոք ասացեր ։

մխդ է Եւ ոչ ևս ոք իշխէին հար
ցանել զնա և ոչ ինչ ։

մխե է Ասէ ցնոսա ։
Հգ զիա՞րդ ասեն զք՟ս թէ
որդի է դաւթի ։ զի
ինքն դաւիթ ասէ ի
գիրս սաղմոսաց ՝ ա
սաց տ՟ր ց՟տ՟ր իմ ՝ նիստ
ընդ աջմէ իմմէ մինչև
եդից զթշնամիս քո
պատուանդան ոտից
քոց ։ իսկ արդ ՝ եթէ
դաւիթ տ՟ր կոչէ ՝
զիա՞րդ որդի նորա իցէ ։

մխզ է Եւ լու ելու ամենայն
ժողովրդեանն , ասէ
ցաշակերտսն ։ զգոյշ
լերուք ի դպրացն , որ

Ղ	Մ	Մր
մխդ	մլզ	ճլգ
մխե	մլե	ճլդ
մխզ	մլթ	ճլե

հդ

կամին պատմուճա
նաւք շրջել. եւ սիրեն ող
ջոյնս ի հրապարակս.
եւ զնախաթոռս ի ժող
ովուրդս, եւ զբարձրակ
տեղս յընթրիս ։

ճխէ
Բ

Որ ուտեն զտունս
այրեաց, եւ պատճառ
անաւք յերկար են
զաղօթս, նոքա ըն
կալցին աւելի դա
տաստան ։

ճխը
Բ

Եւ հայեցեալ տեսեա
զմեծատունսն որար
կանէին զպատարս իւ
րեանց ի գանձանա
կըն ։ Տեսանէ եւ զմի
ոմն այրի աղքատ.
որ արկ անդ երկուս
լումայս ։ Եւ ասէ՝ ար
դարեւ ասեմ ձեզ. զի
այրին այն աղքատ.
աւելի արկ քան զամե
նեսին ։ Ամենեքեան
նոքա՝ ի մթերից իւ
րեանց արկին յընծ
այսն այ ։ Բայց նա ի
կարաւտութենէ իւր
մէ զամենայն զկեա
նս իւր զոր ու
նէր արկ ։

ԵՒ ԱՍԵԼՈՎ ՈՄԱՆՑ ԶՏԱՃԱՐԷՆ,

Թէ գեղեցիկ վիմաւք
եւ աշտարակաւք զար
դարեալ է. ասէ.
զայդ ամենայն զոր
տեսանէք՝ եկեսցեն

Ղ ճխէ — մր ճլզ

Ղ ճխը — Մ ճխբ — մր ճլէ

աւուրք յորս ոչ թողցի այդր, քար ի քարի վերա որ ոչ քակտեսցի ։։

մխթ
բ
Հարցին ցնա եւ ասեն ։ վարդապետ երբ լինիցին այդ ։ Եւ զինչ նշան իցէ յորժամ այդ լինելոց իցէ ։։

հէ
Եւ նա ասէ ։ զգոյշ կացէք՝ մի խաբեսջիք ։ զի բազումք գայցեն յանուն իմ եւ ասասցեն թէ ես եմ, եւ մերձեցաւ ժամանակ ։ մի երթայցէք զկնի նոցա ։։

Եւ յորժամ լսիցէք պատերազմունս եւ խռովութիւնս ։ մի զարհուրիցիք ։ զի պարտ է նախ այնորմ լինել ։ այլ ոչ առժամայն կատարած ։։

մծ
ա
Յայն ժամ ասէ ցնոսա ։ յարիցէ ազգ յազգի վերա ։ եւ թագաւորութիւն ի թագաւորութեան վերա ։ եւ շարժմունք մեծամեծք ։ եւ տեղիս տեղիս սովք եւ սրածութիւնք ։ եղիցին արհաւիրք եւ նշանք մեծամեծք յերկնից ։։

Բայց յառաջ քան զայս ամենայն՝ մխեսցեն զձեռս իւրեանց ի ձեզ եւ հալածեսցեն ։ մատնեսցեն ի ժողովուրդս եւ ի բանտս ։ եւ տանիցեն առաջի թա

ղ մխթ   մ մխգ   մր ճլը

ղ մծ   յ ճխա ճխզ ձէ   մ մխդ   մր ճլթ

տաւորաց և Թագաւո
րաց վասն անուան ի
մոյ։ Եւ լինիցի ձեզ այն
ի վկայութիւն։

մծա բ Արդ դիք ի սիրտս
ձեր, մի յառաջագոյն
կրթել տալ պատաս
խանի։ զի ես տաց ձեզ
բերան և իմաստութ՝
որում ոչ կարիցեն կալ
հակառակ՝ կամ տալ
պատասխանի ամենե
այն հակառակորդքն
ձեր։

Մատնեսջիք և ի ծը
նողաց, եղբարց, և
յազգականաց. և ի բա
րեկամաց. և սպանան
իցեն ի ձէնջ։ Եւ եղիջիք
ատեցեալք յամենե
ցունց վասն անուան ի
մոյ։ Եւ մազ մի ի գլխոյ
ձերմէ ոչ կորիցէ։ Եւ
համբերութեամբ ձե
րով ստասջիք զոգիս ձեր։

մծբ ժ Այլ յորժամ տե
սանիցէք շուրջ պատեալ
զաւրաւք զԵմ, յայնժամ
գիտասջիք թէ մերձ է
աւեր նորա։

մծգ բ Յայնժամ որ ի Հրէ
աստանի իցեն՝ փախի
ցեն ի լերինս։ Եւ որ ի մէ
ջի նորա իցեն՝ խուսես
ցեն։ Եւ որ ի գաւառն
իցեն՝ մի մտցեն ի նա։
Զի աւուրք վրէժխնդ
րութեան են այնոքիկ՝

ղ մ մր
մծա ղը ճխա

ղ մ մր
մծբ
մծգ մխը ճխդ

առ ի կատարելոյ ամենայն գրելոց ։

մծգ Բ Բայց վա՛յ իցէ յղեաց և ստնտուաց յաւուրսն յայնոսիկ ։

մծդ Բ Զի եղիցի տագնապ մեծ ի վերայ երկրի ։ և բարկութիւն ժողովրդեանն այսմիկ ։

մծե Բ Եւ անկցին ի բերան սուսերի ։ և գերեսցին յամենայն հեթանոսս ազգ ։ և Եմ եղիցի կոխան ն յազգաց՝ մինչև կատարեսցին ժամանակք հեթանոսաց ։

մծզ Բ Եւ եղիցին նշանք յարեգական, և ի լուսնի, և յաստեղս ։ և յերկրի տագնապ հեթանոսաց ։ Յահեղ բարբառոյ ի բերև ծովու և խռովութեան յալանեղոյ ոգւոց մարդկան յերկիւղէ · և ի կարծեաց եկելոց ի վերայ աւեղերաց ։ զի զաւրութիւնք երկնից շարժեսցին ։

մծէ Բ Եւ յայնժամ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ամպովք՝ զաւրութեամբ և փառաւք բազմովք ։

Եւ յորժամ սկսանիցին այս լինել · ամբարձջիք և բարձրացուցջիք զգլուխս ձեր,

ղ	մ	մր
մծգ	մխթ	ճխդ
մծդ	մծա	ճխզ
մծե		
մծզ	մծը	ճծ

ղ	մ	մր
մծէ	մծթ	ճծա

զի մերձ է փրկութն ձեր:

Եւ ասաց առակ մի նոցա: տեսէք զթզենի, և զամենայն ծառ: յորժամ ցուցանիցեն զպտուղ իւրեանց՝ տեսանէք և ի նոցանէ ճանաչէք եթէ մերձ է ամառն: Նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ՝ գիտասջիք թէ մերձ է արքայութն այ:

Ամէն ասեմ ձեզ: թէ ոչ անցցէ ազգս այս՝ մինչև ամենայն այս լինիցի:

Երկինք և երկիր անցցեն: և բանք իմ ոչ անցան լիցեն:

ՄԾԹ
Ժ

Զգոյշ լերուք անձանց: գուցէ ծանրանայցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ, և արբեցութեամբ: և հոգովք աշխարհականաւք: և յանկարծակի հասանիցէ ի վերայ ձեր աւուրն այն: զի իբրև որոգայթ հասանիցէ ի վերայ ամենեցուն որ բնակեալ են ընդ ամենայն երեսս երկրի:

Արթուն կացէք այսուհետև: յամենայն ժամ աղաւթս արարէք: զի արժանի լինիցիք զերծանել յայն

Հ
ՄԾԹ

մ ամենայնէ որ լինել
ոցէ, և կալ առաջի որ
դւոյ մարդոյ ։

Եւ տուընջեան՝ ի տաճար
ին ուսուցանէր ։ և զգի
շերս՝ ելեալ ագանէր
ի լերինն որ կոչէր Ձիթ
ենեաց ։

ճկ
ժա
Եւ ամենայն ժողով
ուրդն կանխէին ընդ առա
ւօտս առ նա ի տա
ճարն ․ լսել ի նը
մանէ ։

ճկա
ժա
ՄԵՐՁԵՑԱՒ ՏԱՒՆ ԲԱՂԱՐՋԱԿԵ
րացն որ կոչէր պասեք ։

Եւ խնդրէին քահ
անայապետքն և դպիրք՝
թէ որպէս սպանանիցեն զնա ։ բայց երկնչէին
ի ժողովրդենէն անտի ։

ճկբ
թ
Ապա եմուտ սա
տանայ ի յուդա. ի կոչե
ցեալն ի սկարիովտա
ցի՝ որ էր ի թուոյ երկո
տասանիցն ։

ճկգ
բ
Չոգաւ եդ բանս ը
նդ քահանայապետսն
և ընդ դպիրսն և ընդ իշ
խանս ժողովրդեանն,
զի մատնեսցէ զնա նոցա ։

Եւ խնդացին ։ և խոս
տացան տալ նմա արծ
աթ ։ և յանձն առ ։ և
խնդրէր պարապ մատ
նել զնա նոցա, մեկուսի
յամբոխէն ։

հզ
Եկն աւր բաղարջակե

Ղ	Յ		Մ	Մր
ճկ	ի իաը	ղղ	ճհգ	ճծղ
ճկա	հե		ճի	ճիբ
				ճիթ ծծթ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ճկբ	ծձդ ծձր,	ճհթ	կղ
ճկգ			

րացն յորում արժան էր զենուլ զպասեքն ։ և առաքեաց զպետրոս եւ զյոհաննէս եւ ասէ, երթայք պատրաստեցէք մեզ զպասեքն զի կերիցուք ։

Եւ նոքա ասեն. ո՞ւր կամիս զի պատրաստեսցուք ։

Եւ ասէ ցնոսա ։ ահա իբրեւ մտանիցէք ի քաղաքն՝ պատահեսցէ ձեզ այր մի բարձեալ սափոր ջրոյ՝ երթիջիք զհետ նորա ի տունն յոր մտանիցէ ։ եւ ասասջիք ցտանուտէրն ։ վարդապետ ասէ՝ ո՞ւր է վանքն յորում զպասեքն ուտիցեմ աշակերտաւքս հանդերձ ։ Եւ նա ցուցցէ ձեզ վերնատուն մի մեծ զարդարեալ՝ անդ պատրաստեսջիք ։

Եւ գնացեալ՝ գտին որպէս ասացն նոցա ։ և պատրաստեցին զպասեքն ։

Եւ իբրև ժամ եղև՝ բազմեցաւ, և երկոտասան առաքեալքն ընդ նմա ։

ՃԿԴ Ժ Եւ ասէ ցնոսա ։ ցանկալով ցանկացայ զայս պասեքս ուտել ընդ ձեզ՝ մինչ չև չարչարեալ իցեմ ։

ՃԿԵ Բ Ասեմ ձեզ ։ թէ ոչ եւս կերայց ի սմանէ,

Ղ	Մ	Մր
ՃԿԴ		
ՃԿԵ	ՄՁԵ	ՃԿՂ

մինչև լցցի յարքայութեան ա՟յ ։

Եւ ընկալեալ բաժակ՝ գոհացաւ և ասէ ։ առէք զայդ և բաժանեցէք ի ձեզ ։

Ասեմ ձեզ ։ թէ յայսմ հետէ ոչ արբից ի բերոյ որթոյ՝ մինչև եկեսցէ արքայութ՟ն ա՟յ ։

ՄԿԴ Ժ Եւ առեալ հաց՝ գոհացաւ ։ եբեկ՝ և ետ նոցա և ասէ ։ այս է մարմին իմ, որ վասն բազմաց տըւեալ ։ զայս արասջիք առ իմոյ յիշատակի ։

ՄԿԵ Բ Նոյնպէս և զբաժակն յետ ընթրեացն՝ և ասէ ։ այս բաժակ՝ է նոր ուխտ, իմով արեամբ ․ վասն ձեր հեղլոյ ։

ՄԿԸ Բ ԲԱՅՑ ԱՀԱՒԱՍԻԿ · ՁԵՌՆ ՄԱՏնչի իմոյ ընդ իս ի սեղանս ։ և որդի մարդոյ ըստ սահմանելոյն՝ երթայ ։ բայց վայ մարդոյն այնմիկ՝ յորոյ ձեռըն մատնի իցի ։

ՄԿԹ Ժ Եւ նոքա սկսան խնդրել ընդ միմեանս՝ թէ ո՞վ է ի նոցանէ որ զայն գործելոց իցէ ։

ՀԵ ՄՀ Ե Եւ եղև հակառակութիւն ի մէջ նոցա, թէ ո՞վ ի նոցանէ համարիցի մեծ ։

Եւ նա ասէ ցնոսա ։ Թագաւորք ազգաց տի

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՄԿԴ	ՃԾԵ ԿԳ ԿԵ ԿԴ ԿԵ	ՄԾԴ	ՃԿԵ
ՄԿԵ		ՄԾԵ	ՃԿԴ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՄԿԸ		ՄԾԱ	ՃԿԳ
ՄԿԹ	ՃԺ Բ	ՄԾ	ՃԿԲ
ՄՀ		ՄԴ	ՃԾԴ

րեն նոցա։ Եւ որ իշխենն
նոցայ՝ բարերարք կոչ
ին։ Այլ դուք ոչ այնպէս։
այլ որ մեծն է ի ձեզ՝ եղի
ցի իբրեւ զկրտսերն։ Եւ
առաջնորդն՝ իբրեւ զ
սպասաւորն։

ճհա ժ Զի՞ մեծ։ բազմեալն՝
եթէ սպասաւորն։ ոչ
ապաքէն բազմեալն։
բայց ես եմ ի միջի ձեր
ում իբրեւ սպասաւոր։

Դուք էք որ ցանկ կա
ցէք ընդ իս ի փորձութիւ
նս իմ։ Եւ ես ուխտեմ
ձեզ՝ որպէս և Հայր իմ
ուխտեաց ինձ զարք
այութիւն։ զի ու
տիցէք և ըմպիցէք ի
սեղանն իմ՝ յարքայու
թեանն իմում։

ճհբ ը Եւ նստջիք յերկո
տասան աթոռ. դա
տել զերկոտասան ազգն իսրլի։

ճհգ ժ Եւ ասէ տր, սիմոն
սիմոն։ ահա՝ սատա
հր նայ խնդրեաց զձեզ է
մաղել իբրեւ զցո
րեան։ այլ ես աղաչե
ցի վասն քո՝ զի մի պա
կասեսցէ հաւատք քո։

ճհդ թ Եւ դու երբեմն դարձ
ցիս՝ և հաստատես
ցես զեղբարս քո։

ճհե ա Եւ նա ասէ ցնա։ տր՝
ընդ քեզ պատրաստ եմ,
և ի բանտ, և ի մահ երթալ։

ճհզ ժ Եւ նա ասէ ցնա։ աս

Ղ
ճհա

Ղ | Յ | Մ | Մր
ճհբ | | ծղէ |
ճհգ
ճհդ | ճիէ ճեթ ճ | ճձթ | ծհ
ճհե | ծկզ
ճհզ

եմ քեզ պետրոսի ։ չեցէ այսաւր հաւու խաւսեալ՝ մինչև երկիցս ուրացես զիս երեքկին ։

Եւ ասէ ցնոսա ։ Յորժամ առաքեցի զձեզ առանց քսակի, և մախաղի, և կաւշկաց՝ միթէ կարաւտացայք իմիք ։

Եւ նոքա ասեն՝ ոչ իմիք ։

Ապա ասէ ։ այլ այժմ, որ ունիցի քսակ՝ բարձցէ ։ նոյնպէս և մախաղ ։ և որոյ ոչն ունիցի՝ վաճառեսցէ ըզ ձորձս իւր, և գնեսցէ իւր սուսեր ։

ՄՀԵ Ե Բայց ասեմ ձեզ ։ զի այս ևս որ գրեալ է՝ պարտ է զի կատարեսցի յիս՝ թէ ընդ անաւրէնս համարեցաւ ։ զի որ վասն իմ ինչ է՝ վճար ունի ։

ՄՀԸ Ժ Եւ նոքա ասեն՝ տր̅ ահաւասիկ են աստ երկու սուրք ։

Եւ նա ասէ՝ ցնոսա բաւական են ։

ՄՀԹ Ա ԵՒԵԼԵԱԼ՝ ԳՆԱՑ ԸՍՏ ՍՈՎՈՐՈՒթեանն ի լեառն ձիթենեաց ։ գնացին ընդ հետ նորա աշակերտք նորա ։

ՄՁ Ժ Իբրև եհաս ի տեղին՝ ասէ ցնոսա ։ յաղաւ

Ղ	Մր
ՄՀԵ	ՃԾԴ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՄՀԸ			
ՄՀԹ	ՃԾԴ	ՃՂԱ	ՃՀԸ
ՄՁ			

թս կացէք չմտանել
ի փորձութիւն ::

ՄՁԱ Ա Եւ ինքն մեկնեցաւ ի
նոցանէ իբրեւ քարըն
կէց մի՝ էդ ծունր:
կայր յաղօթս եւ ասէր ::

ՄՁԲ Ա Հայր: եթէ կամիս՝
անցո զբաժակս զայս
յինէն ::

ՄՁԳ Ա Բայց ոչ իմ կամք՝ այլ:
քո լիցին ::

Երեւեցաւ նմա հր
եշտակ յերկնից: եւ
զօրացուցանէր զնա:
Եւ էր ի տագնապի: եւ
մեծաւ ջերմութեամբ

Եւ կայր յաղօթս ::

Եւ հոսէին ի նմանէ
քրտունք իբրեւ զկայ
լակս արեան ::

ՄՁԴ Բ Եւ յարուցեալ յաղօ
թիցն, եկն առ աշակեր
տսն՝ եգիտ զնոսա ի
քուն ի տրտմութենէն ::

Եւ ասէ ցնոսա՝ զի՞
ննջէք: արիք կացէք
յաղօթս, զի մի մտա
նիցէք ի փորձութն ::

ՄՁԵ Ա Եւ մինչդեռ խօսէր
ընդ նոսա՝ ահաւասիկ
ամբոխ: Եւ որ կոչէրն
յուդա, մի յերկոտասա
նիցն՝ առաջնորդ էր
նոցա ::

ՄՁԶ Բ Իբրեւ մերձեցաւ առ յս՞՝
համբուրելոյ ըզնա ::
քանզի զայն նշան տու
եալ էր նոցա, թէ ըզոր

Ղ	Յ	Մ	Մր	Ղ	Յ	Մ	Մր
ՄՁԱ	ՃԿԱ	ՄՂԴ	ՃՀ	ՄՁԴ	ՀԹ ՃԾԸ		ՃՀԵ
ՄՁԲ	ԾԵ	ՄՂԵ	ՃՀԴ	ՄՁԵ		Յ	ՄՁԱ
ՄՁԳ		ՄՂԶ		ՄՁԶ		Յա	ՄՁԲ

որում ես համբուրեմ ե
ցէ՝ նա է, զնա ունիցիք։
Ասէ ցնա յս. յու
դա։ համբուրելո՞վ
մատնես զորդի մարդոյ։
ՄՁԵ Ա Իբրև տեսին որք
նովաւ էինն՝ որ ինչ ե
լևն՝ ասեն ցնա։ Տր՝
հարցո՞ւք զնոսա սրով։
Եւ եհար մի ոմն ի նոցա
նէ զքահանայապե
տին ծառայ. և ի բաց ե
հատ զաջոյ ունկն նորա։
Պատասխանի ետ յս և
ասէ։ Թոյլ տուք մին
չև ցայդ վայր։
ՄՁԸ Ժ Եւ մատուցեալ յունկնն՝
բժշկեաց զնա։
ՄՁԹ Ա Եւ ասէ ցեկեալսն ի
վերայ նորա՝ ցքահան
այապետս և ցիշխանս
տաճարին և ցծերսն։
Իբրև ի վերայ աւազակի՞
ելէք սրովք և բր
ովք։ Հանապազորդ
ձեզ էի ի տաճարին՝ և ոչ
ձգեցէք յիս ձեռս։
Այլ այս է ձեր ժամ. և իշ
խանութիւն խաւարի։
ՄՂ Ա Եւ կալեալ զնա՝ ածին
և մուծին ի տուն քահա
նայապետին։
ՄՂԱ Ա Եւ պետրոս, երթայր ը
զհետ նորա հեռաստոյն։
Եւ իբրև լուցին կրակ ի
մէջ գաւթին և նստան
շուրջ, նստաւ և պետր
ոս ի մէջ նոցայ։

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՄՁԵ	ՃԿ	ՅԲ	ՃՁԳ
ՄՁԸ			
ՄՁԹ	ՃՀ	ՅԴ	ՃՁԴ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՄՂ	ՄԿԲ ՃԿԴ	ՅՂ	ՃՁԵ
ՄՂԱ	ՃԿԶ ՃԿԵ,	ՅԺԴ	ՃՁԵ

Ճ

Ետես զնա. աղախին
մին, զի նստէր առ լու
յսն: հայեցաւ ընդ
նա եւ ասէ, եւ սա ընդ
նմա էր որ ընդ նը
մայն էին:

Իսկ պետրոս ուրա
ցաւ եւ ասէ՝ ոչ գի
տեմ զնա կին դու:

Մղբ ա Եւ յետ սակաւ այ
լոյ՝ այլ ոմն ետես զ
նա եւ ասէ՝ եւ դու ի
նոցանէ ես:

Եւ պետրոս ասէ
այր դու, ոչ եմ ի նո
ցանէ:

Եւ իբրեւ ժամմի միոյ
վերայ՝ այլ ոմն վկայ
էր եւ ասէր՝ ստոյգ եւ
սայ ընդ նմա էր՝ քան
զի գալիլեացի է:

Ասէ պետրոս.
այր դու՝ չգիտեմ զինչ
խօսիս դու:

Եւ նոյն ժամայն մինչ
դեռ նա զայն ասէր՝
խօսեցաւ հաւ:

Մղգ բ Եւ դարձաւ տր, հայե
ցաւ ի պետրոս:

Եւ յիշեաց պետրոս
զբանն տն զոր ասաց
ցնա. մինչ չեւ հաւու
խօսեալ իցէ՝ երիցս
ուրասցիս չգիտել զիս:
եւ ելեալ արտաքս՝ ելաց
դառնապէս:

Մղդ ա Եւ արքն որ ունէին
զնա, այպն առնէին ըզ

Ղ	Յ	Մ	Մր
Մղբ	ճհէ	յժէ	ճղդ

Ղ	Յ	Մ	Մր
Մղգ		յժզ	ճղե
Մղդ	ճհը	յժէ	ճղզ

նուաւ՝ և հարկանէին ։
ծածկէին զերեսս նո
րայ, և տանջէին ։ Հար
ցանէին զնա և ասէին՝
մարգարէա՛ց ո՛վէ որ է
հարն ըզքեզ ։ և այլ
ինչ բազում հայհոյ ու
թեամբ խաւսէին
ընա ։

մղե բ ԵՒ·ԻԲՐԵՒ·ԱՅԳ
ԵՂԵՒ·ԺՈՂՈՎԵՑԱՆ
ծերակոյտ ժողովըրդ
եանն, քահանայապետ
քըն և դպիրք ։ և հանին
ածին ըզնա յատեանն
իւրեանց և ասեն ։ եթե
դու ես քսն, ասա՛ մեզ ։

մղդ ժ Ասէ ցնոսա ։ ե
թե ասացից ձեզ՝ սակ
այն ոչ հաւատայք ։
և եթե հարցիցեմ ըզ
ձեզ՝ ոչ տայք ինձ պա
տասխանի կամ արձակից ։
էք

մղե ա Այլ յայսմհետէ
նըստցի որդի մարդոյ
ընդ աջմէ զաւրու
թեանն այ ։

Եւ ասեն ամենեքեան
մղը ժ ուրեմն դու ես որդին այ ։
Եւ նա ասէ ցնոսա՝
դուք ասէք թե ես եմ ։
Եւ նոքա ասեն՝ զինչ
մղթ բ այլ պիտոյ է մեզ վկայ
ութեան ։ զի մեք իսկ
լուաք ի բերանոյ դորա ։

յ ա Եւ յարուցեալ ամե
նայն բազմութիւն
նոցա, ածին զնա առ պի
ղատոս ։

ղ	մ	մր
մղե	ճժե	ճղը
մղդ		

ղ	յ	մ	մր
մղե	կթ	յժ	ճղա
մղը			
մղթ		յժէ	ճղգ
յ	ճկղ	յժը	ճղթ

ՅԱ Ժ Եւ սկսան չարախօ-
սել զնմանէ եւ ասել ։
գտաք զսա, զի թիւրէր
զազգս մեր ․ եւ արգելոյր
ի տալոյ հարկս կայսեր ։
եւ ասէր զանձնէ, եթէ
քսն իցէ թագաւոր ։

ՅԲ Ա Իսկ պիղատոս եհարց
ցնա եւ ասէ ․ դու՞ ես
թագաւորն հրէից ։

Նա պատասխանի ետ
նմա եւ ասէ՝ դու ասացեր ։

ՅԳ Թ Ասէ պիղատոս ցքահանայապետսն եւ
ժողովուրդսն , չգտա-
նեմ ինչ վնաս յառնս
յայսմիկ ։

ՅԴ Ժ Եւ նոքա պնդէին եւ
ասէին՝ եթէ խռովէ զժո-
ղովուրդս ։ ուսուցա-
նէ ընդ ամենայն հրէ-
աստան՝ սկսեալ ի գալիլէէ
եւ մինչեւ ցայսր ։

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԱ			
ՅԲ	ՃՀԲ	ՅԻ	Մ
ՅԳ	ՃՂ		
ՅԴ			

Իսկ պիղատոս լուեալ
զգալիլէէ՝ եհարց
եթէ գալիլեացի իցէ այրն ․
եւ իբրեւ գիտաց եթէ յիշ-
խանութենէ հերովդէի է ․
ետ տանել զնա առ հերով-
դէս ․ քանզի եւ նա յեմ էր
յաւուրսն յայնոսիկ ։

ՀԹ Եւ հերովդէս իբրեւ ե-
տես զյս՝ ուրախ եղեւ
յոյժ ։ զի ցանկայր ի բա-
զում ժամանակաց տես-
անել զնա ․ քանզի լսէր
բազում անգամ զնմանէ ․
եւ ակն ունէր նշան ինչ

ըեալ տեսանել ի նմանէ։
Հ արցանէր ըզնա բա
նս բազումս. և նա ո՛չ
ինչ ետ նմա պատասխանի ։
ՄԵ Ժ Կ ային քահանայա
պետքն և դպիրք · և պըն
դագո՛յնս չարա խաւ
սէին ըզնմանէ ։
ՃԺ ՄԶ Է Ա րհամարհեա՛ց
ըզնա և հերովդէս՝ հան
դերձ իւրովք զօրակա
նաւքն ։ և այ՛պն արար
եալ՝ արկ զնովաւ հան
դերձս սպիտակս, և ետ
տանել անդրէն առ պիղա։
տոս
Ե ւ եղեն բարեկա՛մք
պիղատոս և հերովդէս
յաւուր յայնմիկ ։ քանզի
յառաջ թշնամի՛ք էին

միմեանց ։
ՄԵ Թ Կ ոչեա՛ց պիղատոս ըզ
քահանայապետսն և
զիշխանս և զժողովուր
դն, և ասէ ցնոսա ։
ածէք՝ մատուցէ՛ք ինձ
զայրս զայս իբրև զխո
տորեցուցի՛չ ժողովըր
դեանն ։ և ահաւասիկ
առաջի՛ ձեր դատեցայ՝
և վնաս ինչ ո՛չ գտի յառ
նս յայսմիկ զորոց դո՛ւք
չարա խաւսէք զդմանէ։
ՄԸ Է Ա յլ և ո՛չ հերովդէս.
քանզի ետու տանել ըզ
դա առ նա ։ և արդ՝ ո՛չ
ինչ մահու արժանի է
գործեալ դորա ։ խրա
տեցի՛ց զդա արձակեց
ից ։

Ղ Ն ՃԻ
ՄԵ ՄԸ ՃՃԹ
ՄԶ

Ղ Կ Ն ՃԻ
ՄԵ
ՄԸ ՃՂ

յժթ ժ Զի հա՛րկ էր մի՛ մի՛ ըստ տաւնին. արձակել նոցա ::

յի ա Եւ նոքա աղաղակէին ամենայն բազմութեամբն եւ ասէին. բա՛րձ զդա : եւ արձակեա մեզ զբարաբբա: որ էր վասն խռովութեան իրիք եղելոյ ի քաղաքին եւ սպանութե̅· մտեալ ի բանտ ::

յիա ա Դարձեա՛լ պիղատոս սկսաւ խաւսել՝ քանզի կամէր արձակել զՅ̅ս̅ ::

Եւ նոքա անդէն աղաղակէին եւ ասէին, ի խա՛չ հան զդա ::

Ղ	Յ	Մ	Մր
յժթ			
յի	ճձգ	յիէ	մէ
յիա	ճձը	յիե	մդ

յիբ թ Եւ նա երիցս ասէ ցնոսա. զի՞նչ չա՛ր արա՛ր դա : ո՛չ ինչ գտանեմ մահու գործ ի դմա : խրատեցի՛ց զդա եւ արձակեցից ::

յիգ ա Եւ նոքա ստիպէին մեծաձայն. եւ խնդրէին զնայ ի խա՛չ հանել: եւ զաւրանային բա՛րբառք նոցայ, եւ քահանայապետիցն ::

յիդ ա Եւ պիղա՛տոս, հրամայեաց առնել զհայցուածս նոցա ::

Արձակեաց նոցա զբարա՛բբայն, զոր վասն խռովութեան եւ սպանութեան ար

Ղ	Յ	Մ	Մր
յիբ	ճձդ		
յիգ	ճղդ	յիզ	մե
յիդ	ճղզ	յիէ	մզ

կեալ էր ի բանտի ։ զոր
և խնդրէին իսկ ։ և զ
յս մատնեաց կամաց
ընդ նոցայ ։

ՃԺԵ Ա Իբրև տանէին զնա ենոր
նա ։ ըմբռնեցին զսիմո
ոմն կիւրենացի որ գայր
յանդէ ։ եդին ի վերա
զխաչն՝ բերել զկնի յի ։

Ձ ՃԺԶ Ժ Եւ երթայր զհետ նորա
բազմութիւն ժողովըր
դեան ։ և կանանց՝
որ կոծէին և աշխարէ
ին զնայ ։

Դարձաւ յս և ասէ
ցնոսա ։ դստերք երու
սղմի, մի լայք ի վերայ իմ ։
այլ լացէք ի վերայ անձ
անց՝ և ի վերայ որդոցն ձե
րոց ։

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՃԺԵ	ՂԵ	ՅԼ	ՄԹ
ՃԺԶ			

Զի եկեսցեն աւուրք
յորս ասասցեն, թէ երա
նի ամլոց ։ և որովայն
ից որ ոչ ծնան ։ և ստ
տեանց՝ որոց ոչ դիեցուցին ։

Յայն ժամ սկսանի
ցեն ասել ցլերանց՝ թէ
անկերուք ի վերայ մեր ։
և բլրոց՝ թէ ծածկեցէք
զմեզ ։

Զի եթէ ընդ փայտ
դալար զայս առնեն ։
ընդ չորն զինչ լինիցի ։

ՃԺԷ Ա Ածէին և այլ երկուս
չարագործս, սպանանել
ընդ նմայ ։

ՃԺԸ Ա Իբրև չոգան ի տեղին
կոչեցեալ գագաթն ։
անդ հանին զնա ի խաչ ։

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՃԺԷ	ՃՂԸ	ՅԼԴ	ՄԺԵ
ՃԺԸ	ՃՂԵ	ՅԼԲ	ՄԺ

ՅԺԹ Ա Եւ չարագործսն զ
մին ընդ աջմէ եւ զմին
ընդ ձախմէ խաչեցին ։

ՅԻ Ժ Եւ յս ասէ, հայր ։ թող
դոցայ. զի ոչ գիտեն զինչ
գործեն ։

ՅԻԱ Ա Եւ բաժանէին զհանդ
երձսն նորա · արկին
վիճակս ։

Եւ կայր ժողովուրդն
հայեցեալ ։

ՅԻԲ Բ Այպանէին զնա
իշխանքն հանդերձ նո
քաւք եւ ասէին ։ զայլս
ապրեցոյց՝ ապրեցուս
ցէ եւ զանձն, եթէ նա է
քս որդի այ ընտրեալն ։

ՅԻԳ Բ Այպն արկանէին ընդ
նմա եւ զինուորքն եկեալ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԺԹ	ՃՂԸ	ՅԼԶ	ՄԺԵ
ՅԻ			
ՅԻԱ	ՄԱ	ՅԼԴ	ՄԺԲ
ՅԻԲ		ՅԼԷ	ՄԺԸ
ՅԻԳ		ՅԽԲ	ՄԻԲ

ատչէին ։ մատուցանէ
ին նմայ քացախ եւ ասէին ։
եթէ դու ես թագաւո
րն հրէից՝ փրկեայ
զանձն քո ։

ՅԻԴ Ա Էր գիր գրեալ ի վերայ
նորա՝ յունարէն, եւ հռով
մայեցերէն՝ եւ եբրայեցերէն
գրով. եթէ այս է թագ
աւորն հրէից ։

ՅԻԵ Բ Եւ մի ոմն ի կախելոց այ
չարագործացն՝ հայհոյէր
զնայ եւ ասէր ։ ո՞չ դու ես
քս ։ փրկեա՛յ զանձն քո
եւ զմեզ ։

ՅԻԶ Բ Պատասխանի ետ ընկ
երն սաստելով նմայ
եւ ասէ ։ չերկնչի՞ս դու
յայ . զի ի նմին դատաստանի կաս ։

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԻԴ	ՃՂԹ	ՅԼԵ	ՄԺԴ
ՅԻԵ		ՅԼԹ	ՄԺԹ
ՅԻԶ		ՅԼԹ	ՄԺԹ

եւ մեք իրաւամբ ի : զի արժանի որոց գործեցաքն՝ առնումք զհատուցումն ։ եւ սա՝ ապիրատ ինչ՝ ոչ գործեաց ։

Եւ ասէ ցյս̃. յիշեա զիս տր̃՝ յորժամ գայցես արքայութեամբ քով ։

Եւ ասէ ցնա յս̃ . ամէն ասեմ քեզ : այսաւր ընդ իմ իցես ի դրախտին ։

ՅԻԷ Բ Եւ էր իբրեւ վեցերորդ ժամ, եւ խաւար եղեւ ի վերայ ամենայն երկրի, մինչեւ ցիններորդ ժամն ։ խաւարեցաւ արեգակն ։

ՅԻԸ Բ Եւ հերձաւ վարագոյր տաճարին ընդ մէջ ։

ՅԻԹ Ա Եւ աղաղակեաց յս̃ ի ձայն

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԻԷ		ՅԽԱ	ՄԻ
ՅԻԸ		ՅԽԳ	ՄԻԳ
ՅԻԹ	ՄԳ	ՅԽԳ	ՄԻԳ

մեծ եւ ասէ ; հայր ; ի ձեռս քո՛ աւանդեմ զհոգի իմ ։

Զայս իբրեւ ասաց՝ եհան զհոգին ։

ՅԼ Բ Եւ տեսեալ հարիւրապետին զոր ինչ եղեւն՝ փառաւոր արար զած̃ եւ ասէ . արդարեւ այրս այս արդար էր ։

ՅԼԱ Ժ Եւ ամենայն ժողովուրդքն որ եկեալ էին տեսանէին զտեսիլն զայն եւ զգործս, բախէին զկուրծս, եւ դառնային այնի ։

Կային ամենայն ծանաւթքն նորա ի հեռաստանէ : եւ կանայք որ եկեալ էին զհետ նորա ի գալիլեէ : տեսանէին զայն ։ ֆ

Ղ	Մ	Մր
ՅԼ	ՅԽԶ	ՄԻԵ
ՅԼԱ		

ԵՒԱՀԱ ԱՅՐ
ՄԻ. ԱՆՈՒՆ ՅՈՎՍ
էփ' որ էր նախարարար : այր բարեգործ և արդար . սա` ոչ էր միաբանեալ ընդ խորհուրդս և ընդ գործս նոցա : յարիմաթեայ քաղաքէ հրէից : որ և ինքն էր ակն ունէր արքայութեանն այ : սա մատուցեալ առ պիղատոս` խնդրեաց զմարմինն յի :

ՅԼԳ Եւ իջուցեալ զնա' պատեաց պատանաւ կտաւու' եդ ի կոփածո գերեզմանի' ուր ոչ էր դեռ ոք բնաւ եդեալ :

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԼԲ	ՄՂ		
ՅԼԳ	ՄԸ	ՅԽԹ	ՄԻԸ

ՅԼԴ Եւ աւուրն էր ուրբաթ' և շաբաթն լուսանայր : Եւ երթեալ էին զհետ նորա կանայք որ եկեալ էին ընդ նմա ի գալիլեէ : տեսին զգերեզմանն` և որպէս եդաւ մարմինն նորա :

ՅԼԵ Դարձան, և պատրաստեցին խունկս և իւղս : Եւ զշաբաթուն` հանդարտեցին վասն պատուիրանին :

ՅԼԶ Ը այգ ի միաշաբաթուն, վաղվաղակի ընդ առաւաւտն, եկին ի գերեզմանն : բերին ընդ խունկսն զոր պատրաստեցին, և այլ կանայք

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԼԴ			
ՅԼԵ			ՄԼ
ՅԼԶ	ՄԹ	ՅԾԵ	ՄԼ

ընդ նոսա ։ Եւ գտին զվէմն թաւալեցուցեալ ի գերեզմանէ անտի ։ Եւ մտեալ ի ներքս ոչ գտին զմարմինն տն՟ յի՟ ։

Եւ եղեւ ընդ հիանալն նոցա վասն այնորիկ․ եւ ահա արք երկու հասին առ նոսա ի հանդերձս լուսաւորս ։

յիե
ժ

Եւ իբրեւ զահի հարան, եւ խոնարհեցուցին զերեսս իւրեանց ի յերկիր՝ ասեն ցնոսա ։ Զի՞ խնդրէք զկենդանին ընդ մեռեալս ։ չէ աստ՝ այլ յարեաւ ։ Յիշեցէք որպէս խօսեցաւ ընդ ձեզ՝ մինչդեռ ի գալիլեա եւ ասէր ։ Թէ պարտ է որդւոյ մարդոյ մատնել ի ձեռս մարդկան մեղաւորաց․ եւ ի խաչ ելանել ։ Եւ յերրորդ աւուր յառնել ։

Եւ յիշեցին զբանսն նորա ։

յիզ
բ

Եւ դարձեալ պատմեցին զայս ամենայն ։ մետասանիցն՝ եւ այլոց եւ ամենեցուն ։

յիէ
ժ

Եւ էին մարիամ մագդաղենացի, յովհաննա, եւ մարիամ յակովբայ՝ եւ այլք ընդ նոսայ՝ որ պատմել էին զայս առ առաքեալսն ։ Եւ երեւեցան առաջի նո

ղ
յիե

ղ
յիզ
յիէ

մ
յծգ

մր
մձդ

ցա շաղփաղփու թուէին բանքն նոցա ՝ եւ չհաւատային նոցա ::

Այլ պետրոս ՝ յարուցեալ ընթացաւ ի գերեզմանն ։ եւ հայեցեալ տեսանէ զկտաւսն լոկ զի կային ։ եւ գնաց ․ ընդ միտս զարմանայեալ ՝ թէ զինչ եղեւ ::

ԵՒԱՀԱԵՐԿՈՒ
ԻՆՈՑԱՆԷ ԵՐԹԱՅ

ին ի նմին աւուր ի գեաւղ մի՝ որ հեռի էր յե̄մէ, հարիւր եւ վաթսուն ասպարէզաւ ։ եւ էր անուն նորա եմմաւուս ։ եւ նոքա խաւսէին ընդ միմեանս վասն ամենայն այնանցիցն անցելոց ::

Եւ եղեւ ընդ խաւսելն նոցա եւ ընդ վիճել ՝ եւ ինքն յի̄ս մերձեցաւ եւ երթայր ընդ նոսա ։ եւ նոցայ աչք կալեալ էին առ ի չծանաւթելոյ զնա ::

Եւ ասէ ցնոսա ․ զի՞նչ են բանքդ վասն որոյ վիճիք ընդ միմեանս ըս մինչդեռ գնայքդ ։ եւ տրտմեալ էք ::

Պատասխանի ետ մի ոմն ի նոցանէ որում անուն էր կղէովպաս, եւ ասէ ցնա ։ դու միայն կեաս յե̄մ, որ ոչ գիտացեր զինչ գործեցաւ ի նմա յաւուրս յայսմիկ։

Եւ ասէ ցնոսա՝ զինչ։

Եւ նոքա ասեն. զՅ̅է̅ նազովրեցւոյ ։ որ եղև այր մարգարէ, հզաւր արդեամբք և բանիւք։ առաջի Ա̅յ̅ և ամենայն ժողովրդեանն, որպէս մատնեցին զնա քահանայապետքն և իշխանքն մեր ի դատաստան մահու, և հանին զնա ի խաչ։

Մեք ակն ունեաք թէ նա է որ փրկելոցն էր զԻ̅ղ̅։

Այլ և հանդերձ այսու ամենայնիւ, այս երրորդ աւր է յորմէհետէ այն գործեցաւ։

Այլ և կանայք ոմանք ի մէնջ՝ զարմացուցին զմեզ ։ որք կանխեալ ընդ առաւաւտս չոգան ի գերեզմանն, և ոչ գտին զմարմին նորա ։ եկին և ասեն. թէ և տեսիլ հրեշտակաց տեսին ։ որք ասէին զնմանէ թէ կենդանի է ։

Եւ չոգան ոմանք ի մէնջ ի գերեզմանն, և գտին նոյնպէս որպէս և կանայքն ասացին ։ բայց զնա ոչ տեսին ։

Եւ նա ասէ ցնոսա ։ ով անմիտք և հեղգք սրտիւ ի հաւատալ ամենայնի զոր խաւսեցան մարգարէքն ։ ո՞չ ապաքէն

տէր չարչարեալ քն․ և
մտանել ի փառս իւր ։

ւ սկսեալ ի մովսիսէ
և յամենայն մարգարէ
ից՝ մեկնէր նոցա որ
ինչ յամենայն գիրս գր
եալ է զնմանէ ։

ւ մերձեցան ի
գեաւղն յոր երթային՝
և նա պատճառէր հեռա
գոյն ևս ուրեք երթալ ։

ւ բռնադատեցին զ
նա և ասեն ։ առ մեզ ագ
իր, զի ընդ երեկս է, և տա
րաժամեալ աւուրս ։

ւ եմուտ ագանել ընդ
նոսա ։

ւ եղև ի բազմելն նո
րա ընդ նոսա․ առեալ զ
հացն՝ աւրհնեաց ։ եբեկ
և ետ նոցա ։ և նոցայ
բացան աչք՝ և ծանեան
զնա ։ և նա եղև ի նոցա
նէ աներևոյթ ։

ւ ասեն ցմիմեանս․
ոչ իսկ և սիրտք մեր ջեռ
եալ էին ի մեզ՝ մինչ խաւսէրն
ընդ մեզ զճանապարհ
այն․ և որպէս բանայր
մեզ զգիրս ։

ւ յարուցեալ նոյն
ժամայն դարձան յէմ ։
և գտին ժողովեալ զմե
տասանսն, և զորս ընդ
նոսայն էին ։ և ասեն
թէ արդարև յարեաւ
տր ։ և երևեցաւ սիմ
ոնի ։

Եւ նոքա պատմեին
զայն որ զճանապար
հայնն : և թէ զիարդ
ետ ծանաւթեա նոցա
ի բեկանել հացին

յխ
Թ

ՄԻՆՉԴԵՌ
ԶԱՅՆ ԽՕՍԷԻՆ,
ինքնիսկ յս եկաց ի
մէջ նոցա : և ասէ ցնո
սա՛ խաղաղութիւն
ընդ ձեզ : ես եմ : մի
երկնչիք :

Եւ զահի հար եալ
երկնչէին : և համա
րէին ոգի ինչ տեսա
նել :

Եւ ասէ ցնոսա՝ զի՞
խռովեալ էք : և ընդէ՞ր
խորհուրդք ելանեն
ի սիրտս ձեր : տեսէք
զձեռս իմ և զոտս , զի
ես նոյն եմ : շաւշա
փեցէք զիս և տեսէք :
զի ոգի՝ մարմին և
ոսկերս ոչ ունի, որ
պէս զիս տեսա
նէք զի ունիմ :

Եւ զայս ասացեալ ե
ցոյց նոցա զձեռ
սն և զոտս :

յխա
Թ

ԵՒ ՄԻՆՉԴԵՌ
ԱՌԿԱՅԻՆ, ՉՀԱՒԱ
տային ի խնդութենէն
և զարմանայեալ էին՝ ասէ
ցնոսա : ունիք ինչ
կերակուր աստ :

Եւ նոքա ետուն նմա
ձկան խորովելոյ մասն ,

ղ յ
յխ մլգ մլե

ղ յ
յխա մլա մլդ մլե

և խորիսխ մեղու ։
Եւ առեալ եկեր առաջի նո
ցա ․ և զմնացորդսն
ետ ցնոսա ։

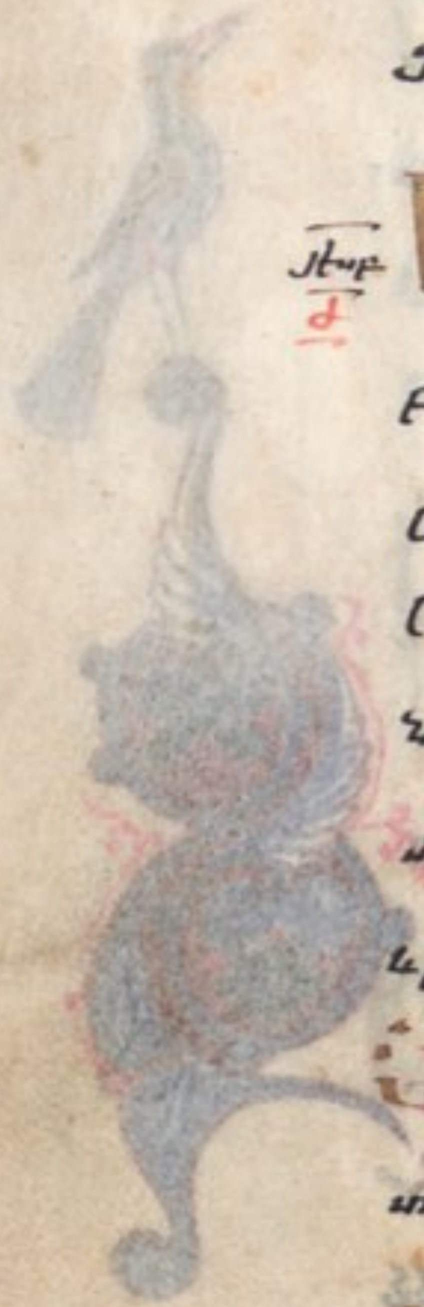

յոբ ժ Եւ ասէ ցնոսա ։ այս
բանքն զոր խաւսեցայ այ
ընդ ձեզ՝ մինչդեռ ձեզնէի ։
թէ պարտ է լնուլ ամե
նայն գրեցելոցն յաւրէնս
մովսէսի, և ի մարգարէս,
և ի սաղմոսս վասն իմ ։
Յայն ժամ եբաց զմի
տս նոցա՝ իմանալ ըզ
գիրս ։
Եւ ասէ ցնոսա ․ թէ այս
պէս պարտ էր չարչարել քի ․
և յառնել ի մեռելոց յաւ
ուր երրորդի ։ և քարոզել
յանուն նորա ապաշխարու

ղ
յոբ

թիւն, և թողութիւն մե
ղաց յամենայն ազգս ․ սը
կըսեալ յէմէ ։ և դուք էք
վըկայք այսորիկ ։
Եւ ահա ես առաքեմ զաւ
ետիս հաւր իմոյ ի ձեզ ։ և
դուք նստարուք ի քաղա
քիս յէմ, մինչև զգենու
ցուք զաւրութիւն ի բար
ձանց ։
Եհան զնոսա մինչև ի
բեթանիայ ։ և համբարձ
եալ զձեռս իւր՝ աւրհնեաց
զնոսայ ։
Եւ եղև յաւրհնելն նորա
զնոսա ․ մեկնեցաւ ի նո
ցանէ և վերանայր յերկինս ։
Եւ նոքա երկիրպագեալ
նմա՝ դարձան յէմ, ուրա

խութեամբ մեծաւ ։
Եւ էին հանապազ ի տա
ճարին ։ գովէին աւրհ
նէին զած ։ ամէն ։

Աւետարան ըստ
Ղուկա ։ ամէն ։

Գլուխք աւետարանին են
ժը ըստ յովհաննու ։ [illegible]

ա Վն հարսանեացն որ ի կանա գալիլէ ։ ա
բ Վն որոց եհան ի տաճարէն ։ բ
գ Վն նիկոդեմոսի ։ գ
դ Վն խնդրոյ սրբութեան ։ դ
ե Վն սամարացւոյ կնոջն ։ ե
զ Վն թագաւորազնին ։ զ է ժը
է Վն լը ամեա հիւանդին ։ է ժըե ժգ
ը Վն ե հացին և բ ձկանցն ։ ը իզ ժգ իը
թ Վն գնալոյն ի վերայ ծովուն ։ թ իէ ժէ
ժ Վն կուրին ի ծնէ ։ ժ
ժա Վն ղազարու ։ ժա
ժբ Վն աւծանելոյն զոտսն տն ։ ժբ կբ խթ իա
ժգ Վն որոց ասաց յուդայ ։ ժգ
ժդ Վն յաւանակին ։ ժդ խե լբ կը
ժե Վն հեթանոսացն որ եկին առ տն ։ ժե
ժզ Վն ոտնլուային ։ ժզ
ժէ Վն մխիթարութեն ։ ժէ
ժը Վն խնդրելոյ զտն մարմինն ։ ժը կը խը ճգ

Յովհաննու աւետարա
նն գրեալ է յովհաննու , որ էր
բազմէր յանկողնա վերաբերեալ ։
որ անկեալ ի վերայ լանջին յսի ։
Նոյն սա գրեաց զաւետար
ան յասիա , և սկիզբն առնէ
յանճառական բանէն , և զաստուած
ծնունդն յերկնաւորականն ։
բանն մարմին եղև ։ և յիշատա
ակէ զմկրտութիւն յովհաննու ,
և զընտրութիւն ժբ աշակերտացն ։
Այլ և զնշանսն և զայլսն բազում

զաստուածնաւոր կարմիր արդ եղով թիւ ալ՝ յաստուա Ձբ
կայ գլուխս կանոն ոմ գոյեն ։

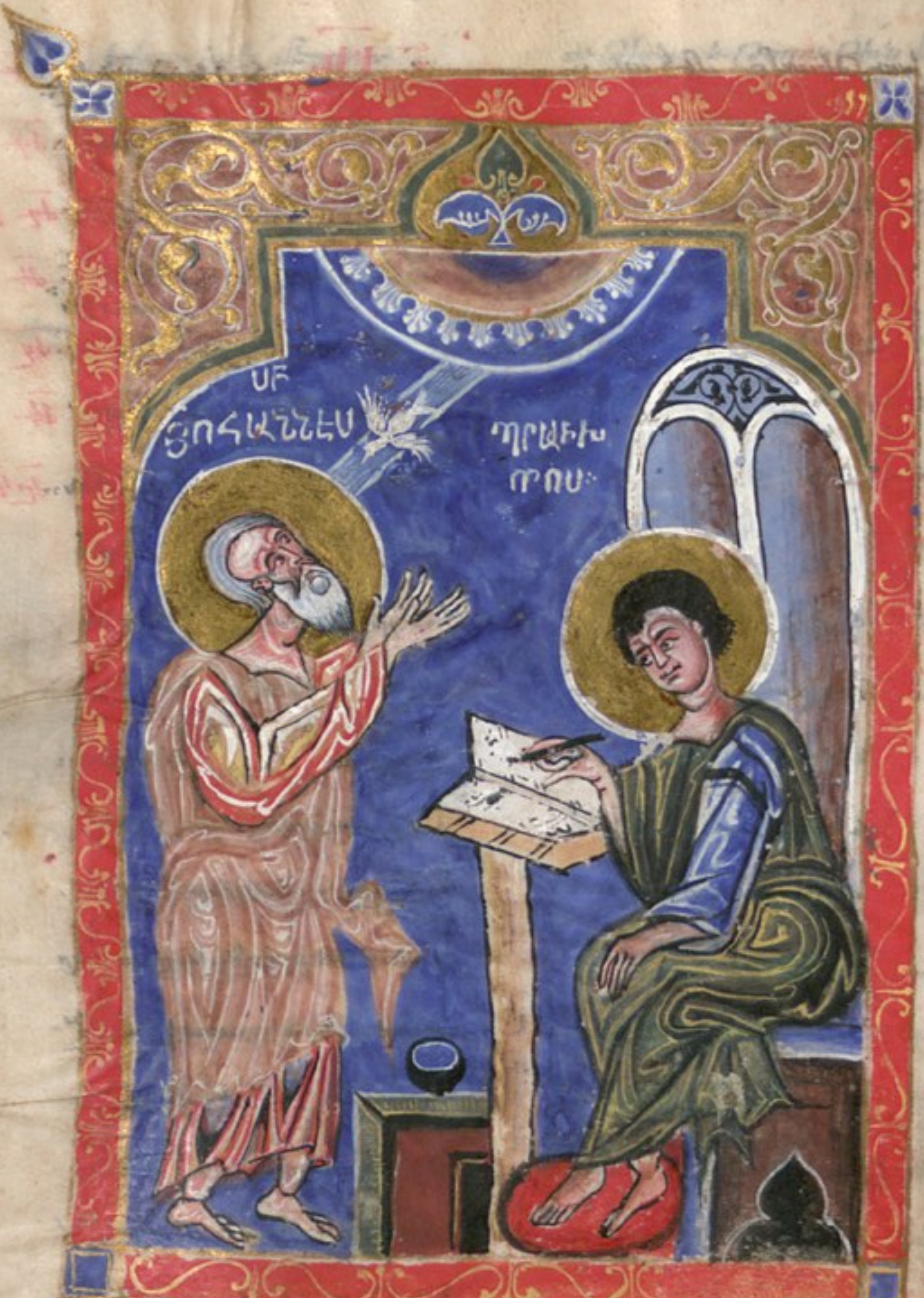
ՍԲ
ՅՈՀԱՆՆԷՍ
ՊՐԱԽ
ՌՈՍ։

Աւետարան։ Ըստ Յովհաննու

ԻՍԿԶԲԱՆԷ ԷՐ
ԲԱՆՆ։ ԵՒ ԲԱՆՆ ԷՐ
ԱՌ ԱԾ։ ԵՒ ԱԾ ԷՐ
ԲԱՆՆ։ ՆԱ ԷՐ ԻՍԿԶ
ԲԱՆԷ ԱՌ ԱԾ։
ԱՄԵՆԱՅՆ ԻՆՉ

ա
Գ

յ մ ղ
ա ա ժդ

նովաւ եղեւ : եւ առանց
նորա եղեւ եւ ոչ ինչ՝ որ
ինչ եղեւն ::
Նովաւ կեա՛նք էր :
եւ կեա՛նքն էր լո՛յս մարդ-
կան : եւ լոյսն ի խաւա-
րի անդ՝ լուսաւոր է :
եւ խաւար՝ զնա ո՛չ եղեւ
հասու ::
Բ/Գ Եղեւ այր մի առաքեալ
յա՟յ, անուն նորա յով-
հա՛ննէս : սա՝ եկն ի
վկայութիւն, զի վկա-
յեսցէ՛ վասն լուսոյն:
զի ամենեքին հաւա-
տասցեն նովաւ ::
ո՛չ էր նա լոյսն՝ այլ զի
վկայեսցէ՛ վասն լուսոյն:
Գ/Ժ Էր լոյսն ճշմարիտ՝ որ
լուսաւո՛ր առնէ զամե-
նայն մարդ որ գալո՛ց է
յաշխարհ ::
Յաշխարհի՛ էր : եւ աշ-
խարհ, նովա՛ւ եղեւ :
եւ աշխարհ զնա ո՛չ ծանեաւ ::
Դ/Ժ Յիւ՛րսն եկն : եւ իւրքն
զնա ո՛չ ընկալան ::
Իսկ որք ընկալա՛ն
զնա, ե՛տ նոցա իշխա-
նութիւն որդիս ա՟յ լի-
նել՝ որոց հաւատաս-
ցեն յանուն նորա : Որք
ո՛չ յարենէ, եւ ո՛չ ի կա-
մաց մարմնոյ՝ եւ ո՛չ ի
կամաց առն, այլ յա՟յ
ծնան ::
Ե/Ժ Եւ բանն մարմին եղեւ
եւ բնակեաց ի մեզ ::

յ	մ	մր	ղ
բ	է		ղ
դ	ա	ծր	

յ	մ	մր	ղ
գ			
ե	ա		ծր

Եւտեսաք զփառս նո
րա. զփառս իբրեւ ըզ
միածնի առ ի հաւրէ՝
լի՛ շնորհաւք եւ ճշմար
տութեամբ:

ղ / ա Յովհաննէս վկայէ
վասն նորա, աղաղակեաց
եւ ասէ: սա՛ է զորմէ եսն
ասէի. որ զկնի իմ գա
լոց էր. առաջի իմ եղեւ՝
զի նախ քան զիս էր:

ե / ժ Զի ի լրութենէ ան
տի նորա՝ մեք ամենեք
եան առաք: շնորհս փո
խանակ շնորհաց:

Զի աւրէնքն ի ձեռն
մովսեսի տուան: շը
նորհքն եւ ճշմարտու
թիւնն, ի ձեռն յի̄ ք̄ի եղեն:

մ մ մր ղ
ղ ծա գ ծ
ե

ը / գ ԶԱ̄Ծ ՈՉ ՈՔ
ԵՏԵՍ ԵՐԲԵՔ:

աբ

բայց միածինն որդին որ է
ի ծոց հաւր՝ նա՛ պատ
մեաց մեզ:

թ / ժ Եւայս է վկայութիւն
յովհաննու: յորժամ
առաքեցին առ նա հր
էայքն յե̄մէ քահան
այս եւ ղեւտացիս. զի
հարցցեն ցնա թէ դու
ո՞վ ես: Եւ խոստովան եղե
ւ ոչ ուրացաւ:

Խոստովան եղեւ թէ
ես ոչ եմ ք̄ս:

Եւհարցին ցնա, իսկ
ո՞վ ես դու: եղիա՞յ ես:

Եւասէ, ոչ եմ:

Իսկ մարգարէն ես դու:

մ մ մր ղ
ը ծթ ծժթ
թ

Պատասխանի ետ. թէ ոչ: Ասացին ցնա՝ դու ո՞վ ես: զի պատասխանի տացուք որոց առաքեցին զմեզ: զի՞ ասես վասն քո:

ժ ա Ասէ՝ ես ձայն բարբառոյ յանապատի: ուղղեցէք զճանապարհս տն, որպէս ասաց Եսայի մարգարէ:

ժա ժ Եւ որք առաքեցեալքն ի փարիսեցւոց անտի էին: Հարցին ցնա եւ ասեն՝ իսկ զի՞ մկրտես, թէ դու չես քսն, եւ ոչ Եղիայ, եւ ոչ մարգարէն:

ժբ ա Պատասխանի ետ նոցա Յովհաննէս եւ ասէ: Ես մկրտեմ զձեզ ջրով: ի միջի ձերում կայ՝ զոր դուքն ոչ գիտէք: որ զկնի իմ գալոցն է: որում չեմ արժանի եթէ լուծից զխրացս կօշկաց նորա:

ժգ ժ Այս ի Բեթաբրա եղեւ՝ յայնկոյս Յորդանանու: ուր էրն Յովհաննէս եւ մկրտէր:

Ի ՎԱՂԻՒՆ ՏԵՍԱՆԷ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԶՅՍ զի գայր առ նա, եւ ասէ. Ահաւասիկ գառն Այ որ բառնայ զմեղս աշխարհի:

ժդ ա Սա է վասն որոյ ես ասէի: զկնի իմ գայր՝ որ առաջի իմ եղեւ: զի

յ	մ	մր	ղ
ժ	ը	բ	ե
ժա			
ժբ	ժա	դ	ժ

յ	մ	մր	ղ
ժգ			
ժդ	ժա	գ	դ

յառաջ ծնունդ էր քան զիս։
եւ ես գիտէի զնա։ այլ
զի յայտնեսցի իէլի՝
վասն այնորիկ եկի ես
ջրով մկրտել։

ժէ ա Վկայեաց յովհաննէս
եւ ասէ, թէ տեսանէի
զհոգին զի իջանէր իբ-
րեւ զաղաւնի յերկնից
եւ հանգչէր ի վերայ նո-
րա։ Եւ ես ոչ գիտէի զ-
նա։ այլ որ առա-
քեացն զիս մկրտել ջրով՝
նա ասաց ցիս. յորոյ վե-
րայ տեսանիցես զհո-
գին զի իջանիցէ եւ
հանգչիցէ ի վերայ նո-
րա՝ նա է որ մկրտելոց
է հոգւովն սրբով։ Եւ ես
տեսի եւ վկայեցի՝ եթէ
սա է որդին այ։

ժը ժ ԻՎԱՂԻՒՆ ԴԱՐՁԵԱԼ
ԿԱՅՐ ՅՈՎԱՆՆԷՍ,
եւ յաշակերտաց ան-
տի նորա երկու։ Եւ
հայեցեալ ընդ յս զի
գնայր՝ ասէ։ ահա-
ւասիկ գառն այ։

Լուան երկոքեան եր-
կու աշակերտքն զի խօս-
էր՝ եւ գնացին զհետ յի։

Իբրեւ դարձաւ յս եւ
տես զնոսա զի երթա-
յին զհետ նորա՝ ասէ
ցնոսա՝ զի՞նչ խնդրէք։

Նոքա ասեն ցնա՝
ռաբբի, որ թարգմա-
նեալ կոչի վարդապետ՝

Յ Մ Մր Ղ
ժէ ժդ ե ժգ

Յ
ժը

ուրեն առօթեւանք քոյ ։
Ասէ ցնոսա՝ եկայք
եւ տեսէք ։ եկին եւ տեսին
բէ ուր էին առօթեւանք նորա ։
եւ առ նմա ագան զայնաւր՝
զի ժամ էր իբրեւ տասն
երորդ ։

Էր Անդրէաս եղբայր
Սիմովնի Պետրոսի՝ մի յեր
կուց անտի որ լուանն
ի Յովհաննէ եւ գնացին
զհետ նորա ։

ժէ Գտանէ սա նախ զեղ
բայրն իւր զՍիմովն եւ ա
սէ ցնա ։ գտաք զմե
սիայ՝ որ թարգմանի քս ։
եւ ած զնա առ յս ։

Հայեցեալ ընդ նա յս
ասէ ։ դու ես Սիմովն որ
դի Յովնանու ։ դու կո
չեսցիս Կեփաս ՝ որ թարգ
մանի Պետրոս ։

ժը ԻՎԱՂԻՒՆ ԱՆԴՐ
ԿԱՄԵՑԱՒ ԵԼԱ
նել ի Գալիլեայ ։ գտա
նէ զՓիլիպպոս, եւ ասէ ցը
նա յս. եկ զկնի իմ ։

Էր Փիլիպպոս ի Բեթ
սայիդա՝ ի քաղաքէ Անդ
րէի եւ Պետրոսի ։

Գտանէ Փիլիպպոս զՆա
թանայէլ եւ ասէ ցնա ։
զորմէ գրեաց Մովսէս ի
յաւրէնսն, եւ մարգարէքն՝
գտաք զյս զորդի Յով
սեփայ ի Նազարեթէ ։

Ասէ ցնա Նաթանայ
էլ ։ Իսկ ի Նազարեթէ՝

յ մ մր ղ յ մ մր ղ
ժէ ժդ ձբ ղ ժը

մարթ ինչ իցէ բարւոյ իմիք լինել ։

Ասէ ցնա Փիլիպպոս, եկ և տես ։

Իբրև ետես յս զնաթանայել՝ զի գայր առնա, ասէ վասն նորա ։ Ահա արդարև իէլացի յորում նենգութիւն ոչ գոյ ։

Ասէ ցնա Նաթանայել՝ ուստի ճանաչես զիս ։

Պատասխանի ետ յս և ասէ ցնա ։ մինչ չև էր Փիլիպպոսի կոչեցեալ զքեզ՝ զի էիր ի ներքոյ թզենւոյն՝ տեսի զքեզ ։

Պատասխանի ետ նմա Նաթանայել և ասէ ։ Ռաբբի՝ դու ես որդին այ ։ դու ես թագաւորն իէլի ։

Պատասխանի ետ նմա յս և ասէ ։ փոխանակ զի ասացի քեզ՝ թէ տեսի ի ներքոյ թզենւոյն, հաւատաս՝ մեծամեծս քան զայս տեսցես ։

Եւ ասէ ցնա, ամէն ամէն ասեմ ձեզ ։ տեսանիցէք զերկինս բացեալ ։ և զհրեշտակսն այ զի ելանիցեն և իջանիցեն ի վերայ որդւոյ մարդոյ ։

ա ԵՒ ՅԱՒՈՒՐ ԵՐՐՈՐԴԻ՝ ՀԱՐՍԱնիք էին ի Կանա Գալիլեացւոց ։ և անդ էր մայ ա

որդւյն ։ Կոչեցաւ յս եւ ա
շակերտքն նորա ի հար
սանիսն ։
Եւ պակասել գինւոյն՝
ասէ մայրն ցյս՝ գինի
ոչ ունին ։
Եւ ասէ ցնա յս ։ զի՞ կա
իմ եւ քո՝ կին դու ։ չեւ եւ հա
սեալ ժամանակ իմ ։
Ասէ մայրն նորա
ցսպասաւորսն ։ որ ինչ
ասիցէ ձեզ՝ արասջիք ։
Անդ էին թակոյկ
կրճձեայք վեց՝ ըստ
սրբութեանն հրէից ։
տանէին մի մի ինոցա
նէ՝ մետրս երկուս կամ
երիս ։
Ասէ ցնոսա յս ։
Լցէք զթակոյկսդ ջրով ։
Եւ լցին զնոսա մինչեւ
ի վեր ։
Եւ ասէ ցնոսա՝ արկ
ուէք եւ բերէք տաճար
ապետին ։
Եւ նոքա բերին ։
Եւ իբրեւ ճաշակեաց
տաճարապետն զջուրն
գինի եղեալ՝ եւ ոչ գիտէր
ուստի իցէ ։ բայց սպ
ասաւորքն գիտէին
որք արկին զջուրն ։
Ձայնէ ընդ փես
ային՝ տաճարապետն
եւ ասէ ։ ամէն այն
մարդ՝ զանոյշ գինին
յառաջագոյն պաշտէ ։
եւ յորժամ արբենան՝ յայն

ժամ զյոռին : դու պահեցեր զանոյշ գինի մինչև ցայժմ ::

Զայս արար սկիզբն նշանացն յ͞ս, ի կանա գալիլեացւոց՝ և յայտնեաց զփառս իւր : և հաւատացին ի նա աշակերտքն նորա ::

ժթ է ՅԵՏ ԱՅՍՈՐԻԿ ԷՋ Յ͞Ս Ի կափառնայում, ինքն՝ և մայր իւր . և եղբարք իւր՝ և անդ կացին ոչ բազում ինչ աւուրս ::

ի ա Եւ էր մերձ զատիկն հրէից : և ել յ͞ս յե͞մ ::

Բ իա ա Եւ եգիտ ի տաճարին՝ զի վաճառէին զարջառս, և զոչխարս . և զաղաւնիս ; և զլումա փոխան որ նստէին : և արար խարազան չուանեայ՝ և եհան զամենեսին ի տաճարէն՝ զոչխարսն և զարջառսն : և զպղինձ հատավաճառացն ցրուեաց : և զսեղանսն կործանեաց : և որ զաղաւնիսն վաճառէին՝ ասէ ցնոսա : առէք զայդ աստի՝ և մի առնէք ըզտուն հաւր իմոյ՝ տուն վաճառի ::

իբ ժ Ապա յիշեցին աշակերտքն նորա, թէ գրեալ է՝ նախանձ տան քո կերիցէ զիս ::

Յ	Մ	Մր	Ղ
ժթ	մթ		
ի	մկդ	ճծդ	մդ
իա	մժա	ճիա	մը

Յ	Մ	Մր	Ղ
իբ			

ժգ
ժ

Պատասխանի ետուն հը
րեայքն եւ ասեն ցնա ։
զի՞նչ նշան ցուցանես
դու մեզ՝ զի զա՛յդ առնես ։

գկ

ժդ
դ

Պատասխանի ետ յի̅ս եւ
ասէ ցնոսա ։ Քակեցէ՛ք
զտաճարդ զայդ՝ եւ զեր
ի՛ս աւուրս կանգնեցից զդա ։

Ասե՛ն ցնա հրեայքն ։
Զքառասուն եւ վեցե՛ամ
շինեցաւ տաճարս այս՝
եւ դու զերի՞ս աւուր· ըս
կանգնես զդա ։

Բայց նա ասէր վասն
տաճարի՛ մարմնոյն
իւրոյ ։

Իսկ յորժամ յարեաւն
ի մեռելոց՝ յիշեցին աշ
աշակերտքն նորա թէ

Գ

այսէ զորասացն ։ եւ
հաւատացին գրոյն
եւ բանին զորաս
աց յի̅ս ։

ԵՒ ԻԲՐԵՒ Է՛Ր
ՅԵՐ̅Մ Ի ԶԱՏԿԻ՛Ն

տաւնի, բազումք հաւա
տացին յանուն նորա ։
զի տեսանէին զնշանսն
զոր առնէր ։

Բայց ինքն յի̅ս ոչ
հաւատայր զանձն
նոցա ։ Քանզի ինքն
գիտէր զամենայն ։ եւ
զի ո՛չ էր պիտոյ եթէ ոք
վըկայ եսցէ վասն մար
դոյ ։ զի ինքն իսկ գիտ
էր զինչ կայր ի մարդն ։

Եւ է՛ր այր մի ի փարիսեց

յ մ մր շ
ժգ
ժդ ճկա հե

ցւոյ ա՛նուն՝ նիկոդեմոս անուն նորա՝ իշխան հրէից ։ Սա եկն առ նա գիշերի՝ և ասէ ցնա՝ ռաբբի՝ գիտեմք եթէ յա̅յ եկեալ ես վարդապետ ։ զի ոչ ոք կարէ զայդ նշանս առնել զոր դուդ առնես՝ եթէ ոչ ա̅ծ իցէ ընդ նմայ ։

Պատասխանի ետ յս̅ և ասէ ցնա ։ ամէն ամէն ասեմ քեզ ։ եթէ ոչ ոք ծնցի վերստին՝ ոչ կարէ տեսանել զարքայութիւն ա̅յ ։

Ասէ ցնա նիկոդեմոս ։ զիա՞րդ կարէ մարդ ծնանել՝ որ ծնեալն իցէ ։

ծերն

մի թէ մարթ ինչ իցէ անդրէն յորովայն մօր իւրոյ կրկին մտանել և ծնանել ։

Պատասխանի ետ յս̅ և ասէ ։ ամէն ամէն ասեմ քեզ ։ եթէ ոչ ոք ծնցի ի ջրոյ և ի հոգւոյ՝ ոչ կարէ մտանել յարքայութիւն ա̅յ ։

Ծնեալն ի մարմնոյ մարմին է ։ և ծնեալն ի հոգւոյ՝ հոգի է ։

Մի զարմանար թէ ասացի քեզ՝ պարտ է ձեզ ծնանել վերստին ։ զի հողմ․ ուր կամի՝ շնչէ ։ և զձայն նորա լսես՝ այլ ոչ գիտես ուստի գայ՝

կամ յո երԹա : այսպէս է ամենայն ծնեալ և ի հոգւոյն ::

Պատասխանի ետ նիկոդեմոս և ասէ ցնա : զիարդ մարԹ է այդ լինել ::

Պատասխանի ետ յիսուս և ասէ ցնա : դու ես վարդապետն իսրայէլի՝ և զայդ ոչ գիտես ::

Ամէն ամէն ասեմ քեզ : զի զոր ինչ գիտեմք խաւսիմք : և զոր ինչ տեսանեմք վկայեմք : և զվկայուԹիւնս մեր ոչ ընդունիք ::

[illegible] եԹէ զերկրաւորս ասացի ձեզ և ոչ հաւատայք՝ զիարդ եԹէ զերկնաւորսն ասացից՝ հաւատայցէք ::

ԵՒ ՈՉ ՈՔ ԵԼ ՅԵՐԿԻՆՍ · ԵԹԷ ոչ որ էջն յերկնից : որդի մարդոյ՝ որ էն յերկինս ::

Եւ որպէս մովսէս ա բարձրացոյց զաւձն յանապատի՝ նոյնպէս բարձրանալ պարտ է որդւոյ մարդոյ : զի ամենայն որ հաւատայ ի նա՝ ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս ::

Զի այնպէս սիրեաց ած զաշխարհ՝ մինչև զորդին իւր միածին ետ : զի ա մենայն որ հաւատայ ի նա, մի՛ կորիցէ ։ այլ ընկալցի՛ զկեանսն յաւիտենականս ։

Զի ո՛չ առաքեաց ա͞ծ զորդի իւր յաշխարհ՝ թէ դատեսցի՛ զաշխարհ ՝ այլ զի փրկեսցի՛ աշխարհ նովաւ ։

Որ հաւատայ ի նա՝ ո՛չ դատապարտեսցի։ և որ ո՛չ հաւատայ ի նա՝ արդէ՛ն իսկ դատապարտեալ է ։ զի ո՛չ հաւատաց յանուն միածնի որդւոյն ա͞յ ։

Այս իսկ է դատաստան ։ զի լո՛յս եկն յաշխարհ ։ և սիրեաց մարդիկ՝ զխաւարն առաւել քան զլոյս ։ զի է՛ին գործք նոցանց չարութեան ։ զի ամենայն որ զչար գործէ՝ ատեա՛յ զլոյս ։ և ո՛չ գա առ լոյսն՝ զի մի՛ յանդիմանեսցին գործք նորա ։ իսկ որ առնէ՛ զճշմարտութիւն՝ գա՛յ առ լոյսն ։ զի յայտնի՛ լինիցին գործք նորա, թէ ա͞վ գործեցան ։

ՅԵՏ ԱՅՍՈՐԻԿ․ ԵԿՆ Յ͞Ս ԵՒ ԱՇակերտքն նորա յերկիրն հրէաստանի ։ և անդ շրջէր նոքաւքն դեր ձ եւ մկրտէր ::

ԻԵ Բ Մկրտէր եւ յովհաննէն
ես էնայ Ենովն. մերձ
առ սաղիմ: զի ջուրք
բազումք էին անդ. եւ
գային եւ մկրտէին ::

ԻԶ Դ Քի չեւ եւս էր արկեալ
զյովհաննէս ի բանտ ::

Դ

ԻԷ Ժ Եղեւ խնդիր յաշակեր
տացն յովհաննու ընդ
հրէի վասն սրբութեան :
եկին առ յովհաննէս եւ ա
սեն ցնա : Ռաբբի . որ
էրն ընդ քեզ յայն կոյս
յորդանանու, որում
դուն վկայեցեր՝ ահա
նա մկրտէ, եւ ամե
նեքին գան առ նա ::

Պատասխանի ետ յով
հաննէս եւ ասէ : ոչ կա
րէ մարդ առնուլ յանձ
նէ եւ ոչինչ, եթէ ոչ իցէ
տուեալ նմա յերկնից ի
վերուստ ::

ԻԸ Ա Դուք ձեզէն վկայ էք
ինձ՝ զի ասացի ձեզ
թէ չեմ ես Քրիստոսն : այլ
թէ առաքեալ եմ առա
ջի նորա ::

ԻԹ Ժ Որոյ է հարսն՝ նա է
փեսայ : Իսկ բարեկամ
փեսային, որ կայ եւ լսէ
նորա՝ ուրախութեամբ
ուրախ լինի վասն ձայ
նի փեսային ::

Արդ այս ուրա
խութիւն ուրեմն է, լը
ցեալ է : Նմա պարտ է

Յ	Մ	Մր	Ղ
ԻԵ	Ե	Զ	
ԻԶ	ԺԸ	Ը	
ԻԷ	ԺԱ	Դ	Ժ

Յ	Մ	Մր	Ղ
ԻԸ	ԺԱ	Դ	Ժ
ԻԹ			

աճել՝ և ինձ նուազել ան:

Որ ի վերուստն գայ՝ ի վերոյ է քան զամենայն: որ յերկրէ աստի է՝ յերկրէ է, և յերկրէ խաւսի:

Որ յերկնից իջանէ՝ զոր տեսանէ՝ և զոր լուաւ՝ վկայէ: և զվկայութիւն նորա ոչ ոք ընդունի:

Որ ընդունի զվկայութիւն նորա կնքեաց թէ ած ճշմարիտ է: զի զոր ած առաքեաց՝ զբանս այ խաւսի:

Զի ոչ եթէ չափով տայ ած զհոգին:

լ / գ Հայր սիրէ զորդի՝ և զամենայն ինչ ետ ի ձեռս նորա:

լա / ժ Որ հաւատայ յորդի՝ ընդունի զկեանս յաւիտենականս: Եւ որ ոչ հնազանդի որդւոյ՝ ոչ տեսցէ զկեանս: այլ բարկութիւն այ մնայ ի վերայ նորա:

Է:

ԻԲՐԵՒ ԳԻՏԱՑ ՅՍ ԵԹԷ ԼՈՒԱՆ

փարիսեցիքն թէ յս բազում աշակերտս առնէ և մկրտէ՝ քան զյովհաննէս: զի ոչ եթէ յս ինքն էր մկրտէր՝ այլ աշակերտքն նորայ:

լբ / ե Թող զհրէաստանն և գնաց միւսանգամ ի գալիլեայ:

լգ / ժ Եւ էր նմա անցանել ընդ

յ	մ	մր	ղ
լ	ճժա		ճժթ

յ	մ	մր	ղ
լա			
լբ	ժթ		
լգ			

սամարեայ ։

Գայ նա ի քաղաք մի
սամարացւոց՝ որում
անուն էր սիքար ։
մերձ ի գեաւղն զոր ետ
յակոբ որդւոյ իւրում
յովսեփայ ։ եւ անդ էր աղ
բեւր մի յակոբեան ։
Եւ յս վաստակեալ էր ի
ճանապարհէն՝ նստէր
ի վերայ աղբերն ։ եւ էր
ժամ իբրեւ վեցերորդ ։

Գայ կին մի ի սամար
եայ, հանել ջուր ։
Ասէ ցնա յս, տուր
ինձ ըմպել ։ զի աշակեր
տքն նորա երթեալ էին ի
քաղաք անդր զի կերա
կուրս գնեսցեն ։

Ասէ ցնա կինն
սամարացին ։ դու որ հր
եայդ ես՝ զիա՞րդ յինէն
ըմպել խնդրես, ի կնոջէ
սամարացւոյ ։ զի ոչ եր
բէք խառնակին հրեայք
ընդ սամարացիս ։

Պատասխանի ետ նմա
յս եւ ասէ ։ եթէ գիտէ
իր դու զպարգեւ
ն այ՝ եւ ով է որ
ասէ ցքեզ թէ տուր
ինձ ըմպել՝ դու արդ
եւք խնդրէիր ի նմանէ,
եւ տայր քեզ ջուր կենդանի ։

Ասէ ցնա կինն, տր՝
դու քանզի եւ դոյլ իսկ ոչ
ունիս, եւ ջրհորս խորին է՝
իսկ արդ ուստի ունիցիս

զջուրն կենդանի ։ մի թէ դու մեծ ինչ դը իցես՝ քան զհայրն մեր յակոբ՝ որ զայս ջրհոր ետ մեզ ։ եւ ինքն աստի արբ ․ եւ որդիք նորա՝ եւ խաշինքն նորա ։

Պատասխանի ետ նմա յս եւ ասէ ։ ամենայն որ ըմպէ ի ջրոյ յայդմանէ՝ միւսանգամ ծարաւէ ։ բայց որ ըմպէ ի ջրոյս զոր ես տաց նմա՝ մի ծարաւեսցէ յաւիտեան ։ այլ ջուրըն զոր ես տաց նմա՝ եղիցի ի նմա աղբիւր ջրոյ բղխելոյ ի կեանսն յաւիտենականս ։

Ասէ ցնա կինն ։ տր՝ տուր ինձ զջուրդ զայդ ։ զի մի ծարաւեցից ․ եւ մի եկեսցայց ա հանել ջուր ։

Ասէ ցնա յս ։ երթ կոչեա զայրըդ՝ եւ եկ այսր ։

Պատասխանի ետ նմա կինն եւ ասէ ․ չիք իմ այր ։

Ասէ ցնա յս ․ բարւոք ասացեր թէ չիք իմ այր ։ զի հինգ այր փոխեալ են քո ․ եւ զոր այժմս ունիս՝ չէ քո այր ։ զայդ արդար ասացեր ։

Ասէ ցնա կինն ։ տր ․ թուի ինձ թէ մարգարէ իցես դու ։

Հարքն մեր ի լերինս

ի

յայսմիկ երկիր պագին ։ և դուք ասէք եթէ յէմ ե եթ, տեղին ուր արժան իցէ երկիր պագանել ։

Ասէ ցնա յս ։ Կին դու՝ հաւատա ինձ ։ զի եկեսցէ ժամանակ՝ յորժամ ոչ ի լերինս յայսմիկ՝ և ոչ յէմ երկիր պագանիցեն հաւր ։

Դուք երկիր պագանէք՝ որում ոչն գիտէք ։ մեք՝ երկիր պագանեմք որում գիտեմքն ։ զի փրկութիւն ի հրէից է ։

Այլ եկեսցէ ժամանակ՝ և այժմ իսկ է ։ յորժամ ճշմարիտքն երկրպագուք՝ երկիր պագանիցեն հաւր հոգւով և ճշմարտութեամբ ։ քանզի և հայր՝ այնպիսիս՝ երկրպագուս իւր խնդրէ ։

ՀՈԳԻ Է ԱԾ ։ ԵՒ ԵՐԿՐՊԱԳՈՒԱցն նորա՝ հոգւով և ճշմարտութեամբ պարտ է երկիր պագանել ։

Ասէ ցնա կինն ։ գիտեմ զի մեսիա գայ՝ անուանեալն քս ։ յորժամ եկեսցէ՝ նա պատմեսցէ մեզ զամենայն ։

Ասէ ցնա յս ։ Ես եմ, որ խաւսիմս ընդ քեզ ։

Եւ յայն բան եկին աշակերտքն նորա ։ և զարմանային զի ընդ կնոջ խաւսա

սէր ։ բայց ո՛չ ոք ասաց ի
նոցանէ թէ զի՞նչ խնդր
ես՝ կամ զինչ խաւսիս ընդ
դմա ։

Եթող կինն զսափոր
իւր՝ եւ չոգաւ ի քաղաքն ։
եւ ասէ ցմարդիկն , եկայք
տեսէք զայր մի որ ասաց
ինձ՝ զամենայն որինչ եմ
գործեալ ։ Մի թէ նա ի
ցէ քն ։

Ելին ի քաղաքէն եւ գայ
ին առ նա ։ Եւ մինչ չեւ էկ
եալ էին նոքա՝ աղաչէին
զնա աշակերտքն եւ ասէին ։
Ռաբբի՝ հաց կեր ։

Նա ասէ ցնոսա ։ Ես կե
րակուր ունիմ ուտել՝ զոր
դուք ո՛չ գիտէք ։

Ասէին աշա կերտքն
ընդ միմեանս · մի թէ
եբեր ինչ ոք դմա ուտել ։

Ասէ ցնոսա Յս ։ Իմ
կերակուր այն է · զի ար
արից զկամս այնորիկ որ
առաքեաց զիս · եւ կատա
րեցից զգործն նորա ։

Ո՛չ դուք ասէք՝ եթէ
այլ եւս չորք ամիսք են, եւ
հունձք գան ։ ահաւա
սիկ ես ասեմ ձեզ · ամ
բարձէք զաչս ձեր եւ տես
էք զարտորայսն՝ զի սպիտ
ակացեալ են ի հունձս
հասեալ ։ Եւ որ հնձէն ·
վարձս առնու ։ եւ ժողովէ
զպտուղ ի կեանսն յաւիտե
նականս ։ զի որ սերմանէն

և որ հնձէն՝ հասար ակ
ցընծ ասցեն ։
Յայսմ իսկ երեւի բանն ճշ
մարիտ. զի այլ է որ սեր
մանէ, և այլ որ հնձէ ։
Ես առաքեցի զձեզ հըն
ձել՝ զոր ոչ դուք վաստա
կեցէք. այլք վաստակե
ցին՝ և դուք ի վաստակս
նոցա մտէք ։
Եւ ի քաղաքէն յայնմա
նէ սամարացւոց՝ բա
զումք հաւատացին ի նա
վասն բանին կնոջն վկա
յելոյ. եթէ ասաց ինձ
զամենայն զոր ինչ իմ
գործեալ էր ։
Իբրև եկին առ նա
սամարացիքն, աղաչէին
զնա լինել առ նոսա ։ և ե
կաց անդ աւուրս երկուս ։
Եւ ևս բազումք հաւատա
ցին ի նա վասն բանին նո
րա ։ և ասէին ցկինն ։
թէ ոչ այսուհետև վասն
քո խօսիցդ հաւատամք ․
զի մեզէն իսկ լուաք ի դր
մանէ ։ և գիտեմք եթէ
դա է ճշմարիտ փրկ
Զ իչ աշխարհի ։
ԼԵ Է ԵՒ ՅԵՏ ԵՐԿՈՒ
Ց ԱՒՈՒՐՑ՝ ելանէր
և գնաց ի գալիլեա ։
ԼԶ Ա Զի ինքն իսկ յ̅ս̅ վկայ
եաց, եթէ մարգարէ է
յիւրում գաւառի պատ
իւ ոչ ունի ։
ԼԷ Ժ Այլ յորժամ եկն նա ի

յ	մ	մր	ղ
ԼԵ	ժբ		
ԼԶ	ճխա	ծա	խա
ԼԷ			

գալիլեա՝ ընկալան զնա
գալիլէացիքն ։ զի տե
սեալ էին զամենայն
նշանսն զոր արար յեմ
ի տաւնին ։ քանզի եւ նո
քա եկեալ էին ի տաւնն ։

Եկն դարձեալ ի կանա
գալիլեացւոց. ուր արար
զջուրն գինի՝ եւ անդ էր ։

լե Արքունի ոմն՝ որոյ
գ որդի նորա հիւանդ
կայր ի կափառնաում ։

Սա իբրեւ լուաւ եթէ
յս եկեալ է ի հրէաստա
նէ ի գալիլեա՝ եկն առ
նա ։ եւ աղաչէր՝ զի իջցէ
եւ բժշկեսցէ զորդի նորա ։
քանզի մերձ էր ի մեռանել ։

Ասէ ցնա յս. եթէ
ոչ նշանս ինչ եւ արուես
տս տեսանիցէք՝ ոչ
հաւատայք ։

Ասէ ցնա թագաւ
որազն ։ տր, էջ մինչ
չեւ մեռեալ իցէ մանուկն իմ ։

Ասէ ցնա յս, երթ ։
որդի քո կենդանի է ։

Եւ հաւատաց այրն բա
նին զոր ասաց նմա յս,
եւ գնայր ։

Եւ մինչ դեռ իջանէ էր՝
ընդ առաջ եղեն նորա
ծառայքն նորա ։ աւե
տիս ետուն նմա եւ ասեն՝
թէ մանուկն նորա կեն
դանի է ։

Հարցանէր ցնոսա զժա
մն ժամուն յորում ապաքի
նեաց ։

յ մ մր ղ
լե կր կե

Ասասեն ցնա՝ երէկ
յեւթներորդ ժամու ե
թող զնա ջերմն ։

Գիտաց հայրն նորա,
եթէ յայնմ ժամու յո
րում ասաց ցնա յս եթէ
որդին քո կենդանի է ։
Եւ հաւատաց ինքն եւ ամե
նայն տունն իւր ։

Զայս դարձեալ երկ
րորդ նշան արար յս, ե
կեալ ի հրէաստանէ ի
գալիլեա ։

Է եգ ժբ

ՅԵՏ ԱՅՍՈ
ՐԻԿ ԷՐ ՏԱՒՆ ՀՐԷ

ից ։ ել յս յեմ ։

Էր յեմ ի պրոբատի
կէ աւազանին. որ կոչէր
եբրայեցերէն բեթհեզդա.
հինգ սրահ ։ յորս անկ
եալ դնէին բազմութիւն
յոյժ հիւանդաց ։ կուրաց,
կաղաց, գաւսացելոց ։
որ ակն ունէին ջրոյն
յուզելոյ ։

※ Զի հրեշտակն տն ըստ
ամի իջանէր յաւազանն,
եւ յուզէր զջուրսն ։ եւ որ
նախ իջանէր ի շարժեալ
ջուրցն՝ ողջանայր ։ ի՛նչ ու
նելով նշան հիւանդութե ։

Եւ անդ էր այր մի՝ որոյ
երեսուն եւ ութ ամէր ի
հիւանդութեան իւրում ։

Զնա իբրեւ ետես յս
զի անկեալ դնէր, եւ գի
տաց եթէ բազում ժա
մանակք են ։ այնու հե

յ մ մր շ
ժբ հ ի ժե

ու եւ ասէ ցնա՝ կամիս
ողջ լինել ։
Պատասխանի ետ նմա
հիւանդն ։ տր ոչ մարդ
ունիմ, թէ յորժամ ջուր-
քըն յուզիցին՝ արկցէ
զիս յաւազանն ։ եւ մինչ
ես դանդաղիմ, այլ ոք
քան զիս յառաջագոյն
իջանէ ։
Ասէ ցնա յս՝ արի
առ զմահիճս քո եւ գնա ։
Եւ ողջացաւ այրն ։ եւ յար-
եաւ, առ զմահիճս իւր
եւ շրջէր ։
Եւ էր շաբաթ յաւուրն
յայնմիկ ։
Ասէին հրեայքն ցբժշ-
կեալն՝ շաբաթ է, եւ ոչ
էր արժան առնուլ քեզ
զմահիճս քո ։

ԺԳ

Պատասխանի ետ նոցա
եւ ասէ ։ որ բժշկեացն
զիս ։ նա ասաց ցիս, առ
զմահիճս քո եւ գնայ ։ ※
Իսկ բժշկեալն ոչ գիտէր
թէ ով իցէ ։ քանզի յս
խոյս ետ վասն ամբոխին
ի տեղւոջէ անտի ։
Յետ այսորիկ գտանէ
զնա յս ի տաճարին, եւ
ասէ ցնա ։ ահաւաս-
իկ ողջացար ։ մի՛ եւս
մեղանչեր՝ զի մի՛ չար
եւս ինչ լինիցի քեզ ։
Գնաց այրն եւ պատ-
մեաց հրէիցն, եթէ յս
էր որ բժշկեացն զիս ։

յ
ա

※ Հարցին ցնա եւ ասեն, ո՞վ է այրն որ ասացն ցքեզ՝ առ զմահիճս
քո եւ շրջեա ։

Եւ վասն այսորիկ հալածէին զյ̅ս հրեայքն, զի զայն առնէր ի շաբաթու ::

Եւ յ̅ս պատասխանի ետ նոցա = Հայրն իմ մինչեւ ցայժմ գործէ՝ եւ ես գործեմ ::

Վասն այսորիկ առաւել խնդրէին հրեայքն սպանանել զնա = զի ոչ միայն լուծանէր զշաբաթս՝ այլ եւ հայր իւր կոչէր զա̅ծ = եւ հաւասար առնէր զանձն ա̅յ ::

ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ ԵՏ Յ̅Ս ԵՒ ԱՍԷ ցնոսա = ամէն ամէն ասեմ ձեզ = ոչ կարէ որդի մարդոյ առնել յանձնէ եւ ոչ ինչ՝ եթէ ոչ տեսանիցէ զհայրն զի առնէ = զի զոր նայն առնէ՝ զնոյն եւ որդին նմին նման գործէ = զի հայր՝ սիրէ զորդի = եւ զամենայն ինչ ցուցանէ նմա զոր ինքն առնէ ::

Եւ մեծամեծս եւս քան զսոյնս ցուցանէ նմա զգործս = ընդ որ դուք զարմանայցէք ::

Որպէս հայր յարուցանէ զմեռեալս եւ կենդանի առնէ՝ նոյնպէս եւ որդի զորս կամի կենդանի առնէ ::

Եւ ոչ եթէ հայր դատի

զոք ։ այլ զամենայն դատաստանն ետ որդւոյ իւրոյ ։ զի ամենեքեան պատուեսցեն զորդի՝ որպէս պատուեն զհայրն ։

ի
ա

Որ ոչ պատուէ զորդին՝ ոչ պատուէ զհայր զառաքիչն նորա ։

իա
ժ

Ամէնամէն ասեմ ձեզ ։ զի որ զբանս իմ լսէ եւ հաւատայ այնմ որ առաքեացն զիս ՝ ընդունի՛ զկեանսն յաւիտենականս ։ եւ ի դատաստան ոչ մտանէ ։ այլ փոխեցաւ ի մահուանէ ի կեանս ։

Ամէնամէն ասեմ ձեզ ։ զի գայ ժամանակ՝ եւ արդէն իսկ է ։ յորժամ մեռեալք լուիցեն ձայնի որդւոյն այ ։ եւ որք լուիցենն՝ կեցցեն ։

Զի որպէս հայր ունի՛ կեանս յանձին իւրում ․ նոյնպէս ետ եւ որդւոյ ունել կեանս յանձին իւրում ։

Եւ իշխանութիւն ետ նմա դատաստան առնել ։

Եւ զի որդի մարդոյ է՝ ընդ այն մի՛ զարմանայք ։ զի եկեսցէ ժամանակ՝ յորում ամենեքեան որք ի գերեզմանս կայցեն՝ լուիցեն ձայնի նորա եւ ելցեն արտաքս ։ որոց բարի իս

յ մ մր ղ
ի ղա ղղ ձժղ
խա

գործեալ իցէ, ի յարու
թիւն կենաց ։ և որոց
զչարն արարեալ ․ ի
յարութիւն դատաստանաց ։

խէ Ոչ կարեմ ես յանձնէ ․
առնել և ոչինչ ։ այլ որ
պէս լսեմ դատիմ ․ և
դատաստանն իմ, ար
դարէ ․ զի ոչ խնդրեմ
զկամս իմ, այլ զկամս
այնորիկ որ առա
քեացն զիս ։

խը ԵԹԷ ԵՍ ՎԿԱՅ
ԵՄ ՎԱՍՆ ԻՄ, ՎԿԱՅ
ութիւնն իմ չէ ճշմար
իտ ։ այլ է որ վկայէ
վասն իմ ։ և գի
տեմ եթէ ճշմարիտ է վը
կայութիւնն զոր վկայ
եաց վասն իմ ։

Դուք առաքեցիք առ
յովհաննէս, և վկայեաց
ճշմարտութեանն ։
այլ ես ոչ եթէ ի մարդ
կանէ առնում զվկայու
թիւն ․ այլ զայս ասեմ,
զի դուք ապրեսջիք ։

Նա էր ճրագն որ լու
ցեալ էր և ծագէր ․ և
դուք կամեցարուք ցն
ծալ առժամանակ մի ի
լոյս նորա ։

Այլ ես ունիմ վկայ
ութիւն, մեծ ևս քան զ
յովհաննու ․ զգործսն
զոր ետ ինձ հայր զի կա
տարեցից զնոսա ։
նոյն ինքն գործքն զոր

յ մ մր ղ
խէ մղէ ճհզ մձէ
խը

գործեմ․ վկայեն վասն իմ եթէ հայր առաքեաց զիս ։

Եւ որ առաքեացն զիս հայր՝ նա վկայեաց վասն իմ ։

խդ
գ
Դուք՝ ոչ զձայն նորա երբէք լուարուք, եւ ոչ զտեսիլ նորա տեսէք ։

խե
ժ
Եւ ոչ զբանն նորայ ունիք ի ձեզ բնակեալ ։ զի զոր նայն առաքեաց՝ դուք նմա ոչ հաւատայք ։

Քննեցէք զգիրս ։ զի դուք համարիք նոքօք ունել զկեանսն յաւիտենականս ։ Եւ նոքին են որ վկայեն վասն իմ, որովք համարիքն ունել կեանս ։ Եւ դուք ոչ կամիք գալ առ իս՝ զի զկեանսն ունիցիք ։

Ես՝ փառս ի մարդկանէ ոչ առնում ։ Այլ գիտեմ զձեզ՝ թէ զսէրն ա̅յ ոչ ունիք յանձինս ։

Ես եկի յանուն հաւր իմոյ, եւ ոչ ընդունիք զիս ։ եթէ այլոք եկեսցէ յիւրանուն, զնա ընդունիցիք ։

Զիարդ կարէք դուք հաւատալ՝ զի փառս ի միմեանց առնուք ։ Եւ զփառսն զոր ի միոյն ա̅յ ոչ խնդրէք ։

յ	մ	մր	ղ
խդ	ճժբ		ճժգ
խե			

Մի համարիք եթէ ես չարախօս լինիցեմ զձէնջ առ հայր. գոյ որ չարախօսս կայ ըզձէնջ. Մովսէս՝ յոր դուքըն յուսացեալ էք. զի եթէ հաւատայիք դուք Մովսիսի՝ հաւատայիք արդեւք եւ ինձ. զի նա վասն իմ իսկ գրեաց.

Զի եթէ նորա գրոցն ոչ հաւատայք՝ զիարդ իմոց բանիցս հաւատայցէք.

Ը

խդ Ա

ՅԵՏ ԱՅՍՈՐԻԿ ԳՆԱՑ ՅՍ ՅԱՅՆ

կոյս ծովուն Գալիլեացւոց Տիբերեայ. Եւ զհետ երթայր նորա ժողովուրդ բազում. զի տեսանէին զնշանսն զոր առնէր ի վերայ հիւանդաց.

խե Գ Ել ի լեառն Յս. եւ անդ նստէր աշակերտօքն հանդերձ.

խզ Ա Եւ էր մերձ զատիկ տօնն հրէից.

խէ Ա Ամբարձ իւր զաչս իւր Յս. եւ տես զի ժողովուրդ բազում գայ առ նա. ասէ ցփիլիպպոս. ուստի գնեսցուք հաց զի կերիցեն դոքա.

Զայս ասէր փորձելով զնա. այլ ինքն գիտէր զինչ առնելոցն էր.

Պատասխանի ետ նմա

Յ	Մ	Մր	Ղ
խդ	ճդ	կե	ձե ժդխե

Յ	Մ	Մր	Ղ
խե	ճխզ		ղբ
խզ	ճհդ	ծխզ	ձկ
խէ	ճխե	կդ	ղգ

փիլիպպոս ։ Երկեր իւր
դահեկանի հաց՝ ոչ է դո
ցայ բաւական՝ Թէպէտ
եւ իւրաքանչիւր ոք սակ
աւ ինչ առնուցու ։

Ասէ ցնա մի յաշա
կերտացն նորա․ անդր
էաս եղբայր սիմոնի
պետրոսի ։

Է աստ պատանեակ
մի, որ ունի հինգ նկան
ակ գարեղէն. եւ երկու
ձկունս, այլ այն զինչ է
առ այսչափ մարդիկ ։

Ասէ յս, բազմեցու
ցէք զմարդիկդ ։

Եւ էր խոտ յոյժ ի տեղւ
ոջն ։ եւ բազմեցան մար
դիկն թուով իբրեւ հինգ հա
զար ։

Եւ առ յս զհացն. եւ գո
հացաւ ։ եւ բաշխեաց
բազմականացն ։ նոյն
պէս եւ ի ձկանցն որչափ
եւ կամէին ։

Եւ իբրեւ յագեցան, ասէ
ցաշակերտսն իւր ։ Ժո
ղովեցէք զնշխարեալ
կոտորոցն զի մի ինչ
կորիցէ ։

Ժողովեցին եւ լցին ․
երկոտասան սակառի
զկոտորոց ․ ի հինգ գա
րեղէն նկանակէ անտի
որ յաւելան ի կերողացն ։

ծ
ժ

Իսկ մարդիկն իբր եւ
տեսին զնշանն զոր
արար․ ասէին եթէ
սաէ ճշմարիտ մարգա

յ
ծ

րէն. որ գալոցն էր
յաշխարհ ::

Ի ՍԿ ՅՍ ԻԲՐԵՒ
ԳԻՏԱՑ ԵԹԷ ԳԱԼ
ոցեն յափշտակել զնա
զի արասցեն զնա իւր
եանց թագաւոր :

Գ նաց ի լեառն առանձին միայն ::

դարձեալ

ծա
Է

Ե ւ իբրեւ երեկոյ եղեւ՝
իջին աշակերտքն նորա
ի ծովեզրն : և մտեալ ի
նաւ, գնային յայնկոյս
ծովուն ի կափառնաում ::

Ե ւ խաւար նսեմացաւ,
և չեւ ևս եկեալ էր առ նո
սա յս : և ծովն սաս
տիկ հողմոյ շնչելոյ յուզէր ::

Ե ւ վարեցան իբրեւ աս
պարէսս քսան և հինգ.
կամ երեսուն, տեսան
էն զյս զի գնայր ի վե
րայ ծովուն : և մերձ
էր ի նաւն՝ զարհուր
եցան յոյժ ::

Ն ասէ ցնոսա, ես
եմ. մի երկնչիք ::

Ե ւ կամէին ընդունել
զնա ի նաւն : և վաղ
վաղակի եհաս նաւն
յերկիրն յոր երթա
յին ::

ծբ
Ժ

Ի ՎԱՂԻՒՆ
ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆ ՈՐ
կայր յայնկոյս ծով
ուն, տեսանէր թէ
այլ նաւ ոչ գոյր անդ,
բայց միայն ի միոյն
յոր մտին աշակերտքն յսի :

Թ

յ մ մր ղ յ
ծա ձձ կե ծբ

եւ զի ոչ էր մտեալ յս̄ ընդ աշակերտսն իւր ի նաւն, բայց միայն աշակերտքն նորա գնացին ::

Իբրեւ այլ նաւք եկին ի տիբերիայ, մաւտ ի յայնմ տեղին ուր զհացն կերան : Իսկ իբրեւ ետես ժողովուրդն եթէ յս̄ ոչ է անդ՝ եւ ոչ աշակերտքն նորա, ելին նոքա ի նաւսն : եւ եկին ի կափառնաում խնդրել զյս̄ ::

Եւ իբրեւ գտին զնա յայնկոյս ծովուն, ասեն ցնա : ռաբբի՝ երբ եկիր այսր ::

Պատասխանի ետ նոցա յս̄ եւ ասէ : ամէն ամէն ասեմ ձեզ : խնդրէք դուք զիս, իբր ոչ եթէ զի նշանս ինչ տեսէք : այլ զի կերայք ի հացէ անտի եւ յագեցարուք ::

Երթայք գործեցէք : մի զկորընչական կերակուրն, այլ զկերակուրն որ մնայ ի կեանսն յաւիտենականս : զոր որդին մարդոյ տացէ ձեզ : քանզի զնա հայր կնքեաց ա̄ծ ::

Ասեն ցնա՝ զինչ առնիցեմք՝ զի գործեմք ա̄յ գործեսցուք ::

Պատասխանի ետ յս̄

եւ ասէ ցնոսա։ այս է
գործն այ։ զի հաւատա
ասջիք յայն զոր առա
քեաց նա ։

ծգ գ Ասենցնա՝ զինչ
նշան առնիցես՝ զի
տեսցուք եւ հաւատաս
ցուք։ զինչ գործիցես։

ծդ ժ Հարքն մեր կերան
զմանանայն յանապա
տի անդ։ որպէս եւ գր
եալէ՝ հաց երկնից
ետ նոցա ուտել ։

Ասէ ցնոսա յս՝
ամէն ամէն ասեմ ձեզ։
եթէ ոչ մովսէս ետ ձեզ
զհացն յերկնից։ այլ
հայրն իմ տայ ձեզ զհացն
յերկնից զճշմարիտն ։

զի հաց՝ այն է որ իջանէն
յերկնից. եւ կեանս տայ
աշխարհի ։

Ասեն ցնա՝ տր՝
յամենայն ժամ տուր
մեզ զհացդ զայդ ։

ծե ա Ասէ ցնոսա յս՝
ես եմ հացն կենաց ։

ծզ ժ Որ գայ առ իս՝ ոչ քաղ
ցիցէ ։ եւ որ հաւատայ
յիս՝ ոչ երբէք ծարաւ
եսցի ։ այլ ասացի ձեզ՝
թէ տեսէք զիս եւ ոչ հաւ
ատայք ։

Զամենայն զոր
ինձ հայր՝ առ իս եկես
ցէ ։ եւ որ գայ առ իս՝ ոչ
հանից արտաքս ։

ծէ ա Զի իջի ես յերկնից՝

յ մ մր ղ
ծգ ձկա հե
ծդ

յ մ մր ղ
ծե մճդ ձկե մկղ
ծզ
ծէ մղէ ձկզ մղբ

ո՛չ զի զկամս իմ արարից ։ այլ զկամս այնորիկ որ առաքեացն զիս ։

ԱՅՍ Է ԿԱՄ

ծը ժ ՔԱՅՆՈՐԻԿ ՈՐ ԱՌաքեացն զիս ։ զի զամենայն զոր ետ ցիս հայր ո՛չ կորուսից ի նմանէ ։ այլ յարուցից զնա յաւուրն յետնում ։

Ա՛յս է կամք հօր իմոյ ։ զի ամենայն որ տեսանիցէ զորդի և հաւատայցէ ի նա ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս ։ և ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում ։

ծթ ա Տրտնջէին զնմանէ հրեայքն զի ասաց թէ ես եմ հացն իջեալ յերկնից ։ և ասէին ո՞չ սա է յ̄ս որդին յովսեփու զորոյ մեք գիտեմք զհայրն և զմայրն ։ իսկ արդ զիա՞րդ ասէ եթէ ես յերկնից իջի ։

կ ժ Պատասխանի ետ յ̄ս և ասէ ցնոսա ։ մի՛ քրթմնջէք ընդ միմեանս ։ ո՛չ ոք կարէ գալ առ իս եթէ ոչ հայրն որ զիս առաքեաց ձգեսցէ զնա ։ և ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում ։

Գրեալ է ի մարգարէս, և եղիցին ամենեքեան

յ	մ	մր	ղ
ծը			

յ	մ	մր	ղ
ծթ կ	ճխա	ծ	ժթ

ուսեալք յայ ։ ամենայն որ լուաւ ի հօրէ եւ ուսանի՝ գայ առ իս ։

կա գ Ոբր ոչ եթէ զհայր, որ ոք տեսեալ իցէ ։ եթէ ոչ որ էն յայ՝ նա ետես զհայր ։

կբ ժ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ ։ զի որ հաւատայ այ՝ ընդունի զկեանսն յաւիտենականս ։

կգ ա Ես եմ հացն կենաց ։

կդ ժ Հարքն ձեր կերան զմաննայն յանապատ եւ մեռան ։

Այս է հացն որ յերկնից էջ իջանէ ։ զի որ ուտիցէ ոք ի նմանէ, մի մեռանիցի ։

Յ	Մ	Մր	Ղ
կա	ճժա		ճժը
կբ			
կգ	մձդ	ճծե	մկզ
կդ			

կե ա Ես եմ հացն կենդանաւոր յերկնից էջ իջեալ ։ եթէ ոք ուտիցէ ի հացէ յայսմանէ՝ կեցցէ յաւիտեան ։

Եւ հացն զոր ես տաց՝ մարմին իմ է, զոր ես տաց՝ վասն կենաց աշխարհի ։

կզ ա Մարտնչէին ընդ միմեանս հրեայքն եւ ասէին․ զիարդ կարէ սա՝ տալ մեզ զմարմին իւր յուտել ։

Ասէ ցնոսա յս․ ամէն ամէն ասեմ ձեզ ։ եթէ ոչ կերիջիք զմարմին որդւոյ մարդոյ, եւ արբջիք զարիւն նորա․ ոչ ունիք կեանս յանձինս ։

Որ ուտէ զմարմին իմ,

Յ	Մ	Մր	Ղ
կե	մձդ	ճծե	մկզ
կզ	մձե	ճծե	մկզ

և ըմպէ զարիւն իմ. ունի զկեանսն յաւիտենականս։ և ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում։

ԿԵ ա Զի մարմին իմ. ճշմարիտ կերակուր է։ և արիւն իմ. ճշմարիտ ըմպելի է։

ԿԸ ժ Որ ուտէ զմարմին իմ, և ըմպէ զարիւն իմ, յիս բնակեսցէ։ և ես ի նմա։

Որպէս առաքեաց զիս կենդանին Հայր. և ես կենդանի եմ վասն Հաւր։ և որ ուտէ զիս՝ և նա կեցցէ վասն իմ։

Այս է հացն որ յերկնից իջեալ։

Ոչ որպէս կերան հարքն ձեր զմանանայն և մեռան։ որ ուտէ զհացս զայս կեցցէ յաւիտեան։

Զայս ասաց ի ժողովրդեանն՝ յորժամ ուսուցանէր ի Կափառնաում։

Բազումք յաշակերտացն իբրև լուան. ասէին խիստ է բանս այս։ ո՞վ կարէ լսել դմա։

Իբրև գիտաց յս յանձն իւր, եթէ տրտնջեն վասն այնորիկ աշակերտքն՝ ասէ ցնոսա։ Այդ գայթագղեցուցանէ զձեզ։

ԿԹ ա Իսկ արդ եթէ տեսանիցէք զորդի մարդոյ զի ելանիցէ ուր էրն առաջինն։

Հ դ Հոգին է կենդանարար։

յ	մ	մր	ղ
ԿԵ	ՄՁԴ	ՃԿԵ	ՄԿԲ
ԿԸ	ՄՁԴ	ՃԿԵ	ՄԿԲ

յ	մ	մր	ղ
ԿԹ			
Հ	ՄՂԵ	ՃՀԸ	

մարմինն ոչինչ աւգնէ ::

հա ժ Զբանսն զոր ես խաւսեցայ ընդ ձեզ՝ հոգի է եւ կեանք ::

Այլ են ոմանք ի ձէնջ որ ոչ հաւատան ::

հբ դ Քանզի գիտէր յս ի սկզբանէ, ո՛յք էին այնոքիկ որ ո՛չն հաւատային : եւ ո՛վ այն որ մատնելոցն էր զնա ::

հգ ժ Եւ ասէր . Վասն այսորիկ ասացի ձեզ, թէ ո՛չ ոք կարէ գալ առ իս՝ եթէ ո՛չ իցէ նմա տուեալ ի հաւրէ իմմէ ::

Յայսմհետէ բազումք յաշակերտացն նորա չոգան յետս, եւ ո՛չ եւս շրջէին ընդ նմա ::

Ասէ յս ցերկոտասան աշակերտսն : Միթէ եւ դուք կամիք երթալ ::

յ	մ	մր	ղ
հա			
հբ	մհթ	ճկա	
հգ			

հդ ա Պատասխանի ետ նմա Սիմոն Պետրոս : Տէ՛ր առ ո՞վ երթիցուք . բանս կենաց յաւիտենից ունիս : Եւ մեք հաւատացաք եւ ծանեաք՝ եթէ դու ես քս որդին այ ::

հե ժ Պատասխանի ետ նոցա յս : Ո՞չ ես զձեզ զերկոտասանսդ ընտրեցի : եւ մի ի ձէնջ՝ սատանայ է ::

Ասէր զսիմոնեան յուդայէ իսկարիովտացւոյ : զի նա մատնելոց էր զնա՝ մի էր յերկոտասանիցն ::

ԵՒ ՅԵՏ ԱՅՍՈ

յ	մ	մր	ղ
հդ	ճկդ	ձբ	ղդ
հե			

ՌԿՀՐԴԵՐ ՅՍ̅ՒԿԱՆ

լիլեա ։ Քանզի ոչ կամէր ի
հրէաստանի շրջել, զի
խնդրէին զնա հրէայքն
սպանանել ։

Էր մերձ տաւնն հրէ
ից տաղաւարահարաց ։

Ասեն ցնա եղբար
քն նորա ։ Գնա աստի և
երթ ի հրէաստան ,
զի և աշակերտքն քո տես
ցեն զգործսն քո զոր գոր
ծես ։ Զի ոչ ոք է որ ի ծա
ծուկ ինչ գործէ , և խնդ
րէ ինքն համարձակ լի
նել ։ Եթէ զայդ գործես՝
յայտնեա զանձն քո աշ
խարհի ։ Քանզի և եղբ
արքն իւր ոչ հաւատա
յին ի նայ ։

Ասէ ցնոսա յս̅ ։ Ժա
մանակն իմ չև հաս եալ ։
Բայց ձեր ժամանակ յա
մենայն ժամու պատրաստ
է ։ Ոչ կարէ աշխարհս
ատել զձեզ ։ Բայց զիս
ատեայ ։ Զի ես վկայեմ
վասն նորա, եթէ գործքն
նորա չարութեան են ։
Դուք ելէք ի տաւնն
յայն ։ Ես ոչ ելանեմ ի
տաւնն յայն ։ Զի իմ ժա
մանակ չև է լցեալ ։

Զայս իբրև ասաց՝
ինքն մնաց անդէն ի գա
լիլեա ։ Իբրև ելին եղ
բարքն նորա, ապա և
ինքն ել ի տաւնն ։ Ոչ

այժմ

յայտնի՛ այլ իբրեւ ի ծածուկ ։

Եւ Հրէայքն խնդրէին զնա ի տաւնին եւ ասէին՝ ո՞ւր իցէ նա ։

Եւ տրտունջ մեծ լինէր զնմանէ ի ժողովուրդսն ։

Ոմանք ասէին թէ բարի է ։ այլքն ասէին՝ ոչ ։ այլ մոլորեցուցանէ զժողովուրդն ։

Եւ ոչ ոք համարձակ ալ խաւսէր զնմանէ վասն երկիւղին հրէից ։

ԻԲՐԵՒ ՏԱՒՆԻՆ ԸՆԴ·ՄԻՋԵՑԱՒ, ել յս ի տաճարն եւ ուսուցանէր ։

Զարմանային Հրէայքն եւ ասէին · զիա՛րդ զգիրս գիտէ սա · զի ուսեալ բնաւ չէր ։

Պատասխանի ետ նոցա յս եւ ասէ ։ Իմ վարդապետութիւնս չէ իմ · այլ այնորիկ որ առաքեացն զիս ։ Եթէ ոք կամի զկամս նորա առնել՝ գիտասցէ վասն վարդապետութեանս ։ յայ իցէ արդ եւ թէ ես ինչ յանձնէ իմմէ խաւսիմ ։

Որ յանձնէ իւրմէ խաւսի՝ զփառս անձին իւրոյ խնդրէ ։ իսկ որ խնդրէ զփառս այնորիկ որ առաքեացն զն

զնա · նա ճշմարիտ է,
եւ անիրաւութիւն ոչ
գոյ ի նմայ ։

Ո՛չ մովսէս ետ ձեզ
զաւրէնսն ։ եւ ոչ ոք ի
ձէնջ առնէ զաւրէնսն ։
զի՞ խնդրէք զիս սպանան
ել ։

Պատասխանի ետ ժո
ղովուրդն եւ ասէ · դև
գոյ ի քեզ ։ ո՞ խնդրէ
զքեզ սպանանել ։

Պատասխանի ետ նո
ցա յս եւ ասէ ։ գործ
մի գործեցի · եւ ամենե
քին զարմացեալ էք ։
վասն այնորիկ մովսէս
ետ ձեզ՝ թլփատու
թիւն ։ ոչ եթէ ի մով
սէսէ · այլ ի հարց
անց ։ եւ ի շաբաթու
թլփատէք զմարդ ։

Իսկ արդ եթէ թլփա
տութիւնն առնու մարդ
ի շաբաթու, զի մի՛ աւր
էնքն մովսեսի լուծցին՝
ընդ իս ցասուցեալ էք,
զի ողջոյն եւս մարդ ո
ղջ բժշկեցի ի շաբա
թու ։

ՄԻ ԸՍՏ ԱՉՍ
ԴԱՏԻՔ, ԱՅԼ ՈՒՂԻՂ
դատաստան արարէք ։

Ասէին ոմանք յեմ
ացւոց անտի · ո՞չ նա է
սա զոր խնդրէին սպա
նանել ։ եւ աւասիկ յայտ
նապէս խաւսի, եւ ոչ
ինչ ասեն ընդդէմ ։ գու

ցէ արդեօք իշխանքն
քն գիտացին թէ սա
իցէ քսն ::

Այլ զսա գիտեմք
ուստի է ·· իսկ քս յոր
ժամ գայցէ՝ ոչ ոք գիտէ
ուստի է ::

Աղաղակեաց յս ի
տաճարին, ուսուցա
նէր եւ ասէր ::

ձզ ժ Եւ զիս գիտէք: եւ ուս
տի եմ գիտէք ·· եւ յանձ
նէ իմմէ ոչ եմ եկեալ:
այլ է ճշմարիտ որ առա
քեացն զիս, զոր դուք
ն ոչ գիտէք ·· Ես գիտ
եմ զնա, զի ի նմանէ եկ
եմ: եւ նա առաքեաց զիս::

ձէ ա Խընդրէին զնա ըմբռնել:
ել ի ձեռաց նոցա, եւ
ոչ ոք արկ ի նա ձեռն:
զի չեւ էր հասեալ ժամանակ
նորա ::

ձը ժ Բազումք ի ժողովր
դենէն հաւատացին ի
նա ·· եւ ասէին, քսն
յորժամ գայցէ, միթէ
աւելի՞ ինչ նշանս առ
նիցէ՝ քան զոր սա առ
նէ ::

Լուան փարիսեցիքն
զտրտունջ ժողով ըր
դեանն ըզնմանէ ::

ձթ ա Եւ առաքեցին քահա
նայապետքն եւ փարի
սեցիք՝ սպասաւորս
զի կալցին ըզնա ::

ղ ժ Ասէ յս: փոքր մի
ժամանակ ընդ ձեզ եմ,
եւ երթամ առ այն որ ա

յ	մ	մր	ղ
ձզ			
ձէ	մի	ճիը ճիթ	ճլթ միը մկա

յ	մ	մր	ղ
ձը			
ձթ	յ	ճձա	մձէ
ղ			

որ առաքեացն զիս ։

ձա
Ժ

Խընդրեսջի՛ք զիս եւ ոչ
գտանիցէք ։ Եւ ուր
եսն երթամ, դուք ոչ
կարէք գալ ։

Ասեն հրեայքն
ընդ միմեանս՝ իսկ յո՞
երթայցէ դա՝ զի մեք
ոչ գտանիցեմք զդա ։
Մի թէ ի սփիւռս հեթ
անոսաց երթայցէ եւ
ուսուցանիցէ զհեթան
ոսս ։ զի՞նչ է բանն
զոր ասաց, խնդրեսջի
ք զիս եւ ոչ գտանիցէք ։
Եւ ուր եսն երթամ, դուք
ոչ կարիցէք գալ ։

ձբ
Ժ

Ի ՎԵՐՋՆՈՒՄ ԱՒՈՒՐ ՄԵԾԻ ՏՕՆԻՆ

յոտն կայր յս̅, աղաղա
կէր եւ ասէր ։ Եթէ ոք
ծարաւ ի՛ իցէ՝
եկեսցէ առ իս եւ արբ
ցէ ։ Եւ որ հաւատա՛յ յիս
որպէս ասաց գիրն՝
գետ՛ք յորովայնէ նորա
բղխեսցեն ջրոյ կեն
դանութեան ։

Զայսասէր, վասն
հոգւոյն զոր ընդունե
լո՛ց էին որ հաւատային
ի նա ։ զի չե՛ւ էր հոգի ։
քանզի յս̅ չե՛ւ էր փառ
աւորեալ ։

Բազումք՝ ի ժողովրդեն
էն իբրեւ լսէին զբանս
դրայս ։ ասէին, սա՛ է ճշ
մարիտ մարգարէն ։

ժ ժ ժր ղ
ձա ձհե ձծթ

ժ ժ
ձբ ձի

ձգ է Այլքն ասէին սա է քսն ։
Եւ կէսքն ասէին՝ մի
թէ ի գալիլէէ՞
գալոց իցէ քս ։ Ո՞չ գիրն
ասէ եթէ ի զաւակէ
դաւթի, և ի բեթղեհէմ
գեղջէ ուր դաւիթն էր,
գալոցէ քսն ։
ձդ ժ Եւ եղև հերձուած ի մէջ
ժողովրդեանն վասն նորա ։
ձե ա Եւ ոմանք ի նոցանէ կա
մէին ունել զնա, այլ
ոչ ոք մխեաց ի նա ձեռն ։
ձզ ժ Եւ եկին անդրէն սպա
սաւորքն առ քահանայա
պետսն և փարիսեցիսն ։
Եւ ասեն նոքա ցնոսա՝
ընդէ՞ր ոչ ածէք զնա այսր ։
Պատասխանի ետուն

Յ	Մ	Մր	Ղ
ձգ	է		
ձդ			
ձե	մի	ճիը	մթ
ձզ			

սպասաւորքն և ասեն ։
Ո՛չ երբեք այնպէս խօսե
ցաւ մարդ՝ որպէս այրն
այն ։
Պատասխանի ետուն
նոցա փարիսեցիքն և
ասեն ։ Միթէ և դո՞ւք
մոլորեցարուք ։ Միթէ
ոք յիշխանացն հաւա
տաց ի նա, կամ ի փարի
սեցւոց ։ Այլ այն խաժ
ամուժ ամբոխ, որո՛չ գի
տէ զօրէնս, և նզով
եալք են ։
Ասէ նիկոդեմոս,
որ եկեալն էր առնա գիշ
երին յառաջագոյն, և
մի էր ի նոցանէ ։ Մի
թէ օրէնքն մեր դատ
ին զմարդ՝ եթէ ոչ լսեն

ենք նախ ինմանէ, կամ
գիտեմ զինչ գործէ ։
Պ ատասխանի ետուն
նորա եւ ասեն ։ միթէ
եւ դու՞ եւս ի գալիլէէ իցես:
քննեա՛ եւ տես՛ զի մար
գարէ ի գալիլէէ՝ ոչ
յառնէ ։

Գ ՆԱՑԻՆ ԻՒՐԱ
քանչիւրոք ի տեղիս իւր:
իսկ յս գնաց ի լեառն
ձիթենեաց ։ եւ ընդ առ
աւօտս դարձեալ եկն
ի տաճարն ։ եւ գային առ
նա ամենայն ժողովուր
դն, եւ ուսուցանէր զնոսա ։

Ա ծեն քահանայա
պետքն եւ փարիսեցիք՝
կին մի ըմբռնեալ ի շնու
թեան ։ եւ կացուցեալ եդին
զնա առաջի, ասեն ։
վարդապետ՝ կինս այս
ըմբռնեալ՝ ի գործ յայտ
նապէս շնացեալ է ։ եւ
յօրէնսն մովսէս մեզ
պատուէր եդեալ, զայս
պիսիս քարկոծել ։
արդ՝ դու զինչ ասես
վասն դորայ ։

Զ այսասէին փորձե
լով զնա՛ զի ունիցին ամ
բաստանութիւն զնմանէ ։

Ի սկ յս ի խոնարհ կորնա
լով՝ գրէր մատամբն
յերկրի ։

Ի բրեւ ստիպեցին հար
ցանելով զնա, համբե
ցեալ ի վեր, ասէ ցնոսա:

Ե.Դ

ան մեղն ի ձէնջ․ նա յառաջ ընկեսցէ քար ի վերայ դորա ։

Եւ դարձեալ ի խոնարհ հայելով՝ գրէր յերկրի ։

Իբրև լուան՝ ելանէին մի ըստ միոջէ՝ սկսեալ յառաջնոցն մինչև ցվերջինսն ։ և մնաց միայն յս ։

Եւ կինն կայր առաջի նորայ ։

Պատասխանի ետ յս և ասէ ցնա ։ կին ու՛ր են ։ ոչ ոք զքեզ դատապարտեաց ։

Նա ասէ, ոչ ոք ։

Ասէ յս ։ և ոչ ես դատապարտեմ զքեզ ։ երթ, յայսմհետէ մի՛ մեղանչեր ։

ԴԱՐՁԵԱԼ.

ԽԱՒՍԵՑԱՒ ԸՆԴ

նոսա յս և ասէ ։

Ես եմ լոյս աշխարհի ։ որ գայ զկնի իմ, ընդ խաւար ոչ գնասցէ ։ այլ ընկալցի զլոյսն կենաց ։

Ասեն ցնա փարիսեցիքն ։ դու վասն անձին քո վկա՛յ ես, վկայութիւնդ քո չէ ճշմարիտ ։

Պատասխանի ետ յս և ասէ ցնոսա ։ թէպէտ և ես վկայեմ վասն անձին իմոյ, վկայութիւն իմ ճշմարիտ է ։ զի գիտեմ ուստի եկի՛ և յո՛ երթամ ։ բայց դուք ոչ

գիտէք ուստի եկի, կամ
յո՛ երթամ ։

Դուք ըստ մարմնոյ դա
տիք ։ Ես ո՛չ դատիմ
եւ ոչ զոք ։ Թէպէտ եւ դա
տիմ ես զոք՝ դատաստա
նն իմ ճշմարիտ է ։
զի չեմ միայն ։ այլ ես՝
եւ որ առաքեացն զիս Հայր ։

ՁԵ
Ժ

Եւ յաւրէնսն ձեր
գրեալ է՝ թէ երկուց
մարդկանց վկայութիւն
ճշմարիտ է ։ Ես եմ որ
վկայեմ վասն իմ ։ եւ վկա
յէ վասն իմ որ առա
քեացն զիս Հայր ։

Ասէին ցնա, ո՛ւր է Հայրն քո ։

ՁԵ
Կ

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ
ասէ ցնոսա ։ ոչ զիս գի
տէք՝ եւ ոչ զՀայրն իմ ։
եթէ զիս գիտէիք, եւ զ
Հայրն իմ թերեւս գիտէիք ։

ՁԸ
Ժ

Զայսբանս խաւսե
ցաւ ի տան գանձին
յորժամ ուսուցանէր ի
տաճարին ։ եւ ոչ
կալաւ զնա, զի չեւ եւս
հասեալ էր
ժամն նորա ։

ՁԹ
Ժ

ԱՍԷ ԴԱՐ
ՁԵԱԼ ՑՆՈՍԱ ՅՍ ։

Ես երթամ, եւ խնդրի
ցէք զիս ։ եւ ի մեղս ձեր
մեռանիջիք ։ զի ուր
ես երթամ, դուք ոչ
կարէք գալ ։

Ասէին Հրեայքն՝
միթէ զինքն սպանանէ երթայ

Յ.	Մ	Մր	Ղ
ՁԵ	ՃԾԵ		ՃՂԹ

Յ.	Մ	Մր	Ղ
ՁԸ ՁԹ	ՄԷ	ՃԻԹ	ՄԽԹ

ցէ, զի ասէ թէ ուր եսն երթամ՝ դուք ոչ կարէք գալ ::

Եւ ասէ ցնոսա ։ դուք ի ներքուստ աստի էք ՝ և ես ի վերուստ անտի եմ ։ դուք յաշխարհէս աստի էք ՝ և ես չեմ յայսմ աշխարհէ ։ բայց ասացի ձեզ ՝ թէ ի մեղս ձեր մեռանիջիք ։ զի թէ ոչ հաւատայցէք թէ ես եմ . մեռանիջիք ի մեղս ձեր ::

Ասէին ցնա ՝ դու ո՞վ ես ::

Ասէ ցնոսա յս ․ նախն ։ զի և խօսիմս իսկ ընդ ձեզ ։ բազում ինչ ունիմ վասն ձեր խօսել և դատել ։ այլ որ առաքեացն զիս . ճշմարիտ է ::

Եւ ես զոր լուայն ի նմանէ, զայն խօսիմ յաշխարհի ::

Եւ ոչ գիտացին թէ զհայրն ասէր ցնոսա ::

Ասէ ցնոսա յս ։ յորժամ բարձրացուցանիցէք զորդի մարդոյ՝ յայնժամ գիտասջիք թէ ես եմ ։ և յանձնէ իմմէ և, ինչ ոչ առնեմ ։ այլ որպէս ուսոյց զիս հայրն իմ. զայն խօսիմ ։ Եւ որ առաքեացն զիս ՝ ընդ իս է ։ ոչ եթող զիս միայն ․ զի ես զհաճոյս նորա առնեմ հանապազ ::

Զբանս զայս խօսեցաւ․ բազումք հաւատացին ի նա ::

ԵԶ

ԵՒ ԱՍԷՐ ՅՍ ԱՌ ՀՐԷԱՅՍՆ ՀԱՒԱտացեալս: եթէ դուք կայցէք ի բանն իմում, ճշմարիտ աշակերտք իմ էք: և ծանիջիք զճշմարտութիւնն: և ճշմարտութիւնն ազատեսցէ զձեզ:

Պատասխանի ետուն նմա և ասեն: զաւակ Աբրահամու եմք՝ և ոչ ումեք երբէք ծառայեցաք: դու զիարդ ասես թէ ազատք լինիջիք:

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս, ամէն ամէն ասեմ ձեզ: թէ ամենայն որ առնէ զմեղս՝ ծառայ է մեղաց: և ծառայն ոչ յաւիտեան կայ ի տան: իսկ որդին յաւիտեան կայ:

Արդ եթէ որդին զձեզ ազատեսցէ, ճշմարիտ ազատք լինիջիք:

Գիտեմ զի զաւակ Աբրահամու էք: այլ խնդրէք սպանանել զիս: զի բանն իմ չէ տեղի ի ձեզ:

Ես զոր տեսի առ Հաւր իմում խաւսիմ: և դուք զոր լուարուք ի Հաւրէն ձերմէ առնէք:

Պատասխանի ետուն և ասեն, Հայր

մեր աբրահամ է ։

Ասէ ցնոսա յս̄ ։ Եթէ որդիք աբրահամու էիք՝ զգործսն աբրահամու գործէիք ։ այլ այժմ խնդրէք սպանանել զիս ։ զայր մի՛ որ ձեզ զճշմարտութիւնն խաւսեցայ զոր լուայ ի հաւրէ իմմէ ։ զայդ աբրահամ ոչ արար ։ դուք առնէք զգործս հաւրն ձերոյ ։

Ասեն ցնա ։ մեք ի պոռնկութենէ չեմք ծնեալ ։ մի հայր ունիմք ։ զա̄ծ ։

Ասէ ցնոսա յս̄ ։ եթէ ա̄ծ էր հայր ձեր՝ սիրէիք արդեաւք զիս ։ զի ես յա̄յ ելի և եկի ։ և ոչ եթէ յանձնէ իմմէ եկի ՝ այլ նա առաքեաց զիս ։

Ընդէ՞ր զխաւսս իմ դուք ոչ գիտէք ։ վասն զի ոչ կարէք լսել զբանս իմ ։

Դուք ի հաւրէ սատանայէ էք ՝ և զցանկութիւն հաւրն ձերոյ կամիք առնել ։ զի նա մարդասպան էր ի սկզբանէ ։ և ի ճշմարտութեանն ոչ եկաց ։ զի ոչ գոյ ճշմարտութիւն ի նմա ։ և յորժամ խաւսիցի սուտ յիւրոց անտի խաւսի ։ զի սուտ է և հայր նորա ։

Բայց ես զի զճշմարտութ

թիւնս խաւսիմ. ոչ հաւա
տայք ինձ ։

Ո՞ յիմէնջ յանդիմանէ
զիս վասն մեղաց ։ ե
թէ զճշմարիտ խաւսիմ ասեմ,
ընդէ՞ր ոչ հաւատայք ինձ ։

Որ է յայ, զբանս այ
լսէ ։ եւ դուք վասն այ
նորիկ ոչ լսէք՝ զի ոչ էք յայ ։

Պատասխանի ետուն
հրէայքն եւ ասեն ցնա ։
ոչ բարւոք ասեմք մեք,
եթէ սամարացի ես դու
եւ դեւ գոյ ի քեզ ։

Պատասխանի ետ յս եւ
ասէ ։ յիս դեւ ոչ գոյ,
այլ պատուեմ զհայր իմ ։
եւ դուք անարգէք զիս ։
ես ոչ խնդրեմ զփառս իմ ։
է որ խնդրէ, եւ դատի ։

Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ ։ եթէ ոք զբանս իմ
պահեսցէ, զմահ մի
տեսցէ յաւիտեան ։

Ասեն ցնա հրէայքն ։
արդ գիտացաք եթէ
դեւ գոյ ի քեզ ։

Աբրահամ մեռաւ
եւ մարգարէքն՝ եւ դու
ասես. եթէ ոք զբանս իմ
պահեսցէ՝ մի ճաշակես
ցէ զմահ յաւիտեան ։

Միթէ դու մեծ ես
քան զհայրն մեր
աբրահամ որ մեռաւ,
եւ մարգարէքն մեռան ։
արդ դու զո՞ առնես զքեզ ։

Պատասխանի ետ յս ։

եթէ ես փառաւորեմ զանձն իմ. փառքն իմ ոչինչ են։ Է հայր որ փառաւորէ զիս. զորմէ դուք ասէք թէ ա̅ծ մեր է՝ եւ ոչ ծանուցէք զնա։

ԽԷ

Այլ ես գիտեմ զնա։ Եւ եթէ ասեմ թէ ոչ գիտեմ զնա՝ ձեզ նման ստոտ լինիմ։ Այլ գիտեմ զնա՝ եւ զբանն նորա պահեմ։

Աբրահամ հայր ձեր. ցանկայր տեսանել զաւուր իմ։ Ետես եւ ուրախ եղեւ։

Ասեն ցնա Հրեայքն։ յիսուն ամ. չեւ է քոյ՝ եւ զԱբրահամ տեսեր։

Ասէ ցնոսա յ̅ս. ամէն ամէն ասեմ ձեզ։ Յառաջ քան զլինել Աբրահամու եմ ես։

Վէմս առին. զի արկցեն ի վերայ նորա։ Եւ

Յ̅ս թաքեաւ եւ գնաց ի տաճարէ անտի։

Ժ

ԵՒ ՄԻՆՉԴԵՌ· ԱՆՑԱՆԷՐ' ԵՏԵՍ այր մի կոյր ի ծնէ։ Հարցին ցնա աշակերտքն նորա եւ ասեն, ռաբբի՝ որ մեղաւ։ սորա՝ թէ հաւր եւ մաւր սորա զի կոյր ծնցի։

Պատասխանի ետ յ̅ս՝ ոչ սորա մեղաւ, եւ ոչ

հաւր և մաւր իւրոյ ։ այլ
զի յայտնի լիցին գործ
քն այ̄ ի սմա ։ և ինձ
պարտէ գործել զգործս
այնորիկ որ առաքեացն
զիս, մինչ աւուր կայ ։
գայ գիշեր՝ յորժամ ոչոք
կարիցէ գործել ։ մինչ
դեռ յաշխարհի եմ, լոյս
եմ աշխարհի ։
Զայս իբրև ասաց
եթուք իգետնին ։ և ա
րար կաւ ի թքոյն, և ծե
փեաց զկաւն ի վերայ
աչաց կուրին ։ և ասէ
ցնա՝ երթ լուա յաւա
զանին սիղովամայ, որ
թարգմանի առաքեալ ։
Չոգաւ լուացաւ, եկն
և տեսանէր ։
Իսկ դրացիքն և որք
տեսանէինն զնա յառա
ջագոյն թէ մուրացիկէր՝
ասէին ոչ սա՞ էր որ նստ
էրն և մուրանայր ։
Ոմանքն ասէին. նա՛ է ։
այլքն ասէին ոչ ։ այլ
նմանէ նմա ։ և ինքն
ասէր թէ ես եմ ։
Ասէին ցնա՝ իսկ զի
արդ բացան աչք քո ։
Նա պատասխանի ետ՝
այր մի որում յի̄ս ասեն՝
կաւ արար և ծեփեաց զա
չսիմ ։ և ասէ ցիս, երթ
ի սիղովամ և լուա ։ չո
գա՛ լուացայ՝ և տեսանեմ ։
Ասեն ցնա՝ ո՞ւրէնա ։

Ասէ ցնոսա, ոչ գիտեմ։

Ածին առ փարիսեցիսն զնա որ երբեմն կոյրն էր։

Եւ էր շաբաթ յոր ժամ ըզկաւն արար յս. եւ եբաց զաչս կուրին։

Դարձեալ հարցանէին զնա եւ փարիսեցիքն՝ թէ զիարդ տեսանես։

Եւ նա ասէ ցնոսա. կաւ եդ ի վերայ աչաց իմոց. եւ լուացայ տեսանեմ։

Ասէին ոմանք ի փարիսեցւոցն. ոչ է այր այն յայ՝ զի զշաբաթ ոչ պահէ։

Այլքն ասէին. իսկ զիարդ կարէ մարդ մեղաւոր այսպիսի նշանս առնել։

Եւ հերձուած էր ի մէջ նոցա։

Ասեն դարձեալ ցկոյրն. դու զի՞նչ ասես վասն նորա՝ զի եբաց զաչս քո։

Եւ նա ասէ, թէ մարգարէ է։

Եւ ոչ հաւատային հրէայքն վասն նորա՝ թէ կոյր էր եւ տեսանէր. մինչեւ կոչեցին զծնողսն բացելոյն։ Հարցին ցնոսա եւ ասեն. սա է որդին ձեր զոր մէք դուք ասէիք թէ կոյր ծնաւ՝ արդ զիարդ տեսանէ։

Պատասխանի ետուն ծնողքն նորա եւ ասեն։ Գիտեմք զի սա է որդին մեր. եւ զի կոյր ծնաւ։ Բայց զիարդ այժմ տեսանէ՝ ոչ գիտեմք. կամ թէ ո՛վ եբաց զաչս դորա՝

մեք ոչ գիտեմք ։ զնա իսկ հարցէք ։ ինքնին ի չափ հասեալ է ։ ինքն իսկ խօսեսցի վասն իւր ։։

Զայս ասացին ծնողքն նորա. զի երկնչէին ի հրէիցն ։ քանզի ուխտ եդեալ էր հրէիցն՝ եթէ որ խոստովանեսցի զնա քս, ի բաց կացցէ ի ժողովրդենէն ։ Վասն այնորիկ ասացին ծնողքն նորա. թէ ինքնին ի չափ հասեալ է՝ զնա իսկ հարցէք ։։

Դարձեալ կրկին անգամ կոչեցին զայրն որ կոյրն էր՝ և ասեն ցնա ։ տուր փառս ածոյ ։ մեք գիտեմք՝ զի այրն այն մեղաւոր է ։։

Նա ասէ. թէ մեղաւոր իցէ՝ ես ոչ գիտեմ ։ բայց զայս գիտեմ. զի կոյր էի՝ և արդ տեսանեմ ։։

Դարձեալ ասեն ցնա՝ զինչ արար քեզ ։ զիարդ եբաց զաչս քո ։։

Պատասխանի ետ նոցա ։ այժմ ասացի ձեզ՝ և ոչ լուարուք ։ զի՞ կամիք միւսանգամ լսել ։ մի թէ և դուք կամիք աշակերտել նմա ։։

Նոքա հայհոյեցին զնա և ասեն ։ դու լիջիր նմա աշակերտ ։ մեք մովսեսի աշակերտք եմք ։ մեք գիտեմք. զի ընդ մովսեսի խօսեցաւ ա͞ծ ։ զդա ոչ գիտեմք ուստի իցէ ։

Պատասխանի ետ այրն եւ ասէ ցնոսա ։ այդ իսկ են զարմանք ։ զի դուք ոչ գիտէք ուստի իցէ, եւ զիմ զաչս եբաց ։ գիտեմք զի ա͞ծ մեղաւորս ոչ լսէ ։ բայց եթէ ա͞ծապաշտօն ոք իցէ, եւ զկամս նորա առնիցէ՝ նմա լսէ ։ յաւիտենից՝ ոք ոչ լուաւ . եթէ եբաց ոք զաչս կուրի՝ ի ծնէ՝ կուրի ծնելոյ ։ եթէ ոչ յա͞յ էր այրն այն՝ ոչ կարէր առնել ինչ ։

Պատասխանի ետուն եւ ասեն ցնա ։ ի մեղս իսկ ծնեալ ես ամենեւին՝ եւ դու վարդապետես զմեզ ։ եւ հանին զնա արտաքս ։

Լուաւ յ͞ս եթէ հանին զնա արտաքս ։ եւ իբրեւ գտան զնա՝ ասէ ցնա ։ դու հաւատաս յորդի ա͞յ ։

Պատասխանի ետ նա եւ ասէ ։ տ͞ր . ով է զի հաւատացից ի նա ։

Ասէ ցնա յ͞ս . եւ տեսեր զնա ։ եւ որ խօսիսն ընդ քեզ՝ նա է ։

Եւ նա ասէ՝ հաւատամ տ͞ր ։ եւ երկիր եպագ նմայ ։

ԵՒ ԱՍԷ ՅՍ ։ Ի

ԴԱՏԱՍՏԱՆ ԵԿԻ
յաշխարհս յայս ։ զի որ
ոչն տեսանեն՝ տեսցեն։
և որք տեսանեն՝ կուր
ասցին ։

Լուեալք ի փարիսեցւ
ոցն որք ընդ նմայն էին,
իբրև լուան ասեն ցնա։
միթէ և մեք կոյրք իցեմք ։

Ասէ ցնոսա յս ։
եթէ կոյրք էիք՝ ոչ էր
ձեր մեղ ։ բայց արդ՝
ասէք թէ տեսանեմք՝
և մեղքն ձեր ի ձեզ հաս
տատեալ են ։

Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ ։ որ ոչ մտանէ ընդ
դուռն ի գաւիթ ոչխա
րաց՝ այլ ընդ այլ ելանէ,
նա գող է և աւազակ ։

Իսկ որ մտանէ ընդ դու
ռնն՝ հովիւ է ոչխարաց ։
նորա դռնապանն բանայ ։
և ոչխարքն ձայնի նորա
լսեն ։ և զիւր ոչխարսն
կոչէ յանուանէ, և հանէ
ըզնոսայ ։

Եւ յորժամ զիւրսն զա
մենայն հանիցէ՝ առա
ջի նոցա երթայ ։ և ոչ
խարքն զհետ նորայ եր
թան՝ զի ճանաչեն ըզ
ձայն նորա ։ զաւտարի
զհետ ոչ երթիցեն՝ այլ
փախիցեն ի նմանէ ։
զի ոչ ճանաչեն զձայն
աւտարաց ։

Զայս առակ ասաց

նոցա յս, եւ նոքա ոչ գիտէին եթէ զինչ էր որ խաւսէրն ընդ նոսա ։

Ասէր դարձեալ ցնոսա յս ։ ամէն ամէն ասեմ ձեզ ։ զի ես եմ դուռն ոչխարաց ։

Ամենեքեան որ յառաջ քան զիս եկին՝ գողք են եւ աւազակք ։ այլ ոչ լուան նոցա ոչխարքն ։

Ես եմ դուռն ։ ընդ իս եթէ ոք մտանիցէ՝ կեցցէ ։ մտցէ՝ եւ ելցէ՝ եւ ճարակ գտցէ ։

Գող ոչ գայ, եթէ ոչ զի գողասցի՝ եւ սպանցէ՝ եւ կորուսցէ ։

Ես եկի՝ զի զկեանս ունիցին ։ եւ առաւել եւս ունիցին ։

ԵՍ ԵՄ ՀՈՎԻՒՆ ՔԱՋ ։ ՀՈՎԻՒ ՔԱՋ զանձն իւր դնէ ի վերայ ոչխարաց ։ Իսկ վարձկանն որ ոչ է հովիւ, որոյ ոչ իւրեան ոչխարքն՝ իբրեւ տեսանէ զգայլն զի գայ՝ թողու զոչխարսն եւ փախչի ։ Եւ գայլն յափշտակէ զնոսա եւ ցրուէ ։ քանզի վարձկան է՝ եւ չէ փոյթ նորա վասն ոչխարացն ։

Ես եմ հովիւն քաջ ։ եւ ճանաչեմ զիմսն, եւ ճանաչիմ յիմոցն ։

ղ / ժ Որպէս գիտէ զիս հայր ։ գիտեմ եւ ես զհայրն ։

ղա / ժ Եւ զանձն իմ դնեմ ի

յ	մ	մր	ղ
ղ	ձժբ		ձթ
ղա	մգ	մժե	

վերայ ոչխարաց ։

ՂԷ Ժ Եւ այլ ևս ոչխարք
են իմ, որ ոչ են յայսմ
գաւթէ ։ և զայնս ևս
պարտ է ինձ ածել այսր ։
և ձայնի իմում լուիցեն ։
և եղիցին մի հաւտ, և մի
հովիւ ։

Վասն այնորիկ սիրէ
զիս հայր իմ, զի ես դնեմ
զանձն իմ, զի միւս ան
գամ առից զնա ։

Ոչ ոք հանէ զնա յին
էն ։ այլ ես դնեմ զնա
անձամբ իմով ։

Իշխանութիւն ունի
մ դնել զնա, և իշխա
նութիւն ունիմ միւս ա
նգամ առնուլ զնա ։
զայս պատուէր առի ի
հաւրէ իմմէ ։

Դարձեալ հերձուած
լինէր ի մէջ հրէիցն վա
սն բանիցս այսոցիկ ։

Եւ ասէին բազումք ի
նոցանէ, դև գոյ ի նմա
և մոլեգնի ։ զի՞ բնաւ
լսէք նմա ։

Այլք ասէին, այսպի
սի բանք ոչ դիւահա
րի են ։ մի թէ դև կար
է զաչս կուրի բա
նալ ։

ԵՒ ԵՂԵՆ ՆԱՒ
ԱԿԱՏԻՔՆ ՅԵՐՈՒՍԱ
ղէմ, և ձմեռն էր ։

Եւ շրջէր յս ի տաճա
րին՝ ի սրահին սողոմոնի ։

Ժ
ՂԷ

Շուրջ եղեն զնովաւ հրեայքն և ասեն. մինչև յե՞րբ թափես զոգիս մեր։ եթէ դու ես քն, ասայ մեզ համարձակ։

Պատասխանի ետ յս և ասէ ցնոսա. ասացի ձեզ՝ և ոչ հաւատայք ինձ։

Գործսն զոր ես գործեմ յանուն հաւր իմոյ. նոքին վկայեն վասն իմ։

Այլ դուք ոչ հաւատայք. զի ոչ էք յոչխարաց անտի իմոց։

Ոչխարք իմ. ձայնի իմում լսեն. և ես ճանաչեմ զնոսա. և զհետ իմ գան. և ես տամ նոցա զկեանսն յաւիտենականս. և մի կորիցեն ի յաւիտեան. և մի ոք յափշտակեսցէ զնոսա ի ձեռաց իմոց։

Հայրն իմ որ ետ ինձ զնոսա՝ մեծ է քան զամենայն. և ոչ ոք կարէ յափշտակել ի ձեռաց հաւր իմոյ. ես, և հայր իմ՝ մի եմք։

Առին առին հրեայքն, զի քարկոծ արասցեն զնա։

Պատասխանի ետ նոցա յս. բազում գործս բարիս ցուցի ձեզ ի հաւրէ իմմէ. վասն որոյ գործոյ ի նոցանէ՝ քարկոծ առնէք զիս։

Պատասխանի ետուն

նմա հրէայքն եւ ասեն :
վասն բարւոյ գործոյ՝
ոչ առնեմք զքեզ քար-
կոծ : այլ վասն հայ-
հոյութեան : Եւ զի դու
մարդ ես, եւ զանձն քո
ա՟ծ առնես ::

Պատասխանի ետ նոցա
յի՟ս : ոչ յաւրէնսն ձեր
գրեալ է՝ ես ասացի թէ
ա՟ծք էք : Իսկ եթէ
զնոսա ա՟ծս ասաց առ
որս բանն ա՟յ եղեւ, եւ չէ
մարթ լուծանել գրոյն՝
Իսկ զոր հայր սրբեաց
եւ առաքեաց յաշխարհ՝
դուք ասէք թէ հայհոյ-
ես, զի ասացի թէ որ-
դի ա՟յ եմ ::

Եթէ ոչ գործեմ զգոր-
ծսն հաւր իմոյ՝ մի հաւ-
ատայք ինձ : ապա ա
թէ գործեմ, թէ եւ ինձ
ոչ հաւատայք՝ սակայն
գործոյն հաւատացէք ::

Զի գիտասջիք եւ ծա-
նիջիք՝ եթէ հայր յիս :
եւ ես ի հայր ::

ՃԴ
Ժ
Դարձեալ խնդրէին
զնա ունել՝ եւ ել ի
ձեռաց նոցայ ::

Եւ գնաց միւսանգամ
յայնկոյս յորդանանու,
ի տեղին ուր էր յովան-
նէս զառաջինն եւ մ-
կրտէր : եւ անդ լինէր ::

ՃԵ
Ժ
Եկին բազումք առ
նայ եւ ասէին : զի յով

յ
ՃԴ
ՃԵ

հաննէս՝ նշանս ինչ ոչ
արար : բայց զամե
նայն զոր ասաց յով՛ան
նէս վասն նորա ճշ
մարիտ էր : Եւ բազումք
հաւատային ի
նա անդ :

ծա

Ժ

ծա

ԷՐ ՈՄՆ ՀԻՒ
ԱՆԴ, ՂԱԶԱՐՈՍ:
ի բեթանիայ՝ ի գեղջէ
մարիամայ եւ մարթա
ի քեռ նորա :

Այսայն մար ի
ամէ, որ աւծ զտրն իւ
ղով՝ եւ ջնջեաց զոտս
նորա հերօք իւրովք:
որոյ եղբայրն ղազա
րոս, հիւանդ էր :

Առաքեցին առ նա
քորքն նորայ եւ ասեն,
տր : ահաւասիկ զոր
դու սիրեիր՝ հիւ ան
դացեալ է :

Իբրեւ լուաւ յս, ասէ:
այս հիւանդութիւնն
չէ ի մահ : այլ վասն
փառացն այ, զի փառա
ւորեսցի որդի այ
այնուիկ :

Սիրեր յս զմարիամ,
եւ զմարթա զքոյր նորա,
եւ զղազարոս :

Իբրեւ լուաւ թէ հիւ
անդացեալ է, զտեղի
կալաւ անդէն ուրեմն
աւուրս երկուս :

Ապա յետայն որ
իկ ասէ ցնոսա, եկայք

երթիցուք միւսանգամ
ի հրէաստան ։
Ասեն ցնա աշա
կերտքն, ռաբբի ։ այժ
մ եւս խնդրէին զքեզ
հրեայքն քարկոծա
նել՝ եւ դարձեալ երթ
աս անդրէն ։
Պատասխանի ետ յս՟.
ոչ երկոտասան ժամ է
յաւուր ։ եթէ ոք գնայ
ի տուընջեան, ոչ գայ
թագղի. զի զլոյս աշ
խարհիս այսորիկ տե
սանէ ։ ապա թէ ոք
գնա գիշերի՝ գայթ
ագղի. զի լոյս ոչ գոյ
ընդ նմայ ։
Զայս իբրեւ ասաց,
յետ այսորիկ ասէ ցնոսա ։
ղազարոս բարեկամ
մեր ննջեաց ։ այլ եր
թամ զի զարթուց ից
ըզնա ։
Ասեն ցնա աշակեր
տքն. տր՟ ։ եթէ ննջ
եաց՝ ապա ապրի ։
Այլ յս՟. վասն
մահուն նորա ասէր ։
նոցա այսպէս թուե
ցաւ՝ եթէ վասըն
ննջելոյ քնոյ ասէ ։
Յայնժամ ասէ ցնո
սա յայտնապէս՝ ղա
զարոս մեռաւ ։ եւ ես
ուրախ եմ վասն ձեր ։
զի դուք հաւատաս
ջիք ինձ ։ զի ես չէի

անդ ։ բայց արդ եկայք
երթիցուք առ նա ::
Ասէ Թովմաս՝
անուանեալն երկուո
րեակ՝ ցաշակերտա
կիցսն իւր ։ աւն եկայք
և մեք զի ընդ նմա մեռանիցուք ::
Եկն յս՝ եգիտ զնա
չորեքաւրեայ ի գերեզ
մանի ։ և էր բեթան
իայ մերձ յեմ, իբրև
ասպարիսաւք հինգ
և տասան ::
Բազումք ի հրէից էց
անտի եկեալ էին առ
մարթա և մարիամ, զի
մխիթարեսցեն զնոսա
վասն եղբաւրն ::
Մարթա իբրև լուաւ
թէ յս գայ՝ ընդ առաջ
գնայր նորա ։ բայց
մարիամ նստէր անդէն
ի տան ::
Ասէ մարթայ ցյս ։
տր ։ եթէ աստ լեալ էիր՝
եղբայրն իմ չէր մեռեալ ։
այլ և արդ գիտեմ, եթէ
զոր ինչ խնդրեսցես յայ՝
տացէ քեզ ած ::
Ասէ ցնա յս՝ յար
իցէ եղբայրն քո ::
Ասէ ցնա մարթա ։
գիտեմ զի յարիցէ, ի յա
րութեան յաւուրն
յետնում ::
Ասէ ցնա յս, ես
եմ յարութիւն և
կեանք ։ որ հաւատա

յետ՝ Թէպէտ և մեռանի՛
կեցցէ ։ և ամենայն որ
կենդանի է և հաւատայ
յիս՝ մի՛ մեռցի յաւիտ
եան ։ Հաւատամ այսմիկ ։
Ասէ ցնա՝ այո՛ տր̅ ։
ես հաւատացի՝ եթէ
դու ես քն̅ որդին այ̅ որ
յաշխարհ գալոց էիր ։
Զայս իբրև ասաց՝
գնաց և կոչեաց զմարի
ամ քոյր իւր լռելեայն
և ասէ ։ վարդապետ
եկեալ է և կոչէ զքեզ ։
Նա իբրև լուաւ՝ յար
եաւ վաղվաղակի և
եկն առ նա ։
Չև ևս էր եկեալ յս̅
ի գեաւղն ։ այլ էր անդ
էն ի տեղւոջն՝ ուր ընդ
առաջ եղև նմա մարթա ։
Իսկ հրեայքն որ էին
ընդ նմա ի տանն անդ
և մխիթարէին զնա ,
իբրև տեսին զմարիամ
թէ յարեաւ վաղ վաղ
ակի և գնաց՝ գնացին
և նոքա զհետ նորա ։
համարէին թէ ի գերեզ
մանն երթայ զի լայցէ անդ ։
Իսկ մարիամ իբրև եկն
ուր էրն յս̅ և ետես զնա ,
անկաւ առ ոտս նորա
և ասէ ։ տր̅ ։ եթէ աստ
էիր դու եղեալ՝ ոչ էր մեռ
եալ եղբայրն իմ ։
Յս̅ իբրև ետես զնա
զի լայր ․ և որ ընդ նմա է

ին հրէայքն լային, եւ խռովեցաւ յոգի իւր իբրեւ զայրացեալ եւ ասէ ։ ուր եդիք զնա ։

Ասեն ցնա՝ տր՛ ։ եկ եւ տես ։ եւ արտասուեաց յս ։

Ասէին հրէայքն՝ տեսէք որչափ սիրէր զնա ։

Ոմանքն ի նոցանէ ասէին՝ ոչ կարէր սա որ եբաց զաչս կուրին՝ առնել զի եւ սա մի մեռանիցի ։

Յս դարձեալ զայրացեալ ընդ միտս իւր՝ գայ ի գերեզմանն ։

Եւ էր այր մի · եւ վէմ մի եդեալ ի վերայ նորա ։

Եւ ասէ յս, ի բաց արարէք զվէմն ։

Ասէ ցնա մարթա քոյր մեռելոյն ։ տր՛ ։ արդ հոտեալ իցէ քանզի չորեքաւրեայ է ։

Ասէ ցնա յս ։ ոչ ասացի քեզ՝ եթէ հաւատասցես՝ տեսցես զփառսն այ ։

Եւ իբրեւ բարձին զվէմն՝ յս ամբարձ զաչս իւր ի վեր եւ ասէ ։ հայր՛ գոհանամ զքէն զի լուար ինձ ։ եւ ես գիտէի՝ զի յամենայն ժամ լսես ինձ ։ այլ վասն ժողովրդեանս որ շուրջ կան ասեմ · զի հաւատասցեն թէ դու առաքեցեր զիս:

Զայս իբրև ասաց՝ ի ձայն մեծ աղաղակեաց և ասէ. Ղազարէ՝ արի եկ արտաքս:

Եւ ել մեռեալն ոտիւք կապելովք, և ձեռամբքն երիզապնդաւք, և երեսս աքն վարշամակաւ պատեալ էր:

Ասէ ցնոսա յի՛՝ լուծէք զդա և թողէք երթալ:

Բազումք ի հրէիցն որ եկեալ էին առ մարեմանս՝ իբրև տեսին զորարարն՝ հաւատացին ի նա:

Ոմանք ի նոցանէ գնացին առ փարիսեցիսն. և պատմեցին նոցա զորարարն յի՛:

ԺՈՂՈՎԵՑԻՆ ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏՔՆ

և փարիսեցիքն ատեան և ասեն. զինչ արասցուք՝ զի այր այս բազում նշանս առնէ: Եթէ թողումք ըզնա այնպէս՝ ամենեքին հաւատան ի նա: Եւ գայցեն հռոմայեցիք՝ և բառնայցեն զազգս մեր և զտեղի:

Մի ոմն ի նոցանէ անուն կայիափա՝ որ քահանայապետ էր տա

րոյն այնորիկ ։ ասէ ցնոսա, դուք ոչ ինչ գիտէք․ եւ ոչ բնաւ խորհեալ իսկ ։ Թէ լաւ է մեզ զի այր մի մեռանիցի ի վերայ ժողովրդեանն ։ Եւ մի ամենայն ազգս կորիցէ ։

Զայս ոչ յանձնէ ինչ ասաց ։ այլ զի քահանայապետն էր տարոյն այնորիկ՝ մարգարէացաւ, եթէ մեռանելոց էր յս ի վերայ ազգին ։ եւ ոչ ի վերայ ազգին միայն ․ այլ զի եւ զորդիսն այ զցրուեալսն ժողովեսցէ ի մի ։

ճէ ժ Ապա յայնմ աւուրէ, խորհուրդ արարին զի սպանցեն զնա ։

Եւ յս այնու հետեւ, ոչ եթէ համարձակ շրջէր ի մէջ հրէիցն ։ այլ գնաց անտի յերկիր մի ․ որ մերձ էր յանապատ ։ ի քաղաք մի որում անուն էր Եփրայիմ ․ եւ անդ լինէր աշակերտօքն հանդերձ ։

ճը ա ԵՒ ԷՐ ՄԵՐՁ ԶԱՏԻԿՆ ՀՐԷԻՑ ։

ճթ ժ Եւ բազումք ելին յեմ ի գաւառէ անտի յառաջագոյն քան զզատիկն․ զի սրբեսցեն զանձինս իւրեանց ։

յ
ճէ

յ
ճը
ճթ

մ
մկդ

մր
ճծը

ղ
մ

Խնդրէին զյ͞ս, և ասէին ընդ միմեանս մինչ կային ի տաճարին: զիա՞րդ թուի ձեզ՝ եթէ ոչ գայցէ ի տօնն այսր ::

Տուեալ էր պատուէր քահանայապետին և փարիսեցւոց, զի թէ ոք գիտասցէ թէ ո՞ւր է` գուշակեսցէ զնմանէ, զի կալցին զնա ::

Իսկ յ͞ս, վեց աւուրբ յառաջ քան ըզզատիկն, եկն ի բեթանիայ, ուր էր ղազարոսն մեռեալ՝ զոր յարոյց յ͞ս ի մեռելոց ::

ղը ա Արարին անդ նմա ընթրիս : և պաշտօն կայր մարթա : և ղազար մի էր ի բազմականելոցն ընդ նմայ ::

ձբ Իսկ մարիամ առեալ լիտր մի իւղոյ նարդեան, ազնուի մեծագնոյ : օծ զոտսն յ͞ի : և հերօքն իւրովք մաքրէր զոտսն նորա : և տունն լի եղև ի հոտոյ իւղոյն ::

ձգ Ասէ մինն յաշակերտացն նորա՝ յուդա իսկարիովտացի որ մատնելոցն էր զնա : ընդէ՞ր ոչ իւղդ այդ վաճառեցաւ երեք արիւր դահեկանի, և տուաւ աղքատաց ::

Զայս ասաց՝ ոչ

յ	մ	մր	ղ
ղը	մկդ	ճծը	կդ

վն աղքատաց ինչ փոյթ
էր նմա · այլ զի գող էր:
եւ զարկղն իւրն ունէր:
եւ որ ինչ արկանէրն
նա՛ կրէր ։

Ասէ Յս. Թո՛յլ տուր
դմա : զի յաւուր թա
ղմանն իմոյ պահես
ցէ զայդ ։

Զաղքատս յամե
նայն ժամ ընդ ձեզ ու
նիք : այլ զիս ոչ յամե
նայն ընդ ձեզ ունիցիք ։

Իբրեւ գիտաց ժողո
վուրդ բազումն ի հրէ
ից թէ անդ է՝ եկին
ոչ միայն վասն յի ։ այլ
զի եւ զղազարոս տեսցեն
զոր յարոյց ի մեռելոց ։

Խորհուրդ առնէ
ին քահանայապետ
քն՝ զի եւ զղազարոս
սպանցեն ։ քանզի
բազումք ի հրէիցն
երթային եւ հաւա
տային ի յս ։

ԻՎԱՂԻՒՆ ԱՄԲՈԽ
ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ ԲԱԶ
ում որ եկեալ էր ի
տօնին · իբրեւ լուան
թէ գայ յս յեմ · առին ոս
տս արմաւենեաց եւ ե
լին ընդ առաջ նորա ։
աղաղակէին եւ ասէին ·
ովսաննայ ։ օրհնեալ
որ գաս յանուն տն
թագաւոր իղի ։

Եւ գտեալ յս էշ մի ·

նստաւ ի վերայ նորա: որպէս եւ գրեալ է, մի երկնչիր դուստր սիոնի: Ահաւասիկ թագաւորն քո գայ՝ նստեալ ի վերայ յաւանակի իշոյ:

Զայս ինչ ոչ գիտացին աշակերտքն նորա զառաջինն:

ճէ
ժ

Այլ յորժամ փառաւորեցաւ յս՟. յայնժամ յիշեցին եթէ այն էր որ գրեալն էր վասն նորա՟ եւ զայն արարին նմա:

Եւ ժողովուրդն վկայէր որ էր ընդ նմա՝ թէ զՂազար կոչեաց եւ եհան ի գերեզմանէն՝ եւ յարոյց զնա ի մեռելոց: Եւ վասն այնորիկ ընդ առաջ եղեւ նմա ժողովուրդն՝ զի լուան թէ զայն նշան արարեալ էր նորա:

Եւ փարիսեցիքն ասէին ընդ միմեանս, տեսէք զի ոչ ինչ օգտէք: ահաւասիկ աշխարհ ամենայն զհետ նորա գնաց:

ծէ

Էին ոմանք ի հեթանոսաց յելելոցն անտի՝ զի երկիր պագանիցեն ի տաւնին:

Սոքա մատեան առ փիլիպպոս, որ ի բեթսայիդա գալիլեացւոցն էր: աղաչէին զնա եւ ասէին. տր՟: կամիմք զյս՟ տեսանել:

յ
ճը

Գայ փիլիպպոս, եւ ասէ ցանդրէաս ։ անդրէաս եւ փիլիպպոս՝ ասեն ցյս ։

ճկգ Եւ յս պատասխանի ետ նոցա եւ ասէ ։ եհաս ժամ զի փառաւորեսցի որդի մարդոյ ։

ճկդ ժ ԱՄԷՆ ԱՄԷՆ ԱՍԵՄ ՁԵԶ ։ եթէ ոչ հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի ինքն միայն կայ ։ Ապա եթէ մեռանիցի՝ բազում արդիւնս առնէ ։

ճկե գ Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա ։ եւ որ ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ՝ ի կեանսն յաւիտենականսն պահեսցէ զնա ։

Եթէ ոք զիս պաշտիցէ, զկնի իմ եկեսցէ ։ եւ ուր եմ ես, անդ եւ պաշտօնեայն իմ եղիցի ։

ճկզ ժ Եթէ ոք զիս պաշտիցէ՝ պատուեսցէ զնա հայրն իմ ։

ճկէ ժ ԲԱՅՑ ԱՐԴ ԱՆՁՆ ԻՄ ԽՌՈՎԵԱԼ է ։ եւ զինչ ։ ասացից եթէ հայր ապրեցո զիս ի ժամանակէ աստի յայսմանէ ։

ճկը ժ Այլ վասն այսորիկ եկի ի ժամս յայս ։

Հայր՝ փառաւորեա զանուն քո ։

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճկգ	մղը	ճհ	
ճկդ			
ճկե	ղէ		մձա

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճկզ			
ճկէ	մղդ	ճհդ	
ճկը			

Եկն բարբառ յերկնից՝ փառաւոր արարի ։ եւ դարձեալ փառաւոր արարից ։

Եւ ժողովուրդն որ կայրն լուեալ՝ ասէին որոտումն լինել ։

Այլք ասէին՝ հրեշտակ խաւսեցաւ ընդ նմա ։

Պատասխանի ետ յս եւ ասէ ։ ոչ վասն իմ ինչ եկն բարբառս այս՝ այլ վասն ձեր ։

Այժմիկ դատաստանն է աշխարհիս այսորիկ ։

Այժմիկ՝ իշխան աշխարհիս այսորիկ՝ ընկեսցի արտաքս ։

Եւ ես յորժամ բարձրացայց յերկրէ՝ զամենեսեան ձգեցից առ իս ։

Զայս ասէր՝ նշանակեալ թէ որով մահու մեռանելոց էր ։

Պատասխանի ետ նմա ժողովուրդն ։ Մեք լուաք յաւրինաց՝ թէ քս յաւիտեան կայ՝ եւ դու զիարդ ասես՝ թէ պարտ է բարձրանալ որդւոյ մարդոյ ։ ով է այդ որդին մարդոյ ։

Ասէ ցնոսա յս ։ փոքր մի եւս ժամանակ՝ լոյսն ընդ ձեզ է ։ գնացէք մինչ դեռ զլոյսն ունիք՝ զի մի խաւար զձեզ հասցէ ։ զի որ գնայ ի

խաւարի՝ ոչ գիտէ յո եր
թայ ։ մինչ դեռ զլոյսն
ունիք՝ հաւա
տացէք ի լոյսն զի որդիք
լուսոյ եղիջիք ։

Զայս խօսեցաւ
յս. եւ գնաց թաքեաւ
ի նոցանէ ։

Եւ այնչափ նշանս ա
րարեալ էր առաջի նո
ցա, եւ նոքա ոչ հաւատա
յին ի նա ։ զի լցցի
բանն եսայեայ մարգա
րէի զոր ասացն. տր՝
ով հաւատաց լսելեաց մերոց։
եւ բազուկն տն, ում յայ
տնեցաւ ։

ձծ ա Վասն այսորիկ ոչ
կարէին հաւատալ՝ զի
միւս անգամ ասէ եսայի։
Թէ կուրացոյց զաչս նո
ցա, եւ ապշեցոյց զսի
րտս նոցա ։ զի մի տեսցեն աչօք. եւ իմասցին
սրտիւք. եւ դարձցին
եւ բժշկեցից զնոսա ։

ձծ ժ Զայս ասաց եսայի.
զի ետես զփառս նորա,
եւ խօսեցաւ վասն նորա ։

Բայց սակայն եւ յիշ
խանացն բազումք
հաւատացին ի նա ։ այլ
վասն փարիսեցւոցն ոչ
յայտնէին, զի մի ի
ժողովրդենէ ելցեն
ցեն ։ քանզի սիրեցին
զփառս մարդկան առա
ւել՝ քան զփառսն այ ։

յ մ մր ղ
ձծ ձզծ ծէ հէ

յ մ մր ղ
ձծ

ճծա
Ա

ԵՒ ՅՍ ԱՂԱՂԱ
ԿԵՑ ԵՒ ԱՍԷ : որ
հաւատայ յիս՝ ոչ հաւա
տայ յիս՝ այլ յայն որ ա
ռաքեացն զիս : և որ
տեսանէ զիս, զայն տե
սանէ որ առաքեացն զիս:

ճծբ
Ժ

Ես լոյս յաշխարհ եկի՝
զի ամենայն որ հաւա
տայ յիս՝ ի խաւարի մի
մնասցէ :

Եւ եթէ ոք լուիցէ բա
նից իմոց և ոչ պահիցէ՝
ես ոչ դատիմ զնա :
քանզի ոչ եկի թէ դատ
եցայց զաշխարհ, այլ
զի փրկեցից զաշխարհ:

Որ անարգէ զիս, և ոչ
պահէ զբանս իմ, գոյ
որ դատի զնա : բանն
զոր խօսեցայ՝ նա
դատի զնա յաւուրն
յետնում : զի ես յանձնէ
իմմէ ոչ խօսեցայ : այլ
որ առաքեացն զիս հայր՝
նա ետ ինձ պատուէր, զի
զինչ ասացից, և զինչ
խօսեցայց : Եւ գիտեմ
եթէ պատուէրն այն՝
կեանք են յաւիտենականք :

Արդ զոր ես
խօսիմ, որպէս աս
աց ինձ հայրն,
այնպէս խօսիմ:

ՅԱՌԱՋ
ՔԱՆ ԶՏԱՒՆԻՆ
զատկի՝ գիտաց յս եթէ
հասեալ է ժամ նորա

յ
ճծա
ճծբ

մ
ղբ

մր
ղղ

ղ
ճծղ

զի փոխեսցի յաշխարհէս առ Հայր ։ սիրեաց զիւրսն որ յաշխարհի էին. ի սպառ սիրեաց զնոսա ։

ճծգ Թ Եւ ի լինել ընթրեացն սատանայի խոկ արկեալ էր ի սիրտ, զի մատնեսցէ զնա յուդա սիմովնի սկարիովտացւոյ ։

ճծդ Գ Գիտաց յս. զի զամենայն ինչ ետ Հայր ի ձեռս նորա ։

ձղ ճծե Ժ ծղ Եւ թէ յԱյ ել ։ եւ առ Ած երթա ։ յառնէ յընթրեաց անտի, եւ դնէ զհանդերձսն ։ եւ առեալ ղենջակ մի, սփածանի ։ եւ ապա առեալ ջուր՝ արկ ի կոնք ։ եւ սկսաւ լուանալ զոտս աշակերտացն ։ եւ սրբէր ղենջակաւն զոր սփածեալէր ։

Գայ առ սիմոն պետրոս ։ Եւ ասէ ցնա. տր ։ դու զիմ ոտս լուանաս ։

Պատասխանի ետ նմա յս եւ ասէ ։ զոր ինչ ես գործեմ. դու այժմ ոչ գիտես ։ բայց յետոյ ա գիտասցես ։

Ասէ ցնա պետրոս՝ ոչ լուասցես զոտս իմ ի յաւիտեան ։

Պատասխանի ետ նմա յս ։ եթէ ոչ լուացից ըզքեզ՝ ոչ ունիս ընդ իս մասն ։

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճծգ			մկը
ճծդ	ճծա		ճձթ
ճծե			

Ասէ ցնա սիմոն պետրոս · տէր ։ մի՛ միայն զոտս իմ · այլ եւ զձեռս եւ զգլուխ ։

Ասէ ցնա յս ։ Լուացելոյն՝ չէ ինչ պիտոյ · բայց զի զոտսն լուանայցէ ։ եւ դուք սուրբ էք · այլ ոչ ամենեքեան ։

Գիտէր յիսուս զայն որ մատնելոցն էր զնա՝ վասն այնորիկ ասաց թէ ոչ ամենեքեան սուրբ էք ։

ՅՈՐԺԱՄ ԼՈՒԱՑ ԶՈՏս նոցա · առ զհանդերձս իւր՝ եւ դարձեալ բազմեցաւ ։ եւ ասէ ցնոսա՝ գիտէք զինչ արարի ձեզ ։

ճժդ Է Դուք կոչէք զիս վարդապետ եւ տէր · եւ բարւոք ասէք ։ քանզի եմ իսկ ։

ճժե Ժ Իսկ արդ եթէ ես լուացի զոտս ձեր · տէրս եւ վարդապետս՝ եւ դուք պարտիք զմիմեանց ոտս լուանալ ։ զի աւրինակ մի ետու ձեզ ։ զի որպէս ես ձեզ արարի · եւ դուք արասջիք ։

ճժզ Է ԱՄԷՆ ԱՄԷՆ ԱՍԵՄ ՁԵԶ·

Ոչ է ծառայ մեծ քան զտէր իւր ։ եւ ոչ առաքեալ մեծ քան զայն որ առաքեացն զնա ։

Եթէ զայս գիտէք ·

Յ	Մ	Ղ
ճժդ	իթ	կդ
ճժե	ղ	ճ
ճժզ	ղ	ճ

երանելի էք՝ եթէ առնիցէք զայս ։

ճժը ժ Ոչ վասն ամենեցուն ձեր ասեմ ։ զի ես գիտեմ զորս ընտրեցի ։ այլ զի լցցի գիրն, թէ որ ուտէ ընդ իս հաց՝ ամբարձ ինձ խաբէութիւն ։

Յայսմ հետէ իսկ ասեմ ձեզ՝ մինչ չեւ եղեալ ։ զի յորժամ լինիցի՝ հաւատասջիք թէ ես եմ ։

ճի ա Ամէն ամէն ասեմ ձեզ ։ որ ընդունին զոր ոք ես առաքեցից՝ զիս ընդունի ։

Եւ որ զիս ընդունի՝ ընդունի զայն որ առաքեացն զիս ։

ճիա դ Զայս իբրեւ ասաց յս , խռովեցաւ հոգւով ։ վկայեաց եւ ասէ ։ ամէն ամէն ասեմ ձեզ ։ զի մի ոմն ի ձէնջ՝ մատնեսցէ զիս ։

ճիբ ա Հայէին ընդ միմեանս աշակերտքն տարակուսեալք թէ զո՞ւմ ասիցէ ։

ճիգ ժ Եւ էր մի ոմն յաշակերտացն բազմեալ առ յսի․ զոր սիրէրն յս ։

Ակնարկէ նմա Սիմոն Պետրոս հարցանել՝ ո՞վ իցէ վասն որոյ ասէն ։

Եւ նա անկեալ զլանջ

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճժը			
ճի	ղբ	ղզ	ճիզ

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճիա	մհը	ճկա	
ճիբ	մձ	ճկբ	մկը
ճիգ			

աջն յի՛ ասէ ցնա՝ տ՛ր, ո՞վ է ։
Պատասխանի ետ յս եւ
ասէ ։ այնէ, որում ես
թացից զպատառն եւ տաց ։
ճխբ ժ Եւ թացեալ զպատառ
ռն՝ տայ յուդայի սկար
իովտացւոյ ։ եւ յետ պա
տառոյն, ապա եմուտ
ի նա սատանայ ։
ճխգ ժ Ասէ ցնա յս ։ արդ
զոր ինչ առնելոցն ես՝
արա՛ վաղվաղակի ։
Եւ զայս ոչ ոք իմաց
աւ ի բազմականացն այ
նոցիկ, թէ առ ինչ աս
աց ցնա ։ զի ոմանք
համարէին, թէ զի
զարկղն ունէր յուդա՝
ասաց նմա յս. գնեա՛
որ ինչ պիտոյ են մեզ
ի տաւնին ։ կամ թէ
զի աղքատաց ինչ տացէ ։
Իսկ նորա առեալ
զպատառն, ել ար
տաքս վաղվաղակի ։
եւ էր գիշեր ։

ՅՈՐԺ. ԵԼ ՅՈՒ
ԴԱ՝ ԱՍԷ ՅՍ ։
այժմ փառաւորե
ցաւ որդի մարդոյ ։
եւ ած փառաւորեցաւ
ի նմա ։
Զի թէ ած փառա
ւորեցաւ ի նմա, եւ
ած փառաւորեսցէ
զնա յանձն իւր ։ եւ
վաղվաղակի փառա
ւորեսցէ զնա ։

Յ:
ճխբ
ճխգ

Ղ
մկբ

Որդեակք իմ, փոքր ինչ ժամանակ ընդ ձեզ եմ ։ խնդրիցէ՛ք զիս ։ եւ որպէս ասացի՛ հրէիցն, թէ ուր ես երթամ դուք ո՛չ կարէք գալ՝ եւ արդ ձե՛զ ասեմ ։։

Պատուիրան նո՛ր տամ ձեզ՝ զի սիրիցէ՛ք զմիմեանս՝ որպէս սիրեցի՛ ես զձեզ ։ զի եւ դո՛ւք սիրեսջիք զմիմեանս ։։

Յա՛յսմ գիտասցեն ամենեքեան եթէ իմ աշակերտք էք՝ եթէ սիրիցէ՛ք զմիմեանս ։։

ճիզ [illegible] Ասէ՛ ցնա սիմոն պետրոս, տէ՛ր՝ յո՞ւր երթաս ։։

Պատասխանի՛ ետ յս ։ ուր ե՛ս երթամ, դու ո՛չ կարես այժմ գալ ըզկնի իմ ։ բայց ապա՝ եկեսցե՛ս ըզկնի իմ ։։

Ասէ՛ ցնա պետրոս, տէ՛ր ։ ընդէ՞ր ոչ կարիցեմ գա՛լ այժմ զկնի քո ։ արդէ՛ն զա՛նձն իմ իսկ եդից ի վերայ քո ։։

Պատասխանի՛ ետ յս ։ զա՛նձն քո դիցես ի վերայ իմ ։ ամէն ամէն ասե՛մ քեզ ։ չէ՛ եւս ե հաւու խաւսեսցի՝ մինչ դու երիցս ուրանասցե՛ս զիս ։։

ճիէ ժ Մի՛ խռովեսցին սիրտք ձեր ։ այլ հաւատա

յ
ճիզ

յ
ճիէ

ացէք յած ։ եւ յիս հաւատացէք ։ Ի տան հաւր իմոյ՝ աւթևանք բազում են ։ ապա թէ ոչ՝ ասացեալ էր իմ ձեզ, եթէ երթամ պատրաստել ձեզ տեղի ։ և եթէ երթամ և պատրաստեմ ձեզ տեղի՝ դարձեալ գամ և առնում զձեզ առ իս ։ զի ուր եսն իցեմ. և դուք անդ իցէք ։ և ուր երթամն գիտիցէք ։ և զճանապարհն գիտիցէք ։։

Ասէ ցնա Թովմաս ։ տր. ոչ գիտեմք յո երթաս՝ և զիարդ զճանապարհն կարացուք գիտել ։։

Ասէ ցնա յս ։ ես եմ ճանապարհն, և ճշմարտութիւն, և կեանք ։ ոչ ոք գայ առ հայր՝ եթէ ոչ ինև ։։

Եթէ զիս գիտէիք՝ ապա և զհայրն իմ գիտէիք ։ և այսուհետև գիտասջէք ըզնա ։։

Ասէ ցնա Փիլիպպոս. տր ։ ցոյց մեզ զհայր՝ և շատ է մեզ ։։

Ասէ ցնա յս ։ այսչափ ժամանակս ընդ ձեզ եմ. և ոչ ծանեար զիս Փիլիպպէ ։ որ ետես զիս՝ ետես զհայրն իմ ։ և դու զի՞ արդ

ասես եթէ ցոյց մեզ զհայր:
Ոչ հաւատաս եթէ
ես ի հայր՝ և հայր յիս:
Զբանըս զորեսխօ
սիմ ընդ ձեզ՝ ոչ եթէ
յանձնէ իմմէ խաւսիմ:
այլ հայրն որ յիս բընա
կեալ է՝ նայ գործէ ըզ
գործսըն:
Հաւատայք ինձ եթէ
ես ի հայր, և հայր յիս:
ապա թէ ոչ՝ գոնէ վասն
գործոցն հաւատայջիք ինձ:
Ամէն ամէն ա
սեմ ձեզ: թէ որ հաւ
ատայցէ յիս՝ զգործսն
զոր ես գործեմ, և նա
գործեսցէ: և մեծա
մեծս քան զայսն ա
գործեսցէ: զի ես առ
հայր երթամ:
ՃԻԸ Դ Եւ զոր ինչ խնդրիցէք
յանուն իմ, արարից զայն:
զի փառաւորեսցի
հայր յորդի:

ա ԵԹԷ ՍԻՐԷՔ
ԶԻՍ · ԶՊԱՏՈՒԻՐ
անս իմ պահեսջիք: և
ես աղաչեցից ըզհայր.
և այլ մխիթարիչ տացէ
ձեզ: զի ընդ ձեզ բնա
կեսցէ յաւիտեան:
Զհոգին ճշմարտու
թեան: զոր աշխ
արհս ոչ կարէ ընդու
նել: զի ոչ տեսանէ
ըզնա. և ոչ ճանաչէ զ
նա: բայց դուք ճան

յ	մ	մր	ղ
ճիը	մթղ	ճիե	

ճանաչէք զնա ։ զի առ ձեզ բնակեսցէ ։ և ընդ ձեզ եղիցի ։

Ոչ թողից զձեզ որբս ։ գամ առ ձեզ՝ փոքր մի ևս ։ և աշխարհս ոչ ևս տեսանէ զիս ։ բայց դուք տեսանիցէք զիս ։ զի ես կենդանի եմ ։ և դուք կենդանի լինիցիք ։

Յայնմ աւուր գիտասջիք դուք՝ զի ես ի հայր իմում ։ և դուք յիս ։ և ես ի ձեզ ։

Որ ունի զպատուիրանս իմ, և պահեսցէ զնոսա՝ նա է որ սիրէ զիս ։

ՄԺԹ ա Եւ որ սիրէ զիս՝ սիրեսցի ի հաւրէ իմմէ ։ և ես սիրեցից զնա ։ և երևեցուցից նմա զիս ։

ՄԻ ժ Ասէ ցնա յուդա, ոչ իսկարիովտացին ։ տէր՝ զի՞ եղև, զի մեզ յայտնելոց ես զքեզ՝ և ոչ աշխարհի ։

Պատասխանի ետ յիսուս և ասէ ցնա ։ եթէ ոք սիրէ զիս՝ զբանս իմ պահեսցէ ։ և հայր իմ սիրեսցէ զնա ։ և առ նա եկեսցուք ։ և աւթևանս առ նմա արասցուք ։

Որ ոչ սիրէ զիս՝ զբանս իմ ոչ պահէ ։

ՄԻԱ ա Եւ բանն իմ զոր լսէք՝ ոչ է իմ ։ այլ հաւրն որ առաքեացն զիս ։

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՄԺԹ	ՂԸ	ՂԶ	ՃԺԶ

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՄԻ			
ՄԻԱ	ՂԸ	ՂԶ	ՃԺԶ

ճէ

ժ ճխէ

ԶԱՅՍ ԽՕՍԵՑԱ ԸՆԴ ՁԵԶ՝ մինչ առ ձեզս եմ։ Իսկ մխիթարիչն, հոգին սբ զոր առաքեսցէ հայրն յանուն իմ, նա ուսուսցէ ձեզ զամենայն։ Եւ յիշեցուսցէ ձեզ զամենայն որ ինչ ասացի ձեզ։

Զխաղաղութիւն թողում ձեզ։ զխաղաղութիւն զիմ տամ ձեզ։ ոչ որպէս աշխարհս տայ՝ տամ ես ձեզ։

Մի խռովեսցին սիրտք ձեր՝ եւ մի զարհուրեսցեն։

Լուարուք զի ասացի ես ձեզ՝ եթէ երթամ եւ գամ առ ձեզ։ Եւ եթէ սիրէիք զիս՝ ապա ուրա՛խ լինէիք ձեր՝ թէ ես առ հայր երթամ։ զի հայր իմ մեծ է քան զիս։ Եւ այժմ ասացի ձեզ՝ մինչ չեւ եղեալ։ զի յորժամ լինիցի՝ հաւատասջիք։

Ոչ եւս այլ շատ խօսեցայց ընդ ձեզ։

Գայ իշխան աշխարհիս այսորիկ՝ եւ յիս՝ ինչ ոչ գտանէ։ այլ զի ծանիցէ աշխարհ թէ սիրեմ զհայր։ Եւ որպէս պատուիրեաց ինձ հայրն՝ այնպէս առնեմ։

Արիք՝ գնասցուք աստի։

Ես եմ որթն ճշմարիտ։

յ
ճխէ

եւ Հայր իմ մշակ է ։ Ամենայն ուռ որ յիս է եւ ոչ բերէ պտուղ՝ կտրէ զնա ։ Եւ ամենայն որ բերէ պտուղ՝ սրբէ զնա՝ զի առաւել եւս պտուղ բերիցէ ։

Դուք այժմէն իսկ սուրբ էք՝ վասն բանին զոր խօսեցայ ընդ ձեզ ։

Կացէք յիս ։ եւ ես ի ձեզ ։ որպէս ուռն ոչ կարէ պտուղ բերել յանձնէ իւրմէ՝ եթէ ոչ իցէ հաստատեալ յորթն ՝ նոյնպէս եւ դուք եթէ ոչ յիս հաստատեալ իցէք ։

Ես եմ որթ ։ եւ դուք ուռ ։ որ հաստատեալ է յիս ։ եւ ես ի նմա՝ նա բերէ պտուղ յոյժ ։ զի առանց իմ՝ ոչ ինչ կարէք առնել ։

Եթէ ոք ոչ է հաստատեալ յիս ՝ ել նա արտաքս իբրեւ զուռն՝ եւ ցամաքեցաւ ։ Ժողովեսցեն զնա եւ ի հուր արկանեն՝ եւ այրի ։

ձլգ է Եթէ կայցէք յիս՝ եւ բանքն իմ ի ձեզ կայցեն ։ զոր ինչ կամիցիք՝ խնդրեսջիք եւ լինիցի ձեզ ։ ե

ձլդ է Յայսմիկ փառաւորեցաւ Հայր իմ՝ զի պտուղ յոյժ բերիցէք՝ եւ եղիջիք իմ աշակերտք ։

Որպէս սիրեաց զիս Հայրն՝ եւ ես սիրեցի զձեզ ։ Հաստատուն կացէք ի սէր իմ ։

Եթէ պահիցէք զպատուի-

յ մ մի ղ
ձլգ մձղ ձիե
ձլդ

հրամանս իմ. կայցէք ի սէր
իմ ։ որպէս ես զպատուի
րանս նորա պահեցի՝ և
կամ ի սէր նորա ։

Զայս խաւսեցա
ընդ ձեզ՝ զի ուրախու
թիւն իմ ի ձեզ իցէ ։ և
ձեր ուրախութիւնն
լցեալ եղիցի ։

Այս է պատուիրան
իմ, զի սիրեսջիք զմի
մեանս՝ որպէս ես զ
ձեզ սիրեցի ։

ձլե դ Մեծ ևս քան զայս սէր
ոչ ոք ունի՝ եթէ զանձն
իւր դիցէ ի վերայ բա
րեկամաց իւրոց ։

ձլզ դ Դուք բարեկամք էք
իմ, եթէ առնիցէք զոր
եսն պատուիրեմ ձեզ ։

Ոչ ևս կոչեմ զձեզ ծա
ռայս ։ զի ծառայն ոչ
գիտէ զինչ գործէ տէրն
նորա ։ այլ զձեզ կոչե
ցի բարեկամս ։ զի զա
մենայն զոր լուայ ի հաւ
րէ իմմէ ծանուցի ձեզ ։

Ոչ եթէ դուք ընտրե
ցէք զիս ։ այլ ես ընտրե
ցի զձեզ ։ և եդի զձեզ՝
զի դուք երթայցէք և
պտուղ բերէք լինիցի էք ։
և պտուղն ձեր կայցէ ։

ձլե դ Եւ զոր ինչ խնդրիցէք
ի հաւրէ իմմէ յանուն իմ,
տացէ ձեզ ։

ձլը ժ Զայս պատուիրեմ.
զի սիրեսջիք զմիմեանս ։

յ մ մր ղ
ձլե մդ ձձե
ձլզ

յ մ մր ղ
ձլե մեղ ձիե
ձլը

Եթէ աշխարհ զձեզ ատեայ՝ գիտասջիք զի նախ զիս ատեաց ։

Եթէ յաշխարհէ աստի էիք՝ աշխարհ զիւրն սիրէր արդեւք ։ բայց զի չէք յաշխարհէ՝ այլ ես ընտրեցի զձեզ յաշխարհէ · վասն այնորիկ ատեա զձեզ աշխարհ ։

ճլթ գ Յիշեցէք զբանն զոր ասացի ձեզ՝ թէ չէ ծառայ մեծ քան զտէր իւր ։

ճխ ժ Եթէ զիս հալածեցին՝ ապա և զձեզ հալածեսցեն ։ եթէ զբանն իմ պահեցին · ապա և զձերն պահեսցեն ։

ճխա ա Այլ զնոյնս արասցեն ընդ ձեզ վասն անուան իմոյ ։

ճխբ է Զի ոչ գիտեն զայն որ առաքեացն զիս ։

ճխգ ժ Ամ. եթէ չէր եկեալ և խօսեցեալ ընդ նոսա՝ մեղ ինչ ոչ գոյր նոցա ։ բայց արդ՝ չէք պատճառս ինչ վասն մեղաց իւրեանց ։

ճխդ ժ Որ զիս ատեայ՝ և զհայրն իմ ատեայ ։

ճխե ժ Եթէ զգործսն չէր գործեալ ի նոսա զոր ոչ այլոք գործեաց՝ մեղ ինչ ոչ գոյր նոցա ։ բայց արդ՝ տեսին և ատեցին ։ և զիս · և զհայր իմ ։ այլ զի լցցի բանն որ յօրէնսն նոցա

յ	մ	մր	ղ
ճլթ	ղ		ծը
ճխ			
ճխա	մխդ	ճլթ	մծ

յ	մ	մր	ղ
ճխբ	ճծէ		ճղթ
ճխգ			
ճխդ			
ճխե			

գրեալէ, թէ ատեցին
զիս տարապարտուց ::
Այլ յորժամ եկես
ցէ մխիթարիչն, զոր ես
առաքեցից ձեզ ի հաւրէ.
զհոգին ճշմարտութե
որ ի հաւրէ ելանէ՝ ։
նա՛ վկայեսցէ վասն իմ:
և դուք վկայէք՝ զի ի սկ
զբանէ ընդ իս էք ::
Զայս խաւսեցա
յ ընդ ձեզ՝ զի մի՛ գայթ
ագղիջիք ::
Ի ժողովրդոց իւրեա
նց հանիցեն զձեզ ::
ճխդ ա Այլ եկեսցէ ժամա
նակ՝ զի ամենայն որ
սպանանիցէ զձեզ.
համարիցի պաշտաւն

մատուցանել այ ::
Եւ զայս արասցեն ընդ
ձեզ՝ քանզի ոչ ծանեան
զհայր՝ և ոչ զիս ::
Այլ զայս խաւսե
ցայ ընդ ձեզ՝ զի յոր
ժամ եկեսցէ ժամանակն՝
յիշիցէք թէ ես ասացի ձեզ ::
ճխե ժ Զայս ի սկզբանէ
ոչ ասացի ձեզ՝ քանզի
ընդ ձեզ էի ::
✠ գ ԲԱՅՑ ԱՐԴ ԵՐ
թամ ես առ առաքիչն
իմ, և ոչ ոք ի ձէնջ հար
ցանէ ցիս թէ յո՞ եր
թաս ։ այլ զի զայս
խաւսեցայ ընդ ձեզ՝
տրտմութիւն ելից զ
սիրտս ձեր ։ այլ ես ըզ

յ ճխդ   մ ձե ճհդ   մր ճլթ   ղ   յ ճխե

ճշմարիտն ասեմ ձեզ։

Լաւ է ձեզ եթէ ես երթամ։ Զի եթէ ես ոչ երթայց՝ մխիթարիչն ոչ եկեսցէ առ ձեզ։ ապա թէ երթամ, առաքեցից զնա առ ձեզ։

Եւ նա եկեալ յանդիմանեսցէ զաշխարհ։ վասն մեղաց՝ եւ վասն արդարութեան։ եւ վասն դատաստանի։

Վասն մեղաց՝ զի ոչ հաւատան յիս։

Վասն արդարութեան՝ զի առ հայր իմ երթամ. եւ ոչ եւս տեսանէք զիս։

Վասն դատաստանի զի իշխանն աշխարհիս այսորիկ դատապարտեալ է։

Եւս բազում ինչ ունիմ ասել ձեզ. այլ ոչ կարէք հանդուրժել այժմիկ։ յորժամ եկեսցէ նա՝ հոգին ճշմարտութե, առաջնորդեսցէ ձեզ ամենայն ճշմարտութեամբ։ զի ոչ եթէ յանձնէ ինչ խօսեսցի։ այլ զոր լսիցէ խօսեսցի՝ եւ զգալոցսն պատմեսցէ ձեզ։

Նա զիս փառաւորեսցէ. զի յիմմէ անտի առնուցու. եւ պատմեսցէ ձեզ։

ճխը Է Զամենայն ինչ զոր
ունի Հայր՝ իմ է ։
ճխթ Ժ Վասն այնորիկ ասացի
ձեզ՝ թէ յիմմէ անտի ի
առնու եւ պատմէ ձեզ ։
Փոքր մի եւ ոչ եւս տեսա
նէք զիս ։ եւ ապա սա
կաւ ինչ մի, եւ տեսանի
ցէք զիս ։ եւ ես երթամ
առ Հայր ։
Ասէին ոմանք ի
յաշակերտաց նորա ի
ցմիմեանս՝ զինչ է այս
զոր ասէ ցմեզ՝ թէ
փոքր մի եւ ոչ տեսանի
ցէք զիս ։ եւ դարձեալ
սակաւ ինչ մի եւ տեսա
նիցէք զիս ։ եւ թէ ես
առ Հայր երթամ ։

Եւ ասէին զինչ է
այն փոքր մի զոր ասէ
չգիտեմք զինչ խաւսի ։
Գիտաց յս եթէ կա
մէին զնա հարցանել՝
եւ ասէ ցնոսա ։ վասն
այդորիկ խնդրէք ընդ
միմեանս, զի ասացի ե
թէ փոքր մի եւ ոչ տեսա
նէք զիս՝ եւ դարձեալ
սակաւ ինչ, մի եւս տե
սանիցէք զիս ։
Ամէն ամէն աս
եմ ձեզ ։ զի լայցէք՝
եւ ողբասջիք դուք ։ եւ
աշխարհ խնդասցէ ։
դուք տրտմեսջիք ։
այլ տրտմութիւն ձեր
յուրախութիւն դարձցի ։

յ
ճխը
ճխթ

մ
ճժա

ղ
ճժթ

Կին յորժամ ծնանիցի՝ տրտմութիւն է նմա՝ զի հասեալ է ժամ նորա: այլ յորժամ ծնանիցի զմանուկն, ոչ ևս յիշէ զնեղութիւնս վասն խնդութեանն: զի ծնաւ մարդ յաշխարհ:

Եւ դուք՝ այժմ տրտմութիւն ունիք: այլ դարձեալ տեսից զձեզ, և ուրախ լիցին սիրտք ձեր: և զուրախութիւն ձեր ոչ ոք հանիցէ ի ձէնջ:

Եւ յայնմ աւուր՝ զիս ինչ ոչ հարցանիցէք:

ՃԾ
Դ
Ամէն ամէն ասեմ ձեզ: զի զոր ինչ խնդրիցէք ի հաւրէ իմմէ յանուն իմ. տացէ ձեզ: Մինչև ցայժմ. ոչ ինչ խնդրեցէք յանուն իմ: խնդրեցէք՝ և առնուցուք: զի ուրախութիւնն ձեր լցեալ լիցի:

ՃԾԱ
Ժ
Զայս՝ առակաւք խաւսեցայ ընդ ձեզ: եկեսցէ ժամանակ յորժամ ոչ ևս առակաւք խաւսեցայց ընդ ձեզ: այլ յայտնապէս զՀաւրէ պատմեցից ձեզ:

Յայնմ աւուր խնդրեսջիք յանուն իմ. և ոչ ասեմ ձեզ եթէ ես աղաչեցից զՀայր վասն ձեր: զի ինքնին

Յ ՃԾ — Մ ՄՁՂ — Մր ՃԼԹ

Յ ՃԾԱ

հայր սիրէ զձեզ, զի դուք զիս սիրեցէք. և հաւատացէք եթէ ես յԱյ ելի։

Ելի ի հաւրէ՝ և եկի յաշխարհ. դարձեալ թողում զաշխարհ, և երթամ առ հայր։

Ասեն ցնա աշակերտքն. ահա այժմ յայտնապէս խաւսիս. և առակ ոչ ինչ ասես. այժմ գիտեմք եթէ գիտես զամենայն. և ոչ ինչ է պիտոյ եթէ ոք հարցանիցէ զքեզ. յայսմ հաւատամք եթէ յԱյ ելեր։

համարձակ

ճձբ
դ

Պատասխանի ետ նոցա յս և ասէ. այժմ հաւատայք. ահա եկեսցէ ժամ, և եկեալ իսկ է. զի ցրուեսջիք յիւրաքանչիւր տեղիս, և զիս միայն թողուցուք. և ոչ եմ միայն, զի հայր ընդ իս է։

ճձգ
դ

Զայս խաւսեցայ ընդ ձեզ, զի ընդ իս խաղաղութիւն ունիցիք. յաշխարհի նեղութիւն ունիցիք. այլ քաջալերեցարուք, զի ես յաղթեցի աշխարհի։

Զայս իբրև խաւսեցաւ յս, ամբարձ զաչս իւր յերկինս և ասէ։

Հայր հասեալ է ժամ.

յ ճձբ — մ մճե — մր ճկը — յ ճձգ

փառաւորեա զորդի քո : զի եւ որդի քո փառաւորեսցէ զքեզ : Որպէս ետուր նմա իշխանութն ամենայն մարմնոյ՝ զի զամենայն զոր ետուր նմա՝ տացէ զկեանսն յաւիտենականս ::

Այս է յաւիտենական կեանք : զի ծանիցեն զքեզ միայն ճշմարիտ Աստուած, եւ զոր առաքեցեր զյս քս :

Ես զքեզ փառաւորեցի յերկրի : զգործն կատարեցի զոր ետուր ինձ զի արարից ::

Եւ այժմ փառաւորեա զիս Հայր առ ի քեզ փառօքն զոր ունէի յառաջ քան զլինելն աշխարհի առ ի առ ի քեզն ::

Յայտնեցի զանուն քո մարդկան ::

Զորս ետուր ինձ յաշխարհէ. քո էին. եւ ինձ ետուր զնոսա : եւ զբանն քո պահեցին :

Արդ գիտացին եթէ զամենայն ինչ զոր ետուր ինձ՝ ետու նոցա · եւ նոքա ընկալան . եւ ծանեան ճշմարտութեամբ թէ առ ի քէն ելի : եւ հաւատացին եթէ դու առաքեցեր զիս ::

Ես վասն նոցա աղաչեմ : ոչ վասն աշ

խարհի աղաչեմ, այլ վասն նոցա զորս ետուր ինձ : զի քո են · եւ որ ինչ իմ է · ամենայն քո է : եւ որ ինչ քոյն · այն իմ է : եւ փառաւորեալ եմ ի նոսա ::

Եւ ոչ եւս եմ յաշխարհի : եւ նոքա յաշխարհի են : եւ ես առ քեզ գամ :

Հայր սուրբ : պահեա զնոսա յանուն քո զոր ետուր ինձ : զի եղիցին մի, որպէս եւ մեք մի եմք :

Մինչ էի յաշխարհի ընդ նոսա · ես պահէի զնոսա յանուն քո զոր ետուր ինձ · եւ պահեցի : եւ ոչ ոք ի նոցանէ կորեաւ, բայց որդին կորստեան : զի գիրն լցցի ::

Բայց արդ առ քեզ գամ : եւ զայս խօսիմ յաշխարհի՛ զի ունիցին զուրախութիւնն իմ լցեալ յանձինս իւրեանց ::

Ես ետու նոցա զբանն քո · եւ աշխարհս ատեաց զնոսա :: զի չեն յաշխարհէ · որպէս եւ ես չեմ յաշխարհէ ::

Ոչ զայս աղաչեմ, զի բարձցես զնոսա յաշխարհէ · այլ զի պահեսցես զնոսա ի չարէ ::

Յաշխարհէ աստի չեն : որպէս եւ ես չեմ

յաշխարհէ ։

Սրբեա զնոսա ճշմարտութեամբ քով ։ զի քո բանն ։ ճշմարտութիւն է ։

Որպէս զիս առաքեցեր յաշխարհ ։ եւ ես առաքեցի զնոսա յաշխարհ ։ եւ ի վերայ նոցա ես սուրբ առնեմ զանձն իմ ։ զի եղիցին եւ նոքա սուրբ եղեալք ճշմարտութեամբ ։

Այլ ոչ վասն նոցա միայն աղաչեմ, այլ եւ վասն ամենայն հաւատացելոց բանիւն նոցա յիս ։ զի ամենեքին մի իցեն ։

Որպէս դու Հայր յիս, եւ ես ի քեզ, զի եւ նոքա ի մեզ իցեն ։ զի եւ աշխարհս հաւատասցէ թէ դու առաքեցեր զիս ։

Եւ ես զփառսն զոր ետուր ինձ ։ ետու նոցա ։ զի իցեն մի, որպէս եւ մեք մի եմք ։ Ես ի նոսա ՝ եւ դու յիս ։ զի եղիցին կատարեալք ի մի ։

Եւ գիտասցէ աշխարհ, եթէ դու առաքեցեր զիս ։ եւ սիրեցեր զնոսա՝ որպէս զիս սիրեցեր ։

Հայր՝ զորս ետուրն ինձ, կամիմ զի ուր եմ ես, եւ նոքա իցեն ընդ իս ։ զի տեսանիցեն

ըզփառսն իմ զոր ետ
ուր ինձ. զի սիրեցեր
զիս յառաջ քան զլին
ել աշխարհի ։

ճծդ
գ
Հայր արդար աշխ
արհ զքեզ ոչ ծանեաւ.
Այլ ես զքեզ ծանեայ ։

ճծե
ժ
Եւ դոքա ծանեան թէ
դու առաքեցեր զիս ։
Եւ ծանուցի զանուն քո
նոցա. եւ ծանուցից ։
զի սէրն զոր սիրեցեր
զիս՝ ի նոսա իցէ ։ Եւ
ես ի նոսա ։

ճծզ
ա
Զայս իբրեւ աս
աց Յս, ել աշակերտօ
քն հանդերձ յայնկոյս
Ձորոյն Կեդրոնի՝ ուր էր
պարտէզ ։ յոր եմուտ
ինքն աշակերտքն իւր ։

ճծէ
ժ
ԳԻՏԷՐ ԵՒ ՅՈՒ
ԴԱՍ ՈՐ ՄԱՏՆԵՑ Ն
մատնելոցէր զտեղ
ին ։ զի բազում անգ
ամ ժողովեալ էր անդ
Յս, աշակերտօքն ըն
հանդերձ ։

ճծը
ա
Եւ Յուդայի առեալ զ
ընդդէմ զգունդն, եւ
ի քահանայապետից
եւ ի փարիսեցւոց սպա
սաւորս՝ գայ անդր
ջահիւք լապտերօք
եւ զինուք ։

ճծթ
ժ
Իսկ Յս իբրեւ ետես
զամենայն եկեալ
ի վերայ նորա՝ ել եւ աս
է ցնոսա ։ զո խնդրէք ։

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճծդ	ճժբ		ճձթ
ճծե			
ճծզ	մղա	ճհբ	ճհթ

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճծէ			
ճծը	յ	ճհա	մհե
ճծթ			

Պատասխանի ետուն ն-
մա՝ զյ͞ս նազովրեցի ։
Ասէ ցնոսա յ͞ս . ես եմ ։
Կայր ընդ նոսա յուդա՝
որ մատնէրն զնա ։
Իբրեւ ասաց թէ ես եմ,
յետս յետս չոգան . եւ
զարկան ընդ գետնի ։
Դարձեալ եհարց ցնո-
սա՝ զո՞ խնդրէք ։
Եւ նոքա ասեն զյ͞ս նա-
զովրեցի ։
Պատասխանի ետ նո-
ցա յ͞ս ։ ասացի ձեզ թէ
ես եմ ։ արդ՝ եթէ զիս խնդ-
րէք՝ թոյլ տուք դոցա
երթալ ։
Զի լցցի բանն զոր
ասաց . թէ զոր ետուրն
ցիս՝ ոչ կորուսից ի նո-
ցանէ եւ ոչ զոք ։
ճկ ա Իսկ սիմոն պետրոս
քանզի ունէր սուր՝
ձգեաց զնա եւ եհար ըզ
քահանայապետին
ծառայ ։ եւ եհատ աո
զունկն նորա զաջոյ ։
Եւ էր անուն ծառային ն
մաղքոս ։
Ասէ յ͞ս ցպետրոս ։
արկ զսուրդ անդրէն ի
պատեան իւր ։
ճկա ա Զբաժակն զոր ետ
ինձ հայր՝ ոչ ըմպիցե՞մ զնա ։
ճկբ ա Իսկ զօրն, եւ հազա-
րապետն . եւ սպասաւո-
րք հրէիցն, կալան զ
յ͞ս եւ կապեցին ։

յ	մ	մր	ղ
ճկ	յբ	ճձգ	մձէ
ճկա	մղգ	ճկէ	մձա
ճկբ	յղ	ճձէ	մղ

ճկգ ժ Եւ ածին զնա նախ առ
Աննա. զի էր աներ կայ
իափայի, որ քահանայ
ապետն էր տարւոյն այնոր
իկ ::
Այսայն կայիափա
յէր որ խրատ ետուն հր
էից, եթէ լաւ է մի
ում մեռանել ի վեր
այ ժողովրդեանն ::
ճկդ ա Երթայ էին զհետ յին, սի
մոն պետրոս, եւ միւս եւս ա
շակերտ ::
ճկե ժ Եւ աշակերտն այն քան
զի ծանաւթ էր քահա
նայապետին՝ եմուտ ընդ
յի ի գաւիթ քահանայա
պետին ::
ճկզ ա Եւ պետրոս կայր առ
դրանն արտաքոյ ::

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճկգ			
ճկդ	յե	մձը	
ճկե			
ճկզ	յծդ	մձէ	մձա

ճկէ ժ Ել միւս աշակերտն որ էր
ծանաւթ քահանայա
պետին, եւ ասաց ցդռնա
պանն, եւ եմոյծ ի ներքս
զպետրոս ::
ճկը ա Ասէ աղջիկն որ
դռնապանն էր ցպետ
րոս, միթէ եւ դու յաշա
կերտաց առնդ այն որ
իկ իցես :
Եւ նա ասէ, ոչ եմ ::
ճկթ ժ Կային անդ ծառայքն
եւ սպասաւորքն՝ խարոյկ
արկեալ, քանզի ցուրտ
էր. եւ ջեռնուին էին : կայր
ընդ նոսա եւ պետրոս եւ
ջեռնոյր ::
Եւ քահանայապետն
եհարց զյս վասն աշա

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճկէ			
ճկը	յծդ	մձե	մձզ
ճկթ			

կերտացն, և վասն վար
դապետութեան նորա ::

ճհ ա Պատասխանի ետ նմա
յս, ես յայտնապէս խօսե
ցայ յաշխարհի : ես
յամենայն ժամ ուսուցի
ի ժողովրդեանն՛ և ի տա
ճարին անդ, ուր ամեն
այն հրեայք ժողովեալ ե
ին : և ի ծածուկ ինչ ոչ
խօսեցայ ::

ճհա ժ Զի հարցանես զիս՛
հարց զայնոսիկ որ լու
ան, թէ զինչ խօսեցայ ը
նդ նոսա : ահա
նոքա գիտեն զինչ
ասացի ես ::

ճհբ ա Իբրև զայս ասաց
մի ոմն ի սպասաւորացն
որ անդ կայր, ած ապ
տակ յին ասէ : այդ
պէս պատասխանի տաս
քահանայապետին ::

ճհգ ժ Եւ յս ասէ ցնա : եթէ
չար ինչ խօսեցայ
վկայեա վասն չարին :
ապա եթէ բարւոք՛ ընդէր
հարկանես զիս ::

ճհդ ա Առաքեաց զնա ան
նա, կապեալ՛ առ կայի
ափա քահանայապետն ::

ճհե ա Եւ սիմոն պետրոս
կայր անդ և ջեռնոյր ::
Ասեն ցնա, մի թէ
և դու յաշակերտաց ան
րի նորա իցես ::
Ուրացաւ և ասէ,
թէ չեմ ::

յ	մ	մր	ղ
ճհ	յդ	ճձդ	մձթ
ճհա			
ճհբ	յծգ	ճղգ	մղգ

յ	մ	մր	ղ
ճհգ			
ճհդ	յղ	ճձե	մղ
ճհե	յծե	ճղղ	մղէ

Ասէ մի ոմն ի ծառայ
ից քահանայապետին,
ազգական այնորիկ զո
րոյ զունկն եհատ պետ
րոս ։ ոչ ես իսկ տեսի ը
զքեզ ի պարտիզին անդ
ընդ նմայ ։

Դարձեալ ուրացաւ
պետրոս ։

Եւ վաղվաղակի հաւ
խաւսեցաւ ։

ճհդ
ա

ԵՒԱԾԻՆ ԶՅՍ
ԻՏԱՆԷ ԿԱՅԻԱ

փայ՝ յապարանսն դատա
ւորին ։ եւ էր այգուն ։

ճհե
ժ

Եւ նոքա ոչ մտին յա
պարանսն՝ զի մի պղծես
ցին ։ այլ զի կերիցեն
ըզզատիկն ։

Ել առ նոսա պիղատոս
արտաքս եւ ասէ ։ զի՞նչ
չարախաւսութիւն
մատուցանէք զառնէդ
զայդմանէ ։

Պատասխանի ետուն եւ
ասեն ցնա ։ եթէ չէր
չարագործ այրն այն՝
ապա ոչ մատնէաք ըզ
նա քեզ ։

Ասէ ցնոսա պիղա
տոս ։ առէք զդա դուք՝
եւ ըստ ձերում օրինացն
դատեցարուք ։

Ասեն ցնա հրեայքն՝
մեզ ոչ է արժան սպանա
նել զոք ։

Զի լցցի բանն յի
զոր ասաց՝ նշանակել

յ	մ	մր	ղ
ճհդ ճհե	յժը	ճլթ	յ

թէ որով մահու մեռանելոց էր ։

ՃՀԸ Ա Եմուտ միւսանգամ յա
պարանն պիղատոս ։ Կո
չեաց զյս եւ ասէ՝ դու՞ ես
թագաւորն հրէից ։

Պատասխանի ետ յս ։ ի
քէն ասես զայդ՝ եթէ այլք
ասացին քեզ զինէն ։

ՃՀԹ Ժ Պատասխանի ետ պիղա
տոս ։ մի թէ ես հրէայ
իցեմ ։ ազգն քո եւ քահա
նայապետք մատնեցին զ
քեզ ինձ՝ զինչ գործ գոր
ծեցեր ։

Պատասխանի ետ յս ։
իմ արքայութիւնն՝ չէ
յայսմ աշխարհէ ։ եթէ
յաշխարհէ աստի էր արքայ
ութիւնն իմ ։ սպասաւորքն
իմ մարտնչէին արդեւք
զի մի մատնեցայց հրէից ։
բայց արդ՝ թագաւորու
թիւնն իմ չէ աստի ։

ցնա

ՃՁ Ժ Ասէ ցնա պիղատոս ։
ապա թէ այդպէս իցէ՝ թա
գաւոր ոմն ես դու ։

Պատասխանի ետ յս ։ դու
ասես թէ թագաւոր ոք իցեմ ։

ՃՁԱ Ժ Ես յայդ ես յայդ իսկ ծը
նեալ եմ ։ եւ ի դոյն իսկ
եկեալ եմ յաշխարհ ։ զի
վկայեցից ճշմարտու
թեան ։ ամենայն որ ի
ճշմարտութենէ՝ լսէ
ճշմարտութեանն ։

Ասէ ցնա պիղա
տոս՝ զինչ է ճշմարտութիւն ։

ՃՁԲ Ա Զայս իբրեւ ասաց՝

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃՀԸ	ՅԻ	Մ	ՅԲ
ՃՀԹ			

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃՁ	ՅԻԱ	ՄԱ	
ՃՁԱ			
ՃՁԲ			ՅԴ ՅԵ ՅԷ

դարձեալ ել առ հրեայսն
և ասէ ցնոսա ։ Ես և ոչ մի
ինչ պատճառ մահու գտա
նեմ ի նմայ ։

ՃՂԴ
Դ
Բայց է ձեր սովորու
թիւն, զի զմի ոք արձա
կեցից ձեզ ի զատկի ։
Արդ կամիք զի արձակե
ցից ձեզ զթագաւորն
հրէից ։

Աղաղակեցին ամե
նեքեան և ասեն ։ մի զդ
դա՝ այլ զբարաբբայ ։

ՃՂԵ
Դ
Եւ էր բարաբբայն այն ․
աւազակ ։

Յայնժամ առ պիղա
տոս զյս, և գան եհար ։

ՃՂԶ
Դ
Եւ զինուորացն արա
րեալ պսակ ի փշոց ․ եդ
ին ի գլուխ նորայ ։ և զ
գեցուցին նմա հանդերձ
ծիրանի ։ գային առ նա
և ասէին՝ ողջ լեր արքայ
հրէից ։ և չանէին նմա ապտա
կս ։

ՃՂԷ
Ժ
Ել դարձեալ պիղատոս
արտաքս և ասէ ցնոսա ։
Ահա ածեմ զնա առ ձեզ
արտաքս՝ զի գիտասջիք
թէ ես վընասս ինչ ի նմայ՝
ոչ գտանեմ ։

ՃՂԸ
Դ
Ել յս արտաքս՝ կրէր
պըսակ ի փշոց՝ և հան
դերձ ծիրանի ։

Եւ ասէ ցնոսա՝ ահա այր
դ ձեզ ։

ՃՂԹ
Ա
Իբրև տեսին զնա քահա
նայապետքն և սպասաւ
որք՝ աղաղակ բարձին

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃՂԴ	ՅԻԴ	ՄԳ	
ՃՂԵ	ՅԻԵ	ՄԴ	
ՃՂԶ	ՅԻԹ	ՄԵ	

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃՂԷ			
ՃՂԸ	ՅԼ	ՄԵ	
ՃՂԹ	ՅԼԱ	ՄԵ	ՅԽԱ

և ասեն ։ ի խաչ հան՝ ի խաչ հան ըզդայ ։

ճձթ ժ Ասէ ցնոսա պիղատոս ։ առէք զդայ ի ձեզ՝ և ձեզէն հանէք ի խաչ ։

ճղ թ Զի ես ի դմա՛ վնաս՝ ինչ ոչ գտանեմ ։

ճղա ժ Պատասխանի ետուն հրեայքն ։ մեք օրէնս ունիմք ։ և ըստ օրինաց մերոց պարտի մեռանել ։ զի զանձն իւր որդի այ̅ արար ։

ճղբ դ Իբրև լուաւ զբանս զայս պիղատոս ։ առաւել ևս երկեաւ ։ եմուտ դարձեալ ատենէն յապարանսն ։ և ասէ ցյս̅ ուստի ես դու ։

Եւ յս̅ ոչ ետ նմա պատասխանի ։

Ասէ ցնա պիղատոս ։ ընդ իս ոչ խօսիս ։ ոչ գիտես թէ իշխանութիւն ունիմ հանել զքեզ ի խաչ՝ և իշխանութիւն ունիմ արձակել զքեզ ։

Պատասխանի ետ յս̅ ։ ոչ ունէիր դու իշխանութիւն ի վերայ իմ և ոչ մի՝ եթէ ոչ էր տուեալ քեզ ի վերուստ ։ վասն այսորիկ որ մատնեաց զիս ցքեզ՝ նորա մեծ մեղքն ։

Եւ յայնմանէ պիղատոս խնդրէր արձակել զնա ։

Եւ հրեայքն աղաղակէին և ասէին ։ եթէ ըզդայ արձակես՝ չես բարեկամ կայսեր ։ ամենայն

յ	մ	մր	ղ
ճձթ			
ճղ			յգյէ յճէ
ճղա			
ճղբ	յիա	մա	

զի որ Թագաւոր որ կոչեսցէ զան
ձն իւր՝ հակառակ է կայսեր։

ճղգ ժ Իսկ Պիղատոս իբրեւ
լուաւ զբանս զայս ա
ռեալ՝ ած զյս արտաքս։
Եւ նստաւ ի վերայ բեմին,
ի տեղւոջն որ կոչէր քա
րայատակ՝ եւ եբրայեցե
րէն կապպաթայ ։

Էր ուրբաթն զատկին։
եւ էր ժամ իբրեւ վեցերորդ։

Եւ ասէ ցհրեայսն՝ ահա
Թագաւորդ ձեր՝ ցձեզ։

ճղդ ա Եւ նոքա աղաղակէին
բարձ ի միջոյ։ բարձ ի
միջոյ՝ եւ հան զդա ի խաչ։

ճղե ժ Ասէ ցնոսա պիղ
ատոս ։ ես զթագա
ւորդ ձեր ի խաչ հանիցեմ։

Պատասխանի ետուն ն
քահանայապետքն ։
չիք մեր Թագաւոր բայց
ի կայսր եւեթ ։

ճղզ ժ Յայն ժամ ետ զնա ի
ձեռս նոցա՝ զի ի խաչ հ
անիցեն ։

ճղէ ժ Եւ նոքա առեալ տարան
ինքն զնա ։ եւ բարձեալ իւր
իւրն իւր զխաչն ելանէր։
եւ եկեալ ի տեղին որում
անուանէր գագաթն,
եւ կոչէր եբրայեցերէն
գողգոթա ։ ուր եւ ի խաչ
հանին զնա ։

ճղը ժ Եւ ընդ նմա երկուս եւս
այլս աստի եւ անտի ։ եւ
ի մէջն զյիսուս ։

ճղթ ժ Գրեաց եւ տախտակ մի

Յ	Ղ	Մր	Մ
ճղգ			
ճղդ	յիզ	մե	յժգ յժա յժդ
ճղե			

Յ	Ղ	Մր	Մ
ճղզ	յիը	մկ	յժդ
ճղէ	յլա յլէ	մթ մթ	յժե յժը
ճղը	յլզ	մէ	յժէ յժթ
ճղթ	յլե	մդ	յժդ

պիղատոս, եւ եդ իվերա
խաչին : եւ էր գրեալ՝ յս
նազովրեցի՝ թագաւ-
որ հրեից ::

մ ժ Զայս տախտակ ըն-
թերցան բազումք ի
հրեից՝ զի մերձ էր ի
քաղաքն անդր տեղին
ուր խաչեցաւըն յս ::

Եւ էր գրեալ՝ եբրայեցե-
րէն : հռոմայերէն :
յունարէն : վերին ::

Ասեն ցպիղատոս
քահանայապետքն հրէ-
ից : մի՛ գրեր թագաւ-
որ հրէից : այլ թէ նա
ասաց՝ թագաւոր եմ
հրէից ::

Պատասխանի ետ պի-
ղատոս : զոր ինչ գրե-
ցի՝ գրեցի ::

մա ա Զինուորքն իբրեւ
խաչեցին զյս · առ-
ին զհանդերձս նորա
եւ արարին չորս մասունս :
իւրաքանչիւր զինուորի
րի մասն ::

Եւ զպատմուճանն ·
քանզի էր առանց կա-
րանի : ի վերուստ՝ վայր
յանկեալ ամենեւին ::

Ասեն ցմիմեանս ·
մի՛ պատառեսցուք զդա ·
այլ արկցուք վիճակ ի
վերա դորա ում եւ լիցէ ::

Զի լցցի գիրն որ
ասէ՝ բաժանեցան ըզ
հանդերձս իմ յիւրեանս ,

յ	մ	մր	ղ
մ	յլե	մժդ	յժդ

յ	մ	մր	ղ
մա	յլդ	մժգ	յժա

եւ ի վերայ պատմուճանի
իմոյ վիճակ արկին ։

Զինուորքն զայս ինչ
գործեցին ։

մբ
ժ
Եւ կային առ խաչին Յիսուսի,
մայրն նորա, և քոյր
մօր նորա, մարիամ
կղէոպայ, և մարիամ
մագդաղենացին ։

Յս իբրև ետես զմայ-
րն, և զաշակերտն զոր
սիրէր զի կայր մօտ՝
ասէ ցմայրն ։ կին ու-
ահա որդի քո ։ ապա
ասէ ցաշակերտն՝ ա-
հա մայր քո ։

Եւ յայնմ ժամանակէ՝
առ աշակերտն ընդ նմա
առ իւր ։

մգ
դ
Յետ այսորիկ գիտէր
Յս, եթէ ահա ամենայն
ինչ կատարեալ է ։ զի
կատարեսցի գիրն՝
ասէ ծարաւի եմ ։

Եւ անդ կայր աման ն
ինչ լի քացախով ։ և
նոցա առեալ լցեալ
քացախով ընդ լեղւոյ՝
շուրջ եդեալ զմշտկա-
զոպայի ։ մատուցին
ի բերան նորա ։

Եւ իբրև առ Յս զքաց
ախն հանդերձ լե-
ղեաւն՝ ասէ, ամե-
նայն ինչ կատարեալ է ։

մդ
ա
Եւ խոնարհեցուցեալ
զգլուխն ։ աւանդ-
եաց զոգին ։

յ
մբ

յ	մ	մր	ղ
մգ	յլէ	մծա	
մդ	յխգ	մկգ	յկթ

ձե ժբ Իսկ հրեայքն քանզի
ուրբաթ էր, զի մի՛ անդէն ի խաչին ագանիցեն մարմինքն մինչև
ցշաբաթն. զի էր աւր
մեծ շաբաթուն այնորիկ. աղաչեցին զպիղատոս, զի խորտակեսցեն զսրունս նոցայ՝
և բարձցեն:

Եկին զինուորքն՝ և
զառաջնոյն խորտակեցին զսրունսն. նոյնպէս և զմիւսոյն որ ընդ
նմայ ի խաչին եղեալ էր:

Բայց եկեալ եկին առ
յս, և տեսին զի նայն էր
մեռեալ էր, ոչ խորտակեցին զսրունս նորա:

այլ մի ոմն ի զինուորացն
տիգաւ խոցեաց զկողս
նորա. և վաղվաղակի
ել արիւն և ջուր:

Եւ որ ետեսն վկայեաց:
և ճշմարիտ է վկայութի
նորա. և նա գիտէ, թէ
ճշմարիտ ասէ. զի և
դուք հաւատասջիք:

Այս եղև՝ զի լցցի
գիրն, թէ ոսկր նորայ
մի՛ փշրեսցի:

Եւ դարձեալ միւս գիր
ասէ. թէ հայեսցին ի
նա յոր խոցեցին:

ձզ ժ ՅԵՏ ԱՅՍՈ
ՐԻԿ ԵՀԱՐՑ ԶՊԻ
ղատոս յովսէփ որ
յարիմաթեայ էր աշա

մ
ձե

մ մ մր ղ
ձզ յծը մծե յլէ

կերտ Յի ի ծածուկ վասն ահին հրէից · զի բարձցէ զմարմին Յի ::

Եւ հրամայեաց պիղատոս ::

ՄԷ Ժ Եկն եբարձ զնա ::

Եկն եւ նիկոդեմոս, որ եկեալ էր առ Յս գիշերի յառաջագոյն · եւ բերէր զմուռս խառն ընդ հալուէս · իբրեւ լիտրս հարիւր ::

ՄԸ Ա Առին զմարմինն Յի, եւ պատեցին կտաւովք, խնկովքն հանդերձ, որպէս աւրէն էր հրէից պատել ::

Եւ էր ի տեղւոջն յորում խաչեցաւ, պարտէզ : եւ ի պարտիզին գերեզման նոր՝ յորում ոչ ոք երբէք եդեալ էր ::

Անդ վասն ուրբաթուն հրէից · զի մերձ էր գերեզմանն եդին զՅս ::

ՄԹ Ա Եւ ի միաշաբաթուն՝ մարիամ մագդաղենացի գայ առաւաւտուն ընդ արշալուսն ի գերեզմանն անդր · եւ տեսանէ զվէմն բարձեալ ի դրանէ գերեզմանին ::

ՄԺ Ժ Ապա ընթանայ եւ գայ առ սիմոն պետրոս, եւ առ միւս աշակերտն զոր սիրէր Յս, եւ ասէ ցնոսա · բարձին զՏր ի գերեզմանէ անդի՝

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՄԷ			
ՄԸ	ՅԽԹ	ՄԻԸ	ՅԼԴ

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՄԹ	ՅԾԲ	ՄԼ	ՅԼԷ
ՄԺ			

և ոչ գիտեմք ուր եդին
զնա։
Ել պետրոս և միւս ա
շակերտն. և գային ի
գերեզմանն։ ընթա
նային երկոքեան ի
միասին։
Եւ միւս աշակերտն
յառաջեաց. ընթաց
աւ վաղագոյն քան զպ
ետրոս. և եկն նախ ի գ
երեզմանն։ և խոնարհ
եալ տեսանէ զի կային
անդ կտաւքն. բայց
ի ներքս ոչ եմուտ։
Եկն և սիմոն պետրո
ս որ գայրն զկնի նորա.
և եմուտ ի գերեզմանն
և տեսանէ զկտաւսն զի
կային անդ։
Եւ վարշամակն որ
էր ի գլուխն նորա. ոչ ընդ
այլ կտաւսն կայր. այլ
առանձին ծալեալ ի մի կող
մն։
Յայնժամ եմուտ և
միւս աշակերտն որ եկ
եալ էր յառաջագոյն ի
գերեզմանն. ետես և
հաւատաց. զի չև ևս
գիտէին զգիրսն թէ
պարտ է նմա ի մեռել
ոց յառնել։
Չոգան դարձեալ առ
մի միանս աշակերտքն։
Բայց մարիամ կայր
արտաքոյ գերեզման
ին և լայր։
Եւ մինչ դեռ լայրն խո

յ մ մր ղ
մհա յի մա յէէ։

ն արհեցաւ ի գերեզմանն․ և տեսանէ երկուս հրեշտակս ի սպիտակս․ զի նստեալէին մին ի սնարիցն և մին յոտից ուր կայր մարմինն յի :

ձթէ Եւ նոքա ասեն ցնա : կին դու զի լաս :

Ասէ ցնոսա․ զի բարձին զտրն իմ ի գերեզմանէ աստի․ և ոչ գիտեմ ուր եդին զնա :

Զայս իբրև ասաց դարձաւ ի թիկունս կոյս տեսանէ զյս զի կայր : և ոչ գիտէր թէ յս է․

Ասէ ցնա յս կին դու․ զի լաս․ զո խնդրես :

Նմա այսպէս թուեցաւ թէ պարտիզպանն իցէ :

Ասէ ցնա : տր՝ եթէ դու բարձ զնայ, ասա՛ ինձ ուր եդեր զնա․ զի ես առից ըզնա :

Ասէ ցնա յս․ մարիամ․

Եւ նա դարձաւ․ և ասէ ցնա եբրաեցերէն․ րաբունի : որ թարգմանի վարդապետ․

Ասէ ցնա յս : մի մերձենար յիս : զի չև ևս ելեալ եմ՝ առ հայր իմ : այլ երթ դու առ եղբարս իմ․ և ասա՛ ցնոսա․ ելանեմ ես առ հայրն իմ․ և առ հայր ձեր :

յ
ձթբ

եւ ած իմ, եւ ած ձեր ։
Գայ մարիամ մագ
դաղենացին · պատմէ
աշակերտացն ։ եթէ
ետես նա զտէր · եւ զայս
ինչ ասաց
ցնա ։

մժգ
Թ
ԵՒ ԻԲՐԵՒ ԵՂԵՒ ԵՐԵԿՈ
ՅՄԻԱՇԱԲԱԹՈՒՆ
աւուրն ։ եւ դրունք փա
կեալ էին ուր էին աշա
կերտքն ժողովեալ վա
սն ահին հրէից · եկն
յս ։ եկաց ի մէջ նոցա
եւ ասէ ցնոսա · ողջոյն
ընդ ձեզ ։
Եւ զայս ասացեալ՝ եցոյց
նոցա զձեռսն եւ զկողն իւր ։

մժդ
Ժ
Եւ խնդացին աշակեր
տքն իբրեւ տեսանէին զտէր ։
Ասէ ցնոսա դար
ձեալ՝ ողջոյն ընդ ձեզ ։
որպէս առաքեաց զիս
հայր՝ եւ ես առաքեմ զձեզ ։
Եւ զայս իբրեւ ասաց՝
փչեաց ի նոսա եւ ասէ ։
առէք հոգի սուրբ ։

մժե
Է
Եթէ ումեք թողուցուք
զմեղս՝ թողեալ լիցի
նոցա ։ եթէ զուրուք ու
նիցիք՝ կալեալ լիցի ։

մժզ
Ժ
Իսկ թովմաս մի յեր
կոտասանիցն՝ անուա
նեալն երկուորեակ՝
ոչ էր ընդ նոսա յորժամ
եկն յս ։
Ասեն ցնա այլ
աշակերտքն՝ եթէ տե

յ
մժզ
մժդ

ղ
յի

յ
մժե
մժզ

մ
չհէ

ղ

սաք զՏր ։
Եւ նա ասէ ցնոսա ։ Ե
թէ ոչ տեսից ի ձեռս
նորա զնշանն բեւեռացն ՝
եւ արկից զմատունս ի
իմ ի տեղիս բեւեռացն
եւ մխեցից զձեռս իմ
ի կողս նորա ՝ ոչ
հաւատամ ։

ԵՒ ՅԵՏ ԱՒՈՒՐՑ
ՈՒԹԻՑ ՄԻՒՍԱՆԳԱՄ
էին ի ներքս աշակերտքն ։
եւ Թովմաս ընդ նոսա ։
Գայ Յս դրունքն փա
կեալ էր ՝ եւ եկաց ի մէջ ։
նոցա եւ ասէ ցնոսա ։ ողջոյն
ընդ ձեզ ։
Ապա ասէ ց
Թովմաս ։ բեր զմատ
ունս քո եւ արկ այսր ՝
եւ տես զձեռս իմ ։ Եւ բեր
ըզձեռն քո ՝ եւ մխեա՛ յի
կողս իմ ։ Եւ մի՛ լինիր ա
նհաւատ ՝ այլ հաւա
տացեալ ։
Պատասխանի ետ Թով
մաս եւ ասէ ցնա ։ Տր
իմ եւ Ած իմ ։
Ասէ ցնա Յս ։ զի
տեսեր զիս ՝ հաւա
տացեր ։ երանի որ
ոց ոչ տեսին ՝ եւ
հաւատասցեն ։
Բազում եւ այլ նշ
անս արար Յս առա
ջի աշակերտացն իւրոց ։
որ ոչ են գրեալ ի գիրս
յայսմիկ ։ այլ այս

Յ ՃԵ Ղ ՅԻ Ժ ՃԸ

այն չափ ինչ գրեցաւ՝ զի հաւատայցէք եթէ յս քս է որդին այ ։ եւ զի հաւատացեալք՝ եւ զ կեանս յաւիտենա կանս ընդունիցիք յանուն նորա ։

ձթ

ՅԵՏ ԱՅՍՈՐ ԻԿ ԴԱՐՁԵԱԼ ՅԱՅՏ

նեաց զանձն իւր յս աշակերտացն իւրոց առ ծովեզերբն տիբերեայ ։ եւ յայտնեցաւ այսպէս ։

Էին ի միասին սիմոն պետրոս . եւ Թովմաս անուանեալն երկուորեակ . եւ նաթանայէլ որ ի կանայ գալիլեացւոց . եւ որդիքն զեբեդեա եայ ։ եւ այլք յաշակերտաց անտի երկու ։

Ասէ ցնոսա սիմոն պետրոս ։ երթամ ձուկն որսալ ։

Ասեն ցնա՝ գամք եւ մեք ընդ քեզ ։

Ելին եւ մտին ի նաւն յայնմ գիշերի՝ կալան ոչինչ ։

Ընդ այգն եղեւ՝ կայր յս յեզր ծովուն ։ բայց ոչ ծանեան աշակերտքն թէ յս իցէ ։

Ասէ ցնոսա յս ։ մանկունք՝ միթէ ունիք ինչ ուտելի ։

Պատասխանի ետուն նմա եւ ասեն . ոչ ։

Յ
ձթ

Հ
Լ

Ասէ ցնոսա : Ար-
կէք յաջակողմն նաւուդ
զուռկանդ եւ գտանիցէք ::
Արկին եւ ոչ կարէին
ձգել ի բազմութենէն ե
ձկանցն ::
մի ժ Ասէ աշակերտն
այն զոր սիրէր Յս ցՊե
տրոս : Տէր է այն ::
Սիմոն Պետրոս իբրեւ
լուաւ թէ Տէրն է՝ արկա-
զիւրեւ զղափածանելին
քանզի մերկ էր : Եւ ընկ
էց զինքն ի ծովն : Եւ այլ
աշակերտքն նաւամբն
իսկ գային՝ քանզի ոչ
չէին հեռի ի ցամաքէ.
այլ իբրեւ երկեր իւր
կանգնաւ : Քարշէին
զգործին հանին ելի ձ
ձկամբքն ::
միա ժ Իբրեւ ելին ի ցամաք՝
տեսանեն կրակետղ
կայծ ականց : Եւ ձուկն
ի վերայ՝ եւ հաց ::
Ասէ ցնոսա Յս :
բերէք՝ ի ձկանցդ յորոց
զոր որսացէք կալարուք
այժմիկ ::
միբ ժ Ել Սիմոն Պետր
ոս՝ եւ ձգեաց զգործին ի
ցամաք՝ լի մեծամեծ
ձկամբք : հարիւր յիս
ուն՝ եւ երեք : Եւ այն
չափ ինչ կայր՝ եւ ոչ պա
տառեցաւ գործին ::
միգ ժ Ասէ ցնոսա Յս :
եկայք ճաշեցէք ::

ժ
մի

ժ
միա
միբ
միգ

ղ
յիա
ժ
յիա

միգ ժ Եւ ոչ որ յաշակերտա
ցն իշխէր հարցանել
թէ դու ո ես՝ զի գի
տէին թէ տէրն է ։

միդ թ Գայ յիս եւ առնու ըզ
հացն, եւ տայ նոցա ։
նոյնպէս եւ զձուկն ։

միե ժ Զայս երիցս անգ
ամ երեւեցաւ յիս աշա
կերտացն յարուցեալ
ի մեռելոց ։

միզ թ ԻԲՐԵՒ ՃԱ
ՇԵՑԻՆ՝ ԱՍԷ ՑՍԻ
մոն պետրոս յիս ։ սիմ
ոն յովնանու՝ սիրես զիս
առաւել քան զդոսա ։

Ասէ ցնա՝ այո տէր ։
եւ դու գիտես զի սիրեմ
ըզքեզ ։

Ասէ ցնա՝ արածեա
ըզ գառինս իմ ։

միը ժ Դարձեալ ասէ ցնա ։
սիմոն յովնանու՝ սի
րես զիս ։

Ասէ ցնա՝ այո տէր ։
եւ դու գիտես զի սիրեմ զք
եզ ։

Ասէ ցնայ՝ արած
եայ զոչխարս իմ ։

միթ ը Ասէ ցնա երրորդ
անգամ ։ սիմոնյովնա
նու՝ սիրես զիս ։

Տրտմեցաւ պետրոս
զի ասաց նմա երիցս
թէ սիրես զիս ։ եւ ասէ
ցնա ։ տէր՝ դու զամ է
նայն գիտես ։ եւ դու
իսկ զամենայն ճանա
չես ։ եւ թէ սիրեմ զքեզ ։

յ
միգ
միդ
միե
միզ

ղ
յեա
ճդ

յ
միը
միթ

ղ
ճդ

ՄԼԱ
Ժ

[illegible]

ՄԼԲ
Ժ

Ասէ ցնա Յս. արածեա՛ զոչխարս իմ:

Ամէն ամէն ասեմ քեզ. զի մինչ մանուկն էիր՝ անձամբ անձին զաւտի ածէիր. եւ երթայիր յո՛ կամէիր:

Եւ յորժամ ծերասցիս՝ ձեռս ի վե՛ր կալցես՝ եւ այլ՛ք ածցեն քեզ զաւտի: Եւ տարցեն. ուր ո՛չ կամիցես:

Զայս ասաց՝ նշանակեալ՝ թէ որո՛վ մահու փառաւոր առնելոց է զԱծ:

Եւ զայս իբրեւ ասաց՝ ասէ ցնա՛. եկ զհետ իմ:

Դ**ԱՐՁԱՒ ՊԵՏՐՈՍ**

եւ տեսանէ զաշակերտն զոր սիրէր Յս՝ զի երթայր զհետ. որ եւ անկեա՛լ ըլանջաւքն նորա եւ ասէ. Տր՝ ո՞վ է որ մատնելոց է զքեզ:

Զնա՛ տեսեալ Պետրոսի՝ ասէ ցՅս. Տր՝ եւ սա զի՞:

Ասէ ցնա Յս՝ եթէ կամիմ իմ զի կայցէ՝ քեզ զի՞ փոյթ է. դու եկ զհետ իմ:

Ել բանս այս յեղբարս. եւ համարեցան թէ աշակերտն այն ո՛չ մեռանի իցէ:

Եւ ո՛չ ասաց նմա Յս թէ ոչ մեռանիցի. այլ թէ կամիմ իմ՝ կացցէ

Ժ
ՄԼ
ՄԼԲ

Զ[illegible] առջև նշանակեա՛ [illegible]:

դայ մինչեւ ես գամ ։

Այս աշակերտն է ·
որ վկայէ վասն այսո
ցիկ · որ եւ գրեաց ն
խակ զայսոսիկ ։ եւ գի
տեմք եթէ ճշմարիտ է
վկայութիւն նորա ։

Ե այլ եւ այլ ինչ բա
զում զոր արար յս ։
զոր եթէ գրեսցին մի
ըստ միոջէ · կարծեմ
թէ ոչ աշխարհս բա-
ւական էր տանել զգիրսն
որ եթէ գրեսցին էին ։

ԱՒԵՏԱՐԱՆՆ
ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ։

Ն[illegible] ·
[illegible]
[illegible] ։

Շնորհիւ այն և ողորմութեամբ. կատարեցաւ սբ աւետարանս. ի յընտիր աւրինակէ. ի վայելումն ածասէր իշխանին պր մեքասա. որդոյ հանգուցեալ և բարեպաշտ իշխանին պր կոստա. և հանգուցեալ մաւրն իւրոյ տիկնին շահանդուխտին. և հանգուցեալ եղբարցն. պր բակուրանն. և պր կոստանդ.

Գրեցաւ սբ աւետարանս. ձեռամբ. մեղկն տրեալ ած ահաձոյ արք եպիսկոպոսին սբ ·ու խատին գունդերոյն տր յոհաննէսի. որդի ածասէր և բարեպաշտ իշխանաց իշխանին հանգուցեալ եղբաւ. պր կոստանդեայ թագաւորահաւրն. գրեցաւ սայ ի հայրապետութեան տն յակոբայ. և ի թագաւորութեան հայոց ածասէր և բարեպաշտ թագաւորին լեւոնի. ի գրեցաւ ի թվին թուակ. հայոց ՉԻԷ. ԱՂ ով որ ընթեռնուք կամ աւրինակէք. յիշեսջիք զմեզ. և զծնողսն և զեղբարսն մեր. որոց և քս միոյն հարիւրաւորաւրէկ. ձեզ ողորմեսցի. որ առատապարգևն է ալբաւխաւսեանն ամէն. և զիս զբազմամեղս և զյետնին գրիչս որ ծաղկեցի զսբ աւետարանս նա յիշեսջիք ի քս ամէն:

a° Dñi
1278

Քս ած. քոմբ ծնաւղին բարեխաւսութեբ
ողորմեա Սիրաւշնին հոգւոյն պայլոնց որ ստա
ցաւ զսբ աւետարանս քի ի մամն հոգւոյ իւր
ոյն և ի յիշատակ իւր և ծնաւղացն իւրոց և որդ
եկացն իւրոց Թորոսին և Վասակայ և Տիրդատ
երացն իւրոց և ամուսնոյն իւրոյ ակաց ի
Յերեւաանգ եղ աղաչեմք զհանդիպաւղ
ս այսմ սբ աւետարանիս և զվայելաւղսդ
մեղաց թողութիւն հայցեցէք յայ սիր
աւշնին վասնզի հոգ նու ի պնցաւ կոչ
ումն սորայ ի վերուստն յեգիպտոսն
գայն մեծ խանին Խազանին և իւր ուղ
եղ յետ մնաց. քն գնեց ին զսբ աւետ
արանս քի յիւր հոգւոյ մասնէն յիշատ
ակ հոգւոյն իւրոյ և ծնաւղացն իւրոց և
ընաւղաւմից իւրոց մեղաց թողութի
հայցեցէք յայ յորոց ընդ միոյն հար
իւրապատիկ քն ձեզ հատուսցէ
Ա ընդ եղև տուր և առաւ թեւին սբ աւ
ետարանիս մեծ թվիս ՉԽԱ:

Եւ թագաւորութե լեռնաւորոնց թոր
ումն ևի կիպրաւն մինաւ որոութե յոհաննն
էսն ևի հայրապետութենն գրիգորի
հայրապետն

Քս ածքոմբ ծընողին բարեխաւսութե
ողորմեա վահրամայ. որդ ոյ պրն. աւպետի.
և ծընողացիւրոց և ամենայն զարմից. և քաւրն.
իւրոյ տիկին թիֆ ան է. Զի պարգև եցին զաւետ
արանս. սուրբ ած ածըն ին սբ. բարաւէշէ եկեղեց
ոյն յիշատակ. որ է ի կիպրո բերեաց տեղնքս
և պարգև ի նէն ամենայն արարածոց պարգևէ
իւրեանց զերկնից զարքայութին և ամենայն
հաւատացելոց ի քս: և նմայ փառք յաւիտ
եանս ամէն: Յայսմ ժամանակի
պարգևեցաւ սբ աւետարանս ի թվաբերութեն
Հայոց ՋԺԷ. ամի: Զ. գրող յիշատակարանս
ի յիշեսջիք ի քս:

ա. 1468

Ո՛Հ [illegible]

[illegible]

[illegible] Հանդերձ ծնողօքն [illegible]

ք· [illegible]

քս· [illegible]: ի թվ· ՉԻԷ· կազմեցաւ այս գ(ի)րքս:

Ո՛Հ [illegible]

[illegible]

եղբարք և ամենեքեան

յիշեա

մեզ

զ

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

Nr. 1943 Ausgang: 25. III. 1925

I. Schäden: m n o v za za zo

II. Behandlung: 16 17 18 25 37 38 40

III. Besonderheiten:

4

Cod. armen.
I.